

Incipit euangelium. Secundum mattheum.
Liber generationis ihu xpi. filii dauid. filii abra-
ham. Abraham genuit ysaac. ysaac autē genuit
iacob. iacob autē genuit iuda et frēs eius iudas
autem genuit phares et zara dethamar. Phares autē
genuit esrom: esrom autem genuit aram. Aram autē
genuit aminadab. aminadab autem genuit naa-
son. Naason autē genuit salmon. Salmon autem
genuit booz derachab. Booz autē genuit oled exruth. Oled autē
genuit iesse. Iesse autē genuit dauid regem. Dauid autē rex genuit sa-
lomouem ex ea que fuit urie. Salomon autē genuit robiam. Robiam
autē genuit abiam. Abia autem genuit asa. Asa autē genuit iosa-
phat. Josaphat autem genuit ioram. Ioram autem genuit oziam. Ozias
autē genuit ioatham. Ioatham autē genuit achas. Achas autem
genuit ezechiam. Ezechias autem genuit manasen. Manases autem
genuit ammon. Ammon autem genuit iosiam. Josias autē genuit
ieroniam et frēs eius: intransmigratione babilonis. Et post trās-
migrationē babilonis: iedonias genuit salathiel. Salathiel autē
genuit zorobabel. Zorobabel autē genuit abiud. Abiud autē
genuit elachim. Elachim autē genuit azor. Azor autē genuit sadoch.
Sadoch autem genuit achim. Achim autem genuit eluid. Eluid autē
genuit eleazar. Eleazar autē genuit mathan. Mathan autem
genuit iacob. Iacob autē genuit ioseph uir marie. De qua natus est
ihus qui uocatur xpus. Omnes ergo generationes ab abrahā
usq; ad dauid generationes xii. et ad dauid usq; ad transmigra-
tionem babilonis: generationes vii. et a transmigratione babilo-
nis usq; ad xpm generationes xii. 1. Xpi generatio autem
sic erat cum esset desponsata mater eius maria ioseph. ante quā

quāto

Cod. lat.

8201

Cod. c. pict. 9

Cimet. 171.

Hier ist die Beschreibung
in der
in der

4

38

3

45

Sept. 1958 nur 37 Steine
Jahres

3.

He reliquie in hoc libro sunt recondite.

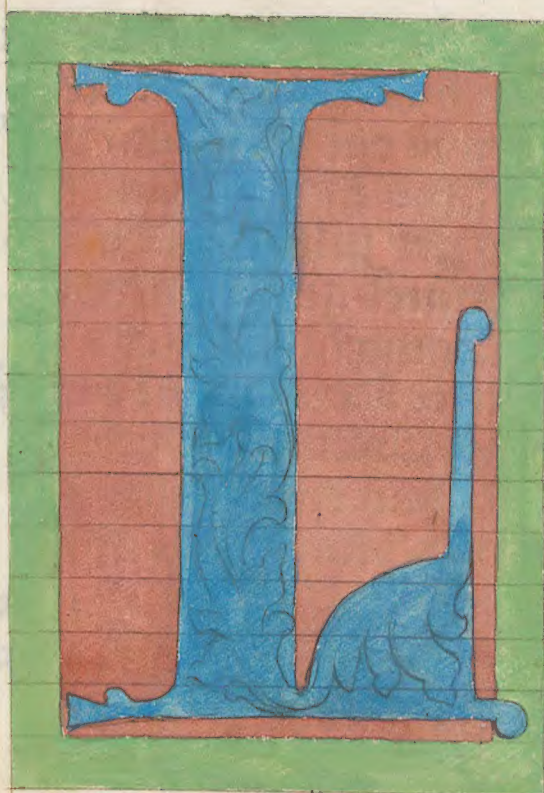
De spinea corona xpi. **D**e lapide dñi. **D**e presepio dñi. **D**e lapide in quo aux xpi fuit. **D**e pñis in lapide
dueris. **O** leum sancte marie. **A**ploru. **D**e baculo sñ petri. **D**e caua. s. **A**ndree. **B**artholomei apli.
Martiz. **D**e cem milu milu i martiz. **B**onifacii mñs. **M**agm mñs. **S**auim epi i mñs. **C**onfesso.
Anastasi epi. **D**e costa. s. **E**ndre. **D**e costa. s. **V**itonis **V**uginum. **D**e cibus. s. **m**agdalene. **K**a
therine v. i mñs. **B**arbare v. **D**orothee v. **V**esule v. **A**ndream milu v. **D**e uestimeto i arne. s.
Aguetis. **C**lemene v. **C**onome v. i mñs. **A**ufede v. i mñs. **P**redare v. **V**erene v. **F**orami
ne v. **V**alene virgines.

Christi millesio e. quatuor. anno quindeno
Albas hic petrus uniuersis celos fectus
Crucis ad honorem xpi matrisqz decorem
Michaelis angli nostri pñs et **B**enedicti
Huc scribi iussit librum an propianus sit
Deus. de aum pictura discolorari.
Insignei gemmis reliquis quoqz sanctis
Omnem scelerum tempus salubreqz dicit
Que os sit dicit penas tetras ut tutus inter
Suis libri decet legentis aperiat cor.
Ale que sunt sursum p celerem sapiat flum
Libz tollent anathematis xpi torrentem
Intas haurire ieleneqz flamas in re.

1415

ad Pet. Thes. anecd. I p. XLIX.

Incipit euangelium. Secundum mattheum.
Liber generationis ihu xpi. filii dauid. filii abra-
ham. Abraham genuit ysaac. ysaac autē genuit
iacob. iacob autē genuit iuda et frēs eius iudas
autem genuit phares et zara dethamar. Phares autē
genuit esrom: esrom autem genuit aram. Aram autē
genuit aminadab. aminadab autem genuit naa-
son. Naason autē genuit salmon. Salmon autem
genuit booz derachab. Booz autē genuit oled exruth. Oled autē
genuit iesse. Iesse autē genuit dauid regem. Dauid autē rex genuit sa-
lomouem ex ea que fuit urie. Salomon autē genuit robiam. Robiam
autē genuit abiam. Abia autem genuit asa. Asa autē genuit iosa-
phat. Josaphat autem genuit ioram. Ioram autem genuit oziam. Ozias
autē genuit ioatham. Ioatham autē genuit achas. Achas autem
genuit ezechiam. Ezechias autem genuit manasen. Manases autem
genuit ammon. Ammon autem genuit iosiam. Josias autē genuit
iheroniam et frēs eius: intransmigratione babilonis. Et post trās-
migrationē babilonis: iedonias genuit salathiel. Salathiel autē
genuit zorobabel. Zorobabel autē genuit abiud. Abiud autē
genuit elachim. Elachim autē genuit azor. Azor autē genuit sadoch.
Sadoch autem genuit achim. Achim autem genuit eluid. Eluid autē
genuit eleazar. Eleazar autē genuit mathan. Mathan autem
genuit iacob. Iacob autē genuit ioseph uir marie. De qua natus est
ihus qui uocatur xpus. Omnes ergo generationes ab abrahā
usq; ad dauid generationes xii. et ad dauid usq; ad transmigra-
tionem babilonis: generationes vii. et a transmigratione babilo-
nis usq; ad xpm generationes xii. 1. **A**pi geneo autem
sic erat cum esset desponsata mater eius maria ioseph. ante quā

quāto

ca

conueniret inuenta est in utero habens despu sco. Ioseph aut uir eius cum esset iustus et nollet eam inducere: noluit occulte dimittere eam. **H**ec aut cogitante: ecce angelus dni in sompnis apparuit ei dicens. Ioseph fili daniel: noli timere accipere mariam conjugem tuam. Quod enim in ea nati est: despu sco est. pariet autem filium: et uocabis nomen eius ihu. Ipe enim saluum faciet populu suu apud eos. **H**oc autem totu factu est. ut adimpleretur quod dictum est adno per ppham dicentem. Ecce uirgo in utero habebit: et pariet filium: et uocabunt nomen eius emmanuel. quod e interpre tantum nobis deus. **E**xurgens autem ioseph desompuo fecit sicut precepit angelus dni. et acci pit conjugem suam et non cognoscebat eam donec peperit filiu suu primogenitu et uocauit nomen eius ihu.

C. 2.

Qum ergo natus esset ihus in bethleem iude in diebus herodis regis. ecce magi ab oriente uenerunt. **I**erosolimam dicentes. Ubi est qui natus est rex iudeor? **R**idimus enim stellam eius in oriente: et uenimus adorare eum. **A**udiens autem herodes rex. turbatus est: et omnis ierosolima cu illo. **E**t con gregans omnes principes sacerdotum. et scribas pph. scrutabatur ab eis ubi xpus nasceret. **A**t illi dix erunt ei in bethleem iude. **S**ic enim scriptum est per ppham. Et tu bethleem terra iuda nequaquam mini ma es in principib iuda. **E**cce exiet dux. qui regat pph meum isrl. **T**u herodes clam uocatis magis. diligenter didicit ab eis tempus stelle. que apparuit eis. **E**t mittens illos in bethleem: dixit. **I**te: et in terrogate diligenter de puero. **E**t cum inueneritis renunciate michi. ut et ego ueniens adorem eum. **C**um aut audisset regem abierunt. **E**t ecce stella quam uiderant in oriente. ante cedebat eos: usq dum inueniens staret supra ubi erat puer. **I**ndentes autem stellam gausti sunt gaudio magno ualde. **E**t in trantes domum inuenerunt puerum cum maria. matre eius. **E**t prostrantes adorauerunt eum. **E**t aptis thesauris suis. obtulerunt ei munera. aurum. thus. et mirram. **E**t responso accepto isom nis. reuerterent ad herodem. **P**alam uiam reuersi sunt in regionem suam. **C**um aut recessissent. ecce angelus dni. apparuit in sompnis ioseph dicens. **S**urge et accipe puerum et matrem eius et fu ge in egyptum. et esto ibi usq dum dicam tibi. **F**uturu est enim. ut herodes querat puerum adp dendum eum. **C**um consurgens accepit puerum et matrem eius nocte: et recessit in egyptum: et erat ibi usq ad obitum herodis. **U**t adimpleretur quod dictum est adno per ppham dicentem. **E**x egypto uo cam filium meum. **T**unc herodes uidens quia illudus esset amagis. natus est ualde. **E**t mittens occi dit pueros omnes qui erant in bethleem. et in omnibus finibus eius. **A**rimatu et insu. **S**cdm tempus quod exquisierat amagis. **T**unc adimpletum est quod dictu est. **P**ieremiam ppham dicente. **V**ox inania audita est. ploratus et ululatus. **R**achel plorans filios suos et noluit consolari. quia non sunt.

multis

Defuncto autem herode: ecce angelus dni apparuit in sompnis ioseph in egypto dicens. **S**urge et accipe puerum et matrem eius. et uade in terram isrl. **D**efuncti sunt enim: qui querebant animam pueri. **C**um consurgens accepit puerum et matrem eius: et uenit in terram isrl. **A**udiens autem quod archelaus regnaret in iudea pro herode pre suo: timuit illo ire. **E**t ammonitus in sompnis. recessit in partes galilee. **E**t ueniens habitauit in ciuitate: que uocatur nazareth. **U**t adimpleretur quod dictu est per pphas. quia nazareus uocabitur.

C. 3.

In diebus autem illis: uenit iohes baptista predicans in deserto iudee et dicens. **P**enitentiam agite. **A**ppropinquabit enim regnu celor. **H**ic est enim deus qui dictu est per ppham dicentem. **V**ox clamantis in deserto: parate uiam dni. rectas facite semitas eius. **I**pe autem iohes habebat uestimentu depilis camelor: et zonam pellis ammi circa humeros suos. **E**ssa autem eius erat locuste: et mel siluestre. **T**unc exibat ad eum ierosolima: et omnis iudea: et omnis regio circa iordanem. **E**t baptizabant in iordane ab eis: confitentes pna sua. **I**ndens autem multos phariseor et saduceor uenientes ad bap tismum suum: dixit eis. **P**ro gemes in peccatorum: quis demonstrant uobis fugere a uetura ira. **F**acite ergo: fructum dignu penitentie: et ne uehitis dicere intra uos: prem habemus abraham. **D**ico enim uobis: quia potes e deus. de lapidibus istis suscitare filios abraham. **I**am enim secus: ad radicem ar boris posita est. **O**mnis enim arbor que non facit fructum bonu: excidetur. et in ignem mittetur. **E**go quidem uos baptizo in aqua: in penitencia. **C**um aut post me uenturus. est. foras me e: cuius no sum dignus calciamenta portare. **I**pe uos baptizabit: in spu sco et igne. **C**ui uentilabru in manu sua: et prunabit aream suam: et congregabit tritum suum in horreum: paleas aut comburet igni in extinguibili. **T**unc uenit ihus agabylea in iordanem ad iohem: ut baptizaret ab eo. **I**ohes autem: prohibebat eum dicens. **E**go acc de teo baptizari: et tu uenis ad me. **R**espondens autem ihus dixit ei. **S**ine modo. **S**ic enim debet nos implere: omnem iustitiam. **T**unc dimisit eum. **B**ap tizans autem ihus. confestim ascendit de aqua. **E**t ecce apti sunt ei cel: et uidit spm dei descendentem sicut co lumnam. et uenientem super se. **E**t ecce uox de celis dicens. **H**ic est filius meus dilectus in quo michi complauit.

C. 4.

Tunc ihus ductus est in desertum aspi: ut temptaretur ad diabolo. **E**t cum ieiunasset. xl. diebus. **E**t xl. noctibus: postea esurit. **E**t accedens temptator dixit ei. **S**i filius dei es: dic ut lapides isti panes fiant. **C**um respondens dixit. **S**criptum est non in solo pane uiuet homo: sed in omni uerbo

quod procedit de ore dei. Tunc assumpsit eum dyabolus in sanctam civitatem: et statuit eum supra pinnaculum templi. et dixit ei. Si filius dei es. mitte te deorsum. Scriptum est enim. Omnia angelis suis mandavit de te et in manibus tollent te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. At illi ihesus respondit. Scriptum est. Non temptabis dominum deum tuum. Iterum assumpsit eum dyabolus in montem excelsum valde: et ostendit ei omnia regna mundi: et gloriam eorum: et dixit illi. Hec omnia tibi dabo: si cadens adoraveris me. Tunc dixit ei ihesus. Vade sathanas. Scriptum est enim. Dominum deum tuum adorabis: et illi soli servies. Tunc reliquit eum dyabolus. Et ecce angeli accesserunt: et ministrabant ei.

Qum audisset ihesus quod iohannes traditus esset: recessit in galileam. Et relicta civitate nazareth venit et habitabat in capernaum maritima: in finibus zabulon et neptalim. Et adimplet quod dictum est. per elayam prophetam. Terra zabulon. et terra neptalim: via maris transiordanem galilee gentium. Populus qui sedebat in tenebris: lucem vidit magnam. Et sedentibus in regione umbre mortis: lux orta est eis. Et inde cepit ihesus predicare: et dicere. Penitentiam agite: appropinquavit enim regnum celorum. Ambulans autem iuxta mare galilee: vidit duos fratres: symonem qui vocatur petrus: et andream fratrem eius: mittentes rete in mare. Erant enim piscatores. Et ait illis. Venite post me: faciam vos fieri piscatores hominum. At illi continuo relictis retibus secuti sunt eum. Et procedens inde: vidit alios duos fratres. Iacobum zebeder et iohannem fratrem eius in navicula cum zebedeo patre eorum: reficientes retia sua. Et vocavit eos. Illi autem statim relictis retibus et patre: secuti sunt eum. Et pervenit ihesus totam galileam docens in synagogis eorum. Et predicans evangelium regni: et sanans omnem languorem: et omnem infirmitatem in populo. Et abiit oppidum eius in totam syriam: et obviaverunt ei omnes male habentes variis languoribus et tormentis comprehensos et qui demonia habebant: et lumaticos et paralyticos et curavit eos. Et secute sunt eum turbe multe: de galilea et decapoli et de ierosolima. et de iudea: et de transiordane.

Videns autem turbas ascendit in montem. Et cum sedisset: accesserunt ad eum discipuli eius: et aperies. **V**os summi docebat eos dicens. **B**eaati pauperes spiritu: quia ipsorum est regnum celorum. **B**eaati mites: qui ipsi possidebunt terram. **B**eaati qui lugent: quia consolabuntur. **B**eaati qui esuriunt et sitiunt iustitiam: quia ipsi saturabuntur. **B**eaati misericordes quia misericordiam consequentur. **B**eaati mundi corde: quia ipsi deum videbunt. **B**eaati pacifici: quia filii dei vocabuntur. **B**eaati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam: quia ipsorum est regnum celorum. **B**eaati estis cum maledixerint vobis et persecuti vos fuerint: et dixerint omne malum adversum vos: mentientes propter me. **G**audete et exultate: quia merces vestra copiosa est in caelis. Sic enim persecuti sunt prophetas qui fuerunt ante nos. **V**os estis sal terrae. Quod si sal evanuerit: in quo salietur? Nichilum ultra: nisi ut mittatur foras: et concutatur ab hominibus. **V**os estis lux mundi. Non potest civitas abscondi: super montem posita. **N**eq; accendunt lucernam et ponunt eam sub media: sed super candelabrum: ut luceat omnibus qui in domo sunt. Sic luceat lux vestra coram hominibus: ut videant bona opera vestra: et glorificent patrem vestrum qui in caelis est. **N**olite putare quia veni solvere legem aut prophetas: non veni solvere: sed adimplere. Amen quippe dico vobis. Donec transierit celum et terra: tota vniuersum aut vnus apex non preteribit a lege donec omnia fiant. **Q**ui ergo soluerit vnum de mandatis istis minimis: et docuit sic homines minimus vocabitur in regno celorum. **Q**ui autem fecerit et docuerit: hic magnus vocabitur in regno celorum. **D**ico vobis enim: quia nisi habundauerit iustitia vestra plusquam scribae et pharisaei: non intrabitis in regnum celorum. **A**uidistis quia dictum est antiquis: non occides. **Q**ui autem occiderit: reus erit iudicio. **E**go autem dico vobis: quia omnis qui irascitur fratri suo sine causa reus erit iudicio. **Q**ui autem dixerit fratri suo matha: reus erit concilio. **Q**ui autem dixerit fatue: reus erit gehenne ignis. **S**i ergo offers munus tuum ad altare: et ibi recordatus fueris: quia frater tuus habet aliquid adversum te. Relinque ibi munus tuum ante altare: et vade prius reconciliare fratri tuo. Et tunc veniens: offers munus tuum. **E**sto consensuens adversario tuo: dum es in via cum eo. Ne forte tradat te adversarius iudicio: et iudex tradat te ministro et mactare iustitiae. Amen dico tibi: non exies inde: donec reddas novissimum quadrante.

Auidistis quia dictum est antiquis: non mechaberis. **E**go autem dico vobis. Quis omnis qui videt mulierem ad concupiscendum eam: iam mechatus est eam in corde suo. **Q**uod si oculus tuus dexter scandalizat te erue eum et proice abste. Expedi enim tibi ut pereat unum membrum tuum: quam totum corpus tuum mittatur in gehennam et si dextera manus tua scandalizat te abscide eam proice abste. Expedi enim tibi ut pereat unum membrum tuum: quam totum corpus tuum eat in gehennam. **D**ictum est autem. Quicumque dimiserit uxorem suam: et alii libellum repudii. **E**go autem dico vobis. Quia omnis qui dimiserit uxorem suam: excepta fornicationis causa: facit eam mecham. Et qui dimissam duxerit: adulterat. **I**terum audistis quia dictum est antiquis. Non iurabis: reddes autem domino iuramenta tua. **E**go autem dico vobis. Non iurare omnino: neque per celum quia thronus dei est. **N**eq; per terram quia scabellum est pedum eius. **N**eq; per ierosolimam quia civitas est regi magni. **N**eq; per caput tuum iurabis quia non potes unum capillum album facere: aut nigrum. Sic autem sermo vestre: est. **E**. **N**on. **N**on. **E**. **N**on. **E**.

ihesus
ip
ip
hoies

C. 5.

valet

sed

Quod autem his habundantius est: amalo est. Audistis quia dictum est: oculū pro oculo. et dentem pro dente. Ego autem dico vobis. non resistere malo.

Sed si quis percussit te in dexteram maxillam tuam. prebe illi et alteram. Et ei qui uult tecum iudicio contendere. et tunicam tuam tollere. dimitte ei et pallium. Et qui cum te angariauerit mille passus: uade cum illo alia duo. Qui petit are da ei. Et uolenti mutuari ate: ne auertaris. Audistis: quia dictum est. diliges proximum tuum: et odies inimicum tuum. Ego autem dico vobis. Diligite inimicos uos: benefacite his qui odunt uos. Et orate pro persequentibus et calumpniantibus uos: ut sitis filii patris uiri qui in celis est. Qui solem suū occidit super bonos et malos. et pluit super iustos et iniustos. Si enim diligitis eos qui uos diligunt: quam mercedem habebitis. nonne et publicani hoc faciunt et si salutariter facis uos.

¶ Nonne et hi qui hoc faciunt: Estote perfecti: sicut et pater noster celestis perfectus est. m.

c. 6. **A**drendite ne iustitiam uestram faciatis coram hominibus ut uideamini ab eis. Alioquin: mercedem non habebitis apud patrem uirum: qui in celis est. Cum ergo facis elemosinam. noli tuba canere ante te: sicut hypocrite faciunt in synagogis et in uicijs ut honorificentur ab hominibus. Amen dico uobis: receperunt mercedem suam. Te autem faciente elemosinam: nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua: ut sit elemosina tua in abscondito et pater tuus qui uidet in abscondito reddet tibi. Et cum oratis: non eritis sicut hypocrite qui amant in synagogis et in angulis platearum stantes orare: ut uideatur ab hominibus. Amen dico uobis: receperunt mercedem suam. Tu autem cum orabis. intra in cubiculum tuum. et clauso ostio ora patrem tuum in abscondito. Et pater tuus qui uidet in abscondito: reddet tibi. Omnes autem nolite multum loqui: sicut et hi qui. Putant enim: quod immula loquos suis exaudiant. Nolite ergo assimilari eis. ¶ At enim pater uir quid opus sit uobis: ante quam petatis eum. Sic ergo uos orabitis. Pater noster qui es in celis: sanctificetur nomen tuum. ¶ Veniat ad regnum tuum. Fiat uoluntas tua sicut in celo et in terra. Panem nostrum super substantialem da nobis hodie et dimitte nobis debita nostra: sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in temptationem: sed libera nos a malo. Si enim dimiseritis hominibus partem eorum: dimittet et uobis pater uir celestis debita nostra. Si autem non dimiseritis hominibus: nec pater uir dimittet partem uirum.

Qui autem ieiunatis: nolite fieri sicut hypocrite tristes. Externunt enim facies suas. ut pareant hominibus ieiunantes. Amen dico uobis: quia receperunt mercedem suam. Tu autem cum ieiunas. unge caput tuum. et faciem tuam laua: ne uidearis hominibus ieiunans: sed pater tuus qui est in abscondito. Et pater tuus qui uidet in abscondito: reddet tibi. Nolite thesaurizare uobis thesauros in terra: ubi erugo et tinea demolitur. et ubi fures effodiunt et furantur. Thesaurizate autem uobis thesauros in celo: ubi neque erugo neque tinea demolitur et ubi fures non effodiunt nec furantur. Ubi enim est thesaurus tuus: ibi est et cor tuum. Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si fuerit oculus tuus simplex: totum corpus tuum lucidum erit. Si autem oculus tuus nequam fuit: totum corpus tuum tenebrosum erit. Si ergo lumen quod in te est. tenebre sunt: ipse tenebre quante erunt.

Nemo potest duobus dominis seruire: aut enim unum odio habebit: et alterum diliget. Aut unum sustinebit: et alterum contempnet. Non potestis deo seruire et mammonae. Ideo dico uobis. Ne solliciti sitis anime uire quid manducetis: neque corpori uro quid induamini. Nonne anima plus est quam uestimenta et corpus plusquam uestimentum. Respice uolantia celi: quia non serunt neque metant: neque congregant in horrea. et pater uir patet illa. Nonne uos magis pluris estis illis: Quis autem uirum potest cogitare ad adiuturam suam arbitrium unum. Et de uestimento quid solliciti estis. Considerate lilia agri quomodo crescant non laborant neque uent. Dico autem uobis: quia nec salomon in omni gloria sua coopertus est: sicut unum ex istis. Si autem femina agri quod hodie est et cras in cibum mittitur deus sit uestit: quanto magis minime fidei. Nolite ergo esse solliciti dicentes: quid manducabimus: aut quid bibemus. aut quo opiemur hec omnia gentes inquirunt. ¶ At enim pater uir: quia his omnibus indigetis. Certe ergo pater uir regnum dei et iustitiam eius et omnia hec adueniunt uobis. Nolite ergo solliciti esse in crastinum. Crastinus enim dies sollicitus erit sibi ipse. Sufficiat dies malitia sua. Nolite in diuitiis: ut non iudicemini: in quo enim iudicio iudicaueritis: iudicabimini. Et in qua mensura mensi fueritis: remeuetur uobis.

Quid autem uides uestimentum in oculo fratris tui: et tunicam in oculo tuo non uides. Aut quomodo dnas fci tuo: sine etiam festucam de oculo tuo et ecce tuus es in oculo tuo. Hypocrita: ecce primum tamen de oculo tuo. Et tunc uidebis eicere festucam de oculo fratris tui. Nolite dare sanam amibus: neque mittatis margaritas meas ante porcos. Ne forte conculcent eas pedibus suis: et conuulsi discurrant uos. Detite et dabitur uobis. Certe et inuenietis. Pullate. et aperietur uobis. Omnis enim qui petit accipit: et qui querit inuenit: et pullanti aperietur. Aut quis ex uobis homo quem si penerit filius suus panem: nungu lapidem priget ei. Aut si piscem penerit: nungu serpentem porriget ei. Si ergo uos cum sitis mali

nostis bona dare filiis vris quanto magis p[ro] v[est]ro qui melius est. dabit sp[iritu]m p[er]tentibus se. Omnia ergo q[ue] amq[ue] vultis ut faciant homines vobis: et vos facite eis. **H**ec enim lex est: et p[ro]ph[etia].

Innate p[er] angustam p[er]iam: quia lata p[er]ta et speciosa via. que dunt ad p[er]ditionem: et multa sunt qui in-
trant p[er] eam. Quam angusta p[er]ta et arcta via que dunt ad vitam: et pauci sunt qui inveniunt eam. Atte-
dite a fallis p[ro]ph[etis]: qui veniunt ad vos in vestimentis ovium: intrinsecus autem sunt lupi in p[er]p[et]rat[is]. A fructibus
eor[um]: cognoscetis eos. Nunquid colligunt de spinis uvas: aut de tribulis ficus? Sic omnis arbor bona fructus
bonos facit. Non potest arbor bona: fructus malos facere. neq[ue] arbor mala fructus bonos facere. Omnis ar- mala aut arbor
bor que non facit fructum bonum: excidetur et in ignem mittetur. **I**gnare ex fructibus eor[um] cognoscetis eos. fructus malos fa-

Non omnis qui dicit michi d[omi]ne: d[omi]ne manabit in regnum celor[um]. Sed qui facit voluntate[m] p[at]ris mei qui in celis
est: ip[s]e manabit in regnum celor[um]. Quia dicit ut michi nulla die. Domine d[omi]ne: nomen in nomine tuo p[ro]phetam
mus: et in tuo nomine demonia eiecimus: et in tuo nomine virtutes multas fecimus. Et tunc confitebor illis:
quia nunqua[m] novi vos. Discedite a me: qui operamini iniquitatem. Omnis ergo qui audit v[er]ba mea hec et facit
ea: assimilabitur viro sapienti. qui edificavit domum suam supra petram. Et descendit pluuia et venerunt flu-
mina et flauerunt venti: et non cecidit. Fundata enim erat supra petram. Et
omnis qui audit v[er]ba mea hec et non facit ea. similis est viro stulto: qui edificavit domum suam sup[er] arenam.
Et descendit pluuia: et venerunt flumina: et flauerunt venti: et cecidit. **F**undata enim erat supra petram. Et
fuit ruina eius magna. Et factum est cum consummasset ih[esu]s v[er]ba hec: ammirabant turbe sup[er] doctrina
eius. Erat enim docens eos. sicut potestate[m] habens: et non sicut scribe eor[um] et pharisaei.

Qum autem descendisset de monte: secute sunt eum turbe multe. Et ecce leprosus veniens. adoravit
eum dicens. Domine: si vis potes me mundare. Et extendens manum: tetigit eum ih[esu]s dicens: **V**olo mundare. Et confestim mundata est lepra eius. Et ait illi ih[esu]s. Vide nemini dicens: sed uade ostende
te sacerdoti: et offer munus quod precepit moyses in testimonium illi.

Qum aut[em] introisset capharnaum. accessit ad eum centurio rogans eum et dicens. Domine: puer m[eu]s
iacet in domo paralyticus: et male torquetur. Et ait illi ih[esu]s. Ego veniam: et amalo eum. Et respo-
dens centurio ait. Domine: non sum dignus. ut intres sub tectum meum: sed tantum dic v[er]bo: et sanabit[ur]
puer meus. Nam et ego homo sum sub potestate constitutus: habens sub me milites et dico huic uade
et uadit. Et alio uenit. et uenit. Et sermo meo sit hoc et fiat. Audiens autem ih[esu]s miratus est: et sequen-
tibus se dixit. Amen dico vobis: non inueni tantam fidem nisi. **D**ico autem vobis. quod multa ab oriente
et occidente uenient: et reuerentur cum abraham et isaac et iacob. in regnum celor[um]. filii autem regni erunt
in tenebris exteriores: ibi erit fletus. et stridor dencium. Et dixit ih[esu]s centurioni. Vade: et sicut credidisti fiat
tibi. Et sanatus est puer in illa hora.

Et cum uenisset ih[esu]s in domum petri: uidit socium eius iacentem et febricitantem: et tetigit manum eius
et dimisit eam febris: et surrexit: et ministrabat eis. **E**sspe autem facto: obtulerunt ei multos demonia
habentes. Et timebat sp[iritu]s illo: et omnes male habentes curant. **E**t ut adimpleretur quod dictum est: p[er]
syam p[ro]ph[etam] dicentem. Ip[s]e infirmitates n[ost]ras tulit et egritudines portauit. **E**t uidens autem ih[esu]s turbas
multas circa se misit ut transirent.

Et accedens unus scriba: ait illi. magister. sequar te quoamq[ue] ueris. Et dicit ei ih[esu]s. Vulpes foueas
habent: et uolucres celi nidus: filius autem hominis non h[ab]et: ubi caput reclinat. **A**lius aut[em] de disci-
pulis eius ait illi. Domine: p[er]m[itt]e me p[ri]mu[m] ire: et sepelire p[at]rem meum. **I**h[esu]s autem: ait illi. **S**equere
me. Et dimitte mortuos sepelire mortuos suos. Et ascendente eo in nauiculam: secuti sunt eum discipuli
eius. **E**t ecce motus magnus factus est in mari: ita ut nauicula operiretur fluctibus. **E**rat autem illis uentus
contrarius. Ip[s]e uero dormiebat. Et accesserunt et suscitauerunt eum dicentes. Domine: salua nos p[ri]mu[m]
Et dicit eis. Quid timidi estis modice fidei. Tunc surgens impauit uentis et mari: et facta est tranquillitas
magna. Porro homines: mirati sunt dicentes. Quahs est hic: quia uenti et mare obediunt ei. **E**t cum
uenisset transiit in regionem geniseno[rum]: occurrerunt ei duo habentes demonia. demonum mentis ex-
euntes seuinum. ita ut nemo posset transire p[er] uiam illam. Et ecce clamauerunt dicentes. Quid nobis
et tibi ih[esu] fili dei? **V**enisti hic ante tempus torquere nos. **E**rat autem non longe ab illis: grex porcor[um]
multorum pascens. Demones autem: rogabat eum dicentes. Si ei[us] nos misit nos in gregem porcor[um]
Et ait illis. **I**te. **E**t illi exeuntes: abierunt in porcos. Et ecce impetu abijt totus grex p[er] precipitum mare: et
mortui sunt in aquis. Pastores autem: fugerunt. Et uenientes in ciuitate nuntiabant omnia: et de his
qui demonia habuerant. **E**t ecce tota ciuitas exijt obuiam ih[esu]: et uiso eo: rogabant ut transiret a se.

Et ascendens ih[esu]s in nauiculam. transiit et uenit in ciuitatem suam. Et ecce. **V**idens autem ei palatium: iacentem in lecto. Et uidens ih[esu]s fidem illo[rum]: dixit paralitico. Confide
fili: remittunt tibi p[ec]c[at]a tua. Et quidam de scribis dixerunt in tin se. **H**ic blasphemiat. Et cum uidisset
ih[esu]s cogitationes eor[um]. dixit. **E**t quid cogitatis mala in cordibus v[est]ris? Quid est facile dicere:
dimittuntur tibi p[ec]c[at]a. aut dicere surge et ambula? **E**t sciatis autem: quoniam filius hominis habet potestatem

malis aut arbor
fructus malos fa-

oia

c. 9.

c. 9.

tatem in terra dimittendi p[ro]p[ter]m. Tunc ait paralytic[us]. Surge: tolle lectum tuum: & uade in domum tuam. Et surrexit: et abiit in domum suam. Videntes autem turbe: timuerunt. Et glorificauerunt deum: qui dedit potestatem talem hominib[us]. Et cum transiret inde ih[esu]s: uidit homin[em] sedentem in teloneo: mattheum nomine et ait illi. Sequere me. Et surgens: secutus est eum.

Et factum est discumbente eo in domo. Ecce multi publicani: et peccatores uenientes discumbebat cum ih[esu]: et discipulis eius. Et uidentes pharisei: dicebant discipulis eius. Quare cum publicanis & peccatoribus manducat magister u[ester]? At ih[esus] audiens ait. Non est opus ualentibus medicus: sed male habentibus. Eunt[es] autem discite: quid est unam uolo. et non sacrificium. Non enim ueni uocare iustos: sed peccatores.

Tunc accesserunt ad eum discipuli iohannis: dicentes. Quare nos pharisei ieiunamus frequent[er]: discipuli autem tui non ieiunant? Et ait illis ih[esus]. Numquid possunt filii sponsi lugere: quam dum cum illis est sponsus. Veniunt autem dies cum auferetur ab eis sponsus & tunc ieiunabunt. Nemo autem immittit conuictum pauperi rudis uestimentum uetus: tollit enim plenitudin[em] et uestimentu[m] et peior cassum fit. Neque mittunt unum nouum: mitres ueteres. Alioquin: rumpuntur utres: unum effunditur et utres penit. Sed unum nouum mitres novos mittunt: et ambo conseruant. Hec illo loquente accessit ecce princeps unus accessit & adomabat eum dicens. Filia mea modo defuncta est: sed ueni impone manum super eam: et uiuet. Et surgens ih[esus] sequebatur eum: et discipuli eius. Et ecce mulier que sanguinis fluxum patiebatur duo decim annis: accessit retro: et tetigit finib[us] uestimenti eius. Dicebat enim intra se. Si teneo tantum uestimentum eius: salua ero. At ih[esus] conuersus et uidens eam: dixit. Confide filia: fides tua te saluauit. Et salua facta est mulier: ex illa hora. Et cum uenisset ih[esus] in domum p[ro]p[ri]am: et uidisset tibianes: et turbam tumultuantem dixit. Recedite: non est enim mortua puella: sed dormit. Et cecidebant eum. Et cum eiecta esset turba: intrant et tenent manum eius: et surrexit et dixit puella surge.

Et transiente inde ih[esu]: secuti sunt eum duo ceca. clamantes et dicentes. Misere n[ost]ri fili dauid. Cum autem uenisset domum: accesserunt ad eum ceca: et dicit eis ih[esus]. Creditis quia possum hoc facere uobis? Dicitur ei. V[er]o d[omi]ne. Tunc tetigit oculos eor[um] dicens. Fidei fidem u[est]ram: fiat uobis. Et aperti sunt oculi eor[um]. Et conuictus est eis ih[esus] dicens. Videte: ne quis sciat. Illi autem excurrentes: diffamauerunt eum in tota fin[is] illa. Egredi s[ed] autem illis ecce obtulerunt ei homin[em] mutum: de monum[en]to habentem. Et erecto demouit. loquens est mutus. Et mirante sunt turbe dicentes. Numquid appa[re]uit hic nisi? Pharisei autem dicebant. imp[er]io demonior[um] ei ut demones. Et circubat ih[esus] ciuitates omnes: et castella: docens in synagogis eor[um]. Et predicans eu[an]gelium regni: et curans omne languorem: & omnem infirmitatem. Videns autem turbas misertus est eis: quia erant uexati & lacerantes: sicut oues non habentes pastorem.

Tunc dicit discipulis suis. Misisti quidem multa: operari autem parui. Rogate ergo d[omi]n[u]m messis: ut eam at operarios in messem suam. Et conuocatis duo decim discipulis suis: dedit illis potestatem sp[iritu]m in mundos ut eicerent eos. Et curarent omnem languorem: et omnem infirmitatem. Duodecim autem ap[osto]los nomina sunt hec. Primus symon qui dicitur petrus: et andreas frater eius iacobus & leui et ioh[ann]es fr[ater] eius. philippus et bartholomeus. thomas et matheus publicanus. Et iacobus alphei et thaddeus. symon cananeus: & iudas scariothes qui tradidit eum.

Hos duodecim misit ih[esus]: precipiens eis dicens. In uiam gentium ne abieritis: et ciuitates samaritanor[um] ne intraueritis: sed potius ite ad iudeos: que p[er]ierunt domus israel. Eunt[es] autem predicate dicentes: q[uod] a appropinquabit regnum celor[um]. Infirmos c[ur]ate: mortuos suscite: leprosos m[un]date: demones eiate. Gratis accepistis: gratis date. Nolite possidere aurum: neq[ue] argentum: neq[ue] pecuniam in uocis u[est]ris: non peram u[est]ra: neq[ue] duas tunicas: neq[ue] calamenta: neq[ue] ungam. Dignus e[st] enim oparius: cibo suo. Inquam tuncq[ue] ciuitatem aut castellum intraueritis: interrogate quis in ea dignus sit: & ibi manete: donec exeat[is]. Intrantes autem in domum: salutate eam dicentes. Pax huic domui. Et si quidem fuit domus digna: ueniat pax u[est]ra super eam. Si autem non fuit digna: pax u[est]ra ad uos reuertetur. Et quicumq[ue] non receperit uos neq[ue] audierit sermones u[est]ros: exeu[n]tes foras de domo: u[el] de ciuitate: excutite puluerem de pedibus u[est]ris. Amen dico uobis: tolle u[est]rus erit terre sodomor[um] et gomorreor[um] in die iudicii quam illi ciuitati.

Ecce ego mitto uos: sicut oues in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes & simplices sicut columbe. Cauete autem ab hominib[us]. Timent enim uos in conciliis: et in synagogis suis. flagellabunt uos: et ad presides & ad reges ducemini p[ro]p[ter] me in testimoniu[m] illis & gentibus. Cum autem timent uos nolite cogitare quem[od]o aut quid loquamini. Dabitur enim uobis in illa hora: quid loquamini. Non enim uos estis qui loquimini: sed sp[iritu]s p[at]ris u[est]ri qui loquit[ur] in uobis.

his. Tradet autem si frēm inmortem: et p̄r filium. et insurgent filii inparentes: et morte eos afficiant.
Et eritis odio omnibus: propter nomen meum. Qui autem p̄seuerauit usq; in finem: hic saluus erit.
Cum autem p̄sequerent uos in ciuitate ista: fugite in aliam. Amen dico uobis: non consummabitis ciuita-
tes istas donec ueniat filius hominis. Non est discipulus sup̄ magistrum: nec seruus sup̄ dñm suū. Suf-
ficiat discipulo: ut sit sicut magister eius. Et seruus sicut dñs eius. Si p̄rem familias beelzebub uocau-
erunt: quanto magis domesticos eius? Ne ergo timueritis eos. Nichil enim optum quod non reuelabitur:
et occultum quod non fiat. Quod dico uobis in tenebris: dicit in lumine: et quod in aure auditis: predi-
cate super terra. Et nolite timere eos qui occidunt corpus animā autem non possunt occidere. Sed potius
eum time: qui potest et animam et corpus perdere in gehennam. Nomen duo passeris alle uenit
et unus ex illis non cadit sup̄ terram sine p̄re ur̄. Vestri autem et capilli capitis: omnes numerati sunt.
Nolite ergo timere: multas passeribus meliores estis uos. Omnis ergo qui confitebitur me coram ho-
minibus: confitebor et ego eum coram p̄re meo: qui in celis est. Qui autem negauit me coram hominib;
negabo et ego eum coram p̄re meo qui in celis est. Nolite arbitrari quia uenerim pacem mittere inter-
ram: non ueni pacem mittere sed gladium. Ueni enim separare hominem aduersus p̄rem suum: et filiā
aduersus matrem suam: et uirum aduersus sororem suam: et inuicem hominis domestici eius.
Qui amat p̄rem aut uirum plusq; me non est me dignus. Qui amat filium aut filiam sup̄ me: non est
me dignus. Et qui non accipit crucem et sequitur me: non est me dignus. Qui muenit animā suā
p̄det illam. Et qui p̄diderit animam suam p̄r me: inueniet eam. Qui recipit nos me recipit. Et qui me re-
cipit: recipit eum qui me misit. Qui recipit p̄phiam in nomine p̄phie: mercedem p̄phie accipiet. Et qui recipit
uisum in nomine uisti mercedem uisti accipiet. Et quicunq; potum dederit uni ex minimis istis calicem a-
que frigide: tantum in nomine discipuli. Amen dico uobis: non p̄det mercedem suam. Et factū est cum c. xi.
consummasset illis p̄cipiens quoddam discipulis suis. Transiit inde: ut doceret et predicaret in ciuita-
tibus eorū.

Iohannes autem cum audisset in ciuitatibus opa xpi: mittens duos de discipulis suis: ait illi. Tu es q̄
uenturus es: alium expectamus. Et respondens illis ait illis. Euntes remunera te iohannem: que audie-
tis: et uidistis: res uident: claudi ambulant: leprosi mundantur: surdi audiunt mortui resurgunt:
paupes euangelizant. Et beatus est qui non fuit scandalizatus in me. Illis autem abeuntibus: cepit
illis dicere ad uerbas de iohanne. Quid existis in deserto uidere arundinem uento agitatam: sed
quid existis uidere hominem mollibus uestitum. Ecce qui mollibus uestitur: in domibus regum sit.
Sed quid existis uidere p̄phiam. Etiam dico uobis: et plusq; p̄phiam. Hic est enim de quo scriptum est
Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam: qui p̄parabit uiam tuam ante te. Amen dico uobis: nō
fuerit inter uos nuchez maior ihe bapt. Qui autem minor est in regno celoz maior est illo. Ad-
iebris autem iohis baptiste usq; nunc: regnum celoz: uim patitur: et uolenti rapiunt illud. Omnes
enim p̄phie et lex: usq; ad iohannem p̄phetarunt. Et si uultis scire: ipse est h̄ctas qui uenturus est. Qui h̄t
aures audiendi: audiat.

Qui autem similem estimat generationem istam. Similis est pueris sedentibus in foro: qui clama-
ntes cœqualibus dicunt cœquimus uobis et non saltastis. Lamentamini: et non planxistis. Ue-
nit autem ioh̄e: s neq; manducas et bibens: et dicitur de iohanne habet. Uenit filius hominis mandu-
cans et bibens et dicit. Ecce homo uenit: et potator uini: publicanor et p̄dor amicus. Et iustificata
est sapia: a filiis suis. Tunc cepit exprobrare ciuitatibus: in quibus facte sunt plurime uirtutes eius:
quia non egissent penitentiam. Ue tibi corozann ue tibi bethsaida. Quia si in t̄ro et sydone fr̄e esset
uirtutes que fr̄e sunt in uobis: colim ualida et auere penitentiam egissent. Uebuntamen dico uobis
T̄ro et sydoni remissius erit in die iudicij quam uobis. Et tu capharnaum: nunquid usq; in celum ex-
altaberis: usq; in infernum descendens. Quia si in sodomus facte fuissent uirtutes: que sunt in te fr̄e
forte mansissent usq; in hanc diem. Veruntamen dico uobis. Quia si in sodomus remissius erit in die i-
udicij quā tibi. In illo tempore: respondens illis dixit. Confiteor tibi p̄r dñe celi et t̄e quia abscondisti hec
asapientibus et prudentib; et reuelasti ea paruulis. Ita p̄r: qm̄ sic fuit plantatum ante te. Omnia inchi-
panda sunt: ap̄re meo. Et nemo nouit filium: nisi p̄r. Neq; p̄rem quis nouit nisi filius: et qui uoluit
filius reuelare. Uenite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: et ego reficiam uos. Tollite iugu
meum sup̄ uos: et discate a me quia mitis sum: et humilis corde. Et inuenietis requiem animabus
uistis. Iugum enim meum suauē est: et onus meum leue.

In illo tempore: Abiit ih̄us sabbato p̄lata: discipuli autem eius esurientes: ceperunt uellere spicas et
manducare. Pharisei uidentes autem: dixerunt ei. Ecce discipuli tui faciunt: quod non licet eis fa-
cere sabbatis. At ille dixit eis. Non legistis quid fecerit dauid quando esurit et qui cum eo erant
Quomodo intrant in domum dei: et panes p̄positos comedit quos non licet ei edere: neq;
hys qui cum eo erant: nisi solum sacerdotibus? Aut non legistis in lege: quia sabbatis sacerdotes

in templo sabbatum uolant: et sine crimine sunt: Dico autem uobis: quia templum maius est hic. Si autem sciretis quid est maius uolo et non sanctuarium: nunquam condempnassetis innocentes. Dominus est enim filius hominis: etiam sabbati.

Et cum inde transisset uenit in synagogam eorum. Et ecce homo habens manum aridam: et interrogabant eum dicentes. Si licet sabbatis curare: ut amiserent eum. Ipse autem dixit illis. Quis est ex uobis homo qui sit ouem unam: et si ceciderit hec sabbatis in foueam: nonne tenebit et leuabit eam? Quantomagis melior est homo oue? Ita licet sabbatis bene facere. Tunc ait homini. Extende manum tuam: et extendit. Et restituta est sanitas: sicut altera. Exeuntes autem pharisei: consilium faciebant aduersus eum quomodo eum perirent. Iesus autem sciens recessit inde. Et secuti sunt milia: et circumstant eos omnes. Et precepit eis: ne manifestum eum facerent. Ut adimpleretur quod dictum est per prophetam per prophetam dicentem. Ecce puer meus quem elegi: dilectus meus: in quo bene complacuit anime mee. Posui spiritum meum super eum: et iudicium gentibus nuntiabit. Non contendet: neque clamabit. Neque audiet aliquis in plateis uocem eius. Sarcinam non quassauit: non confringet: et lumen fuminis non extinguet. Donec euadat adiutorium iudicium: et in nomine eius gentes sperabunt. Tunc oblatu est ei demonium habens cecus et mutus et circumstant eum: ita ut loqueretur et uideret. Et stupebant omnes turbe: et dicebant. Numquid hic est filius dauid? Pharisei autem audientes dixerunt. Hic non erat demones uisus? hec hec? Iesus autem sciens cogitationes eorum: dixit eis. Omne regnum diuisum contra se desolabitur: et omnis ciuitas uel domus diuisa contra se non stabit. Et si sathan sathanan erat aduersus se diuisus est: quomodo stabit regnum eius? Et si ego in beelzebub eicio demones: filij uiri in quo eiciunt? Ideo ipse iudices erunt uiri. Si autem ego in spiritu dei eicio demones: igitur peruenit in uos regnum dei. Aut quomodo potest quisquam intrare in domum fortis et uasa eius diripere: nisi prius alligauerit fortem: et tunc domum illius diripiet? Qui non est mecum contra me est. Et qui congregat mecum: spargit. Ideo dico uobis. Omne peccatum et blasphemia remittetur hominibus: spiritus autem blasphemie non remittetur. Et quicumque dixerit uerbum contra filium hominis: remittetur ei. Qui autem dixerit contra spiritum sanctum: non remittetur ei: neque in hoc seculo neque in futuro. Aut facite arborem bonam: et fructum eius bonus erit. Aut facite arborem malam: et fructum eius malus erit. Siquidem ex fructu arboris agnoscitur. Proye mes uisum: quomodo potestis bona loqui: cum sitis mali: ex habundantia enim cordis. Os loquitur. Bonus homo de bono thesauro profert bona. Et malus homo de malo thesauro profert mala. Dico autem uobis. Quo omne uerbum quod locuti fuerint homines: reddent deo rationem in die iudicii. Ex uerbis enim tuis iustificaberis: et ex uerbis tuis condempnaberis.

Tunc responderunt ei quidam de scribis et phariseis dicentes. Magister uolumus a te signum uide. Qui respondens ait illis. Generatio mala et adultera signum querit: et signum non dabitur ei nisi signum ione prophete. Sicut enim ionas fuit in uentre ceti tribus diebus et tribus noctibus: sic erit filius hominis in corde terre: tribus diebus et tribus noctibus. Uiri inuente sunt in iudicio cum generatione ista: et condempnabunt eam: quia penitentiam egerunt in predicatione ione. Et ecce plusquam iona hic. Regna austri singet in iudicio cum generatione ista: et condempnabit eam: quia uenit a finibus terre: audire sapientiam salomonis: et ecce plusquam salomon hic. Cum autem in iudicio spiritus exierit: ab homine ambulat per loca arida: querit requiem et non inuenit. Tunc dicit. Reuertar in domum meam: unde exiui. Et ueniens inuenit uictricem: stropis mundatam: et ornata. Tunc uadit et assumit septem alios spiritus leui nequiores se: et intrantes habitant ibi. Et sunt nouissima hominis illius: peiora prioribus. Sic erit: et generatio huius pessime.

Ad hoc eo loquente ad turbas: ecce mater eius et fratres stabant foris: querentes loqui ei. Dixit autem ei quidam. Ecce mater tua et fratres tui foris sunt: querentes te. At ipse respondens: dixit sibi ait. Que est mater mea: et qui sunt fratres mei? Et extendens manum in discipulos suos dixit. Ecce mater mea et fratres mei. Quicumque enim fecerit uoluntatem patris mei qui in celis est: ipse meus erit et frater eius et mater eius.

C. 13. **I**n illo tempore: exiens ihesus de domo sedebat secus mare: et congregate sunt ad eum turbe multe. Stant in nauicula ascendens sederet: et omnis turba stabat in litore. Et locutus est eis multa in parabolis dicens. Ecce exiit qui seminat: seminare semen suum. Et dum seminat: quedam ceciderunt secus mare: et ut uenerunt uolucres et comederunt ea. Alia autem ceciderunt in petrosa: ubi non habebant terram multam: et continuo exorta sunt: quia non habebant altitudinem terre. Sole autem orto: estiauerunt. Et quia non habebant radicem amiserunt. Alia autem ceciderunt in spinas et creuerunt spinis: et suffocauerunt ea. Alia autem ceciderunt in terram bonam: et dabant fructum: aliud centesimum: aliud sexagesimum: aliud tricesimum. Qui sunt autem audiendi audiatis. Et accedentes discipuli: dixerunt ei. Quare in parabolis loqueris eis? Qui respondens ait illis. Quia uobis datum est nosse mysteria regni celorum: illis autem non est datum. Qui enim habet dabitur ei: et abundabit. Qui autem non habet: et quod habet

auferentur ab eo. Ideo in parabolis loquor eis: quia uidentes non uident, non audiunt: neque intelligentes intelligunt. Et adimpleretur uerbis prophetarum dicens: Audiuistis, et non intelligistis. Et uidentes uidebatis, et non uidebatis. Inuassatum est enim cor populi huius: et auribus grauitate audierunt: et oculos suos clauferunt. Nequando uideant oculis, et auribus audiant: et corde intelligant: et conuertantur: et sanem eos. Verum autem beati oculi quia uident, et aures uere quia audiunt. Amen quippe dico uobis. Quia multi prophete et iusti cupierunt uidere que uidetis: et non uiderunt. Et audire que auditis: et non audierunt. Vos ergo audite parabolam seminatantis. Omnis qui audit uerbum regni et non intelligit: uenit malus, et recipit quod seminatum est in corde eius. Sic est: qui semis uiam seminatus est. Qui autem super petrosa seminatus est: hic est qui uerbum audit: et continuo cum gaudio accipit illud. Non habet autem nisi radicem: sed est temporalis. Facta autem tribulatione et persecutione propter uerbum continuo scandalizatur. Qui autem seminatus in spinis: hic est qui uerbum audit: et sollicitudo seculi istius: et fallacia diuitiarum suffocant uerbum: et sine fructu efficitur. Qui uero in terra bona seminatus est: hic est qui audit uerbum et intelligit: et fructum affert, et facit. Aliud quidem centesimum: aliud autem sexagesimum: aliud uero tritesimum. Aliam parabolam proposuit illis dicens. Simile factum est regnum celorum: homini qui seminauit homini semen magno suo. Cum autem dormirent homines: uenit inimicus eius, et super seminauit zizania in medio tritici: et abiit. Cum autem creuisset herba: et fructum fecisset tunc apparuerunt et zizania. Accedentes autem serui patris familias dixerunt ei. Domine: nonne bonum semen seminasti magno tuo: unde ergo habet zizania? Et ait illis. Inimicus homo hoc fecit. Serui autem dixerunt ei. Vis inuis et colligimus ea? Et ait. Non. Ne forte colligentes zizania: eradicetis simul cum eis et triticum. Simile utraque arbor: usque ad messem: et in tempore messis: dicam messoribus. Colligite primum zizania et alligate ea fasciculos ad comburendum. Triticum autem: congregate in horreum meum. Aliam parabolam proposuit eis dicens. Simile est regnum celorum grano sinapi: quod accipiens homo: seminauit magno suo: quod minimum quidem est omnibus seminibus. Cum creuerit: maior est omnibus herbarum et fit arbor: ita ut uolucres celi ueniant et habitent in ramis eius. Aliam parabolam locutus est eis. Simile est regnum celorum fermento quod accipiam mulier abscondit in farinam satis tribus doner fermentatum est totum. Hec omnia locutus est ihesus in parabolis ad turbas: et sine parabolis non loquebatur eis ut adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem. Apertum in parabolis os meum: et eructabo abscondita a constitutione mundi. Tunc dimissis turbis: uenit in domum. Et accesserunt ad eum discipuli eius: dicentes. Edicere nobis parabolam: zizaniorum agri. Qui respondens: ait. Qui seminat homini semen: est filius hominis. Ager autem: est mundus. Bonum uero semen: hi sunt filii regni. Zizania autem: filii sunt nequam. Inimicus autem qui seminat ea: est dyabolus. Messis uero: consummatio seculi est. Messores autem: angeli sunt. Simile ergo colliguntur zizania et igni comburantur: sic erit consummatio seculi. Qui tunc filius hominis angelos suos et colligent de regno eius omnia scandala: et eos qui faciunt iniquitatem et mittent eos in ignem: ibi erit fletus et stridor denticulorum. Tunc iusti fulgebunt sicut sol: in regno patris eorum. Qui habet aures audiendi: audiat. Simile est regnum celorum thesauro abscondito magno: quem qui inuenit homo abscondit: et per gaudium illius uadit et uendit omnia que habet: et emit agrum illi. Iterum simile est regnum celorum homini negotiatori: querenti bonas margaritas. Inuenta autem una preciosissima margarita: abiit et uendidit omnia que habuit: et emit eam. Iterum simile est regnum celorum sagene misse in mare: et ex omni genere piscium congreganti. Quam cum impleta esset educentes: et senes litus sedentes: elegerunt bonos in uasa: malos autem foras misert. Sic erit consummatio seculi. Exhibit angeli: et seperabunt malos de medio iustorum: et mittent eos in ignem: ibi erit fletus et stridor denticulorum. Intellexistis hec omnia? Dicunt ei. Eadem. Ait illis. Ideo omnis scriba doctus in regno celorum: similis est homini patris familias: qui profert thesaurum suum: noua et uetera. Et factum est cum transisset ihesus parabolis istas transiit in domum. Et ueniens in patriam suam: docebat eos in synagoga eorum: ita ut mirarentur: et dicerent. Unde huic sapientia hec: et uirtutes? Nonne hic est fabri filius? Nonne mater eius et fratres eius: nonne omnes apud nos sunt? Unde ergo huic omnia ista? Et scandalizabant in eo. Ihesus autem: dixit eis. Non est propheta sine honore: nisi in patria sua: et in domo sua. Et non fecit ibi uirtutes multas: propter incredulitatem illorum. In illo tempore: audiuit herodes tetrarcha famam ihesu: et ait pueris suis. Hic est iohannis baptista: ipse surrexit a mortuis: et ideo uirtutes operantur in eo. Herodes enim tenuit iohannem et alligauit eum: et posuit in carcerem propter herodiam uxorem fratris sui. Dicebat enim illi iohannes: non licet tibi habere eam. Et uolens illum occidere timuit populum: quia sicut prophetam eum habebant. Die autem natalis hodie: saluauit filia herodiam in medio et placuit herodi. Unde cum munimento pollicitus est ei dare: quodcumque postulasset ab eo. At illa premonita matre sua. Da michi inquit in disco: caput iohannis baptiste. Et contristatus est rex. Propter munimentum autem: et eos qui pariter remittebant: iussit clari. Misitque et decollauit iohannem in carcere: et allatum est caput eius in disco: et datum est puelle: et tulit

matri sue. Et accedentes discipuli eius: tulerunt corpus: et sepelierunt illud. Et uementes: nuntiavit ihu. Quod cum audisset ihesus: secessit inde in nauicula: in locum desertum seorsum. Et cum audissent turbe: secute sunt eum pedibus deauitibus. Exiens uidit turbam multam: et misertus est eius: et cum languidos eorum. Vespere autem facta accesserunt ad eum discipuli eius: dicentes. Desertus est locus: et hora iam preterit. Dimitte turbas: ut euntes in castella: emant sibi escas. Ihesus autem dixit eis. Non habent necesse ne: date illis uos manducare. Responderunt ei. Non habemus hic nisi quinq; panes: et duos pisces. Qui ait eis. Afferte illos mihi hic. Et cum misisset turbam discumbere super fenum: acceptis quinq; panibus et duobus piscibus: aspiciens in celum benedixit et fregit et dedit discipulis panes: discipuli autem turbis. Et manducauit omnes et saturati sunt. Et tulerunt reliquias: duodecim cophylos fanguentorum plenos. Manducauisti autem sint numerus quinq; milia uirorum exceptis mulieribus et pueris. Et statim misit discipulos ascendere in nauiculam: et precedere eum trans fretum: donec dimitteret turbas. Et dimissa turba ascendit in montem solus orare. Vespere autem facta: solus erat ibi. Nauicula autem: in medio mari latebatur fluctibus: erat enim contrarius uentus. Quarta autem uigilia noctis: uenit ad eos ambulans super mare. Et uidentes eum super mare ambulante: turbati sunt dicentes: quia fantasma est. Et timore clamauit. Responditque illis: locutus est eis dicens. Habete fiduciam. Ego sum: nolite timere. Respondens autem petrus dixit. Domine: si tu es: iube me uenire ad te super aquas. At ipse ait. ueni. Et descendens de nauicula ambulauit super aquas: ut ueniret ad ihsu. Videns uero uentum ualidum: timuit. Et cum cepisset mergi: clamauit dicens. Domine: saluum me fac. Et continuo ihesus extendens manum apprehendit eum: et ait illi. Modice fidei: quare dubitasti? Et cum ascendisset in nauiculam: cessauit uentus. Qui autem in nauicula erant: uenerunt et adorauerunt eum dicentes. Tu es filius dei es. Et cum transisset essent uenerunt in terram genesar. Et cum cognouissent eum uiri loci illius: miserunt mulierum regionem illam: et obtulerunt ei omnes male habentes: et rogabant eum ut uel fimbriam uestimenti eius tangerent. Et quicumque tetigerunt: salui facti sunt. xv.

C. 15. Tunc accesserunt ad eum ab iherosolymis scribe et pharisei dicentes. Quare discipuli tui transgrediuntur traditionem seniorum: non enim manus suas: cum panem manducant. Ipse autem respondens: ait illis. Quare et uos transgredimini mandatum dei: propter traditionem uirum? Nam deus dicit. Honora patrem et matrem: et qui maledixerit patri uel matri: morte moriatur. Vos autem dicite: quicumque dixerit patri uel matri minus quodcumque est ex me: tibi proderit: et non honorificauit preceptum suum aut matrem: et irritum fecistis mandatum dei propter traditionem uirum. Hypocrite: bene prophetae denobis elatas dicens. Populus hic labijs me honorat: cor autem eorum longe est a me. Sine causa autem conuincunt me doctores doctus nas mandata hominum. Et conuocatis ad se turbis: dixit eis. Audite: et intelligite. Non quod intant in os: conuincunt hominem: sed quod procedit de ore: hoc conuincit hominem. Tunc accedentes discipuli eius: dixerunt ei. Scias quia pharisei audito uerbo scandalizati sunt. At ille respondens: ait. Omnis plantatio quam non plantauit pater meus celestis: eradicabit. Sumite illos: reuerti sunt: dices ceror. Ceteris autem si ceror ducitum prebet: ambo in foueam cadunt. Respondens autem petrus: dixit ei. Ediscere nobis parabolam istam. At ille dixit. Adhuc uos sine intellectu estis: non intelligitis quia omne quod in os intant inuentum uadit: et in secretum emittitur. Que autem procedunt de ore: ceror de eorum: et ea conuincunt hominem. De ceror enim eorum cogitationes male. Homini dia: adulteria fornicationes: furta: falsa testimonia: blasphemie hec sunt que conuincunt hominem. Non locus autem manibus manducare: non conuincit hominem. Et egressus inde ihesus: secessit in partes tyri: et sydonis. Et ecce mulier chaneanea: asymbis illis egressa: clamauit ei dicens. Misere mei domine fili dauid: filia mea male ademonio uexatur. Qui non respondit ei uerbum. Et accedentes discipuli eius: rogabant eum dicentes. Dimitte eam: quia clamat post nos. Ipse autem respondens ait. Non sum iustus: nisi adones que perierunt domus israel. At illa uenit: et adorauit eum dicens. Domine: adiuua me. Qui respondens ait. Non est bonum sume panem filiorum: et mittere canibus. At illa dixit. Etiam domine. Nam et canes edunt de micis: que cadunt de mensa domus suorum. Tunc respondens ihesus: ait illi. Mulier: magna est fides tua: fiat tibi sicut uis. Et sanata est filia illius: ex illa hora. Et cum transisset inde ihesus: uenit secus mare galilee. Et ascendens in montem: sedebat ibi. Et accesserunt ad eum turbe multe: habentes secum multos: claudos ceros: debiles: et alios multos. Et proiecerunt eos ad pedes eius: et cum uideret eos: ita ut turbe inuenirentur uidentes multos loquentes: claudos ambulantes: ceros uidentes. Et magnificabant deum isrl. Ihesus autem conuocatis discipulis suis dixit. Misereor turbe: quia triduo iam pascuntur metum: et non habent quod manducant. Et dimittite eos ieiunos nolo ne deficiant in uia. Et dicunt ei discipuli. Unde ergo nobis in deserto panes tantos: ut saturemus turbam tantam? Et ait illis ihesus. Quod panes habetis? At illi dixerunt septem: et paucos pisces. Et pre

lauat

hoc

Ev. st. Math.

c. 16.

cepit turbe: ut discernerent super tiam. Et accipiens septem panes et pisces: quas agens: fregit: et dedit discipulis suis: et discipuli dederunt populo. Et comederunt omnes: et saturati sunt. Et quod super fuit de fragmentis: tulerunt septem sportas plenas. Erant autem qui manducabant quatuor milia hominum. Et accesserunt ad eum pharisei: et saducei temptantes: rogavit eum: ut signum de celo ostenderet eis. At ille respondens: ait eis. Facto vespere: di. catis serenum erit: rubicundum est enim celum. Et mane hodie tempestas: rutilat enim nunc celum. faciem ergo celi quid dicere vultis: signa autem temporum non potestis. Genemio mala et adultera signum querit: et signum non dabitur ei: nisi signum ione. Et relictis illis abiit. Et cum venissent discipuli eius transiitum: obliti sunt panes ampe. Qui dixit illis. Intuemini: et caveate a fermento phariseorum: et saduceorum. At illi cogitabant inter se dicentes: quia panes non accepimus. Respondens autem ihesus: dixit. Quid cogitatis inter vos modice fidei: quia panes non habetis. Non dum intelligitis neque recordamini. v. panum et quinq. milia hominum: et quod copiosius sumpsistis? Neque septem panum et quatuor milia hominum et quod sportas sumpsistis? Quare non intelligitis: quia non de pane dixi vobis: cavete a fermento phariseorum et saduceorum. Tunc intellexerunt: quia non dixerit cavendum a fermento panum: sed a doctrina et saduceorum. **xvi** phariseorum.

Uenit autem ihesus in partes cesaree philippi: et interrogabat discipulos suos dicens. Quem dicunt homines esse filium hominis? At illi dixerunt. Alii iohannem baptistam: alii autem eliam: alii vero ieremiam: aut unum ex prophetis. Dixit illis ihesus. Vos autem: quem me esse dicitis? Respondens symon petrus: dixit. Tu es christus filius dei vivi. Respondens autem ihesus dixit ei. Scis es symon bariona: quia caro et sanguis non revelavit tibi: sed pater meus qui in celis est. Et ego dico tibi: quia tu es petrus: et super hanc petram: edificabo ecclesiam meam. Et porte inferni: non prevalebunt adversus eam. Et tibi dabo claves: regni celorum. Et quodcumque ligaveris super tiam: erit ligatum et in celis. Et quodcumque solueris super tiam: erit solutum et in celis. Tunc precepit discipulis suis: ut nemini dicerent: quia ipse esset ihesus christus. Erante cepit ihesus ostendere discipulis suis: quia oporteret eum ire iherosolimam et multa pati a senioribus et scribis: et principibus sacerdotum: et occidi: et tertia die resurgere. Et assumens eum petrus: cepit increpare illum dicens. Absit a te domine: non erit tibi hoc. Qui conuersus: dixit petrus. Vade post me sathanas: scandalum es michi. Quia non scapis ea que dei sunt: sed que hominum. Tunc ihesus dixit discipulis suis. Si quis vult venire post me abneget semetipsum: et tollat crucem suam: et sequatur me. Qui enim voluerit animam suam salvam facere: perdet eam. Qui enim perdet animam suam propter me: inveniet eam. Quid enim prodest homini si mundum universum lucretur anime vero sue detrimentum patiat? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua: filius enim hominis venturus est in gloria patris sui cum angelis suis. Et tunc reddet unicuique: secundum opera eius. Amen dico vobis. Sunt quidam de his stantibus qui non gustabunt mortem: donec videant filium hominis: venientem in regno suo.

Et post dies sex assumpsit ihesus petrum et iacobum et iohannem fratrem eius: et duxit illos in montem excelsum: et transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies eius sicut sol: vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuit illis moyses et helyas: cum eo loquentes. Respondens autem petrus: dixit ad iohannem. Domine: bonum est nos hic esse si vis faciamus hic tria tabernacula. Tibi unum moysi unum: et helie unum: adhuc eo loquente: ecce nubes lucida obumbravit eos. Et ecce vox de nube dicens. Hic est filius meus dilectus: in quo michi bene complacuit: ipsum audite. Et audientes discipuli: ceciderunt in faciem suam et timuerunt valde. Et accessit ihesus et tetigit eos: dixitque eis. Surge et nolite timere. Levantes autem oculos suos: non viderunt nisi solam ihm. Et descendentibus illis de monte: precepit illis ihesus dicens. Neminem dixeritis visionem donec filius hominis amictus resurgat. Et interrogaverunt eum discipuli dicentes. Quid ergo scilicet dicunt quod helyas opteat primum venire. At ille respondens: ait eis. Helyas quidem venturus est: et relictus erit. Dico autem vobis. Quia helyas iam venit: et non cognovit eum sed fecerunt meo quecumque voluerit. Sic et filius hominis passurus est ab eis. Tunc intellexerunt discipuli: quia de iohanne baptista dixisset eis. Et cum venisset ad iacobum: accessit ad eum homo genibus prostratus ante eum dicens. Domine misere filio meo quia humanus est: et male patitur. Nam sepe cadit in linguam: et crebro in aquam. Et obtulit eum discipulis tuis: et non potuerunt curare eum. Respondens ihesus ait. O geneiano marudula et pusilla: quousque eo vobiscum: usque quo pariar vobis. Afferte hic illum ad me. Et increpavit illum illum ihesus: et exiit ab eis demonium. Et curatus est puer ex illa hora. Tunc accesserunt discipuli ad iohannem secreto et dixerunt. Quare nos non possumus eicere illum: dicit illis. Propter incredulitatem vestram. Amen quippe dico vobis. Si habitis fidem sicut granum sinapis: et transibit. Et nichil impossibile erit vobis. Hoc genus non eicit: nisi per orationem et ieiunium. Consultantibus autem eis in galilea: dixit illis ihesus. Filius hominis nuncius est in manus hominum: et occident eum: et tertia die resurget. Et contristati sunt vehementer. Et cum venissent capharnaum: accesserunt quod didragma accipiebant ad petrum et dixerunt ei. Magister non soluit didragma aut eam. Et cum intrasset in domum: prevenit eum ihesus dicens. Quid tibi videtur?

et dicens moni huius
tibi

synon. Reges tñe aquibus accipiunt tributum ul' censum a filiis suis: an ab alienis? Et ille dixit ab alienis. Dixit illi ihesus. Ergo liberi sunt filij. Et autem non scandalizemus eos: uade ad matrem. et matrem tuam: et cum piscem qui primus ascenderit tolle. Et aplo ore eius: inuenies fraterem. Illum sumens: da eis promette.

C. 18. **I**n illa hora accesserunt discipuli ad ihesum: dicentes. Quis putas maior est in regno celorum? Et adnotans ihesus puulum: statuit eum in medio eorum: et dixit. Amen dico uobis: nisi conuersi fueritis: et efficiamini sicut puuli: non intrabitis in regnum celorum. Quicumque ergo humiliauerit se sicut puulus iste: hic est maior in regno celorum. Et qui suscepit unum puulum talem in nomine meo: me suscepit. Qui autem scandalizauerit unum de pusillis istis qui in me credunt: expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius: et demergatur in profundum maris. Ne mundo ab scandalis. Necesse est enim: ut ueniant scandala. Verumtamen ne hominem propter scandalum ueniat. Si autem manus tua ul' pes tuus scandalizat te: abscide eum et proice abste. Bonum tibi est adiutam ingredi debilem ul' claudum: quam duas manus ul' duos pedes habentem: mitti in ignem eternum. Et si oculus tuus scandalizat te: erue eum: et proice abste. Bonum tibi est unum oculum habentem in uitam quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis. Videte ne contempnis unum ex his pusillis. Dico enim uobis. Quia angeli eorum in celis semper uident faciem patris mei qui in celis est. Venit enim filius hominis saluare quod perierat. Quid uobis uidetur: si fuerint aliam. c. ones et errauit una ex eis. nonne reliquit nonaginta nouem in montibus: et uadit querere eam que errauit? Et si contigerit ut inueniat eam: amen dico uobis: quia gaudebit super eam magis quam super nonaginta que non errauerunt. Sic enim est uoluntas patris mei: ut non pereat unus de pusillis istis. Si peccauit frater tuus in te: uade et corripe eum in te et ipse solum. Si te audierit: lucratus eris fratrem tuum. Si autem non te audierit: adhuc tecum uinum ul' duos ut in ore duos testium ul' trium: stet omne uerbum. Quod si non audierit eos: dic ecclesie. Si autem ecclesiam non audierit: sit tibi sicut ethiops et publicanus. Amen dico uobis: quicumque alligaueritis super terram: erunt ligata et in celo. Et quicumque solueritis super terram: erunt soluta et in celo. Iterum dico uobis. Quia si duo ex uobis consenserint super terram de omni re quamcumque penerint: fiet illis apud meo qui in celis est. Ubi sunt duo ul' tres congregati in nomine meo: ibi sum in medio eorum. Tunc accedens petrus ad eum: dixit. Domine: quocumque peccabit in me frater meus: et dimittam ei usque septuagies. Dicit illi ihesus. Non dico usque septuagies: sed usque septuagies septies. Ideo assimilatum est regnum celorum homini regi: qui uoluit rationem ponere oblatum est ei unus qui debebat decem milia talenta. Cum autem non haberet unde redderet: iussit eum dominus uendendam uxorem eius: et filios: et omnia que habebat et reddi pro dantis autem seruis ille: orabat eum dicens. Patientiam habere in me: et omnia reddam tibi. Misertus est autem dominus serui illius et dimisit eum: et debitorum dimisit ei. Egressus autem seruus ille: inuenit unum de decem seruis suis ille: inuenit unum de decem seruis suis: qui debebat centum denarios. Et tenuit: suffocabat eum dicens. Redde quod debes. Et pro dantis conseruus eius rogabat eum dicens. Patientiam habere in me: et omnia reddam. Ille autem noluit: sed abiit et misit eum in carcerem donec redderet unumquemque debitum. Videntes autem conserui eius que fiebant: contristati sunt ualde. Et uenerunt et narrauerunt domino suo omnia facta fuerant. Tunc uocauit eum dominus suus et ait illi. Serue nequam omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me. Nonne ergo oportuit et te miserum conserui tui: sicut et ego misertus sum tui? Et iratus dominus eius tradidit eum tortoribus: quo ad usque redderet unumquemque debitum. Sic et pater meus celestis faciet uobis: si non remiseritis unumquemque fratri suo de cordibus uestris. Et factum est cum consummasset ihesus sermones istos: migravit a galilea: et uenit in fines iudee transiordanem. Et secute sunt eum turbe multe: et amant eos ibi. Et accesserunt ad eum pharisei: temptantes eum dicentes. Si licet homini dimittere uxorem suam: quocumque ex causa? Qui respondens: ait eis. Non legistis quia qui fecit ab initio masculum et feminam: fecit eos. Et dixit. Propter hoc dimittet homo patrem et matrem: et adheret uxori sue et erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo: sed una caro. Quod ergo deus coniunxit: homo non separet. Dixerunt illi. Quid ergo moyses mandauit dare libellum repudiij: et dimittere? Ait illis. Quia moyses addidit in cordis uestri: permisit uobis dimittere uxores uestras. Ab initio autem non fuit sic. Dico autem uobis quia quicumque dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationem et aliam duxerit: meretur. Dixerunt ei discipuli eius. Si ita est causa hominum cum uxore: non expedit muliere. Qui dixit. Quod omnes capiunt uerbum istud: sed quibus datum est. Fuit enim eumuchus: qui de matris utero sic natus fuit. Et sunt eumuchi qui facti sunt ab hominibus: et sunt eumuchi qui se ipsos castrauerunt: propter regnum celorum. Qui potest capere capiat.

C. 19. **T**unc oblatus sunt ei puuli: ut manus ei imponeret: et oraret discipuli autem: increpabant eos. Ihesus uero: ait eis. Noli prohibere ad me uenire. Talium est enim regnum celorum. Et cum imposuisset eis manus: abiit inde. Et ecce unus accedens: ait illi. Magister bone: quid boni faciam: ut habeam uitam eternam. Qui dixit ei. Quid me interrogas de bono? Bonus deus est. Si autem uis adiutam ingredi: serua mandata. Dicit illi. Que? Ihesus autem dixit. Non homicidium facies: non adulterabis: non facies furnum non falsum testimonium

hominem

eos

dicēs. honora patrē et matrē. et diliges proximum tuum sicut teipsum. Dicit illi adolescens. Omnia
hec custodiui: quid adhuc michi deest? At illi ihesus. Si uis perfectus esse uade et uende omnia que ha-
bes et da pauperibus: et habebis thesaurum in celo: et ueni sequere me. Cum autem audisset adoles-
cens uerbum abiit tristis. Erant enim: habens multas possessiones. Ihesus autem: dixit discipulis suis
Amen dico uobis quia diues difficile intrabit in regnum celorum. Et iterum dico uobis. Facilius est came-
lū pforamen acus transire: quam diuitem intrare in regnum celorum. Audiens autem hys discipuli mirabantur ualde
dicentes. Quis ergo poterit saluus esse? Respondens ihesus dixit. Apud homines hoc impossibile est: apud deū
omnia possibilia sunt. Tunc respondens petrus: dixit ei. Ecce nos reliquimus omnia: et secuti sumus te.
Quid ergo erit nobis? Ihesus autem: dixit illis. Amen dico uobis: quod uos qui secuti estis me in regenera-
tione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue. Sedebitis et uos super sedes duodecim: iudicantes du-
odecim tribus israel. Et omnis qui reliquerit domū suā uel fratres uel sorores. aut patrē aut matrē aut ux-
orem aut filios. aut aut agros. propter nomen meum. centuplum accipiet: et uitam eternam possi-
debit. Multi erunt autem primi nouissimi: et nouissimi primi.

Simile est regnum celorum homini pater familias. qui erit primo mane conducere oparios in uine-
am suam. Conuentione autem facta cum opariis ex denario diurno: misit eos in uineam suā
Et egressus circa horam tertiam: uidit alios stantes in foro ocosos: et illis dixit. Ite et uos in uineam meā
et quod iustum fuerit dabo uobis. Illi autem: abierunt. Iterum autem erant circa horam sextam
et nonam horam et fecit similit. Cum undecimam horam uero tēit: et inuenit alios stantes et dixit
illis. Quid hic statis tota die ocosi? Dixerunt ei: quia nemo nos conduxit. Dicit illis. Ite uos in uineam meā
Cum sero autem factum esset. dicit dñs uinee procuratori suo. Voca oparios: et redde illis mercedem
Inueniens autem nouissimos. usque ad primos. Cum uenissent ergo qui circa undecimam horam uenerant: accepe-
runt singulos denarios. Et accipientes: murmurabant aduersus patrē familias: dicentes. In nouissimis
una hora fecerunt: et pares illos nobis fecisti: qui portauimus pondus diei et caloris? At ille respondens uni
eorum dixit. Amice: non fauo tibi inuiriā. Nonne ex denario conuenisti mecum? Tolle quod tuum est et
uide. Uolo autem et huic nouissimo dare: sicut et tibi. Aut non licet michi quod uolo facere: an oculus
tuus nequam est: quia ego bonus sum. Sic erunt nouissimi primi: et primi nouissimi. Multi enim sunt uo-
cati. pauci autem electi. Et ascendens ihesus iherosolimam: assumpsit x. discipulos se. Ecce ascendimus ihero-
solimam et filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis. et condemnabunt eum morte.
Et tradent eum gentibus ad illudendum: et flagellandum et crucifigendum et tertia die resurget.
Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedei. cum filiis suis. adorans et petens aliquid ab eo. Qui dixit ei
Quid uis? At illi. Dic ut sedent hi duo filii mei unus ad dexteram tuam. et unus ad sinistram in regno
tuo. Respondens autem ihesus dixit. Melius: quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum?
Dixerunt ei: possumus. At illis. Calicem meum quidem bibetis: sedere autem ad dexteram meam. et ad sinistram
non est meum dare uobis: sed quibus paratum est a patre meo. Et audientes. x. indignati sunt de duobus
fratribus. Ihesus autem uocauit eos ad se et ait. Satis quia principes gentium dominant eorū. et qui maiores
sunt potestatem exercent in eos. Non ita erit inter uos. Sed quicumque uoluit inter uos maior fieri. sit
ut minister. Et qui uoluit inter uos primus esse: erit uester seruus. Sicut filius hominis nō uenit mis-
trari. sed ministrare. Et dare animam suam redempcionem pro multis. Et e gradientibus illis abierit se-
cū sunt eum turbe multe. Et ecce duo ceteri sedentes secus uiam: audientes quia transiret clamau-
erunt dicentes. Domine: miserere nrī fili dauid. Turba autem increpabat eos ut tacerent. At illi
magis clamabant dicentes. Domine: miserere nrī fili dauid. Et stetit ihesus et uocauit eos et ait. Quid
uultis ut faciam uobis? Dixerunt illi dñe: ut aprantur oculi nrī. Misertus autem eorū ihesus: tetigit
oculos eorū. Et confestim uiderunt: et secuti sunt eum.

Et cum adpropinquasset ierosolimus. et uenissent bethfage ad montem oliueti. Tunc ihesus misit
duos discipulos: dicens eis. Ite in castellum: quod contra uos est: et statim inuenietis asinam alligatum:
et pullum cum ea. Soluite: et adducite michi. Et si quis uobis aliquid dixerit dicate quia dñs
hys opus habet: et confestim dimittet eos. Hoc autem factum est. ut adimpleretur quod dictum est
per prophetam dicentem. Dicit filie syon ecce rex tuus uenit tibi mansuetus: et sedens super asinam.
et pullum filium subuigilis. Euntes autem discipuli: fecerunt sicut precepit illis. Et ad duxerunt
asinam et pullum: et imposuerunt super eos uestimenta sua: et eum desuper sedere fecerunt. Plu-
rima autem turba struxerunt uestimenta sua: una alij autem cedebant ramos de arboribus
et sternebant in uia. Turbe que precedebant: et que sequebantur clamabant dicentes. Osanna
fili dauid: benedictus qui uenit in nomine dñi osanna in excelsis. Et cum intrasset ierosoli-
mam commota est uniuersa ciuitas dicens. Quis est hic? Populi autem dicebant. hic est ihs
christus: ananias galilee. Et intrauit ihesus in templum dei: et eiecit omnes uendentes et
ementes in templo: et mensas numulariorum: et cathedras uenditium columbas euerit

ualde

mea

gemetes aut
arbitrati sunt
essent acceptum
erit aut ipi si
denarios.

meto et illis au

ihus

totū

aut

et dicit eis. Scriptum est: domus mea domus uocabitur. Vos autem: fructus illam speluncam latro-
num. Et accesserunt ad eum ceteri et claudi. in templo et clamauit eos. Videntes autem principes sacerdotum,
et scribe mirabilia que fecit: et pueri clamantes in templo et dicentes. Sanctus fili dauid: indignati sunt
et dixerunt ei. Audis quid isti dicunt? Iesus autem: dixit eis. Vtique: nunquam legistis. quia ex ore infan-
ti et lactentium profertis laudem. Et relictis illis abiit foras extra ciuitatem iherosolymam ibique man-
auit. ^{et docebat illos de} Regnandi. Mane autem reuertens ciuitatem: esurit. Et uidens ficum arborem unam secus uiam uenit illos de-
ad eam: nihil inuenit in ea nisi folia tantum. Et ait illi. Nunquam ex te fructus nascitur isem-
piterum. Et arefacta est. continuo figulina. Et uidentes discipuli: mirati sunt dicentes. Quomodo
continuo aruit? Respondens autem illis: ait eis. Amen dico uobis. Si habueritis fidem: et non he-
sitaueritis: non solum ficulnea facietis. sed et si monti huius dixeritis tolle et iacta te in mare fiet. Et
omnia quecumque ueneritis mouere: credentes accipietis. Et cum uenisset in templum: accesserunt ad
eum docentes principes sacerdotum: et seniores populi dicentes. In qua potestate hec facis et quis tibi
dedit hanc potestatem? Respondens illis: dixit eis. Interrogabo uos et ego unum sermonem: que-
re si dixeritis mihi: et ego dicam in qua potestate hec facio. Baptismus iohannis unde erat: ex celo an
ex hominibus? At illi cogitabant inter se: dicentes. Si dixerimus ex celo: dicit nobis: quare ergo
non credidimus illi? Si autem dixerimus ex hominibus timeamus turbam. Omnes enim habebant
iohannem sicut prophetam. Et respondentes illi: dixerunt. Nescimus. Ait illis et ipse. Nec ego dico uobis.
in qua potestate hec facio. Quid autem uobis uidetur? Homo quidam habebat duos filios: et acce-
dens ad primum dixit. fili uade hodie opere munera mea. Ille autem respondens: ait nolo. Postea aut
penitencia motus: abiit. Accedens autem ad alterum: dixit similiter. Ad ille respondens ait. Ego dñe. Et non nūc
Quis ex duobus fecit uoluntatem patris? Dicunt: primus. Dicit illis Iesus. Amen dico uobis. Quia publica-
ni et meretrices: precedunt uos in regnum dei. Venit autem iohannes ad uos in uia iustitie et non credidistis ei
Publicani autem et meretrices: crediderunt ei. Vos autem uidentes nec penitentiam habuistis: postea ut
credideris ei. Aliam parabolam. Audite. Homo erat pater familias: qui plantauit uineam: et sep-
tem annis edificauit eam. Et fodit in ea torcular: et edificauit turrem et locauit eam agricolis: et peger-
e pfectus est. Cum autem tempus fructuum appropinquasset: misit seruos suos ad agricolas: ut acciperent fructus
eius. Et agricolae apprehensis seruis eius: alium ceciderunt alium uero lapidauerunt. Iterum misit
alios seruos plures prioribus: et fecerunt illis similiter. Postquam autem: misit ad eos filium dicens: ne
relinquatur filium meum. Agricole autem uidentes filium: dixerunt intra se. Hic est heres: uenite occida-
mus eum: et habebimus hereditatem eius. Et apprehensum eum eiecerunt extra uineam et occiderunt.
Cum ergo uenerit dñs uinee: quid faciet agricolis illis? Aunt illi. Male paret: et uineam locab-
alios agricolis qui reddant ei fructum temporibus suis. Dicit illis Iesus. Nunquam legistis in
scripturis lapidem quem reprobauerunt edificantes: hic factus est in caput anguli? Adhuc factum
est istud: et est mirabile in oculis uestris. Ideo dico uobis: quia auferetur a uobis regnum celorum: et da-
bitur genti facienti fructus eius. Et qui ceciderit super lapidem istum: confringetur. Super quem
uero ceciderit conteret eum. Et cum audissent principes sacerdotum et pharisei parabolas eius: cognoue-
runt quod de ipso diceret. Et querentes eum tenere timerunt turbas: quia sicut prophetam eum habebat.
Et respondens illis: dixit iterum in parabolis eis dicens. Simile factum est xxii.
regnum celorum homini regi: qui fecit nuptias filio suo. Et misit seruos suos uocare inuitatos
ad nuptias: et noluerunt uenire. Iterum misit alios seruos dicens. Dicit inuitatis: ecce prandium
meum paratum. Tamen mei et alalia quiescit sunt et omnia parata: uenite ad nuptias. Illi autem neglex-
erunt. Et abierunt alius in uillam suam: alius ad negotia suam. Reliqui uero tenuerunt
seruos eius: et contumelia affectos: occiderunt. Rex autem cum audisset iratus est. Et missis exercitibus
suis: perdidit homicidas illos: et ciuitatem illorum succendit. Tunc ait seruis suis. Rupte quide-
parate sunt: sed qui inuitati erant: non fuerunt digni. Ite ergo ad exitus uiarum: et quousque
inuenieritis: ad nuptias uocate. Et egressi serui eius in uias: congregauerunt omnes quos inuenierunt
males et bonos: et implete sunt nuptie discumbentium. Intuit autem rex ut uideret discumbentes:
et uidit ibi hominem non uestitum ueste nuptiali: et ait illi. Amice: quomodo huc misisti: non habes
uestem nuptialem? At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris: ligatis pedibus eius et manibus
mittite eum in tenebras exteriores ibi erit fletus et stridor denticulorum. Multi autem sunt uocati
pauci uero electi. Tunc abeuntes pharisei consilium inierunt: ut caperent eum in sermone. Et
mittunt ei discipulos suos: cum herodianis: dicentes. Magister sumus quia uerax es: et uiam di-
uinitate doces. Et non est tibi cura de aliquo: non enim respicias personam hominum. Dicit ergo
nobis quid uidetur. Licet censum dare cesari: annon. Cognita autem illis nequitia eorum:
ait. Quid me temptatis hypocrite? Ostendite michi munusculum tuum. At illi obtulerunt
ei denarium. Et ait illis Iesus. Cuius est ymago hec et super scriptum? Dicunt ei: cesaris. Tunc

uobis

huc

tibi

ait

aut illis. Reddite ergo que sunt cesaris cesari: et que sunt dei deo. Et audientes mirati sunt. Et relicto eo abierunt. In illo die accesserunt ad eum saducei: qui dicunt non esse resurrectionem. Et interrogauerunt eum dicentes. Quia agister moyses dixit. si quis mortuus fuerit non habens filium: ut ducat frater eius uxorem illius: et suscitet semen fratri suo. Erant autem apud nos septem fratres. Et primus uxore ducta defunctus est: et non habens semen: reliquit uxorem suam fratri suo. Similiter secundus: et tertius usque ad septimum. Novissime autem omnium: et mulier defuncta est. In resurrectione ergo: cuius erit de septem uxor? Omnes enim habuerunt eam. Respondens autem illis ait illis. Erratis: nescientes scripturas: neque virtutem dei. In resurrectione enim: neque nubent: neque nubentur: sicut sunt similes angelis dei in celo. De resurrectione mortuorum non legistis: quod dictum est a deo dicens nobis. Ego sum deus abraham: et deus ysaac: et deus iacob. Non est deus mortuorum: sed viventium. Et audientes turbę mirabantur in doctrina eius. Pharisei autem audientes: quod silentium imposuisset saduceis: convenerunt in unum. Et interrogavit eum unus ex eis legis doctor: temptans eum. Quia agister quod est mandatum magnum in lege? Ait illi ihesus. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo: et in tota anima tua: et in tota mente tua. Hoc est maximum: et primum mandatum. Secundum autem simile est huic. Diliges proximum tuum: sicut te ipsum. In his duobus mandatis: uniusa lex pendet et prophete. Congregatis ergo phariseis: interrogavit eos ihesus dicens. Quid vobis videtur de christo: cuius filius est? Dicunt ei: david. Ait illis. Quomodo ergo david in spiritu vocat dominum eum dicens. Dixit dominus domino meo: sede ad dexteris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Si ergo david vocat eum dominum: quomodo filius eius est? Et ne quis poterat respondere ei verbum: neque ausus fuit quisque ex illa die eum amplius interrogare.

Tunc locutus est ihesus ad turbas: et ad discipulos suos dicens. xxiii.
Super cathedram moysi: sederunt scribe et pharisei. Omnia ergo quecumque dixerint vobis: servate et facite. Sed omnia opera eorum: nolite facere. Dicunt ei: et non faciunt. Alligant autem onem gravium et importabilium: et imponunt in humeros hominum. Digno autem suo nolunt ea movere. Omnia vero opera sua faciunt: ut videantur ab hominibus. Dilatant enim phylacteria sua: et magnificant fimbrias. Amant autem primos recubitus intus: et primas cathedras in synagogis et in conviviis: et vocari ab hominibus rabbi. Vos autem nolite vocare rabbi: unus est enim magister uester. Omnes autem vos: fratres estis. Et primum nolite vocare vobis super titulum: unus est enim pater uester qui in celis est. Nec vocemini magistri: quia magister uester unus est christus. Qui maior est vestrum: erit minister uester. Qui autem se exaltavit: humiliabitur: et qui se humiliaverit exaltabitur. Vae autem vobis scribe et pharisei hypocrite: quia clauditis regnum celorum ante homines. Vos enim non intratis: nec introeuntes: sinitis intrare. Vae vobis scribe et pharisei hypocrite qui comeditis domus viduarum et orphanorum longe orantes propter hoc amplius accipietis iudicium. Vae vobis scribe et pharisei hypocrite: qui ariditatem mare et ariditatem: ut faciatis unum profeclum. Et cum fuerit factus factus erunt filium gehennę duplo quam vos. Vae vobis duces cęci. Qui dicitis quicunque iunxerit prope templum dei nichil est. Qui autem iuravit in auro templi: debet. Multi et ceteri quid enim maius est auro an templum: quod sanctificat aurum. Et quicunque iuravit in altari: nichil est. Quicunque autem iuravit in dono quod est super illud: debet. Ceteri: quid enim maius est domui: an altare: quod sanctificat domum. Qui ergo iuravit in altari iurat in eo: et in omnibus que super illud sunt. Et qui iuravit in templo iurat in illo: et in eo qui habitat in templo. Et qui iurat in throno dei: et in eo qui sedet super eum. Vae vobis scribe hypocrite pharisei: qui decimas mentium: et animum: et cymium et relinquitis que graviora sunt legis: iudicium: et misericordiam: et fidem. Hec oportuit facere: et illa non omittite. Duces cęci excolantes asinum: camelum autem glaucientes. Vae vobis scribe pharisei hypocrite: qui mundatis quod de foris est: calicis et parapsidis: intus autem pleni estis rapinam et immundicia. Pharisee cęce munda prius quod intus est calicis: et parapsidis: ut fiat et id quod de foris est mundum. Vae vobis scribe pharisei hypocrite: quia similes estis sepulchris de albatibus: que foris apparent hominibus speciosa: intus vero plena sunt ossibus mortuorum: et omni spurcia. Sic et vos a foris quidem parietis hominibus iusti: intus autem pleni estis hypocritarum et iniquitate. Vae vobis scribe pharisei hypocrite: qui edificatis sepulchra pharisearum: et ornatis monumenta iustorum et dicitis. Si fuissent in diebus patrum nostrorum: non essemus socii eorum in sanguine pharisearum. Itaque testimonio estis vobis metipsis: quia filii estis eorum qui phariseas occiderunt. Et vos implete mensuram patrum vestrorum. Serpentes et genimina viperarum quomodo fugietis a iudicio gehennę. Ideo ecce ego mitto ad vos phariseas: et sapientes et scribas: et ex illis occidetis: crucifigietis: et ex illis flagellabitis in synagogis vestris. Et persequentem derelictam in civitatem: ut super vos veniat omnis sanguis iustus: qui effusus est super terram. A sanguine abel iusti: usque ad sanguinem zacharie filii barachie: quem occi-

dictis inter templum et altare. Amen dico vobis: uenient hec omnia super generationem istam. Iherusalem
uerbera que occidis prophetas: et lapidas eos qui ad te missi sunt. Quia uoluit congregare filios tuos
quem admodum gallina congregat pullos suos sub alas: et noluisti. Ecce relinquetur uobis: do
mus uestra deserta. Dico enim uobis. Non me uidebitis amodo: donec dicatis. Benedictus qui uenit in
nomine domini.

.xxiii.

Et egressus ihesus ibat de templo. Et accesserunt discipuli eius: ut ostenderet eis edificationes templi.
Ipse autem respondens: dixit illis. Uidetis hec omnia? Amen dico uobis: non relinquetur hic la
pis super lapidem: qui non destruat. Sedente autem eo super montem oliueti: accesserunt ad eum
discipuli secreto dicentes. Dic nobis: quando hec erunt: et quod signum aduentus tui et consummatio
nis seculi? Et respondens ihesus: dixit eis. Videte ne quis uos se ducat. Nulla enim uenient in uos
mea: dicentes. Ego sum Christus: et multos seducet. Audietur enim estis prelia: et opiniones pre
horum: uidete ne teneamini. Oportet enim hec fieri: sed non dum statim finis. Consurget enim gens in
gentem: et regnum in regnum: et erunt pestilentie et fames: et tre motus plorati. Hec autem omnia
minia sunt dolorum. Tunc tradent uos in tribulationem: et occident uos et eritis odio omnibus gen
tibus propter nomen meum. Et scandalizabunt uos multi: et inuicem tradent: et odio habebunt inui
cem. Et multi pseudo prophete surgent: et seducant multos. Et qui habundauit iniquitas: refriger
et caritas multorum. Qui autem perseuerauerit usque in finem: hic saluus erit. Et predicabitur hoc
euangelium regni in universa orbe in testimonium omnibus gentibus: et tunc ueniet consummatio. Cum
ergo uideritis ab hominibus desolationem: que dicta est ad amale prophetia: statim in loco secundo: qui
legit intelligat. Tunc qui in iudea sunt: fugiant ad montes: et qui in iherosolima: non descendant tollere
aliquid de domo sua. Et qui in agro: non reuertatur tollere tunica suam. Ue autem pregnantibus
et lactantibus in illis diebus. Orat autem: ut non fiat fuga uestra hyeme uel sabbato. Erunt enim tunc
tribulatio magna: qualis non fuit ab initio mundi usque modo: neque fiet. Et nisi breuiter fuissent dies
illi: non fieret salua omnis caro. Sed propter electos: breuiabunt dies illi. Tunc si quis uobis dixerit ec
ce hic Christus: aut illic: nolite credere. Surgent enim pseudo christi: et pseudo prophete: et dabunt signa magna
et prodigia: ita ut mercedem inducantur: si fieri potest etiam electi. Ecce predictum uobis. Si ergo dixe
rint uobis ecce in deserto est: nolite exire. Ecce in penetralibus: nolite credere. Sicut enim fulgur exit
ab oriente: et patet usque occidentem: ita erit aduentus filii hominis. Ubi uisus fuerit corpus: illuc
congregabunt aquile. Et statim autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur: et luna
non dabit lumen suum. Et stelle cadent de celo: et uirtutes celorum commouebuntur: et tunc parebit
signum filii hominis in celo. Et tunc plangent se omnes tribus terre: et uidebunt filium hominis uenien
tem in nubibus celi: cum uirtute multa et maiestate. Et mittet angelos suos cum tuba et uoce mag
na et congregabunt electos eius: a quatuor uentis: a summis celorum usque ad terminos eorum. Barba
re autem facta: diserte parabolam. Cum uero ramus eius tener fuerit: et foliata: scitis quia prope est estas
ita et uos cum uideritis hec omnia: scitote quia prope est iam terminus. Amen dico uobis: quia non preter
ibit hec generatio: donec omnia fiant. Celum et terra transibunt uerba autem mea non preteribunt. Dedit
autem illa et hora nemo scit: neque angeli celorum: nisi pater solus sicut autem in diebus noe: ita erit et ad
uentus filii hominis. Sicut enim erant in diebus ante diluuium comedentes et bibentes nubentes
et nuptii tridentes usque ad diem quo ingressus arcam noe: et non cognouerunt donec uenit
diluuium: et tulit omnes. Ita erit aduentus filii hominis. Tunc duo erunt in agro: unus assume
tur: et unus relinquetur. Due moleutes in mola: una assumetur: et una relinquetur. Duo in lecto
unus assumetur: et alter relinquetur. Vigilate ergo: quia nescitis qua hora dominus uer uenturus
sit. Illud autem scitote: quoniam si sciret paterfamilias: qua hora uenturus fur esset uigilaret utique: et
non sineret perfodiri domum suam. Ideo et uos estote parati: quia nescitis qua hora filius hominis
uenturus est. Quis putas est fidelis seruus et prudens quem constituit dominus suus supra fami
liam suam: ut det illis cibum in tempore. Beatus ille seruus: quem cum uenit dominus eius: inue
nerit sic facientem. Amen dico uobis: quoniam super omnia bona sua constituet eum. Si autem dixe
rit malus seruus ille in corde suo: moram facit dominus meus uenire: et cepit pautere conseruos
suos manducet autem et bibat cum ebriosis ueniet dominus seruus illius in die qua non sperat: et
hora qua ignorat et diuidet eum partemque eius ponet cum hypocritis: illuc erit
fletus: et stridor dentium.

.xxv.

Tunc simile erit regnum celorum decem uirginibus que accipientes lampades suas:
exierunt obuiam sponso et sponse. Quinq; autem ex eis erant stulte et quinq; prudentes.
Sed quinq; stulte acceptis lampadibus: non sumplerunt oleum secum. Prudentes uero ac
ceperunt oleum in uasis suis: cum lampadibus. Nox autem faciente sponso: dormitauerunt
omnes: et dormierunt. Media autem nocte clamor factus est: ecce sponsus uenit: exite obuiam ei.

Tunc surrexerunt omnes uirgines ille: et ornauerunt lampades suas. **S**apie autem: sapientibus
dixerunt. **D**ate nobis de oleo ur̃o: quia lampades nr̃e extinguuntur. **R**esponderunt prudentes dicen-
tes. **N**e forte non sufficiat nobis et uobis: ne paucis aduendentes et emite uobis. **D**um autem irem
emere: uenit sponsus. **E**t que parate erant intrauerunt cum eo ad nuptias et clausa est ianua. **N**on illi
me uero ueniunt: et relique uirgines dicentes. **D**omine: dñe aper̃i nobis. **A**t ille respondens ait. **A**me-
dico uobis: nescio uos. **V**igilate itaq; nescitis diem: neq; horam. **S**icut enim homo peger̃ profici-
tens uocauit seruos suos: et tradidit illis bona sua. **E**t unus dedit quinque talenta: alii autem duo:
alii uero unum. **U**nusq; scdm̃ p̃p̃riam uirtutem: et profectus est statim. **A**buit autem qui quinque
talenta acceperat: lucratuſ est alia duo. **Q**ui autem unum acceperat: abscondit in terra. **A**b-
scondit pecuniam domini sui. **P**ost multum uero temporis: uenit dñs seruare illos: et posuit ra-
tionem cum eis. **E**t accedens qui quinque talenta acceperat obtulit alia quinque talenta dicens.
Domine: quinque talenta tradidisti michi: ecce alia quinque sup̃ lucratuſ sum. **A**t illi dñs eius.
Euge serue bone et fidelis: quia sup̃ pauca fuisti fidelis sup̃ multa te constituam intra ingradium
dñi tui. **A**ccessit autem et qui duo talenta acceperat et ait. **D**omine duo talenta tradidisti michi:
ecce alia duo lucratuſ sum. **A**t illi dñs eius. **E**uge serue bone et fidelis quia sup̃ pauca fuisti
fidelis. **S**up̃ multa te constituam. intra ingradium dñi tui. **A**ccedens autem qui unum talentuſ
acceperat: et ait. **D**omine: scio quia homo durus es. metis ubi non seminasti et congregas ubi nō
sparsisti. **E**t timens abii et abscondi talentum tuum in terra. **E**cce habes quod tuum est. **R**espondens
autem dñs eius: dixit ei. **S**erue male et piger. sciebas quia meto ubi non semino. et congrego ubi
non sparsi. **O**portuit ergo te committere pecuniam meam numulariis. et ueniens ego recepissem unq; qd̃
meum est cum usura. **T**ollite itaq; talentum ab eo et date ei qui habet decem talenta. **O**mñi enim ha-
benti dabitur et habundabit. **E**t autem qui non habet: et quod uidetur habere auferetur ab eo.
Et inutilem seruum eiate in tenebras exteriores. **I**lluc erit. fletus et stridor dentium. **C**um aut
uerit filius hominis in maiestate sua: et omnes angeli cum eo. tunc sedebit super sedem maiesta-
tis sue et congregabuntur ante eum omnes gentes et separabit eos ab unumquemque: sicut pastor segregat
oues ab hedis. **E**t statuit oues ad dexters suas. hedos autem ad sinistras. **T**unc dicit rex hys qui ad dexters
eius erunt. **V**enite bñdicti p̃ris mei: possidete paratum uobis regnum: a constitutione mundi. **E**
Sic enim cum et dedistis michi manducare. **S**itui et dedistis michi biber̃. **H**ospes eram et colle-
gistis me nudus. et opulistis me. infirmus et uisitastis me in carere eram et uisistis ad me. **T**unc
respondebunt ei uisistis dicentes. **D**omine: quando te uidimus esurientem: et parauimus te? **S**i uen-
tem: et dedimus tibi potum? **Q**uando te uidimus hospitem et collegimus te? **A**t quando te ui-
dimus infirmum. aut in carere et uisistis ad te? **E**t respondens rex dicit illis. **A**men dico
uobis. quam diu fecistis uni de hys fratribus meis minimis. michi fecistis. **T**unc dicit et hys qui
ad sinistras eius erunt. **D**iscedite a me maledicti in ignem eternum: qui paratus est dyabolo
et angelis eius. **E**surui enim et non dedistis michi manducare. **S**itui et non dedistis michi
potum. **H**ospes eram et non collegistis me. **N**udus et non opulistis. **I**nfirmus et in carere
et non uisitastis me. **T**unc respondebunt ei et ip̃i dicentes. **D**omine quando te uidimus esuri-
entem. aut sitientem. aut hospitem. aut nudum. aut infirmum. aut in carere. et non ministra-
uimus tibi? **T**unc respondebit illis dicens. **A**men dico uobis. quam diu non fecistis. uni de mi-
nistris istis. non michi fecistis. **E**t ibunt hi. in sup̃pham eternam. **I**usti autem mutam et̃m̃.
Et factum est cum consummasset ih̃us sermones hos omnes. dixit discipulis **xxvi.**
Agus. **S**atis quia post biduum pascha fiet: et filius hominis audeat ut crucifigatur. **T**unc
congregati sunt principes sacerdotum et seniores ppli matrum principis sacerdotum. qui diceba-
tur cayphas. **E**t consilium fecerunt ut ih̃m dolo tenerent et occiderent. **D**icebant autem. nō
in die festo: ne forte tumultus fieret in populo. **C**um autem esset ih̃us in bethaniam in domo symo-
nis leprosi: accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti preiosi et effudit sup̃ caput
ip̃ius reclinibentis. **V**identes autem discipuli: indignati sunt dicentes. **U**t quid p̃ciat
hec? **P**otuit enim istud uenundari multo: et dari pauperibus. **S**ciens autem ih̃us: ait illis:
Euid molestus estis huic mulieri? **O**pus bonum op̃ati est in me. **N**am semper pauperes ha-
betis uobiscum: me autem non semper habebitis. **M**ittens enim h̃ unguentum hoc in corpus
meu: ad sepeliendum me fecit. **A**men dico uobis. ubiq; p̃dicatū fuit hoc eũgelii in toto mu-
do dicitur. et quod hec fecit in memoriam eius. **T**unc abiit unus de duodecim qui dicitur iudas
scarioth ad principes sacerdotum: et ait illis. **E**uid uultis michi dare. et ego tradam uobis
eum? **A**t illi: constituerunt ei triginta argenteos. **E**t exinde querebat op̃unitatem. ut eum
traderet. **P**rima autem annor̃ die accesserunt discipuli ad ih̃m: dicentes. **U**bi uis paremus
tibi comedere pascha? **A**t ih̃us dixit. **I**te in ciuitate ad quendam: et dicit ei. **A**gister dicit

Sapientibus ē iēis
Crat̃ ē alia qm̃
Qui duo acceperat

c. 26.

tempus meum prope est: apert te facio pascha cum discipulis meis. Et fecerunt discipuli sicut con-
stituit illis ihesus: et parauerunt pascha. **V**espere autem facto: discubiebat cum duodecim discipulis.
suis: et edentibus illis dixit. Amen dico uobis: quia unus uirum me traditurus est. Et contristati st-
ualde et ceperunt singuli dicere. Numquid ego sum dñe? At ipse respondens ait. Qui intingit me
cum manu in parapside: hic me tradet. filius quidem hominis. uadit sicut scriptum est de illo. **N**e
autem homini illi: proquem filius hominis tradetur. **S**onum erat ei si natus non fuisset homo il-
le. Respondens autem iudas qui tradidit eum dixit. Numquid ego sum rabbi? At illi. Tu dix-
isti. Cenantibus autem eis accepit ihesus panem: et benedixit: ac fregit: deditque discipulis suis
et ait. Accipite et comedite. hoc est corpus meum. Et accipiens calicem quas egit et dedit illis di-
cens. Bibite ex hoc omnes. hic est enim sanguis meus noui testamenti: qui promittis effu-
detur in remissionem peccatorum. Dico autem uobis. non bibam amodo de hoc genere uitis: usque
in diem illum: cum illud bibam uobiscum nouum in regno patris mei. Et uinum dicto: exierunt in
montem oliueti. Tunc dicit illis ihesus. Omnes uos scandalum faciemini mihi. in ista nocte. **E**t
quid est enim: petram pastorem et discipulos oues gregis. Postquam autem surrexero: preceda-
uos in galyleam. Respondens autem petrus: ait illi. Et si omnes scandalizati fuerint in te:
ego nunquam scandalabor. At illi ihesus. Amen dico tibi: quia in hac nocte. antequam gallus
cantet: ter me negabis. At illi petrus. Etiam si oportuerit me mori tecum: non te negabo. **E**t
multi et omnes discipuli dixerunt. Tunc uenit ihesus cum illis in uillam que dicitur gethsemani.
et dicit discipulis suis. Sedete hic: donec uadam illuc et orem. Et assumpto petro et duo-
bus filiis: ceteris cepit contristari et metus esse. Tunc ait illis. Tristis est anima mea usque ad mor-
tem: sustinete hic uigilate mecum. Et progressus pusillum prociuit in faciem suam: orans et
dicens. An pater. si possibile est. transeat a me calix iste. Veruntamen non sicut ego uolo: sed
sicut tu. Et uenit ad discipulos suos et inuenit eos dormientes: et dicit petro. Sic non potuisti
una hora uigilare mecum: uigilate et orate: ut non intretis in temptationem. Spiritus quidem
promptus est caro autem infirma. Iterum secundo abiit et orauit dicens. Pater mi: si non po-
test hic calix transire nisi bibam illum. fiat uoluntas tua. Et uenit iterum. et inuenit eos
dormientes. Erant enim oculi eorum grauati. Et relictis illis: iterum abiit et orauit tertio.
eundem sermonem dicens. Tunc uenit ad discipulos suos: et dicit illis. Dormite iam. et re-
quiescite. Ecce appropinquabit hora: et filius hominis tradetur in manus peccatorum. **B**un-
ge eamus. Ecce appropinquabit: qui me tradet. Adhuc ipse loquente: ecce iudas unus de
duodecim uenit: et cum eo turba multa cum gladiis et fustibus: a principibus sacerdotum
missi et senioribus populi. Qui autem tradidit eum. dedit eis signum dicens. Quemcumque
osculatus fuero: ipse est: tenete eum. Et confestim accedens ad ihsu: dixit. Aue rabbi. Et os-
culatus est eum. Dicit illi ihesus. Amice: ad quod uenisti? Tunc accesserunt et manus in-
iecerunt in ihsu: et tenuerunt eum. Et ecce unus ex his qui erant cum ihsu: extendens manu
extenuit gladium suum: et percussit eum in principio faciei: amputauit auriculam eius.
Tunc ait illi ihesus: conuertere gladium tuum: in locum suum: omnis enim qui accepit gladium gla-
dio peribit. Amputas quia non possum rogare patrem meum: et exhibebit michi modum plusquam
duodecim legiones angelorum. Quomodo ergo implebuntur scripture: quia sic oportet fieri. In
illa hora: dicit ihsu turbis. Tamquam adlationem existis cum gladiis et fustibus compen-
dere me: cotidie apud uos sedebam docens in templo: et non me tenuistis. Hoc autem to-
tum factum est: ut implerentur scripture prophetarum. Tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt.
At illi tenentes ihsu dixerunt ad capite principem sacerdotum: ubi scribe et seniores conue-
nerant. Petrus autem sequebatur eum a longe: usque in atrium principis sacerdotum. Et in-
gressus intro: sedebat cum ministris: ut uideret finem. Principes autem sacerdotum et omne
concilium querebant falsum testimonium contra ihsu: ut eum morti traderent: et non in-
uenerunt: cum multi falsi testes aduenissent nouissime ante uenerunt duo falsi testes
et dixerunt. Hic dixit: possum destruere templum dei: et post triduum reedificare illud.
Et fingens princeps sacerdotum ait illi. Nichil respondes ad ea que isti aduersum te testi-
ficantur? Ihsus autem tacebat. Et princeps sacerdotum ait illi. Aduersus te perdecimus iuramentum: ut di-
cas nobis si tu es christus filius dei. Dicit illi ihsus. Tu dixisti. Veruntamen dico uobis. Amodo
uidebitis filium hominis sedentem ad dexteris uirtutis: et uenientem in nubibus celi. Tunc
princeps sacerdotum: sedit uestimenta sua dicens. Blasphemauit: quid adhuc egemus
testibus. Ecce nunc audistis blasphemiam: quid uobis uidetur. At illi respondentes dix-
erunt. Reus est mortis. Tunc excrucierunt in faciem eius: et colaphis eum ceuderunt.
Illi autem: palmas in faciem ei dederunt dicentes. Prophetiza nobis christe: quis est qui

Ev. scti Mathaei.

te paucis. Petrus uero: sedebat foras intro. Et accessit ad eum una ancilla: dicens: et tu cum ihu galileo eras. At ille: negavit coram omnibus dicens. Nescio quid dicas. Exiit autem illo iamentum uidit eum alia ancilla: et ait hijs qui erant ibi. Et hic erat cum ihu nazareno. Et iterum negavit cum iuramento. quia non noui hominem. Et post pusillum: accesserunt qui stabant: et dixerunt petro. Vere: et tu ex illis es. Nam et loquela tua manifestum te facit. Tunc cepit detestari et iurare: quia non nouisset hominem. Et continuo: gallus cantauit. Et reuer-
datus est petrus ubi ihu quod dixerat priusquam gallus cantet: ter me negabis. Et egres-
sus foras flevit amare.

xxvii

Antem facto: consilium inierunt omnes principes sacerdotum et seniores aduersus
ihum: ut eum morti traderent. Et uinctum ad duxerunt eum: et tradiderunt pontifici
pylato praefecto. Tunc uidens iudas qui eum tradidit quod dampnatus esset: penitentia
ductus retribuit triginta argenteos principibus sacerdotum. et senioribus dicens. Peccavi:
videns sanguinem iustum. At illi dixerunt. Quid ad uos: tu uideris. Et proiecitis argenteos
intemplo: recessit. Et abiens: laqueo se suspendit. Principes autem autem sacerdotum acceptis
argenteis dixerunt. Non licet mittere eos in tarchum quia pretium sanguinis est. Consilio
autem inito: emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinorum. Propter hoc uocatus est
ager ille acheldemach: hoc est ager sanguinis: usque in hodiernum diem. Tunc impletum
est quod dictum est per iheremiam prophetam dicens. Et acceperunt triginta argenteos pre-
tium apud eum: quod apprenauit a filiis israel. Et dederunt eos magistro figuli: sicut con-
stituit michi dominus ihesus autem stetit ante praefectum. Et interrogauit eum praefectus dicens. Tu es rex
iudeorum. Dicit illi ihesus. Tu dicis. Et cum accusaretur a principibus sacerdotum et senioribus: nichil
respondit. Tunc dicit illi pylatus. Non audis quanta aduersum te dicunt testimonia. Et non
respondit ei ad ullum uerbum: ita ut miraretur praefectus uehementer. Per diem autem sollemp-
nem consueuerat praefectus dimittere populo unum uinctum: quem uoluissent. Habebat autem
tunc uinctum insignem: qui dicebatur barrabas. Congregatis ergo illis: dixit pylatus.
Quem uultis dimittam uobis barraban: an ihum qui dicitur christus. Haebat enim: quod
priusquam eum tradidissent. Sedente autem illo pro tribunali: misit ad eum uxor sua dicens.
Nichil tibi: et misit illi. Multa enim passa sum hodie propter illum. Principes autem
sacerdotum et seniores: persuaserunt populo: ut peterent barraban: ihum uero paterent. Respon-
dens autem praefectus: ait illis. Quem uultis uobis de quibus dimitti. At illi dixerunt barra-
ban. Dicit illis pylatus. Quid igitur faciam de ihu: qui dicitur christus. Dicunt omnes: au-
t crucifigatur. Ait illis praefectus. Quid enim mali fecit. At illi magis clamabant: dicens. Cru-
cifigatur. Videns autem pylatus quia nichil proficeret: sed magis tumultus fieret: am-
p-
ta aqua lauit manus coram populo dicens. Innocens ego sum a sanguine huius uisiti: uos uidetis. Et re-
spondens uniuersis populo: dixit. Sanguis eius: super nos et super filios nostras. Tunc dimisit illis bar-
raban: ihum autem flagellatum tradidit eis: ut crucifigeretur. Tunc milites praefectis suscipien-
tes ihum in pretorio: congregauerunt ad eum uniuersam cohortem. Et exuentes eum: clamidem cor-
tineam circumdederunt ei. Et plectentes coronam de spinis: posuerunt super caput eius: et haru-
dinem in dexteram eius. Et genua flexa ante eum: illudebant dicens. Aue rex iudeorum. Et ex-
puentes ieiunium: acceperunt harundinem et percutiebant caput eius. Et postquam illuserunt
ei: exuerunt eum clamide: et induerunt eum uestimentis eius. Et duxerunt eum: ut cru-
cifigerent. Et exiit: inueniunt hominem quendam nomine symonem: hunc angari
auerunt ut tollet crucem eius. Et uenerunt in locum qui dicitur golgotha: quod est caluarie
locus. Et dederunt ei uinum bibere: cum felle mixtum et cum gustasset: noluit bibere. Postquam
autem crucifixerunt eum: diuiserunt uestimenta eius sortem mittentes ut adimpleret quod dic-
tum est per prophetam dicens. Diuiserunt uestimenta tua sibi uita et super uestem meam miserunt
sortem et sedentes: seruabant eum. Et imposuerunt super caput eius: causam ipsius scriptam
Hic est ihesus: rex iudeorum. Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones: unus ad dexteris: et unus
ad sinistris. Preter euntes autem: blasphemabant eum: mouentes capita sua et dicens.
machi: qui destruit templum dei: et in triiduo illud reedificat. Salua te ipsum: si filius dei es:
descende de cruce. Similiter et principes sacerdotum illudentes eum scribis et senioribus dicebant. Alios
saluos fecit seipsum non potest saluum facere. Si rex israel est: descendat nunc de cruce: et credimus
ei. Confidit iudeo: liberet eum nunc si uult. Dixit enim: quia dei filius sum. Idipsum autem et
latrones qui crucifixi erant cum eo: improperabant ei. Sexta autem hora: tenebrae factae sunt super
uniuersam terram: usque ad horam nonam. Et circa horam nonam: clamauit ihesus uoce magna di-
cens. Aue: hely: lamiasabachani. Hoc est deus meus: deus meus: ut quid dereliquisti me. Tunc

autem illi stantes et audientes dicebant. **Heliam** uocat iste. Et continuo aureus unus ex eis accep-
tam spongiam impleuit aceto: et imposuit harundini et dabat ei bibere. Ceteri uero dicebat
Sine uideamus: an ueniat helias liberans eum. **Ihsus** autem iterum clamans uoce magna: e-
misit spm. Et ecce uelū templi scissum est in duas partes: a summo usque deorsum. Et terra mota est: et
petre scisse sunt: et monumenta aperta sunt: et multa corpora scōe qui dormierant surrexerunt. Et
exercentes demonum mentis post resurrectionem eius: uenerunt in scām ciuitatē: et apparuerunt
multis. Centurio autem et qui cum eo erant custodientes ihū uiso tūc motu et hys que fiebant:
timuerunt dicentes. **Uere**: dei filius erat iste. Erant autem ibi mulieres multe a longe: que secute
erant ihū: agabiles ministrantes ei. Inter quas erat maria magdalena: et maria iacobi: et ioseph
mater: et mater filiorū zebeder. Cum sero autem factum esset: uenit quidam homo diues abari-
mathia: nomine ioseph: qui et ipse discipulus erat ihū hic accessit ad pylatum et petiit corpus ihū. Tūc
pylatus iussit reddi corpus. Et accepto corpore ioseph et inuoluit illud in sudario munda: et posuit
illud in monumento suo nouo: quod exiderat impetui. Et aduoluit saxum magnum: ad ostium
monumenti: et abiit. Erat autem ibi maria magdalena: et altera maria: sedentes contra sepul-
chrum. Altera autem die que est post parasceuen: conuenerunt principes sacerdotum et pharisei
ad pylatum dicentes. Domine: recordati sumus quia seductor ille dixit: adhuc uiuens: post tres
dies resurgam. Iube ergo custodi sepulchrum: usque in diem tūm: ne forte ueniant discipuli eius et
fuerint eum: et dicant plebi: surrexit amictus. Et erit nouissimus error: peior potius. **At illis** py-
latus: habetis custodiam: ite custodite sicut satis. Illi autem abeuntes: munerunt sepulchrum. **Signi-**
nantes lapidem cum custodibus

xxviii.

Uespere autem sabbati que huiusmodi sabbati: uenit maria magdalena et altera maria
uidere sepulchrum. Et ecce terre motus factus est magnus. Angelus enim dñi descendit de
celo: et accedens reuoluit lapidem et sedebat super eum. Erat autem aspectus eius sicut
fulgur: uestimentum eius sicut nix. **Timore** autem eius: exterriti sunt custodes: et facti sunt
uelut mortui. Respondens autem angelus: dixit mulieribus. **Nolite** timere uos. **Nunc** enim
quod ihū qui crucifixus est queritis: non est hic. **Surrexit** enim: sicut dixit. **Uenite** uidete lo-
cum: ubi positus erat dñs. Et ite euntes dicite discipulis eius: quia surrexit. Et ecce precedet
uos in galileam. **Ibi** enim uidebitis: ecce preeui uobis. Et exierunt ito monumento cum timore et
gaudio magno: currentes nūciare discipulis eius. Et ecce ihū occurrit illis dicens: aue. **Ille**
autem accesserunt et tenuerunt pedes eius: et adorauerunt eum. Tūc ait illis ihū. **Nolite**
timere. **Ite** nūciate fratribus meis: ut eant in galileam ibi me uidebunt. **Quē** enim abissent: ecce
quidam de custodibus uenerunt ciuitatem et nūciauerunt principibus sacerdotum. **Oīa**
que facta fuerant. Et congregati cum senioribus: consilio accepto: pecuniam copiosam de-
derunt militibus dicentes. **Dicite**: quia discipuli eius nocte uenerunt: et furati sunt eum:
nobis dormientibus. Et si hoc auditum fuit apud eos: nos suadebimus ei et securus uos faciemus.
At illi accepta pecunia: fecerunt sicut erant docti. Et divulgatum est ubi illud apud iudeos:
usque in hodiernū diem. **Uideam** autem discipuli abierunt in galileam: in montem ubi constitutus
erat illis ihū. Et uidentes eum adorauit: quidam autem dubitauerunt. Et accedens ihū:
locutus est eis dicens. **Data** est omnis potestas michi: in celo et in terra. **Euntes** ergo docete omnes
gentes: baptizantes eos in nomine patris: et filii: et spūs scti. **Docentes** eos seruare omnia: quecumque mā-
dauit uobis. Et ecce ego uobiscum sum omnibus diebus: usque ad consummationē seculi.

Incipit Evangelium secundum Marcum.
ce nuntio angelum meum ante faciem tuam qui preparabit viam
tuam ante te. Vox clamantis in deserto parate viam dei: rectas fa-
cite semitas eius.

Fuit iohannes in deserto baptizans. et predicans baptismum penite-
tie: in remissionem peccatorum. et egrediebatur ad illum omnis iudee
regio: et iherosolymite uniuersi. et baptizabantur ab illo in iordane flumine.
confitentes peccata sua. Et erat iohannes uestitus pilis camelis: et zona pel-
licea circa lumbos eius. et locustas et mel siluestre edebat: et predicabat
dicens. Venit fortior me post me: cuius non sum dignus portare
soluere corrigiam calceamentorum eius. Ego baptizo uos aqua: ille ue-
nit baptizabit uos spiritu sancto. Et factum est in diebus illis: uenit ihesus nazareth galilee et bap-
tizatus est a iohanne in iordane. Et statim ascendens de aqua: uidit apertos celos: et spiritum tamquam
columbam descendentem et manentem in ipso. Et uox facta est de celo. tu es filius meus di-
lectus in te complacui. Et statim spiritus expulit eum in desertum: et erit in deserto quadraginta
diebus et quadraginta noctibus et temptabatur a satana. Erantque cum bestis: et angeli ministrabant
illi. Postquam autem additus est iohannes: uenit ihesus in galileam. Predicans euangelium regni dei: et dicens.
Omni impletum est tempus et appropinquabit regnum dei. Penitentemini et credite euangelio. Et pretere-
rans secus mare galilee uidit symonem et andream fratrem eius mittens retia in mare. Erant enim
piscatores. Et dixit illis ihesus. Venite post me: faciam uos fieri piscatores hominum. Et protinus
relictis retibus. secuti sunt eum. Et progressus inde pulchrum uidit zebedi iacobum et iohannem fratrem
eius. Et ipsos in nauis componentes retia et statim uocauit illos. Et relicto patre suo zebedi in nauis
cum mercenariis: secuti sunt eum. Et ingressi sunt capharnaum: et statim sabbatis ingressus in syna-
gogam docebat eos. Et stupebant super doctrina eius. Erat enim docens eos: quasi potestatem
habens: et non sicut scribe. Et erat in synagoga eorum homo in spiritu immundo: et exclamauit dicens. Quid
nobis et tibi ihesu nazarene. uenisti perdere nos. scio quod sis sanctus dei. Et comminatus est ei ihesus: di-
cens. Obmuteste: et exi de homine. Et disperpens eum spiritus immundus: et exclamans uoce mag-
na exiit ab eo. Et mirati sunt omnes: ita ut congreuerent inter se dicentes. Quid nam est hoc?
que doctrina hec noua: quia in potestate et spiritibus immundis imperat et obedunt ei? Et precessit
eum: et statim in omnem regionem galilee. Et protinus egredientes de synagoga uenerunt in
domum symonis et andree cum iacobo et iohanne. Decubebat autem socrus symonis febricitans.
et statim dicit ei de illa. Et accedens eleuauit eam. apprehensa manu eius: et continuo dimisit
eam febris: et ministrabat eis. Uespere autem facto cum quadisset sol: afferebant ad eum omnes
male habentes: et demonia habentes. Et erat omnis ciuitas congregata ad ianuam: et circum-
multos: qui uexabantur uariis languoribus: et demonia multa eiecerat. Et non sinebat loqui
ea quae faciebat eum. Et diluculo ualde surgens. egressus abiit in desertum locum: ibique orabat.
Et persecutus est eum symon petrus et qui cum illo erant: et cum inuenissent eum dixerunt ei.
quia omnes querunt te. Et ait illis. Eamus in proximos uicos et ciuitates: ut et ibi predice-
mus. Ad hoc enim ueni. Et erat predicans in synagogis eorum et in omni galilea: et demonia eiciens. Et
uenit ad eum leprosus deprecans eum: et genu flexo dixit. Si uis potes me munda. Ihesus autem
misertus eius extendens manum suam et tangens eum ait illi. Uolo munda. Et cum dixisset
statim discessit ab eo lepra et mundatus est. Et comminatus est ei: statimque eiecit illum: et di-
xit ei. Vide nemini dixeris: sed uade ostende te principi sacerdotum: et offer pro mundatione tua
que precepit moyses in testimonium illis. At ille egressus cepit predicare et diffamare sermo-
nem. ita ut iam non possit manifeste inuentum inire: sed foris in desertis locis esse. Et
conueniebant ad eum undique.

esse xpm

Et iterum intrauit in capharnaum post dies octo et auditum est quod in domo esset: et
conuenerunt multi: ita ut non caperent neque ad ianuam: et loquebatur eis uerbum.
Et uenerunt ferentes ad eum paraliticum: qui aquatius portabatur. Et cum non possent of-
ferre eum illi preterba inuidauerunt tectum ubi erat: et patefacientes sub miserunt gra-
battum in quo paraliticus iacebat. Cum uidisset autem ihesus fidem illorum: ait paralitico. fili:
dimitte tibi peccata. Erant autem illi quidam de scribis sedentes et cogitantes in cordi-
bus suis: quid hic sic loquitur? blasphemat. Quis potest dimittere peccata nisi solus deus.
Quo statim cognito ihesus spiritu suo quia sic cogitarent intra se: dicit illis. Quid ista co-
gitatis in cordibus uestris. Quid est facilius dicere paralitico dimitte tibi peccata aut dice
surge tolle grabattum tuum et ambula? Ut autem scatis: quia potestate habet fili-

domos

hominis intra dimittendi peccata. **A**ut parolico. Tibi dico surge: tolle grabatum tuum et uade in domum tuam. Et statim ille surrexit: et sublato grabato abiit coram omnibus: ita ut ammirarent omnes: et honorifica rent dñi: dicentes: quia nunquā uidimus sic. Et egressus est ih̄s rursus ad mare: omnisq; turba ueniebat ad eum et docebat eos. Et cum preteriret: uidit leui: alphei sedentem ad theloneum: et ait illi: sequere me. Et surgens: secutus est eum. Et factum est cum accumberet in domo illius: multi publicani et p̄cores simul discumbebant cum ih̄s. et discipulis eius: erant enim multi: qui et sequebantur eum. Et scribe et pharisei uidentes quia manducaret cum publicanis et p̄coribus: dicebant discipulis eius: Quare cum publicanis et p̄coribus manducat et bibit magister ur̄? Hoc audito ih̄s ait illis: Non necesse h̄nt sibi medico: sed qui male h̄ent. Non enim ueni uocare iustos: sed p̄cores. Et erant discipuli ioh̄is et pharisei ieiunantes et ueniunt et dicunt illi. Quare discipuli ioh̄anis et phariseorū ieiunant: tu autem discipuli non ieiunant. Et ait illis ih̄s. Nunquā possunt filij nuptiarum quam dñi sponsus cum illis est ieiunare? Quanto tempore habent secum sponsum: non possunt ieiunare. Uenient autem dies cum auferetur ab eis sponsus: et tunc ieiunabunt in illis diebus. Nemo adsupplem̄t panni rudis assuit uestimento ueteri: alioquin aufert supplementū nouum a uetere: et maior lassura fit. Et nemo mittit uinū nouū in utres ueteres: alioquin discrupit uinū utres et uinum effunditur: et utres pibunt. Sed uinū nouū: in utres novos mitti debet. Et factum est iterum cum sabbatis ambularet p̄lata: et discipuli eius cepunt p̄gredi et uellere spicas. Pharisei autem dicebant ei. Ecce quid faciunt discipuli tui sabbatis quod non licet. Et ait illis. Nunquā legis quid facerit dauid quando necessitatem habuit et esurit ip̄e et qui cum eo erant quomodo introiit in domū dei sibiathar p̄nceps sacerdotum et panes propositiones manducauit quos non licebat manducare nisi solum sacerdotibus: et dedit eis qui cum eo erant. Et dicebat eis. Sabbatum p̄pter hominem factum est: et nō homo p̄pter sabbatū. Itaq; dñs est filius hoīs: etiam sabbatū. m. en

Et introiit iterum in synagogam: et erat ibi homo habens manum aridam et obseruabant si sabbatis curaret: ut amicaret illum. Et ait homini habenti manum aridam. Surge in mediū. Et dicit eis si licet sabbatis bene facere an male: an m̄a saluam facere an p̄dere? At illi tacebant. Et circumspiciens eos cum ira: contristatus super cecitatem cordis eorū: dicit homini. Extende manū tuā: et extendit: et restituta est manus illi. Exercentes autem statim pharisei: cum herodianis consilium faciebant ad uisus eum: quomodo eum p̄derent. Et ih̄s cum discipulis suis secessit ad mare. Et multa turba agabtea et iudea secuta est eum: et ab ierosolimis et ab iudinea et trans iordanem. Et qui circa tyrum et sydonem: multitudo magna: audientes que faciebat ueniebant ad eum. Et dixit discipulis suis: ut nauicula sibi deseruaret propter turbam: ne compinceret eum. Multos enim sanabat: ita ut irruerent in eum: ut illū tangerent. Quotq; habebant plagas: et spūs immundi: cum illum uidebant: p̄uidebant ei. Et clamabant dicentes. Tu es filius dei. Et uelementer conuocabatur eis: ne manifestarent illum. Et ascendens in montem: uocauit ad se quos uoluit ip̄e: et uenerunt ad eum. Et fecit ut essent. xij. cū illis: et ut mitteret eos predicare. Et dedit illis potestatem curandi infirmitates: et eiciendi demonia. Et nup̄o sunt symon uocatus petrus et iacobum zeledei: et iohannem fr̄em iacobi: et imposuit eis nomina ioh̄an̄ erges. qd̄ est filij contriti. Et andream: et philippum. et bartholomeum et mattheum: et thomā et iacobum alphei: et tatheum: et symonem cananeum: et uidam scarioth: qui tradidit illum. Et ueniunt ad domum et conuenit iterum turba: ita ut non possent neq; panem manducare. Et cum audissent sui: exierunt tenere eum. Dicebant enim quomā infirmum ih̄s est. Et scribe qui ab ierosolimis descendunt: dicebant. Quō beelzebub habet: et quia in p̄ncipe demoniorū erat demonia. Et conuocatis eis: in parabolis dicebat illis. Quomodo potest satanas satanam eici? Et si regnum eius in se diuidatur: non potest stare regnum illud. Et si domus super semetip̄am dispauiat: non poterit domus illa stare. Et si satanas consurrexerit in semetip̄m: disp̄atus est: et non poterit stare. sed finem h̄t. Nemo potest uasa fortis ingressus in domum diripere: nisi p̄us fortem alliget: et tunc domum eius diripiet. Amen dico uobis: qm̄ omnia dimittentur filiis hominū peccata et blasphemie: quibus blasphemauerint. Qui autem blasphemauerit in sp̄m sc̄m: non h̄t remissionē in eternū: sed reus erit eterni dñi. Cū dixerunt: sp̄m immūdu h̄t. m.

Et ueniunt m̄r eius et fr̄es: et foris stantes miserunt ad eum uocantes eum. Et sedebat circa eum turba: et dicunt ei. Ecce mater tua et fr̄s tui: foris querunt te. Et respondens eis: ait. Que est mater mea et fr̄es mei? Et circumspiciens eos qui in circuitu eius sedebant: ait. Ecce mater mea et fr̄es mei. Qui enim fecerit uoluntatem dei: hic frater meus et soror mea et mater est. Et iterum cepit docere ad mare: et congregata est ad eum turba multa: ita ut inueniē ascendens sederet in mari. Et omnis turba circa mare sup̄ terram erat: et docebat illos in parabolis multa. Et dicebat illis in doctrina sua. Audite: ecce exiit semmans ad semmandum. Et dum seminat: aliud cecidit secus uiam: et uenerunt uolucres et comederunt illud. Aliud uero cecidit

Ev. s. m. Marc.

super petrosa: ubi non habuit terram multam: et statim exortum est: qui non habebat altitudinem terre. Et quando exortus est sol exsternavit et eo quod non haberet radicem exaruit. Et aliud cecidit in spinas: et ascenderunt spine et suffocaverunt illud: et fructum non dedit. Et aliud cecidit in terram bonam et dabat fructum ascendentem et crescentem. Et afferbat unum triginta et unum sexaginta et unum centum. Et dicebat. Qui habet aures audiendi audiat. Et cum esset singularis: interrogaverunt eum hi qui cum eo erant: ex parabolam. Et dicebat eis. Vobis datum est scire mysterium regni dei. Illis autem qui foris sunt imparabiles omnia sunt. Ut videntes videant: et non videant. Ut audientes audiant: et non intelligant. Nequando convertantur et dimittant eis peccata. Et ait illis. Nescitis parabolam hanc? Et quomodo omnes parabolis cognoscens? Cui seminat verbum seminat. Hi autem sunt qui circa viam: ubi seminatur et alii sunt qui in spinis seminantur. Et cum audierint confestim venit satanas: et aufert verbum quod seminatum est in corda eorum. Et hi sunt similiter qui super petrosa seminantur: qui cum audierint verbum: statim cum gaudio suscipiunt illud. Et non habent radicem in se: sed temporales sunt. Deinde orta tribulatione et persecutione propter verbum: confestim scandalizantur: et hi sunt qui verbum audiunt: et erumne scilicet et deceptio diabolica: et circa reliqua concupiscentie intemperantes suffocant verbum: et sine fructu efficiuntur. Et hi sunt qui super terram bonam seminati sunt: qui audiunt verbum et suscipiunt: et fructificant unum triginta: et unum sexaginta: et unum centum. Et dicebat illis. Nunquid venit lucerna ut sub medio ponatur: aut sub lecto: nonne ut super candelabrum ponatur? Non enim est aliquid absconditum: quod non manifestetur: nec factum est occultum: quod non in palam veniat. Si quis habet aures audiendi: audiat. Et dicebat illis. Videte: quid audiat. In qua mensura mensi fueritis: remeatur vobis et adiectur vobis. Cui enim sit: dabitur illi: et qui non habet: etiam quod habet auferetur ab illo. Et dicebat. Sic est regnum dei: quem admodum si homo iaciat sementem in terram et dormiat. Et exurgat nocte ac die: et semen germinet et crescat dum nescit ille. Ultro enim terra fructificat: primum herbam deinde spicam: deinde plenum frumentum in spica. Et cum ex se produxerit fructus: statim mittit falcem qui adest missis. Et dicebat. Cui ad similitudinem regni dei: aut cui parabolis comparabimus illud? Sicut gramini sinapis quod cum seminatum fuerit intra: minus est omnibus seminibus que sunt intra. Et cum seminatum fuerit ascendit et fit maior omnibus holeribus. Et facit ramos magnos: ita ut possint subumbra eius aves celum habitare. Et tibi multis parabolis loquebatur eis verbum: prout poterant audire. Sine parabolis autem: non loquebatur eis. Secusum autem: discipulis suis differebat omnia. Et ait illis in illa die cum sermo esset factus: transeamus contra. Et dimittentes turbam: assumunt eum ita ut erat in navim: et alie naues erant cum illo. Et facta est procella magna venti: et fluctus mittebat in navim: ita ut impleretur navis. Et erat ille in puppi supra crucem dormiens. Et excitat eum: et dicit ei. Magister: non ad te pertinet quia pinus? Et exurgens commotus est vento: et dixit mari. Tace: obmutesce. Et cessavit ventus: et facta est tranquillitas magna. Et ait illis. Quid tui di estis? Nec dum habetis fidem? Et timerunt magno timore: et dicebant ad altitatem. Quis putas est iste: quia et ventus et mare obediunt ei.

Et alii sunt qui
mas seminat

que

Et venerunt trans fretum maris in regionem gentium seniorum et exierunt ei de navim: statim occurrit demonum mentis homo in spiritu immundo: qui domicilium habebat in monumentis. Et neque catenis iam quisque poterat eum ligare: qui sepe conpedibus et catenis vincitus: discerpisset catenas et conpedes comminisset: et nemo poterat eum domare. Et semper nocte ac die in monumentis et in montibus erat: clamans et concidens se lapidibus. Videns autem ihu a longe currit et adoravit eum: et clamans voce magna dixit. Quid michi et tibi ihu fili dei summi? Admo te perdo: ne me torqueas. Dicebat illi eum. Exi spiritus immunde ab homine. Et interrogabat eum. Quod tibi nomen est? Et dicit ei. Legio nomen michi est: quia multi sumus. Et deprecabatur eum multum: ne se expelleret extra regionem. Erat autem ibi circa montem grex porcorum magnus pascens: magris et deprecabantur eum spiritus dicentes. Mitte nos in porcos: ut in eos intreamus. Et concessit eis ihesus statim. Et excurrentes spiritus immundi introierunt in porcos: et magno impetu grex precipitatus est in mare ad duo milia: et suffocati sunt in mari. Qui autem pascebant eos fugerunt: et nuntiavit civitatem et in agros. Et egressi sunt videre quid esset factum: et venerunt ad ihu. Et vident illum qui a demonio vexabatur sedentem vestitum et sane mentis: et timerunt. Et narravit illis qui viderant qualiter factum esset ei: qui demonium habuerat et de porcis. Et rogare eum ceperunt: ut discederet de finibus illorum. Cumque ascenderet navim cepit illum deprecari qui a demonio vexatus fuerat: ut esset cum illo. Et non admisit eum: sed ait illi. Vade in domum tuam ad tuos: et annuntia illis: quanta tibi dominus fecerit: et misertus sit tui. Et abiit et cepit predicare in decapoli quanta sibi fecisset.

ihus: et omnes mirabantur. Et cum transisset illius in nauem. rursus transiit conuenit
turba multa ad illum. Et erat circa mare. Et uenit quidam de archi synagogis nomine iairus.
et uidens eum prostravit ad pedes eius: et deprecabatur eum multum dicens. Cum filia
mea in extremis est. ueni impone manum super eam. ut salua sit et uiuat. Et abiit cum
illo: et sequebatur multa turba cum et conuenerant illi. Et mulier que erat in profluio
sanguinis annis duodecim. Et fuerat multa perpessa. a compluribus medicis: et erogauit
omnia sua: nec quicquam profecerat: sed magis deterius habebat eum audisset de ihu. uenit
in turba retro: et tetigit uestimentum eius. Dicebat enim: quia si uel uestimentum eius tetige-
ro salua ero. Et confestim sensit sanguis eius et sensit corpus quod sanata esset
aplagam. Et statim ihus cognoscens in semetipso: uirtutem que exierat de eo. Conuersus ad tur-
bam dicebat. Quis tetigit uestimenta mea? Et dicebant ei discipuli sui. Vides turbam con-
gruentem: et dices quis me tetigit? Et circumspiciebat uidere eam: que hoc fecerat. Mulier
autem timens et tremens sciens quod factum esset in se. Venit et prostravit ante eum et dixit
ei omnem ueritatem. Ille autem: dixit ei. Filia: fides tua te saluauit. Vade in pace: et esto sa-
na a plaga tua. Adhuc eo loquente: uenit archi synagoga. Nolite timere: tantummodo cre-
de. Et non abiecit quemquam sequi se. nisi petrum et iacobum et iohannem fratrem iacobi. Et ue-
niunt ad domum archi synagoga: et uidet tumultum et fidentes et euidentes multum: et ignes-
sus ait eis. Quid turbamini et ploratis? Puella non est mortua: sed dormit. Et ridebant
eum. Ipse uero erectis omnibus: assumit patrem et matrem puelle et qui secum erant. Et ingre-
ditur ubi erat puella iacens. Et tenens manum puelle ait illi. Talitha cum. quod est inter pre-
tatum: puella tibi dico surge. Et confestim surrexit puella et ambulabat. Erat autem annorum
duodecim. Et obstupuerunt stupore maximo: et precepit illis uehementer: ut nemo id sci-
ret et iussit dari illi manducare.

.vi.

Et egressus inde: abiit in patriam suam: et sequebantur illum discipuli sui. Et facta sab-
bato: cepit in synagoga docere. Et multi audientes: ammirabantur in doctrina eius
dixentes. Unde hunc habet omnia: et que est sapientia que data est illi et uirtutes tales que prae-
eius efficiuntur? nomen iste est fater filius marie frater iacobi et ioseph et inde symonis. Nomen
et sorores eius hic nobiscum sunt: et scandalizabantur in illo. Et dicebat eis ihus. Quia non est pro-
pheta sine honore: nisi in patria sua: et in domo sua. Et non poterat ibi uirtutem ullam facere:
nisi paucos infirmos impositis manibus curauit. Et mirabatur propter incredulitatem illorum. Et
ambulabat castella maritima docens. Et uocauit duodecim et cepit eos mittere binos. Et dabat
illis potestatem spirituum immundorum. Et precepit eis ne quid tollerent in uiam: nisi uirgam tantum. No-
peram non panem neque uestimenta: sed calceatos sandalios. Et ne induerentur duabus tunis. Et
dicebat eis. Quocumque intraueritis in domum: illic manete donec exatis inde. Et quocumque no-
reperit uos neque audierit uos: exeugete inde: exei. Ante puluerem pedibus uestris instillate
oleum illis. Et exeugetes: predicabant ut penitentiam agerent: et demonia multa eiecerant: et
inquebant oleo multos et egros et sanabatur. Et audiuit herodes rex: manifestum enim
factum est nomen eius. Et dicebat. Quia iohannes baptista resurrexit a mortuis: et propterea o-
portet uirtutes multas. Alii autem dicebant: quia helias est. Alii uero dicebant quia propheta
est: quasi unus ex prophetis. Quo audito herodes ait. Quia ego decollavi iohannem: hic a mor-
tuis surrexit. Ipse enim herodes misit ac tenuit iohannem: et uinxit eum in carcerem. propter he-
rodiadem uxorem philippi fratris sui. quia duxerat eam. Dicebat enim iohannes herodi. No-
licet tibi habere uxorem fratris tui. Herodias autem inuidiabat illi et uolebat occidere eum nec
poterat. Herodes autem metuebat iohannem: sciens enim iustum et sanctum. Et custodiebat eum. Et
audito eo multa faciebat: et libenter eum audiebat. Et cum dies optimus accidisset. herodes
natus suam cenam fecit principibus et tribunis: et primis galilee. Cumque introisset filia ipsius
herodiadis et saltasset et placuisset herodi. simulque discumbentibus: rex ait puelle. Petite ante
quod uis: et dabo tibi. Et iurauit illi quia quicquid petieris dabo tibi licet dimidium regni
mei. Tunc cum exisset dixit matri sue. Quid petam? At illa dixit: caput iohannis baptiste. Cu-
que introisset statim cum festina donec ad regem: petiuit dicens. Volo: ut proximo des-
cendat in discum caput iohannis baptiste. Et contristatus est rex propter iuramentum: et propter
simul recumbentes noluit eam contristare. Sed missa simulatore precepit auferri caput
eius in discum. Et decollauit eum in carcere: et attulit caput eius in discum: et dedit illud pu-
elle: et puella dedit matri sue. Quo audito discipuli eius: uenerunt et tulerunt corpus eius:
et posuerunt illud in monumento. Et conuenientes discipuli ad iherosolimam: reminiscuerunt ei omnia
que egerant et docuerant. Et ait illis. Exeunte secorsum in desertum locum: et requiescite paulum

ad archi synagogum dicentes. Quia filia tua mortua est quare uisita ueras magistra. Ihus autem audito
uero quod dicebatur ait

Ex. edm. Marc.

lum. Erant enim qui ueniebant et rediebant multi: et nec manducandi spatum habebant. Et
ascendentes in nauim: abierunt in desertum locum desertum. Et uiderunt eos abeuntes: Et cog
nouit eum multi: et pedestres de omnibus ciuitatibus conuenerunt illuc et preuenerunt eos. Et
exiens uidit turbam multam illius: et misertus est super eos: quia erant sicut oves non habentes
pastorem. Et cepit docere illos multa. Et cum iam hora multa fieret accesserunt ad eum discipuli
eius dicentes. Desertus est locus hic. Et iam hora preterijt. Dimitte illos: ut euntes in prope
rinas uillas et uicos: emant sibi cibos quos manducant. Et respondens ait illis. Date illis
manducare. Et dixerunt ei. Euntes emamus denarius ducentis panes: et dabimus eis ma
ducare. Et dicit eis. Quot panes habetis ire et uidete. Et cum cognouissent: dicunt. Quinq
et duos pisces. Et precepit illis: ut accumulare facerent omnes: secundum consilium: super uiride fenum. Et
discubuerunt in partes: per centenos et quinquagenos. Et acceptis quinque panibus: et duobus piscibus:
intuens in celum benedixit et fregit et dedit discipulis suis: ut ponerent ante eos. Et duos pisces diui
sit omnibus: et manducauit omnes et saturati sunt. Et susceperunt reliquias fragmentorum: tri
typhinos plenos et de piscebus. Erant autem qui manducauit: quinque milia uirorum. Et statim coe
git discipulos suos: ascendere nauim: ut preederent eum transiret ad bethsaida: dum ipse
dimitteret populum. Et cum dimisisset eos abijt in monte orare. Et cum sero esset: erat nauis in
medio mari: et ipse solus intra. Et uidens eos laborantes in remigando: erat enim uentus contra
rius eis. Et circa quantam uigiliam noctis: uenit ad eos ambulans super mare: et uolebat preteri
re eos. At illi uiderunt eum ambulanti super mare: putauerunt fantasma esse exclamauerunt
Omnes enim eum uiderunt: et conturbati sunt. Et statim locutus est cum eis: et dixit illis. Confidite: ego
sum nolite timere. Et ascendit ad illos in nauim: et cessauit uentus. Et plus magis intra se stupe
bant. Non enim intellexerunt de panibus: erat enim cor illorum obturatum. Et cum transisset assent
per uenerunt in terram genesareth: et applicauerunt. Cumque egressi essent de nauim: continuo cognouit
eum. Et peruenientes uniuersam regionem illam: cepunt inuocatis eos qui se male habebant arum
ferre: ubi audiebant eum esse. Et quocumque introibant in uicos: uel in uillas: aut ciuitates: in pla
teis: ponebant infirmos. Et deprecabantur eum: ut uel fimbriam uestimenti eius tangerent. Et
quoties tangebant eum: salui fiebant.

panes

Et conueniunt ad eum pharisei: et quidam de scribis uenientes ab iherosolymis. Et cum uidissent
quosdam ex discipulis eius communibus manibus: id est non lotis manibus manducare.
panes: uitupauit. Pharisei enim et omnes iudei: nisi crebro lauent manus: non manducant:
tenentes traditiones hominum. Et aliorum nisi baptizentur: non comedunt. Et alia multa que tradita sunt
illis seruare. Baptismata calicium et uireorum: et eramentorum: et lectorum. Et interrogauit eum pharisei
et scribe. Quare discipuli tui non ambulant iuxta traditionem seniorum: sed communibus mani
bus manducant panem. At ille respondens: dixit eis. Bene prophetauit esaias de uobis hypocritis:
sicut scriptum est. Populus hic labris me honorat: cor autem eorum longe est a me. In uiam autem
me colunt: docentes doctrinas et precepta hominum. Relinquentes enim mandatum dei: tenetis tradi
tionem hominum: baptismata uireorum et calicium: et alia similia hys factis multa. Et dicebat il
lis. Bene uirtutum factis preceptum dei: ut tradi
tionem uestram seruetis. Moyses enim dixit:
honoram patrem tuum: et matrem tuam. Et qui ma
ledixerit patri aut matri: morte moriatur.
Vos autem dicitis: si dixerit homo patri aut matri: corban quod est donum: quodcumque ex me tibi pro
fuerit: et ultra non dimittis eum quicquam facere: patri suo aut matri: relinquentes uerbum dei tradi
tionem uestram quam tradidisti. Et similia huiusmodi multa facitis. Et aduocans iterum tur
bam: dicebat illis. Audite me omnes: et intelligite. Nihil est extra hominem introiens in eum quod
possit eum inquinare. Sed que de homine procedunt: et illa sunt que committant hominem
iniquis sunt aures audiendi audiat. Et cum introisset in domum turbam interrogabant eum dis
cipuli eius parabolam. Et ait illis. Sic et uos imprudentes estis: non intelligitis quia om
ne extrinsecus introiens in hominem: non potest eum commutare. Qui non introit in cor ei:
sed in uentrem uadit et in secessum exiit purgans omnes escas. Dicebat autem quia que
de homine exeunt: illa committant hominem. Abintus enim: de corde hominum cogitantes ma
le procedunt adulteria: fornicationes: homicidia furti: auaricie: nequicie: dolus: impudicia:
oculus malus: blasphemia: superbia: stulticia. Omnia hec abintus procedunt et committant
hominem. Et inde surgens: abiit in fines tyri et sydonis. Et ingressus domum: neminem uoluit scire:
et non potuit latere. Quia enim statim ut audiuit de eo cuius filia habebat spiritum imundum: in
trauit et prostratus ad pedes eius. Erat enim mulier gentilis: syrophoenicia genere. Et rogabat
eum ut demonium eiceret de filia eius. Cum dixit illi: sine prius saturati filios: non est enim
bonum sumere panem filiorum: et mittere canibus. At illa respondit: et dicit ei. Etique domine: nam

sunt

mala

et carelli comedunt de uicis puerorum submensa. Et ait illi. Propter hunc sermonem. Uade exiit demo-
num defilia tua. Et cum abisset ad domum suam: inuenit puellam iacentem supra lectum: et demo-
num exisse. Et iterum exiens de finibus tyri: uenit p[er] sydonem ad mare galilee inter medias fines
decapoleas. Et adducunt ei surdum et mutum: et deprecabantur eum: ut imponat illi manum. Et app[re]-
hendens eum deturba seorsum: misit digitos suos in auriculas: et exspuens tetigit linguam eius. Et eius
suscipiens in celum ingemuit et ait illi. Effeta: quod est ad aperire. Et statim aperte sunt aures eius:
et soluta est uinculum lingue eius: et loquebatur recte. Et precepit illis: ne cui dicerent. Quanto
autem eis preceperat: tanto magis plus predicabant: et e[st] amplius ammirabant dicentes. Be-
ne omnia facit: et surdos fecit audire: et mutos loqui. viii.

In illis diebus iterum cum turba multa esset cum ihu nec haberent quod manducarent conuoca-
tis discipulis: ait illis. Misereor super turbam: quia ecce iam triduo sustinet me: nec habent quod
manducarent. Et si dimisero eos ieiunando in domum suam: deficient uirtus. Quidam enim ex eis: de lo-
ge uenerunt. Et responderunt ei discipuli sui. Uade istos poterit quis hic saturare panibus in soli-
tudine? Et interrogauit eos. Quod panes habetis. qui dixerunt vii. Et precepit turbe: discumbite
super gram. Et accipiens septem panes. gratias agens fregit: et dabat discipulis suis. ut appone-
rent. Et apposuerunt turbe. Et habebant pisciculos paucos: et ip[s]os benedixit: et iussit apponi. Et
et manducauerunt: et saturati sunt. Et sustulerunt quod superauerat de fragmentis septem spor-
tas. Erant aut[em] qui manducauerunt. quasi quatuor milia: et dimisit eos. Et statim ascendens nauim
cum discipulis suis: uenit in partes dalmanutha. Et exierunt pharisei: et ceperunt conquirere
cum eo: querentes ab illo signum de celo: temptantes eum. Et ingemiscens spu: ait. Quid gene-
ratio ista querit signum? Amen dico uobis: si dabitur generationi signum hunc. Et dimittens eos.
ascendit iterum nauim et abiit transireturi: et obliti sunt sumere panes. Et nisi unum pane non
habebant secum in nauim. Et preceperat eis dicens. Videte caute a fermento phariseorum: et ferme-
to herodis. Et cogitabant ad alterutrum dicentes: quia panes non habemus. Cuius cognito ihu:
ait illis. Quid cogitatis quia panes non habetis? Non dum cognoscitis nec intelligitis: adhuc
et cecatum cor uestrum habetis. Oculos habentes non uidetis: et aures habentes non auditis. Nec
recordamini quando quinq[ue] panes fregit: in quinq[ue] milia. et quot copiosos fragmentorum plenos
sustulistis. Dimittit ei duodecim. Quando et septem panes in quatuor milia: quod sportas frag-
mentorum tulistis? Et dimittit ei septem. Et dicebat eis. Quomodo non dum intelligitis? Et ueni-
unt bethsaida. et adducunt ei cetum: et rogabant eum. ut illum tangeret. Et apprehensa ma-
nu ceti eduxit eum extra nauim et expuens mactulos eius: impositis manibus suis interrogauit
eum. si aliquid uideret. Et aspiciens ait. in deo homines uelut arbores ambulantes. Deinde ite-
rum imposuit manum sup[er] oculos eius: et cepit uidere. Et restitutus est ita: ut uideret cla-
re omnia. Et misit illum: in domum suam dicens. Uade in domum tuam: et si in uiam intro-
ieris nemini dixeris. Et egressus est ihu: et discipuli eius. in castella cesarie philippi: et
in uia interrogabat discipulos suos: dicens. Dicunt illi dicentes. alij iohannem baptistam
dicit illis: uos uero quem me esse dicitis? Re-
natus est eis. ne cui dicerent de illo. Et cepit
pati. et reprobari a senioribus: et a summis sacerdotibus et scribis: et occidi: et post tres dies
resurgere. Et palam librum loquebatur. Et apprehendens eum petrus: cepit eum
in crepare. Cui conuulsus et uidens discipulos suos. comminatus est petro dicens. Uade retro
me satanas: qui non sapis que di sunt: sed que hominum. Et conuocat turbam cum discipulis
suis et dixit eis. Si quis uult post me sequi: denegat semetipsum: et tollat crucem suam: et
sequatur me. Qui enim uoluerit animam suam saluam facere: perdet eam. Qui autem p[er]-
diderit animam suam propter me: et euangelium: saluam eam faciet. Quid enim proderit homi-
ni si lucretur uniuersum mundum totum: et detrimentum faciet anime sue: aut quid dabit ho[mo] co-
mutationis pro anima sua? Qui enim me confessus fuerit: et mea uerba in generatione ista ad
ultra et peccatorem: et filius hominis confitebitur eum: cum uenit in gloria patris sui cum angelis sanctis

Et dicebat illis. Amen dico uobis quia sunt quidam de hic
stantibus qui non gustabunt mortem: donec uideant regnum dei uenientis in uirtute. Et
post dies sex assumpsit ihu: petrum et iacobum et iohannem et duxit illos in montem excelsum
seorsum solus. Et transfiguratus est coram ipsis: et uestimenta eius facta sunt splendida et
dida nimis uelut nix qualia fullo sup[er] terram non potest candida facere. Et apparuit illis
helias cum moysse. et erant loquentes cum ihu. Et respondens petrus: ait ihu. Rabbi: bonum
est nos esse hic: et faciamus tria tabernacula. Tibi unum moysi unum. et helie unum. Non enim

Ev. s. d. m. Mar. 10.

sciebat quid diceret. Erant enim timore exterriti. Et facta est miles obumbrans eos: et venit vox de
mule dicens. Hic est filius meus karissimus audite illum. Et statim circumspicientes: neminem
amplius viderunt: nisi ihum tantum secum. Et descendentibus illis demonte: precepit illis ne cui que
vidissent narrarent: nisi cum filius hominis amictus resurrexerit. Et libum continuerunt apud se
conquirentes: quid esset cum amictus resurrexerit. Et interrogabant eum dicentes. Quid ergo
dicunt pharisei et scribe: quia helyas oportet venire p̄m̄? Qui respondens: ait illis. Helyas cum
venierit p̄mo restituet omnia. Et quomodo scriptum est in filiū hominis: ut multa patiatur et contemp
natur. Sed dico vobis: quia et helyas venit: et fecerunt illi quicquid voluerunt sicut scriptum est de
eo. Et veniens ad discipulos suos inquit turbam magnam circa eos: et scribas conquirentes cum illis.
Et confestim omnis p̄p̄lus videns ihm: stupefactus est: et expanerunt: et accurrentes salutabant. Et in
terrogavit eos: quid inter vos conquiritis? Et respondens unus de turba dixit. Magister: attuli filium
meū ad te: habentem sp̄m̄ mutum. Qui ubique eum apprehenderit: alludit eum et spumat: et stridet
dentibus et arescit. Et dixit discipulis tuis ut eicerent illum: et nō potuerunt. Qui respondens eis
dixit. Generatio incredula: quam diu apud vos ero: quam diu vos patiari? Afferte illum ad me
Et attulerunt eum. Et cum vidisset illum: statim sp̄s conturbavit eum. Et elisus in terra: voluta
batur spumans. Et interrogavit p̄m̄ eius. Quantum tempus est ex quo ei hoc accidit? At ille
ait. Ab infanzia. Et frequenter eum in ignem et in aquas mittit ut eum perderet. Sed siquid
potes: adiuva nos misertus n̄r̄. Ihs autem ait illi. Si potes credere: omniaabilia sunt cre
denti. Et continuo exclamans pater pueri cum lacrimis dicebat. Credo dñe: adiuva incredu
litem meam. Et cum videret ihs concurrentem turbam: comminatus est sp̄m̄ multo dicens
illi. Surge et mune sp̄s: et tibi p̄ceptio: exi ab eo: et amplius ne introcas in eum. Et clamans:
et dispergens eum exiit ab eo. Et factus est sicut mortuus: ita ut multi dicerent. quia mortu
us est. Ihs autem tenens manum eius eleavit eum: et surrexit. Et cum introisset in domū: disci
puli eius secreta interrogabant eum. Quare nos non potuimus eicere eum? Et dixit illis. Hoc
genus nunquam potest exire nisi oratione et ieiunio. Et inde profecti preter gradiebantur gali
leam: nec volebat quicquid scire. Ducebat autem discipulos suos: et dicebat illis. Qui filius ho
minis tradetur in manus hominū: et occidetur eum enim. Et occisus: tertia die resurget. At
illi ignorabant verbum: et timebant eum interrogare. Et venerunt capharnaum. Qui
cum domi essent: interrogabat eos. Quid vnum tractabatis? At illi tacebant. Si quidem inter
se vnum disputauerant: quis esset maior illos. Et residens vocavit duodecim: et ait illis
Si quis vult primus esse: erit omnium novissimus et omnium minister. Et accipiens
puerum statuit eum in medio eorū. Quem cum complexus esset: ait illis. Quisq̄ vnum
ex huiusmodi pueris receperit in nomine meo: me recepit. Et quicumq̄ me susceperit: nomen
suscepit. sed eum qui me misit. Respondit illi iohannes dicens. Magister vidimus quendam in
nomine tuo eicientem demonia: qui nō sequitur nos: et prohibemus eum. Ihs ait: nolite p
hibere eum: nemo est enim qui faciat virtutem in nomine meo: et possit cito male loqui de
me. Qui enim non est aduersum nos: p̄ nobis est. Quisq̄ enim potum dederit vobis:
calicem aque in nomine meo: quia xpi estis: amen dico vobis: non p̄det mercedem suam.
Et quisq̄ scandalizauit vnum ex his pusillis: credentibus in me: bonum est ei magis si an
nidaretur mola asinaria collo eius: et in mare mitteretur. Et si scandalizauit te manus
tua: abscide illam. Bonum est tibi debilem introire in vitam: quam duas manus habentem
ire in gehennam et ignem inextinguibilem. Ubi uermis eorū non moritur: et ignis non ex
tinguitur. Et si pes tuus te scandalizat: amputa illum. Bonum est tibi claudum introire
in vitam eternam: quam duos pedes habentem: mitti in gehennam ignis inextinguibilis
Ubi uermis eorū non moritur: et ignis non extinguitur. Quod si oculus tuus scandalizat
te: erue eum. Bonum est tibi luscum introire in regnum dei: quam duos oculos habentem:
mitti in gehennam ignis: ubi uermis eorū non moritur: et ignis non extinguitur. Omnis enī
igne salietur: et omnis victima sale salietur. Bonum est sal. Quod si sal in lulum fuerit:
in quo illud condietis: habete in vobis sal: et pacem habete inter vos.

Et inde exsurgens venit in fines iudee ultra iordanem. Et conueniunt iterum turbe ad eū.
Et sicut confluenerat: iterum docebat illos. Et accedentes pharisei: interrogabant eū
Si licet viro uxorem dimittere temptantes eum. At ille respondens dixit eis. Quid vo
bis precepit moyses? Qui dixerunt. Moyses permisit libellum repudiij scribere: et dimit
tere. Quibus respondens ihs ait. Ad iudiciū cordis n̄r̄: scripsit vobis preceptum ist
ud. Ab initio autem creature: masculū et feminam fecit eos deus et dixit. Propt̄ hoc
relinquet homo p̄m̄ suū et matrem: et adheret uxori sue. Et erunt duo i

carne una. Itaque: nam non sunt duo: sed una caro. Quod ergo deus coniunxit: homo non se-
p ret. Et in domo iterum. discipuli eius: de eodem interrogauerunt eum. Et dicit illis. Quicunq;
dimiserit uxorem suam et aliam duxerit: adulterium committit super eam. Et si uxor dimi-
serit uirum suum: et alii uirum fuerit: mechatur. Et offerebant illi pueros: ut tangeret illos. Dis-
cipuli autem: communabantur offerentibus. Quos cum uideret ihesus indignus tulit: et ait illis. Si-
nite pueros uenire ad me: et ne prohibueritis eos: talium est enim regnum dei. Amen dico uobis:
quicunq; non recepit regnum dei uelud paruulus: non intrabit in illud. Et complexans eos: et
imponens manus super illos: benedicebat eos. Et cum egressus esset in uia: procurrrens quidam
geni flexo ante eum: rogabat eum dicens. Magister bone: quid faciam ut uitam eternam percipiam.
Ihesus autem: dixit ei. Quid me dicit bonum: nemo bonus: nisi unus deus. Precepta nostra: ne ad-
ultereres ne occidas: ne furens: ne falsum testimonium dixeris: ne fraudem feceris. honora pater-
num et matrem. At ille respondens: ait illi. Magister: omnia hec obseruaui a iuuentute mea. Ihesus
autem intuitus eum: dilexit eum: et dixit illi. Quam tibi deest: uade: quecumq; habes uende: et
da pauperibus. Et habebis thesaurum in celo: et ueni sequere me. Cum contristatus in uerbo: abiit
merens erat enim habens possessiones multas. Et circumspiciens ihesus: ait discipulis. Quia
difficile qui pecunias habent: in regnum dei introibunt. Discipuli autem obstupescabant
in uerbis eius. At ihesus rursum respondens ait illis. Filii: quam difficile est confidentes in pe-
cuniis: in regnum dei introire. Facilius est enim camelum per foramen acus transire: quam di-
uitem intrare in regnum dei. Qui magis ammirabant dicentes ad semetipsos. Et quis potest
saluus fieri. Et intuens illos ihesus ait. Apud homines impossibile est: sed non apud deum. Omnia
enim possibilia sunt apud deum. Et cepit ei petrus dicere: ecce nos dimisimus omnia: et
secuti sumus te. Respondens ihesus ait. Amen dico uobis: nemo est qui derelinquit domum:
aut fratres: aut sorores: aut patrem aut matrem: aut filios: aut agros: propter me: et percipit euangelium
qui non amittat centes tantum. Erant interim hoc domos: et fratres: et sorores: et matres:
et filios: et agros: cum plebagionibus: et in seculo futuro uitam eternam. Multi autem erant
primi nouissimi: et nouissimi primi. Erant autem in uia ascendentes ierosolimam: et prece-
debat illos ihesus. Et stupebant: et sequentes timebant. Et assumens iterum quendam: cepit
illis dicere que essent illi uentura. Quia ecce ascendimus ierosolimam: et filius hominis tradet
principibus sacerdotum: et scribis: et senioribus: et deprecabunt eum morte. Et tradent eum gentibus:
et illudent ei: et conspuunt eum: et flagellabunt eum: et iter facient eum: et tertia die resurget.
Et accedunt ad eum iacobus et iohannis filii zebedei dicentes. Magister uolumus ut quodcumq; pete-
rimus facias nobis. At ille dixit eis. Quid uultis ut faciam uobis. Et dixerunt. Da nobis
ut unus ad dexteram tuam: et alius ad sinistram tuam sedeamus in gloria tua. Ihesus autem: ait
eis. Nescitis quid petatis habere calicem quem ego bibo: aut baptismum quo ego baptizor:
baptizari. At illi dixerunt ei. Possumus. Ihesus autem ait eis. Calicem quidem quem ego bi-
bo bibetis: et baptismum quo ego baptizor baptizabimini: sedere autem ad dexteram meam uel
ad sinistram: non est meum dare uobis: sed quibus paratum est. Et audientes decem ce-
perunt indignari de iacobo et iohanne. Ihesus autem conuocans eos: ait illis. Satis qualiter
qui uident principem gentibus dominantur eis: et principes eorum potestatem habent ipso-
rum: ita est autem in uobis. Sed quicumq; uoluerit fieri maior erit uester minister. Et quicumq;
uoluerit in uobis primus esse: erit omnium seruus. Nam et filius hominis non uenit
ministrari: sed ministrare. et dare animam suam redemptionem pro multis. Et ueniunt
iericho. Et proficiente eo iericho: et discipulis eius: et plurima multitudine: filius tamer
barthimeus cecus: sedebat iuxta uiam mendicans. Quicunq; audisset quia ihesus nazareus
est: cepit clamare et dicere. fili dauid ihu miserere mei. Et communabantur illi multi ut
taceret. At ille multo magis clamabat. fili dauid miserere mei. Et stans ihesus precepit il-
lum uocari: et uocant ceteri dicentes ei. Anne quid esto: surge uocat te. Qui proiecto uel-
amento suo: exiliens uenit ad eum: et respondens ihesus: dixit. Quid uis tibi facere. Cecus
autem dixit ei. Rabboni uideam. Ihesus ait illi. Uade: fides tua te saluum fecit. Et confestim
uidit: et sequebatur eum in uia.

Et cum adpropinquarent ierosolime et bethanie ad montem oliuarum: mittit duos
discipulos suos et ait illis. Ite in castellum quod est contra uos: et statim introe-
untes in castellum illud: in ueniens pullum ligatum: super quem nemo adhuc ullius ho-
minum sedit: soluite illum et adducite. Et si quis uobis dixit quid facitis: dicit quia
dominus necessarius est: et continuo illum dimittet hic. Et abeuntes inueniunt pullum
ligatum ante ianuam foris inbuium: et solunt eum. Et quidam de illis stantibus

potestas

ut

dicunt

esana

perderet
hant em e

dicebant illis. Quid facitis soluentes pullu. Cum dixerunt eis. sicut preceperat illis ihus. et di-
miserunt eis. Et duxerunt pullum ad ihm. et imposerunt illi vestimenta. et sedit sup eum. Multi
autem straverunt vestimenta sua in via. Alij autem frondes cedebant. de arboribz. et sternerant in via.
Et qui preibant et qui sequebantur clamabant dicentes. Osanna benedictus qui venit in nomine domi.
Benedictum qd venit regnu prius ur̃i dñi in excelsis. Et introiit iherosolimam templum. Et circū-
spectis omnibz cum iam vesp̃a eēt hora. exiit in bethaniam cum xj. Et alia die cum exierent ad be-
thania esurit. Cumq; uidisset alonze ficum habentē folia. venit siqd forte inuenire mea. Et cum uenisset
adeam. nichil in uenit pter folia. non em erat tempus fici. Et respondēs dixit ei. Jam non ampli-
us in eternum quisq; fructum ex te manducet. Et audiebant discipuli ei. Et ueniunt iherosolimam.
Et cum introisset templum. cepit eicere uendentes et ementes in templo et mensas nummulariorum
et cathedras vendentiu columbas euerit. Et non sinebat. ut quisq; transferret uas p templum.
et docebat dicens eis. Domine scriptum est. quia domus mea domus orōnis uocabitur omnibz gentibz.
Ios autē fecistis eam speluncam latronum. Quo audito principes sacerdotum et scribe. querebant
quomodo eum. qm̃ uersa turba ammirabatur sup doctrinā eius. Et cum vesp̃a facta eēt. Egre
diebatur detritate. Et cum mane transirent. uiderunt ficum aridam factam araditibus. Et retor-
datus Petrus. dixit ei. Fabri. ecce ficus tui maledixisti aruit. Et respondens ihus ait illis. Habete
fidem dei. Amen dico uobis. quia quicunq; dixerit huic monti. tollere et mittere in mare. et non he-
sitauerit in corde suo sed crediderit. quia quodcumq; dixerit fiat. fiet ei. Propterea dico uobis. Omnia
quocunq; orantes petitis. credite quia accipietis. et uenient uobis. et cum stabitis adorandum. dimittite
tite siquid habetis aduersus aliq; ut et p̃r uester qui in celis est. dimittat uobis peccata uestra. Si
uos non dimiseritis. nec pater uester qui in celis est. dimittet uobis peccata uestra. Et ueniunt rur-
sus iherosolimam. Et cum ambularet in templo. accedunt ad eum summi sacerdotes. et scribe. et se-
mores. et dicunt illi. In qua potestate hec facis. Ihesus autē respondens. ait illis. Interrogabo uos et ego
unum uerbum. et respondente michi. Et dicam uobis in qua potestate hec facio. Baptismus iohis
de celo erat. an ex hominibus. responde te michi. Et illi cogitabant secum dicentes. Si dixerim⁹
de celo. dicit quare ego non credidistis ei. Si dicim⁹ ex hominibus. timentius ppli. Omnes em ha-
bebant iohem. Quia uere p̃p̃ha eēt et respondentes. dicunt ihu. nescimus. Respondens ihus. ait
illis. Ne q; ego dico uobis. in qua potestate hec faciam. Exy.

Excepit illis in parabolis sic loqui. In uicem pasturauit homo et circumdedit sepe. Et fodit
latum. et edificauit turrim. et locauit eam agricolis. et p̃gre p̃ factus est. Et misit ad agros
in tempore serui. ut ab agricolis acciperet defructu uinee. Cum apprehensum eum ceciderunt.
et dimiserunt uacuum. Et iterū misit ad illos aliu seruum. et illum incipite uulnerauerunt. et con-
tumelias affecerunt. Et rursum alium misit. et illum ceciderunt. Et plures alios quosdā cedentes.
alios uero cedentes. Ad hoc ergo unum hñs filium karissimum. et illum misit ad eos nouis-
simum dicens. quia reuerentur filium meū. Coloni autē dixerunt ad muicem. Hic est hēs
uenite occidam⁹ eum. et nra erit hereditas. Et apprehendentes eum ceciderunt et eiecerunt extra
uineam. Quid ergo faciet dominus uinee. Veniet et p̃det colonos. et dabit uineam alijs.
Nec scripturam hanc legis. Lapidem quem reprobauerunt edificantes. Hic factus est inci-
put anguli. Ad id factum est istud. et est mirabile in oculis ur̃is. Et querebant illum tenere.
et timuerunt turbā. Congruerūt em̃ quomā ad eos parabolam hanc dixit. et relicto eo abie-
it. Et mittunt ad eum quosdā ex phariseis et herodianis. ut eum caperent in uerbo. Cum ueni-
entes. dicunt ei. Magister scimus quia uerax es. et non curas quemq; nec em̃ uides in facie
eui hominum. sed in ueritate uiam dei doces. Licet dari tributum cesari. an non dabimus.
Cum sciens uersutiam eorum. ait illis. Quid me temptatis. Afferte michi denariū ut uide-
am. At illi obtulerunt ei. Et ait illis. Cuius est ymago hec et inscriptio. Dicunt illi cesaris.
Respondens autē ihus dicit. Reddite ergo que sunt cesaris cesari. et que sunt dei deo. Et mirabāt²
sup eo. Et ueniunt ad eum saducei qui dicunt resurrectionē nō eē. et interrogabant eum dicentes
Magister moyses nobis scripsit. ut si cuius frater mortuus fuerit. et dimiserit uxorem. et filios
non reliquerit. accipiat frater eius uxorem ipsius. et infuset semen fr̃i suo. Septem em̃ fr̃es erat
et p̃m̃ accepit uxorem et mortuus est. non relicto semine. Et scdus accepit eam et mortuus est.
et nec iste reliquit semen. Et tertius similiter. Et acceperunt eam similiter septem. et non re-
liquerunt semen. Quisima qm̃ defuncta est. et mulier. In resurrectione ergo cum resurrexe-
rit. cui⁹ de hys erit uxor. Septem enim habuerunt eam uxorem. Et respondens ihus ait illi.
Domine id eo erratis. non scientes scripturas ne q; uirtutem dei. Cum em̃ mortuus resurrexerit
ne q; uiuent ne q; uiuent. sed sicut angelus in celis. Demortuus autem quod resurgant
non legis in libro moysi. sup rubum. quomō de illi dixerit inquitens ego sum de abrahā.

et deus ysaac : et deus iacob : non est deus mortuorum sed uiuorum. Nos ergo multum erratis. Et accessit unus
describis . qui audierat illos conquirentes : et uidens quoniam bene illis responderit : interrogauit eum
quod esset primum omnium mandatum. Illus autem : respondit ei . Quia primum omnium mandatum est .
audire istum dominum deum tuum deus unus est . et dilige dominum deum tuum ex toto corde tuo : et ex tota anima
tua : et ex tota mente tua : et ex tota uirtute tua . Hoc est primum mandatum . Secundum autem : simile
huius est . Diliges proximum tuum tanquam te ipsum . Manus horum : aliud mandatum non est .
Et ait illi scriba bene in ueritate dixisti : quia unus est : et non est alius preter eum . Et ut di-
ligatur ex toto corde : ex toto intellectu : et ex tota anima : et ex tota fortitudine . Et diligere proxi-
mum tanquam se ipsum . manus est omnibus holocaustis et sacrificiis . Illus autem uidens
quod sapienter respondisset : dixit illi Non es longe a regno dei . Et nemo iam audebat eum apostolus inter-
rogare . Et respondens ihesus dicebat : docens in templo . Quomodo dicunt scribe : christum filium dei dauid
ipse enim dicit uisum deo . Dixit dominus domino meo sede ad dexteris meis . Donec ponam in uincos tuos sta-
bellum pedum tuorum . Ipse ergo dauid dicit eum dominum : et unde est filius eius ? Et multa turba
eum libenter audiuit . Et dicebat illis in doctrina sua . Caute ascribis qui uolunt in scolis ambu-
lare : et salutare in foro et in prunis cathedras sedere in synagogis . et prunos distribuit uicinis . Et
denotant domos uiduarum sub obtentu prolyce orationis hi accipient prolyceus iudicium . Et sedes
ihesus contra gazophylacium aspicebat quomodo turba iactaret es in gazophylacium : et multi diui-
tes iactabant multa . Cum uenisset autem una uidua pauper : misit duo minuta quod est quadrans
et conuocatis discipulos suos : Ait illis . Amen dico uobis : quoniam uidua hec pauper plus om-
nibus misit qui miserunt in gazophylacium omnes enim ex eo quod habundabat illis miserunt .
hec uero de penuria sua omnia que habuit : misit totum uictum suum .

Et cum egrediretur de templo ait illi unus ex discipulis suis . Magister aspice quales lapides
et quales structure . Et respondens ihesus : ait illi . Uides has omnes edificationes mag-
nas non relinquetur lapis super lapidem qui non destruat . Et cum sederet in monte olyua-
rum contra templum : interrogabant eum sepe Petrus et iacobus . et iohannes . et andreas . Dic
nobis quando ista fient et quod signum erit quando hec omnia incipient consummari ? Et respondens
ihesus : cepit dicere illis uidete ne quis uos seducat . Multi enim ueniunt in nomine meo dicentes : quia
ego sum : et multos seducunt . Cum audieritis autem bella et opinioniones bellorum : ne timueritis . Op-
tet enim fieri : sed non dum finis . Surge et gens super gentem . et regnum super regnum : et erit
fames et motus populi et fames uicini dolor hec . Videte autem uos met ipsos . Tradent autem uos in conciliis
et in synagogis uapulabitis . Et ante presides et reges stabitis . primum : in testimonium illis . Et tunc
gentes . primum oportet predicari euangelium . Et cum dixerint uos tradentes : nolite pre-
cogitare quid loquamini . Sed quod datum uobis fuerit in illa hora : id loquamini . Non enim
estis : uos loquentes : sed spiritus sanctus . Tradet autem frater fratrem in morte : et pater filium .
Et consurgent filii in parentes : et morte afficient eos . Et eritis odio omnibus propter nomen meum .
Qui autem sustinuerit in finem : hic saluus erit . Cum autem uiditis abominationes desolationis :
stantem ubi non debet : qui legit intelligat . Tunc qui in iudea sunt : fugiant in montes . Et qui
super tectum ne descendat in domum : nec introeat ut tollat quid de domo sua . ne autem pregnanti-
bus et nutriendis et qui in agro erit non reuertatur retro tollere uestimentum suum in illis diebus .
Orate uero : ut hyeme non fiant . Erunt enim dies illi tribulationes tales : quales non fuerunt ab
initio creature . quam condidit deus usque nunc : necque fient . Et nisi breuasset dominus dies : non fuisset
salua omnis caro . Sed propter electos quos elegit : breuauit dies . Et nunc si quis uobis dixerit .
Ecce hic est christus ecce illic ne credideritis . Surge et pseudo christi et pseudo prophete : et dabunt signa et por-
tenta ad seducendos . Si potest fieri etiam electos . Nos ergo uidete : ecce predixi uobis omnia . Sed in
illis diebus post tribulationem illam . sol contenebrabitur : et luna non dabit splendorem suum . Et stel-
le celi erunt decedentes : et uirtutes que sunt in celis mouebuntur . Et tunc uidebunt filium hominis
uenientem in nubibus cum uirtute multa et gloria . Et tunc mittet angelos suos . et congregabit elec-
tos suos a quatuor uentis a summitate terre usque ad summum celi . Amen autem distate parabola istam .
Cum iam iam eius tener fuerit . et nata fuerint soboles : cognoscitis quia in proximo sit estis . Sed
et uos cum uideritis hec fieri : scitote quod in proximo sit in hostis . Amen dico uobis quoniam non
transibit generatio hec donec omnia ista fiant . Celum et terra transibunt uero autem terra non transibit . Dic autem illa uel ho-
mo uenit scire ne quod angelus in celo ne quod filius nisi primum uidete uigilate et orate : nescitis enim quoniam
tempus sit . Sicut homo qui per egregre profectus reliquit domum suam : et dedit seruis suis
potestatem cuiusque operis et iumentorum precipiat ut uigilet uigilate ergo nescitis quando dominus domum
ueniat sero an in media nocte : an gallicantu : an mane . Et se cum uenerit repente : inueniat uos
dormientes . Quod autem uobis dico omnibus duo uigilate .

Erat autem pascha: et azyma per biduum. Et querebant summi sacerdotes et scribe: quomodo eum dolo tenerent et occiderent. Dicebant enim non in die festo: ne forte tumultus fieret populi. Et cum esset in domo bethanie in domo symonis leprosi: et recumberet: venit mulier habens alabastrum ungenti nardisputati preciosi: et fracto alabastro: effudit super caput eius. Erant autem quidam indigne ferentes intra se inter ipsos: et dicentes. Ut quid prodicio ista ungenti facta est? Poterat enim ungentum istud uenundari plus quam trecentis denariis: et dari pauperibus. Et fremebant meam. Iesus autem dixit. Sinite eam: quid illi molesti estis. Bonum opus operata est in me. Super enim pauperes habetis ubi sum: et cum uolueris potestis illis beneficiare. Me autem non semper habetis. Quod habuit hec fecit: praeuenit unguere corpus meum: in sepultura. Amen dico uobis. ubique predicationum fuerit istud euangelium in universo mundo: et quod fecit hec narrabitur in memoria eius. Et iudas schariothe unus dedodecim: abiit ad summos sacerdotes: ut proderet eum illis. Cum audientes: gausi sunt: et promiserunt ei pecuniam se daturus. Et querebat quomodo illum oportune traderet. Et primo die azymorum quando pascha immolabant. Dicunt ei discipuli. Quo uis eamus: et paremus tibi ut manducemus pascha? Et mittit duos ex discipulis suis: et dicit eis. Ite in ciuitatem et occurret uobis homo lagenam aque hauriens. sequimini eum. Et quocumque intulerit: dicite domino domus. Quia magister dicit: ubi est refectio mea? ubi pascha cum discipulis meis manducem? et ipse uobis demonstrabit cenaculum grande stratum. et illic parate nobis. Et abierunt discipuli eius: et uenerunt in ciuitatem: et inuenerunt sicut dixerat illis: et parauerunt pascha. Respere autem facto uenit cum xpi. et discumbentibus eis. et manducantibus: ait ihesus amicus dico uobis: quia unus ex uobis me tradet qui manducat mecum. At illi ceperunt contristari: et dicere ei singillatim. Numquid ego? Cum autem illis dixisset. Tunc tangit mecum manum matris. Et filius quidem hominis: uadit sicut scriptum est de eo. Tunc autem homini illi: postquam filius hominis tradetur. Bonum erat ei: si non esset natus homo ille. Et manducantibus illis: Accipit ihesus panem et benedicens: fregit et dedit eis. et autem et accepto calice gratias agens: dedit eis. Et biberunt ex illo omnes: et ait illis. Hic est sanguis mei noui testamenti: qui pro multis effundetur. Amen dico uobis: quod iam non bibam de genimine uitae usque in diem illum cum illud bibam nouum in regno dei. Et postea non dicto: exierunt in montem oliuarum. Et ait illis ihesus. Omnes scandalizabimini in me in nocte ista. Quia scriptum est percutiam pastorem: et dispergentur oves. Sed postea quam resurrexero precedam uos in galileam. petrus autem: ait ei. Et si omnes scandalizati fuerint: sed non ego. Et ait illi ihesus. Amen dico tibi: quia tu hodie in nocte hac prius quam gallus bis uocem dederit: ter me es negaturus. At ille amplius loquebatur: et si oportuerit me simul commori tibi: non te negabo. Similiter autem: et omnes dicebant. Et ueniunt in predium cui nomen gethseniam. Et ait discipulis suis. Sedete hic donec orem: et assumpsit Petrum et iacobum et iohannem secum: et cepit pauere et cedere. Et ait illis. Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinete hic: et uigilate. Et cum processisset paululum: prostratus super terram et orabat: ut si fieri posset: transiret ab eo hora. Et dixit abba pater: omnia tibi possibilia sunt: transfer calicem hunc a me. Sed non quod ego uolo: sed quod tu. Et uenit et inuenit eos dormientes: Et ait petro Symon dormis? non potuisti una hora uigilare: uigilate et orate: ut non intretis in temptationem. Spiritus quidem promptus est caro uero infirma. Et iterum abiens orauit eundem sermonem dicens. Et reuersus de nouo: inuenit eos dormientes. Erant enim oculi eorum grauati: et ignorabant quid responderent ei: et uenit tertio et ait illis. Dormite iam: et requiescite. Sufficit uenit hora ecce tradetur filius hominis in manus peccatorum. Surge eam: ecce qui me tradet prope est. Et adhuc eo loquente: uenit iudas schariotheus dedodecim et cum eo turba multa cum gladiis et lignis asumptis sacerdotibus et ascribis et aulemioribus. Dederat autem traditor eius eis signum dicens. Quemcumque osculatus fuero: ipse est tenete eum: et ducite caute. Et cum uenisset: statim accedens ad eum: ait. Salui: et osculatus eum est. At illi manus iniecerunt meum: et tenuerunt eum ubi autem quidam de circumstantibus educens gladium: percussit seruum summi sacerdotis et amputauit illi auriculam. Et respondens ihesus ait illis. Tamquam ad latronem existis cum gladiis et lignis comprehendere me. Cotidie eram apud uos in templo docens: et non me tenuistis. Sed ut impleantur scripturae. Tunc discipuli eius relinquentes eum: omnes fugerunt. Adolescens autem quidam sequebatur eum annictus syndone super nudum: et tenuerunt eum at ille reiecta syndone nudus profugit ab eis. Et adduxerunt eum ad summos sacerdotes: et conuenerunt omnes sacerdotes et scribe et seniores. Petrus autem a longe secutus est eum: usque intro atrium summi sacerdotis. Et sedebat cum ministris: et calefaniebat se ad ignem. Summi uero sacerdotes et omne concilium: querebant aduersus illum testimonium ut eum mortificarent: nec inueniebant. Nulli autem testimonium falsum dicebant aduersus eum: et conuenientia testimonia non erant. Et quidam surgentes falsum testimoni-

Summe
corpus m

um fiebant contra eum dicentes. **E**um nos audiuimus eum dicentem: ego dissoluam templum
 hoc: manu factum & per triiduum edificabo. Et non erat conueniens testimonium illorum. Et ex
 ugens summus sacerdos in medium: interrogauit illum dicens. Non respondes quicquam ad ea
 que tibi obiciuntur ab his? Ille autem tacebat: & nichil respondit. **E**xistens summus sacerdos
 interrogabat eum: & dixit ei. Tu es xpus filius dei benedicti? Iesus autem dixit illi. Ego sum
 & uidebitis filium hominis ad dexteram sedentem uirtutis: & uenientem cum nubibus celi. **S**u
 mus autem sacerdos stans uestimenta sua ait. Quid adhuc desideramus testes? Audistis
 blasphemiam: quid uobis uidetur? **E**um omnes condemnauerunt eum dignum esse mortis.
 Et ceperunt quidam conspuere eum: & uelare faciem eius: & colaphis eum cedere: & dicere ei.
 Prophetisa. Et ministri alapis eum cedebant. Et cum esset Petrus matris deorsum: uenit una
 ex ancillis summi sacerdotis. Et cum uidisset petrum calefactum se: aspiciens illum ait. Et
 tu cum ihu nazareno eras? At ille negauit dicens: ne quid scio: ne quid noui quid dicas. Et exiit
 foras ante atrium: & gallus cantauit. **E**xistens autem cum uidisset illum ancilla: cepit circumsta
 tibz dicere quia hic ex illis est. At ille iterum negauit. Et post pusillum rursus qui adstabat
 dicebant petro uere ex illis es: nam & galileus es. Ille autem cepit anathematizare & iurare:
 quia non scio hominem hunc quem dicatis. Et statim iterum gallus cantauit. Et recordatus est
 Petrus uerbi quod dixerat ei iesus priusquam gallus cantet bis ter me negabis: & cepit flere. Et
 confestim mane facientes consilium: summi sacerdotes cum senioribus & scribis: & uniuerso con
 cilio. uenientes illum dixerunt & tradiderunt pylato. & interrogauit eum pylatus: tu es rex iudeorum?
 At ille respondens: ait illi. Tu dixisti. Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. **P**y
 latus autem rursus interrogabat eum dicens. Non respondes quicquam. Uide inquantis
 te accusant? Iesus autem amplius nichil respondit ita ut miraretur pylatus. **P** diem autem
 festum duntaxat solebat illis unum ex iunctis quicquid petissent. Erat autem qui dicebatur bar
 rabas: qui cum seditionis erat uirtus: qui in seditione fecerat homicidium. Et cum ascendisset
 eum: cepit rogare siquid semper faciebat illis pylatus autem: respondit eis & dixit. uultis dimittam
 uobis regem iudeorum. Sciebat enim quod per iudiam tradissent eum: summi sacerdotes. **P**on
 tifices autem concitauerunt turbam: ut magis barraban dimitteret eis. **P**ylatus autem iterum respon
 dens: ait illis Quid ergo uultis faciam regi iudeorum? At illi iterum clamauerunt. Crucifige eum.
Pylatus autem uolens satissacere populo: dimisit illis barraban. Et fudit eum flagellis celsum: ut
 crucifigeretur. Milites autem dixerunt eum intro matrum ptoz: & conuocant totam cohortem:
 & induunt eum purpura: & imponunt ei plectentes hyemeam coronam: & ceperunt salutare eum. **A**ue
 rex iudeorum. Et percutiebant caput eius hircundine: & conspuebant eum & poentes genua adorabant
 eum. & postquam uiderunt ei: euerunt illum purpura: & induerunt illum uestimentis suis. Et e
 duxerunt illum ut crucifigerent eum. Et angariarunt pretereuntem quendam symonem crenem ueni
 entem de uilla: preem alexandria & rufi ut tolletet crucem eius. Et perducunt illum in galgatha locum
 quod est interpretatum saluarie locus. Et dabant ei bibere uinum & non accepit. Et crucifi
 gentes eum diuiserunt uestimenta sua mittentes sortem sup eis: quis quid tolleret. Erat autem ho
 tercia: & crucifixerunt eum. Et erat titulus cause eius inscriptus: rex iudeorum: & cum eo crucifigunt
 duos latrones: unum ad dexteris & alium ad sinistris eius. Et adimpleta est scriptura que dicit: & cum
 iniquis reputatus est. Et pretereuntes blasphemabant eum: mouentes capita sua & dicentes:
 uia: qui destruit templum & in tribus diebus edificat. Saluum fac te metipsum descendens de cruce.
Similiter & summi sacerdotes ludentes ad alterutrum cum scribis dicebant. Alios saluos fecit:
 semetipsum non potest saluum facere reus rex israel descendat nunc de cruce: ut uideamus & cre
 damus ei. Et qui cum eo crucifigi erant: conuocabant ei. Et facta hora sexta: tenebre facte
 sunt per totam terram: usque in horam nonam. Et hora nona exclamabat iesus uoce magna dicens.
 Heli heli lema sabactani. Quod est interpretatum deus meus deus meus: ut quid dereliquisti me? Et qui
 dam de constantibus audientes dicebant. Ecce helyam uocat. Currens autem unus & implens spo
 gium areto: circumponensque calamo potum dabat ei dicens. Sinite uia: si ueniat helyas ad depo
 nendum eum. Iesus autem: emissis uoce magna: exspirauit. Et uelum templi scissum est in duo:
 a summitate usque deorsum. uidens autem centurio qui ex aduerso stabat: quia sic clamans exspirasset. ait
 uere homo hic: filius dei erat. Erant autem & mulieres a longe aspicientes: inter quas erat maria
 magdalenae: & maria iacobi minoris: & ioseph mater: & salome. Et cum esset in galilea: sequebantur eu:
 & ministrabant ei. Et alie multe: que simul cum eo ascenderant: iherosolimam. Et cum iam sero esset fac
 tum: quia erat parastone quod est ante sabbatum. Uenit ioseph ab arnathia nobilis decurio: qui &
 ipse erat expectans regnum dei: & audacter introiit ad pilatum: & petiit corpus ihu. Pylatus au
 tem mirabatur: si iam obisset: & sacerdoti centurione: interrogauit eum si iam mortuus esset. Et cum cog

xv

is autem dice
 quid enim mali
 it illi magis da
 it Crucifige ei

De An. Maria

novisset acerbatione : donavit corpus ioseph. ioseph autē meratus sydonem : et deponens eum i
uoluit in sydone : et posuit eum in monumento quod erat exalium depetra. Et aduoluit lapidem : ad

Maria autem Magdalena et maria ioseph aspicebant **Q**uostum monumenti **col. 4**
ubi poneretur. Et cum transisset sabbatum : maria magdalena et maria iacobi et salome emerunt ara
mata : ut nementes ungerent ihm. Et valde mane una sabbatorum : ueniunt ad momentum orto iam
sole. Et dicebant adinuicem. **E**nus reuoluit nobis lapidem ab hostio monumenti. Et respicientes uide
runt reuolutum lapidem. **E**rat quippe magnus ualde. Et introeuntes in monumentum : uiderunt in
ueniem sedentem indextis : cooptum stola candida : et obstupuerunt. **E**um dicit illis. **N**olite expauescere :
ihm queritis nazarenum : crucifixum : surrexit : non est hic. **E**cce locus : ubi posuerunt eum : sed ite dicit
discipulis eius. et petro : quia precedet uos galileam. **I**bi enim uidebitis : sicut dixit uobis. **E**t ille exeu
tes fugierunt de monumento : inuaserat enī eas tremor et paor : et nemini quicquid dixerunt : timebant
enim. **S**urgens autē ihus mane prima sabbati : Apparuit primo **M**arie **M**agdalene : de qua uenerat septē
demonia. **I**lla uadens nuntiavit hys qui cum eo fuerant : lugentibus et flentibus. **E**t illi audientes quia in
ueret et uisus ēet ab eis : non crediderunt. **P**ost hec autē duobus ex eis ambulanti : ostensus est in alia effi
gie : euntibus in uillā : **E**t illi euntes nuntiavit ceteris u^o illis cōdēst nouissime uo. **F**ecumbentibus uidetur dis
cipulis : apparuit illis ihus : et exprobrauit incredulitatem illorū : et duriciam cordis : quia hys qui uiderāt
eū resurrexisse. non crediderunt. **E**t dicit eis. **E**untes mundum uniuersum predicate euangelium omni
creature. **E**um crediderit et baptizatus fuerit : saluus erit. **E**um uero non crediderit : condempnabitur.
Signa autem eos qui crediderint hec sequentur. **I**n nomine meo demonia eiciant : linguas loquentur no
uis. serpentes tollent. **E**t si mortiferum quid biberint : non eos nocebit. **S**up egros manus imponent et
sanabunt. **E**t dominus quidem ihus postquam locutus est eis assumptus est in celum : et sedet ad dexte
ras dei. **I**lli autem pfecti predicauerunt ubique. **D**omino cooperante et sermonem confirmante : sequentibus signis.

*Incipit Evan-
gelium secun-
dum Lucam.*

Fuit in diebus herodis regis iudee: sacerdos quidam nomine zacharias de uite abia et uxor illi desiliabus aaron et nomen eius elizabet. Erant autem iusti ambo uite deum: incedentes in omnibus mandatis: et iustificationibus domini sine querela. Et non erat illis filius: eo quod esset elizabet sterilis: et ambo processissent in diebus suis. Factum est autem cum sacerdos fingeretur zacharias in ordine uis sue ante deum secundum consuetudinem sacerdotum forte exire ut incensum poneret ingressus intemplum domini: et omnis multitudo erat populi orans foris: hora uero appa-ruit autem illi angelus domini stans ad dexteram altaris incensi. Et zacharias turbatus est uidens: et timor uenit super eum. Fuit autem ad illum angelus. **N**e timeas zacharia: quoniam exaudita est deprecatio tua. Et uxor tua elizabet pariet tibi filium et uocabis nomen eius iohannem. Et erit gaudium tibi et exultatio: et multi in natiuitate eius gaudebunt. Et erit magnus coram domino: et unum et litteram non bibet. Et spiritu sancto re-

plebitur adhuc ex utero matris sue: Et multos filios israel: conuertet ad dominum deum ipsorum. Et ipse praecedet ante illum: in spiritu et uirtute helye ut conuertat corda patrum in filios: et incredulos ad prudentiam iustorum. Parate domino: plebem perfectam. Et dixit zacharias ad angelum. unde hoc sciam? Ego sum senex: et uxor mea processit in diebus suis. Et respondens angelus dixit ei. Ego sum gabriel quiasto ante deum: et missus sum loqui ad te. et hec est tibi euangelizare. Ecce tu eris tacens: et non poteris loqui usque in diem quo hec fiant. Pro eo quod non credidisti uerbis meis: que implebuntur in te ipso. Et erat plebs expectans zachariam: et mirabatur quod tardaret ipse in templo. Egressus autem non poterat loqui ad illos: et cognouerunt quod uisionem uidisset in templo. Et ipse erat inueniens illis: et permanens mutus. Et factum est ut impleti sunt dies officii eius: abiit in domum suam. Post hoc autem dies septem elizabet uxor eius parit: et gemitum se mensibus quinque dicens quia sic fecit michi dominus: in diebus quibus respexit auferre obprobrium meum inter homines. In mense autem in quo missus est angelus gabriel ad te in ciuitatem galilee: tu nomen nazareth ad inueneris desponsatam uiro: cui nomen erat ioseph. Dedimus dauid: et nomen uirginis maria. Et ingressus angelus ad eam dixit. Ave gratia plena domino tecum: benedicta tu in mulieribus. Cuius cum uidisset: turbata est in sermone eius: et cogitabat qualis esset ista saluatio. Et ait angelus ei. **N**e timeas inuenisti enim gratiam apud dominum. Ecce concipies in utero: et paries filium: et uocabis nomen eius ihesum. Hic erit magnus et filius altissimi uocabitur. Et dabit illi dominus deus sedem dauid patris eius: et regnabit in domo iacob in eternum: et regnum eius non erit finis. Dixit autem maria ad angelum. Quomodo fiet istud: quoniam uirum non cognosco? Et respondens angelus: dixit ei. Spiritus sanctus superueniet in te: et uirtus altissimi obumbrabit tibi. Ideoque et quod nascetur ex te: sanctum uocabitur filius dei. Et ecce elizabet cognata tua: et ipsa concepit filium in senectute sua. Et hic mensis est in quo illi qui uocatur sterilis: quia non erit impossibile apud deum omne uerbum. Dixit autem maria. Ecce ancilla domini: fiat michi secundum uerbum tuum. Et discessit ab illa angelus. Exurgens autem maria in diebus illis abiit in montana cum festinatione in ciuitatem iuda. Et intravit in domum zacharie: et salutauit elizabet. Et factum est ut audiuit salutationem marie elizabet: exultauit infans in utero eius. Et repleta est spiritu sancto elizabet: et clamauit uoce magna et dixit. Benedicta tu inter mulieres: et benedictus fructus uentris tui. Et ubi michi: ut ueniat mater domini mei ad me. Ecce enim ut facta est uox salutationis tue in auribus meis: exultauit in gaudio infans in utero meo. Et beata que credidit: quoniam perficiantur ea que dicta sunt ei a domino. Et ait maria magnificat omnia mea domino et exultauit spiritus meus in deo saluatore meo. Quia respexit humilitatem ancille sue. ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Quia fecit michi magna qui potens est: et sanctum nomen eius. Et misericordia eius pro genere et progenies: timentibus eum. fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos in te cordis suis. Deposuit potentes desecare: et exaltauit humiles. Esurientes impleuit bonis et diuites dimisit inanes. Suscepit israhel puerum suum: recordatus misericordie sue. Sicut locutus est ad patres nostros: abraham et semini eius in secula. Mansit autem maria cum illa: quasi mensibus tribus et reuersa est in domum suam. Elizabeth autem impletum est tempus parendi: et peperit filium. Et audierunt uicini et cognati eius: quia magnificauit dominus uiam suam cum illa: et congratulabantur ei. Et factum est in die octauo: uenerunt ad eum uidere puerum: et uocabant eum nomine patris sui zachariam. Et respondens mater eius dixit. Nequaquam sed uocabitur iohannes. Et dixerunt ad illam: quia nemo est in congruacione tua: qui uocetur hoc nomine. In uenerunt autem patres eius: quem uellet uocari eum. Et postulans pugillarem inscripsit dicens. Iohannes

est nomen eius. Et mirati sunt uniuersi. **A**ptum est autē illico os eius ⁊ lingua eius ⁊ loquebatur be-
nedicens deum. Et factus est timor sup omnes vicinos eorū ⁊ sup omnia montana iudee diuulgabā-
tur omnia uerba hec. Et posuerunt omnes qui audierunt in corde suo ⁊ dicentes. **E**iusputas puer iste
erit. Etenim manus domini erat cum illo. Et zacharias pater eius impletus ē spū sancto ⁊ pphauit
dicens. **B**enedictus domin⁹ de⁹ israhel quia uisitauit ⁊ fecit redemptionē plebis sue. Et erexit cornu
salutis nobis in domo dauid pūi sui. **S**icut locutus est pos scōrē qui a seculo sunt prophetarum ei⁹.
Salutem ex in iniquitatib⁹ nris ⁊ de manu omī qui oderunt nos. **A**d faciendam misericordiam cum pūi nōstris
⁊ memorari testamenti sui sancti. **I**urandum q iurauit ad abrahā pūem nōstrū daturum se nobis.
Et sine timore de manu in inuicem mōrū liberati seruauimus illi. **I**ustitiam ⁊ iusticiā coram ipso
omnibus diebus nōstris. Et tu puer pphā altissimi uocaberis. **P**robris enim ante faciem domini parāe-
uias eius. **A**ddandam sciētiā salutis plebi eius. in remissionem peccatorū eorū. **P**uistētia uia
dei nōrī in quib⁹ uisitauit nos oriens ex alto. **I**lluminare hys qui intenebris ⁊ in umbra mortis sedēt
ad dirigendos pedes nōrōs in uiam pacis. **P**uer autem credebatur ⁊ confortabatur spiritu ⁊ erat in
desertis usq; i die ostensionis sue ad isrl. **F**actum est autem in illis dieb⁹. **E**xit edictum acesare au-
gusto ut describeretur uniuersus orbis. **H**ec descriptio pma facta est apreside syrie qyrino. Et ibant
omnes ut profiterentur singulū uisui ciuitatem. **A**scendit autem ⁊ ioseph agalilea de ciuitate na-
zareth in iudeam ciuitatem dauid que uocatur bethlehem. **E**o quod eet de domo ⁊ familia dauid
ut profiteretur cum maria desponsata sibi in core pregnante. **F**actum est autem cum eēt ibi imple-
ti sunt dies ut pareret ⁊ peperit filium suum pmo genitum. Et pannis enim in uoluit ⁊ reclinā-
uit eum in presepio quia non erat eis locus in domo. **E**t pastores erant in regione eadem
uigilantes ⁊ custodientes uigiliās noctis super gregem suum. **E**t ecce angelus domini stetit iux-
ta illos ⁊ claritas dei circumfulsit illos ⁊ timuerunt timore magno. **E**t dixit illis angelus nolite ti-
mere. **E**cce enim euangelizo uobis gaudium magnum quod erit omni populo. **Q**uia natus est nobis
hodie saluator qui est xp̄s domin⁹ in ciuitate dauid. **E**t hoc nobis signum inuenietis infan-
tem in uolutum pannis ⁊ positum in presepio. **E**t sub ito facta est cum angelo multitudo celestis
uirtutū laudantium deum ⁊ dicentū. **G**loria in altissimis deo ⁊ in terra pace hominib⁹ bone uolū-
tatis. **E**t factū ē ut discesserunt angeli ab eis in celum. **P**astores loquebantur ad inuicem. **T**ransseam⁹
usq; bethlehem ⁊ iudeam hoc uerbum quod factum est quod dominus fecit ⁊ dōdit uobis. **E**t ue-
nerunt festiuantes ⁊ in uenerunt mariam ⁊ ioseph ⁊ infantem positum in presepio. **U**identes at
congnouerunt de uerbo quod dictum erat illis de puerō hoc. **E**t omnes qui audierunt mirati sunt
⁊ de hys que dicta erant apastorib⁹ ad ipsos. **M**aria autē conseruabat omnia uerba hec ⁊ con-
ferebat in corde suo. **E**t reuersi sunt pastores glorificantes ⁊ laudantes deum in omnib⁹ que audierant
⁊ uiderant. **S**icut dictum est ad illos. **E**t postq̄ consummati sunt dies octo ut circumcideretur puer
⁊ uocatum est nomen ih̄s. **Q**uod uocatu est ab angelo p̄misq̄ in utero conciperetur. **P**ostq̄ impleti
sunt dies purgationis eius scdm legem moysi tulerunt illum in iherusalem ut offerrent eum do-
mino. **S**icut scriptum est in lege domini. **Q**uia omne masculinum ad apperens uulnam sanc-
tum dño uocabitur. **E**t ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege domini par-
turiu. aut duos pullos columbarum. **E**t ecce homo erat in iherl cui nomen symeon. **E**t ho-
iste iustus ⁊ timoratus expectans consolationē isrl ⁊ spiritus s̄s erat in eo. **E**t responsum ac-
ceperat a spū scō non uisurum se mortē nisi p̄mis uideret xp̄m dñm. **E**t uenit in spū in templum.
Et cum inducerent puer ih̄m parentes eius ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo
⁊ ip̄e accepit eum in uulnas suas ⁊ benedixit deum ⁊ dixit. **N**unc dimittis seruum tuum dñe
scdm uerbum tuum in pace. **Q**uia uiderunt oculi mei salutare tuum quod positi ante faciem
omnium p̄lōrū. **L**umen ad reuelationem gentium ⁊ gloriam plebis tue israhel. **E**t erat p̄r ⁊ n̄r
eius mirantes sup hys que dicebant de illo. **E**t benedixit illis symeon ⁊ dixit ad matrem eius
mariam. **E**cce positus est hic in ciuitatem ⁊ resurrectionem multorum isrl ⁊ insignium cui cōt-
dicetur. **E**t tuam ip̄s animam pertransibit gladius ut reuelentur ex multis cordibus cogi-
tationes. **E**t erat anima pphetissa filia phanuel detribu aser. **E**t hoc processerat in dieb⁹ multis
⁊ uixerat cum uirō suo annis vii. **A**urumtate sua. **E**t hec uidua eāt usq; ad aē octoginta iyrōz
que non d̄stebat de templo ieiunys ⁊ obseruationib⁹ seruens nocte ac die. **E**t hec ip̄a hora su-
perueniens confitebatur domino ⁊ loquebatur de illo omnib⁹ qui expectabant redemptionem
iherusalem. **E**t ut p̄fererunt omnia scdm legem domini reuersi sunt in galileam ciuitatem suam nazā-
reth. **P**uer autem credebatur ⁊ confortabatur plenus sapia ⁊ gr̄a dei erat in illo. **E**t ibant p̄ntes eius
p̄ omnes annos iherl in die sollempni pasche. **E**t cum factus eet annorū duodecim ascendit illi
iherosolimam scdm consuetudinem diei festi. **C**onsumatis qz diebus cum redirent p̄uasiit puer ih̄s

C. 2. 14

C. 3.

cat.

Ihesus autem plenus spiritu sancto regressus est: iordanem. et agebatur a spiritu maledicto. diebus quadraginta et temptabatur dyabulo. et nichil manducavit diebus illis et consummatis illis esurit. Dicit autem illi dyabulus. Si filius dei es dic lapidi huic: ut panis fiat. Et respondit ad illum ihesus. Scriptum est: quia non solum in pane uiuit homo sed in omni uerbo dei. Et dixit illi dyabolus in montem excelsum et ostendit illi omnia regna orbis terre in momento temporis. et ait illi. Tibi dabo potestatem hanc uniuersam et gloriam illorum: quia michi tradita sunt: et cum uolo do illa. Tu ergo si adoraueris coram me: erunt tua omnia. Et respondens ihesus: ait illi. Scriptum est: dominum deum tuum adorabis: et illi soli serues. Et dixit illum in iherusalem: et statuit eum super pinnum templi: et dixit illi. Si filius dei es tute te huic deorsum. Scriptum est enim quod angelis suis: mandauit de te ut conseruent te: et quia in manibus tollant te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Et respondens ihesus ait illi. Dictum est non temptabis deum tuum. Et consummata omnia

Evangelium Lucæ

temptatione dyaboli recessit ab illo usque ad tempus. Et regressus est ihesus in virtute spiritus in galileam: et facta
est ei per universam regionem de illo. Et ipse docebat in synagogis eorum: et magnificabatur ab omnibus. Et
venit nazareth: ubi erat nutritus: et mirantur secundum consuetudinem suam: die sabbati in synagogam et sur-
rexit legere. Et traditus est illi liber prophete eliae. Et ut revolvit librum: invenit locum ubi scriptum erat. Sa-
nare contritos corde: predicare captivis remissionem: et totis visceribus. Dimittere contractos remissionem: pro-
dare animum domini acceptum: et diem retributionis. Et cum complivisset librum reddidit ministro et sedit.
Et omnium in synagoga oculi: erant intenti in eum. Cœpit autem dicere ad illos: quia hodie impleta
est hec scriptura in auribus vestris. Et omnes testimonium illi dabant: et mirabantur in verbis eius: quæ prope-
debant de ore ipsius. Et dicebant. Nonne hic est filius ioseph? Et ait illis. Utique. Dicitis michi hanc simi-
litudinem: medice cura te ipsum. Quanta mirabilia facta in cappharnaum: fac et hic in patria tua. Ait autem
et amen dico vobis: quia nemo propheta acceptus est in patria sua. Inveritate dico vobis. Multe indue erant in
diebus helie in israhel: quando clausum est celum annis tribus et mensibus sex. Cum facta esset famies magna
in omni terra: et ad nullam illarum missus est helias: nisi in sarepta sydonie ad mulierem iudæam. Et multi leprosi
erant in israhel sub helie propheta: et nemo eorum mundatus est. nisi neman syrus. Et repleti sunt omnes in
synagoga ista: hec audientes. Et surrexerunt: et eiecerunt illum extra civitatem. Et duxerunt illum usque ad
supercilium montis super quem civitas illorum erat edificata: ut precipitarent eum. Ipse autem transiens: pene-
dit in illorum ibat. et descendit in cappharnaum in civitatem galilee: ibique docebat illos sabbati. Et stupebant
in doctrina eius: quia in potestate erat sermo illius. Et in synagoga erat homo habens demonium in unum
et exclamavit voce magna dicens. Sine. quid nobis et tibi ihesu nazarene: venisti perdere nos? Scito te:
quia sis sanctus dei. Et increpavit illum ihesus dicens. Obmuteste: exi ab illo. Et cum proiecisset illum demonium
in medium: exiit ab illo nichilque illum noverat. Et factus est paucis in omnibus: et colloquebantur ad invicem
dicentes. Quod est hoc verbum quia in potestate et virtute impat in mundis spiritibus: et exierunt et dimisit
gabatur ab illo fama in omnem locum regionis. Surgens autem ihesus de synagoga: introivit in domum
symonis. Socrus autem symonis tenebatur magnis febribus. Et rogaverunt illum pro ea. Et stans
super eam. impavit febre et dimisit illam. Et continuo surgens: ministrabat illis. Cum sol autem occidisset:
et omnes qui habebant infirmos variis languoribus dicebant illos ad eum. Ait ille singulis manus
imponens: curabat eos. Et exiabant autem demonia a multis: clamantia et dicentia. quia tu es filius dei. Et
increpans non sinebat loqui ea: quia sciebant quoniam ex patre et matre facta autem die egressus ibat in desertum toni:
et turbe requirerant eum. Et venerunt usque ad ipsum: et decubebant illum ne discederet ab eis. Quibus ille ait
Quia et alijs civitatibus: oportet me evangelizare regnum dei. Quia ideo missus sum. Et erat predicans in sy-
nagogis galilee. Factum est autem cum turbe irruerent in eum. ut audirent verbum dei. et ipse stabat secus
stagnum genesareth. Et vidit duas stantes naues secus stagnum. Piscatores autem descenderant: et la-
nabant rema. Ascendens autem in unam navium: que erat symonis: rogavit eum a terra reducere
pusillum: et sedens: docebat de navicula turbas. Ut autem cessavit loqui. dixit ad symonem. Duc in
altum: et laxate rema vestra in capturam. Et respondens symon: dixit illi. Preceptor: per totam noctem labo-
rantes nihil cepimus in verbo autem tuo laxabo rete. Et cum hoc fecissent: conducerunt piscum mul-
titudinem copiosam. Mirabatur autem: rete eorum. Et annuerunt socij qui erant in alia navi: ut ve-
nient et adiuvarent eos. Et venerunt: et impleverunt ambas naviculas: ita ut mergerentur. Quod
cum videret symon petrus: proadit ad genua ihesu. Et ait. Exi a me: quia homo peccator sum domine. Stupor
eum circumdederat eum: et omnes qui cum illo erant: in captura piscum quoniam ceperant. Similit autem
iacobum et johannem: filios zebedei: qui erant socij symonis. Et ait ad symonem ihesus. Noli time-
re. ex hoc iam homines eris capiens. Et subductis ad certam navibus: relictis omnibus secuti sunt
illum. Et factum est cum esset in una civitate: ecce vir plenus lepra: viderit illum: et proadens in faciem
rogavit eum dicens. Domine: si vis potes me mundare. Et extendens manum: tetigit illum dicens
volo mundare. Et confestim: lepra discessit ab illo. Et ipse precepit illi: ut nemini diceret. Sed nate os-
tende te sacerdoti: et offer per mundationem tuam: sicut precepit moyses in testimonium illis. Parabu-
labat autem magis sermo de illo: et conveniebant turbe multe: ut eum audirent et curarentur ab infirmi-
tatibus suis. Ipse autem se cedebat in desertum: et orabat ibi. Et factum est in una dierum: et ipse sedebat do-
cens. Et erant pharisei sedentes: et legis doctores: qui venerant ex omni castello galilee et iudee: et belin:
et virtus erat domini ad sanandum eos. Et ecce viri portantes in lecto hominem: qui erat palitias:
et querebant eum inferre: et ponere ante eum. Et non invenientes qua parte illum inferrent preteribant:
ascenderunt supra tectum: et tegulas submiserunt illum cum lecto in medio ante ipsum. Quorum fide
ut vidit dixit: Homo: remittuntur tibi peccata tua. Et ceperunt cogitare scribe et pharisei: dicen-
tes. Quis est hic qui loquitur blasphemias? Quis potest dimittere peccata: nisi solus deus. ut cœ-
novit autem ihesus: cogitationes eorum: respondens dixit ad illos. Quid cogitatis in cordibus vestris? Quid
est facilius dicere dimittuntur tibi peccata: an dicere surge et ambula: ut autem sciatis quia filius hominis

Spiritus domini fuit
super quod videret
evangelizare:
misit me

¶ v.

Et nemo bibens vetus. statim nouum. Dicit enim vetus melius est. **H**actum est autem in sabbato secundo: primo cum transisset pascha: uellebant discipuli eius spiras: et manducabant confectas in manibus. Quidam autem phariseorum dicebant illis. Quid facitis? quod non licet in sabbatis? Et respondens ihesus ad eos dixit. Nec hoc legistis quod fecit david cum esuriret ipse et qui cum eo erant? quomodo intrauit in domum dei: et panes propositionis sumpsit: et manducauit ipse et dedit his qui cum ipso erant quos non licebat manducare nisi tantum sacerdotibus. Et dicebat illis. Quia dominus est filius hominis: etiam die sabbato factum est autem in alio ut intraret in synagogam et doceret. Et erat ibi homo: et manus eius dextra erat arida. Observabant autem scribe et pharisei si in sabbato curaret: ut inuenirent unde accusarent illum. Ipse uero faciebat cogitationes eorum: et ait hominum qui habebat manum aridam. Surge et sta in medium. Et surgens stetit. Ait autem ad illos ihesus. Interrogo uos: si licet sabbatis bene facere an male? animam saluam facere an perire? Et circumspiciens omnibus: dixit hominibus. Extendite manum tuam: et extendit: et restituta est manus eius. Ipsi autem repleti sunt insipientia: et colloquebantur ad invicem: quid nam facerent illi. factum est autem in illis diebus: exiit in montem orare. Et erat proutaus: in oratione dei. Et cum dies factus esset uocauit discipulos suos. Et elegit xiperepis: quos et apostolos nominauit. Symonem quem cognominauerunt petrum: et andream fratrem eius: iacobum et thomam: philippum et bartholomeum: mattheum et thomam: iacobum alfei: et symonem qui uocatur zelotes: uidam iacobi: et uidam tharuoeth qui fuit proditor. Et descende cum illis: stetit in loco campestri: et turba discipulorum eius. Et multitudo copiosa plebis ab omni iudea et galilea et maritima: et tyri et sydonis: qui uenerant ut audirent eum: et sanarentur a languoribus suis: et qui uexabantur spiritibus inmundis: curabantur. Et omnis turba querebat eum tangere: quia uirtus de illo exibat: et sanabat omnes. Et ipse eleuatis oculis in discipulos suos dicebat. Beati pauperes: quia uerum est regnum dei. Beati qui nunc esuritis: quia saturabimini. Beati qui nunc fletis: quia ridebitis. Beati eritis cum uos oderint homines: et cum seperauerint uos et exprobauerint: et ceciderint nomen uestrum tamquam malum propter filium hominis. Gaudete in illa die et exultate: ecce enim merces uestra multa est in celo. Secundum hoc enim faciebant prophetis patres eorum. Verumtamen ue uobis diuitibus: qui habetis consolacionem uestram. Ue uobis qui saturati estis: quia esurietis. Ue uobis qui ridetis nunc: quia lugebitis et flebitis. Ue et benedicite uos omnes homines: secundum hoc faciebant pseudo prophetis pres eorum. Sed uobis dico qui auditis. Diligite in multos uros: benefacite hijs qui oderunt uos. Benedicite maledicentibus uos: orate pro calumpniantibus uos: et qui percutit te in maxillam: prebe ei et alteram: et ab eo qui auferit tibi uestimentum: et uani tunicam: noli prohibere. Omni autem petenti te tribue. Et qui auferit que tua sunt ne repetas. Et prout multis ut faciant uobis homines: et uos facite illi similiter. Et si diligitis eos qui uos diligunt: que uobis est gratia. Nam et peccatores diligentes se diligunt: si bene feceritis hijs qui uobis benefaciunt: que uobis est gratia. Siquidem et peccatores hoc faciunt. Et si mutuum dederitis hijs a quibus speratis recipere: que gratia est uobis? Nam et peccatores peccatoribus fenerantur ut recipiant equalia. Verumtamen diligite in inimicos uestros: et benefacite: et mutuum date: in idem inde sperantes. Et erit merces uestra multa: et eritis filii altissimi: quia ipse benignus est super ingratos et malos. Estote misericordes: sicut et pater in celis est. non hinc iudicare ut non iudicemini. Nolite condempnare: et non condempnabimini. Dimittite et dimittentur uobis. Date: et dabitur uobis. Mensuram bonam et confectam et coagitatam: et super effluentem: dabunt in sinum uestrum. Eadem uero mensura qua mensi fueritis: remetietur uobis. Dicebat autem illis et similitudinem. Nunquid potest tecum dicere? Nomen ambo in foueam cadunt. Non est discipulus super magistrum perfectus autem omnis erit: si non magister eius. Quid autem uides festucam in oculo fratris tui: habem que in oculo tuo est non consideras? Aut quomodo potes dicere fratri tuo: frater sine eadem festucam de oculo tuo ipse iocundo tuo? Hypocritas: ecce primum habem de oculo tuo: et tunc perspices ut educas festucam de oculo fratris tui. Pro est enim arbor bona: que facit fructus malos. Neque arbor mala: faciens fructum bonum. Inaqueque enim

arbor: destructo suo congruolatur. Ne qz em despicias colligunt ficus: neqz derido munderant uiam. Bon^o homo de bono thesauro cordis sui profert bonum. Et malus homo de malo thesauro profert malum. Echa bundam cordi em os loquitur. Quid autem uocatis me dñe domine: et non facitis que dico. Omnis qui uenit ad me: et audit sermones meos: et facit eos: ostendam uobis cu similibz sit. Similis est hominu edificanti domum: qui fodit miltum: et posuit fundamenta sup petram. In undatione autem facta: illi sum est flumen domui illi. et non potuit illam mouere fundata eni erat: supra firmam petram. Qui autem audit et non facit similis est hominu edificanti domum supra firmam sine fundamento. In qua illis est flum^o et continuo cecidit et facta est ruina. **Q**uia autem impleisset omnia uerba hec in aures plebis. **Q**uia dom^o illi mag^o intravit in capernaum. Centurionis autem quidam seruis male habens erat moritur^o: qui illi erat precosus. Et cum audisset ihu misit ad eum seniores iudeorum: rogans eum uenire et sanaret seruum eius. At illi cum uenissent ad ihu: rogabant eum tollente dicentes ei. Quia dignus est ut h^o illi ptes: diligit enim gentem nostram: et synagogam ipse edificauit nobis. Ihus autē ibat cum illis. Et cum iam non longe eēt ad domo: misit ad eum centurio amicos dicens. Domine noli te uocare. Non enim dignus sum: ut subiect memi intres. **Q**uod h^o me ipm non sum dignum arbitratus: ut uenirem ad te. Sed dic uerbo: et sanabitur puer meus. Nam et ego homo sum sub potestate constitut^o: habens sub me milites. Et dico hunc uade: et uadit. Et alio ueni: et uenit et seruo meo fac hoc et facit. Erno audito ihus: miratus est: et conuersus sequentibz se turbis dixit. Amen dico uob: nec in israhel tantam fidem inueni. Et reuersi qui missi fuerant domum inue nerunt seruum: qui languerat sanum. Et factum est deinceps ibat. In ciuitatem que uocatur nana: et ibant cum illo discipuli eius: et turba copiosa. Cum autē appropinquaret porte ciuitatis: ecce defunctus esse rebatur filius uirius matris sue. Et hec uidua erat et turba ciuitatis multa cum illa. Quam cum uidisset dñs: misit mot^o super eam: dixit illi uoli flere. Et accessit: et tetigit loculum. **Q**ui autem qui portabant steterunt: et ait adolestens: tibi dico: surge. Et recedit qui eēt mortuus: et cepit loqui: et dedit illum matri sue. Accepit autem omnes timor: et magnificabant deum dicētes. Quia propheta magnus surrexit in nobis: et quia deus uisitabit plebem suam. Et exiit hic sermo in uniuersa iudeam de eo: et omnem circa regionem. Et nuntiauerunt iohanni discipuli eius de omnibus hijs. Et conuocauit duos discipulos suos iohannes: et misit ad ihu dicens Tu es qui uentur^o es an alium expectam^o? Enim autem uenissent ad eum nri: dixerunt iohannes baptista misit nos ad te dicens. Tu es qui uenturus es an alium expectam^o? In ipa autem hora: curauit multos languoribz et plagis et spiritibus malis: et ceteris multis donauit illis. Et respondens dixit illis: cunctos nuntiare uob: que uidistis et audistis: quia cetera uident claudi ambulauit: leprosi mundantur. Sindi induunt: mortui resurgunt: pauperes euangelizantur. Et beatus est qui unqz non fuerit scandalizatus in me. Et cum discessissent nuntiari iohannes: cepit dicere de iohanne ad turbas. Quid existis uidere harundinem uento moueri? Sed quid existis uidere: hominem mollibz uestimentis indutum? Ecce qui in ueste precosa sunt et delicijs indomibz regunt sunt. Sed quid ex istis uidere? propheta. utiqz dico uob: et plus quam propheta. Hic est de quo scriptum est. Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam: qui pparabit tuam uiam ante te. Dico em uobis maior int^o natos mulierum propheta iohanne baptista uenio est. Qui autem minor est in regno dei maior est illo. Et omnis popul^o audiens et publicani: iustificati uerunt deum baptisati baptismo iohannis pharisei autem et legis pti consilium spreuerunt dei in semetipos: non baptizati ab eo. Qui ergo similes diuini homines gratias hui^o: et cu similes sunt. Similes sunt pueris sedē tibz in foro et loquentibz adinuicem: et dicentib^o. Cantamus tibi et non saltatis. Lamentauimus: et non plorabatis. uenit em iohes baptista ne qz manducans panem: ne qz bibens uinum. et dicatis de domum h^o. **Q**uod filius hominis manducans et bibens: et dicatis ecce homo de uocator: et bibens uinum: amicus publicanorum et peccator: et iustificata est sapientia ab omnibz filijs suis. Rogauit autem illum quidam phariseus: ut intra ducaret cum illo: et ingress^o domum pharisei distribuit: et ecce mulier que erat uicinita peccatrix: ut congruunt quod accubuit in domo pharisei: attulit alabastrum ungenti: et stans retro secus pedes eius: lacrimis cepit ungere pedes eius et capillis capitis sui tergebat. Et osculabatur pedes eius: et ungento ungebat. **Q**uidens at phariseus qui uocauerat eum ait intra se dicens. Hic si eēt propheta sciret utiqz que et qualis mulier eēt que tangit eum: quia peccatrix est. Et respondens ihus dixit ad illum. Symon habeo tibi aliquid dicere. At ille ait. Magister dic duo debitores erant cuidam feneratori unus debebat denarios quingentos alius quingenta. Non habentibus illis unde redderent: donauit utriqz. Quis g^o eū plus diligit? Respondens symon dixit. Estimo: quia is cui plus donauit. At ille: dixit ei. Recte iudicasti. Et conuersus ad mulierem: dixit symoni uide hanc mulierem? Intrauit in domum tuam: aqua pedib^o meis non dedisti. hec autem lacrimis rigauit pedes meos: et capillis suis terxit. Osculum michi non dedisti: hec autem ex quo intrauit non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum non unxisti: hec autē ungento unxit pedes meos. Propter quod dico tibi. Remittuntur ei pta multa quoniam dilexit multum. Qui autem minus dimittitur minus diligit. Dixit autē ad illam ihus. Remittuntur tibi peccata. Et cepit qui simul accubebant: dñe intra se. Quis est hic qui etiam peccata dimittit? Dixit ad mulierem fides tua te salua fecit uade in pace. **Q**uia factum est deinceps: et ipse iter faciebat prauitatem et castellum: predicans et euangelizans regnu dei et p^o cum eo. et mulieres aliquę que erant curate a spiritibus malignis: et infirmitatibus. Maria

que uocatur magdalena de qua unum demonia eiecerunt. Et iohanna uxor chuze procuratoris herodis: et susanna: et alie multe que ministrabant ei defecationibus suis. Cum autem turba plurima conueneret: et de ciuitatibus peruenirent ad eum: dixit per similitudinem. Sicut qui seminat seminare: semen suum. Et dum seminat: aliud cecidit secus uiam: et concalcatum est: et uolucres celi comederunt illud. Et aliud cecidit supra petram: et natum aruit quia non habebat humorem. Et aliud cecidit in spinas: et simul exorte spine suffocauerunt illud. Et aliud cecidit in terram bonam: et ortum fecit fructum centuplum. Hec dicens clamabat. Qui habet aures audiendi: audiat. Interrogabant autem eum discipuli eius: que esset hec parabola. Quibus ipse dixit. Vobis datum est nosse mysterium regni dei. Ceteris autem in parabolis: ut uidentes non uideant: et audientes non intelligant. Est autem hec parabola. Semen est uerbum dei. Qui autem secus uiam sunt: hi sunt qui audiunt: deinde uenit dyabolus: et tollit uerbum de corde eorum: ne credentes salui fiant. Nam qui super petram qui cum audierunt cum gaudio suscipiunt uerbum: et hi radices non habent: quia ad tempus credunt: et in tempore temptationis recedunt. Quod autem in spinis cecidit: hi sunt qui audierunt et sollicitudinibus et diuitiis et uoluptatibus uite eum suffocantur et non referunt fructum. Quod autem in bonam terram: hi sunt qui corde bono et optimo: audientes uerbum retinent. Et factum est. Iste in patria. Remo autem lucernam accendens: operit eum uase: aut subtus lectum ponit: sed super candelabrum ponit: ut intrantes uideant lumen. Non enim est occultatum quod non manifestetur. Nec absconditum quod non cognoscatur: et impalum nemat. Videte ergo quomodo auditis. Qui enim habet: dabitur illi. Et qui non habet: etiam quod putat se habere auferetur ab eo. Veniunt ad illum mater et fratres eius: et non poterat adire eum propterea. Et nuntiatum est illi. Mater tua et fratres tui foris stant: uolentes te uidere. Qui respondens dixit ad illos. Mater mea et fratres mei hi sunt qui uerbum dei audiunt et faciunt. Factum est autem una die: et ipse ascendit in nauiculam: et discipuli eius. Et ait ad illos. Transite in transiagnum: et ascenderunt. Nauigantibus autem illis: obdormiunt. Et descendit procella uenti in transiagnum: et compellebantur fluctibus: et periclitabantur. Ascendentes autem ad eum: suscitauerunt eum dicentes. Proceptor: perimus. At ille surgens increpauit uentum: et tempestatem aque et cessauit: et facta est tranquillitas. Dixit autem illis. Vbi est fides uestra? Qui timentes uirari sunt: dicentes adiuuamur. Cuius putas hic est? quia et uentus in mari: et obediunt ei. Et nati transierunt ad regionem gesarsenorum: que est contra galileam. Et cum egressus esset ad terram: occurrit illi uir quidam qui habebat demonium iam temporibus multis: et uestimento non induebatur: neque quod induere ualebat: sed in monumentis: ut uidit illum: prostratus ante illum: et exclamans uoce magna dixit. Quid mihi et tibi est ihesu fili dei altissimi? Obsecro te: ne me torqueas. Precipiebat enim spiritui in mundo: ut ab hoc nunc exiret. Multis enim temporibus arripiebat illum. Et ueniabatur anteus: et compedibus custoditus: et ruptis uinculis: agebatur ad demonio infestata. Interrogauit autem illum ihesus dicens. Quod tibi nomen est? At ille dixit. Legio. Quia inhabitauerunt demonia multa meum. Et rogabant illum ut in abissum iret. Erat autem grex porcorum multorum pascuentium in monte: et rogabant illum ut prmitteret eis in illos ingredi. Et permisit illis. Eiecerunt ergo demonia ab homine et intrauerunt in porcos. Et in impetu abiit grex per preceptum intransiagnum: et suffocatus est. Quod uiderunt factum qui pascabant: fugerunt et nuntiauerunt ueritatem et in uillas. Eiecerunt autem uidere quod factum est: et uenerunt ad illum. Et uenerunt hominem sedentem in aquo demonia eiecerunt uestitum ac sana mente ad pedes eius: et timuerunt. Nuntiauerunt autem illis. et qui uiderunt quomodo sanus factus esset a legione. Et rogauerunt eum omnis multitudo regionis gesarsenorum ut discederet ab ipsis: quia timore magno tenebantur. Ipse autem ascendens nauim: recessit. Et rogabat illum uir aquo demonia eiecerant: ut cum eo esset. Dimisit autem ihesus eum dicens. Redi in domum tuam et narra quanta fecit tibi deus. Et abiit per uiam totam ciuitatem: predicans quanta illi fecisset deus. Factum autem est cum redisset ihesus: excepit illum turba: erant enim omnes expectantes eum. Et ecce uenit uir cui nomen iayenus: et ipse princeps synagoge erat: et cecidit ad pedes ihesu: rogans eum ut intraret in domum eius. Quia filia uirga erat illi fere annorum duodecim et hec moriebatur. Et contigit dum ueniret: a turbis compingebatur. Et mulier quedam erat in fluxu sanguinis ab annis xij que in medicos erogauerat omnem substantiam suam: nec ab ullo potuit curari. Accersit retro et tetigit fimbriam eius uestimenti: et confestim stetit fluxus sanguinis eius. Et ait ihesus. Quis est qui me tetigit? Negantibus autem omnibus: dixit petrus et qui cum illo erant. Proceptor: turbe te compingunt et affligunt: et dicit quis me tetigit? Et dixit ihesus tetigit me aliquis. Nam et ego non uirtutem domine exerceo. Uides autem mulier quia non latuit: tremens uenit: et prostratus ante pedes illius. Et ob quam causam tetigerit eum: indicauit coram omni populo: et quem ammodym confestim sanata sit. At ipse: dixit illi. Filia: fides tua salutem fecit te nunc in pace. Abiit illo loquente: uenit quidam ad principem synagoge dicens ei. Quia mortua est filia tua: non habere necare illum. Ihesus audito uerbo: respondit pater puellae. Noli timere: crede tantum et salua erit. Et cum uenisset domum non permisit quemquam intrare secum: nisi petrum et iohannem et iacobum: et patrem et matrem puellae: flebant omnes: et plangebant illam. At ille dixit nolite flere: non est mortua sed dormit. Et deridebant eum: scientes quia mortua esset. Ipse autem tenens manum eius: exclamauit dicens. Puella surge. Et reuersus est spiritus eius: et surrexit continuo. Et misit illi dare manducare. Et obstupuerunt patres. Quibus precepit ut aliquid diceret: quod factum erat. **IX**

Quoniam autem duodecim apostolis dedit illis uirtutem et potestatem super omnia demonia: et ut languores curarent. et misit illos predicare regnum dei et sanare infirmos. Et ait ad eos. Nichil tuleritis in uiam

ne qz uirgam: ne qz penam: ne qz pariem: ne qz pecuniam: ne qz duas tunicas hēatis. Et in quācumqz domum intraveritis: ibi manete. Et inde non exeatis. Et quicumqz non receperit uos: exeuntes de ciuitate illa: etiam puluerem pedum uestrorum excutite: in testimonium supra illos. Egressi autem circa ibant per castella: et uirgelaantes et timentes ubiqz. Audiuunt autem herodes tetrarcha omnia que fiebant ab eis: et hefitabat eo quod diceretur a quibusdam quia iohēs surrexit a mortuis. A quibusdam uero: quia helias apparuit. ab alijs autem: quia propheta uetus de antiquis surrexit. Et ait herodes. Iohannem ego decollauit: quis autē est de quo audio talia. Et quē uidebat uideri eum. Et reuersi apłi: narrauerunt illi quaecumqz fecerunt. Et assumptis illis: secessit seorsum in locum desertum qui est bethsaide. Quod cum cognouissent turbe secute st et loquutis illis de regno dei: et eos qui circa indigebat sanabat. Dies autem repēat dedinare: et accedentes duodecim dixerunt illi. Dimitte turbas ut euntes manducarent: nullasqz circa sint dimerat: ne inueniant escas: quia hic nullo deserto sumus. Ait autē ad illos. Vos date illis manducare. At illi dixerunt. Non sunt nob' plus quam quinqz panes: et duo pisces. Nisi forte nos eam et emam' in modicum hanc turbam escas. Erant autem: fere mī quinqz milia. Ait autem ad discipulos suos. facite illos discumbere per connuma quinquagenos ita et fecerunt. Et discubuerunt omnes. Acceptis autem quinqz panibz et duobz piscibz: resperit celum: et benedixit illis. Et fregit: et distribuit discipulis suis: ut ponerent ante turbas. Et manducauerunt omnes et saturati sunt omnes. Et sublatum est quod sup̄fuit illis fragmentorū copiam duodecim. Et factum est cum solus eēt orans: erant cum illo et discipuli ei. Et interrogauit illos dicens. Quem dicunt me esse turbe. At illi responderunt: et dixerunt Iohēm baptistam: alij autē heliā: alij autē quia propheta de prioribz surrexit un'. Dicit autem illis. Vos autem quem me esse dicitis. Respondit symon petrus: dicit xpm dei. At ille increpauit illos: precepit ne cui diceret. Hec dicens: quia oportet filium hoīs nullū pati et reprobari a senioribus: et principibz sacerdotum: et scribis: et scribi: et tradi et tercia die resurgere. Dicebat autem ad omnes. Si quis uult post me uenire: abneget se metipm: et tollat crucem suam cotidie: et sequatur me. Qui enim animam suam saluata uoluit perdet illam. Quia qui perdet animam suam propter me saluam faciet illam. Quid em' proficit homo si lucretur uniuersum mundū se ipm autem perdat: et detrimentum suū faciat. Nam qui me erubuerit: et meos sermones: hunc filius hominis erubescet: cum uenerit in maiestate sua et patris: sanctos angelos. Dico autem uobis: uere sunt aliqui hic stantes: qui non gustabunt mortem donec uideant regnum dei. Factum est autem post hec uerba: fere dies octo: assumpsit petrus iacobum et Iohannem: et ascendit in montem ut oraret. species uultus eius facta est alba: et uestitus eius albz resplendens: et ecce duo uiri loquebantur cum illo. Erant autē moyses et helias in maiestate. Et dicebant excessum eius quem completur erat in mō. Petrus uero et qui cum illo erant: grauati erant sompno. Et euigilantes uiderunt maiestatem eius: et duos uiros qui stabant cum illo. Et factum est dum distenderent ab illo ait petrus ad illos. Domine optate hominū est nos hic esse. Et faciunt tria tabernacula: unum tibi: et unum moysi et unum helie. uestiens qz diceret. Hec autem illo loquente: facta est nubes: et obumbravit eos. et cernerunt illis intrantibz in nubem: et uox facta est de nube illa dicens. Hic est filius meus dilectus: ipm audite. Et dum fieret uox: inuentus solus ille est: et ipi tacuerunt et uerbum dixerunt in illis dieb' quinquā: ex his que uiderant. Factum est autē in sequenti die descendētibz illis de monte: occurrit illi turba multa. Et ecce uir de turba: exclamauit dicens. Magister obsecro te respice in filium meum: quia nunc est nuch. Et ecce spūs apprehendit illum: et subito clamat: et elidit: et dissipat eum cum spuma: et uix discedit dilamans eum. Et rogauit discipulos suos. ut euerent illum: et non potuerunt. Respondens autē ih̄sus dixit. O generatio infidelis et puerla: usqz quo ero apud uos et pater uos: adducite hic filium tuum. Et cum accederet: elidit illum de montem et dissipat: et increpauit ih̄sus spm in mundum: et sanauit puerum. Et reddidit illum patri eius. Stupebant autē omnes in magnitudine dei. Omibzqz mirantibz in omnibz que faciebat: dicit ad discipulos suos. Ponite uos in cordibz uis sermones istos. filius enim hoīs futurum est ut tradatur in manus hominū. At illi ignorabant uerbum istud: et erat uelatum ante eos ut non sentirent illud: et timebant eum interrogare de hoc uerbo. Intrant autē cogitacō in eos: quis eorū maior eēt. At ih̄sus uidens cogitationes cordis eorū: apprehendens puer statuit secus se. et ait illis. Et inueni qz suscepit puer istum in nomine meo me recepit. Et quicumqz me recepit: recepit eum qui me misit. Nam qui minor est mō omnes uos hic maior est. Respondens autem iohannes dicit. Preceptor in domibus quendam in nomine tuo demonia euerentem: et prohibuim' eum: quia non sequitur uos. Et ait ad illum ih̄sus nolite prohibere. Qui enim non est aduersum uos pronobis est. factum est autem dum complerent dies assumptionis eius: et ipse faciem suam firmavit ut iret iherusalem: et misit munus ante conspectum suum. Similes intrauerunt in ciuitatem samaritana: ut parerent illi. Et receperunt eum quia facies eius erat euntes in iherusalem. Audierunt autem discipuli eius iacobus et iohēs dixerunt Domine: nunc dicim' ut ignis descendat de celo et consummat illos. Et comissus increpauit illos dicens. Prescitis quid spūs estis: filius hominis non uenit ad perdet sed saluare. Et abierunt in aliud castellum. factum est autem ambulātibz illis in uia: dixit quidē ad illum. Sequar te quocumqz ieris. Et ait illi ih̄sus uulpes foueas habent et uolucres celī multos filios at hominis non habet ubi caput suū reclinet. Ait autem ad alterum sequere me. Ille autem dixit Domine permitte michi prius ire: sepelire patrem meum. Dicitqz ei ih̄sus. Sine: ne mortui sepeliant mortuos suos: tu autem uade: adnuncia regnum dei. Et ait alit. Sequar te domine. Sz prius permittit michi: re-

minuare hys qui domi sunt. **A**it ad illum ihesus. Nemo mittens manum suam in aratrum. et aspiciens retro. aptus est regno dei.

Post haec designavit dominus: et alios septuaginta duos. Et misit illos binos ante faciem suam in omnem civitatem et locum quo erat ipse venturus: et dicebat illis. Messis quidem multa: operarii autem pauci. Rogate ergo dominum messis: ut mittat operarios in messem. **I**te. Ecce ego mitto vos sicut agnos in lupos. Nolite portare sacculum: neque peram: neque calceamenta: aut unguem pinam salutareris. Inquamcumque domum intraveritis: primum dicit: pax huic domui. Et si ibi fuerit filius pacis: requiescet super illam pax uestra. Sin autem: ad vos revertetur. In eadem autem domo manete: edentes et bibentes que apud illos sunt. Dignus est enim operarius mercedem suam. Nolite transire de domo in domum. Et inquamcumque civitatem: intra veritis: et susceperint vos manducate que apponuntur vobis. Et curate infirmos qui in illa sunt: et dicit illis. Appropinquavit in vos regnum dei. Inquamcumque civitatem intraveritis: et non receperint vos: excutentes impla teis eus: dicit. Etiam pulverem que adhesit vobis de civitate uestra: excutimus in vos. Tamen hoc scitote quia appropinquavit regnum dei. **D**ico vobis. quia seditus in die illa remissus erit: quam illi civitati. ve tibi tiorum: ve tibi bethsaida: et tibi tyro et sydone. facte essent civitates que vobis facte sunt olim in malicio et cinere sedentes peniterent. verumtamen tyro et sydon remissus erit in iudicio quam vobis. Et tu capharnaum usque ad celum exaltata: usque ad inferos demergeris. Qui vos audit: me audit. Et qui vos spernit: me spernit. Qui autem me spernit: spernit eum qui me misit. **R**eversi sunt autem hec cum gaudio dicentes. Domine etiam demones subiacentur vobis in nomine tuo. Et ait illis. videbam sathanam: sicut fulgur de celo cadentem. Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes et scorpiones: et supra omnem virtutem inimici: et nichil vobis nocebit. verumtamen in hoc nolite gaudere: quia spiritus subiacentur vobis. Gaudete autem quod nomina vestra scripta sunt in celis. In ipsa hora exultavit in spiritu sancto et dixit. Confiteor tibi pater domine celum et terre: quod abscondisti a sapientibus hec et prudentibus: et revelasti ea parvulis. Etiam pater: quia sic placuit ante te. Omnia michi tradita sunt a patre meo. Et nemo scit qui sit filius nisi pater. Et qui sit pater nisi filius: et cui voluerit filius revelare. Et conversus ad discipulos suos: dixit. Beati oculi qui vident: que vos videtis. Dico enim vobis: quod multi prophete et reges voluerunt videre que vos videtis: et non viderunt. Et audire que auditis: et non audierunt. Ecce quidam legis putat surrogat: temptans illum et dicens. Magister quid faciendo vitam eternam percipio? **A**it ille dixit ad eum. Iulge quid scriptum est: quomodo legis? Ille respondens dixit. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo: et ex tota anima tua: et ex omnibus viribus tuis: et ex omni mente tua: et proximum tuum sicut te ipsum. **D**ixitque illi recte respondisti. hec fac et vires. Ille autem volens iustificare se ipsum: dixit ad iherosolimam. Et quis est me proximus? **S**uspiciens autem dixit. Homo quidam descendebat ab iherosolima in ihericho et incidit milatrones. Qui enim spoliaverunt eum: et plagis impositis: abiecerunt seminum relicto. **A**ccidit autem ut sacerdos quidam descendere eadem viam: et viso illo preterivit. **S**imiliter et levita cum esset secus locum: et videret eum pertransiit. **S**amaritanus autem quidam iter faciens: venit secus eum: et videns eum misericordia motus est. **E**t appropians alignavit vulnera eius: infundens oleum et vinum. **E**t ponens illum in mumentum suum: dixit instabulum: et curam eius egit. **E**t altera die protulit duos denarios: dedit stabulario et ait. Curam illius habe: et quodcumque super erogaveris: ego cum rediero reddam tibi. **Q**uis horum trium videtur tibi proximus fuisse: illi qui incidit milatrones? **A**it ille dixit. Qui fecit misericordiam illum. **E**t ait illi ihesus. vade: et tu fac similiter. **F**actum est autem dum irent: et intravit in quoddam castellum. **E**t mulier quidam martha nomine: excepit illum in domum suam. **E**t hinc erat soror: nomine maria: que etiam sedens secus pedes domini: audiebat verbum illius. **M**arta autem satagebat circa frequens ministerium. **E**tue stetit: et ait. Domine: non est tibi curae: quod soror mea reliquit me solam ministrare? **D**ixit ergo illi ut me admuet. **E**t respondens: dixit illi dominus. **M**artha: martha: sollicita es et turbaris ergo plurima. **P**orro unum est necessarium: maius optima parte elegisti que non auferre a te. **E**t factum est cum esset in loco quoddam orans: ut cessavit: dixit unus ex discipulis suis ad eum. Domine doce nos orare sicut et iohannes docuit discipulos suos. **E**t ait illis. **O**mnis oratio dicite. Pater sanctifica nomen tuum. **A**dueniat regnum tuum. **P**anem nostrum cottidianum da nobis cottidie. **E**t dimitte nobis peccata nostra. **S**i quidem et ipsi dimittimus omnem debent vobis. **E**t ne vos inducat in temptationem. **E**t ait ad illos. **Q**uis vestrum habebit amicum: et ibit ad illum media nocte: et dicet illi. **A**mitte comora michi tres panes: quoniam amicus meus venit de iherosolima ad me: et non habeo quod ponam ante illum. **E**t ille demum respondens: dicat. **N**oli michi molestus esse iam hostium clausum est et pueri mei mecum sunt in cubili: non possum surgere et dare tibi. **E**t si perseveraverit pulsans: dico vobis. **E**t si non dabit illi: surgens eo quod amicus eius sit propter improbitatem tamen eius surgens dabit illi quantumque illi necessarios. **E**t ego vobis dico. **P**etite: et dabitur vobis. **Q**uerite: et invenietis. **P**ulsate: et aperietur vobis. **Q**ui enim petit accipit: et qui querit invenit: et pulsanti aperietur. **Q**ui autem ex nobis petiit panem: nunquid lapidem dabit illi? **A**ut piscem: nunquid pisce serpentem dabit? **A**ut si petierit ovum: nunquid porriget illi scorpionem? **S**i ergo cum sitis vobis mali: vultis bona data dare filiis vestris quanto magis pater vestrum de celo dabit spiritum bonum petentibus se. **E**t erat

Ev. sctm. Lucam.

ciens demonum: et illud erat mutuum. Et cum creasset demonum: locutus est mult' et innumerate sunt ibe
Quidam autem ex eis dixerunt. Belzebub princeps demonum: erat demonia. Et alii temptantes: signum
de celo querebant ab eo. Ipse autem ut uidit cogitationes eor' dicit eis. Omne regnum in se ipm desolabitur
et domus sup domum cadit. Si autem: sathanas in se ipm diuisus est: quomodo stabit regnum ipius. Quia dicit
belzebub eicere me demonia. Si autem ego belzebub dico demonia filij mei in quo erunt: iteo ipi iudices
ui erunt. Porro si indigito dei dico demonia: perfectio puenit in uos regnu dei. Satis armatus custodit atrium su
um: impate sunt ea que possidet. Si autem fortior illo superueniens: interit eum: uniuersa arma eius auferet in
quibz confidebat: et spolia eius distribuet. Et in non est metum aduersum me est. Et qui non colligit metum
dispergit. Cum in mundus spiritus exiit ab homine: ambulat plocata in aquosa: querens requiem et non in
ueniens dicit. Reuertar in domum meam: unde exui. Et cum uenerit inuenit scopis mundatam. Et tunc na
dit et assumit septem alios spiritus nequiores se: et ingressi habitant ibi. Et sunt nouissima hominis illius:
peiora prioribus. Factum est autem cum hec diceret: extollens uocem queda mulier deturba dixit illi. Beatus
uenter: qui te portauit: et ubera que suxisti. At ille dicit. Quin ymmo beati qui audiunt uerbum dei et custo
dunt illud. Turbis autem concurrentibus cepit dicere. Generatio hec generatio nequam est. Signum querit
et signum non dabitur illi: nisi signum ione. Nam sicut ionas fuit signum in multis: ita erit et filius hominis
generacioni isti. Regna aultri surgent mundano cum uiris generacionis huius: et condemnabunt illos. Quia uenit
asimbis terre: audire sapientiam salomonis. Et ecce plus salomonie hic uiri inuente surgent in iudicio cum
generacione hac: et condemnabunt illam: quia penitentiam egerunt ad p'p'atorem ione. Et ecce plus quam
iona hic. Nemo lucernam accendit: et in abscondito ponit: ne qz sub modio: sed sup tandelabrum. ut qui ingre
duntur lumine uideant. Lucerna corporis tui: est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex: totum corp' tuum
lucidum erit. Si autem nequam fuerit: etiam corpus tuum tenebrosum erit. Vide q' ne lumen quod in te est
tenebre sint. Si q' totum corpus tuum lucidum erit: non habens aliquam partem tenebrar: erit lucidum tot'
Et sicut lucerna fidei: illuminabit te. Et cum loqueretur rogauit eum quidam pharisei ut p'cederet ap'
se. Et ingressus reuerunt. Phariseus autem cepit et se reputans dicere: quare non baptizatus es ante pran
dium. Et ait. Domine ad illum. Nunc uos pharisei quod defors est talis et carum mundatis. Quod autem in his
est uestrum plenum est rapina et iniquitate. Sicut: nomen qui fecit quod defors est: etiam id quod in his est fecit. Uos
tamen quod sup est: date elemosinam: et ecce omnia munda sunt uob. Sed ne uos pharisei qui decimatis mentam et
rutam: et omne holus: et p'itit uidet' et caritate dei. Hec autem oportuit facere: et illa non obmittere. Ne uobis phari
seis qui diligitis p'inas cathedras in synagogis: et salutationes in foro. ut uobis quia estis ut monumenta que non appa
rent: et homines ambulantes sup uestram. Respondens autem quidam ex legis p'itis. ait illi magister hec dicens:
etiam nobis contumeliam facis. At ille ait. Et uobis leg' p'itis ue: quia honoratis homines oneribz que porta
ri non possunt: et ipsi uno digito meo non tangitis saranas. ut nobis qui edificatis monumenta prophetar: p'ies
autem uestri oderunt illos. Profecto testificamini: quod consentatis operibz patrum uestror. Quoniam qui
dem ipi oderunt eos: uos autem edificatis eos sepulchra. Propterea et sapientia dei dicit. Mittam ad illos propheta
et apostolos: et ex illis occident et p'sequentur. ut inquiratur sanguis omnium prophetarum qui effusus est a con
fiteque mundi: a generacione ista. A sanguine Abel usqz ad sanguinem zacharie: qui perierat inter altare et
etern. Ita dico uobis requiretur ab hac generacione. ut uobis legis peritis: quia tulistis clauem sciencie: ipi non in
tendistis: et eos qui introibant prohibistis. Cum hec ad illos diceret cepit pharisei et legis p'iti grauer
insistere: et os eius opprimere denuntias insidiantes ei. Et querentes capere aliquod ex ore eius: ut accusarent eu

Et istis autem turbis circumstantibus: ita ut se mutem concitarent: cepit dicere: ad discipulos suos. At
tendite a fermento phariseor: quod est hypocrisis. Nichil op' etum est quod non reueletur: ne qz ab
conditum quod non scatur. Quid que intenebris dicistis: in lumine dicentur. Et quod in aurem locuti
estis in aurbiculis: predicabitur in iectis. Dico autem uobis amas meos: ne terrenum qui ab his cadunt corpe: et p'
hec non habent amplius quod faciant. Ostendam autem uob: quem timeatis. Timeate enim: qui postquam cor
ociderit: habet potestatem mittere in gehennam. Ita dico uobis hunc timeate. Nonne quinqz passeres uenient
dipondio: et unus ex illis non est in obliuione coram deo. Sed et capilli capitis uestri: omnes numerati sunt.
Nolite go timere multis passeribz pluris estis. Dico autem uob. Omnis qui cum me confess' fuerit me coram ho
minibz et filij hominis: et sciet illi: coram angelis dei. Qui autem negauerit me coram hominibz: denegabitur cora
angelis dei. Et omnis qui dicit uerbum in filium hominis: remittetur illi. Et aut qui in spiritum sanctum blasphe
mauerit: non remittetur. Qui autem inducent uos in synagogas: et ad magistratus: et potestates: nolite solliciti
de qualibz aut quid respondeatis: aut quid dicatis. Spiritus enim sanctus docebit uos in ipa hora: que oporteat
dicere. At autem ei quida deturba. Magister dic fili meo ut diuidat metum hereditatem. At ille dicit ei:
Homine quis me constituit iudicem: aut diuisorem sup uos? Dicitqz ad illos. Videte et caute ab omni auaricia
quia non in habundancia cuiusqz in ca eius est: ex his que possidet. Dicit autem similitudinem: ad illos dices
Homine quidnam diuitis uberes fructus ag' attulit: et cogitabat intra se dicens. Quid faciam: quod non habeo
quo congregem fructus meos. Et dixit. Hoc faciam: destuam horrea mea et maiora faciam. Et illuc congrega

Ex.

bo omnia que nata sunt michi et bona mea. Et dixit ei dominus. **A**nima habes multa bona. posita in manibus plurimos. **R**equeste. comede. bibe. epulare. **D**ixit autem illi dominus. **S**cilicet hac nocte animam tuam repetunt a te. que autem parati animi erunt? **S**ic est qui sibi thesaurizat. et non est uiderum diues. **D**ixit autem ad discipulos suos. **I**deo dico uobis. **N**olite solliciti esse anime uite. quid manducetis: neque enim corpus quid uestimenta. **C**onsiderate cor uos. quia non seminant neque metunt quibus non est cellarium neque horreum: et deperdit illos. **Q**uanto magis uos pluris estis illis. **C**uius autem uestri cogitando potest adiciere ad staturam suam cubitum unum? **S**i ergo neque quod minimum est potestis: quid deceteris solliciti estis? **C**onsiderate lilia agri quomodo crescant: non laborant neque uent: **D**ixit autem nobis. **Q**ui salomon in omni gloria sua uestiebatur: sicut unum existis. **S**i autem fenum quod hodie magro est: et cinis in cubum mittitur. de sic uestis. **Q**uanto magis uos pusilli fidei? **E**t uos nolite querere quid manducetis: aut quid bibatis: et nolite in sublime tolli. **H**ec enim omnia gentes mundi querunt. **Q**ui autem uester sit: quoniam his indigetis. **U**eruntamen primum querite regnum dei: et hec omnia adicientur uobis. **N**olite timere pusillis grex: quia complant pater uestro: dare uobis regnum. **L**endite que possidetis: et date elemosinam. **F**acite uobis sacculos qui non ueterecant: thesaurum non deficientem. in celis: quo fur non appropriat: neque enim fies corrumpit. **U**bi enim thesaurus uester est ibi et cor uestrum erit. **S**int lumbi uestri preuincti: et lucerne ardentes in manibus uestris. **E**t uos similes hominibus expectantibus dominum suum: quando reuertatur auxipus. ut cum uenerit et pulsauerit: confestim aperiant ei. **B**eati serui illi: quos cum uenerit dominus: inuenit inquilantes. **D**ixit uobis. quod preuinet se: et faciet illos discumbere: et transiens ministrabit illis. **E**t si uenerit insecunda uigilia: et si interia uigilia uenerit: et ita inuenit: beati sunt serui illi. **H**oc autem scitote: quoniam si sciret pater familias qua hora fur ueniret: inquilaret utique et non sineret psonam suam. **E**t uos estote parati: quia qua hora non putatis filius hominis uenire. **A**ut autem ei petrus. **D**omine ad nos dic hanc parabolam et ad omnes? **D**ixit autem dominus. **C**uius putas est fidelis dispensator et prudens: quem constituit dominus super familiam suam: ut det illis in tepe rationem? **B**eatus ille seruus quem cum uenerit dominus: inuenit ita facientem. **U**ere dico uobis. **C**um super omnia que possidet: constituet illum. **Q**uod si dixerit seruus ille: in corde suo: morari facit dominus meus uenire. **E**t ceperit autem pueros: et anallis: et edere et bibere et inebriari. **U**eniet dominus illius serui: in die qua non sperat: et hora quam nescit. **E**t dimidet eum: partemque eius cum infidelibus ponit. **I**lle autem seruus qui congrouit uoluntatem domini sui: et non sperauit et non fecit secundum uoluntatem eius: uapulabit multis. **C**ui autem non congrouit et fecit digna plagis uapulabit paucis. **O**mnis autem cui multum datum est: multum queretur ab eo. **E**t cui commendauerunt multum: plus petent ab eo. **I**gnem ueni mittere in terram: et quid uolo nisi ut accendatur. **B**aptisma autem habeo baptizare: et quomodo coactor: usque dum perficiatur. **P**utatis quia pacem ueni dare in terram. **N**on. **D**ico autem uobis: sed separationem. **E**rant enim ex hoc quinqz in domo una diuisi: tres in duos: et duo in tres diuidentur. **P**ater in filium: et filius in patrem suum. **P**ater in filiam: et filia in matrem. **S**ocius in uicium suum: et uicium in socium suum. **D**icebat autem et ad turbas. **C**um uideritis nubem orientem ab occasu: statim diatis nimbis uenit et ita fit. **E**t cum austrum flante: diatis quia estus erit et fit. **H**ypocrite: faciem terre et celi uolitis probare. hoc autem tempus quomodo non probatis: quid autem et uos ipsi non uidistis quod iustum est? **C**um autem uadis cum aduersario tuo ad principem in iura da opam liberari ab illo. **N**e forte tunc te apud iudicem et iudex accuset et accuset te. **D**ico tibi: non exies inde domum tuam nonnullum munusculum reddas. **XIII**

Ad uenit autem quidam ipso tempore nuntiatus illi cegalileis. quorum sanguinem pylatus misit: cum sacrificijs eorum. **E**t respondens dixit illis: putatis quod in galilea preuincibus galileis fuerunt peccatores quia talia passi sunt? **N**on. **D**ico uobis. **S**ed nisi penitentiam habueritis: omnes similiter peribitis. **S**icut illi decem et octo super quos cecidit turris in bethsai: et occidit eos. **P**utatis quia et ipsi debitores sunt preter omnes homines habitantes in iustitia? **N**on dico uobis. **S**ed si non penitentiam egeritis: omnes similiter peribitis. **D**icebat autem hanc similitudinem. **A**rborem sic habebat quidam plantatam in uinea sua. et uenit querens in illa fructum: et non inuenit. **D**ixit autem ad cultorem uinee. **E**cce enim tres sunt ex quo uenis querens fructum in ficulnea hac et non inuenio. **S**uade ergo illam: ut quid etiam terram occupat. **A**t ille respondens dixit illi. **D**omine dimitte illam et hoc anno. usque dum fodiam circa illam: et mittam stercorem. **E**t si quidem fecerit fructum: sin autem: in futurum succides eam. **E**t erat autem docens in synagoga: eorum sabbatis. **E**t ecce mulier que habebat spiritum infirmitatis annis decem et octo et erat inclinata: nec omnino poterat sursum resurgere. **C**um autem uideret ihesus: uocauit ad se et ait illi. **M**ulier diuulsa es ab infirmitate tua. **E**t imposuit illi manus: et confestim erecta est: et glorificabat deum. **R**espondens autem archisynagogus indignatus quia sabbato turasset ihesus: dicebat turbe. **S**ex dies sunt: in quibus oportet operari. in hijs ergo uenite curari: et non in die sabbati. **R**espondens ad illum dominus dixit. **H**ypocrite unusquisque uestrum sabbato non soluit bonem suum aut asinum apud seipsum: et ducit ad aquam. **H**anc autem filiam abrahe. quam alii dicunt sathanas. ecce decem et octo annis. non oportuit solui amiculo isto die sabbati? **E**t cum hec diceret: erubescerant omnes aduersarii eius. **E**t omnis populus gaudebat in omnibus que gloriose fiebant ab eo. **D**icebat ergo. **C**um simile est regnum dei et an simile esse existimabo illud? **S**imile est grano synapis: quod acceptum homo mittit in mortuum suum et cum et factum est in arborem magnam: et uolucres celi requierunt in ramis eius. **E**t iterum dixit

Ev. s. m. l. p. m.

Cum simile estimabo regnum dei. Simile est fermento quod acceptum mulier abscondit in farre lata tra donec fermentaretur totum. Et ibat pauptates et castella docens. et iter faciens iherosolimam. Aut autem illi quidam dicit si pauci sunt qui saluantur? ipse autem dicit ad illos. Contendite intrare pauptatiam portam: quia dico vobis multi querent intrare et non poterunt. Cum autem intraverit pater familias et clauserit ostium: et iniqui foris stare et pulsare ostium dicentes Domine. aperis nobis. Et respondens dicit nobis. Nescio vos unde sitis. Tunc iniqui dicit. Manducavimus coram te et bibimus: et in plateis nostris dormivimus. Et dicit nobis. Nescio vos unde sitis. Discedite a me omnes operarii iniquitatis: ibi erit fletus et stridor dentium. Cum videritis abraham ysaac et iacob: et omnes prophetas in regno dei: vos autem expelli foras: et venient ab oriente: et occidente: et aquilone: et austro: et accumbent in regno dei. Ecce sunt novissimi qui erant primi. Et sunt primi qui erunt novissimi: quia die accesserunt quidam phariseorum dicentes illi. Ego et nunc hinc: quia herodes vult te occidere. Et ait illis. Ite et dicit mulier illi. Ecce circi demonia: et sanitates pater hodie et nunc: et sequenti die ambulare: quia non capit propheta perire extra iherosolimam que occidis prophetas: et lapidas eos qui ad te mittuntur. Quocumque enim congregare filios tuos: quemadmodum amicus meum subperis: et voluisti. Ecce relinquetur domus mea deserta.

et tunc die cosum
veritatem optat:
hodie et nunc?

Dico autem vobis quia non videbitis me: donec veniat cum dixeris. Benedictus qui venit in nomine domini. **¶** Factum est cum intraret in domum principis pharisee saluto manducare panem: et ipsi observabant eum. Et ecce homo quidam hydropicus: erat ante illum. Et respondens ihesus: dicit ad leges phariseos et phariseos dicit. Si licet sabbato curare? Et illi tacuerunt. Ipse vero apprehensum sanavit eum ac dimisit. Et respondens ad illos dicit. Omnis vestrum asinus aut bos in puteum cadit: et non continue extrahet illum die sabbati? Et non poterant respondere ad hoc illi. Dicebat autem ad multos parabolam. Intendens quomodo prius acerbis eligerent: dicens ad illos. Cum in invitatis fueris ad nuptias: non disambas in primo loco. Ne forte honorabor te sit invitatus ab illo. et veniens is qui te et illum vocavit: dicat tibi. Da hunc locum. Et tunc incipias cum rubore novissimum locum ferre. Sed cum vocatus fueris: vade reclinate in novissimo loco. ut cum venerit qui te invitavit: dicat tibi. Amice. Ascende superius. Tunc erit tibi gloria: coram simul disambentibus. Quia omnis qui se exaltat humiliabitur: et qui se humiliat exaltabitur. Dicebat autem et ei: qui se invitaverat. Cum facis prandium aut cenam: noli vocare amicos tuos: Neque fratres tuos: neque cognatos: neque vicinos divites. Ne forte et ipsi te retribuant: et fiat tibi retributio. Sed cum facis convivium: voca pauperes: debiles: claudos: cecos: et beatus eris. Quia non habent retribuere tibi: retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum. Hec quidam audisset cum desimul disambentibus dicit illi. Beatus qui manducabit panem in regno dei. Ait ipse dicit ei. Homo quidam fecit cenam magnam: et vocavit multos. Et misit servum suum hora cene dicere invitatis ut venirent: quia iam parata sunt omnia. Et ceperunt simul omnes excusare. Primum dicit illi. Quisquam enim? et necesse habeo exire et videre illam rogo te habere me excusatum. Et alii dicit. Iusta. Bonum enim quicquid et eo probare illa rogo te habere me excusatum. Et alius dicit uxorem dicit: et ideo non possum venire. Et reuertit servus: minuit autem heri domino suo. Tunc iratus pater familias: dicit sermo suo. Exi cito in plateas et vicus civitatis: et pauperes: et debiles: et cecos: et claudos introduce hic. Et ait servus. Domine factum est ut impleatur. Et adhuc locus est. Et ait dominus servo. Ego in vias et sepes et compelle intrare: ut impleatur domus mea. Dico autem vobis quod nemo in domum illorum qui vocati sunt et gustavit cenam meam. Ibant autem turbe multe cum eo: et conversus dicit ad illos. Siquis venit ad me et non odit patrem suum matrem: et uxorem et filios: et fratres: et sorores: adhuc autem et animam suam: non potest me esse discipulus. Et qui non habuit crucem suam et venit post me: non potest me esse discipulus. Omnis enim ex nobis volens turrim edificare: non prius sedens computat sumptus qui necessarij sunt: si habet adificandum. Ne postea quam posuerit fundamentum et non potuerit perficere: omnes qui vident incipiunt illudere ei dicentes. Quia hic homo cepit edificare: et non potuit consummare. Aut quis rex iturus committere bellum adversum alium regem: non sedens prius cogitat: si possit cum decem milibus occurrere ei: qui cum viginti milibus venit ad se. Alioquin adhuc illo longe agente legationem mittens. rogat ea que pax sunt. Si ergo ois ex nobis: qui non remittit amicum quem possidet: non potest me esse discipulus. Bonum est sal. si autem sal quoque emanuerit: in quo condietur? Neque interram neque in infernum utile est. vel foras mittetur.

¶ Iam autem ei appropinquantes publicani: et peccatores. Qui habet aures audiendi audiat. **¶** Et ut audirent illum. Et murmurabant pharisei et scribe dicentes. Quia hic peccatores recipit et manducat cum illis. Et ait ad illos parabolam istam dicens. Quis ex nobis homo qui habet centum oves: et si perdidit unam ex illis. non ne dimittit x et unum in deserto: et vadit ad illam que perierat: donec inveniat illam. Et cum invenit eam imponit humeros suos gaudens. Et veniens domum: convocat amicos et vicinos dicens illis. Congratulamini michi quia inveni ovem meam que perierat. Dico vobis: quod ita gaudium erit in celo super uno peccatore penitentem agente: quam super novaginta novem iustis. qui non indigent penitentia. Aut qui mulier habens dragmas decem: si perdidit dragmam unam: nonne accendit lucernam: et ouertit domum et querit diligenter donec inveniat. Et cum invenit convocat amicos et vicinas dicens. Congratulamini michi quia inveni dragmam quam perideram. Ita dico vobis. Gaudium erit coram angelis dei: super uno peccatore penitentem agente. **¶** Aut autem. Homo quidam habuit duos filios: et dicit adolefcentem ex illis pater

* C. 15.

Pater da michi portionem substantie: que me conseruat. Et dimisit illis substantiam: Et non post multos dies congregatis omnibus adolescentibus filius pater profectus est in regionem longinquam: et ibi dissipauit substantiam suam uiuendo luxuriose. Et postquam omnia consummasset. facta est fames ualida in regione illa: et ipse cepit egere. Et abiit et adhefit uni cuius regionis illius: et misit illum in uillam suam: ut pasceret porcos. Et cupiebat implere uentrem suum: ciliquis quas porci manducabant: et nemo illi dabat. Iuse autem reuersus dixit: Quia mercenarius patris mei habitant panibus: ego autem hic fame pereor. Surgam et ibo ad patrem meum: et dicam illi. Pater. peccavi in celum et coram te: et iam non sum dignus filius tuus uocari. fac me sic unum de mercenariis tuis. Et surgens: uenit ad patrem suum. Cum autem adhuc longe esset: uidit illum pater ipse: et misericordia motus est. Et accurrens cecidit super collum eius: et osculatus est eum. Dicitque ei filius. Pater. peccavi in celum et coram te. iam non sum dignus uocari filius tuus. Dicit autem pater ad seruos suos. Iste proferte stolam primam et induite illum: et date annulum in manum eius: et calceamenta pedibus. Et adducite intulum saginatum et occidite: et manducate et epulemur quia hic filius meus mortuus fuerat et reuixit: perierat et inuentus est: et ceperunt epulari. Erat autem filius eius senior magro. Et cum ueniret et appropinquare domum: audiuit symphoniam et chos. Et notauit unum de seruis: et interrogauit que hec esset. Isque dixit illi. frater tuus uenit: et occidit pater tuus intulum saginatum: quia saluum illum recepit. Indignatus est autem: et nolebat intromitti. Pater ergo illius egressus: cepit rogare illum. At ille respondens: dixit patri suo. Ecce tot annis seruis tibi: et nunquam mandatum tuum pretermisi: et nunquam recessi nudum pedum: ut cum amicis meis epularer. Sed postquam filius tuus hic: qui deuorauit substantiam suam cum meretricibus uenit: occidisti illi intulum saginatum. Et ipse dixit illi fili. tu semper metum es: et omnia mea tua sunt. Epulari autem et gaudere optulit: quia frater tuus hic mortuus erat et reuixit. Perierat et inuentus est. **xxxv**

Dabat autem et ad discipulos suos. Homo quidam erat diues qui habebat uillitum: et hic diffamatus est apud illum: quasi dissipasset bona patris. Et notauit illum: et ait illi. Quid hoc audio de te? Redde rationem uillitationis tue: iam enim non potes uillitare. Ait autem uillitus intra se. Quid faciam quia dominus meus auster a me uillitatione. Facere non ualeo: mendicare erubescio. Scio quid faciam: ut cum amicus fuero auilitione: recipiant me in domos suos. Conuocatis itaque singulis debitoribus dominum suum dicebat primo. Quantum debes domino meo? At ille dixit. Centum cados olei. Dicitque illi accipe cautionem tuam: et cede cito scribe quinque quanta. Deinde alio dixit. Tu uis quantum debes? Qui ait. Centum choros tritici. Ait illi. Accipe litteras tuas: et scribe octoginta. Et laudauit communem uillitum in iniquitatis: quia prudenter fecisset. Quia filij huius seculi prudentiores filijs lucis in generatione sua sunt. Et ego uobis dico. facite uobis amicos de mamona iniquitatis: ut cum reueritis: recipiant uos in eterna tabernacula. Qui fidelis est minimum: et in maiore fidelis est. Et qui in modico iniquus est: et in maiore si quid iniquum mamona fideles non fuistis: quod uerum est quis credit uobis. Et si cum mamona fideles non fuistis: quod uerum est quis credit uobis. Et si alieno fideles non fuistis: quod uerum est quis credit uobis. Nemo seruis potest duobus dominis seruire. Aut enim unum odiet: et altere diligit. Aut uni adhebit: et altere contempnet. Non potestis deo seruire: et mamone. Audiebant hec omnia autem pharisei: qui erant auari: et deridebant illum. Et ait illis. uos estis qui uillificatis nos coram hominibus. deus autem non corda uestra. Quia quod hominibus altum est ab hominibus est ante deum. Lex et prophete usque ad iohannem. Ex eo regnum dei euangelizatur: et omnis illud unum facit. facilius est autem celum et terram preterire quam de lege unum apicem cadere. Omnis qui dimittit uxorem suam et ducit alteram mechatur: et qui dimissam auro ducit: mechatur. Homo quidam erat diues et mouebatur purpurea: et bysso: et epulabatur cotidie splendide. Et erat quidam mendicis nomine lazarus: qui iacebat auiam eius. ulceribus plenus: cupiens saturari de minutis que cadebant de mensa diuitis. et nemo illi dabat. et canes ueniebant: et lingeabant ulcera eius. factum est autem ut moreretur mendicis: et portaretur ab angelis in sinum abrahe. Mortuus est autem et diues: et sepultus est in inferno. Elenans autem oculos suos: cum esset in tormentis: uidit abraham a longe: et lazarium in sinu eius: et ipse clamans dixit. Abraham miserere mei: et mitte lazarium ut intingat extremum digiti sui in aquam ut refrigeret linguam meam: quia crucior in hac flamma. Et dixit illi Abraham fili. recordare quia recipisti bona in uita tua: et lazarus similiter mala. Nunc autem hic consolatur: tu uero crucians. Et in hijs omnibus me uos et uos theros magnum firmatum est ut hi qui uolunt hunc transire ad nos non possint: neque inde huc transire. Et ait homo ergo te per ut mittas eum in domum patris mei. Habes enim quique fratres: ut testetur illis: ne et ipse ueniant in locum hunc tormentorum. Et ait illi abraham. Habent moysen et prophetas: audiant illos. At ille dixit. Non per abraham: sed si quis ex mortuis uertit ad deos penitentia agent. Ait autem illi. Si moysen et prophetas non audiunt: neque si quis ex mortuis resurrexerit credent. **xxxvi**

Had discipulos suos ait. Impossibile est ut non ueniant scandala. Ue autem illi perueniant utibus est illi: si lapis malaris imponatur circa collum eius: et periciatur in mare: quam ut scandalizet unum de pusillis illis. Attendite uobis. Si peccauerit frater tuus: increpa illum. Et si penitentia egerit: dimitte illi: et si sepius in die: peccauerit in te: et sepius in die: conuersus fuerit: ad te dicens: peccet me dimitte illi. Et dixerunt apostoli domino ad auge uobis fidem. Dicit autem dominus. Si habueritis fidem sicut granum synapis: dixeritis huic arbori moro eradicare et transplantare in mare: et obediet uobis. Quis autem

Evangelium secundum Lucam

nostrum habens servum arantem. aut pascentem: qui regresso de agro. dicet illi statim transi recumbe: et non dicat ei. para quod cenem et pretinge te et munuscula michi: donec manducem et bibam: et post hec manducabis et bibes. Nunquid gratiam habet servus illi: quia fecit que sibi iube rauerat? Non puto. Sic et vos cum feceritis omnia que precepta sunt vobis: dicite. Servus multes sumus: quod debimus facere fecimus. Et factum est dum iret in rrlin: transiibat pamediam samariam et galileam. Et cum ingrederetur quoddam castellum occurrerunt ei decem viri leprosi. Cui steterunt a longe: et levauerunt vocem dicentes. Ipsi preceptor: miserere nostri. Quis ut vidit dixit Ite: ostendite vos sacerdotibus. Et factum est dum irent: mundati sunt. unus autem ex illis ut vidit quia mundatus est: regressus est cum magna voce: magnificans deum. Et cecidit infra eam: ante pedes eius: gratias agens. Et hic erat samaritanus. Respondens autem dixit. Non. ne decem mundati sunt: et non vni ubi sunt? Non est inuentus qui rediret et daret gloriam deo. nisi hic alienigena. Et ait illi Surge vade. Quia fides tua te saluum fecit. Interrogat aphariseus quando veniat regnum dei. Respondit eis et dixit. Non venit regnum dei cum observatione: ne quis dicat. ecce hic aut ecce illic. Ecce enim regnum dei intra vos est. Et ait addiscipulos suos. venient dies quando testificabitur videri vnum diem filij hominis: et non videbitis. Ite dicit vobis. Ecce hic aut ecce illic. Nolite ne: ne quis sequeatur. Nam sicut fulgur choruscans de subcelo mea que sub celo sunt: fulget: ita erit filius hominis in die sua. Primum autem oportet illi multa pati et reprobari ageneratione hac. Et sicut factum est iudicibus noe: ita erit et iudicibus filij hominis. Edebant et bibebant: uxores concubabant: et dabantur ad nuptias. usque iudicem qua intrauit noe macham: et venit diluvium et perdidit omnes. Similiter sicut factum est iudicibus loti. Edebant et bibebant. emebant et uendebant. plantabant edificabant. Quia die autem exiit loti de sodomis: pluit ignem et fulgur de celo. et omnes perdidit. Sicut et hec erit qua die filius hominis revelabitur. In illa hora qui fuerit intecto: et uasa eius intomo: ne descendat tolle illa. Et qui magis similiter non redeat retro. Memores esto te uxoris loti. Quicunque querit animam suam saluam facere perdet illam. Et quicunque perdidit illam uiuificabit eam. Duo uobis. In illa nocte erunt duo in lecto uno: unus adsumetur: et alius relinquetur. Duo erunt molentes in vinum: una adsumetur: alius relinquetur. Duo magis unus adsumetur: et alius relinquetur. Respondentes dicunt illi. ubi Domine? Cui dicit eis ubi nunc fuit corpus illud congregabuntur a quibus dicebat autem et parabolam ad illos. **Item**

* C. 18.

Quoniam oportet semper orare: et non deficere dicens. Iudex quidam erat in quadam ciuitate: qui cum non timebat et hominem non reuerbatur. vidua autem quedam erat in ciuitate illa: et ueniebat ad eum dicens. vindica me: de adiutorio meo. Et nolebat primum tempus. Post hec autem: dicit illi. Ne si deum non timeo: nec hominem reuerbor: tamen quia molestus est michi hec vidua: vindicabo illam. Et si deum non timeo: nec hominem reuerbor: tamen quia molestus est michi hec vidua: vindicabo illam. Ne in nouissimo ueniens fugillet me. Ait autem dominus. Audite quid iudex iniquitatis dicit. Deus autem non faciet vindictam electis suis clamantibus ad se die ac nocte: et patientiam habebit in illis. Dico vobis: quia cito faciet vindictam illis. Uertamen filius hominis ueniens: putas inueniet fidem intra. Dicit autem et ad quosdam qui in se confidebant iusti tamquam: et aspicebant ceteros: parabolam istam. Duo homines ascenderunt in templum: ut orarent: unus phariseus: et alius publicanus. Phariseus stans hec apud se orabat. Deus. Gracias ago tibi: quia non sum sicut ceteri hominum. Exaptores: in iusti: adulteri: neque etiam hic publicanus. Ieiuno bis in sabba: decimas do omnium que possideo. Et publicanus a longe stans: nolebat nec oculos ad celum lenare. sed percutiebat pectus suum dicens. Deus propitius esto michi peccatori. Duo uobis testandus hic iustificat iudicium suum ab illo. Quia omnis qui se exaltat humiliabitur: et qui se humiliat: exaltabitur. Adferebant autem ad illum et infantes ut eos tangeret. Quia cum uiderent discipuli increpabant illos. Iesus autem commotus illos: dicit: sinite pueros venire ad me: et nolite eos uetare. Talium est enim regnum dei. Amen dico vobis: quicunque non acceperit regnum dei sicut puer non intrabit in illud. Et interrogauit eum quidam princeps: dicens. Magister bone: quid facies: ut tam etiam possidebo. Dicit aut ei ihesus. Quid me diris bonum? Nemo bonus nisi solus deus. Mandata nosti? Non occides: non mechaaberis: non furtum facies: non falsum testimonium dices: Honora patrem tuum et matrem. Cui ait. Hec omnia custodim: a iuuentute mea. Quo audito ihesus: ait. Ad hec unum tibi deest. Omnia quecumque habes uende: et da pauperibus: et habebis thesaurum in celo: et ueni sequere me. His ille auditis: contristatus est valde quia diues erat valde. videns autem ihesus tristitiam illam factum: ait. Et difficile: qui pecunia habent in regnum dei intrabunt. Facilius est enim camelum per foramen acus transire: quam diuem intrare in regnum dei. Et dixerunt qui audiebant. Et quis potest saluus fieri? Ait illis. Que impossibilia sunt apud homines: possibilia sunt apud deum. Ait aut ei. Petrus. Ecce nos dimissimus omnia: et secuti sumus te. Cui dicit eis. Amen dico vobis: nemo est qui reliquit domum aut parentes: aut fratres: aut uxorem: aut filios: propter regnum dei: et non recipiat multa plura in hoc tempore et in seculo futuro vitam eternam. Assumpsit ihesus duodecim: et ait illis. Ecce ascendum iherosolimam: et consummabuntur omnia que scripta sunt per prophetas de filio hominis. Tradetur enim gentibus et iudicetur: et flagellabitur: et conspuetur. Et postquam flagellauerint occident eum: et die tertia resurget. Et ipsi hoc intellexerunt nichil: et erat

uerbum illud absconditum ab eis et non intelligebant que dicebantur. Factum est autem cum appropinquaret ihericho: cecus quidam sedebat secus viam mendicans. Et cum audiret turbam preteruntem: interrogabat quid hec esset. Dixerunt autem ei: quod ihesus nazarenus transiret. et clamauit dicens ihu fili dauid miserere mei: et qui prebant increpabant eum ut taceret. ipse uero nullo magis clamabat: fili dauid miserere mei. Stans autem ihesus iussit illum adduci ad se. Et cum appropinquasset: interrogauit illum dicens. Quid tibi mis faciam? At ille dixit. Dne ut uideam. Et ihesus dixit illi. Responde: fides tua te saluum facit. Et confestim uidit: et sequebatur illum: magnificans deum. Et omnis plebs ut uidit: dedit lau-

Egreffus pambulabat ihericho. Et ecce uir nomine zachens dem deo **ix** **q** et hic erat princeps publicanorum: et ipse diues. Et querebat uidere ihesum quis esset: et non poterat perturbare quia statua pusillus erat. Et precurrens ascendens iacoborem sitonem ut uideret ut uideret illum: quia uidebat transiturum. Et cum uenisset ad locum suspiciens ihesus uidit illum: et dixit ad illum. Zachee festinans descende: quia hodie in domo tua oportet me manere. Et festinans descendit: et suscepit illum gaudens. Et cum uiderent omnes: murmurabant dicentes: quod ad hereticam peccatorem duceret. Stans autem zachee: dixit ad ihesum. Ecce dimidium bonorum meorum domine: do pauperibus: et si quid aliquem defraudauit: reddo quadruplum. At ihesus ad eum. Cuius hodie salus domum huius facta est: eo quod et ipse filius sit abrahe. uenit enim filius hominis querere et saluum facere: quod perierat. Et illi audientibus: adiacens dixit parabolam hanc. Eo quod esset prope iherosalem. Et quia existimarent quod confestim regnum dei manifestaretur: dixit ergo. Homo quidam uoluitis abire in regionem longinquam: ac peregrinari. Vocatis autem decem seruis suis: dedit illis decem minas. Et ait ad illos. Regnate dum uenero. Cuius autem eius ceteri autem illi: et miserunt post illum dicens. Regnare super nos. Et factum est rediret accepto regno: et nulli notari seruos quibus dedit pecuniam: ut sciret quantum quisque negociatus esset. uenit autem primus dicens. Domine: minas tuas decem minas acquisiui. Et ait illi. Euge serue bone quia nimis fidelis fuisti: eris potestatem habens super decem ciuitates. Et alius uenit dicens. Domine. Ecce minas tuas quam habui: repulchram infulchraui. Timui enim te quia homo austerus es: tolles quod non posui: et metis quod non seminaui. Dicit ei de ore te munda: serue uenit quam. Dicebas quod ego austerus homo sum: tolles quod non posui: et metis quod non seminaui. Et hic non dedisti pecuniam meam ad mensuram: et ego ueniens cum uisuris uisum exegisse illud. Et aliam dicens. Miserte ab illo minas: et date illi qui decem minas habet. Et dicitur. Domine. habet decem minas. Dico autem uobis: quia unum habenti dabitur: ab eo autem qui non habet: et quod habet auferetur ab eo. Peruenientes uero multos meos qui noluerunt me regnare super se: adducite hic et interfate. Et ait. Et hic dicitis precebat ascendens iherosolimam. Et factum est cum appropinquasset bethphage ad bethaniam ad montem qui uocatur oliueti misit duos discipulos suos dicens. Ite in castrum quod contra uos est. In quod intrantes: inuenietis pullum alium alligatum cui nemo unquam hominum sedit. Soluite illum: et adducite. Et si quis uos interrogauerit quare soluitis sic dicetis ei. Quia dominus: operam eius desiderat. Abierunt autem qui nulli erant: et inueniunt siquid dicit illis: stantem pullum. Soluentibus autem illis pullum. Dixerunt domini ei ad illos. Et id solutis pullum. At illi dixerunt. Quia dominus cum necessarium habet. Et duxerunt illum ad ihesum. Eunte autem illo: substernebant uestimenta sua in uia. Et cum iam appropinquaret ad ierosolimam montis oliueti: ceperunt diuites turbe descendenti gaudentes laudare deum uoce magna super omnes quas uiderant uirtutibus dicentes. Benedictus qui uenit rex in nomine domini: pax in celo: et gloria in excelsis. Et quidam pharisaeorum decuribus: dixerunt ad illum. Magister munda discipulos tuos. Quibus ipse ait. Dico uobis. Quia si tacerent hi: lapides clamarent. Et ut appropinquauit uidens ciuitatem: flet super illam dicens. Quia si cognouisses et tu: et quid in hanc die tua que ad pacem tui: uenit autem abscondita sunt ab oculis tuis. Quia uenient die uite et circumdabunt te inimici tui uallo. Et circumstant te: et angustabunt te undique. Et ad terram prosteruent te: et filios tuos qui in te sunt. Et non relinquent in te lapidem: super lapidem: eo quod non cognouisses tempus uisitationis tue. Et ingressus in templum cepit eum uidentes in illo et euntes dicens illis. Scriptum est enim: quia domus mea domus orationis est. Vos autem fecistis illam speluncam latronum. Et erat docens coetere in templo. Principes autem sacerdotum et scribe et parapes plebis: querebant illum perdere. Et non inueniebant quia facerent illi. Cum enim populus suspensus erat audiens illum **ix** **q**

Et factum in una die est docente illo populum in templo: et euangelizante: conueniunt principes sacerdotum et scribe cum senioribus: et aiunt dicentes ad illum. Dic nobis in qua potestate hec facis? At quis est qui dedit tibi hanc potestatem? Respondens autem: dixit ad illos. Interrogabo uos et ego unum uerbum: respondete michi. Baptismus iohannis de celo erat: an ex hominibus? At illi cogitabant inter se dicentes. Quia si dixerimus de celo: dicit: quare ergo non credidistis illi? Si dixerimus ex hominibus: plebs uero uersa lapidabit nos. Certe sunt enim iohannem prophetam esse. Et responderunt se nescire: unde esset. Et ihesus ait illis. Et ego dico uobis: in qua potestate hec facio cepit autem dicere ad plebem: parabolam hanc. Homo plantauit uineam: et locauit eam colonis

quidam

et ipse pegerit sunt

Et ipse peregre fuit multis temporibus. Et in tempore misit ad ultores servum: ut defunctu vinice darent illi. Qui
cessum dimiserunt eum manem. Et addidit alterum servum mittere. Illi autem hunc quoque cedentes et afficien-
tes contumelia: dimiserunt manem. Et addidit tertium mittere: qui et illum vulnerantes eiecerunt. Dicit aut
dominus vinice quid faciam? Mittam filium meum dilectum: forsitan cum hunc viderint: verebuntur. Et cum
tuum viderint colorem: cogitaverunt inter se dicentes. Hic est heres: occidamus illum: ut nostra fiat hereditas.
Et eiecerunt illum extra vineam: occiderunt. Quid ergo faciet illi dominus vinice? veniet et perdet colongistos
et dabit vineam alijs. Quo audito dixerunt illis. Absit. Ille autem aspiciens eos ait. Quid est ergo hoc quod
scriptum est? Lapidem quem reproba-verunt edificantes hic factus est in caput anguli. Omnis qui ceciderit super
illum lapidem: conquassabitur. Super quem autem ceciderit: comminet illum. Et querebant principes
sacerdotum et scribe: mittere millium manus illa hora: et timerunt populum. Congruerunt enim: quod
ad ipsos dixerat similitudinem istam. Et observantes miserunt insidiantes qui se iustos simularent: ut ca-
perent eum in sermone: et traderent illum principatum: et potestatem populi. Et interrogaverunt illum di-
centes. Magister scimus quia recte dicis et doces: et non accipis personam: sed in veritate nam dei doces hic
nobis dare tributum cesari an non? Considerans autem illius colorem eorum: dicit ad illos. Quid me tem-
ptatis? Ostendite michi denarium: cuius habet imaginem: et inscriptionem? Respondentes dixerunt ei
cesaris. Et ait illis. Reddite ergo que cesaris sunt cesari: et que dei sunt deo. Et non poterunt verbum ei
reprehendere: coram plebe. Et mirati responsis eius: tacerunt. Accesserunt autem quidam sadducei
qui negant de resurrectione: et interrogaverunt eum: dicentes. Magister: moyses scripsit nobis. Si frat-
aliquis mortuus fuerit habens uxorem: et hic sine filijs fuerit: ut accipiat eam frater eius uxorem: et sus-
citet semen fratri sui. Septem ergo fratres erant. Et primus accepit uxorem: et mortuus est sine filijs. Et secun-
dus accepit illam: et ipse mortuus est sine filio. Et tertius accepit illam similiter: et omnes septem. Et non reli-
cunt semen: et mortui sunt. Novissima omnium: mortua est et mulier. In resurrectione ergo: cuius coniu-
erit uxor? Siquidem septem habuerunt eam uxorem. Et ait illis illis. filij scilicet huius nubunt: et tradi-
tur ad nuptias. Illi vero qui digni habebuntur sculo illo: et resurrectione ex mortuis: ut quod nubunt: neque du-
cunt uxores: neque enim ultra mori poterunt. Equales enim angelis sunt: et filij sunt dei: cum sint filij re-
surrectionis. Quia vero resurgunt mortui: et moyses ostendit seruis rubum: sicut dicit. Dominus Abraham
et deum Isaac: et deum Iacob. Deus autem non est mortuorum: sed vivorum. Omnes enim vivunt ei
Respondentes autem quidam scribarum: dixerunt Magister benedixisti. Et amplius non audebant eum:
quoniam interrogare. Dicit autem ad illos. Et quomodo dicunt christum filium dauid esse? Et ipse dauid in libro dicit
psalmos. Dicit dominus deo meo: sedes adextera mea. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tu-
orum. Dauid ergo deum illum vocat: et quomodo filius eius est. Audiente autem omni populo: dicit disci-
pulis suis. Attendite a scribis qui volunt ambulare in stolis: et amant salutationes in foro: et primas sa-
lutarum in synagogis: et primos in convitiis: et deprecant domos viduarum similes longa
orationem: et ipse accipient damnationem maiorem.

Respiciens autem vidit eos qui mittebant munera sua in gazophylacium. Divites: vidit autem et
quandam viduam pauperculam mittentem crumenula duo: et dixit. Vere dico vobis. Quia vidua hec
pauper: plus quam omnes misit. Nam omnes hi ex abundanti sibi miserunt in munera dei hec aut
ex eo quod est illi: omnem victum quem habuit misit. Et quibusdam dicentibus de templo: quod lapidibus bonis et domus
ornatum esse dicit. Hec que videtis: venient dies in quibus non reliquetur lapis super lapidem: qui non destruatur.
Interrogaverunt autem illum: dicentes. Preceptor: quando hec erunt: et quod signum in fieri incipient? Qui
dixit. Videte: ne seducamini. Multi enim venient in nomine meo dicentes: quia ego sum: et tempus appropin-
quant. Nolite ire post illos. Cum autem audieritis prelia et seditiones: nolite terri. Conspicit primum
hec fieri: sed non dum statim finis. Tunc dicebat illis. Surge gens contra gentem: et regnum aduersus
regnum: et terre motus magna erunt per loca: et pestilentie et famines: terroresque de celo: et signa magna erunt
sed ante hec omnia: mittent in vobis manus suas et persequentur: tradentes in synagogas et custodias trahen-
tes ad reges et presides: propter nomen meum. Continget autem vobis testimonium. Domite ergo in cordibus
vris non premeditari quem annodum respondeatis. Ego enim tabo vobis os et sapientiam: cui non poterit
resistere: omnes aduersarii vri. Tandem autem aparentibus: et fratribus: et cognatis: et amicis: et morte affi-
cient ex vobis. Et eritis odio omnibus: propter nomen meum. Et capillus decapite vestro: non prebit. Impatientia
vestra: possidetis animas vestras. Cum autem videritis circumdari ab exercitu velim: tunc scitote: quia appropin-
quabit desolatio eius. Tunc qui in munda sunt fugiant in montes: et qui in medio eius discedant. Et qui in regio-
nibus: non intrent vicum. Quia dies ultionis hi sunt: ut impleantur omnia que scripta sunt. Ve autem pre-
santibus: et nutriendis in illis diebus. Erunt enim pressura magna super terram: et ira populo huius. Et cadent i-
re gladij: et captivi ducuntur omnes gentes. Et velim calcabitur agentibus: donec impleantur tempora nationum.
Et erunt signa in sole et luna et stellis: et in terris pressura gentium: per confusione sonitus maris et fluctuum
Incrementibus hominibus: per timore et expectatione: que supervenient uniuerso orbi. Quam iustitias celorum mo-

uehantur. Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nube: cum potestate magna: et maiestate. Quis autem
fieri incipientibus: respicite et leuate capite uestra: quoniam appropinquat redemptio uestra. Et dixit illis similitu-
dinem: uidete ficulnam et omnes arbores: cum producant uiam ex se fructum: scitis quoniam prope est estas. Ita et
cum uos uideritis hoc fieri: scitote quoniam prope est regnum dei. Amen dico uobis: quia non preteribit generatio
hec donec omnia fiant. Celum et terra transibunt: uerba autem mea non transibunt. Adtendite autem uobis: ne
forte grauentur corda uestra in crapula et ebrietate: et uinis huius uite: et superueniat uobis dies ille tanquam la-
queus cuius superueniet homines: qui sedent super faciem omnis terre: uigilate itaque omni tempore orantes: ut digni
habeamini fugere ista omnia que futura sunt: et stare ante filium hominis. Erat autem diebus docens in templo
notitiam uero exiens morabatur in monte: qui uocatur oliueti. Et omnis populus manducabat ad eum in templo
audire eum. Appropinquabat autem dies festus azimorum: qui dicitur pascha. Et querebant principes sacerdotum
et scribe quomodo eum interficerent: timebant uero plebem. Intravit autem sathanas in iudeum qui cognomen
habebatur scarioth: unum deducendum. Et abiit: et locutus est cum principibus sacerdotum et magistratibus:
quemadmodum illum traderet eis. Et gaudentes: et pacti sunt pecuniam illi dare: et spondit. Et que-
rebat opportunitatem ut traderet eum sine turbis. Venit autem dies azimorum: in qua necesse erat occidi
pascha. Et misit petrum et iohannem: dicens. Euntes parate nobis pascha: ut manducemus. At illi dixe-
runt. Vbi uis paremus? Et dixit ad eos. Ecce introeuntibus uobis in ciuitatem: occurret uobis homo ampho-
ram aque portans: sequimini eum in domum inquam intrat: et dicens patrifamilias domus. Dicit tibi
magister: ubi est diuersorium: ubi pascha cum discipulis meis manducem? Et ipse uobis ostendet atrium
magnum stratum: et ibi parate. Euntes autem inuenerunt sicut dixit illis: et parauerunt pascha. Et cum
facta esset hora distribuit: et quodcumque apostoli cum eo. Et ait illis. Desidero desiderare hoc pascha manducare uobiscum
antequam pariam. Dico enim uobis. Quia ex hoc non manducabo illud: donec impleatur regnum dei. Et accepto calice
gracias egit et dixit. Accipite et diuidite inter uos. Dico enim uobis: quod non bibam de generatione uitis: donec regnum
dei ueniat. Et accepto pane: gracias egit et fregit: et dedit eis dicens. Hoc est corpus meum quod pro uobis datur
hoc facite in meam commemorationem. Similiter et calicem postquam genuit dicens. Hic est calix: nouum testa-
mentum in sanguine meo: qui pro uobis funditur. Verumtamen ecce manus tradentis me: mecum est in mensa
Et quidem in filiis hominis scdm quod definitum est uadit: verumtamen de illi homini: per quem traditur. Et
ipsi ceperunt querere inter se: quis esset ex eis qui hoc facturus esset. Facta est autem et contentio inter eos: quis uide-
retur esse maior. Dixit autem eis. Reges gentium dominantur eorum: quia qui potestatem habent super eos
beneficia uocantur. Vos autem non sic. Sed qui maior est uobis: fiat sicut minor. Et qui precessor est sicut
ministrator. Nam quis maior est: qui recumbit: an qui ministratur? Nonne qui recumbit. Ego autem in
medio uestrum sum: sicut qui ministrat. Vos autem estis: qui permansistis mecum in temptationibus meis.
Et ego dispono uobis: sicut disposuit michi pater meus regnum: ut edatis et bibatis super mensam meam
in regno meo. Et sedetis super thronos: iudicantes duodecim tribus israel. Ait autem dominus. Symon
symon ecce sathanas expetunt uos ut cribrares sicut tritum. Ego autem rogaui ut non desinat fides tua. Et
tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. Qui dicit ei. Domine tecum sum paratus: et in carcerem
et in mortem ire. Et ille dicit. Dico tibi petre: non cantabit hodie gallus: donec ter abneges nomen me.
Et dixit eis. Quando misit uos sine saculo: et per eam et calceamentis: numquid aliquid defuit uobis? At
illi dixerunt nichil. Dixit ergo eis. Sed nunc qui habet sacculum: tollat similiter et peram. Et qui non ha-
bet: uendat tunicam suam: et emat gladium. Dico enim uobis. Quoniam adhuc hoc quod scriptum est
opportet impleri in me. Et quod cum iurastis deputatum est. Et enim que sunt deus finem habent. Ait illi dicens
Domine: ecce gladium duo hic. Ait ille dicit eis. Satis est. Et egressus ibat secundum consuetudinem in monte
oliuetum: secuti sunt autem illum: et discipuli. Et cum peruenisset ad locum: dixit illis. Orate: ne intretis tempta-
tionem. Et ipse auersus est ab eis: quantum iactus est lapidi: et positus genibus orabat dicens. Pater sius transier
calicem istum a me: uerumtamen non mea uoluntas: sed tua fiat. Apparuit autem illi de celo angelus: et confortans
eum: et factus est magoma: prolixius orabat. Et factus est sudor eius: sicut gutte sanguinis decurrentis in terram.
Et cum surrexisset ab oratione: et uenisset ad discipulos suos: inuenit eos dormientes prostrata. Et ait illis. Quid
dormitis? Surgite: orate: ne intretis temptationem. Adhuc eo loquente ecce turba et qui uocabatur iudas
unus deducendum ante cedebat eos. Et appropinquauit ihu: ut oscularetur eum. Ihs autem: dixit illi. Iudas:
osculo filium hominis tradis: uidentes autem hi qui circa ipsum erant: quod futurum erat: dixerunt ei. Domine:
si percutimus in gladio? Et percussit unus ex illis seruum principis sacerdotum: et amputauit auriculam eius
dextram. Respondens autem ihs ait. Sinite usque huc. Et cum tetigisset auriculam eius: sanauit eum. Dixit
autem ihs ad eos. qui uenerant ad principes sacerdotum et magistratum templi et seniores. Quasi adlationem
existis cum gladiis et fustibus. Cum cauidit uobiscum fuerim in templo non extendistis manus in me. Sed hec
est hora uestra: et potestas tenebrarum. Comprehenderentes autem eum: duxerunt ad domum principis sacer-
dotum. Petrus uero: sequebatur a longe. Accenso autem igni in medio atrio: et circumsedentibus illis: erat
petrus in medio eorum. Quem cum uidisset ancilla quendam sedentem ad lumen: et eum fuisset intuita: dixit.

Et hic cum illo erat. At ille negavit eum dicens. Mulier: non novi illum. Et post pusillum alius uidens eum dicens: et tu dei filius es. petrus uero ait. O homo: non sum. Et intervallo facto quasi hore unus. alius quidam affirmavit dicens. vere: et hic cum illo erat: nazari et galileus est. Et ait petrus homo: nescio quid dicas. Et continuo adhuc illo loquente: cantavit gallus. Et conuersus ihesus respexit petrum. Et recordatus est petrus ubi dominum siuid dixerat prius quam gallus cantet: ter me negabis. Et agressus foras petrus. fletum amare. Et uiri qui tenebant illum: illudebant eum cedentes. Et uelauerunt eum: et percutiebant faciem eius: et interrogabant eum dicentes. Prophetiza: quis est qui te percussit? Et alia multa blasphemantes: dicebant mentem: et ut factus est dies. conuenerunt seniores plebis: et principes sacerdotum et scribe: et duxerunt illum in concilium suum. dicentes. Si tu es xpus: dic nobis. Et ait illis. Si uobis dixerim non creditis michi: Si autem et interrogauerim: non respondebitis michi: neque dimittetis. Ex hoc autem erit filius hominis: sedens ad dexteris uirtutis dei. Cum ait. uos dicatis: quia ego sum. At illi dixerunt. Quid adhuc desideramus testimonium? Ipsi enim in diuinis de ore eius *item*

Vergens omnis multitudo eorum: duxerunt illum ad pilatum. Ceperunt illum autem accusare dicentes. Hunc inuenimus subuertentem gentem nostram: et prohibentem tributa dari cesari: et dicentem se xpm regem esse. Pilatus autem interrogauit eum dicens. Tu es rex iudeorum? At ille respondens ait. Tu dicis. At autem pilatus ad principes sacerdotum: et turbas. Nichil inuenio cause in hoc homine. At illi inualescebant dicentes. Commonuit populum: docens per uniuersam iudeam incipiens a galilea: usque hic. Pilatus audiens autem galileam: interrogauit si homo galileus esset. Ut cognouit quod de herodis potestate esset: remisit eum ad herodem. Cum et ipse herosolymis erat: illis diebus. Herodes autem uiso ihu: gauisus est ualde. Erat enim ex multo tempore: cupiens uidere eum: eo quod audiret multa de illo: et sperabat signum aliquod uidere ab eo fieri. Interrogabat autem illum multis sermonibus. At ipse nichil respondebat. Stabant etiam principes sacerdotum et scribe: constanter accusantes eum. Preuenit autem illum herodes. cum exercitu suo: et illudit indutum ueste alba: et remisit ad pilatum. Et facti sunt cum herodes. et pilatus una die. Nam ante uenerant admutem. Pilatus commotus autem principibus sacerdotum et magistratibus et plebe: dixit ad illos. Obuiatis michi hunc hominem quasi auertentem populum: et ecce ego coram uobis interrogans: nullam causam inueni in homine isto: ex his in quibus eum accusatis. Sed neque herodes. Nam remisi uos ad illum: et ecce nichil dignum morte actum est ei. Emendatum ergo illum dimittam. Recesse autem habebat dimittere eis: pro diem festum unum. Exclamauit autem simul uniuersa turba dicens. Tolle hunc et mitte nobis barabam. Cui erat propter seditionem quandam factam in ciuitate: et homicidium: missus in carcerem. Iterum autem pilatus locutus est ad illos uolens dimittere ihm. At illi subdamabant dicentes. Crucifige: crucifige illum. Ille autem tertio dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste? Nullam causam mortis inuenio in eo. Corripiam illum: et dimittam. At illi instabant uocibus magnis. postulantes ut crucifigeretur: et inualescebant uoces eorum. Et pilatus: adiudicauit fieri petitionem eorum. Dimisit autem illis eum qui propter homicidium et seditionem missus fuerat in carcerem quem petebant. Ihm uero: turbauit uoluntati eorum. Et cum dicerent eum adprehenderent symonem quemdam cireneensem: uentientem de uilla: et imposuerunt illi crucem portare post ihm. Sequebatur autem illum multa turba turba populi: et mulierum que plangebant et lamentabantur eum. Conuersus autem ad illas ihesus: dixit filiæ israhel nolite flere super me: sed super uos ipsas flete: et super filios uros. Quoniam ecce uenient dies: in quibus dicent. Beate steriles: et uentres que non genuerunt: et ubera que non lactauerunt. Tunc incipient dicere montibus cadite super nos: et collibus operite nos. Quia si in monti ligno hec faciunt: mando quid fiet? Dicebantur autem et alij duo uerum cum eo: ut interficerentur. Et postquam uenerunt in locum qui dicitur caluarie: ibi crucifixerunt eum. Et latrones unum ad dexteris: et alterum ad sinistris. Ihesus autem dicebat. Pater: mitte illis non enim sciunt quid faciunt. Diuidentes uero uestimenta eius: miserunt sortes: et stabat populus expectans: et deridebant eum principes eorum eis: dicentes. Alios saluos fecit: se saluum faciat: si hic est dei electus. Illudebant autem ei: milites et accedentes. et actum offerentes illi dicentes. Si tu es rex iudeorum. saluum te fac. Erat autem et super scriptis inscripta super illum. Ihs grecis et latinis: et hebraicis. Hic est rex iudeorum. unus autem dei filius qui perindebat latronibus. blasphemabat eum dicens. Si tu es xpus: saluum fac te ipsum et nos. respondens autem alter: increpabat illum dicens. Neque tu times deum: quod in eadem damnatione es. Et uos qui deum uisite: nam digna factis recipimus. Sic uero: nichil mali gessit. Et dicebat ad ihm. Domine: memento mei: dum ueneris in regnum tuum. Et dixit illi ihesus. Amen dico tibi: hodie mecum eris in paradiso. Erat autem iam fere hora sexta: et tenebre facte sunt in uniuersa terra: usque in horam nonam. et obscuratus est sol. Et uelum templi scissum est medium. Et clamans uoce magna ihesus ait. Pater: in manus tuas dñe commendo spiritum meum. Et hoc dicens exspirauit. uidens autem centurio quid factum fuerat: glorificabat deum dicens. Vere hic homo iustus erat. Et omnis turba qui simul aderat. ad spectaculum istud: et uidebant que fiebant: percutientes pectora sua: reuertebantur. Stabant autem omnes uoti eius ad longe: et mulieres que secute erant eum: a galilea hec uidentes. Et ecce inter uos ioseph erat qui dictus uir bonus et iustus. Hic non conuenerat actibus eorum: ab arimathia ciuitate iudee. qui expectabat et ipse regnum dei. Hic accessit ad pilatum: et petiit corpus

ihu. Et depositum: misit syndonem: et posuit eum in monumento exciso: in quo non dum quisquam positus fuerat. Et dies erat parasceue: et sabbatum ualuissebat. Subsecute autem mulieres que cum uenerant de galilea uiderunt monumentum: et quemadmodum erat corpus positum eius. Et reuertentes parauerunt aromata: et ungenta. Et sabbato quidem siluerunt: secundum mandatum **xxv**

Vna autem sabbati ualde diluculo: uenerunt ad monumentum: portantes que parauerant aromata. Et inuenerunt lapidem reuolutum a monumento: et ingressæ non inuenerunt corpus ihu. Et factum est dum mente consternate essent de isto: ecce duo uiri steterunt secus illas in ueste fulgenti. Cum timerent autem: et declinarent uultum in terram: dixerunt ad illas. Quid queritis uiuentem cum mortis? Non est hic: sed surrexit. Recordamini qualiter locutus est uobis: cum adhuc in galilea esset dicens. Quia oportet filium hominis tradi in manus hominum peccatorum: et crucifigi: et die tertia resurgere. Et recordate sunt uerba eius. Et regressæ a monumento: narrauerunt hec omnia uidetibus illis: et ceteris omnibus. Erat autem maria magdalena: et iohanna: et maria iacobi: et ceteræ que cum eis erant que dicebant ad apostolos hec: et uisa sunt ante illos. sicut deliramentum uerba ista: et non credebant illis. Petrus autem surgens cucurrit ad monumentum: et procumbens uidit linteamina sola posita. Et abiit secum mirans: quod factum fuerat. Et ecce duo ex illis discipulis ihu ibant ipsa die in castrum quod erat in spacio stadium: id est ab iherusalem nomine Emmaus. Et ipse loquebantur admutem: de his omnibus que acciderant. Et factum est dum fabularentur: et secum quærent: et ipse ihesus appropinquans ibat cum illis. Oculi autem illorum tenebantur: ne eum agnoscerent. Et ad illas qui sunt hi sermones quos confertis admutem: ambulantes et essis tristes. Et respondens unus cui nomen cleophas dixit ei Tu solus peregrinus es mihi: et non cognouisti que facta sunt his diebus: quibus ille dixit. Quæ? et dixerunt. De ihu nazareno: qui fuit propheta uir potens in opere et sermone: coram deo et omni populo. Et quomodo tradiderunt eum summi sacerdotes et principes nostri in damnationem mortis: et crucifixerunt eum. Nos autem sperabamus: quia ipse esset redemptor israhel. Et nunc super hec omnia tertia dies est hodie quod hec facta sunt. Sed et mulieres quedam ex nostris terruerunt nos: que ante lucem fuerunt ad monumentum: et non inuento corpore eius: uenerunt dicentes se etiam uisionem angelorum uidisse: qui dicunt eum uiuere. Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum: et ita inuenerunt sicut mulieres dixerunt ipsum uero non inuenerunt. Et ipse dixit ad eos. Oculi et cordi credendum: in omnibus que locuti sunt prophete. Nonne hec oportuit pati christum: et ita intrare in gloriam suam? Et incipiens a moysi et omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus scripturis que de ipso erant. Et appropinquauerunt castello quo ibant: et ipse se finis longius ire. Et coegerunt illum dicentes. Mane nobiscum quoniam aduersperasit: et inclinata est iam dies. Et intiauit cum illis: et factum est dum recumberet cum illis: accepit panem et benedixit ac fregit porregebat illis. Et aperti sunt oculi eorum: et cognouerunt eum. Et ipse enauit ex oculis eorum. Et dixerunt admutem: nonne cor nostrum ardens erat nobis dum loqueretur in uia: et apperiret nobis scripturas. Et surgentes eadem hora: regressi sunt in iherusalem: et inuenerunt congregatos undecim: et eos qui cum ipso erant dicentes. Quod surrexit dominus uere: et apparuit symoni. Et ipse narrabant que gesta in uia. Et quomodo cognouerunt eum: in fractione panis. Cum hec autem locutur: stetit ihesus in medio discipulorum suorum: et dixit eis pax uobis. Ego sum: nolite timere. Conturbati uero et conterriti existimabant se spiritum uidere. Et dixit eis. Quid turbati estis: et cogitationes ascendunt in corda uestra: uidete manus meas et pedes: quia ego ipse sum. Palpate et uidete: quia spiritus carnem et ossa non habent: sicut me uidens habetis. Et cum hoc dixisset: ostendit eis manus et pedes. Adhuc autem illis non credentibus et inuocantibus per gaudia dixit. Habetis hic aliquid quod manducetur. At illi obtulerunt ei partem piscis assi: et faciem mellis. Et cum manducasset coram ipsis: sumens reliquias dedit eis. Et dixit ad eos. Hec sunt uerba que locutus sum ad uos. cum adhuc essem uobiscum. Quoniam necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege moysi et prophetis et psalmis de me. Tunc apperuit illis sensum: ut intelligerent scripturas. Et dixit eis. Quid sic scriptum est: et sic oportebat christum pati: et resurgere a mortuis die tertia: et predicari in uerbo eius per omnem terram: et remissionem peccatorum: in omnes gentes. Incipientibus ab iherosolima. vos autem estis testes horum. Et ego mitto promissum patris mei in uos. vos autem sedete in ciuitate: quo aduersus in diuinitate uirtute ex alto. Eminent autem eos in bethaniam foras: et eleuatis manibus benedixit eis. Et factum est dum benediceret illis: recessit ab eis: et fiebatur in celum. Et ipse adorantes: regressi sunt in iherusalem: cum gaudio magno. Et erant semper in templo laudantes: et benedicentes deum Amen.

*Incipit Evangelium secundum
Iohannem. Caput I.
In principio erat Verbum. etc.*

In principio erat verbum. et verbum erat apud deum. Et deus erat verbum. hoc erat in principio apud deum. Omnia per ipsum facta sunt. et sine ipso factum est nichil. Quod factum: in ipso vita erat lux hominum. Et lux tenebris lucet: et tenebre eum non comprehenderunt. fuit homo missus a deo: cui nomen erat iohannes. Sic venit in testimonium: ut testimonium perhiberet de lumine: ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux: sed ut testimonium perhiberet de luce erat lux vera: que illuminat omnem hominem venientem in mundum. In mundo erat: et mundus per ipsum factus est: et mundus eum non cognovit. Propria venit: et sui eum non receperunt. Quocirca autem non receperunt eum: dedit eis potestatem filios dei fieri: his qui credunt in nomine eius. Qui non ex sanguinibus: neque ex voluntate carnis: neque ex voluntate viri: sed ex deo nati sunt. Et verbum caro factum est et habitavit in nobis. Et vidimus gloriam eius: gloriam quasi unigeniti a patre plenum

gracie et veritatis. Iohannes testimonium perhibet de ipso: et clamabat dicens. Sic erat quem dixi: qui post me venturus: ante me factus est: quia prior me erat. Et de plenitudine eius nos omnes accepimus: et gratiam pro gratia. Cum lex moysi data est. Deum nemo vidit unquam: unigenitus filius qui est in sinu patris: ipse enarravit. Et hoc est testimonium iohannis: quando miserunt iudei ab iherosolymis sacerdotes et levitas ad eum ut interrogarent eum tu quis es? Et confessus est et non negavit. Et confessus est: quia non sum ego christus. Et interrogaverunt eum quid ergo habes? Et dixit non sum. Propheta es tu. Et respondit non. Dixerunt ego ei. Quis es ut respondimus tamen his qui miserunt nos? Quid dicit de te ipso? At. Ego vox clamantis in deserto: dirigite viam domini: sicut dixit ysaas propheta. Et qui missi fuerunt: erant ex pharisaeis. Et interrogaverunt eum: et dixerunt ei. Quid ergo baptizas: si tu non es christus: neque propheta: neque habes? Respondit eis iohannes dicens: Ego baptizo in aqua: melius autem vestrum scit quem vos nescitis. Ipse est qui post me venturus est: qui ante me factus est. Qui non sum dignus: ut solvam eius corrigiam calceamenti. Et iherusalem facta sunt trans iordanem: ubi erat iohannes baptizans. Altera die vidit iohannes ipsum venientem ad se: et ait. Ecce agnus dei: qui tollit peccata mundi. Et sic est de quo dixi. Post me venit vir: qui ante me fuit quia prior me erat. Et ego nesciebam eum: sed ut manifestetur israel propterea veni ego in aqua baptizans. Et testimonium perhibuit iohannes dicens: Quia vidi spiritum descendentem quasi columbam de celo: et mansit super eum. Et ego nesciebam eum. Sed qui misit me in aqua baptizare: ille mihi dixit. Si quem videris spiritum descendentem et manentem super eum: hic est qui baptizat in spiritu sancto. Et ego vidi et testimonium perhibui: quia hic est filius dei. altera die iterum. Stabat iohannes: et ex discipulis eius duo. Et respiciens ambulantem ipsum dicit. Ecce agnus dei. Et audierunt duo discipuli eius loquentem: et secuti sunt ipsum conversi autem illis. et videns eos sequentes se: dicit eis. Quid queritis. Qui dixerunt ei. Rabbi: quod interpretatum magister est. ubi habitas? Dicit eis. Venite et videte. venerunt et viderunt ubi maneret: et apud eum manserunt die illo. Hora autem erat: quasi decima. Erat autem andreas frater symonis petri: unus ex duobus qui audierant a iohanne: et secuti fuerunt eum. Invenit hic primum fratrem suum symonem. et dicit ei. Invenimus messiam: quod est interpretatum christus. Et adduxit eum ad ipsum. Intuitus autem eum ihesus dixit. Tu es symon filius ioanna: tu vocaberis cephas: quod interpretatur petrus. Iocastum voluit ne galileam. et invenit philippum: et dicit ei ihesus. Sequere me. Erat autem philippus: abethsaida civitate andre et petri. Invenit philippus nathanahel: et dixit ei. Quem scripsit moyses in lege et propheta: invenimus ipsum filium ioseph: anazareth. Et dixit ei nathanahel anazareth potest aliquid bonum esse? Dicit ei philippus. Veni et vide. vidit ihesus nathanahel venientem ad se. et dicit deo Ecce vere israelita: in quo dolus non est. Dicit ei nathanahel. Unde me nosti? Respondit ihesus et dixit ei: Prius quam te philippus vocaret cum es sub ioseph: vidi te. Respondit ei nathanahel: et ait. Rabbi: tu es filius dei: tu es rex israel. Respondit ihesus: et dixit ei. Quia dixi tibi vidi te sub ioseph: credis meis? Ihs videbis. Et dicit ei. Amen amen dico vobis. videbitis celum apertum: et angelos dei ascendentes et descendentes: super filium hominis.

Et die terti nuptie facte sunt in cana galilee: et erat mater ihu ibi. Vocatus est autem et ihesus et discipuli eius ad nuptias. Et deficiente vino: dicit mater ihu ad eum. Vinum non habent et dicit ei ihesus. Quid michi et tibi est mulier? Non dum venit hora mea. Dicit mater eius ministris. Quodcumque dixerit vobis: facite. Erant autem ibi lapidee pdae sex posite: secundum purificationem iudeorum. Capientes singule metretas bimas vel ternas. Dicit eis ihesus. Implete pdae aqua: et impleverunt eas usque ad summum. Et dicit eis ihesus. Haurite vniat: et ferte architriclino. Et audiverunt. ut autem gustavit architriclinus aquam vinum factam: et non sciebat unde esset. Ministri autem sciebant: qui hauerant aquam. vocat sponsum architriclinus: et dicit ei. Omnis homo primum bonum vinum potuit: et cum inebriati fuerint tunc id quod deterius est. Tu autem servasti bonum vinum usque adhuc. Et sic fecit in cana signum

ignorum ihus in tana galilee: et manifestant gloriam suam. Et crediderunt iudei: discipuli eius. **P**o-
huc descendit capharnaum: ipse et mater eius: et fratres eius: et discipuli eius: et ibi manserunt non multis
diebus. Et prope erat pascha iudeorum: et ascendit iherosolimam ihus. Et inuenit in templo uidentes
bones et oues: columbas: et nummularios sedentes. Et cum fecisset quasi flagellum de funiculis: omnes
eiecit de templo. Oves quoque et boues: et nummulariorum effudit es et mensas subuertit. Et ipsi qui co-
lumbas uendebant dixerunt. Abserte ista hinc: et uolite facere domum patris mei: domum negotiationis
recordati uero discipuli eius similes: quia scriptum est: zelus domus tue: comedit me. Respondiderunt ergo
iudei et dixerunt ei. Quod signum ostendis nobis quia hec facis? Respondit ihus et dixit eis. Soluite tem-
plum hoc et in tribus diebus excitabo illud. Dixerunt ergo iudei. Quadraginta et sex annis edificatum est
templum hoc. Et tu in tribus diebus excitabis illud? Ille autem dicebat de templo corporis sui. Cum ergo re-
surrexisset a mortuis: recordati sunt discipuli sui quia hoc dicebat. Et crediderunt scripture: et sermone quem
dixit ihus. Cum autem esset iherosolimis pascha iudei festo: multi crediderunt in nomine eius: que facie-
bat. Ipse autem ihus non credebatur semetipsum eis: eo quod ipse nosset omnes. et quia opus ei non erat ut quis
testimonium perhiberet de homine. Ipse enim sciebat quid esset in homine. **in q**

Erat autem homo capharnaicus: modicus nomine: princeps iudeorum. **H**ic uenit ad ihm nocte:
et dixit ei. Rabbi: scimus quia adeo uenisti magister. Nemo enim potest hec signa facere que tu facis. nisi
fuerit deus cum eo. Respondit ihus et dixit ei. Amen amen dico tibi: nisi quis natus fuerit denuo
non potest uidere regnum dei. Dicit ad eum modicus. Quomodo potest homo nasci cum sit senex?
Nunquid potest inuentrem matris sue iterato inire et nasci? Respondit ihus. Amen dico tibi: nisi
quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto: non potest introire in regnum dei. Quod natum est ex carne
caro est: et natum est ex spiritu: spiritus est. Non mireris quia dixi tibi: oportet uos nasci denuo. Spiritus
ubi uult spirat: et uocem eius audis sed nescis unde ueniat et quo uadat. Respondit modicus et dixit ei. Quomodo
possunt hec fieri? Respondit ihus et dixit. Tu es magister misrahel: et hec ignoras? Amen dico tibi:
quia quod scimus loquimur: et quod uidimus testamur: et testimonium nostrum non accipitis. Si terrena dixi
uobis et non creditis: quomodo si dixerero uobis celestia credetis? Et nemo ascendit in celum: nisi qui descendit de
celo: filius hominis qui est in celo. Et sicut moyses exaltauit serpentem in deserto: ita exaltari oportet fi-
lius hominis. Ut omnis qui credit in ipso non pereat: sed habeat uitam eternam. Sic enim dilexit mundum:
ut filium suum unigenitum daret: ut omnis qui credit in eum non pereat: sed habeat uitam eternam.
Non enim misit deus filium suum in mundum: ut iudicet mundum: sed ut saluetur mundus per ipsum.
Qui credit in eum: non iudicatur. Qui autem non credit: iam iudicatus est: quia non credit in nomine
unigeniti filii dei. Hoc est autem iudicium: quia lux uenit in mundum: et dilexerunt homines magis
tenebras quam lucem: erant enim eorum mala opera. Omnis enim qui mala agit odit lucem: et non
uenit ad lucem: ut non arguantur opera eius. Qui autem facit ueritatem uenit ad lucem: ut mani-
festentur opera eius: quia uideo similes facta. Post hec uenit ihus. et discipuli eius in iudeam terram. et
illic demonstrabatur eum eis: et baptizabat. Erat autem et iohannes baptizans in Bethaniam: quia
aque multe erant illic: et ueniebant et baptizabantur. Non dum enim missus fuerat in carcerem iohannes
factus est ergo questio ex discipulis iohannis. cum uideris: de purificatione. Et uenerunt ad iohannem: et dixerunt
ei. Rabbi. Qui erat tecum transiordanem: cui tu testimonium perhibuisti: ecce hic baptizat: et omnes ueniunt ad
eum. Respondit iohannes: et dixit. Non potest homo quinquam nisi fuerit ei datum de celo. Ipsi uos multi testimo-
nium perhibetis quod dixerim: ego non sum christus: sed quia missus sum ante illum. Qui habet sponsam: spon-
sus est. Amicus autem sponsi qui stat et audit eum: gaudio gaudet: propter uocem sponsi. Hoc ergo gaudium
meum: impletum est. Illum oportet crederet: me autem minus. Qui de terra est: de terra loquitur. Qui de celo
uenit: super omnes est. Et quod uidit et audiuit: hoc testatur: et testimonium eius nemo accipit. Qui eius
testimonium accipit: signauit quia de ueritate est. Qui enim ex deo uerba dei loquitur: non enim ad mensuram
dat de spiritum. pater diligit filium: et omnia dedit in manus eius. Qui credit in filium: habet uitam eternam
Qui autem incredulus est filio: non uidebit uitam: sed ira dei manet super eum. **in q**

Vergo cognouit ihus quia audierunt pharisei quia ihus plures discipulos facit et baptizat quam
iohannes quamquam non baptizaret. sed discipuli eius. Reliquit iudeam: et abiit iterum in galile-
am. Oportebat autem eum transire: per samariam. uenit ergo in ciuitatem samariam: que dicitur
sichem iuxta predium quod dedit iacob ioseph filio suo: erat autem ibi: fons iacob. Ihus ergo fatigatus exi-
tere: sedebat sic super fontem: hora erat: quasi sexta. uenit mulier samaritana haurire aquam. Dicit ei ihus.
Da michi bibere: discipuli autem eius abierant in ciuitatem: ut ab eis emerent. Dicit ergo ei mulier samaritana
illa. Quomodo tu iudeus cum sis bibere a me possis. que sum mulier samaritana. Non enim conuiuantur iudei
samaritanis. Respondit ihus et dixit ei. Si scires domum dei: et quis est qui dicit tibi da michi bibere: tu for-
sitan petisses ab eo: et dedisset tibi aquam uitam. Dicit ei mulier. Domine neque in quo habuias habes et
putens alius est. unde ergo habes aquam uitam? Nunquid tu maior es patre nostro iacob: qui dedit nobis

30.
piterum: et ipse excohibet et filij eius: et pecora eius. Respondit ihesus et dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua hac fiet iterum. Qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei non fiet iterum. Sed aqua quam ego dabo ei: fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam. Dicit ad eum mulier. Domine michi da hanc aquam ut non sitiam neque eriam hanc haurire. Dicit ei ihesus. vade: uoca uirum tuum et ueni hic. Respondit mulier et dixit: non habeo uirum. Dicit ei ihesus. Benedixisti quia non habeo uirum: quinq; enim uiros habuisti: et nunc quem habes non est tuus uir hoc uere dixisti. Dicit ei mulier. Domine uideo quia propheta es tu. Patres nostri in monte hoc adorauerunt: et uos dicitis quia iherosolymus est locus: ubi oportet adorare. Dicit ei ihesus. Mulier: crede michi quia uenit hora: quando neque in monte hoc: neque in iherosolymis adorabitur pater. Vos adoratis quod uestitis: nos adoramus quod scimus: quia salus ex iudeis est. Sed uenit hora et nunc est quando ueri adoratores adorabunt patrem: in spiritu et ueritate. Nam et pater tales querit: qui adorant eum. Spiritus est deus et qui eos adorant: in spiritu et ueritate oportet adorare. Dicit ei mulier. Scio quia messias uenit qui dicitur christus. Cum ergo uenerit ille nobis annuntiabit omnia. Dicit ei ihesus. Ego sum qui loquor tibi. Et continuo uenerunt discipuli eius: et mirabantur cum adhuc loquebatur. Nemo tamen dixit quid queris: aut quid loqueris cum illa. Reliquit ergo ydriam suam mulier: et abiit in ciuitatem: et dicit illis hominibus. Esem te et uidete hominem: qui dixit michi omnia quecumque feci. Nunquid que est christus. Exierunt decem: et ueniebant ad eum. Interea rogabant eum discipuli eius dicentes. Rabbi. manduca. Ille autem dicit eis. Ego cibum habeo manducare: quem uos nescitis. Dicebant ergo discipuli adinuicem. Nunquid aliquis attulit ei ad manducandum? Dicit eis ihesus. Meus cibus est ut faciam uoluntatem eius qui misit me: ut perficiam opus eius. Nonne uos dicitis quod adhuc quatuor messes et messis uenit. Ecce dico uobis leuate oculos uros et uidete regiones: quia albe sunt iam ad messendum. Qui metit mercedem accipit: et congregat fructum in uitam eternam. ut qui seminat: simul gaudeat et qui metit. In hoc est uerbum uerum. Quia alius est qui seminat et alius est qui metit. Ego misi uos metere: quod uos non laborastis. Alij laborauerunt: et uos in labores eorum introistis. Gratia autem illa: multi crediderunt in eum samaritanorum: propter uerbum mulieris: testimonium perhibentis: quia dixit michi omnia quecumque feci. Cum uenissent ergo samaritani ad eum: rogauerunt eum ut ibi manerent. Et mansit ibi duos dies: et multo plures crediderunt: propter sermones eius: et implei dicebat. Quia iam non propter tuam loquelam credimus: quia enim audimus et scimus quia ipse est uere saluator mundi. Post duos autem dies exiit inde: et abiit in galileam. Ipse enim ihesus testimonium perhibuit: quia propheta in sua patria: honorem non habet. Cum ergo uenisset in galileam: exceperunt eum galilei. Cum oia uidissent que fecerat in die festo iherosolymis et ipse uenerant in diem festum. uenit et iterum in canan galilee ubi fecit aquam uinum. Et erat quidam regulus: cuius filius infirmabatur capharnaum. Erat enim audisset quia ihesus adueniret a iudea in galileam abiit ad eum et rogabat eum: ut descenderet: et sanaret filium eius. Incipiebat enim mori. Dicit ad eum ihesus. Quia si signa et prodigia uideritis: non creditis. Dicit ad eum regulus. Domine: descende prius quam moriatur filius meus. Dicit ei ihesus. vade: filius tuus uiuit. Credit homo sermoni quem dixit ei ihesus: et ibat. Jam autem eo descenderente. serui occurrerunt ei et nuntiauerunt dicentes: quia filius eius uiueret. Interrogabat autem horam ab eis: in qua melius habuerit et dixerunt ei. Quia heri hora septima: reliquit eum febris. Congnouit ergo pater: quia illa hora erat in qua dixit ei ihesus filius tuus uiuit: et credidit ipse: et domus eius tota. ¶

Hoc iterum secundum signum fecit: cum uenisset a iudea in galileam. Post hoc erat dies festus iudeorum. Et ascendit ihesus iherosolimam. Est autem iherosolymus probatica piscina: que conuocatur hebraice bethsaida: quinq; portibus huius. In his iacebat multitudo magna languentium: cecorum: claudorum: aridorum: expectantium aque motum. Angelus autem domini secundum tempus descendeat in piscinam: post motionem aque: sanus fiebat aqua cuiusque infirmitate detinebatur. Erat autem quidam homo ibi: triginta et octo annos habens infirmitate sua. Hunc cum uidisset ihesus iacentem: et cognouisset quia multum iam tempus haberet: dicit ei. Vis sanus fieri? Respondit ei alanguens. Domine: hominem non habeo: ut cum turbata fuerit aqua: mittat me in piscinam. Dum uero uenit ego alius ante me descendit. Dicit ei ihesus. Surge: tolle grabatum tuum et ambula. Et statim sanus factus est homo: et sustulit grabatum suum et ambulabat. Erat autem sabbatum in illo die. Dicebant iudei illi qui sanatus fuerat. Sabbatum est non licet tibi tollere grabatum tuum. Respondit eis. Qui me fecit sanum: ille michi dixit. Tolle grabatum tuum et ambula. Interrogauerunt ergo eum: quis est ille homo: qui dixit tibi. tolle grabatum tuum et ambula. Is autem qui sanus effectus fuerat nesciebat quis esset. Ihesus autem de throno constituta in loco. Postea inuenit eum ihesus in templo: et dixit illi. Ecce sanus factus es: iam non peccare: ne deterius tibi aliquid contingat. Abiit ille homo et nuntiavit iudeis: quia ihesus esset: qui fecit eum sanum. Propterea persequerantur iudei ihm: quia ipse faciebat in sabbato. Ihesus autem respondit eis. Pater meus usque modo operatur: et ego opor. Propterea ergo magis querebant eum iudei interficere: quia non solum soluebat sabbatum: sed et patrem suum dicebat deum: equalem se faciens deo. Respondit itaque ihesus: et dicit eis. Amen amen dico uobis

non potest filius ase facere quicquid: nisi quod uiderit patrem facientem. Quicquid enim fecerit ille
hec et filius similiter facit. Pater enim diligit filium: et omnia demonstrat ei: que ipse fecit. Et maiora
his demonstrabit ei opera: ut uos miremini. Sicut enim pater suscitavit mortuos et uiuificat. Neque enim
pater iudicat quemquam: sed iudicium omne dedit filio: ut omnes honorificent filium: sicut honorificat
patrem. Qui non honorificat filium: non honorificat patrem qui misit illum. Amen amen dico uob: quia
uenit hora et nunc est. Quia qui uerbum meum audit: et credit ei qui misit me: habet uitam eternam. Et
in iudicium non uenit: sed transiit a morte in uitam. Amen amen dico uob: quia uenit hora et nunc
est: quando mortui audient uocem filii dei: et qui audierint uiuent. Sicut enim pater habet uitam in semet
ipso: sic dedit et filio uitam habere in semetipso. Et potestatem dedit ei et iudicium facere: quia filius ho
minis est. Nolite mirari hoc: quia uenit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient uocem
eius. Et procedent qui bona fecerunt resurrectionem uite: qui uero mala egerunt resurrectionem
iudicii. Non possum ego ame ipso facere quicquid: sicut audio iudico: et iudicium meum iustum est.
Quia non quero uoluntatem meam: sed uoluntatem eius qui misit me. Si ergo testimonium perhi
bio de me: testimonium meum non est uerum. Aliud est: qui testimonium perhibet de me: uos misistis ad
iohannem: et testimonium perhibuit ueritati. Ego autem non ab homine: testimonium accipio: sed hec di
co: ut uos salui sitis. Ille erat lucerna lucens et ardens: uos autem uoluistis ad horam occultare uultum ei.
Ego autem habeo testimonium manus iohannis. Opera enim que dedit pater ut perficerem ea: ipsa opera
que ego facio: testimonium perhibent de me quia pater me misit. Et qui misit me pater: ipse testimonium
perhibuit de me. Neque uocem eius unquam audistis: neque speciem eius uidistis. Et uerbum eius non habe
tis in uobis manens: quia quem misit ille: hunc uos non creditis. Scrutamini scripturas: quia uos puta
tis in ipsis uitam eternam habere. Et ille sunt que testimonium perhibent de me. Et non uultis uenire
ad me: ut uitam habeatis. Claritate ab hominibus non accipio sed cognoui uos: quia dilectionem
dei non habetis in uobis. Ego ueni in nomine patris mei: et non accipitis me: si alius uenerit in nomine
suo: illum accipietis. Quomodo potestis uos credere: qui gloriam ab hominibus accipitis: et gloriam que
a solo est deo non queritis. Nolite putare quia ego accusaturus sum uos apud patrem. Est qui ac
cusat uos: moyses in quo speratis. Si enim crederetis moysi: crederetis forsitan et michi. De me enim
ille scripsit. Si autem illius litteris non creditis: quomodo meis uerbis crederetis? **vi**

Post hec abiit ihesus transmare galilee: quod est tyberiadis. Et sequebatur eum multitudo mag
na quia uidebant signa que faciebat: super his qui infirmabantur. Subiit ergo in montem ihesus: et
ibi sedebat cum discipulis suis. Erat autem proximum pascha: dies festus iudeorum. Cum so
leuasset ergo oculos ihesus: et uidisset quia multitudo maxima uenit ad eum: dicit ad philippum. Unde eme
mus panes ut manducent hi? Ipse enim sciebat quid esset factururus. Respondit ei philippus. Quorum
denariorum panes non sufficient eis: ut unusquisque modicum quid accipiat. Dicit ei unus ex discipulis
eius: andreas frater symonis petri. Est puer unus hic: qui habet quinque panes ordeatis et duos pisces.
Sed hi quid sunt inter tantos. Dicit ergo ihesus: facite homines discumbere: erat autem fenum multum
in loco. Distribuerunt ergo uiri: in numero quasi quinque milia. Accipit ergo panes ihesus: et cum gratias
egisset: distribuit discumbentibus. Similiter et expis: quantum uolebant: ut autem impleti sint:
dixit discipulis suis. Colligite que supauerunt fragmenta ne pereant. Collegerunt ergo: et impleuerunt
duodecim cophinos fragmentorum: ex quinque panibus ordeatis: que supersuerunt: his qui manducauerant.
Alii ergo homines cum uidissent quod fecerat signum: dicebant quia hic est uere propheta: qui uenturus est
in mundum. Ihesus ergo. Cum cognouisset quia uenturi esset: ut raperent eum: facerent eum regem. Fug
iterum in montem ipse solus. Ut autem sero factum est: descenderunt discipuli eius ad mare. Et cum
astendissent nauim: uenerunt transmare in capharnaum. Et tenebre iam facte erant: et non uenerat
adeos ihesus. Mare autem uento flante magno exurgebat. Cum remigassent ergo: quasi stadia uiginti
quinque aut triginta: uident ihesum ambulante super mare: et proximum nauim fieri: et timuerunt. Ille
autem: dicit eis. Ego sum: nolite timere. Voluerunt ergo eum accipere in nauim: et statim fugit na
uis ad terram quam ibant. Altera die turba que stabat transmare: uidit quia nauicula alia non
erat ibi: nisi una. Et quia non intrasset cum discipulis suis ihesus in nauim: sed soli discipuli ei
abissent. Alie uero supuenerunt naues: a tyberiade iuxta locum ubi manducauerant panem
gratias agentes domino. Cum ergo uidisset turba quia ihesus non esset ibi: neque eius astenderunt in na
uiculas: et uenerunt capharnaum querentes ihesum. Et cum inuenissent eum transmare: dixerunt
ei Rabbi. quando huc uenisti? Respondit ihesus: et dixit. Amen amen dico uob. Queritis me: non
quia uidistis signa: sed quia manducauistis expis et saturati estis. Operamini: non cibum qui per
it. Sed qui permanet uitam eternam: quem filius hominis uobis dabit: hunc enim pater signauit deo.
Dixerunt ergo ad eum. Quid faciemus ut operemur opera dei? Respondit ihesus: et dixit eis. Hoc
est opus dei: ut credatis meum: quem misit ille. Dixerunt ergo ei. Quod ergo tu facis signum: ut uide

annus et credamus tibi quid operaris. Patres nostri manna manducauerunt in deserto: sicut scriptum est Panem de celo: dedit eis manducare. Dicit ergo eis ihesus. Amen amen dico uobis: non moyses dedit uobis panem de celo: sed pater meus dat uobis panem de celo uerum. Pans est enim dei qui descendit de celo: et dat uitam uiuendo. Dixerunt ergo ad eum. Domine: semper da nobis panem hunc. Dicit at eis ihesus. Ego sum pans uite. Qui uenit ad me non esuriat. Et qui credit in me: non sitiet unquam. Sed dixi uobis: quia et uidistis me: et non credidistis. Omne quod dat michi pater ad me ueniet: et eum qui uenit ad me: non eiciam foras. Quia descendi de celo: non ut faciam uoluntatem meam sed uoluntatem eius qui misit me. Hic est autem uoluntas eius qui misit me patris: ut omne quod dedit michi non perdam ex eo: sed resuscitem illud in nouissimo die. Hec est enim uoluntas patris mei qui misit me ut omnes qui uident filium et credit meum: habeant uitam eternam. Et resuscitabo eum ego in nouissimo die. murmurabant ergo iudei de illo: quia dixerat ego sum pans qui de celo descendi: et dicebat. Nonne hic est ihesus filius ioseph: cuius nos nouimus patrem et matrem: quomodo ergo dicit hic: quia de celo descendi? Respondit ergo ihesus: et dixit eis: nolite mirari in uicem. Nemo potest uenire ad me: nisi pater qui misit me traxerit eum. Et ego resuscitabo eum: in nouissimo die. Est scriptum in prophetis: erunt omnes doctores dei. Omnis qui audiuit a patre et didicit: uenit ad me. Non quia patrem uidit quisquam: nisi is qui est a deo: hic uidit patrem. Amen amen dico uobis qui credit in me habet uitam eternam. Ego sum: pans uite. Patres nostri manducauerunt in deserto manna: et mortui sunt. Hic est pans de celo descendens: ut si quis ex ipso manducauerit: non moriatur. Ego sum pans uiuus: qui de celo descendi. Si quis manducauerit ex hoc pane: uiuet in eternum. Et pans qui ego dabo caro mea est: pro mundi uita. Litigabant ergo iudei: ad inuicem dicentes. Quomodo potest hic nobis carnem suam ad manducandum dare. Dicit ergo eis ihesus. Amen amen dico uobis: nisi manducaueritis carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem non habebitis uitam in uobis. Qui manducat meam carnem: et bibit meum sanguinem in me manet: et ego nullo. Sicut misit me uiuens pater: et ego uiuo propter patrem. Et qui manducat me: et ipse uiuet propter me. Hic est pans: qui de celo descendit. Non sicut manducauerunt patres nostri manna: et mortui sunt. Qui manducat hunc panem uiuet in eternum. Hec dixit in synagoga. Multi ergo audientes discipulis eius: dixerunt. Durus est hic sermo: quis potest eum audire. Sciens autem ihesus apud semetipsum: quia murmurarent de hoc discipuli eius: dixit eis. hoc nos scandalizat. Si ergo uideritis filium hominis ascendentem: ubi erat prius hic scietis quia ego sum. Spiritus est qui uiuificat: caro non prodest quicquam. Verba que ego locutus sum uobis: spiritus et uita sunt. Sed sunt quidam ex uobis: qui non credunt. Sciebat enim ab initio ihesus: qui erant non credentes: et quis traditurus esset eum. Et dicebat. Propterea dixi uobis: quia nemo potest uenire ad me nisi fuerit ei datum a patre meo. Ex hoc multi discipulorum abierunt retro: et iam non cum illo ambulabant. Dicit ergo ihesus adduodecim. Numquid et uos multis abire? Respondit ei symon petrus. Domine ad quem ibimus: uerba uite habes: et nos credimus et cognouimus: quia tu es christus filius dei. Respondit ei ihesus. Nonne ego uos duodecim elegi? et ex uobis unus dyabolus est. Dicebat autem uitam symonis schariotehen. Hic enim erat traditurus eum: cum esset unus ex duodecim. **¶**

Post hec ambulabat ihesus in galileam: non enim uolebat in iudeam ambulare: quia querebant eum iudei interficere. Erat autem in proximo dies festus iudeorum: scilicet phascia. Dixerunt autem fratres eius ad eum: transi hinc: et uade in iudeam ut et discipuli tui uideant opera tua que facis. Nemo quippe in occulto aliquid facit: et querit ipse in palam esse. Si hec facis: manifestas te ipsum mundo. Neque enim fratres eius: credebant in eum. Dicit eis ihesus. Tempus meum non dicitur aduenire tempus autem uesterum semper est paratum. Non potest mundus odisse odisse nos: me autem odit quia ego testimonium perhibeo de illo: quia eius mala sunt opera. Vos ascendite ad diem festum hunc ego non ascendo ad diem festum istum. Quia meum tempus non dicitur impletum esse. Hec cum dixisset: ipse mansit in galilea. Ut autem ascenderunt fratres eius: tunc et ipse ascendit ad diem festum: non manifeste: sed quasi in occulto. Iudei ergo querebant eum in die festo: et dicebant. ubi est ille? Et murmur multus de eo erat in turba. Quidam enim dicebant: quia bonus est. Alii autem dicebant: non: sed sedunt turbas. Nemo tamen palam loquebatur de illo: propter metum iudeorum. Jam autem die festo mediantem: ascendit ihesus in templum: et docebat. Et mirabantur iudei dicentes. Quomodo hic literas scit cum non didicerit? Respondit eis ihesus et dixit. Mea doctrina non est mea: sed eius qui misit me. Si quis uoluerit uoluntatem eius facere: cognoscat de deo: na utrum ex deo an a me ipso loquar. Qui a se ipso loquitur: gloriam propriam querit. Qui autem querit gloriam eius qui misit illum: hic uerax est et in iustitia in illo non est. Nonne moyses dedit uobis legem et nemo ex uobis facit legem? Quid me queritis interficere? Respondit turba et dixit. Deum non habes quis te querit interficere. Respondit ihesus. et dixit eis unum opus feci: et omnes miramini. Propterea moyses dedit uobis circumcisionem: non quia ex moysen est

sed ex patribus: et sabbato circumciditis hominem. Si circumcisionem accipit homo in sabbato: ut non soluitur lex moysi: hic undem indignamini quia totum hominem sanum feci in sabbato. Nolite iudicare secundum faciem: sed iustum iudicium iudicate. Dicebant ergo quidam ex iherosolymitanis. Nonne hic est quem querunt interficere? Ecce palam loquitur et nihil ei dicunt. Nunquid uere cognouerunt principes. quia hic est christus: sed hunc sanum unde sit? christus autem cum uenerit nemo scit unde sit. Clamabat ergo docens in templo ihesus: et dicens. Et me scitis et unde sum scitis: et tamen ipso non ueni: sed est uerus qui misit me: quem nos non scitis. Ego scio eum: quia ab ipso sum et ipse me misit: querebant ergo eum apprehendere: et nemo misit manum in eum: quia dum uenerat non hora eius. Deturba autem multi crederunt in eum. Et dicebant. christus cum uenerit: nunquid plura signa faciet quam hic facit? Audierunt pharisei turbam murmurantem de illo hec. Et miserrunt principes et pharisei ministros: ut apprehenderent eum. Dicit ergo ihesus: adhuc quod modum tempus uobiscum sum: et uado ad eum qui misit me. Queritis me et non inuenietis. Et ubi sum ego: uos non potestis uenire. Dixerunt ergo iudei ad semetipsos. Quis hic iustus est: quia non inuenimus eum. Nunquid in dispersionem gentium iustus est: et docturus gentes? quis est hic sermo quem dicit: querit me me et non inuenietis? Et ubi sum ego uos non potestis uenire? Inquit sermo autem die magno festiuitatis: stabat ihesus et clamabat dicens. Si quis sitis: ueniat ad me et bibat. Qui credit in me sicut dicit scriptura: flumina de uentre eius fluent aque uiue hoc autem dixit de spiritu: quem accepturi erant: credentes in eum. Non dum enim erat spiritus datus: quia ihesus non dum fuerat glorificatus. Ecce illa enim turba cum audissent hos sermones eius: dicebant hic est uere propheta. Alii dicebant hic est christus. Quidam autem dicebant. Nunquid christus uenit? Nonne scriptura dicit: quia iherusalem dauid et debethleem castello: ubi erat dauid uenit christus? Dissensio itaque facta est in turba propter eum. Quidam autem ex iudeis uolebant apprehendere eum: sed nemo misit super illum manum. Venerunt ergo ministri ad pontifices et ad phariseos et dixerunt eis illi. Curare non adduxistis eum. Responderunt ministri. Nunquam sic locutus est homo: sicut hic homo. Responderunt ergo eis pharisei. Nunquid et uos seducti estis? Nunquid aliquis ex principibus credidit in eum aut ex phariseis? sed turba hec que non nouit legem: maledicti sunt. Dicit moedernus ad eos: ille qui uenit ad eum nocte: qui unus erat ex iudeis. Nunquid lex nostra iudicat hominem: nisi audierit ab ipso prius: et cognouerit quid faciat? Responderunt et dixerunt ei. Nunquid et tu galileus es scrutare et uide: quia propheta agathlea non surgit. Et reuersi sunt unusquisque in domum suam.

Ihesus autem preiit in montem oliueti: et diluulo iterum uenit in templum: et omnis populus uenit ad eum: et sedens docebat eos. Adduxerunt autem scribe et pharisei in adulterio deprehensam et statuerunt eam in medio: et dixerunt ei. Magister: hec mulier modo deprehensa est in adulterio. Iuxta autem moyses mandauit nobis: huiusmodi lapidare. Tu ergo quid dicis? hec autem dicebant temptantes eum: ut possent accusare eum. Ihesus autem inclinans se deorsum: digito scribebat in terra. Cum autem persisterent interrogantes: erexit se: et dixit eis. Cuius sine peccato est uestrum: primum in illam lapidem mittat. Et iterum se inclinans: scribebat in terra. Audientes autem unus post unum exiebant: incipientes a senioribus. Et remansit solus: et mulier in medio stans. Erigens autem se ihesus: dixit ei. Mulier ubi sunt qui te accusabant? nemo te condemnauit? Cuius dixit nemo domine. Dicit autem ihesus: nec ego te condemnabo. Vade et amplius iam non peccare. Iterum ergo locutus est eis ihesus dicens. Ego sum lux mundi. Qui sequitur me non ambulat in tenebris: sed habebit lucem uite. Dixerunt ergo pharisei. Tu de te ipso testimonium perhibes. Testimonium tuum non est uerum. Respondit ihesus et dixit eis. Et si ego testimonium perhibeo de me ipso: uerum est testimonium meum hic. Quia scio unde ueni: et quo uado uos autem nescitis unde ueni: aut quo uado. uos secundum carnem iudicatis: ego non iudico quemquam. Et si iudico ego: iudicium meum uerum est. Quia solus non sum: sed ego: et qui misit pater me. Et iuxta lege uestra scriptum est: quia duos hominum testimonium uerum est. Ego sum qui testimonium perhibeo de me ipso: et testimonium perhibet de me qui misit me pater. Dicebat ergo: ubi est pater tuus? Respondit ihesus. Neque me scitis: neque patrem meum. Si me sciretis: forsitam et patrem meum sciretis. Hec uerba locutus est in gazophylatio: docens in templo. Et nemo apprehendit eum: quia non dum uenerat hora eius. Dicit ergo iterum eis ihesus. Ego uado et queritis me: et impetato uestro moriemini. Quis ego uado: uos non potestis uenire. Dicebant ergo iudei. Nunquid interficiet semetipsum: quia quod ego uado uos non potestis uenire. Et dicebat eis. uos de deorsum estis: ego de super sum. uos de mundo hoc estis: ego non sum de hoc mundo. Dicit ergo uobis quod moriemini impetato uestro. Si enim non crederetis quia ego sum: moriemini impetato uestro. Dicebat ergo ei. Tu quis es? Dicit eis ihesus. Quia dixi uobis: et qui loquor uobis. Quia habeo de uobis loqui et iudicare: sed qui misit me: uerax est. Et que audiui ab eo: hec loquor in mundo. Et non cognouerunt qui patrem eius dicebat deum. Dicit

ergo eis ihus. Cum exultaueritis filium hominis: tunc cognoscetis quia ego sum. Et ame ipso facio michi sed docuit me pater ita loquor. Et qui me misit me est et non reliquit me solum. Quia ego que planta sunt ei: facio semper. Et illo loquente multi crediderunt in eum. Dicebat ergo ihus ad eos: qui crederunt ei iudeos. Si uos manseritis in sermone meo: uere discipuli mei eritis. Et cognoscetis ueritatem: et ueritas liberabit uos. Responderunt ei. Semen abrahe sumus: et non sumus seruimus unquam. Quomodo tu dicis liberi eritis. Respondit eis ihus. Amen amen dico uobis. Quia omnis qui facit peccatum: seruus est peccati. Seruus autem non manet in domo in eternum: filius manet in eternum. Si ergo filius uos liberauerit: uere liberi eritis. Sed non quia filii abrahe estis: sed queritis me interficere: quia sermo meus non capit in uobis. Ego quod uidi apud patrem loquor: et uos que uidistis apud patrem uestrum facitis. Responderunt et dixerunt ei. Pater noster abraham. Dicit eis ihus. Si filii abrahe estis: opera abrahe facite. Nunc autem queritis me interficere hominem qui ueritatem uobis locutus: quam audimus a deo. Hoc abraham non fecit: uos facitis opera patris uestri. Dixerunt itaque ei. Nos ex formatione non sumus nati: omni patrem habemus deum. Dicit ergo eis ihus. Si deus pater uester esset: diligeretis utique me. Ego enim ex deo processi: et ueni. Neque enim ame ipso ueni: sed ille me misit. Quare loquelam meam non cognoscitis: quia non potestis audire sermonem meum: uos ex patre dyabulo estis: et desideria patris uestri uultis facere: ille hominada erat ab initio et in ueritate non stetit: quia non est ueritas mea. Cum loquitur mendacium: ex proprio loquitur quia mendax est et pater eius. Ego autem quia ueritatem dico non creditis michi. Quis ex uobis arguit me de peccato: si ueritatem dico: quare uos non creditis michi. Qui est ex deo uerba dei audit. Propterea uos non auditis: quia ex deo non estis. Responderunt ergo iudei. Nonne benedicimus uos quia sanctificantur es: et demouimus hies. Respondit ihus. Ego demonum non habeo sed honorifico patrem meum: et uos inhonorastis me. Ego autem non quero gloriam meam: et qui querat et iudicet. Amen amen dico uobis sermonem meum si quis seruauerit mortem non uidebit in eternum. Dixerunt ergo iudei. Nunc cognouimus quia demonum habes. Abraham mortuus est et propheta: et tu dicis si quis sermonem meum seruauerit: non gustabit mortem in eternum. Dixerunt ergo iudei. Nunc cognouimus quia demonum habes. Numquid tu maior es patre uro abraham qui mortuus est: et propheta mortui sunt quem te ipsum facis. Respondit ihus. Si ego glorifico me ipsum: gloria mea nichil est. Est pater meus qui glorificat me: quem uos quidem uoster estis dicatis. Et non cognouistis eum: ego ante nomen eum. Et si dixerem quia non scio eum: ero similis uobis mendax: sed scio eum et sermonem eius seruo. Abraham pater uester: exultauit ut uideret diem meum: et uidit: et gaudens est. Dixerunt ergo iudei ad eum. Cinquaginta annos non diu hies: et abraham uidisti. Dicit eis ihus. Amen amen dico uobis antequam abraham fieret: ego sum. Tulerunt ergo lapides in eum. Ihus autem abscondit se et exiit de templo. **U**

Hic preteriens uidit hominem cecum a matritate: et interrogauerunt eum discipuli sui habbi: quis peccauit. hic autem pater eius. ut cecus nasceretur. Respondit ihus. Neque hic peccauit neque parentes eius. sed ut manifestetur opera dei in illo. Ille oportet operari opera eius qui misit me. donec dies est. uenit nox quando nemo potest operari. Quam diu in mundo sum: lux sum mundi. Et cum dixisset: cepit lutum et fecit lutum ex spito. et hieuit lutum super oculos eius: et dixit ei. uade lانا in uaditatoriam siloe: quod interpretatur misus. Abiit ergo et lauit et uenit uidens. Itaque multi et qui uidebant eum prius: quia mendacius dicebant. Nonne hic est qui sedebat et mendicabat: alij dicebant quia hic est: alij autem: nequaquam: sed similis est eius. Ille uero dicebat: quia ego sum. Dicebant ergo ei. Quomodo aperti sunt tibi oculus tu. Respondit. Ille homo qui dicitur ihus: lutum fecit et unxit oculos meos: et dixit michi. uade ad uaditatoriam siloe: et laua. Et abiit laui: et laui: et uidi. Et dixerunt ei. ubi est ille. Dicit. nescio. Adducunt eum ad phariseos: qui cecus fuerat. Erat autem sabbatum: quando lutum fecit ihus: aperuit oculos eius. Iterum ergo interrogabant eum pharisei: quomodo uidisset. Ille autem: dixit eis lutum posuit michi super oculos: et laui et uidi. Dicebant ergo ex phariseis quidam. Non est hic homo a deo: qui sabbatum non custodit. Alij autem dicebant. Quomodo potest homo peccator hic signa facere: et scilicet erat mirum. Dicunt ergo ceteri iterum. Tu quid dicis de eo qui aperuit oculos tuos. Ille autem dixit quia propheta est. Non crediderunt ergo de illo uidet: quia cecus fuisset et uidisset: donec uiderint parentes eius qui uiderat. Et interrogauerunt eos dicentes. Hic est filius uester quem uos dicitis quia cecus natus est: quomodo ergo nunc uidet. Responderunt eis patres eius: et dixerunt. Scimus quia hic est filius noster: et quia cecus natus est: quomodo autem uideat nescimus: aut quis eius aperuit oculos nos nescimus. Ipsam interrogate et talem hiet ipse de se loquatur. Hec dixerunt parentes eius quia timebant iudeos. Jam enim conspiciat

uerunt iudei: ut si quis eum profiteretur xpm extra synagogam fieret. Propterea parentes eius dixe-
runt quia etatem het: ipm interrogate. vocauerunt ergo rursum hominem qui fuerat cecus: et dixer-
ei. Da gloriam deo: nos scimus: quia hic homo peccator est. Dicit ergo ille. Si peccator est nesci-
o: unum scio: quia cecus sum cum em: modo uideo. Dixerunt ergo illi. Quid fecit tibi quomodo appe-
ruit tibi oculos? Respondit eis. Dixi uobis et audistis iam: quid iterum uultis audire? Nunquid et
uos uultis discipuli eius fieri? maledixerunt ei: et dixerunt Tu discipulus eius sis. nos autem mo-
ysi discipuli sumus. Nos scimus quia moysi locutus est deus hunc autem nescimus unde sit. Respon-
dit ille homo et dixit eis. In hoc enim mirabile e: quia uos nescitis unde sit: et aperuit oculos meos
Scimus autem: de peccatores non audit. Sed si quis dei cultor est: et uoluntatem eius facit: hunc
exaudit. Saeculo non est auditum: quia quis oculos caeci nati. nisi xpus filius dei. Nisi eet hic adeo
non poterat quicquam. Responderunt: et dixerunt ei Impetatis natum es totus? et tu doces nos? et
eiecerunt eum foras. Auduit ihus quia eiecerunt eum foras. Et cum inuenisset eum: dixit ei. Tu
tredis in filium dei? Respondit ille et dixit. Quis es domine ut credam in eum? Et dixit ei ihus. Et
uidisti eum: et qui loquitur tecum ipse est. At ille ait. Credo domine: et prostratus adorauit eum. Dicit
ei ihus. In iudicia ego mittam mundum uerum: ut qui non uident uideant: et qui uident caeci fiant. Et
audierunt ex phariseis qui cum ipso erant: et dixerunt ei. Nunquid et uos caeci sumus? Dicit eis x-
pus. Si caeci es non haberetis peccatum. Nunc uero dicitis quia uidemus patrem nostrum in manu
mea amen dico uobis. Qui non intrat per ostium in ouile ouium sed ascendit alunde: ille
fur est et latro. Qui autem intrat per ostium: pastor est ouium. Hinc hostiarius aperit:
et oues uocem eius audiunt. Et proprias oues uocat nominatim: et educit eas. Et
cum proprias oues emiserit: ante eas uadit: et oues illum sequuntur: quia sciunt uocem eius
Alienum autem non sequuntur: sed fugiunt ab eo: quia non nouerunt uocem alienum. Hoc
proverbum dixit eis ihus. Illi autem non cognouerunt: quid loqueretur eis. Dicit ergo eis
iterum ihus. Amen amen dico uobis: quia ego sum ostium ouium. Omnes quotquot uenerunt
fures sunt et latrones: sed non audierunt eos oues. Ego sum ostium. Quic si quis introierit
saluabitur: et non ingredietur et egredietur et pascua inueniet. Fur non uenit nisi ut firetur: et
mactet: et perdat. Ego ueni ut uitam habeant: et habundantius habeant. Ego sum pastor bonus
Bonis pastor: animam suam dat pro ouibus. Mercenarius et qui non est pastor: oues non sunt
oues proprie: uidet lupum uenientem: et dimittit oues et fugit. Et lupus rapit: et dispergit oues
Mercenarius fugit autem: quia mercenarius est: et non perinet ad eum de ouibus. Ego sum pastor
bonus: et cognosco meam: et cognoscunt me meae. Sicut nouit me pater: et ego cognosco pa-
trem: et animam meam pono pro ouibus meis. Et alias oues habeo: que non sunt ex hoc ouili
et illas oportet me adducere: et uocem meam audient. Et fiet unum ouile: et unus pastor. Prop-
terea me pater diligit: quia ego pono animam meam: ut iterum summa eam. Nemo tollit eam
a me: sed ponam eam a me ipso. Potestatem habeo ponendi eam: et potestatem habeo iterum su-
mendi eam. hoc mandatum accepi a patre meo. Dissensio iterum facta est inter iudeos propter ser-
mones hos. Dicebant autem multi ex iis: demonum het et insanit. quid enim auditis? Alii dice-
bant hec uerba non sunt demonum habentis. Nunquid cecorum demonum potest oculos aperire
facta sunt autem eum in iherosolymis et hyemps erat. Et ambulabat ihus in templo: in porticu
salomonis: circumdederunt ergo eum iudei: et dicebant ei. Quousque animam nostram tollis? Si tu
es xpus dic nobis palam. Respondit eis ihus. loquor uobis: et non creditis. Opera que ego facio in no-
mine patris mei hec testimonium perhibent de me. Sed uos non creditis: quia non estis ex ouibus me-
is. Oues mee uocem meam audiunt: et ego cognosco eas: sciuntur me. Et ego uitam eternam
do eis: et non peribunt in eternum: et non rapiet eas quisquam de manu mea. Pater meus quod cedo
mihi manus omnibus est: et nemo potest rapere de manu patris mei. Ego et pater unum sumus.
Susceperunt lapides iudei: ut lapidarent eum. Respondit eis ihus. Multa opera bona ostendi uobis
ex patre meo: propter quod eorum opus me lapidatis? Responderunt ei iudei. De bono opere non
lapidamus te: sed blasphemiam. Et quia tu homo nimis sis: facis te deum. Respondit eis ihus. Nonne
scriptum est in lege uestra: quia ego dixi estis? Si illos dixit deos ad quos sermo dei factus est: et non
potest solum scriptura. Quem pater sanctificauit: et misit in mundum: et uos dicitis quia blasphemias
quia dixi filius dei sum? Si non facio opera patris mei: nolite credere mihi. Si autem facio: et si uideris
non uultis credere: operibus credite. Ut cognoscatis et credatis quia in me est pater: et ego in patre. Cre-
debant ergo eum apprehendere: et exiit de manibus eorum. Et abiit iterum trans iordanem meum tot
ubi erat iohannes baptizans primum: et mansit illic. Et multi uenerunt ad eum: et dicebant.
Quia iohannes quidam signum fecit in illum: omnia autem querimus: dixit iohannes de hoc uera erant.
Et multi crediderunt in eum. Erat quidam langues lazarus abethana: de castello marie: marthe et

fororis eius. **M**aria autē erat que unxit dominum unguento: et extersit pedes eius capillis suis: cuius
frater lazarus infirmabatur. Miserunt ergo sorores eius ad eum dicentes. Domine ecce quem amas
infirmus. Audiens autem ihesus: dixit eis. Infirmitas hec: non est ad mortem sed pro gloria dei: ut glorificetur
filius dei per eam. Dirigebat autem ihesus martham: et sororem eius mariam et lazarium. ut ergo audiuit
quia infirmabatur: nunc quidem mansit in eodem loco: duobus diebus. Deinde post hec: dicit discipulis
suis. Eamus in mundum iterum. Dicunt ei discipuli. Rabbi nunc querebant te iudei lapidare. Et iterum
vadis illuc: Respondit ihesus. Nonne duodecim hore sunt dies? Si quis ambulaverit in die non of-
fendit: quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulaverit nocte offendit: quia lux non est in eo. **H**ec
autem et post hec dicit eis. Lazarus annis noster dormit: sed vado ut assumpto exsuscitem eum. Dixerunt
ergo discipuli eius. Domine: si dormit saluus erit. Dixerat autē ihesus de morte eius: illi autem putave-
runt: quia de dormitione somnum diceret. Tunc ergo: dixit eis ihesus manifeste. Lazarus mortuus est. Et
gaudeo propter vos: ut credatis quoniam non eram ibi: sed eamus ad eum. Dicit ergo thomas qui dicitur
didymus. Adcondiscipulos eamus et vos: ut moriamur cum eo. Venit itaque ihesus: et invenit eum quatuor
dies iam in monumento habentem. Erat autem bethaniam iuxta iherosolimam quasi stadiis quindecim.
Quidam autem ex iudeis venerant ad martham et mariam: ut consolarentur eas de fratre suo. Martha ergo
ut audiuit quia ihesus venit: occurrit illi. Maria autem domi sedebat. Dicit ergo martha ad ihesum. Domine
si fuisses hic: frater meus non fuisset mortuus. Sed et nunc scio: quia quecumque poposteris adeo:
dabit tibi deus. Dicit illi ihesus. Resurgit frater tuus. Dicit ei martha. Scio: quia resurget in resur-
rectione in novissimo die. Dicit ei ihesus. Ego sum resurrectio et vita: qui credit in me etiam si mortuus
fuerit vivet. Et omnis qui vivit et credit in me: non morietur in eternum. Credis hoc? ait illi etiam
domine: ego credidi quia tu es christus filius dei: qui misisti mundum venisti. Et cum hec dixisset: abiit
et vocavit mariam sororem suam: silentio dicens. Magister adest et vocat te. Illa ut audiuit: surgit
cito: et venit ad eum. Non dum venerat ihesus eum ihesus nunc stellum: sed erat adhuc in illo loco
ubi occurrat ei martha. Iudei igitur qui erant cum ea in domo: et consolabantur eam. Cum ergo in-
dissent mariam quia cito surrexit et exivit: secuti sunt eam dicentes. Quia vadit ad monumentum ut
plorat ibi. Maria ergo cum venisset ubi erat ihesus: videns eum cecidit ad pedes eius: et dixit ei. Domine:
si fuisses hic: non esset mortuus frater meus. Ihesus ergo ut vidit eam plorantem: et iudeos qui venerant cum ea:
plorantes: fremuit spiritu: et turbavit se spiritu: et dixit: ubi posuisti eum? Dicit ei. Domine: veni et vide. **L**a-
zarus autem est ihesus. Dixerunt ergo iudei inter se: quomodo amabat eum. Quidam autem: dixerunt ex ip-
sis. Non poterat hic qui aperuit oculos cecis: facere ut hic non moreretur? Ihesus ergo rursum fremens in se
metipso: venit ad monumentum. Erat autem spelunca: et lapis super positus erat ei. Ait ihesus. Tollite
lapidem. Dicit ei martha soror eius qui mortuus fuerat. Domine iam sciet: quadriduarius enim est. Dicit
ei ihesus. Nonne dixi tibi: quoniam si credideris in verbis gloriam dei? Tulerunt ergo lapidem. Ihesus autem
elevans sursum oculos: dixit. Pater gratias ago tibi: quoniam audisti me. Ego autem sciebam: quia sp-
iritus meus audis. Sed propter populum qui circumstant dicit: ut credant quia tu me misisti. **H**ec cum dixisset:
nonne magna clamavit. Lazare: veni foras. Et statim prodit qui fuerat mortuus: ligatis pedibus et man-
ibus. Et facies illius: sudario erat ligata. Dicit eis ihesus. Solvite eum: et sinite abire. Quia ergo
ex iudeis qui venerant ad mariam et viderant que fecit: crediderunt in eum. Quidam autem ex
ipsis abierunt ad phariseos: et dixerunt eis que fecit ihesus. Collegerunt ergo pontifices et pharisei
concilium: et dicebant. Quid facimus: quia homo multa signa facit. Si dimittimus eum sic
omnes credent in eum. Et venient romani et tollent nostrum nomen: et locum et gentem. Unus
autem ex ipso capharna cum esset pontifex anni illius: dixit eis. vos nescitis quicquam nec cogitatis quod
expedit vobis ut unus moriatur homo pro populo: et non tota gens pereat. **H**ec autem ille ipse non
dixit: sed cum esset pontifex anni illius: prophetavit: quia ihesus mortuus erat pro gente et non tantum
pro gente: sed ut ut filios dei qui erant dispersi: congregaret in unum. Ab illo ergo die cogitaverunt ut in-
terficerent eum. Ihesus ergo iam non in palam ambulabat apud iudeos: sed abiit in regionem iuxta deserta
tum: in civitatem que dicitur effrem. Et ibi morabatur cum discipulis suis. Prope enim autem erat
erat pascha iudeorum. Et ascenderunt multi iherosolimam de regione ante pascha: ut sanctifi-
carent se ipsos. Querebant ergo ihesum: et eo loquebantur ad invicem in templo stantes. Quid putatis
quia non veniet ad diem festum. **R**esponderunt autem pontifices et pharisei mandatum: ut si quis
cognoverit ubi sit indicet ut apprehendant eum. **xi**

Ihesus ergo ante sex dies pasche: venit bethaniam: ubi fuerat lazarus mortuus: quem suscitavit. C. 12.
uit ihesus. **F**ecerunt autem ei cenam ibi: et martha ministrabat. Lazarus vero: unus erat
ex discipulis cum eo. Maria ergo accepit libram unguenti nardis preclari: et unxit pe-
des ihesu: et extersit capillis suis pedes ihesu: et domus impleta est: ex odore unguenti. Dicit ergo u-
nus ex discipulis eius iudas scharioteus: qui erat eum traditurus. Quare hoc unguentum non ve-

dit trecentis denariis: et datum est egrims. Dixit autem hoc. Non quia decemis pertinebat addere: sed
 quia fuit erat: et lumbos habens: ea que mittebantur portabant. Dixit ergo ihesus. Dime illam: ut iudice se
 pulchre mee seruet illud. Pauperes enim semper habetis uobiscum: me autem non semper habetis. Congruuit
 ergo turba multa exiit: quia illic est: et uerunt non propter ihesum tantum: sed ut lazarium uiderent
 quem suscitauit a mortuis. Cogitauerunt autem principes sacerdotum: ut et lazarium interficerent. Quia
 multi propter illum abibant exiit: et credebant in ihm. In crastinum autem turba multa que uenerat
 ad diem festum: cum audissent quia uenit ihesus iherosolimam: acceperunt ramos palmarum et procel-
 serunt obviam ei: et clamabant osanna: benedictus qui uenit in nomine domini rex israhel. Et in-
 uenit ihesus assellum: et sedit super eum: sicut scriptum est. Non timere filia syon: ecce rex tuus uenit
 sedens super pullum assine hoc non cognouerunt discipuli eius primum: sed quando glorificatus
 est ihesus. Tunc recordati sunt quia hec erant scripta de eo: et hec fecerunt ei. Testimonium ergo
 phariseorum turba: que erant cum eo quando lazarium uocauit de monumento: et suscitauit eum
 a mortuis. Propterea et obviam uenit ei turba: quia audierunt hoc eum fecisse signum. Phari-
 sei ergo dixerunt ad semetipsos. uidemus quia michi proficimus: Ecce miraculus totus post eum abijt.
 Franc autem gentiles quidam ex his qui ascenderant ut adorarent iudice festo. Cum ergo accesserit
 ad philippum: qui erat ab ethsaida galilee et rogabant eum dicentes. Domine: uolumus ihesum uidere
 uenit philippus: et dicit andree. Andreas rursus et philippus: dixerunt ihesu. Ihesus autem: respondit eis
 dicens. uenit hora ut clarificetur filius hominis. Amen dico uobis. Nisi granum frumenti cadens inter
 ram mortuum fuerit: ipsum solum manet. Si autem mortuum fuerit: multum fructum affert.
 Qui amat animam suam perdet eam. Et qui odit animam suam in hoc mundo in uitam eternam.
 custodit eam. Siquis michi ministrat: me sequatur. Et ubi sum ego: illic et minister meus erit.
 Siquis michi ministrauerit: honorificabit eum pater meus qui est in celis. Nunc anima mea
 habita est: et quid dicam. Pater saluifica me ex hora hac. Sed propterea uisum horam ueni. ut
 clarifica nomen tuum. uenit ergo uox de celo: et clarificauit: et iterum clarificabo. Turba ergo que sta-
 bat et audierat: dicebat tonitruum factum est. alij dicebant: angelus ei locutus est. Respon-
 dit ihesus et dixit. Non propter me uox hec uenit: sed propter uos. Nunc iudicium est mundi
 inquit princeps huius mundi eiectur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra omnia traham
 ad me ipsum hoc autem dicebat: significans quia morte esset mortuus. Respondit ei turba. Nos
 audimus ex lege: quia Christus manet in eternum. Et quomodo tu dicis oportet filium hominis
 exaltari. Quis est ille filius hominis? Dixit ergo eis ihesus. Adhuc modicum lumen in uobis
 est. Ambulate dum lucem habetis: ut non tenebre uos comprehendant. Et qui ambulat in tene-
 bris: nescit quo vadit. Dum lucem habetis credite in lucem: et filij lucis sitis. Locutus est ihesus
 et abiit et abscondit se ab eis. Cum autem tanta signa fecisset coram eis: non credebant in eum.
 ut sermo esaye prophete impleretur quem dixit. Domine quis credit auditui nostro: et brachium
 domini qui reuelatum est. Propterea non poterant credere: quia iterum dixit esaias. Excerauit
 oculos eorum: et indurauit eorum cor ut non uideant oculis: et intelligant corde: et conuertantur
 et sanem eos. Locutus est esaias: quando uidit gloriam eius: et locutus est de eo. ueritatem: et ex
 principibus multi crediderunt in eum: sed propter phariseos non confitebantur ut desynagoga
 non eueretur. Dilexerunt enim gloriam hominum: magis quam dei. Ihesus clamauit et dixit
 Qui credit in me: non credit in me: sed in eum qui me misit. Et qui uidet me: uidet eum qui me
 misit. Ego lux in mundum ueni: ut omnis qui credit in me: in tenebris non maneat. Et si quis
 audierit uerba mea: et non custodierit ego non iudico eum. Non enim ueni ut iudicem mun-
 dum: sed ut saluificem mundum. Qui spernit me et non accipit uerba mea habet qui iudicat eu
 Sermo quem locutus sum: ille iudicabit eum in nouissimo die. Quia ego ex me ipso non sum
 locutus: sed qui misit me pater. Ipse michi mandatum dedit: quid dicam: et quid loquar. Et scio
 quia mandatum eius: uita eterna est. Que ergo ego loquor: sicut dixit michi pater sic loquor.

C. 13.

Marte diem festum pasche sciens ihesus quia uenit hora eius ut transeat ex hoc mudo
 ad patrem cum dilexisset suos qui erant in mundo in finem dilexit eos. Et cena facta
 cum diabolus misisset mudo: ut traderat eum iudas symonis schariote. Sciens quia
 omnia dedit ei pater in manus: et quia ades exiit: et ad deum uenit. Surgit a cena: et ponit
 uestimenta sua. Et cum accepisset linteum et preceperit. Deinde misit aquam in pelum: et ce-
 pit lauare pedes discipulorum: et extergere linteo quo erat preceperit. uenit ergo ad symo-
 nem petrum: et dixit ei petrus. Domine: tu michi lauas pedes? Respondit ihesus et dixit ei
 Quod ego facio tu nescis modo scies autem postea. Dicit ei petrus non lauabis michi pedes
 in eternum. Respondit ei ihesus. Et si non lauas te: non habebis partem meam. Dicit ei
 symon petrus. Domine: non tantum pedes meas: sed et manus et caput. Dicit ei ihesus. qui lotus

est non indiget nisi ut pedes lauet: sed est mundus totus. Et uos mundi estis: sed non omnes
Sedebat enim quis nam est qui traderet eum propterea dixit non estis mundi omnes. Postquam
lauit pedes eorum accepit uestimenta sua: et cum recubisset iterum dixit eis. Scitis quid fecerim
uobis. uos uocatis me magister et domine. et benedicatis: sum enim. Si ergo iam ego pedes uestros
dominus et magister: et uos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplum enim dedi uobis: ut quem
admodum ego feci uobis: ita et uos faciatis. Amen amen dico uobis non est seruius maior domino suo
neque apostolus maior illo qui misit illum. Si hoc scitis beati eritis: si feceritis ea. Non de omnibus
uobis dico: ego scio quos elegerim sed ut adimpleatur scriptura. Qui manducat meam panem
lenabit contra me calcaneum suum. Inimico dico uobis prius quam fiat: ut credatis cum factum fu
erit quia ego sum. Amen amen dico uobis: qui accipit liquorem misero me accipit. Qui autem me ac
cipit: accipit enim qui me misit. Cum hoc dixisset ihesus: turbatus est spiritus: et protestatus est et
dixit. Amen amen dico uobis: quia unus ex uobis tradet me. Respicebant ergo aduicem discipuli
hesitantes de quo diceret. Erat ergo recubens unus ex discipulis eius ihsu: quem diligebat
ihesus. Sumit ergo hunc symon petrus et dicit ei. Quis est de quo dicit. Itaque cum recubisset ille super
petrus ihesus: dicit ei. Domine: quis est? Respondit ihesus. Ille est cui ego intinctum panem por
rexero. Et cum intinxisset panem: dedit symoni schariothis. Et post butellam: tunc introi
uit in eum sathanas. Et dicit ei ihesus. Eundem fac cibus. Hoc autem nemo scit dis
cumbentium ad quid dixerit ei. Cuiusdam enim putabant: quia loculos habebat uigas
quia dicit ihesus. Ene ea que opus sunt uobis ad diem festum: aut egenis ut aliquid daret. Qui
ergo accepisset ille butellam exiit continuo: erat autem nox. Cum ergo exisset: dicit ei ihesus
Nunc clarificatus filius est hominis: et deus clarificatus est meo. Si deus clarificatus est meo
et clarificabit eum filius adhuc modicum uobiscum sum: queritis me et sicut dixi uidetis. quo ego
vado uos non potestis uenire. Et uobis dico modo: mandatum nouum do uobis ut diligatis in
uicem sicut et uos dilexistis: ut et uos diligatis inuicem. In hoc cognoscant omnes quia mei dis
cipuli estis: si dilectionem habueritis aduicem. Dicit ei symon petrus. Domine quo uadis? Re
spondit ihesus. Quo ego uado non potes me modo sequi. Sequeris autem me postea. Dicit ei pe
trus. Quare non possim te sequi modo? animam meam pro te ponam. Respondit ihesus. Ani
mam tuam pro me ponis. Amen amen dico tibi. Non cantabit gallus donec me ter neget. xij C. iij.
Hic ait discipulis suis. Non turbetur cor uestrum. Creditis mecum et in me credite. In domo
patris mei mansiones multe sunt. Si quo minus dixissem uobis: quia uado uobis parare
locum iterum nemo et accipiam uos ad me ipsum: ut ubi sum ego: et uos sitis. Et quo ego
vado scitis: et uiam scitis. Dicit ei thomas. Domine: nescimus quo uadis: et quomodo possumus
uiam scire. Dicit ei ihesus. Ego sum uia ueritas et uita. Nemo uenit ad patrem nisi per me.
Si cognouissetis me et patrem meum utique cognouissetis: et a modo cognoscetis eum
et uidistis eum. Dicit ei philippus. Domine ostende nobis patrem: et sufficit nobis. Dicit ei ihesus
Tanto tempore uobiscum sum: et cognouistis me? plures qui uident me uidet et patrem
et nunc modo tu scis ostende nobis patrem. Non quia credis ego in patre et pater in me est
uerba que ego loquor uobis: ame ipso loquor non. Pater autem in me manens ipse facit opera:
et non creditis quia ego in patre et pater in me est. Alioquin propter opera ipsa credite. Amen
amen dico uobis: qui credit in me opera que ego facio et ipse faciet et maiora horum faciet quia
ego ad patrem vado. Et quodcumque petieritis in nomine meo hoc faciam: ut glorificetur
pater in filio. Si quid petieritis autem in nomine meo hoc faciam. Si diligitis me mandata
mea seruate. Et ego patrem et alium paraditum dabit uobis ut maneat uobiscum in eternum
spiritum ueritatis quem mundus accipere non potest: quia non uidet eum nec scit eum. Vos autem
cognoscetis eum: quia apud uos manebit. et in uobis erit. Non relinquam uos orphanos
ueniam ad uos. Adhuc modicum et mundus me iam non uidet: uos autem uidetis me: quia ego
uiuo et uos uiuistis. In illo die uos cognoscetis: quia ego sum in patre meo: et uos in me et ego in
in uobis. Qui habet mandata mea et seruat ea: ille est qui diligit me. Qui autem diligit me
diligitur a patre meo. Et ego diligam eum: et manifestabo ei me ipsum. Dicit ei iudas no
ille schariothis. Domine quid factururus es quia nobis manifestaturus es te ipso: et non mundo
Respondit ihesus et dixit ei. Siquis diligit me sermonem meum seruiabit: et pater meus diligit
eum. Et ad eum uenimus: et mansimur apud eum faciemus. Qui non diligit me: sermones
meos non seruat. Et sermo quem audistis non est meus: sed eius qui misit me patris. Hoc
locutus sum uobis et ipse apud uos manens. Paracletus autem spiritus sanctus quem mittet pater in nomi
ne meo ille uos docebit omnia: et suggeret uobis omnia quecumque dixero uobis. Pacem relinquo
uobis: pacem meam do uobis. Non quomodo mundus dat: ego do uobis. Non turbetur cor uestre:

neq; fornicet. Indistis quia ego dixi uobis: uado et uenio ad uos. Si diligeretis me gauderetis utiq; quia uado ad patrem: quia pater maior me est. Et nunc dixi uobis prius quam fiat: ut cum factum fuerit credatis. Nam non multa loquor uobis cum uenit enim princeps huius mundi et in me non habet quicquam sed ut cognoscat mundus: quia diligo patrem et siquid mandatum dedit michi pater sic facio. Surgite eamus hinc **xxxv**

C. 15.

Ego sum uitis uera: et pater meus agricola est. Omnem palmentum in me non ferentem fructum tollet enim: et omnem qui fert fructum purgabit eum: ut fructum plus afferat. Nam uos mundi estis: propter sermonem quem locutus sum uobis. Manete in me: et ego in uobis. Sicut palmes non potest ferre fructum absque me: nisi manserint in me: sic nec uos nisi in me manseritis. Ego sum uitis: uos palmites. Qui manet in me et ego in eo hic fert fructum multum: quia sine me non potestis facere. Si quis in me non manserit mittetur foras sicut palme et arescit: et colligent eum: et in ignem mittent et ardet. Si manseritis in me: et uerba mea in uobis manserint: quodcumque petitis uolueritis et fiet uobis. In hoc glorificatus est pater meus: ut fructum plurimum afferatis: efficiamini et discipuli mei. Si dilexit me pater: et ego dilexi uos. Manete in dilectione mea. Si precepta mea seruaueritis manebitis in dilectione mea: siquid et patris mei precepta seruauit: et maneo in eius dilectione. Hec locutus sum uobis ut gaudium meum in uobis sit: et gaudium uestrum impleatur. Hoc est preceptum meum ut diligatis mutem: siquid dilexi uos. Maiorem hanc dilectionem nemo habet ut amorem suum qui ponit pro amantibus suis. Vos amici mei estis: si feceritis que ego precipio uobis. Nam non dico uos seruos: quia seruus nescit quid faciat dominus eius. Vos autem dixi amicos: quia omnia quecumque uidimus a patre meo: nota feci uobis. Non uos me elegistis sed ego elegi uos: posui uos: ut eatis et fructum afferatis: et fructus uester maneat: ut quodcumque petieritis patrem in nomine meo: det uobis. Hec mando uobis: ut diligatis mutem. Si mundus uos odit: scitote quia me priorem uobis odio habuit. Sed demumdo fuissetis mundus quod sum erat diligeret. Cum uero demumdo non estis: sed ego elegi uos demumdo. propterea odit uos mundus. Mementote sermonis mei: quem ego dixi uobis: non est seruus maior domino suo. Si me persecuti sunt: et uos persequentur. Si sermonem meum seruauerint: et uerbum seruabunt. Sed hec omnia facient uobis propter nomen meum quia nesciunt eum qui misit me. Si non uenisset et locutus fuisset eis peccatum non haberent. Nunc autem excusationem non habet de peccato suo. Qui me odit: et patrem meum odit. Si opera non fecissem meis que nemo alius facit: peccatum non haberent. Nunc autem: et uident et derident: et me: et patrem meum. Sed ut impleatur sermo qui in lege eorum scriptus est: quia odio habuerunt me gratis. Cum autem uenerit paditus quem ego mittam uobis: a patre spiritum ueritatis qui apud procedit ille testimonium perhibebit de me. Et uos testimonium perhibebitis: quia ab inicio mecum estis **xx**

C. 16.

Hec locutus sum uobis ut non scandalizemini ab his synagogis faciant uos. Sed uenit hora: et nunc omnis qui interficit uos arbitretur obsequium se prestare deo. Et hec facient uobis: quia non nouerunt patrem neq; me. Sed hec locutus sum uobis hora eorum remissionem quia ego dixi uobis. Hec autem uobis ab amico non dixi uobis: quia uobiscum eram: at nunc uado ad eum qui me misit: et nemo ex uobis interrogat me quo uadis. Sed quia hec locutus sum uobis tristitia impleuit cor uestrum. Sed ego ueritatem dico uobis: expedit uobis ut ego uadam. Si enim non abiiero paditus non ueniet ad uos. Si autem abiiero mittam eum ad uos. Et cum uenerit: ille arguet mundum de peccato et de iusticia et de iudicio. De peccato quia non credunt in me. De iusticia uero quia ad patrem uado et iam non uidetis me. De iudicio autem quia princeps mundi huius iudicatus est. Adhuc multa habeo uobis dicere: sed non potestis portare modo. Cum autem uenerit ille spiritus ueritatis: docebit uos omnem ueritatem. Non enim loquetur a seipso: sed quicquid audierit loquetur. Et que uentura sunt annuntiabit uobis. Ille me clarificabit: quia de meo accipiet: et annuntiabit uobis. Omnia quecumque habet pater mea sunt: propterea dixi quia de meo accipiet et annuntiabit uobis. Et nunc et iam non uidebitis me et iterum modicum et uidebit me: quia uado ad patrem. Dixerunt ergo discipulis eius admutem. Quid est hoc quod dicit uobis modicum et non uidebitis me: et iterum modicum et uidebitis me: quia uado ad patrem. Dicebant ergo. Quid est quod dicit modicum: nescimus quid loquitur. Congruuit autem ihesus quia uolebant eum interrogare: et dixit eis. De hoc queritis inter uos quia dixi modicum et non uidebitis me: et iterum modicum et uidebitis me. Amen amen dico uobis quia plorabitis et flebitis uos: mundus autem gaudebit. Vos autem contristabimini sed tristitia uestra uertetur in gaudium. Mulier cum parit tristitiam habet: quia uenit hora eius. Cum autem peperit puerum iam non meminit pressuræ: propter gaudium quia natus est homo in mundum. Et uos igitur: quidam nunc tristitiam habetis. Iterum autem uidebo uos: et gaudebit cor uestrum et gaudium uestrum nemo tollet a uobis. Et in illo die me non negabitis. Amen amen dico uobis siquid petieritis patrem in nomine meo: dabit uobis. usque modo non petistis quicquam in nomine

meo. Petite et accipietis: ut gaudium vestrum sit plenum. Hec in proverbis locutus sum vobis. Venit hora cum iam non loquar in proverbis vobis: sed palam de patre annuntiabo vobis. Ille die in nomine meo petens: et non dico vobis quia ego rogabo patrem de vobis. Ipse enim pater amat vos: quia vos me amastis: et credidistis quia ego a deo exiui. Exiui a patre et veni in mundum. Iterum relinquo mundum: et vado ad patrem. Dicunt ei discipuli eius. Ecce nunc palam loqueris: et proverbium nullum dicis. Tunc scimus quia scis omnia: et non opus est tibi ut quis te interroget. In hoc credimus: quia a deo existi. Respondit eis Iesus. Nolo creditis: ecce venit hora et iam venit ut dispergamini: unusquisque in propria: et me solum relinquantis. Et nunc sum solus: quia pater mecum est. Hec locutus sum vobis: ut in me pacem habeatis. In mundo pressura habebitis: sed confidite ego vici mundum. **C. 17.**

Hec locutus est Iesus: et sublevaris oculis modicum dicit. Pater: venit hora clarifica filium tuum. C. 17. ut filius tuus clarificet te: sicut dedisti ei potestatem omnis carnis: ut omne quod dedisti ei det eis vitam eternam. Hec est autem vita eterna ut cognoscant te solum deum verum et quem misisti Iesu xpm. Ego te clarificavi super terram: opus consummavi quod dedisti michi ut faciam. Et nunc clarifica me apud teipsum: claritate quam habui prius quam mundus esset apud te. Manifestavi nomen tuum hominibus: quos dedisti michi de mundo. Tu erant et michi eos dedisti: et sermonem tuum servaverunt. Tunc cognoverunt quia omnia que dedisti michi abste sunt: quia verba que dedisti michi dedi eis. Et ipsi acceperunt et cognoverunt vere quia a te exiui: et crediderunt quia tu me misisti. Ego pro eis rogo non pro mundo rogo: sed pro his quos dedisti michi: quia tui sunt: et mea omnia tua sunt: et tua mea sunt. Et clarificatus sis in eis. Et iam non sum in mundo: et hi in mundo sunt et ego ad te venio. Pater sancte serva eos in nomine tuo: quos dedisti michi: ut sint unum sicut et nos. Et cum enim cum eis: eo servabam eos in nomine tuo. Quos dedisti michi custodiri: nemo ex his perit nisi filius perditionis: ut scriptura impleatur. Tunc autem ad te venio et hec loquor mundo: ut habeant gaudium meum impletum in semetipsis. Ego dedi eis sermonem tuum: et mundus odio eos habuit quia non sunt de mundo. Non rogo ut tollas eos de mundo: sed ut servas eos ex malo. De mundo non sunt: sicut et ego non sum de mundo. Sanctifica eos: veritate et sermo tuus veritas est. Sicut tu me misisti in mundum: et ego misi eos in mundum. Et pro eis sanctifico meipsum: ut sint et ipsi sanctificati in veritate. Non pro his tantum sed et pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me: ut omnes unum sint: sicut et tu pater in me et ego in te ut et ipsi in nobis unum sint: ut mundus credat quia tu me misisti. Et ego claritatem quam dedisti michi dedi eis: ut sint unum sicut et nos unum sumus. Ego in eis et tu in me: ut sint consummati in unum. Et cognoscat mundus quia tu me misisti: et dilexisti eos sicut et me dilexisti. Pater quos dedisti michi: volo ut ubi ego sum et illi sint mecum: ut videant claritatem meam: quam dedisti michi: quia dilexisti me ante constitutionem mundi. Pater vult mundus te non cognovit: ego autem te cognovi. Et hi cognoverunt quia tu me misisti: et notum feci eis nomen tuum et notum faciam: ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit: et ego in ipsis. **C. 18.**

Hec cum dixisset Iesus. Egressus est cum discipulis suis iustoretem cedron: ubi erat hortus: C. 18. in quem introiit ipse et discipuli eius. Stabat autem iudas qui tradebat eum locum quem frequent Iesus convenerat illuc: cum discipulis suis. Iudas ergo cum accepisset cohortem et pontificibus et pharisaeis ministros: venit illuc cum lateribus: et facibus et armis. Iesus itaque: scies omnia que ventura erant super eum: et processit et dicit eis. Quem queritis? Responderunt ei: Iesu nazarenum. Dicit eis ergo Iesus. Stabat autem iudas: qui tradebat eum cum ipsis. Ut ergo dicit ego sum abierunt retrorsum: et ceciderunt interram. Iterum ergo eos interrogavit. Quem queritis? Illi autem dixerunt: Iesu nazarenum. Respondit Iesus. Dicit vobis: quia ego sum. Si ergo me queritis: sinite hos abire: ut impleretur sermo quem dixit. Quia quos dedisti michi: non perdi ex eis quemquam. Symon ergo petrus: habens gladium eduxit eum: et percussit pontificis servum et abscidit eius auriculam dextram: erat autem nomen servi malchus. Dicit ergo Iesus petro mitte gladium in vaginam. Calicem quem dedit michi pater: non bibam illum. Cohors ergo et tribunos et ministri iudeorum: comprehenderunt Iesum: et ligaverunt eum. Et adduxerunt eum ad annam primum. Erat enim socer caiphe: qui erat pontifex illius. Erat autem caiphas qui consilium dederat iudeis: quia expedit unum hominem mori pro populo. Sequabatur autem Iesum symon petrus: et alius discipulus. Discipulus autem ille erat notus pontifici: et introiit cum Iesu: matrum pontificis. Petrus autem stabat ad hostium foris. Exiit ergo discipulus alius: qui erat pontifex: et dixit hostiarie: et introduxit petrum. Dicit ergo petro ancilla hostiana. Numquid et tu ex discipulis es hominis illius? Dicit ille: non sum. Stabant autem servi et ministri

adprimas quia frigus erat: et calefaciebant se. Erat autem cum eis petrus stans: et calefaciens se.
Pontifex ergo interrogauit illum de discipulis suis: et de doctrina eius. Respondit ei ihesus. Ego
palam locutus sum in mundo: ego semper docui in synagoga: et in templo quo omnes iudei con-
ueniunt: et in occulto locutus sum nichil. Quid me interrogas? Interroga eos qui audierunt
quid locutus sum ipsis. Ecce hi sciunt que dixerim ego. Et cum dixisset: unus assistens mani-
fuit: dedit alapam ihesu dicens. Sic respondes pontifici? Respondit ei ihesus: si male locutus fu-
i testimonium probe demalo. Si autem bene quid me cedis? Et misit eum annas ligatum ad ca-
rapham pontificem. Erat autem symon petrus stans et calefaciens se. Dixerunt ergo ei. Tu
quid tu ex discipulis eius es? Respondit ille: et dixit non sum. Dicit unus ex sacerdotibus pontificis
congnatus eius abscondit petrus auribus. Nonne ego te iudi in hortu anni illo? Iterum ergo
negauit petrus: et statim gallus cantauit. Ad ducunt illum ad carapham in pretorium: erat autem
mane. Et ipsi non introierunt in pretorium: ut non contaminarentur: sed manducarent pascha.
Erunt ergo pilatus ad eos foras: et dicit. Quam accusationem affertis aduersus eum? Respon-
derunt et dixerunt ei. Si non esset hic malefactor: non tibi tradidissemus eum. Dicit ergo eis
pilatus accipite eum uos: et secundum legem uestram iudicate eum. Dixerunt ergo iudei ei. uobis
non licet interficere quemquam: ut sermo ihesu impleretur quem dixit: significans quia esset morte
moriturus. Introiit ergo iterum pilatus in pretorium: et uocauit illum: et dicit ei. Tu es rex iude-
orum? Et respondit ihesus. a te metipso hoc dicitur: an alii tibi dixerunt de me? Respondit pilatus.
Numquid ego iudeus sum? gens tua et pontifices tradiderunt te michi: quid fecisti? Respon-
dit ihesus. Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum: mi-
nistri mei uicissim decertarent: ut non traderer iudeis. Nunc autem meum regnum non
est hic. Dicit itaque ei pilatus. Ergo rex es? Respondit ihesus. Tu dicit quia rex sum ego. Ego
nichil natus sum et ad hoc ueni in mundum: ut testimonium perhibeo ueritati. Omnis qui est ex ue-
ritate: audit meam uocem. Dicit ei pilatus. Quid est ueritas? Et cum dixisset: iterum exiit
ad iudeos. Et dicit eis. Ego nullam inuenio in eo causam. Est autem consuetudo uobis ut unus
dimittam uobis in pascha. uultis ergo dimittam regem iudeorum uobis? Clamauerunt turbae es
dicentes. Non hunc sed barabam. Erat autem barababas latro.

c. 19.

Quare ergo apprehendit pilatus illum: et flagellauit: et milites placentes coronam de spinis
imposuerunt capiti eius. Et ueste purpurea circumdederunt eum: et ueniebant ad eum: et
dicebant. Aue rex iudeorum: et dabant ei alapas. Erunt iterum pilatus foras: et dicit eis.
Ecce adduxi uobis eum foras: ut cognoscetis quia in eo nullam causam inuenio. Exiit ergo ihesus
portans spinam coronam: et purpureum uestimentum: et dicit eis. Ecce homo. Cum ergo inuisissent
pontifices et ministri clamabant dicentes. Crucifige: crucifige eum. Dicit eis pilatus. Alacrite eum
et crucifigite. Ego enim non inuenio in eo causam. Responderunt ei iudei. Nos legem habemus:
et secundum legem debet mori: quia filium dei se fecit. Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem: ma-
gis timuit. Et ingressus est pretorium iterum: et dicit ad illum uide es? Ihesus autem responsionem non
dedit ei. Dicit ei pilatus. Michi non loqueris. Respondis quia potestatem habeo dimittere te? Respondit
ihesus. Non haberes potestatem aduersum me nullam: nisi tibi esset datum de super. Propterea quia tra-
dunt me tibi: manus penatum habet. Et exinde querebat pilatus: dimittere eum. Iudei autem clama-
bant: dicentes. Si hunc dimittis non es amicus cesaris. Omnis qui se regem facit: contradicit cesari. Py-
latus ergo cum audisset hos sermones: adduxit foras illum. Iste sedet pro tribunali in loco qui dicitur hebre-
ice: hebraice autem gabatha. Erat autem parascheute pasche hora quasi sexta. Et dicit iudeis. Ecce
rex uester. Illi autem clamabant. Tolle: tolle. Crucifige eum. Dicit eis pilatus. Regem uestrum crucifi-
gam? Responderunt pontifices non habemus regem nisi cesarem. Tunc ergo tradidit eis illum: ut
crucifigeretur. Susceperunt autem illum et duxerunt: et baiolans sibi crucem: exiit in eum qui dicit Cal-
uarie locum. hebraice golgatha: ubi eum crucifixerunt: et ante eos alios duos. Cum et hunc: medium autem
illum. Suscepit autem et titulum pilatus. Et posuit super crucem. Erat autem scriptum. Ihesus nazarenus
rex iudeorum. Tunc ergo titulum multi legerunt iudeorum: quia prope ciuitatem erat locus ubi
crucifixus est ihesus. Et erat scriptum hebraice grece et latine. Dicebant ergo pilato pontifices iudeorum
et non scribere rex iudeorum: sed quia ipse dixit rex sum iudeorum. Respondit pilatus. Quod scripsi
scripsi. Milites ergo cum crucifixissent eum: acceperunt uestimenta eius: et fecerunt quatuor partes
unamqueque unam partem et tunica. Erat autem tunica inconsutilis: desuper contexta pectore. Dixerunt
ergo adinuicem. Non scindamus eam: sed sortemur deus. ut scriptura impleatur di-
cens. Partiti sunt uestimenta mea sibi: et muestrem meam miserunt sortem. Et milites quidem
hec fecerunt. Stabant autem iuxta crucem ihesu matris eius maria deophe: et maria magdalena. Ci-

et crediderunt. **M**ultas quidem et alia signa fecit ihesus in conspectu discipulorum suorum: que non
sunt scripta mihi hoc. **H**ec autem scripta sunt ut credatis: quia ihesus est christus filius dei. **E**t ut
C. 21. credentes vitam habeatis in nomine eius. **P**ostea manifestavit se iterum ihesus ad mare tybe- disci-
puli
riadis. **M**anifestavit autem sic. Erant simul symon petrus et thomas: qui dicitur didimus
et nathanael qui erat a kana galilee. et filii zebedei et alii discipulis eius duo. **D**ixit eis symon
petrus: vado piscari. **D**ixerunt ei uenimus et nos tecum et exierunt et ascenderunt naum: et ad
nocte illi preceperunt. **M**ane autem iam facta: stetit in litore non tamen cognoverunt dis-
cipuli: quia ihesus est. **D**ixit ergo eis ihesus. **P**ueri: numquid pascunturum habetis? **R**esponde-
runt ei non. **D**ixit eis: mittite in retrem naugii rete: et inuenietis. **A**usserunt ergo: et non
non valebant illud trahere: amplitudine piscium. **D**ixit ergo discipulus ille quem diligebat
ihesus petro. **D**ominus est. **S**ymon petrus timauisset quia dominus est: timida succubuit se: e-
rat enim indus: et misit se in mare. **A**lii autem discipuli: nauigio venerunt. **N**on enim longe
erant a terra: sed quasi cubitis ducentis trahentes rete piscium. **U**t ergo descenderunt intra
interim primas positas: et piscem super positum et panem. **D**ixit eis ihesus. **A**fferite de his
quos preceperatis mihi. **A**scendit symon petrus et traxit rete in terram plenum magnis
piscibus centum quinquaginta tribus. **E**t cum tanti essent: non est sufficiens rete. **D**ixit eis ihesus
venite pascere. **E**t nemo audebat respondere ei: quia sciebat quia dominus est. **T**u quis es: scientes
quia dominus est. **E**t uenit ihesus et accepit panem et dedit eis et piscem similiter. **H**ec iam facta ma-
nifestatus est ihesus: discipulis suis cum resurrexisset a mortuis. **O**mnis ergo preceperat dicit symon
petro ihesus. **S**ymon iohannis diligis me plus his? **D**ixit ei **E**tiam domine tu scis quia amo-
te **D**ixit ei pascite agnos meos. **D**ixit ei iterum **S**ymon iohannis diligis me? **A**it illi **E**tiam domine
tu scis quia amo te. **D**ixit ei **P**ascite agnos meos. **D**ixit ei tertio **S**ymon iohannis amas me. **C**
ontristatus est petrus quia dixerat tertio ei amas me. **E**t dixit ei. **D**omine tu omnia nosti tu scis
quod amo te. **D**ixit ei **P**ascite oues meas. **A**men amen dicit tibi cum es uiuorumangebans te et
ambulabas ubi uolebas. **C**um autem leuaueris extendes manus tuas et a te te eriget et ducet
quo tu non uis. **H**ec autem dicit significans quia morte et resurrectione uiuam. **E**t hoc
cum dixisset conuersus petrus: uenit illum discipulum quem diligebat ihesus sequentem
qui et recubuit in cena super pectus eius: et dixit dñe quis est qui tradet te? **H**ic ergo cum uidisset
petrus dixit ihu. **D**omine hic ante quid? **D**ixit ei ihesus. **N**unc nolo scire quid facias: donec
uenias. **Q**uid ad te. **T**u me sequere. **H**ic ergo sermo iste inter fratres qui in cena illa non
moritur. **E**t non dixit ihesus quia non moritur sed sic: nolo eum manere de cetero. **H**ic
ad te. **H**ic est discipulus qui testimonium perhibet de his: et scripsit hec et scimus quia uerum est
testimonium eius. **S**unt autem et alia multa que fecit ihesus que si scribantur uolumus
ipsum arbitror mundum capere posse eos qui scripserunt istos libros.

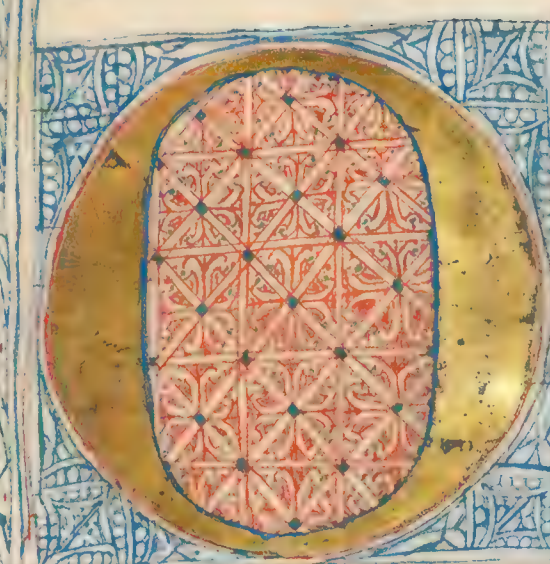

Omnia fieri et conuenire hactenus habebamus in xpo salutem.

Librum enim scē crucis quem te adhortante inchoa-
ui te conlaborante dictavi. teq; opitulante pfecti.
tibi postq; consummauerā adprobandum direxi. depre-
cans ut qui studiosior meorū solacium eris. quq; laboris
refrigerium. gaudij quoq; sis pater. gratantē officiū
atq;piendo. quod sola caritas administrat. diligenter
opus exanimādi. qd dilectio uera commendat. studi-
osq; meo corrigendo que necessitas expostulat.

Dignū etiam arbitrabar ut qui in animo meo priuatū tenes. et manū
sumam. prunias opis priuus accipes. ne alius tibi praeperet in officio. quem nullus
preuenit diligendo. Berte quidem. quia memoratum opus ilaudē scē crucis. et ihono-
rem redemptoris nrī quātū potui. nō quātū uolui confeci. Ipsi uero ac summo ponti-
fici plenariū mīstū ad deferendum consui te socium. ut qui unus sumus ppositi
eiusdem ordinis. simili intentione pari uoto idem officium compleuerimus. Ergo qd
opto fiat. ut ambobus eadem remuneratō ppetrati opis. ab ipso tribuat pssimo
largitore. que parem uoluntatē idem consiliū. unum studiū. eadem dilectionem. i
cordibus amborū tribuit. deus utiq; pater iesus xpus. qui parem suam seruis suis
reliquit. quq; dat mino infinem dabit. et qui hanc suos filios quasi quoddā
signum discipulatus sui inter homines habere decreuit. quando eis dixit. In hoc
cognoscet omīs quia discipuli mei estis. si dilectionē habueritis adiuuam. ipamq;
et mandatū nouū. et suū preceptum nūcupauit. cum ait. Mandatū nouū dō uo-
bis ut diligatis inuicem sicut dilexi uos. Et item. Hoc est inquit pceptū meū. ut dili-
gatis inuicem sicut dilexi uos. Qua ipse obsecro te finit ut siui cōmissū tibi opus.
ad describendū tūdideris. illū ad moueas. ut figuras meo factas et conscripionis ordinē
seruare nō negligat. ne forte si formas figurarū uariauerit. et scripturē ordinē cōmutaue-
rit. opus pūm perdat et iam opus meum. nō meū esse faciat. quia nō idem uerū suū
quia uiciatū. Ille quidem facile rectitudinē meā seruare poterit. qui lineam numerū
n. caute rimatur. et litterarū dispositionē iis diligenter custodit. Tu ergo et illū am-
monendo eris es director. et nūm iulium nūm nrī tēseberis fidus amator. Cuius amo-
ris ille sit pfectus finis. qui impūa est directus timis ut qui modo inter angus-
tias illum seruare non cessat. idem remotis omib; angustis atq; tribulationib;
cum in semetipso inestū. Ita
Bene semp ualeas in xpo finit. meā ifirmitatē orōib; adiunans. Pax te
conseruet. pater anch. dona rogante m
a a e y.

Re x re g u m d o m i n u s m u n d u m d i c i o n e g u b e r n a n s.
I m p e r i p a f c e p t r u m r e g n a n s q i i u r e p e r e n n i.
I n m o r t a l t e n e s i m i n a m u l t a p a r e n t u m.
I a x a f t i n t r u c t a l t i l a e c u m f r e u a l o c a r a s.
O m n i b u s e r g o t i s s e r u i s f u p e r a f t r a b e a t a m.
S p e r a r e h i u c i t a c i o c h r i f t e d e d i f t i.
D o u i q u e e f t m d o e d e u s p a t r i s q e t u i q e.
P u n c n o m e r i t a m e u n c t a f t u p e b a n t.
F a e c u l a d o m e n e q o d g e f t a t u r a m i c a.
S u m m i x p i o d u n a t e i t e g e r e n d u m h o t.
P e r i u s t a m q s t o r o i d e q o d t o l l e r e l e g e m.
A t q d e c t o t m a u r v s u u t u e r c o l a t o r b e m.
N a m h o c e n u s a n r a u d o c a r d i n e p r o d i t.
O r b s s i o n t g e l r a m s u l t u c a e f a r i s o r e t.
A u g u f t a n r e f t a r m a i o a n h i n c l a u d e c o r o n a m.
N a m o p r i o r a t a m p r i u m e u m p o f c i m u s o m n e s.
S t i p s a n t o i u f r i f i a e q u o d r e g n e t u b i q e.
I a m a l m i e i p a u a t a r q u e l i g a t u s i r e t a m i c o.
H a e c f i l i e i p a u a t a r q u e l i g a t u s i r e t a m i c o.
D u m a d f e r t l o r i e a p l a t i e u m s i c i p f a p a r a t u m.
O p t e m u s n a s f e m p r a m i r u m q u e m p i e c h r i f t u s.
K e t u t a t u q u a m u l t a n a c u l o p r e m i t a f t f u r.
F a s v e l i u l l o p r e t e r a r h o t t i s c r i m i n e d i r o.
D e f e n f o r r t i f t o f i r m m o n f t r a t a m a n d u m.
I u s o r n a t a l a n t e r o f a r i s o b t i n e t h a u f t u m.
O m e n f i t q a m n e t e m i m e r i u m m a u e t o r b e.
E n r e g n a g a i u m o m n e t a r a n m u n e r a d o u a n t.
E t p e r f a d a t e e q u e t i n g r o u e l i a t u s a m b i t.
E n s p l e b a t e r a p r o p a g o f u r e i n a m p i e d o n a t.
Q u f a m u i u a t e d e t a g a d e n t f r i t f e n r a e t a m a r e.
S p e m e x s v e c e p t f a t e s e n d a u a f f e r a t u b i q e.
R e m h a u l t u d e n e c c o t e l a f u a d e p e l l i r a b a r t e.
Q a e f o r m a f e i u r a t e n f h u p t u r e l a e f a s f i n t.
E t s e d a r e q i t a f e r a f l o i d a n d a p r o t e r u i a m.
Q u a m e f t s o l i d u s p e r m a n e t e g e t a n g u f t q u i l e.
T r a u f f o r m a r o r b i s c r i f t i c o m e i o r a t e i b u t a.
I u r e r o l e n d i a u m m o r e q i t r e p a e a p a c u n s d a t.
Q u a e h o c s n t u o m e m o b i q m e a n a e u a p a m a b o r e.
N e m p e t o n t u r g e t q u e p r o b e e e r u s d i u a m a r r.
S i t t r e m o e f t q u e b o n a e d i u u g m m e r e f a m a e.
P r o f i c i t u n d e o r b e m a d i d u m f e r u m i u a c i t a q.
S i c a b i c i p p o r t u o c r u c e d a t l a e f a m f e q i t u r q.
H u n c t i b i e n i m i n d o d a t u m o s e m p e r e a f t o q p i u q.
C a e f a r l a g e m o d u i s u t u r a s t r a i n c i c i a f t.
T e r r e s s u p m q e t i m o r a l t u i n i m i t a f a g a n s d a t.
T u p i u s e t f r a t n i m i u m p r o u u m r o a n t h a e r g e n s.
A d u e n i a m r e a n i m u s n o b i s a d i u f f a p a r e n t i s.
C o n f c r i p t u d u d u m n a m t r i f t i l a u d e l i b e l l u m.
U e r f i b u s e t p r o f a t i b i q e m n u n c i u d u p e r a t o r.
O f f e r o f a n c t e l i b e n s c u i u s p r a e c e d i t i m a g o.
S t a n s a r m a t a f i d e n i c t o r e m m o n f t r a t u b i q u e.

xpc saluator: rex regum: et dñs dñor q̄ mūda p̄a dñone gubnas ⁊ sceptrū i corrupti
 bile tenendo iure p̄hem: s̄ oīa regnas. tu armia mltā p̄ntū mōe iāure delecti q̄a hu
 mana generi iusticie frena constituit: atq; tuis fidelib; iactis btām uitā spemre ue
 loatq; adipisa posse dedisti. Ergo tu nimis est largissimū patrisq; tui simul po
 tentissimū: qd̄ nom̄ illud tuū i effabile omib; sedis dudū terribile. nūc p̄ssimū
 p̄ncipis iūre gestat honesta religioneq; ab omib; uenerat celebrima. Hinc quoq;
 ostendit qd̄ ex auctoritate atq; defensione. Augustum impium firmit tenet: et
 atq; auam religioniq; xpiane contrario p̄ssimū iudiciū potestas auferit: ut re
 ligiosi p̄ncipis miti totus orbis regnat. Nam largitas amplissima munere illi

hoc ubiq; p̄dit ad laudem uenerandi impatoris tui p̄los p̄uocans. quaten; cōmuni cōsilio eius defen
 sione omnes p̄t̄ querunt. quod quidem nos tui famuli xpc. mias saluator: sup̄p̄ores p̄ctim; q̄tis p̄uex
 illum scē crucis tua sanctissima iūris xp̄ius dextera diuina imbuat arte atq; triumphū ubiq; cōferat
 iusticie. Hec quoq; illū thorace fidei adiuuante durare uidet. que simul et ornatiū decantissimū. ⁊ mu
 nimentū confert fortissimū. unde necesse est ut nos p̄t̄ am omī p̄lo xp̄iano. eius amice grām optem;
 quem dñs xpc ita protegens custodit. ut nullus infidens eum aliquando nocere possit ul' famā eius
 iustissimā aliq; crimine maculare. sed opotēs ⁊ adiutores boni studi; eius. bone uolūtatis cōstāciā ⁊ uere iocūde
 formā ieo nob̄ semp̄ inuitabile p̄ponit. uisq; ut nobilissimū celaris omen. felicit̄ habeat actum. hincq; eius im
 pium fin̄ simul et pelago tutum maneat. nam gētes grecor; dona p̄uocissimā illi deferunt. simul et regna
 p̄sariū. nec non et cetera gentes xp̄ius simul euilq; sololis latus tuendo frequentant. maxie gens ger
 mane et p̄lis finitoy. de quibus eius nobilis p̄scapia origine tuxit iēus laudib; cōmuniū. uitā illi et
 p̄sitate cōtinuā exoptas. exul quoq; quicūq; p̄scas temporib; a sede p̄a aberrauit. ei triumphos amando
 modo reditū uelocem spem. quia sceptrū tenendo sacre fidei iūbū spargit ubiq;. donec p̄lin fin̄ aetusto
 scelex usu purget. q̄ uiuante x̄ firmit̄ fidei catholice iura tenebit. ne frustra ibi macula p̄ferat. s̄ sint ar
 ma potentia deo i omne op̄ bonū. ⁊ xp̄i fide uolūta carnis p̄tūā dōment. **O** quā solidū fide ⁊ stabile
 iuxpiana religione celar manet q̄ oues sibi cōmēdatis diligit omī hom̄ custodit. et pensū dñia seruat. atq;
 diuinū st̄rue ab omib; sibi obtemperantib; expectat. dū sup̄m regis uerillū cūctis honoridū esse ostendit. ⁊ ad p̄redi
 candū xp̄i ew̄gl̄m. ubiq; doctores suos dirigit. qui duriores sermonib; molliant. ⁊ ad p̄p̄iendū bonū odore
 iūctū diuina grā opitulante p̄ducunt. ut h̄eris scli signat ⁊ iē spem colloantes xp̄i p̄ssimū cōmunicare appetat.

Quē tibi impator clemētissime atq; cāssie p̄is offero munus. q̄ deuocione subiect. q̄ tribilis extas aduiscane
 iūctū tui p̄sequens ⁊ placidū es deuotis. clemēt cūctis ueniam tribues. Omnis gens omnis uiaq; tuā uolū
 tatē facere expectat. nosq; tui miseri famuli clemenciā tuā p̄uocis obsequis adire optimū. euilq; uotis
 obtemperare iōmib; cōsideram; nā libellū quē in honore scē auas dudū p̄sca metuoq; composui. nūc tue se
 ueritati sup̄plex offero. deprecans ut qui sacro fidei lorica iustiat ⁊ galea salutis decet es ornati. nos
 sub tua defensione xpc militantes munire digneris. atq; ad portū salutis etne i augmētū p̄uocis tuior
 dñs adiuuante p̄ducere. **C**ontinet aut̄ p̄sēns ymago serenissimi impatoris **Bludonrii. xv. iūlis**
 metri dactilico tetrametru cōscriptos hoc modo. **I**hu xpc tuum uertice signum angusto guleam cōferat
 aliam. iūctam et finat optima dextera. uirtus ihu tua dei que triumphum. iusto iusticie induat atque lo
 rica plantam semper amicum. **E**nam nullus ianilo p̄uocis hostis. **S**ed firmum maneat celaris omne.
 de tuum imperium omne peracium. **S**icque eius sololis leta propago. **S**uccedens maneat sceptrū tene
 do. donec serla sua iura tenebunt. et tū solidus permanet orbis. **E**risti dum memoret uomen ubique.
 Et iūbū dñi p̄uocet ultro.

Interdu autē qui caput eius angit. duo iūlis adomati met̄ continent̄ ist. **T**u iūlodominum xpc corona.
Que uero quam dextera gestat hos tenet iūlis metri asdepiader. **I**ncruce xpc tua uictoria uen saluq;
 omnia iūte regis.

Sicutum uero quod sinistra tenet. elegiaco metro cōscriptū est hoc modo. **N**am sacrum fidei depellit tela ne
 fanda. protegit augustum clam tropēa parans. deuotum pectus diuino munere fictum. iūlesum semper
 castum inimica fugat.

defensor

Hortat nos lex diuina ad deferendum dno dona. nec exapit aliquem. s; ab oib; spontanea expectat oblationem. ai moysi precepit dñs ita dicens. **I**oque filius isrl' ut tollant in pñcias ab omi homine qui offert ultione. accipietis eas. ubi nullus excusationis locus datur qñ uoluntas pñpta querit et uon necessitas imponit. sed vnusquisq; pñ arbitrio relinqt. unde ipse hęc legens animu deuotum impendens offeret hās pñcias. ilaudem scē auas expensas. que columpna ē celestis edificij. in qua uidelicet constructa est dom⁹ xpī ipi arbitri interio qui me conspiciat nō supba itentioe sed humili deuotione qñq; sua grā possū iēus laudem uelle conferre. qui nō scdm faciem s; scdm cor iudicans. nō estimat quātitatē muneris. s; quātitatē deuotionis. **N**ec em̄ arbitrio me posse aliqd scē auas decoris conferre. que claritate sua cuncta clarificat. sed claritatē eius. et manifestatē ppetuā. laudib; quibuscūq; possū conseruis meis p̄dico. ut sedula cum legentes ac sedula conspiciētes mām meā redemptiōne assidue cogitemus. redēptorūq; mō inuolant' grās agam⁹. qui cum nullus egeret. sempiternūq; regnū vnici p̄re et spū scō haberet. semetipm ex manu. formā serui accipiens. factus obediens patri usq; ad mortē mortē autē crucis. semel quoq; pñtis nris mortuus est uultus prouultus. ut nos offerret deo. faceretq; nos regnū et sacerdotes deo p̄ri suo. **E**ua p̄ter rogo. ut quicūq; textū huius opis per sp̄erent. nō statim p̄t artificis uilitatē s̄mendo abiciat. sed si uelit possit legat. et oculo sane fidei intueret. atq; p̄auctoritatē diuinā sc̄pturā diuidendo qd' meo catholice et recte repperit disputatū ei hoc tribuat aquo est omne bonū. siquid autē minus recte atq; inconsiderate in uenerit prolatum. magis mee uirgine quā malicie deputet. qui catholice fidei quantū possum rectitudinem semp̄ desidero et inuolant' discō. eiusq; uim quantū sup̄na grā concedit seruare contendo. atque ideo cui erasse uideat. humilit' suggero. ut ul' uiua uoce si p̄sens sim. ul' p̄sc̄pta si absens. errorem meū michi itimare nō tardet. si autē p̄t longinq; tēp̄. seu p̄t aliam aliq' impossibilitatē uentū hāc facere possit. siue etiam me a p̄senti uita constiterit excessisse. precor ut proreatu meo clementissimū iudiciū deprecetur quaten⁹ ipse quē humane infirmitatis nichil laet. erroris mei uincula dissoluat. et siue remissionis grā p̄cor michi ueniam donet. hocq; idem me quā diu uixero in hoc corpore acturū exopto. id est promeas et p̄alioz uentib; coctidie p̄ces fundere. ut ipse p̄us sua grā et ermites corrigat. et ermitoz indulgentiā tribuat. **D**erefero autē moneo lectorem ut huius conspiciōis ordinē teneat. et figuras meo factas ubiq; seruare nō negligat. ne opis p̄u peat. et utilitas lectōis minuat. quod ut facili⁹ possit vnusquisq; figure mōne insequēti sibi pagina p̄ sano stilo itimare ambā s̄bternectens expōsitiōnem eius simul et ūsus qui mea consp̄ti sunt. **I**nque autē mouet cum vnusquisq; pagine ūsus eiusdē mūneri describere deueniem cur aliquas notas siue punctos eis inseruerm. agnoscat me hoc nō tam necessitate quam uoluntate fecisse. ut laudat' sensus et locutio meis fieret. nec hoc quidem uulgo neq; frequent' feci. nec siue auctoritate maiorū. **N**am nō recordeo alibi me fecisse m̄p̄is ūsibus punctos. nisi ubi que p̄onomē ul' que conuictio sunt. ul' us. finalis sillaba dictionis. qd' idem et porphyrius fecit. scdm cuius exemplar litteras sp̄angere didici. et pro. at. littera alibi ūgulam sup̄ antecedētē sibi uocalem notau. **F**eci quoq; et synalymphā aliquādo in sc̄ptū inopertu mis locas synalympharū. qd' et Titus lucretius nō itro fecisse inuenit. v. quoq; inter. q. et aliquā uocālē positam aliquando iniepi. **S**imilit' et h. asp̄mationē maxime cum. u. talit' posita agnūmationis nichil esse uidetur. et h. nō littera sed nota asp̄mationis esse conuincitur. **S**i autē metricis omib; qui sc̄ huiusmodi metri genus et pedum regulā seruant. potestas nō minima datur p̄metaplasmus et scema ta. atq; tropos et ceterū. que poetis abundantissime agnūmationis concessa sunt. cur autē nō m̄. qui nō solum genera certa metrorū et pedes legitimos. sed etiam seriem et mūner litterarū. et figuras modū diligentius seruare animū. **A**ute omnia quoq; obsecro vnūquēq; qui hoc opus legerit ne uiuidie s̄i m̄bis contin me exatet. ut laborem meū dissipare contendat. ne dum hoc qd' ego ad laudem di p̄amre satagi ille delere studet. sibi magis noceat quam michi. et dum scē auas gloriā p̄meā hūilitatem audire nō sustinet. auafixi regis offensam incurrens redemptiōis grām. que m̄trare est nō consequatur. ❖

Gul a. ci t. **a**st u d i o. **a**u d e n s. **n**u n c. d i c t. **r**e n u m e. **n**
N o s t r a. c u p i t. p a r i t e r. c a r m i n e. e t. a l l o q u i i s.
D o n a. p a t r i s. s u m m i. q u a e. l a r g u s. r e d d i d i t. o r b i.
R e g i s. e t. a l t i t h r o n u s. l a n c t a t r o p h a e a. s i m u l.
Q u a e. c r u x. e s t. s a c r a. c r u c i f i x e. n u m i n e. p l e n a.
O m n i b u s. a p t a. b o n i s. s t i r p s. u e. n e r a n d a. s a t i s.
H a n c. e g o. p a u p e r. e g e n u s. i n o p s. e n o r. e l o q u e. l a.
te m p t a u i. **i** h i c. f a m u l u s. s o n d a r e. e t. **p** o c o r r i a. **r**
N e c. m e. f a c t a. p i a n t. q u o d. d i g n u m. m u n e r e t. a n t a.
M e. f o r e. a d h o c. c r e d a m. s i c. q u o q u e. m e n t e. p r o b u m.
S e d. m i h i l. a r g a. d e r. b o n i t a s. s p e s. m a x i m a. v o t i.
E s t. q u a e. m e. p r u m p t u m. l a u s. d a b a t. e x h i l a r a n s.
P a u p e r i s. e t. u i d u a e. n o n. s p r e u r t. r a r a. m i n u t a.
S e d. t u l i t. i p s a. p r o b a n s. a r b i t e r. o m n i. t e n e n s.
tq u e. o r. **m**e d o m i n a n s. q u i. s a. **m**c i t. s o l u s. e t. v n u s.
E n n c t a. u e n u s t a. b o n a. h a n c. l a u d e. b e a u a t. a m o r.
M a n d a t u m. u e t e r e. n e m p e. e s t. e t. l e g e. q u i b u s. q u e.
M u n e r a. u t. a p t a. d a r e n t. t e m p l a. a d h o n e s t a. d e t.
P a r s. d e d i t. a r g e n t u m. p a r s. a u r u m. m u n e r a. c l a r a.
P a r s. t r i b u i t. g e m m a s. p a r s. q u o q u e. t i n c t a. d e d i t.
L i g n a. o l e u m. q u i d a m. p i g m e n t a. q u e. c a r a. d e d e r e.
mu l t a. q u a. **m**g n a. d o m i n u s. m o n s t r a t. u b i q u e. **m**e m i r a n s.
a s t. a l l i c e t a s. t u l e r a n t. p i l o s. q u e. c a p r a r u m.
N e c. f u e r a n t. s p r e t i. h i. d o n a. f e r e n d o. d e o. h a e c.
Q u a. p r o p t e r. r o g i t a. n u m m a t u m. d i u e s u t. i s t i c.
U i l i a. c u m. p o r t e m. h i n c. s p e r n e r e. n o l l i t o n u s.
I p s e. l i c e t. g a z a s. i m m e n s a s. c o n f e r a t. a m p l i s.
A g m i n i b u s. f u l t u s. t e m p l a. o n e r a n d o. d e t. h i n c.
is. e g o. n o m o t u s. **t** a n t u r. b o r. n a m i m. **p**i e. u u l t. **n**
S e d. g r a t u l a n s. s p e c u l o r. c r e s c e r e. d o n a. s i b i.
I l l e. q u o q u e. e x q u a. u t. h a b e a t. m e a m u n e r a. n o l o.
S e d. m a g i s. e s s e. s t i a t. q u a l i a r u m. q u e. d e t. h a e c.
E x p r o b r a t. i p s e. d e o. q u i d i s p i c i t. a c e r e. e g e n u m.
C u i. u s. e g e n u s. h i c. e s t. c u i. u s. e t. o m n i s. h o m o. e s t.
E n q u a. n t u m. t r i b u a t. t r i b u i t. m i h i. e s u s. a m a t o r.
Si n t. s u a. **f**a c t a. p i. **t** h i c. c u n t. a q u e. h i t r a p i a. **r**

De ymagine xpi modū crucis bmdna sua expandentis et deuotib⁹ eius ad diuinā
seu ad humanā naturā ptinentib⁹.

De cruce figurā que inter angustias ē scripta et oīa se cōphendē manifestat.

De nouem ordinib⁹ angelorū et deuotib⁹ eorū maris figurā dispositis.

De cherubim et seraphim circa crucem scriptis et significatione eorū.

De quatuor figuris tetragonis circa crucem positis et spiritali edificatio domus dī.

De quatuor uirtutib⁹ pīcipalib⁹ quomodo ad crucē ptineant et qd omī uirtutū fructus pīpaz
nobis collati sint.

De quatuor clementis et quatuor iniquitatib⁹ temporū et de quatuor plagis mūdi et de
quatuor quadratib⁹ naturalis diei qmō oīa nature ordinēt et īpīa satisficiantur.

De mensib⁹ duodecim et duodecim signis atq; duodecim uētis et de aplōz pōdicatione et de ceteris
mysticis duodecim numeri que nature ostendunt.

De dieb⁹ anni in quatuor exagonis et monade cōphensis et de bissextili incremento quomō
in spē scē cruce adornent et conseruent.

De numero septuagenario et de sacramentis eius quomō cruce conueniant.

De quinque libris moysae legis quomō pīncipē inuoluent et exponant.

De nouē adam pīncipalib⁹ quomō scdm adam significet et eius passionē demonstrat.

De dieb⁹ cōreptionis xpi inter uigis in quatuor crucib⁹ demonstratis hoc ē. cc. lxxvi. et ei⁹ numeri signatōe.

De annis ab exordio mūdi usq; in annū passionis xpi innotis quatuor litterarū scdm formā
scē cruce dispositis simul cum sacramento quod in hoc reuelat.

De quatuor euāgeliis et agno maris spē constitutis.

De septem donis spiritus sancti que pīpheta elayas enumerat.

De octo beatitudinibus euāgeliis.

De numero quadragenario et mystico eius.

De quinquagenario numero et sacramento in eo manifestato.

De numero centenario et vicenario et mystica eius significatione.

De numero septuagenario et binario anni eius significationib⁹.

De monogrammate in quo xpi nomē cōphensū est inui⁹ medietate temp⁹ pōdicationis ipi⁹
denotatū est et in altera medietate temp⁹ ante iudiciū ei⁹ futū inq; antichrist⁹ regnatur⁹ estimat.

De numero vicenario et quaternario et eius sacramento.

De numero centenario et quadragenario atq; quaternario eiusq; significatione.

De alleluia et amen maris forma ordinatis.

De pīphaz sententiis que ad passionem xpi et ad mūdi redemptionē ptinent.

De aplōz dictis ex eadem re in nouo testamento.

De adoratione scē cruce ubi opifex ipse pro se deprecatur et ubi ymago ipius adorari
dum subitis crucem genua flectit.

Alit. f. o. u. o. l. e. s. d. o. m. i. n. u. s. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. c. i. u. m. u. b. i. q. h. i. t.
E. x. p. a. n. s. i. s. m. a. n. i. b. u. s. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
P. e. r. d. o. c. e. t. h. u. n. c. v. u. l. t. u. s. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
E. t. f. i. c. m. o. r. e. f. a. t. i. s. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
B. i. t. e. p. r. o. b. a. n. t. p. l. e. b. e. s. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
N. a. h. u. n. c. s. c. r. i. p. t. u. r. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
E. t. p. r. o. b. o. q. u. o. d. r. e. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
Q. u. e. o. r. r. i. d. i. t. r. e. g. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
T. e. l. a. r. u. p. i. t. v. a. h. m. a. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
P. r. i. m. u. m. n. o. s. s. i. m. a. l. a. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
A. l. e. t. e. r. n. u. d. o. m. i. n. u. s. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
A. l. e. t. e. r. a. d. e. r. i. p. u. i. t. p. r. a. e. d. a. m. p. r. o. b. a. l. a. n. c. t. a. p. r. o. f. u. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
A. l. e. t. e. r. a. d. e. r. i. p. u. i. t. p. r. a. e. d. a. m. p. r. o. b. a. l. a. n. c. t. a. p. r. o. f. u. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
A. l. e. t. e. r. a. d. e. r. i. p. u. i. t. p. r. a. e. d. a. m. p. r. o. b. a. l. a. n. c. t. a. p. r. o. f. u. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.

P. r. i. n. c. i. p. i. u. m. h. i. c. d. e. u. s. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
L. u. x. e. t. y. m. a. g. o. p. a. t. r. i. s. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
H. o. m. o. u. s. i. o. u. p. a. t. r. i. s. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
A. e. q. u. a. m. a. u. d. o. m. i. n. i. s. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
Q. u. e. m. u. n. i. g. e. n. a. m. i. u. s. t. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
N. a. z. a. r. e. u. s. q. u. u. m. o. f. f. e. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
A. n. g. u. l. u. s. a. t. q. u. e. l. a. p. i. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
I. n. d. u. t. a. e. n. v. e. r. i. t. a. s. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
I. n. d. i. c. e. t. e. x. p. o. n. a. l. e. g. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
S. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u. a. m. q. u. e. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
S. u. m. m. i. p. o. t. e. n. s. a. u. t. t. o. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
A. d. q. u. e. m. m. u. n. d. u. s. p. e. r. t. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
N. o. s. t. r. a. q. u. a. t. u. r. a. a. r. t. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
H. a. m. a. u. t. t. o. r. e. h. a. e. c. i. l. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
O. b. t. e. g. i. t. h. u. m. a. n. o. a. u. t. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
I. p. s. e. t. a. m. e. n. o. s. t. r. e. n. s. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
A. n. g. e. l. u. s. h. u. i. c. s. p. o. n. s. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
A. t. q. u. o. d. o. c. e. n. s. c. a. p. i. e. n. t. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
F. o. n. s. b. r. a. c. h. i. u. m. e. t. p. a. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
S. t. e. l. l. a. o. r. i. e. n. s. q. u. e. t. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
C. l. a. u. i. s. e. t. h. i. c. d. a. u. i. d. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
S. e. r. p. e. n. s. s. a. n. c. t. i. f. i. c. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
V. e. r. m. i. s. h. o. m. o. i. s. q. u. e. r. e. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
M. o. n. s. a. q. u. i. l. a. p. a. r. a. c. l. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
F. u. n. d. a. m. e. n. t. u. m. q. u. i. s. a. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
M. e. l. c. h. i. p. o. n. t. i. f. i. c. i. s. s. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
Q. u. i. v. i. t. u. l. u. s. a. r. i. e. s. c. a. r. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
V. i. c. t. i. m. a. p. a. t. r. e. q. u. e. b. e. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
Q. u. i. d. a. m. p. n. a. s. e. n. s. i. t. e. t. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
Q. u. i. a. s. t. r. a. e. s. t. f. i. d. e. r. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
V. i. r. g. i. n. e. h. i. c. e. s. t. n. a. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
A. t. q. u. e. h. o. m. i. n. e. m. u. t. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.
Q. u. i. e. s. t. f. a. t. o. r. a. e. t. e. a. **Q. U. O. D. N. O. S.** m. i. n. a. u. t. i. s. h. a. b. e. n. d. u. m. e. n.

Ecce ymago saluatoris meior suoz posicione cōleant nob saluberrimā dulcissimā & amātilsimā scē crucis formā. ut
ienus nomine credētes et eius mandatis obediētes pēus passionē spem uite etne habeam. ut quācūq; crucē
aspiciam. ipius recordem qui p nob ita passus est ut enpet nos de potestate tenebrar. deglutens quidem
mortem ut uite etne heredes efficiem pfectus nichil sibi angis et potestatib & iurib utq; recogni
tem qd nō corruptibili argento ul' auro redēpti sum' deuana nū cōsolatione patie tūditōis sed p aolo sāgine
qī agni iōtūmāti et imatūlati xpī. ut sim' sū et imatūlati mōspāi eius ueritate. ut p her efficiam' diuine cōsol
tes natē fugientes ei' que imūdo est concupiscētiē corrupciōē. **S**unt qūpe et ipa pagia nomine eulcori redēptoris nū iūlib'
comphēnsa. qdā exōmūtiatis eius subltāa. qdā vō exōdispensatiōe susceptē hūmānitatis assūmpta ut ostēderet qd idē mediator di
& hōm. et pat est itēitate cōsūbālis atq; cōcōlis. et mat' iūmāitātē suscepta cōmūatālis atq; cōsūmālis. quia omniē naturā nūmū
ipē pfecte suscepit absq; pāo. Etualitas aut eoz facile pūmātiōē sibi nexā potest cognosca. utq; addimā ul' ad hūmānā eius
pāncant natām. **P**ius nāq; grece adifimāte ē appellat' hoc est vntus. **F**actores ergo & reges apud iudeos sicut vntuōē
iūcti testamēto vngēbant. & ideo xpūs vntus appellat' q rex et lictos est. qā nō oleo mātali. sed oleo lenae hoc ē spū scō
vntus est. pōib' pācipib' suis. xpūs uero ebimēe messias dē. **I**esus ebreū grece sother latine salutaris ul' saluator iēptat'.
p eo qd aīctis gentib' salutaris uenit. **E**mmamuel exhebreū ilannū significat nobiscū d's. salū pūgnē uat' d's hōib' iūmne ^{quod}
mortali apparuit. **D**eus dē p p' uincā cū patre sūam. **D**ns p' sermētē creatūm. **D**eus aut et hō qā ubū et amō. **I**uge
mtus autē uocat' p dūmūtiatis excellētiā. q sū finitib'. **P**rimogenit' p sūscēptiōem hōis in qua padōpātiōē grē habere
finites dignat' est quib' esset pūmogenit'. **M**onition' pat' abūmūtiātē sūe appellat'. sūa. n. ul' essētiā grece vltia dē. omō
vniū vtrūq; enim cōmūctū sonat vna sūstātiā. **P**rimipū eo qd ab ipō s' omīa. & q ante eū nūli ē. **E**mus ul' q
dignat' est infine scōz hūit' mātne nāta & mori. ul' qā qāq; agni' ad illū refim'. & am ad eū puenierim' ul' qd queram'
nō hēim'. **O**s dei est. q ubū est eius. **N**am sicut pūbis q plingūā sunt. sepe diam' illa ul' illa lingua. ita pūdet ubo pūit'
os. q mas est ut ore ūba forment'. **V**erbū autē ideo dē. q pēū omīa pat' cōdūdit sine uisit'. **V**eritas q nō fallit. &
tribuit qd pūmūct'. **V**ita. q omīa vūmūct'. **V**imago dē p p' pāre sūmūctiōē pūis. **F**igūm qd sūscēptiōis formā
serui. pūmūct' iūctiōē. sūmūctiōē. pūis nē ymaginē atq; iūmūctā magitūdiē designat'. **M**anus dē est qd omīa pūmū
fūā sūnt. **H**ic et dexta p' effectū opīs totius creat' que pūmū formata est. **B**atūmū qd ab ipō omīa cōmūct'.
Vertus qd omniē pāis potestātē nūmūctiōē h't. et omīa potest. **S**apīa qd ipē ueniet mōstia sūe & archana sapie.
Splendor p' qd manifestat. **L**umen qd illūat. **L**ux qd adūitātē cōtēpūlāndā cordis oūlos resemat. **S**ol qd
illūmātor. **O**riens qd lūmūs sōis et qd ori nos faciat adūitā etnā. **E**ons qd rerū origo est. ul' qd cāat sūctes
ipē quoq; **A**et & qd mātū et fims. **P**aradīs idē aduocat'. q p nob iūctiōē apūt pūmū. & p' tūpas nūis remō
nēdas anā gīt. **S**ponsus qd cōtēlo ad hēct ecclie ut essent duo in carne una. **A**ngelus dē p' āmūctiōē pātie
ar sūe uolūntātis. mī et apūt pūmūctiōē magitū cōsūlū angelus legit'. dū sit d's & d's anglos. **M**issus dē qd ūbū amō
fūā est. **H**omo dē quia incarnat' est. **M**ediator quia de morte adūitā nos pūmūct'. **P**roplā qd fūā reuela
uit. **S**acerdos qd p nob hōstia se obtulit. **P**astor quia cūctos est. **M**agister qd ostēdit. **N**azaren' ū aloro
nazare' amito. idē sūis sūe mūd' q pūmū uon fēat. sūmūct' et alīs infioribus reb' nōmīnū spēctes ad se tūmūct' xps
ut fūmūct' intelligat'. **M**ortur aū pāis q amō. **V**itis qd ex sūgine ip' redēpti sum'. **F**los qd elāis. **V**ia qd pūmū
addēū imus. **O**stū qd pūmū ad dūmū iūctiōē. **M**ons qd fortis. **P**etm qd sūmūct' est credētiū. **L**apis angularis. ul' qd
duos pāietes edūct'. idē dūctiōē et pūmūctiōē mūmūct' fūmūct' ecclie nūg'. ul' qd pāre angis et hōmūb' facit. **L**apis offēsi
ōnis. qd uenies hūmūct' offēderūt itēū iūctiōē. & fūmūct' est petm sūmūctiōē. **F**undamētū aut idō uocat' q fides mēo
fūmūct' est ul' quia sūp eum cūctiōē ecclia cōmūct' est. **A**gnus dē p' iūctiōē. **O**uis p' mātūctiōē.
Tres p' pūmūctiōē. **A**gus p' sūmūctiōē carnis pāi. **E**t mātū. p eo qd p nob ē iūctiōē. **L**eo pūctiōē & fūmūctiōē
Serpēs pūmūctiōē et lāpīa. **E**t imus idē q sūmūctiōē. **A**quila p' qd post rēfūmūctiōē ad dūmūctiōē remeant'. **N**ec mūctiōē sūmūctiōē
ōmūb' fūct' q dū sit pūctiōē cōtēctiōē cū sēctā sūmūctiōē. nūe nature uolūtātē nō l' pūctiōē. nāt' est ipē hōis sūmūctiōē. ūbū. n. caro fūmūct' est. & hūctiōē iūctiōē
Sunt ergo ūctiōē quīq; q ūmūctiōē hūmūctiōē corpīs spēm fūctiōē. cūctiōē cōsūpti sūnt. quoz pūmūctiōē amēdīo dūctiōē dextre. mātū. & l' i
mūdūctiōē tūctiōē. postea ipōlūtātē se exēgens. & pūmūctiōē dextūctiōē ascēdēs iūctiōē cūctiōē sūmūctiōē qui talis est. **D**extia dei sūmūctiōē mātūctiōē
aut ilūs. **F**ad's acapite dēscēdēs sūmūctiōē iūctiōē dūctiōē sūmūctiōē mātūctiōē sūmūctiōē iste. **X**pūs laxabit esāngūine dēbita mūctiōē
Tercius utē aquarto dūctiōē dextre mātūctiōē qui mēdūctiōē uocat' mātūctiōē et pāurūctiōē dexte būctiōē sūmūctiōē dūctiōē
dext' ul'q; adūctiōē mēdūctiōē dēscēctiōē. rursūctiōē ad dext' gēnūctiōē mātūctiōē pēdis dēscēctiōē ita. **I**nuat' sic pōctiōē dēscēctiōē mūdā
hūmūctiōē. **E**uāt' quippe iūctiōē pēdis dext' extūctiōē mātūctiōē iūctiōē mēdūctiōē amūctiōē ascēdēs adūctiōē ul'q; pēdis sūmūctiōē extūctiōē p
uenit ita. **A**ctūctiōē dūs dēscēctiōē ad dūctiōē bēctiōē. **E**uāt' itē amūctiōē pēdis sūmūctiōē extūctiōē ul'q; ad gēnūctiōē ascēdēs
& adūctiōē mēdūctiōē pūctiōē et būctiōē sūmūctiōē ul'q; ad mēdūctiōē dūctiōē pūctiōē ita. **A**tque salutaris dēscēctiōē d's amēctiōē
nam. **I**nuat' quidē fēctiōē cūctiōē sūmūctiōē ūctiōē hūctiōē duo elīctiōē. **B**este quidē pāria hūctiōē regit' qui cōmūctiōē dūctiōē
atq; sūctiōē pūctiōē claudīt ūbūctiōē sūctiōē. **I**uēt' sūctiōē ūctiōē cūctiōē sūmūctiōē sūctiōē est. **I**ste est rex iūctiōē. **I**uēt' qd et mēctiōē pāpūctiōē
lis et ūmūctiōē cōmūctiōē istud. **O**rdo iūctiōē dē. **I**uēt' qd amūctiōē angēctiōē istud. **R**ex regūctiōē & dūs cōmūctiōē.
Inuat' namq; iūctiōē amūctiōē eius pōctiōē sūmūctiōē tres lītēctiōē. hoc est. **A. M. ET. C.** qd significat. **I**uāt' & mēdūctiōē & fūctiōē ab ipō
omīa cōmūctiōē.

O mnis q̄r̄e cel̄is. O mnis q̄r̄e cel̄is.	O mnis q̄r̄e cel̄is. O mnis q̄r̄e cel̄is.
rae. l̄e. s̄. b̄. e. s̄. e. t̄.	cl̄ar̄as. ac̄. c̄. p̄. i. s̄. i. l̄. l̄. i.
reḡu. a. r̄. e. ḡe. n̄. d̄. o. p̄. o. l̄. i. c̄.	n̄. u. c̄. i. f̄. i. x̄. r̄. u. n̄. t̄. e. t̄. a. r̄. d̄. o.
v̄. n̄. d̄. i. q̄. t̄. e. a. l̄. m̄. i. f̄. i. c̄. a. t̄. r̄.	u. b̄. e. a. s̄. c̄. ū. l̄. a. n̄. ḡ. i. n̄. i. s̄. v̄. l̄.
r̄. i. s̄. t̄. i. q̄. u. a. p̄. r̄. o. p̄. t̄. e. r̄. e.	r̄. e. ḡ. e. v̄. o. c̄. a. b̄. e. r̄. e. t̄. u. d̄. u.
u. m̄. q̄. e. h̄. u. m̄. a. n̄. a. t̄. i. b̄. r̄. e. x̄.	q̄. ū. i. r̄. i. s̄. d̄. i. u. i. n̄. a. q̄. t̄. a. c̄. t̄.
u. n̄. i. u. s̄. a. l̄. t̄. i. t̄. h̄. r̄. o. n̄. r̄. d̄. e.	u. o. t̄. q̄. i. u. l̄. a. u. d̄. i. s̄. h̄. o. n̄. o. r̄.
r̄. i. s̄. t̄. i. c̄. o. l̄. a. s̄. s̄. o. c̄. i. a. s̄.	a. t̄. l̄. a. c̄. r̄. o. f̄. a. m̄. i. n̄. a. r̄. i. u. a.
m̄. u. l̄. t̄. i. p̄. l̄. i. c̄. e. s̄. l̄. a. u. d̄. e. s̄.	e. n̄. d̄. a. s̄. a. c̄. u. l̄. m̄. i. n̄. e. r̄. a. e. l̄.
i. n̄. t̄. e. r̄. r̄. i. s̄. c̄. a. n̄. t̄. u. s̄. q̄. u. o.	s̄. o. f̄. f̄. e. r̄. t̄. o. r̄. b̄. i. s̄. e. t̄. e. x̄. u.
c̄. a. n̄. c̄. t̄. i. f̄. i. c̄. a. t̄. m̄. u. n̄. d̄. u. s̄.	u. e. n̄. t̄. t̄. e. p̄. o. n̄. t̄. e. t̄. h̄. i. c̄. s̄. o.
e. x̄. a. l̄. t̄. a. t̄. i. u. b̄. i. l̄. a. u. s̄. c̄. ū.	m̄. o. n̄. t̄. i. b̄. u. s̄. a. r̄. i. d̄. a. c̄. a. n̄. t̄.
r̄. u. r̄. a. c̄. a. n̄. n̄. t̄. s̄. t̄. e. l̄. l̄. i. s̄.	m̄. o. t̄. u. t̄. u. r̄. a. r̄. m̄. i. n̄. a. d̄. o. n̄. a.
r̄. e. t̄. u. s̄. e. t̄. o. r̄. c̄. a. s̄. c̄. u. s̄. a. q̄.	l̄. o. s̄. i. c̄. a. u. s̄. t̄. r̄. e. t̄. a. u. r̄.
l̄. a. e. t̄. i. c̄. i. a. m̄. r̄. e. ḡ. n̄. i. t̄. e. u.	r̄. a. s̄. q̄. u. o. d̄. l̄. u. m̄. i. n̄. e. l̄. u. m̄. e.
l̄. t̄. a. p̄. o. l̄. i. p̄. a. n̄. d̄. a. s̄. c̄. o. n̄.	s̄. i. ḡ. n̄. e. s̄. u. u. m̄. e. n̄. e. t̄. i. s̄. t̄. i.
a. n̄. t̄. a. d̄. e. r̄. d̄. o. n̄. a. d̄. i. s̄. p̄. e.	s̄. a. u. s̄. q̄. u. i. o. m̄. n̄. i. a. f̄. e. c̄. i.
O mnis q̄r̄e. O mnis q̄r̄e. O mnis q̄r̄e.	O mnis q̄r̄e. O mnis q̄r̄e. O mnis q̄r̄e.
q̄. u. a. n̄. t̄. a. t̄. i. b̄. i. d̄. e. d̄. e. r̄. a. t̄.	r̄. a. n̄. t̄. o. r̄. ū. f̄. a. c̄. t̄. o. r̄. a. m̄. o. r̄.
u. i. u. i. f̄. i. c̄. a. n̄. t̄. i. s̄. e. n̄. i. m̄. d̄.	o. n̄. o. d̄. e. u. s̄. i. p̄. l̄. e. p̄. a. r̄. a. u. i.
e. t̄. b̄. e. n̄. e. t̄. e. x̄. t̄. u. l̄. e. r̄. a. t̄.	d̄. i. r̄. e. n̄. e. d̄. i. c̄. e. r̄. e. p̄. u. p̄. p̄. u.
r̄. a. n̄. c̄. i. d̄. u. s̄. i. s̄. u. a. l̄. e. a. t̄. d̄.	e. c̄. e. p̄. t̄. o. r̄. d̄. u. x̄. e. t̄. i. n̄. i. q̄. u.
e. x̄. e. m̄. p̄. t̄. a. m̄. r̄. i. s̄. i. t̄. p̄. r̄. a. e.	d̄. a. m̄. q̄. l̄. u. c̄. i. s̄. a. b̄. a. e. t̄. h̄. r̄.
d̄. e. t̄. r̄. u. s̄. a. m̄. q̄. e. d̄. i. u. n̄. o. l̄. u.	i. t̄. p̄. u. n̄. i. r̄. e. n̄. e. c̄. a. u. d̄. o. h̄. i.
e. m̄. p̄. i. a. c̄. r̄. u. x̄. d̄. o. m̄. i. n̄. r̄. d̄. e.	r̄. a. n̄. t̄. a. n̄. s̄. q̄. u. i. s̄. p̄. i. e. m̄. u. s̄.
m̄. a. ḡ. n̄. i. f̄. i. c̄. a. r̄. e. u. a. l̄. e. t̄. t̄.	a. n̄. t̄. ā. t̄. e. e. t̄. d̄. i. c̄. e. r̄. e. f̄. a. c̄.
p̄. u. l̄. c̄. h̄. r̄. a. n̄. i. t̄. e. s̄. c̄. u. l̄. t̄. u.	r̄. e. u. i. s̄. u. ḡ. l̄. o. r̄. i. a. c̄. i. n̄. ḡ. r̄.
r̄. a. x̄. u. s̄. d̄. i. r̄. a. f̄. u. ḡ. i. t̄. c̄. a. l̄.	a. m̄. u. s̄. s̄. e. t̄. p̄. i. n̄. u. s̄. h̄. o. n̄. o. r̄.
i. n̄. c̄. l̄. i. n̄. a. n̄. t̄. h̄. u. m̄. i. l̄. e. s̄. e.	r̄. c̄. e. d̄. r̄. a. s̄. m̄. y. r̄. r̄. a. m̄. e. l̄. i. e.
o. l̄. f̄. a. c̄. t̄. ū. p̄. a. u. i. t̄. a. n̄. t̄. u. a.	d̄. u. s̄. e. t̄. m̄. i. r̄. a. c̄. y. p̄. r̄. e. s̄. u.
m̄. a. x̄. t̄. i. x̄. t̄. u. s̄. ḡ. u. t̄. t̄. a. a. m̄.	o. m̄. u. m̄. b̄. a. l̄. s̄. a. m̄. a. b̄. i. d̄. e. l̄. l̄.
u. i. c̄. t̄. a. e. m̄. a. i. e. s̄. t̄. a. t̄. e. s̄. u.	p̄. e. r̄. s̄. u. a. u. o. t̄. a. f̄. e. r̄. u. n̄. t̄. t̄.
u. o. m̄. i. n̄. e. t̄. u. a. s̄. p̄. e. r̄. i. o. r̄. m̄.	a. i. o. r̄. u. i. r̄. t̄. u. t̄. e. p̄. i. s̄. h̄. o.
d̄. o. u. a. s̄. c̄. u. m̄. m̄. e. r̄. c̄. e. d̄. e. m̄.	e. u. t̄. x̄. p̄. i. a. n̄. t̄. e. t̄. r̄. i. b̄. u. n̄. a.
O mnis q̄r̄e. O mnis q̄r̄e. O mnis q̄r̄e.	O mnis q̄r̄e. O mnis q̄r̄e. O mnis q̄r̄e.
q̄. d̄. e. d̄. e. c̄. a. s̄. c̄. u. p̄. t̄.	p̄. l̄. e. b̄. e. m̄. i. c̄. e. a. b̄. a. u. e. r̄. u.

Alter her signa cruce xpi in quatuor cornibus amicta completi predicat siue que in celis siue que in terra siue que in aquis siue que in uentibus
 tam sit omnia uidet. inuisibilia atque inuisibilia uiuentia et non uiuentia quia quatuor cruce cornua siue quatuor la-
 ta intima in quibus magnales uiuant creature id est celestium et terrestrium et infernorum et supercelestium. De quibus
 et paulus apostolus loquitur in inuentione ihu omne flectat genu celestium et terrestrium et infernorum. De quo pauli testimonium
 emendat et quantum laudate dominum celi celorum et aqua que super celos est. laudet nomen domini. Rursusque ab apostolo dicitur celestia
 et alia super celestia siue quatuor species totius creature id est esse uiuere sentire et intelligere. quibus omnis creatura subsistit.
 Nam alia tamen sunt. sed non uiuunt. non sentiunt. neque discernunt. ut sunt lapides. Alia quippe sunt. et uiuunt sed non sentiunt
 ut neque discernunt. ut sunt arbuta et omnia germina terre. Alia uero sunt. uiuunt et sentiunt. sed non discernunt ut sunt
 bruta animalia quibus uis est sentiendi. sed non habet ingenium intelligendi. Alia autem sunt. uiuunt sentiunt. atque discer-
 nit. ut sunt angeli et homines. qui essentia subsistunt. uita uiuunt. sensu sentiunt. intellectu discernunt. Sunt et ipsi anime
 quatuor affectiones. quibus animalia uel ad bona uiuunt uel ad mala. Has et antiqui libaliter inuenerunt. et eorum inuenta
 probantes posteris susceperunt. id est timere ac dolere. cupere. atque letari. Hec ergo si sancti cruce presidio ordinant atque ui-
 uunt in religiosis hominibus saluare esse probant. licet eas uia esse stulticia quidam sapientiam huius mundi existimant.
 quod si ita esset. et eas nisi patres omnium huius non possent. aut perire. recte non affectus aliqui possent diu. sed morbi. Et cum tales
 animorum motus inueniant in sanctis apostolis et prophetis. quis ita desipiat ut eos uia credat. ex quibus deo placuerunt illi.
 quibus plures ceteri homines resistunt. Itaque apostolus paulus de timore sic loquitur. Timeo autem ne sicut serpens seduxit
 euam astutia sua. sic et uester sensus corrumpatur acacitate que est in christo. Item de cupiditate fiduciam habet. Cupio dissolui
 et esse cum christo. Sed et de tristitia quam aliqui dolorem appellant. idem doctor gentium ait. Quia tristitia est in magna et
 continuus dolor cordi meo pro fratribus meis qui sunt cognati mei secundum carnem. Nam et ad romanos scribens ait.
 Gaudeo inquit in uobis. sed uolo uos sapientes esse in bono. et simplices in malo. Dantur quoque propheta et psalmista. de timore ita
 dicit. Timor domini sanctis permanet in seculum seculi. Item. timeate inquit dominum omnes sancti eius. De tristitia uero ita dicit. Contristatus
 sum in exercitatione mea. Item de concupiscentia idem dicit. Concupiscit anima mea. desiderare iustificationes tuas in omni tempore.
 et concupiscit salutare tuum domine. et lex tua meditatio meditatio mea est. De letitia quidem idem psalmista exhortans
 sanctos dei dicit. Letamini in domino et exultate iusti. gaudete iusti in domino. Hinc ergo timorem uel dolorem. hanc cupiditatem siue hoc
 gaudium. qui reprehendere uoluerit. ipsum reprehendit apostolum. uel prophetam. qui tales affectiones non solum deo placuerunt. sed etiam
 quidam alios ad ipsum exhortati sunt. et qui horum extores fuerunt inter animosos quod essent siue affectu culpauerunt.
 Non ergo has affectiones habendo sed eis male utendo delinquimus. quia humanorum affectuum pietas hominis indicat creatorem
 qualitas uero bona uel mala significat uoluntatem. Et si motus huius qui in hominibus affectiones sunt. hec eadem ipse
 in bene utentibus uirtutes. et in male utentibus passionem siue perturbacionem. aut ut quidam uolunt egritudines sunt. illeque
 bene eis utitur qui non suam sed dei querit facere uoluntatem. ut iam non sibi uiuat. sed ei qui plangens sui effusione
 manuce illam redemit. qui cum apostolo dicere potest. Ego enim pro legem mortuus sum. ut deo uiuam. christo confixus
 sum cruci. uiuam autem iam non ego. uiuit uero in me christus. quod autem in me uiuam in carne in se uiuam filii dei qui dilexit me
 et tradidit semetipsum pro me. Omnia ergo hec sunt cruce conueniunt. quia ita enim creator passus est christus. nam passio est
 celum sustentat. mundum regit. tartarus perficit. in ea confirmantur angeli. redimuntur populi. conteruntur inimici. stabiliuntur
 omnia. amittuntur uiuentia. conseruantur sancta eterna. illustriantur intelligenda. inde timor ductus aperna fideles liberat. tris-
 ticia salubris penitentes apostolis mundat. concupiscentia boni uirtutum fructus generat. gaudium uite spe confidentes
 letificat. Omnia quippe auctor hanc sanctam sibi preuidebat machinam. hanc constitui uoluit ut in ipsa restauraret et coaduna-
 ret omnia per ipsum christum dominum nostrum. Sunt quoque istius cruce conspectus quorum prior est. **Crux quae sinistri es**
noto dedicata tropaeo. Alium in uia descendens. alter uero. **Crux quae christi es auro benedicta triumpho.** Index
 tui in sinistram crucis tendens. Sunt et in tetragonum acta cruce quatuor usus quorum primus qui supra cruce est hic.
Crux quae excellis toto et dominaris olympo. Qui uero infra hic est. **Crux quae cederis rupto plebem ne**
abauerno. Qui autem in dextra hoc est manachrostia de positus est. hic est. **Crux dux uisum latoque redemptio**
mundo. Et qui in sinistram hoc est in thelesta de hic. **Crux uexillum sancto et pia cruce sacro.** Notandum autem quod. O.
 laterum que crucis huius similitudinem. idcirco in quatuor angulis tetragonum et in quatuor cornibus crucis. nec non
 in media cruce posuimus. ut ostenderet omnia sanctam crucem sua potentia concatenare. et in uenemacione christi copu-
 lare que sinistri et que dexteri sunt.

[illegible]

Erit quippe scōr angelorū ordines et celestis milicie exatus nomine et numero scē cruci concordant ut etiam regis uictoriam collaudent et magnitudinē leticie sue honesto officio predicent. cū nō solum in hora uirtutis xpī laudasse. et post in deserto illi ministrasse. sacer ewāgelii textus cōmēnaret. uerū etiam in tēpē passionis ac resurrectionis eius. debito ei officio ip̄os affuisse manifestissime naret. maximeq; illos ac di oportet huius rei esse deuotos. q̄ quanto dignius in eius milicia militant. tanto deuotior ei triumphum laudant. Nouem ergo sunt ordines angelorū ut scē scripture nobis cōmēndat auctoritas. hoc est. Angeli. archangeli. uirtutes. potestates. p̄ncipatus. dñāones. throni. Cherubim. et seraphim. Sed adhuc exponenda bñ pape Gregori uerba ponamus. Esse namq; angelos. et archangēlos. pene omnes sacri eloqui pagine testant. Cherubim quoq; atq; seraphim sepe ut notum est libri psal̄m locunt. Quatuor quoq; ordinū nomina paulus ap̄lus ad effesios eminebat dicens. Sup̄ omne p̄ncipatū. et potestatem. et uirtutē. et dñāonē. Qui cursum ad colosenses scribens ait. Hic throni. siue dñāones. siue p̄ncipatus. siue potestates. Dñāones uero et p̄ncipatus. ac potestates. iam ad ephesios loquens desēpserunt. sed ea quoq; colosensib; dicturus p̄misit thronos. de quib; nec dum q̄dquā. Effesios fuerat locut. Dum ergo illis quatuor que ad effesios dixit. id est p̄ncipatibus et potestatibus uirtutib; atq; dñāonib; cōiungunt throni. quinq; sunt ordines qui sp̄cialit ex p̄muntur. quibus dum angeli et archangeli. cherubim atq; seraphim adiuncti sunt. paulo dubio nouem esse angelorū ordines inueniunt. unde et ip̄i angelo qui p̄mus conditus est per psalm̄ dicitur. Tu signaculū similitudinis plenis sapia et p̄fectus terrore in delictis paradisi di fusti. quo notandū. qd non ad similitudinē di factus. sed signaculū similitudinis dicitur. ut quo subalioz est natura. eo nullum ymago similitudinis infuset expressa. quo in loco mox subdit. Omnis lapis preuolans op̄mientum tuum. Sardi. Topazius. et iaspis. Chrysolith. Onix. et berillus. Saphirus. Carbunculus. et smaragdus. Ecce nouē dixit nomina lapidum. qd p̄fecto nouem sunt ordines angelorū. q̄b; nimirum ordinibus ille p̄mus angelus idō ornatus et optus existit. q̄ dum cunctis agminib; angelorū prelatus est. eorum compagne darioz fuit. Sed hec dispositio in cruce nouem ordinū angelorum q̄ nobis sacramenti iūnt p̄sequamur. Tenet ergo hec spēs scē crucis in fiore sua parte duos ordines. id est. angelos et archangelos. in brachijs dextro duos. hoc est uirtutes et potestates. in brachijs sinistro item duos. id est p̄ncipatus et dñāones. in medio unum. id est thronos. in superiore igitur parte itē duos hoc est cherubim et seraphim. Duo etiam nomina qm̄ uerū ihu xpī gl̄iam predicandā satis conueniunt. cuiusq; magnificentiā et potentiam uariandam decet competunt. Quem enim angeli archangeli. infima parte crucis positi denunciant. nisi eum qui de celo infimū descendit. magnū uidel; consiliū angelum. ad ampuandū mansuetis milium. ut foras fortē alligaret. cuiusq; uasa di ruget. Et quem alium uirtutes. potestates. p̄ncipatus. et dñāones predicant in brachijs crucis positi. nisi eum de quo scriptum est. Dexta dñi fecit uirtutē. Et item. Data est inq; in omnis potestas in celo et in t̄ra. Itemq; Et factus est p̄ncipatus sup̄ humerū eius. et uocabitur nomē eius admirabilis. consiliari; deus. fortis. p̄ futuri seculi. p̄ncips pacis. Et item. Et dñabitur amari usq; ad mare. et affluuine usq; ad terminos orbis t̄re. Throni ergo in medio crucis positi quem alium in se sedere notāt. nisi illum cui dictum est ap̄lō teste. Throni; tuus deus in seculum seculi uirga recta est uirga regis tui. Et psalmista. Sedes inquit sup̄ thronos qui iudicis equitatem. Et quem cherubim seraphimq; significant. in cruce crucis positi. n̄ eum de quo dicit ap̄l̄. In quo sunt omnes thesauri sapie et scē absconditi. Et item. Deus n̄ ignis consumens est. Cherubim quippe plenitudo scē. et seraphim ardentes uel incendentes interpretantur. Sed hec non ita predicant de ordinibus angelorū. q̄ uirginito illos coequem. si p̄bi recte creature officia et nomina. dispensationis illius sacramenta uenerim. Est em̄ ip̄e deus et dñs angelorū. ante oīa uidel; sedā ex dī p̄re gemitus. hoc est desolā p̄ris qui in nouissima etatū sedē ex uirgine matre natus. uatām in se suscepit humanā. ad debellandū saluet mūdi p̄ncipem uictus. ut expularet p̄ncipatus et potestates palam triumphans eos in semetip̄o. quem pater suscitauit a mortuis. et constituens ad dexteram suam in celestibus sup̄ omne p̄ncipatū. et potestatem. et uirtutē. et dominationē. et omne nomen qd nominat non solum in hoc seculo. sed etiam in futuro. omnia subiecit sub pedibus eius. et ip̄m dedit caput supra omni eccl̄ie. que est corpus ip̄ius.

Nouem ergo littere maiores que in hac pagina spēm crucis faciunt hoc sonant. **Cruce salus.** habentq; singule singulos ordines angelorū. quod facile auibet patebit qui litteras nouit. et nomina nouem ordinū nō ignorat.

O cherubim et seraphim
exaltate nomen eius in omni
cum diuinitate eius. ue
fructus terre et fructus
miritus. et fructus
ore est terra. et fructus
oculorum eius. et fructus
uenerunt. et fructus
harum. et fructus
edunt. et fructus
consultum. et fructus
expas. et fructus
et districte. et fructus
et uetere. et fructus
quis sit. et fructus
quae oratio. et fructus
luxuriant. et fructus
in cruce. et fructus

ueri. et fructus
protector. et fructus
subleuatur. et fructus
namque. et fructus
hic. et fructus
sanctus. et fructus
lacta. et fructus
exaltatus. et fructus
pennibus. et fructus
quod. et fructus
teus. et fructus
his. et fructus
tum. et fructus
qua. et fructus
de cruce. et fructus
de cruce. et fructus

caelorum. et fructus
exaltatus. et fructus
est. et fructus
usque. et fructus
unum. et fructus
fiat. et fructus
ta. et fructus
a. et fructus
ra. et fructus
bona. et fructus
egunt. et fructus
ga. et fructus
ul. et fructus
t. et fructus
re. et fructus
t. et fructus
car. et fructus
in. et fructus

el. et fructus
ma. et fructus
rt. et fructus
it. et fructus
ra. et fructus
i. et fructus
qu. et fructus
at. et fructus
unt. et fructus
al. et fructus
fi. et fructus
di. et fructus
ut. et fructus
so. et fructus
ml. et fructus
ut. et fructus
ul. et fructus
to. et fructus

In hac itaq; pagina crucis dñi simul cum figuris semphim et cherubim circa se positis depicta conspiciatq; cernitur quidem in hoc opus hic introducta sūt ut ostenderet quanta provisione ac dispensatione divina clemencia humano generi semp salutē suam paravit. et iūpīs spūib⁹ angelicis per pphicam revelacionē spēm redemptiōnis nre aū uideri uoluit. et p opā pphicā itabnandi templiq; aditus constructa. id est in iūpīs cherubim iuxta artem ultm ue lum positis etiam pphicam mūdo intimare decessit. Proinde haec multa multi de habitu et situ horū animalium iēpretati sūt. et alia atq; alia diuiso stilo. nō diuisa fide scriptata sunt. in tam nō incongrue uidetur salua maior traditioe ipā animalia habitu suo scē crucis exempla et figurā. cum et in ualla ipius localitē seruent et sursum atq; deorsum i dexterā atq; sinistram situ suo simili portendant.

Demq; de semphim propheta elayas inter alia ita narrat dicens. Vidi dñm sedentē sup solū excelsum et eleuatū et ea que sub eo erant replebant templū. Semphim ita habuit sup illud sex ale uni et sex ale alteri. duab⁹ uelabāt facē. et duab⁹ uelabant pedes. et duab⁹ uelabāt. et clamabat alter ad alterū et dicebat scīs scīs. scīs dñs. dñs exētiū. plena est omnis tū glia eius. Quid ergo situs iste semphim alarū semphim prefigunt. nisi crucis xpī ymaginē. Ille quippe ale que supiorem ptē corpis sui. id est faciem uelabant qd sursum ad caput erecte sint ne cesse est. et ob hoc supiorem ptē crucis demonstrant manifestum est. ille autē que infimā ptē id est pedes uelabant. quomō nisi deorsum demissas esse credendum est. et ob hoc inferiorem ptē crucis significat. ille autē due que ad uolandum extense sūt. quid aliud quam transmissum scē crucis lignum. quo brachia et manus extense sūt dñi significant. et promde in pphicacione sex alarū semphim. manifeste tota crucis xpī signaculum expressum esse nemo sapiens dubitat. Bene quoq; ipā incendentes uel ardentes interpretant. quia illam formā demonstrant. in qua supate sūt omīs adūsarie potestates. et totū mūdi pccā cōsumpta atq; deleta sūt. immo ignē illum electis dei cōmendant quē se dñs mīstā mittere. et ut arderet se uelle testatus est. Et mīta tūa uoce ad laudem scē tūtatīs omīs elōs cōhortabāt. hoc est eos qui aū aduentū saluatoris fuerunt. et qui in pñcia incarnationis eius inxerunt. quiq; adhuc usq; in finem mūdi post ascensionē eius in celos ad fidē cōtendi sūt. qā omīs una passio xpī simul redemit de iudeis uidelz atq; gentibus.

Detetero cherubim illa que itabnandō siue templo fabricata erant qd aliud extensione alarum suarū quam crucis xpī ymaginē preferebāt. De quib⁹ bene i libro regū narrat. quod facta esset decē cubitorū altitudinis. et decem cubitos haberent a summitate ale usq; ad ale alteri⁹ similitatē. Adau⁹ etiam instar humani corpis forma cōpari potest. cuius pene tanta est latitudo i extensione brachiorū a summitate digitorū vnus manus usq; ad similitudine digitorū alteri⁹ manus quāta est altitudo siue longitudo a planta pedis usq; ad uerticē capitis. Hec ergo iuxta arthā et pphicā stabant. quia ueram pphicā incarnatione saluatoris humano generi demonstrabant. Hec et imodū crucis alas extensas semp habebant. quia ppetuam nām redemptiōne in passionē xpī saluando nū nre immabant. **In** uertice quoq; hic uisus est i longitudine a summo deorsū uertens. **En** arx alius crucis **En** fabrica sancta salutis. **I**ste quidem i latitudine. **En** thronus hic regis hanc cōsiliatio mūdi.

In semphim quoq; et cherubim uisus eleganti conspici sūt. Nam in semphim illo quod supm dextrū cornu crucis stat. hūc sūt uisus. **Signa** crucis dñi sūt semphim caelestia monstrant. pennarū atque situ hac crucis sancta probant.

In eo uero quod supm cornu sinistrum hūc. Nam haec sona exultant celebranda in laude supermin. cōclamant que tribus septuā sabaoth uocibus.

In cherubim namq; dexteriore uisus isti sūt. Hūc significant cherubim haec labbā sancta triumphum distensisque alis brachia tensa notant.

In sinistiore quippe isti. Hæc latere assistunt artae et sacra opertula conuolunt. facta que propina officio ipsa probant.

Creu. rogo. fac. r. ad. det. f.
Laud. i. bus. ut. cl. ar. a. ca.
Quom. o. do. t. er. re. ni. s. ab.
Pact. u. m. con. fir. me. se. t.
Quos. **ag. me. na. pa. f. t. o. li.**
Iur. e. **o. mu. s. x. p. i. p. o. cu.**
Eoud. **i. s. ti. s. i. ma. p. i. e. b. s.**
Sanc. **t. a. fa. lu. ta. r. i. s. et.**
Iusi. **t. a. co. us. tr. u. c. t. a. t.**
Quae. **u. e. re. hu. ma. nu. ge. n.**
Firm. **a. t. a. q. e. col. u. m. na. e.**
Aete. **r. u. a. m. p. e. r. s. e. p. a. r. a.**
Tegm. **i. n. i. s. e. t. a. ul. a. m. s. p.**
Eris. **t. e. t. r. a. p. a. e. a. n. o. u. a.**
Frig. **i. s. i. u. mu. u. d. o. qu. o. d.**
Sper. **u. a. t. d. a. m. na. t. u. m. u. i.**
Cur. **f. a. u. o. r. a. t. o. r. t. i. m. o. r. v.**

Pulc. **h. ri. o. re. s. t. o. t. o. v. e.**
Cel. **s. ro. ra. c. e. d. ro. pa. r.**
Quad. **r. a. t. a. s. i. un. gi. s. i. n.**
Et. **r. i. t. e. p. a. t. r. i. a. c. c. h. a. r.**
Fund. **a. m. e. n. t. a. t. r. a. h. i. t. i.**
Quae. **b. e. ne. de. u. o. t. a. co. r.**
Vinc. **l. re. t. e. c. t. u. m. e. g. n.**
Comp. **l. u. e. r. a. n. t. v. i. u. a. m. i.**
Ut. **cr. s. to. i. a. f. o. r. m. a. s. s.**
Omni. **s. na. m. q. l. i. mu. l. s. c. a.**
Hae. **c. a. ul. a. i. e. l. u. s. s. a. d. l. a.**
Et. **v. o. c. e. f. i. r. m. a. t. a. u. i. g. e.**
Iunc. **t. r. a. c. t. i. g. a. a. t. d. a. t. h.**
Qua. **v. i. a. d. u. x. d. u. c. i. t. a. d. l.**
Quos. **t. e. m. p. l. o. d. e. d. i. c. a. t.**
Quat. **t. u. o. r. a. t. q. r. u. r. i. s.**
Per. **f. e. r. t. a. m. q. e. d. o. m. u. m. d.**

guam. **i. h. r. u. u. m. i. n. e. p. e. c. t.**
tem. **t. u. a. r. i. t. e. t. r. o. p. a. e. a.**
ael. **i. s. f. o. e. d. e. r. a. d. u. c. a. s.**
oe. **t. r. v. i. u. c. u. l. a. r. u. m. p. a. s.**
m. **t. u. a. r. t. i. r. u. m. e. t. o. r. d. o.**
quos. **s. c. u. l. m. e. n. i. n. i. p. s. u. m.**
l. **ma. e. s. t. u. o. r. e. r. e. p. e. r. t. a.**
e. **ux. s. u. n. d. a. m. i. n. e. c. u. m. m. o.**
u. **c. i. s. i. x. i. r. o. b. o. r. e. f. i. r. a.**
s. **a. d. u. i. t. a. m. d. e. d. i. c. a. u. i. t.**
i. **t. o. f. t. e. n. d. e. r. e. p. h. i. l. a. r.**
y. **s. c. o. s. u. r. g. e. r. e. f. o. r. m. a. m.**
u. **s. t. r. u. l. t. r. u. q. u. o. q. u. e. g. i. s.**
o. **r. i. a. r. e. d. e. r. a. o. r. e. u. i. a. q. e.**
u. **s. t. i. f. o. e. d. e. r. a. s. e. r. u. e. t.**
c. **a. t. p. i. e. t. a. t. e. d. o. l. o. s. u. m.**
r. **e. a. c. u. a. l. m. a. c. c. o. r. o. n. a. e. s.**

na. **u. t. r. f. l. o. r. i. b. u. s. a. r. u. o.**
oe. **t. p. r. e. c. i. o. s. t. o. r. a. l. b. o.**
i. **r. m. o. t. r. a. m. i. t. e. p. e. t. r. a. s.**
i. **u. s. p. l. e. h. a. q. u. e. p. r. i. o. r. a.**
f. **u. n. d. o. d. o. m. a. t. i. s. a. m. u. i. s.**
a. **s. c. i. t. d. o. g. m. a. t. e. p. r. i. m. u.**
n. **t. r. u. e. r. b. a. p. r. o. p. h. e. t. a. e.**
p. **e. r. i. s. a. n. l. a. p. i. e. r. e. g. r.**
n. **t. i. a. s. c. a. m. m. a. t. e. c. r. i. t. o.**
d. **i. t. o. b. n. o. m. e. r. a. d. a. s. t. r. a.**
t. **u. m. f. u. l. m. i. u. i. s. a. r. c. t. o. n.**
b. **o. n. a. s. t. r. u. c. t. i. o. u. i. t. a. e.**
e. **c. o. m. i. n. e. i. u. s. f. l. a. m. e. a. r. e.**
c. **i. s. s. c. e. p. t. r. a. t. e. n. e. n. d. a.**
a. **e. t. a. b. o. n. a. m. a. n. s. i. o. x. p. i.**
u. **g. e. t. c. u. m. r. u. p. i. b. i. s. t. i. s.**
d. **u. c. e. n. s. a. n. g. u. l. u. s. i. p. s. e.**

In hac igitur pagina crux scilicet p[re]cedunt tendit. quatuor: quadringulas formas circa latera eius
 positas habens. ad os tendendum utique celestis edificii structum. ecclesie uidelicet dei uiu. que et do-
 mus eius est. columpna. et firmamentum ueritatis. **A**d hanc ergo domum pertinent electi angeli. quorum nobis
 similitudo futura uita promittitur. dicente domino. illi autem. qui digni habent seculo illo et resurrecti-
 one eternis. neque nubunt neque ducunt uxores. neque enim ultra mori poterunt. equales enim
 angelis sunt. et filii sunt dei cum sint filii resurrectionis. **A**d hanc pertinet ipse mediator dei et ho-
 minum homo christus ihesus. ipso adtestante cum ait. **S**oluite templum hoc et uiribus diebus excitabo
 illud. quod exponens euangelista subiunxit. **H**oc autem dicebat de templo corporis sui. **D**icit autem
 apostolus de nobis. **N**escitis quia templum dei estis. et spiritus dei habitat in uobis. **S**i ergo ille templum dei
 passimptum humanitate factus est. et nos templum dei per inhabitantem spiritum eius efficiamur. constat uti-
 que quia figura omnium nostrum. et ipsius uidelicet domini. et membrorum eius que nos sumus. templum
 illud materiale tenuit. quod salomon rex edificauit iherusalem. sed ipse tamquam lapidis. **A**ngu-
 laris singulariter electi et preclari in fundamento fundati. nostri autem tamquam lapidum uiuorum superedi-
 ficatores super fundamentum apostolorum et prophetarum. hoc est super ipsum dominum. quod ostendit apostolus dicens. **F**unda-
 mentum enim aliud nemo potest ponere preter id quod positum est. quod est christus ihesus. qui propterea
 recte fundamentum domus domini potest uocari. quia sicut ait petrus. non est aliud sub celo datum
 nomen hominibus in quo oporteat nos saluos fieri. **E**t iterum. **A**d quem inquit accedentes lapidem uiuum.
 ab hominibus quidem reprobatum. adeo autem electum. et honorificatum. et ipse tamquam lapides ui-
 ui superedificauimus domus spiritalis in sacerdotum sanctum. offerentes spirituales hostias acceptabi-
 les deo per ipsum christum. **P**ossunt ergo huius fundamenti primi lapides ac fundamenti habiles
 patriarche et prophete. apostoli et uirgines non incongrue accipi. qui siue predicando siue operando siue
 patientia fidei fundamenta nobis iecerunt. et quorum auctoritate in doctrina exempla magis
 mutatione intolleranda cetera turba fidelium sequitur. **N**am sicut apostoli et uirgines. post sal-
 uatoris incarnationem. passionem. et resurrectionem. atque ascensionem in celos. per totum orbem
 spiritale edificium domus dei christum predicando siue etiam proprio moriendo fabricati sunt.
 ita ante aduentum eius in carne. patriarche atque prophete in priore populo et in his regionibus
 in quibus degebant. semper aliorum uitam uerbis atque exemplis imitari conuertere satagebant.
 quibus digna commendatione dominum habere mererentur habitatores. ipsumque sibi esse sentirent dominum
 ipsum. sub cuius dominatione positi cognouit omnipotentem. **E**ne ergo in libro regum scrip-
 tum est de illa typica templi edificatione quod precepit rex ut tollerent lapides quatuor preclarios
 in fundamentum templi. et quadringentos eos. **L**apides ergo preclari sunt sancti uiri. quia multis sunt preclari. qui
 bene quadringenti uidentur. ac sic in fundamentum ponuntur. **Q**uadrangulum namque omne quatuor uertit. fixum stare co-
 luerit. aut nimirum figure assimilatur corda electorum. que ita in fidei firmitate consistere didicerunt. ut
 nulla occurrentium aduersitate. nec ipsa etiam morte alium rectitudine possint status inclinari. quales
 uidelicet doctores ecclesie. non solum deuota. uerum etiam degentibus per plures suscepit. **R**ecte qui-
 dem ista cruce hec edificatio demonstrat. quod in ipso. id est in passione christi. tota ecclesia. fundata
 catholica. fabricata. perfecta. atque dedicata est. nec hoc edificium unquam ueniet ad effectum.
 nisi paucem habuerit genus humanum. nec ipse sacerdotis digne completeret officium. nisi ipse
 sacerdos in ipso cruce fieret sacrificium. **I**n ipso autem cruce continetur hic uisus scriptus. **I**ndita crux domi-
 ni christi fundamen et aulae. **I**n tetragonis uero circa cruce positus uisus conscripti non parauit
 in penitus quatuor. hoc est ut finalibus litteris adireptuas perambulationi redeant. sed omnis in dextro angulo
 suo superius inapietes per similes superius ad similes ista idem et noue litteris descendunt. postea iterum
 in dextro angulo superius inapietes litteras inapietes et descendunt per dextrum inferius uidentes ad similes uisus
 in ista dextera et septem litteris per angulum. et sic uniusquisque uisus quatuor tetragonorum. xxxvi. litteras
 continet. qui utique numerus est tetragoni pluri et senarii in semetipso multiplicatione confecti.
 sicut insequentibus demonstrabimus. **E**t autem uisus hic tetragoni sub dextro cornu crucis posi-
 ti. **T**e patriarcharum laudabilis actus signat. **S**ubtus sinistre uero positi tetragoni iste est
 plebsque prophetarum domino famule uisus.
At eius quoque qui super dextro cornu crucis positi est talis est uisus. **I**gnem apostolicum pandit
 tua rite tropaea.
Super sinistram uero talis est. **M**artirum et ipse chorus effusa uirga cruce.

O	m	n	i	p	o	t	e	n	s	v	i	r	t	u	s	f	u	m	m	a	f	a	p	i	e	n	c	r	i	a	c	h	r	i	s	t	e
O	r	n	a	s	q	u	i	t	o	t	u	A	r	r	e	c	r	u	c	i	s	d	o	m	i	u	u	s	p	i	e	m	u	n	d	u	
D	i	f	p	e	n	f	a	f	q	u	e	t	u	i	s	f	a	n	c	t	i	s	p	i	a	d	o	n	a	f	a	l	u	t	i	s	
N	a	m	q	u	a	d	r	i	g	a	p	i	i	s	b	e	n	e	c	o	r	u	i	b	a	p	t	a	q	u	a	t	n	i	s		
V	i	r	t	u	t	u	m	p	a	n	d	i	t	f	e	r	i	e	m	d	e	d	i	c	a	n	t	e	t	r	i	u	m	p	h	o	
V	i	c	t	o	r	i	s	r	e	g	i	s	o	c	t	e	n	d	e	n	s	f	a	n	g	u	i	n	e	c	u	n	c	t	a	s	
P	r	o	f	i	c	e	r	a	c	f	p	e	c	i	e	s	f	r	u	c	t	u	p	i	e	t	a	t	i	s	i	n	o	r	b	e	
E	s	t	u	i	r	t	u	s	h	a	b	i	t	u	f	a	n	i	m	m	o	r	u	m	e	t	d	e	c	u	s	o	m	n	e		
M	o	b	i	l	i	t	a	s	v	i	t	a	e	r	a	c	r	i	o	e	t	m	o	d	e	r	a	c	i	o	l	i	n	g	u	a	e
Q	u	a	e	r	e	u	x	a	l	m	a	p	i	s	i	u	s	c	t	a	d	a	s	l	a	u	d	e	p	r	o	b	a	n	d	a	
E	u	n	c	t	a	f	i	m	u	l	p	l	a	c	i	r	o	d	e	p	r	o	m	i	s	f	i	n	g	u	l	a	v	o	t	o	
H	a	n	c	t	a	t	u	a	d	o	c	u	r	i	t	t	e	n	e	r	u	m	p	r	u	d	e	n	c	i	a	m	u	n	d	u	m
E	x	t	e	r	u	s	t	i	c	i	a	b	e	n	e	f	e	r	u	e	n	s	f	p	e	r	u	e	r	e	g	a	u	d	e	t	e
T	e	r	o	r	e	m	z	a	b	u	l	r	f	c	a	n	d	i	t	b	e	n	e	d	i	c	t	u	s	a	m	o	r	e	v	e	t
A	d	a	c	a	r	n	a	l	e	m	p	o	t	e	r	i	t	v	i	m	e	t	t	o	l	e	r	e	p	u	g	a	n	d	u	m	
V	i	t	o	t	a	n	i	c	u	f	o	r	f	b	h	i	n	c	q	u	o	q	e	a	d	i	u	c	l	i	t	a	v	i	s	u	
A	d	e	t	e	n	d	i	t	a	d	u	e	r	f	a	f	e	r	e	n	s	i	t	t	u	m	i	p	s	a	v	e	t	a	n	d	o
P	e	s	t	i	f	e	r	a	v	e	t	i	o	a	f	c	e	l	e	r	u	m	r	u	m	n	o	x	i	a	c	a	e	d	i	s	
O	s	i	g	n	a	d	e	r	f	c	i	r	e	c	t	m	a	n	d	a	t	a	e	d	i	c	f	e	r	e	a	c	f	p	e	s	
S	e	r	f	a	c	t	o	l	u	c	e	m	c	o	n	q	u	i	r	e	r	e	h														

Rede igitur quaternarii numerum perfectione sacramentum pene nullus ignorat. et ideo bene illum in forma crucis xpi transfiguratum totius orbis ueneratur. Siquidem mundum quatuor elementis constare manifestum est. id est igne. aere. aqua. et terra. et totum orbem quatuor terminari partibus. scilicet angulis. notum est oriente scilicet et occidente Aquilone. et meridie. Quatuor quoque sunt uarietates temporis. id est uer. Estas. Autumpnus. hyems. et quatuor quadrantes naturalis diei. id est quater scilicet hore. que tamen hys uariis dimolantur. mane uidelicet. et meridie. uespere. et interpesta. sed quomodo cruci conuenienter possit hec dispositio coaptari mandandum est. Si ergo erectam crucem uoluerimus aspicere. Ignem quod supremum est elementum in arte illius collocemus. Aerem quoque et aquam que media sunt in elementis intransmissa crucis ligno quod per medium scriptis erecti dicuntur consignemus. terram uero que grauissima est. et in unum creaturis tenet locum. inferiori parti crucis deputemus. Hec quippe omnia elementa sicut quadam nature pinguitate sibi in se commiscuntur ut mundi integritatem constituant. ita etiam quatuor partes crucis sibi in se coniunguntur ut perfectam speciem eius demonstrent. Si autem quatuor plagis eam orbis uelut assignare iacentem meriamus necesse est. ita ut prima partes eius orienti extrema occidenti. dextrum aquiloni. sinistram austro deputemus.

Similiter quoque quatuor uarietates temporis. seu quatuor partes naturalis diei eadem dispositione mutue possunt adiungi. ut una species anni sine diei congrue nihil queat ostendi. Ver et atque aurora. ortum lucis. et coalescentia in terra germina ordine sua profert. et ob hoc bene orienti deputantur. Estas autem atque merides propter feruorem austro conueniunt. quia dum in ipsa dem celi partibus sol erigit. flagrantior mundi corret calore. Autumpnus namque et uespere iure occidenti inuicem conueniunt. eo quod tunc omnium fructuum sive messis finitur. et tota diei spatia terminantur. Hyems ergo et interpesta. septentrioni assimilantur. eo quod tunc terra frigore torpeat. et magis quiescit quam aliam oportet tempus oportum sit. **I**gitur dum omnia pauca constat esse reuocata. et propter passionem reuocata ac meliorata. rite ad eius laudem cuncta cuncta conueniunt. quia ipse est cum patre et spiritu sancto unus deus. cui soli benedictiones ille competunt. quas tres pueri in unum ignis ardentis omnes creaturas ad laudem creatoris exhortando conueniebant atque dicebant. Benedicite omnia opera domini domini. et cetera. De quo dicit et psalmista. Laudent eum celi et terra. mare et omnia que in eis sunt. quia secundum apostolum ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia. ipsi honor et gloria in secula seculorum. **Q**uia uero uero innotis quatuor elementa. sine quatuor temporibus seu quatuor plagis mundi depinxerim. hec uario est. quia omnis mundi machina temporalis est. et quadam permutatione elementorum atque successu temporis uariabilis sine mutabilis. Salomone attestante qui ait. Omnia tempus habent. et suis spatiis transierunt uniuersa sub celo. **N**unc ignis aerem siccatur. aqua humiditatem facit. **N**unc terra aquarum alluvionibus afficitur. **N**unc solis ardore siccatur. aqua quippe naturam mobilis est. et quendam circuli cursu conficit. Omnia flumina autem et cunctes intant in mare. et mare non redimdat. ad locum unde exierit flumina reuertuntur ut iter fluant. Ignis quoque similiter naturalem motum habet. unde ad alta se semper erigit attentus. et locum sibi super aera querit. Dilatat fulgur et aeris micat ignibus ether. tempora namque circulis transierunt. et uarietates quatuor ternarum mensium orbibus eunt. Annus quoque ab eo quod semper uertatur. et in se redeat nomen accepit. **D**icitur et orbis terre. et uertigo poli. quod tunc atque equora circulolet. gressus quando uadit spiritus. et martulos suos reuertitur. quinq; tenent zone celum obliquas qua se signorum uerterit ordo.

Sunt quoque et ipsi uersus innotis conscripti species siue annularis numerus. id est. xxxvi. qui per senarium senario multiplicato in senarium terminat. quorum primus in supremo titulo hic est usus. **V**er orientis ignis aurora hac parte relucet. **L**unifragis uero. hic autumpnus et epiphania tellus et uespere hic sit. **D**extrum namque hic. **A**nton hyems hyempha media uox esse locatae **E**t in senario hic. **A**era estas auster ari hic sit meridesque.

[illegible]

Quantos ergo et quales fructus lignum sancte fructus germinis suo profert dignum est etiam in hoc sacro carmine modo commemorare. cuius fructus eternus est. et radix perpetua. cuius odor mundum replet et lapides fideles faciat. cuius silentio solem superat. et cunctos nubes obfuscant. cuius catamenium polium excedit. et cuius infinium inferna penetrat. cuius firmitas humilia exaltat. et cuius potentia exaltata humiliat. Omnium enim virtutum iocunditas proprii et unius mundi collata est. quia unius rerum perfectio completa est. unius celsitudinem suam prudentia demonstrat. unius soliditatem suam iustitia reuelat. unius potentiam suam. fortitudo consignat. unius moderamina sua temperantia collaudat. Hic

etiam prudentia acquisitionem sapientie. et comprehensionem veritatis concedit. atque hinc providentia. intelligentie. et memorie dona. omnis fidelis percipit. Hic iustitia fidei fundamentum posuit. atque hinc pietatis. et religionis. gratia quoque et iudiciorum equitatem. uniusque distribuit. Hic fortitudo blanda cuncta et adversa magnificenter contemnit. atque hinc fidei patientie. et perseverantie. exempla proponit. Hic temperantia in libidinibus ac peccatis insolentes impetum. frena discipline immit. atque hinc pudicie. et continentie. Clementie quoque et sobrietatis multiphas dona desiderantibus impendit.

Hoc videtur lignum ab ipso plantatum est de quo dicit propheta lignum companionem facies. Et erit tamquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum. quod fructum suum dabit in tempore suo. et folium eius non decidit. et omnia quecumque fecerit prosperabunt. Decursus ergo aquarum sunt cotidiam transitus desiderantium populorum. et desiderantia veritas dunt. Si muridi ligno heri faciunt. marido quid fiet. Lignum ergo secus decursus aquarum est. cum folijs et fructu quia protectionis sue nobis umbraulium proferens. apparuit creatori. ut carne. et humanum genus proficeret.

Quod perfectum cotidie ibat ad mortem. **Q**uod enim istud lignum dedit fructum in tempore suo. qui saluator passionem et resurrectionem suam completa. cunctam peccatorum mundi latitudinem in se vite venam coadunata cunctis virtutibus fecit abundare. ipso hoc testante. Ego sum inquit vitis. et vos palmites. qui manet in me. et ego in eo hic fiet fructus multum. quia si me videt potestis facere. **P**eritales enim hic gignunt fructus. quos enumerat apostolus dicens. Fructus autem spiritus est. Caritas. Gaudium. Pax. patientia. longanimitas. bonitas. benignitas. fides. modestia. Continentia et reliqua. **B**ene ergo ista cruce spiritualis adhibetur fructus. quia omnium bonorum mea crucifixus est auctor. Nam ex parte carnis dum in ea morti voluit Christus. salutem integram humani precepit genus. granum frumenti minimum cadit et gloriolam martirii segetem parit. Unus lapsus portavit hominem suspensum. et totus mundus ad celeste dedicatus est regnum. Iudea gens insolens suum non tenuit premere regem. et totius orbis gentes ipsum susceperunt redemptorem. quia in semine Abrahæ beneduxerunt omnes familie terre.

Quatuor ergo hee figure in una cruce forma dispositæ. quatuor principalium virtutum continent nomina. Prudentie quoque iusticie fortitudinis. et temperantie. ex quibus omnis virtutum series procedit. et in quibus maxima bone vite consistit. Sunt igitur memorate figure secundum trigoni speciem continete. sed variis gradibus distinte. Parte sunt enim in duobus lateribus uniuscuiusque forme septem gradus. ut ostenderet omnes virtutum ascensus in duobus carnis gradibus constare. ut nullum nisi per spiritum gratiam eas posse impetrare.

Tenet quoque hec posicio sancte cruce trigonis latus quatuor usus. xxv. litterarum. id est in singulis singulos. quorum primus qui in summo positus est. trigonus tenet hunc usum. incipere a dextro angulo superius. et circumire per omnes angulos usque ad ultimum unde incipiebat. ita. *De cruce domini summa prudentia sistit.*

In infimo autem trigono incipit usus hic a dextro angulo desubtus. et vadit per omnes arcum usque ad ipsum angulum incipiebat ita. *Iustitia et penna mandat se parte mendum.*

Dextre autem partis trigonus continet hunc usum ab infimo angulo primo sursum ascendendo. usque ad ultimum ceteros usque ad ultimum sinum ita. *Fortis sed in dextro coram fert spualia mudo.*

Sinistro vero trianguli usus amedio angulo incipit. gradibus primis ascendendo usque ad alterum angulum. inde per arcum ad caput suum reuertitur ita. *Summum in medio modernis disponit unum modesta. Modestia igitur plurimum scripta. protempore anna ponit. Species pro genere.*

Chriſtus aluatur. cr. cr. ſtus rerar. eſe reuus.
Conſilium. et tuſmag. a. et. bened. c. i. o. lumen.
Patriſ. di. ui. na. pro. le. s. c. et. et. tra. h. it. am. ne. hi. u. c.
Iuſ. ort. um. fac. t. ur. a. fa. b. r. um. mo. ſ. c. a. ſ. t. um. ho. no. re. m.
Hi. ut. que. bo. nu. m. q. u. i. d. u. er. um. m. i. ru. m. q. u. i. d. e. t. u. r.
Iuſ. tri. cri. a. e. q. i. c. q. u. i. a. r. c. e. q. u. i. c. q. u. i. d. ma. ne. t. or. be.
Qui. e. q. u. i. r. i. t. e. p. r. o. ba. t. e. t. p. r. o. f. e. r. t. or. di. ne. mu. n. d.
An. gel. uſ. a. t. q. bo. nu. s. q. a. e. n. a. m. t. u. f. f. e. r. t. e. t. i. u. i. qu. u. s.
Sunt. hi. ne. q. uo. d. q. e. de. uſ. a. a. u. m. de. i. e. c. e. r. a. t. e. x. h. o. c.
H. a. e. c. lo. i. uſ. re. uo. r. a. n. s. s. a. a. mu. i. a. c. r. i. ſ. t. uſ. ho. no. r. e.
Co. m. p. l. e. c. t. i. t. o. m. i. n. a. n. s. r. o. n. ſ. i. g. n. a. t. m. u. n. e. r. a. n. t. u.
Hi. n. t. de. c. e. t. ut. ge. nu. s. hu. m. a. n. u. m. e. t. lu. m. i. n. i. ſ. e. c. u. l.
No. re. e. ho. ſ. ra. di. oſ. qu. oſ. e. ri. g. i. t. h. a. e. c. be. ne. d. i. c. t. a.
Cr. u. x. a. lu. a. n. s. e. t. re. d. d. e. ſ. q. e. m. i. a. m. p. r. i. m. h. a. be. b. a. t.
Et. ſ. o. r. t. u. m. lu. c. i. ſ. u. o. c. u. ſ. q. u. o. a. b. ſ. c. e. ſ. ſ. e. r. a. t. a. d. a. m.
Q. uo. t. q. uo. t. i. a. m. ra. di. oſ. ve. r. e. u. i. ſ. t. oſ. ſ. c. e. l. e. b. r. a. b. a. n. t.
p. e. r. p. e. t. u. a. lu. c. i. ſ. ſ. u. l. g. e. ſ. c. u. n. t. ſ. o. r. t. e. r. e. u. r. o. q. u. e.
H. o. c. ca. u. d. o. r. e. ſ. a. t. i. ſ. m. i. ſ. e. r. u. n. t. a. r. m. a. p. r. o. p. h. e. t. a. e.
G. r. e. g. o. r. i. o. ſ. a. l. i. c. uſ. d. e. c. o. r. a. t. u. r. l. u. c. e. c. o. r. u. ſ. a.
H. o. c. q. u. i. d. e. ſ. t. h. r. i. ſ. t. v. c. a. n. d. e. t. h. o. c. ſ. o. r. e. l. u. c. e. n. t.
Co. r. d. a. b. e. n. e. d. i. c. t. u. m. v. o. c. a. q. uo. l. u. m. i. n. e. g. l. i. ſ. c. u. n. t.
Iuſ. t. r. i. p. o. l. l. e. n. t. e. ſ. p. e. r. m. i. ſ. t. i. t. a. ſ. i. g. n. a. u. o. n. u. m. q. u. e.
Co. n. t. r. i. b. u. a. n. t. r. a. d. i. u. m. m. a. n. a. t. i. ſ. c. r. e. d. e. r. e. o. b. i. p. ſ. u. m.
Et. t. r. i. b. u. a. n. t. p. o. p. u. l. i. ſ. c. u. r. i. u. r. a. ſ. u. p. e. r. n. a. n. o. t. a. r. e.
Ad. ſ. c. r. i. b. u. n. t. c. h. r. i. ſ. t. o. r. o. u. ſ. o. r. c. i. a. d. u. c. e. r. e. u. i. t. a. e.
Ch. r. i. ſ. t. uſ. r. e. x. d. o. m. i. n. uſ. d. i. u. i. n. uſ. m. u. n. e. r. e. ſ. u. m. m. uſ.
S. c. a. n. d. e. uſ. a. l. t. a. r. u. c. i. ſ. e. n. r. o. b. o. r. a. f. u. n. d. i. t. i. n. h. o. c.
I. ſ. t. a. m. t. u. n. c. ſ. p. e. r. i. e. p. l. a. n. t. a. n. d. o. p. a. u. d. e. r. e. c. a. e. l. oſ.
T. r. a. d. i. d. i. t. e. t. uo. l. u. i. t. g. r. a. u. o. ſ. c. o. n. q. u. i. r. i. e. r. i. l. l. i. c.
E. r. g. o. q. a. t. e. r. t. e. r. uoſ. a. b. a. q. u. a. r. u. m. e. t. l. i. m. i. t. e. m. u. n. d. u.
H. o. c. v. e. n. t. oſ. i. n. c. a. l. i. ſ. c. r. i. p. ſ. b. e. n. e. d. i. x. e. r. a. t. i. p. ſ. e.
H. i. g. u. a. q. u. i. b. i. ſ. ſ. e. n. a. p. r. i. u. r. e. p. ſ. ſ. t. i. p. a. n. d. o. g. u. b. e. r. n. a. t.
A. c. d. u. o. d. e. n. a. ſ. u. i. ſ. o. r. i. e. n. c. i. p. l. a. g. a. ſ. u. ſ. c. r. i. p. t. h. o. r. i. ſ.
T. r. a. c. t. a. d. i. e. r. ſ. a. c. r. i. e. n. h. i. ſ. ſ. e. c. t. i. o. t. o. t. a. l. a. b. o. r. a. t.
O. m. n. i. a. n. a. m. c. r. i. ſ. t. i. c. r. u. x. g. l. o. r. i. a. ſ. e. p. t. a. r. e. ſ. o. l. u. i. t.
I. p. ſ. a. q. ſ. a. n. c. t. a. p. o. l. i. ſ. t. a. n. t. ſ. g. a. u. d. i. a. i. u. r. a. q. u. e. r. r. a. e.
P. r. o. p. o. n. i. t. ſ. i. g. n. a. t. l. a. u. d. a. t. p. r. o. b. a. t. i. p. a. a. q. u. e. d. o. n. a. t.

no denarius ergo numerus quam bene et apte scē cruce cōueniat nō pue
mionis est intelligere. quippe cum duodecim uenti sint qui mūdū pflant
et duodecim signa zodiaci. qui septem planete orculos suos ordinate et
disposite pguunt. et duodecim menses quibus annuus circulus pagitur.
antiqua hqz diei hore duodecim. quibus sol totam superficiem tē illustrat.
duodecim quoqz patriarche. ex quibus omīs multitudo filiorū isrl' pro
pagata est. que tūm reppromissionis scdm sortes duodecim tribuū possedit. a quibus ex
orti sunt iphe diuinū partus preones. unde et ipse saluator carnem suscipere et inter ho
mines nāsti dignatus est. qui lux uiluit mūdū ueniens. duodecim aplos quos ex ipa
gente elegit sol iusticie in horay similitudine illustrans pāctas plagas orbis ad scē tri
nitatis fidem predicandam duxit. et medicinas celestis rēu eiusdem numeri sacramētū
multiplicat ismrat. quod apokalypsis quidem ostendit. ubi ita scriptum est. Et ostendit
michi ciuitatem sanctam rēu descendente de celo aerea habente claritatē dei. lumē eius si
mile lapidi preioso tamqz lapidis iaspidis sicut chrysellum. et habebat murū magnū
et altum. habens portas duodecim. et impositas angulos duodecim. et nomina scripta. que sūt
nomina duodecim tribuū filiorū isrl'. Ab oriente porte tres. Ab aqslone porte tres. et ab aul
tra porte tres. et ab occasu porte tres. et murus ciuitatis habens fundamenta duodecim. et in
ipis duodecim nomina duodecim aplos. et agm. Et reliqua.

Sancta enim ecclia in hoc edificio spiritali significat. que est celestis uidelicet rēu et
mbs regis magni. cuius artifex et conditor est deus. qui fundamentū eius simul et cōsumma
tio est. qui pronobis etiam pontifex fieri dignatus est. ut ipi sanguinis hostia. eiusdē me
nia ciuitatis abluerit pariter atqz dedicarit. Omnia quēuqz habet pa ter ipia ipse pos
sedit. unde in petore summi pontificis duodecim lapides preiosi. quaternis uisū dispositi. et
duodecim patriarchay nomib' inscripti uidebantur imponi. ut pulcherrimo mystio panderetur
omnia spiritalia karissimata que singuli quiqz sanctorū uirum et ex parte papiebant. in me
diatore dei et homī. homīe xpō ihu pariter et pfecte fuisse completa. quod in euāglio quo
qz iohannis testatur. Et ubi inquit caro factum est et habitauit in nobis. Et uidim'
gloriam eius gloriam quasi unigeniti apē plenū grā et uitate. Et paulo post. Et deplem
tudinē eius uos omnes accepim' et grām prōgrā. quia lex p moysen data est. grā et ueri
tas p ihū xpū facta est. **H**abet ergo hec species scē cruce in cornibus suis ternas line
as. ut demonstrat quod sicut ipa dextra lenaqz in dextera tramite sua uincas et coadheren
tes lineas h't. ita uentorū quatuor cardinalium pūpalitas in dextera et in sinistra uentos a
lios positione sua consonat. sic et quatuor tempora ternos menses singula habentia. siue e
quinotys siue solsticis media. iuxta quosdā diuimūt. quod illi planū erit. qui gregor' seu
egypciarū de temporib' mōnes sedulus discere curat.

Sunt autē in ipa cruce duo usus ex aemetri. quos pōr in longitudine asummo deorsum
uadens hic est. *Iuxta uinc menses uenti duodecimque signa.* Qui autem in latitudine transit
iste est. *Grex. et apostolicus deo: atque luce consula.* Sunt quidē et alii duo usus pentame
t' ilmeis adiacentib' cornib' cruce quos unus pāstori longitudinū cruce signa insinuat
copulat ita. *Sunt quoque consona hic stupis plaga et orbis opus.* Alter uero dexte
re ac leue parti in latitudine sanabit ita. *Sancta ualeat celebrare cruce dare calle bonū
hoc.*

Sol et luna deum hic christum benedicite et cum
Crux quæstus est et honoris. Scilicet lux patris et ordo.
Ius prohibitas. Serius per cuncta et faccul alumen.
Hos quædum hac nocte in qua simul perpendit is ora.
Strigitiis atque huius. Tenet ena ad unum a greffum
Stirps que habet. Hæc. Senos decies et quingies unum.
Ad quæ horum in proprio. Decies quoque retinet nos.
Nam que his sol. Rotat que senos citur. Inde re. Luna et.
Tempora que his. Totat. Et semel omni. Scire curit. Annus.
Si nos que. Et decies. Quinque habet. His. Globus. Orbis.
Septimana. Et que. Habet. Vixit. Vixit. Quod. Quod. Limitis. Ora.
Annus. Adhuc. Quod. Die. M. Ver. Sum. Te. Nec. Omnis. Et. Ora. Hic.
Nam. Hora. It. Adhuc. Te. M. P. S. Ann. Ali. Scire. Cur. Us. Et. Ast. Tra.
Nam. Huc. Que. Qua. Drans. Ali. S. Dr. V. Rt. Ot. Age. M. Ut. At. Art. E.
T. Quater. Et. Scire. Ni. S. At. C. Cir. C. Um. Nol. At. V. M. B. R. S. Qua. E.
Ad. Cres. Cunt. Num. Mer. G. I. N. U. I. T. U. S. Q. E. M. O. S. T. E. U. D. E. R. I. T. E. T. S. O. L.
Cal. Le. Super. Ua. C. U. M. H. O. C. E. C. C. E. A. E. Q. U. I. U. O. C. T. I. A. S. I. G. N. A. N. T.
Tu. Sacra. C. R. I. P. S. Q. U. E. C. L. A. R. A. A. I. E. O. R. N. A. S. C. U. N. C. T. A. T. E. N. E. B. R. I. S.
Crux. Q. U. O. Q. U. E. S. A. N. C. T. A. M. I. C. A. S. H. I. N. C. E. N. E. T. C. R. I. S. T. I. T. U. S. V. B. I. Q.
Ora. C. R. U. C. I. S. C. O. N. P. L. E. T. C. E. L. I. C. I. B. A. S. H. A. R. A. T. H. R. U. M. O. R. B. E. M. A. R. A.
A. R. T. O. R. D. I. N. E. S. C. E. P. T. R. U. M. H. A. C. A. T. Q. U. E. A. E. T. H. E. R. A. C. E. I. S. A. N. A. M.
Ha. C. O. Q. V. E. D. E. O. U. S. M. U. N. D. I. E. S. T. E. M. R. E. G. I. T. A. S. T. R. A. P. Q. U. E. I. H. I. N. C.
Don. A. M. A. G. N. A. S. A. L. U. S. H. O. R. C. E. A. E. H. A. S. C. I. A. U. S. T. R. A. Q. U. E. A. E. L. I.
Ius. H. O. M. I. N. U. M. H. A. E. C. O. D. I. S. P. L. A. N. A. T. C. U. N. C. T. A. D. I. E. I. H. A. U. S. T. A.
Lux. A. B. I. T. C. U. M. S. U. M. M. A. L. U. G. I. S. P. R. I. M. U. M. A. S. T. R. A. A. D. I. T. E. N. S. O. L.
At. Q. S. A. C. R. A. M. E. F. F. I. G. I. E. M. B. O. S. T. I. S. I. N. A. R. D. U. A. S. I. S. T. I. T. I. E. S. U. M.
Nam. I. U. D. A. E. A. F. R. E. M. E. N. S. A. T. I. S. E. R. T. U. L. I. C. A. R. B. O. R. E. P. O. M. U. M. E. T.
Quo. H. O. C. P. O. S. S. E. N. T. T. E. T. R. A. G. O. N. I. Q. U. A. E. R. E. R. E. P. A. R. T. I. B. O. R. B. I. S.
Gent. E. S. E. T. P. O. P. U. L. R. E. X. Q. A. T. T. U. O. R. M. A. R. I. S. V. U. D. I. Q. U. E. S. U. M. M. I. S.
Hæc. Q. U. E. D. A. P. E. S. V. I. T. A. E. M. O. N. S. T. R. A. N. T. U. R. D. E. C. R. U. C. E. C. U. N. C. T. I. S.
Quo. D. S. A. C. I. E. N. T. U. R. I. B. I. E. T. D. E. C. I. E. S. D. E. C. U. P. L. A. T. A. R. E. S. U. M. A. N. T.
Don. A. P. A. T. R. I. S. C. ū. M. I. A. T. Q. U. O. U. E. N. O. S. T. U. M. A. E. T. H. E. R. E. C. E. R. U. A. N. T.
Angel. I. C. O. S. P. O. P. U. L. O. S. O. S. I. N. G. U. L. I. E. T. V. N. D. I. Q. U. E. F. U. L. G. E. A. N. T.
Hinc. M. O. U. E. O. U. T. C. A. N. T. U. S. T. O. T. O. S. P. R. A. S. C. R. I. P. T. A. Q. U. E. A. G. A. M. U. S.
Quat. E. N. U. S. E. R. I. C. I. U. M. S. P. E. C. U. M. M. O. R. S. A. S. P. E. R. A. I. U. O. R. B. E. M. H. U. C.
Iam. F. R. E. M. I. T. H. A. C. P. E. L. L. I. V. N. A. D. E. E. X. I. L. I. O. H. I. N. C. V. A. L. E. A. T. I. A. M.
Post. Q. U. O. Q. U. E. R. E. G. N. A. D. E. R. E. T. C. U. P. E. R. A. I. A. M. L. U. C. E. N. I. T. E. N. T. E. S.
Pre. N. D. A. M. U. S. I. A. E. T. T. H. I. N. C. E. R. V. M. E. T. R. E. S. O. N. E. M. U. S. Q. U. A. N. T. E. S.
Huc. T. O. R. E. M. C. H. R. I. S. T. U. M. D. O. M. I. N. U. M. O. M. N. I. P. O. T. E. N. T. I. S. E. T. A. L. I. M.
Nempe. P. A. T. R. I. S. N. A. T. U. M. V. E. R. U. M. A. L. M. U. M. A. T. Q. U. A. R. C. E. S. U. P. E. R. N. U. M.
Fit. Q. U. O. Q. U. E. H. A. E. C. N. O. S. T. R. A. C. I. O. L. A. U. S. S. E. M. P. E. R. E. T. A. R. D. O. R.

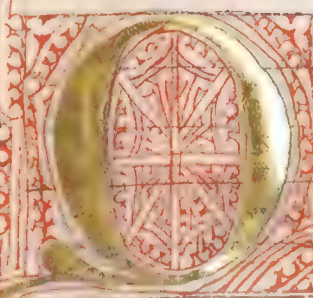
Quod hec figura sancte crucis p[er] quatuor exagonos et p[er] monadem in medio positam omnes dies anni complectitur. **S**iquidem annus solaris habet dies .cc. lxx. et quadringentis. **D**ivide ergo hos p[er] quatuor quater .cc. lxx. et remanet unus dies et quadringentis. **D**ivide illum unum diem p[er] quatuor quater sex hore .xxii. sunt quod est integra dies a solis ortu usque ad alter solis ortu. **D**ivide p[er] quadringentem quater enim hora et semis sex horas complent quod est bissexti p[er] singulos annos incrementum ac deinde fit si totum annum in quatuor partibus quod unaqueque pars dies .cc. et horas septem ac semissem contineat. atque hec fit vera partitio quatuor magnitudinum id est veris. **E**statis. **A**utumpni et hyemis ut singule dies .cc. habeant et septem horas ac semissem. **N**otandum tamen quod iuxta figuram quadringentis demonstratio aliter non sit nisi subintellai et examinatione sex angulorum ut hore singule singulis deputentur angulis. **S**i enim quatuor exagonos manibus suis p[er]spexeris .xxii. horas in his notabis quia saltem plenitudine hore dies bissexti conficiatur et non absurde hec magis hinc rei discretio est. **S**i enim in quatuor annis quadringentis porcio adiuncta diei perveniat summam rite in quatuor exagonis quater sex hore trix ostendit et norma. **R**ecte ergo exagoni divinitus hinc dispositioni ordinatus est quia senarius numerus in tota anni serie plurimum valet ad hoc quoque demonstrandum ponamus partem unius capituli de libro sancti Augustini quarto de civitate dei. **A**nnus enim unus si .xii. menses integri considerentur quos trirem dies complent talem quippe mensem veteres observaverunt quem arantibus lunaris ostendit senario numero posset quod enim valet sex in primo ordine numerorum qui constat sexenis ut perveniat ad .x. hoc valet .lx. in secundo ordine qui constat sexenis ut perveniat ad .r. **S**exagenarius ergo numerus dies sexta pars anni est proinde multiplicet p[er] senarium primum usus tamque senarius secundus usus et sunt series sexageni .cc. et .lx. dies qui sunt integri .xii. menses. **E**t qui sunt mensem arantibus hinc ostendit hominibus sic annus arantibus solis a vernalis est. **R**estant autem quique dies et quadringentis diei ut sol impleat circuitum suum annusque concludat. **Q**uatuor enim quadringentes faciunt unum diem que necesse est intitalari exarso quadriennio quod bissextum vocant ne temporis ordo turbetur et iam ipsos quique dies et quadringentis si consideremus senarius numerus in his plurimum valet et primo sunt fieri solet ut a parte totum computet non sunt iam dies quique sed potius sex ut quadringentis ille accipiat pro die. **D**emum quia in primis quique diebus sexta pars mensis est ipse aut quadringentis sex horas habet totus enim dies id est cum sua nocte .xxii. hore sunt quarum pars quarta qui est quadringentis diei sex hore inveniunt. **I**ta ergo in anni circuitu senarius numerus plurimum valet merito quippe sancte crucis aptata est series diei quia p[er] ipsam illuminata sunt corda hominum ipsi competunt copulatione exagonum quia in ipsa constat p[er]fectio rerum ad ipsam ordinem temporalis lucis convenit quia p[er] ipsam luce eternam homo invenit ad illam novam genarius numerus anni monade accurret quia p[er] ipsam angelicus ordo ad ipsam numerum plenitudinem pervenit. **A**d ipsam quoque medietatem exagoni p[er] hunc exagonum directi unitate copulantur quia p[er] ipsam maiestatem omnes gentes exagoni plagis mundi civitate fidei consonant. **I**psam quoque completo que celestis atque terrestri creatura una caritate coniungunt ipsi honor et maiestas p[er] ipsam clemencia hec cuncta p[er]petrata sunt. **L**aus et gloria in secula seculorum amen.

Habet quippe hec species sancte crucis in longitudine pedes exagonos metrum saphicum quod est pentametrum endecasillabum et sunt eius tres usus pares. **R**ecipiunt autem singuli .iii. hos pedes binas syllabas trocheum spondeum trocheum iambum et ultimum trisyllabum bacium. **P**ost tres autem usus additur duobus dactylicus hoc est dactylus et spondens. **S**untque in summo exagono huius versus. **T**erque centenas decemque senos et semel quinos habet unumque tempus annalis ante arantibus. **E**cce dies hic. **I**nsidit quoque huius sed plagis post satis exagoni. **Q**uatuor monstrant decem novenos singuli totos p[er] anni monade. **E**t super unum. **N**otandum autem quod priores usus quia .c. littera que in medio exagonorum est sibi adiungunt .xxii. litteras habent. **S**equentes vero .xxi. illi autem duo exagoni qui in se ipsam partem crucis faciunt metrum elegiacum compositi sunt quod p[er] hos usus habet. **S**itips quoque sancta crucis complet certo ordine septem. **H**abet que deus mundi est magna salus hominum habet. **P**osteriores vero istos. **C**uncta tenet christus hauriri orbem ac que aeterna celsa nam regit astra poli hic clausuraque cuncta diei.

Quid. ferat. ew. u. it. am. **C**orr. u. p. r. i. q. qui. d. u. e. r. e. a. t. u. r.
De. bi. ta. qui. d. l. a. x. e. t. Qui. d. v. i. u. c. l. a. t. e. n. a. r. i. a. c. e. d. a. t.
N. u. n. c. d. e. c. e. t. u. t. u. e. r. a. **R**u. p. e. l. a. r. i. s. h. o. c. m. u. l. a. b. e. a. t. o.
C. a. r. m. i. n. e. d. e. p. r. o. m. a. t. c. r. u. c. i. s. a. r. d. u. a. d. i. c. a. t. e. t. a. c. t. a.
H. o. c. m. e. r. i. t. o. u. o. r. f. a. u. **C**o. m. m. i. **R**u. p. e. l. a. r. i. s. h. o. c. m. u. l. a. b. e. a. t. o.
O. s. d. i. g. i. t. i. p. l. e. c. t. r. u. m. u. o. t. a. c. o. r. l. i. n. g. u. a. l. o. q. u. e. l. l. a.
Q. u. o. d. c. e. c. i. d. i. t. b. e. l. l. o. **T**o. r. u. u. s. o. r. a. c. o. n. o. x. i. u. s. i. l. l. e.
A. r. t. e. v. e. n. e. u. a. t. a. h. o. m. i. n. e. m. c. r. u. x. q. u. i. e. x. p. u. l. i. t. e. d. e. n.
T. r. a. x. e. r. a. t. a. t. q. u. e. c. a. d. e. n. s. d. e. c. a. e. l. i. l. u. c. i. f. e. r. a. r. c. e.
T. e. r. t. i. a. m. a. d. i. u. f. e. r. n. i. f. u. m. a. n. c. i. a. s. u. l. f. o. r. e. s. t. a. g. n. a.
A. l. t. r. o. r. u. m. p. a. r. t. e. m. s. e. c. u. m. q. u. i. a. f. r. a. u. d. e. s. u. p. e. r. b. u. s.
T. e. m. p. t. a. u. i. t. s. u. p. e. r. o. s. c. o. n. s. e. l. i. m. i. l. a. r. e. s. u. p. e. r. n. u. m.
A. n. g. e. l. i. d. a. s. t. a. t. u. e. n. s. a. q. u. i. l. o. n. i. s. l. e. d. e. t. r. i. b. u. n. a. l.
A. g. n. u. s. h. u. n. c. q. u. e. l. u. p. u. m. s. u. p. e. r. a. u. i. t. i. u. r. e. p. o. t. e. n. t. i.
E. r. i. p. u. i. t. p. r. a. e. d. a. m. s. t. u. d. i. a. q. u. e. f. e. r. o. c. i. a. p. r. e. s. c. i. t.
Mo. a. t. g. e. u. t. e. s. e. x. p. l. a. c. i. t. o. a. d. s. a. c. r. a. u. u. t. **I**a. c. u. r. a.
C. o. n. u. e. r. t. i. t. m. e. l. i. o. r. a. n. o. t. a. u. s. c. a. e. l. e. s. t. i. a. d. o. n. a. u. s.
Al. h. o. o. r. t. u. l. e. d. a. t. **H**u. i. c. e. a. l. t. o. f. a. b. u. l. a. t. a. m. s. t. i. n.
Ro. b. o. r. e. c. o. n. s. u. r. g. i. t. q. u. i. d. o. g. m. a. t. a. s. e. n. s. i. t. a. p. e. r. t. a.
Ne. a. r. e. a. t. o. s. c. a. n. t. u. s. **S**u. b. p. l. e. t. r. e. x. a. r. i. d. a. h. a. u. s. t. a. q. u. e.
In. q. u. e. s. a. c. r. a. l. a. u. d. e. f. e. c. u. n. d. a. t. g. e. r. m. i. n. i. s. a. u. c. t. o. r.
Is. t. a. e. n. p. e. r. f. i. d. i. a. m. c. a. u. s. a. t. p. r. a. e. m. u. n. e. r. e. c. e. l. l. i. t.
Mi. r. t. u. s. l. a. r. g. a. c. r. u. c. i. s. d. i. m. i. t. t. e. n. s. d. e. b. i. t. a. m. u. n. d. o.
D. e. n. i. q. u. e. h. o. c. u. n. m. e. r. o. m. a. n. i. f. e. s. t. a. r. e. d. e. m. i. o. t. o. t. o.
Q. u. o. d. f. u. e. r. i. t. m. u. n. d. o. d. a. n. i. e. l. i. s. s. e. p. t. u. a. g. i. n. t. a. h. o. c.
E. b. d. o. m. a. d. a. e. s. i. g. n. a. n. t. u. t. p. r. a. e. f. a. r. i. c. a. c. i. o. c. e. r. t. u. m.
A. c. c. i. p. e. r. e. t. f. i. n. e. m. p. e. c. c. a. t. u. m. e. t. n. o. x. a. e. t. i. n. i. q. u. u. m.
Iu. s. t. i. c. i. a. m. q. u. a. e. t. e. r. n. a. a. d. d. u. c. e. r. e. t. i. p. s. e. c. r. e. a. t. o. r.
Je. r. e. m. i. a. s. d. e. c. i. e. s. s. e. p. t. e. n. o. s. s. c. r. i. p. s. i. t. e. t. a. n. n. o. s.
Po. s. t. q. o. s. i. p. s. e. s. u. o. s. a. u. i. n. c. l. i. s. s. o. l. u. e. r. e. t. a. u. c. t. o. r.
At. m. o. y. s. e. s. s. a. n. o. s. m. o. n. i. t. u. d. i. c. c. r. e. u. e. r. a. t. i. p. s. e. h. i. s.
Q. u. o. s. d. o. c. u. i. t. t. o. l. e. r. a. n. s. s. e. n. i. o. r. e. s. s. e. p. t. u. a. g. i. n. t. a.
Sa. e. r. u. l. a. p. a. r. i. f. i. c. a. n. s. s. c. r. i. p. s. i. t. u. l. t. r. a. s. t. o. t. a. b. e. a. t. o.
f. a. m. i. n. e. e. u. a. n. g. e. l. i. r. d. e. c. a. l. o. g. r. e. t. f. o. e. d. e. r. e. c. l. a. r. o.
Me. c. e. r. i. s. i. n. s. c. r. i. p. t. a. i. m. p. o. s. s. e. o. r. i. p. s. a. f. i. g. u. r. a. e. n.
In. q. u. i. n. i. s. s. c. e. n. s. u. s. s. u. m. m. i. s. d. e. s. q. u. o. d. p. i. e. c. u. n. c. t. o. s.
m. a. g. n. i. f. i. c. e. t. p. l. a. c. i. t. e. t. u. s. t. o. t. i. b. i. u. r. e. f. a. u. e. r. e.

Septuaginta quippe numerum presens forma scilicet crucis sparsis litteris conscripta demonstrat. quo nobis in-
 tunatur omnia mysteria que idem numerus continet. honori scilicet crucis decemissime convenire. Nam. lxx.
 anni captivitatis quos hyeremias propheta predicxit populo samilego profuturos quod aliud significant
 quam omne tempus istius vite quod p[er] septenarium dierum numerum discurrit. quo p[ro]p[ter] peccata p[ri]m[ar]i
 hominis dampnati sumus. et penis erupimusque affligimur. et uariis tribulationibus atque angustis coti-
 die afficimur. **S**ed quia finem captivitatis post. lxx. annos idem propheta p[re]dixit. hoc in fallor insinuat. quod
 in fine mundi captivitas nostra p[er]fecte dissoluetur. quoniam novissima et ultima destruet mors. quoniam simul et de anime terro-
 re et de corp[or]is immortalitate sine fine cum xpo gaudebimus. **A**liqui ideo in scilicet crucis forma hec magis oportebat de-
 monstrari. quia ip[s]a p[ro]p[ter] passionem huius gr[ati]e nobis contulit effectum. aut rei concordant ip[s]a uerba prophete qui
 ait. **H**ec dicit d[omi]n[us]. Cum ceperit impleri in babilone septuaginta anni uisitatio uos et suscitatio super uos uerbum
 meum bonum. et reducam uos ad locum istum. **E**go enim scio cogitationes patris et non afflictionis ut de uobis
 finem bonum et patientiam et uiuificabis me et ibitis et adorabitis me. et exaudiam uos. queritis me et inue-
 nietis. **C**um quesieritis me in toto corde u[ost]ro inueniar a uobis ait d[omi]n[us]. et reducam captiuitatem uestram. et con-
 gregabo uos de multis gentibus et de uicinis locis ad quos expuli uos dicit d[omi]n[us]. et reuertam uos sanam ad lo-
 cum aqua transiungere uos feci. **E**t reliqua. **Q**uid est enim quod dicit propheta. cum ceperit impleri in babilone
 anni. lxx. uisitatio uos et suscitatio super uos uerbum meum bonum. nisi quod dicit apostolus. **C**um autem uenit plenitudo
 temporis misit deus filium suum factum ex muliere factum sub lege. ut eos qui sub lege erant. ut ad opt. fil. recipem[us].
Et item. In nouissimis inquit diebus locutus est uobis d[omi]n[us] in filio suo. que c[on]s[ol]at[i]o. her. vniu[er]s[is]. p[ro]p[ter] que fecit. et scilicet. **C**um
 ceperit impleri dixit. non cum completi fuerint. quia non in consummatione mundi. sed in nouissima etate scilicet i[n]
 carnatus est xpus. et p[ri]mum euangelii illuinauit credentes. atque p[er] passionem et resurrectionem suam. restauit
 uit genus humanum. **Q**uod enim bis in hoc capitulo reuisionem predicat. hoc est in eo quod dicit. et redu-
 cam uos ad locum istum et paulo post subiungit. **E**t reuertam uos sanam ad locum aqua transiungere uos feci. potest
 intelligi. quod anime reuisionem ad requiem p[ro]p[ri]am scilicet. et in scilicet corp[or]is r[ati]o[n]em ad gloriam insinuet. **P**ost mortem ergo scilicet
 anime magis in paradysum uadit. et in fine mundi recipientes corpora sua regnum intrabunt eternum. **S**eptuaginta uero eb-
 dias numerum daniel propheta usque ad xpm. quoniam finem accipet delictum et preuentionem. et adduceret iustitiam sempi-
 terna. **H**er[em]i ut hec. ap[osto]l[us] elucetant. ip[s]a iam angeli ad prophetam d[omi]n[u]m uideam. **L**xx. igitur eb[dom]ade abbiuante sunt super populum
 tuum. et super urbem sanctam tuam. ut consumetur preuentionem. et finem ampiat p[er] peccatum. et deleat iniquitas. et
 adducatur iustitia sempiterna. et impleat in scilicet et p[ro]phetia. et in gen[er]a sanctis scilicet. **E**t rel[ig]io. **N**ulli dubium quoniam hec uerba
 incarnationem designent. qui tulit peccata mundi. legem et prophetas impleuit. unctus est oleo leticie p[er] peccatum. suus. **S**umme
 namque iste eb[dom]ade p[er] septenos annos distulit a uicehmo anno reg[is]. **A**rtaxerxis regis. quoniam. **N**ecemias p[ri]ncipia ei[us] in
 petiuit ab eo restitueri muros iherusalem. templo multo autem quoniam p[er]mittente constructo. quoniam ip[s]e abbiuante esse scribitur.
Hec scilicet sunt op[er]a duodenor[um] mensium lunarium. hinc fiunt anni. lxx. quoniam ad solem redacti faciunt annos. cccc. lxxv.
 ader[unt] uero baptisum quoniam unctus est sanctis scilicet descenderet super eum spiritu sancto sic coluba non solum eb[dom]ade. vii. et lxx. fuisse con-
 pletas. sed et p[ar]te iam lxx. eb[dom]ade iherosolyma. **E**t post eb[dom]ade igitur. lxx. duas omittet xpus. et non erit ei[us] ip[s]e qui eu[angel]i-
 gatus est. **N**on statim post lxx. eb[dom]ade sed in fine lxx. eb[dom]ade omnis est xpus. quoniam ideo quoniam conuicere possum[us] legem
 acris. quoniam de hac erat p[ar]te relatus. nam et xpus uilla iherosolyma. et ap[osto]l[us] p[ro]f[und]o non magis in passione uerum continuo ex
 molie p[ro]f[und]i cepit negatus est. **C**onfirmab[unt] autem multas p[ar]te eb[dom]ade una ip[s]a uidelicet nouissima iqua uel ioh[ann]es bap-
 tul[us] d[omi]n[us] et ap[osto]l[us] predicando multos ad fide[m] conuertit. et in mundum eb[dom]ade definet hostia et sacrificium. hoc est xv. anno. **T**ibi
 cesaris quoniam iherosolyma xpi baptisate hostiar[um] purificatio fidelib[us] paulatim uelut cepit. et multo quoniam q[ui]to magis appropinqua-
 bat uitas umbra secedebat. **D**ignu[m] etiam erit u[er]u[m] quoniam ip[s]e saluator in cruce fieri uoluit hostia. legal[is] p[er] peccatum defineret
 uictima. et quoniam uerus agnus dei xpus p[ro]p[ri]us mundi p[er] peccata immolatus est. typico ille deficeret qui p[ri]mus gentis lib[er]a-
 que iherosolyma omnis est. **I**f. lxx. p[er] quos moyses d[omi]n[u]m m[an]dato populo p[re]dixit. ut ostenderet eos. **S**olimno qui p[ro]p[ter] scilicet
 qui legem sp[irit]ualit[er] intelligit idoneos esse alijs magistris p[re]bere. et hic in scilicet crucis debebat magis ostendi. quoniam non est tunc
 tunc neque in celis. neque in terra. neque sub terra qui aperit librum et soluit. vii. signacula ei[us]. respicietque illum. n[on] agnus
 qui in medio tui stat tamque omnis uis. habens cornua. vii. et oculos. vii. leo quidem detribu iuda uidit. d[omi]n[u]m. qui cla-
 uem tenens claudit et nemo aperit et nemo claudit. qui datus est illuc g[ra]tiam aperit oculos cecorum. ut educet de con-
 clusione uinctu[m] de domo carceris sedente[m] in tenebris et umbra[m] mortis. **S**unt quidem hic insignia scilicet crucis. v. sp[irit]uale dis-
 posite quoniam simul numerus. lxx. continent singula uerum unaqueque. cum. h[ab]etque tres unum usum tenent in longitu-
 dine alimmo inapientem et in uia definentem ita. **C**ru[ce] p[ri]ma constructa hic superasti uincula mortis. **I**te in latitudi-
 ne tres simul alim[us] usum tenent ita. **M**agna bona et sancta hic superasti uincula carnis. **M**edietas quoque
 crucis usque usum communis est.

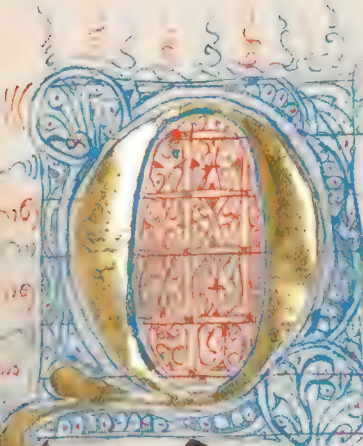
Te patet al me pol r doctore m carmine iuristo.
Sertore mque uo c ofe l i c i bus an uue coe p t i s.
Tupius et clemeus st n l u m d a n s u e r b a q c a l t a
yt tua qui d pri ma si g u e t l e x p a n d e r e p o s s i m
Ad e u r i s a c t e r n a m l a u d e m l e g i s q c e c u n d a e.
Ius de mon s t r a u d u m u o t a r i t u l q u e p e r e n n e s.
Cum p r i m u m h a e c r i e g e n e r a t i o m a x i m a r e r u
Ex o r t a e s t e x i n u i c i s e r u c i s a l m a r e f u l s r e
G l o r i a c u m d o n o l u x a l m a b c a u i t e t a r u a h a e t
C u n c t a l i m u l r e c r e a c t u a q u u n c d e r t e r a x p s
Et u e r a l u c i s d a n s m u n e r a c u m c r u c e s a c t l i s
N a m g e n e s i s v i t a e l a u d a t m i r a b i l e l i g n h o c
I n t e r c u n c t a f u i t p l a n t a t u m q u o d p a r a d i s o
I n u i f i c a n s l i g n a t r u b u e u s e t m u n e r a f r u c t
H o c p a t r i a t q r f a c u e r i t m u l t a n d u s a d a l t a r
O r a t e t e x o d u s h o c i u r a s a t i s a c t u m e r o r u m
E n e h e r a q u e c u i a c e r d o t l u m e r u s c a u i t o r e
R u p t a c a n i e r l u i s l e u i b u e n t a r m a r e l u d z
Y d a t t r a r e l l u h o s t i c u s o b m a g u a l i a c a n t a t
E t p l e b s e s m e u e r o p t i m e p u r e m i p a r o p h a e a
L a u d e i s m o r t d i p c a l l i t q t r i u m h i e t e o u m
H o c m a r e t e s t a t n e u i c t r i c i s o r b i t a c a l l e s
A t n e t e r e h o c l i g n u m l e g i s d u l c a u i t a b y s u m
G i s p e t r a m e x c u d i t u i u a m p r o d u x i t e t p n d a m
R a m q u e a m a l e c h r a c a n d e u i c i t p r i m i t u s i r a
S i g n u m h u i u s p a r i t e r n e m e n d e l e u i t e t l l r
G o t r u m h o c v e c t e p l u m r e a o t a u e r i t u t e r q u e
H e t t o r u n u o t i s e t q u a a r i b u s o m n i a l a u d a n t
D o n a d e r t e r r i s h i a a a d i a i n e s s e e p u l a r u m
Q u i s b e n e m y s t e r i t e t e u e l d i c e r e c u n c t a
R i t e u a l e t t r u x d o n a t u a c u i n o u s a t i s o m n i s
L i n g u a c r e a t u r a e p o t e r i t d e p r o m e r e l a u d e
H o s t i a t e p a t r i s a e t e r u i d e d i c a u e r a t a r a m
I n t a e s e r p e u t e m e r a l t a s t r e t t u p i e c r i s t u
M o n s t r a s t r p o p u l o d e v e t q u i d d i c e r e p o s s u
C u n c t a b o n a d e d e r a s d e m e b a s e t m a l a c u n t a

uniquis legis p[ri]me plenam desiderat h[uius] noticiam n[ost]re e[st] ut h[uius] f[ig]ur[ae] p[ri]ma memor sit et eius factum
mente sepius revolvat. et compans p[ri]ma p[ost]eriorib[us] revolat s[an]ctu[m] om[n]ia in figuram conangebant
illius. s[an]cta sunt aut[em] ad correptionem m[en]tis in quas fines seculor[um] devenier[un]t. et quod exemplari et
umbr[e] deserui[un]t celestiu[m]. Et item. umbram em[en]t h[uius] lex futuror[um] bonor[um] n[on] ip[s]am ymaginem rerum.
umbram ei[us] si sine u[er]bo corpe sit. sed tamen ip[s]a in se uer[um] et integram sp[irit]u[m] corpus non exprimit. Qua
p[ro]pt[er] oportet ut quisq[ue] u[er]itatis amator est. si umbram p[ri]us uiderat aduer[sum] corpus ip[s]a umbra est oculus oculos con
uertat. ne dum in umbram penitus intuitu heret u[er]itatis fructum negligens p[er]dat. Lex ergo haustu[m] s[an]ctib[us]
p[ro]buit. sed sine ligno potabilis n[on] fuit. Ostendit quippe d[omi]n[u]s moysi lignu[m] q[uo]d mittens in aqua[m] omne[m] amari
tudine[m] mea[m] abstumpsit. et que p[ri]us siccantes p[ro]p[ri]os uano alliebat asp[er]u ligno immisso omnes dulcissima re
frigerabat potu. Itaq[ue] s[an]ctu[m] apl[us] lex quidem est s[an]c[t]a et mandatu[m] s[an]c[t]u[m] et iustu[m] et bonu[m] sed lex sp[irit]ualis est ut u[er]o
dicit apl[us] et non in uetustate littere sed in nouitate sp[irit]us debet intelligi. Littera enim occidit sp[irit]us aut[em] uiui
fiat. Lex ergo sp[irit]us uite et m[ess]ia ihu liberauit nos a lege p[er]a. et de p[er]a q[uo]d ampu[n]t p[er]a in carne ut iustificatio
legis impleatur in nobis. qui n[on] s[an]ctu[m] carnem ambulamus. sed s[an]ctu[m] sp[irit]u[m]. s[an]ctu[m] quippe est in lege. maledictio
omnis qui non p[er]manuerit moribus que s[an]cta sunt in libro legis ut faciat ea. sed qui in lege nemo iustificatur
apud deum. et quicunq[ue] ex opib[us] legis sunt sub maledictio[n]e sunt. Xp[istu]s uos redemit de maledictio[n]e legis factus p[ro] nob[is]
maledictu[m]. q[uia] s[an]ctu[m] est. maledictus omnis qui pendet in ligno ut gentibus benedictio ab ip[s]o fieret m[ess]ia ihu
ut p[er] iustitiam sp[irit]us ampu[n]t p[er] fidem. Igitur cum destructa sit maledictio[n]e legis p[er]a. et eius amaritudo p[er]
ip[s]am conu[er]sa in dulcedine[m] dignu[m] est etiam ut in eius effigiem disponant[ur] libri legis. ut congruentia op[er]is ihu
inoretur. et myst[er]ii sacramentu[m] appareat. Ergo incipite id est in illo m[ess]ia sit positus liber geneleos.
quia ip[s]e caput est et p[ri]mus omniu[m] libror[um]. natus q[uo]d in p[ri]ncipio fecit d[omi]n[u]s celu[m] et terram utiq[ue] p[ri]m[u]m uirginitati
deus p[er]at id est p[ri]m[u]m sumu[m] coelesti sibi de quo dicit psalmista. Verbo dei celi firmati sunt et sp[irit]u[m] d[omi]n[u]s eius
omnis u[er]itas eor[um]. Hinc dicit et eu[an]gelista iohannes. Omnia p[er] ip[s]u[m] facta sunt. et sine ip[s]o factu[m] est nichil. Iuxta u[er]o
parte[m] cuius hoc est impede sit positus nouissimu[m] quinq[ue] libror[um] legis id est deuteronomiu[m] q[uo]d inq[ui]rat renoua
tio legis utiq[ue] significans eu[an]gelium in quo cuncta que lex figurat atq[ue] t[em]p[or]e p[ro]mittit ueniat ac sp[irit]ualit[er] sit
enodata. ac n[ost]ri saluatoris ore reserata. Iure ergo incipite cuius geneleos et in fine deuteronomiu[m] consistit
quia eum quem lex narrat in p[ri]ncipio t[em]p[or]is cu[m] p[ri]us omnia condidisset. in fine t[em]p[or]is hunc eu[an]gelium refert cuncta
pauca renouasse. Exodus uero bene in dextera ponitur in quo exitus filior[um] israhel de egypto conscribit[ur]. et ibide[m]
plura ad d[omi]n[u]m facta miracula narrant[ur]. iuxta illud psalmista. Dextera d[omi]n[u]i fecit uirtute[m]. Et ite[m]. Qui percussit egyp
tum cum p[ri]mitiuis eor[um] et eduxit israhel de medio eius in manu forti et brachio excelso. Iustitiam quoq[ue] liber
numeris est positus. quia ip[s]e sinistris congregationes Chore et dathan et abim contentionem contra mo
ysen et aaron leuasse describit. et p[er] d[omi]n[u]m potenter u[er]itas compressas. Ar leuiticus in medio omniu[m] libror[um]
cuius medietate tenet. quia illum pontificem designat ip[s]ius ritui sacrificior[um] qui in manu cuius semetip[s]um
optulit hostiam immaculatam deo. ad exhaurienda multos p[ec]c[ata] et p[er]transgressoribus exorans exaudire
p[ro]pria reuerentia.

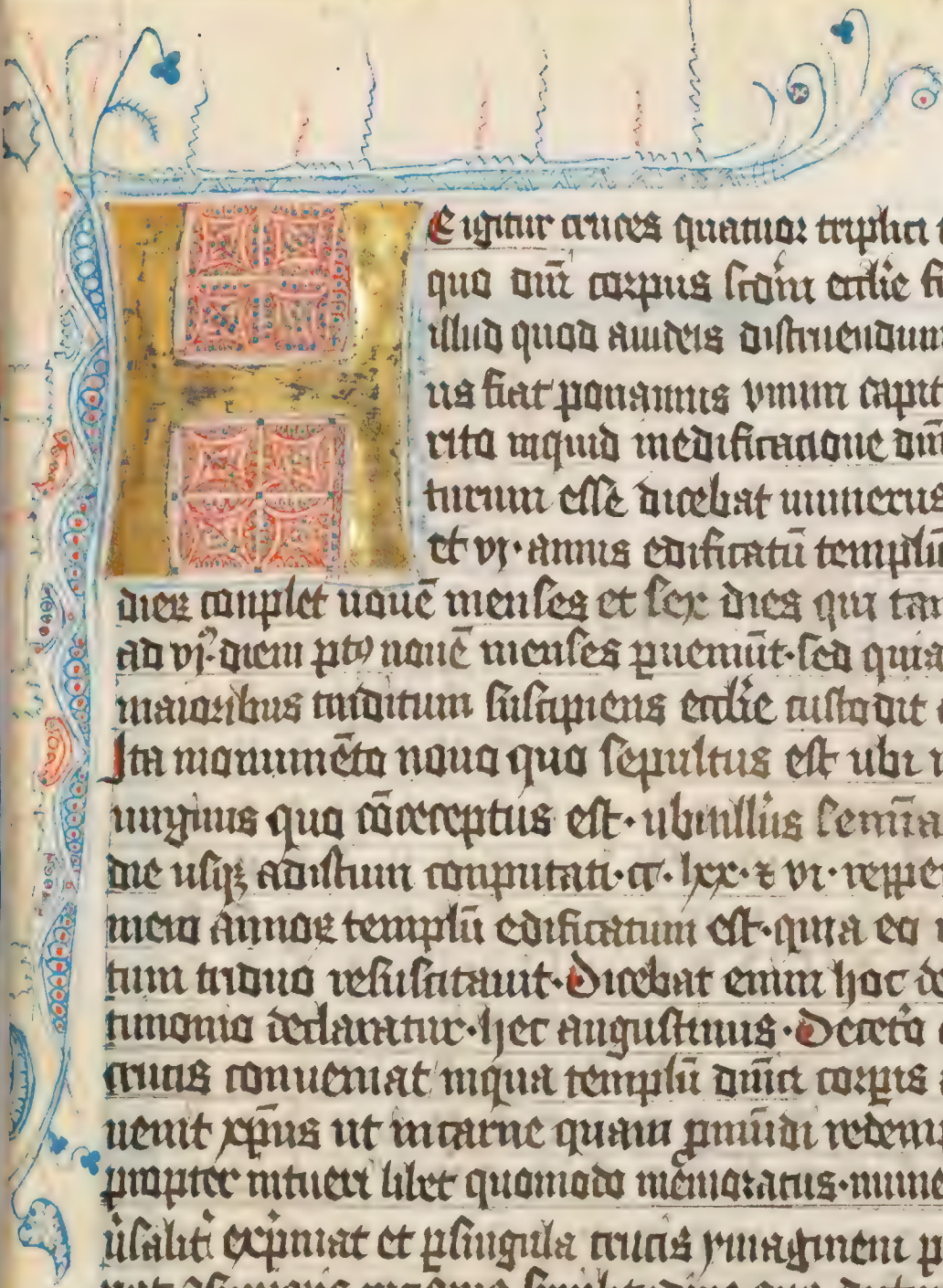
Ergo in quinq[ue] tetragonis quinq[ue] libri legis p[er] q[ui]q[ue] usus hic notant[ur] qui sunt iuxta ordinem tetragono
rum loco sexto et p[er] senariu[m] isemet multiplicato sexies em[en]t sem[et] fatu[m] implana figura sextum te
tagonu[m] q[uo]d sunt xxxvi. Est quoq[ue] p[ri]mus usus tetragonu[m] in arte cuius positi iste. Te geneleos ante al
ma beat tua munera laudat. Sedus uero est qui in tetragono dextri cornu positi est hic. Exodus
atque canit transitu[m] carmen amore. Tertius namq[ue] in medio cuius est situs Ima sacerdos leuiticus
optime psallit. Quartus quidem in sinistro cornu s[an]ctu[m] est ita. Ist numerus canit magnalia mi
ni triumphu[m]. Quintus etiam qui in ultimo tetragono id est in base cuius descriptus est. ita sonat.
Iam deuteronomiu[m] renouantis. gaudia dicit.

Perge salutem ferra m' p' r' o' f' o' d' i' c' e' r' e' v' e' r' s' u' .
In qua m' o' r' s' v' i' c' t' a' e' s' t' . c' u' n' c' t' a' d' i' m' i' s' s' a' p' i' a' c' l' a' .
Iuxta r' e' d' i' t' m' u' n' d' u' q' u' e' n' i' a' e' t' . c' u' m' m' u' n' e' r' e' v' e' n' i' t' .
A d' a' m' n' a' m' p' r' i' m' u' s' . t' u' l' i' t' . c' o' m' m' u' n' i' a' d' i' g' n' a' d' e' c' o' r' i' s' .
P' r' o' g' e' n' i' e' . e' x' t' o' t' a' u' n' i' u' s' . c' u' m' p' a' b' u' l' a' s' u' m' p' s' i' t' .
C' u' n' c' t' a' v' e' n' i' s' t' a' b' o' n' a' r' e' . c' a' r' a' b' e' a' t' a' .
E' u' a' d' u' e' n' i' t' . i' e' s' u' s' . A d' a' m' p' i' e' . u' a' r' u' a' s' e' c' u' n' d' u' s' .
U' n' i' u' s' . e' x' h' o' m' i' n' i' b' u' s' . s' t' e' l' e' r' e' . c' o' t' . d' a' m' n' a' t' u' l' e' r' e' .
I' u' r' e' b' u' s' . c' u' n' c' t' i' . p' e' r' i' t' u' r' . e' t' . m' o' r' t' e' m' i' u' o' r' e' s' .
U' n' i' u' s' . a' t' q' u' e' . h' o' m' i' n' i' s' . d' o' n' o' s' a' l' u' a' n' t' u' r' . u' b' i' q' u' e' .
E' r' e' d' e' n' t' e' s' . o' m' n' e' s' . f' r' u' i' t' u' r' . a' c' . l' u' c' e' . s' u' p' e' r' u' a' .
D' e' n' i' q' u' e' . r' e' g' n' a' u' i' t' . p' e' r' l' i' g' n' u' m' . n' o' x' i' a' c' u' n' c' t' o' .
M' o' r' s' . e' c' r' i' a' m' . m' u' n' d' o' . d' o' m' i' n' a' n' s' . e' t' . f' o' r' t' e' b' e' a' t' u' m' .
C' a' p' t' i' u' a' r' e' g' n' u' m' . p' e' r' l' i' g' n' u' m' . a' c' . p' e' r' d' i' d' i' t' . o' m' n' e' .
E' t' . n' o' c' u' g' s' . m' u' l' t' o' s' . a' m' i' s' e' r' a' t' . i' n' p' r' o' b' a' q' u' o' n' d' a' .
E' n' t' o' r' i' b' u' s' . t' h' e' r' i' s' t' u' s' . u' t' . i' n' u' a' s' i' t' . i' n' c' .
O' r' b' i' m' u' n' d' o' n' a' m' . s' p' e' c' i' e' m' . t' o' t' a' . m' a' p' i' u' s' . i' n' c' .
C' o' n' s' i' t' u' i' t' . c' o' l' l' e' n' s' . d' i' r' a' s' a' . m' a' s' . i' n' c' .
E' t' . d' e' r' a' t' . l' u' c' e' m' . c' o' r' d' i' s' . e' t' . p' a' u' g' e' r' e' . p' a' c' t' u' m' .
P' r' i' m' u' s' . h' o' m' o' t' e' r' r' e' n' u' s' . e' r' a' t' . e' t' . p' i' g' n' o' r' a' . t' o' t' a' .
T' e' r' r' e' n' a' . g' e' n' u' i' t' . m' o' r' t' i' s' . q' u' i' s' . d' e' b' i' t' . a' l' i' q' u' i' t' .
P' o' s' t' e' r' i' o' r' . u' e' r' u' s' . f' u' e' r' a' t' . c' a' e' l' e' s' t' i' s' e' t' . a' d' a' m' .
C' a' e' l' e' s' t' i' s' . q' u' e' . m' a' n' e' t' . c' u' i' u' s' . g' e' n' e' r' a' c' i' o' . t' o' t' a' .
H' i' c' . d' o' m' i' n' u' s' . m' u' n' d' i' . t' e' r' r' a' e' . p' o' n' t' i' q' u' e' . p' o' l' i' q' e' .
R' e' g' n' a' t' . i' n' a' e' t' e' r' n' u' m' . d' o' n' a' t' . c' u' m' . r' e' g' n' a' b' e' a' t' i' s' .
Q' u' a' e' t' u' o' r' i' p' l' e' . d' a' b' i' t' . c' o' n' d' i' t' o' r' . a' d' a' m' .
I' u' r' e' . p' l' a' g' a' s' . o' r' b' i' s' . t' a' m' . d' e' n' o' m' i' n' e' . d' e' r' t' a' .
E' n' i' u' s' . l' u' c' u' i' r' t' u' s' . d' o' m' i' n' u' s' . t' e' s' t' a' n' t' u' r' . u' b' i' q' u' e' .
E' n' a' n' a' t' o' l' d' y' s' i' s' . a' c' t' o' n' i' a' . s' e' m' b' r' i' a' . h' a' e' t' . s' i' t' .
D' e' s' i' g' n' a' n' t' . o' d' i' s' . a' r' g' u' e' n' d' o' . e' t' . u' t' . p' i' e' . c' u' n' c' t' a' .
A' u' c' t' o' r' e' m' . d' o' m' i' n' u' m' . c' o' g' n' o' s' c' a' n' t' . l' a' u' d' e' . b' e' a' t' a' .
E' t' . c' e' l' e' b' r' e' n' t' . c' r' i' s' t' u' m' . q' u' o' d' . u' e' r' e' f' i' l' i' u' s' . i' p' s' e' .
S' u' m' m' u' s' . s' i' t' . p' a' t' r' i' s' . e' t' . d' e' x' t' e' r' a' u' e' r' a' t' o' n' a' n' t' i' s' .
C' u' i' u' s' . c' u' r' a' b' o' n' a' e' s' t' . t' a' c' t' u' m' . m' e' d' i' c' i' n' a' . s' a' l' u' t' i' s' .

und ergo sibi uelit her figura et her conspicio oportet intelligi. Nomen em̄ p̄mi hominis
idest adam in figuram et forma scē crucis dispositum ē de quo exorte s̄t om̄s gentes. et
omne genus humanū originem traxit. qui scdm̄ aplm̄ est forma futū uidelicet xp̄i
De quo enim idem apl̄us ita dicit. factus est p̄mus adam in aīam uiuentē. nouissim⁹
aut̄ adam in sp̄m uiuificantē. et paulo post. Primus inquit homo defm̄ terrenus. scdm̄
homo de celo celestis. qualis terrenus tales et t̄m. et qualis celestis tales et celestes.
Igitur sicut p̄tium⁹ ymaginē t̄m. p̄tēmus et ymaginē celestis. et aū hoc dixerit statim causam sibi
iunxit. Hoc aut̄ dico fr̄s quō caro et sanguis regnū dī non possidebūt neq; corruptas incorrup-
telam possidebit. Recte enim nomē adam in cruce configuratū ponit. in qua omne genus huma-
nū xp̄m libentū esse cognoscat. Nec in alia forma sp̄s redemptionis nr̄e magis conuenit h̄r
quam in illa ubi plage totius mundi potuerit comprehendī. que salū s̄c̄i crucis est que iacens
totum orbem metit. de qua poeta ait. Quatuor inde plagas quadanti colligit orbis. Splendidus
auctoris deuertice fulget eous. Octauo sacre lambunt sidere plante. Arctō dextra tenet mediū
leua erigit axem. Cunctaq; demembris uiuit natura creatis. Et cruce confixus dñs regit vndiq;
mūdum hoc idem et in nomē protoplasti olim designatum fuit. scilicet adam. cuius uocabuli
quatuor litteris quatuor orbis terminē p̄tes p̄teritas appellationes demonstrant. Si em̄ grece dicant
oriens occiden- s aquilo meridies sicut p̄teritisq; locis sancta eos scriptura cōmēorat in capitib⁹ uero
cum inuenies adam. Diamt̄ enim grece memorate quatuor mūdī p̄tes. anatole. Dis. Arctos.
Mesembria. Ista quatuor nomina si tamq; usus quatuor simuicem scribas in eorū capitib⁹. Adam
legitur. et inde intelligi datur dñm orbis enim esse creatum. et significare eum qui in cruce quad-
ta totus orbis futurus erit redemptor et reparator unde et scdm̄ adam dicitur. Valeret quoq; idem nomen
in se mysterium incarnationis xp̄i. si numerus m̄lteris eiusdem nom̄is scdm̄ grecorū regulam qui ad litte-
ras suas numeros computant intendatur. si. em̄ inumeris apud grecos significat unum. d. quatuor. A.
Ite. vñ. q. xl. cōiunge hos numeros quatuor et sunt. xlv. et hoc est quod in dei euāgelio xp̄a resū-
disse leguntur. xlv. annis edificatum est templum hoc. et tu in tribus diebus excitabis illud. qđ euāgelistē
intelligens dixit. hoc autem dicebat de templo corporis sui. quia dñs nr̄ ih̄s xp̄us de adam corpus acce-
pit. non de adam p̄m̄ traxit. templum corporeum inde sumpsit. nō iniquitatē que de templo pellen-
da est. Ip̄am autem carnem quam traxit. de adam. maria enim de adam et dñi cura de maria. inde au-
afixerunt et ille resuscitaturus erat ip̄am carnem triuā quam illi erant in cruce om̄suri. et ita illi
soluerūt templum. xlv. annis edificatum. et ip̄e in triuā resuscitauit illud. Benedicam⁹ igit̄ nos de-
um p̄rem on̄ipotentē qui p̄bū suū sibi cōfētū formauit nos. Benedicam⁹ et dñm nr̄m ih̄m xp̄m
filium dei unigenitum qui p̄m̄simum incarnationis sue in cruce reformauit nos. Benedicam⁹ et sp̄m
sc̄m. qui p̄grām suā illuminatos uite et̄ie consignauit nos. vñ et solū dñm on̄ipotentē et̄m̄. inen-
sum inestimabilē incomp̄rehensibilē. immortalē. inuisibilē illum vñ desideremus. aquo et beabimur.
illum solum ex toto corde. tota mente. tota uirtute diligamus. maius amore in eternū iocundabimur.
ad illum tantum curamus illiq; solum in hac p̄grāque ingenuiscam⁹ qui nos in celis in consp̄tū
gl̄ie maiestatis sue remunerabit. et sine fine letificabit. Ip̄i gl̄ia et honor. et potestas et in p̄m̄ illd̄
sc̄lōz amen. **I**t̄ hic in quatuor litteris quādiarib⁹ nom̄is adam. p̄pariores litteras quinquagui-
ta et vñ talis conscriptus est usus scdm̄ ordinē litterarum nom̄is adam. legendus ita. **S**ancta metū
atque arte eu deit ut sint carmina christo hinc.

Arbor. ad ore. potens. frondos. uerit. celata.
Quas. fumma. uere. sacra. fluit. ordi. ne. be. at. as.
Ortus. di. cat. us. et. pa. r. a. r. u. u. l. l. u. s. i. n. o. r. b. e. e. s. t.
Flori. bus. et. foliis. mil. le. no. ger. mi. ne. di. u. es.
Omne. s. ex. ce. de. ns. al. t. a. s. y. r. a. u. i. t. u. di. ne. si. l. u. a. s.
Cum. to. ta. m. p. i. e. ma. g. n. i. f. y. c. e. r. a. t. u. o. s. q. d. e. c. u. s. q.
Am. bi. t. u. e. r. u. s. h. o. n. o. r. i. a. t. u. s. l. o. q. u. i. t. u. e. a. u. o. t. o.
Stans. ho. mo. l. i. u. a. r. h. o. r. u. a. c. i. o. n. i. d. e. n. e. g. a. t. a. t. r. i.
Demo. ni. s. ho. r. r. e. n. d. u. s. r. e. m. s. c. r. i. r. l. a. u. d. e. m. o. u. e. r. i.
Arbor. col. at. e. ne. ns. y. a. r. i. o. s. u. i. r. t. u. t. e. col. o. r. e. s.
Pur. pu. re. o. re. g. i. s. s. u. b. a. c. t. u. r. o. s. c. r. i. d. a. f. u. l. g. e. n. s.
Et. e. r. n. o. e. s. r. a. d. i. o. s. t. a. n. t. i. n. t. e. n. a. m. p. i. e. u. i. n. t. e.
E. d. e. s. t. u. r. i. t. a. e. ex. ho. r. a. d. u. m. e. s. t. u. o. n. e. b. e. a. t. a.
Ga. r. h. i. n. a. e. t. i. p. s. a. d. e. r. a. r. a. e. t. q. u. i. u. s. i. p. r. e. m. a.
Ga. r. h. o. e. n. e. e. s. t. e. t. m. i. r. a. l. u. c. e. r. n. a. h. o. r. a. t. i. a. t. o. t. a.
A. g. n. h. o. r. a. t. a. t. u. i. t. s. i. g. n. a. u. s. q. o. q. u. e. r. i. t. e. u. i. a. u. d. o.
P. e. r. a. s. a. l. u. i. s. t. a. q. u. o. d. u. e. r. u. s. f. o. u. s. h. o. n. i. t. a. r. i. s.
E. c. c. b. e. n. e. d. i. c. t. i. o. q. s. a. c. r. a. u. i. t. a. m. o. r. p. i. e. t. a. l. q. u. e.
S. a. n. c. t. a. s. a. l. u. r. i. a. l. u. x. e. t. u. i. t. a. p. e. d. e. m. p. r. i. o. u. e. n. a.
I. n. q. d. o. m. u. p. r. i. n. c. e. p. s. d. o. n. u. m. d. a. t. p. a. c. i. f. i. u. q. r. b. e. n. i.
I. u. r. a. q. a. m. i. c. i. t. i. a. e. h. i. n. c. f. i. r. m. a. u. i. t. d. e. p. o. s. u. i. t. q.
A. l. l. o. r. a. s. a. n. t. i. q. u. i. u. i. s. u. l. f. q. t. e. r. i. t. i. e. m. o. r. s. t. u.
I. u. l. e. c. e. u. v. i. l. u. s. u. c. i. r. c. a. i. g. n. e. m. u. o. x. i. a. e. u. i. m. s. i. r.
P. e. l. l. a. t. o. e. c. i. p. i. t. e. t. s. g. o. r. d. e. m. u. b. r. i. n. q. e. t. a. t. o.
C. o. n. s. p. e. r. i. t. u. o. t. o. i. a. a. r. r. i. d. e. n. s. v. i. n. x. i. t. a. p. e. r. t. e.
O. t. u. r. u. r. s. p. e. r. i. o. s. a. o. p. i. u. s. p. u. l. c. h. r. i. o. r. o. m. u. i. a.
Q. u. a. e. v. i. u. r. i. s. n. e. m. o. r. a. o. c. a. e. d. r. i. s. a. l. t. i. o. r. i. p. s. i. s.
M. o. n. s. t. r. a. s. n. a. m. e. n. u. m. e. r. o. v. a. d. i. a. n. t. r. d. o. n. a. b. e. a. t. a.
A. d. u. e. n. t. u. i. e. s. u. s. q. u. a. e. i. n. t. u. s. p. o. b. u. s. o. r. i. a. n. u. t. u.
I. s. t. u. l. e. r. i. t. d. a. h. a. r. i. s. s. e. b. e. a. t. e. c. u. m. p. i. e. u. e. n. i. t.
E. g. r. e. d. i. e. n. s. v. l. n. a. h. u. r. e. t. u. l. a. n. d. o. n. u. m. i. n. e. s. e. m. e. t.
S. i. g. n. a. u. i. t. c. a. e. l. o. s. t. e. r. r. e. u. a. e. t. c. o. n. d. e. r. e. r. e. g. n. a.
E. t. d. u. d. u. m. s. a. n. c. t. i. l. i. n. g. u. a. c. e. c. i. n. e. r. e. p. r. o. f. e. t. a. e.
F. e. r. e. r. i. t. h. i. c. c. e. l. s. a. d. u. c. t. o. r. d. u. m. c. o. n. d. i. d. i. t. i. m. a.
I. m. p. e. r. i. u. i. n. q. h. u. m. e. r. i. s. t. a. n. t. o. s. i. t. q. o. d. p. i. e. r. e. g. r.

Aigitur cruce quatuor triplici tinnite lūarū consēpte ostendunt. In semetipsis phitay serie unūq̄ dies quo dñi corpus scdm ecclie fidem in uita uirginali constructū atq; compactum est templum uidelicet illud quod auides destruendum et a se intriduo resuscitandū p̄dixit ip̄e saluator: quod ut manifestus fiat ponamus unum capitū exhibeo sc̄i augustini de sc̄a tinnitate quarta qd̄ ita sc̄ptū sit. Nec tñe cito in quid in edificatōe dñi corpus unius figura templum auides destructū triduo se resuscitaturum esse dicebat numerus ip̄e enim senarius pro anno intelligit. dixerūt enim quadraginta et vi. annis edificatū templū et quadragies series sem fuit ducenti septuaginta sex qui numero dies complet uouē menses et sex dies qui tamquā decem menses parientibus fēnis imputant. nō quia om̄s ad vi. diem p̄to nouē menses pueniūt. sed quia ip̄a p̄fectō corporis dñi tot dieb⁹ ad partum pducta cōperitur sicut a maioribus inditum suscipiens ecclie custodit auctoritas. Octa enī kalendas ap̄lis conceptus creditur quo et pass⁹. Ita monumentū nouū quo sepultus est ubi nullus erat positus mortuorū nec antea nec postea congruit uter⁹ uirginis quo cōceptus est. ubi nullus seminat⁹ est mortuū. Natus traditur octauo kl̄ ianuarias. ab illo ḡ die usq; ad istum computati. c. lxx. et vi. reperiūtur dies qui senarium numerū quadragies series h̄nt quo numero annorū templū edificatum est. quia eo numero senariorū corpus dñi p̄fectum est qd̄ mortis passione destructum triduo resuscitauit. Dicebat enim hoc de templo corporis sui sicut euidentissima et robustissima ewāgeliarū testimonio declaratur. Hec augustinus. De cetero autē illud intueudum est quam congrue idē numerus forme sc̄e cruce conueniat in qua templū dñi corpus auides soluebatur et ab ip̄o dño resuscitandū parabat. Ad hoc enī uenit xp̄us ut in carne quam p̄mūdi redemptione suscepit moreretur ad hoc mortuus est. ut in ip̄a resurgeret qua p̄pter intueri lilet quomodo memoratus. numerus. idest. c. lxx. et vi. in quatuor partes. diuisus cornua sc̄e cruce vni vsq; exprimat et p̄singula cruce ymaginem p̄ferat. lx. enim et vii. in uis quoq; consistunt. quod etiā nō disc̄e pat asūptiois magnis similitudine qua dictum est. c. lxxvi. unūq̄ nouem menses et sex dies complere. sicut ergo nouenarius et senarius numerus intoto exercebat et secundum eorū denūtiatōe omnis sūma computabat. ita et in partibus non minus eadem deuotūtiō simul cum mystis m̄lucet. Quid enim inueniaria nisi nouē ordines angelorū. et quid in senaria nisi homo qui in sexta die creatus est m̄lucet. Unūq; enim creatura ianas effigie denotatur quia utraq; p̄saluatōe in carne repatur et ab utraq; mysticum incarnationis dñi honorabat. q̄a in die natiuitatis eius ad laudem et leticiam utraq; m̄lucet. Unde lucas dicit. et subito fr̄a est cum angliis multitudo milie celestis laudantiū dñm et dicentiū gl̄ia m̄cellis deo et in t̄ra pax hominib⁹ bone uoluntatis et paulo p̄to et reuēsi sunt inquit pastores laudantes et gl̄ificantes dñm in om̄ibus que uiderant. et audierant sicut dictum est ad illos. Quatuor ergo cruce in hac pagina p̄ quatuor lōm parte atq; consēpte sunt hoc modo. Longitudo enim cruce uniuscuiusq; ab imo deorsum tribus lineis singillatim legendis descendens unū vsq; continet. xxxviii. litterarū similit̄ in latitudine p̄missum tres linee ab imo m̄lucet tendentes unum vsq; faciunt. Et ita fit ut l̄te que in medio cruce sunt et utriq; vsq; communes sunt. Nouenariū exprimat numerum. ille uō que in cornibus cruce posite sunt sexagenarium. Est autem vsq; hic in longitudine cruce supreme. xxxviii. litterarū. *forma sacra cruce ueneranda fulget amictu* in latitudine uero iste tōde l̄te *magis uestit honor. laetus loquor. hoc namq; in fine quippe cruce in longitudine hic vsq; est. Corporis ergo sacri constructio in arte beata in latitudine quoq; iste. Enumera radians quae inuis probans se beate. At in dextere cruce longitudine. hic legendus est vsq;. Nunc canam at exor̄is lesū abdere etu dapiare. in latitudine iste. *Esca salus ista est benedictio sancta salutis.* Nam in ista cruce longitudine talis est vsq;. *In toto ip̄e manens tenet ip̄eque uiuit mouit.* Atq; in latitudine talis. *fons bonitatis amor pietas que redemptio uera.**

Di gnu m opus. et. cl a r u m v i c t o r i s. p f a l l e r e. r e g r i s.
M e x i l l u m i n s i g n e. d o m i n a n t i s. l a u d e. t r i u m p h u m.
Q u o. m u n d u m e r i p u i t. n o. **Q** u o. e t. s c e p t r a t y r a n n i.
D i s t r u x i t. r e p r o b a. **Q** u o. r o r i s. r e g m i n a. f a l f a.
Q u o. b e n e. s u s t e n t a t. c a. **S** i. m p y l a g u s. q u e. s o l u m g e.
C u i. u s. i n o r b e. s a c r a. e r t u e r i t. n a. a l t a c r i o. q u a n d o.
M i s t e r i o. a d c u r r e n s. n a s c e n t i s. a b o r g i n e. m u n d i.
A n o r u m. s a e c l i. c e r i e. **S** h a. e c. a t t u l i t. a t q u e h i n t.
I u r e. s a c r a e. f i d e. p l e b e s. c o n c u r r e r e. s c r i p t i s.
C r e d e n t e s. f e c i t. p r o b a. **C** o n d i t o r. o m n i a. c o n d e n s.
T e m p o r a. c u m. n u m e r o. c o n c o r d a n s. c u n c t a. s a c r a t o.
C u n c t a. q u i a. d o m i n u s. r e n o u a u i t. s a e c u l a. p r i s c a.
S a n g u i n e. u a m. r e c r e a n. **S** p e. r f e c i t. c u n c t a. c r u o r e.
I a m. b o n u s. i n p r i m i s. t u n. **O** c i. u r i t. q u a e. e r a. d i e b u s.
P r i n c i p u t g e n e s i s. p i e s a n c t o. d o g m a t e. p a n d i t.
Q u o. h o m i n e m. f a c i e n s. c o m p l e s s e t. f a c t a. c r e a t o r.
S i c. q u e. d i e. s e x t a. h o m i n e m. r e p a r a n d o. r e d e m p t o r.
S a b b a t a. d e m o n s t r a n s. c e l e b r a u i t. s a b b a t a. u e r e.
E n. **A** t r a. **G** h. **U** n c. **N** a. **E** r u. **S** u s. l u m. **Q** u o. **O** p. **S** s. i o. **F** a. **S** o.
O b. **P** e. **C** a. t. **I** n. **D** e. **P** r. **E** m. a t. t. **E** m. p. t. a. n. t. e. **H** a. u. c. **T** u. **S** i. a. **N** a. **R** e. **T** i.
O c. **T** u. **M** b. a. t. **C** u. r. a. **R** a. **E** u. t. u. **I** n. c. t. a. **E** s. **S** p. **A** r. s. **S** i. c. a. d. i. t. o. m.
Q u o. d. n u m. q u a. m. p o s. t. h a e. c. f a l l a c i s. f a c t i o. p l e b i s.
I a m. o s. t. e. n. t. e. t. p a n d a t. p i e t a t i s. s e d. p r o b a. u i r t u s.
D o g m a t a. u e r a. d e. r. p e. r. c u n c t a. h a e. c. t e m p o r a. m u n d i.
S a n c t i f i c a r e. c r u c e m. **B** e. n. e. d. i. c. e. r. e. r. e. g n a. f u t u r a.
Q a e. e s s e t. s a l u a t o r. b e n e. d. i. c. t. a. p o t e n c i a. p a t r i s.
P e m p e. d a t u r u s. e i s. s u m. **M** o. n. o. u. a. p r o e m i a. c h r i s t u s.
Q u o s. m o n i t i s. f l e x i t. d o c u i t. q u o s. u e r b a. s a l u t i s.
Q u o s. p i a. c o r d e. f i d e s. o p e r i s. q u o s. i n f u l a. u e s t i t.
A t. c r u c i s. h a e. c. s p e c i e. **S** t. **R** i. b. u. i. t. s o l a m i n a. f i d i s.
M a t e r i a m. l a u d i s. b o n i t a t e. h i n t. s c r i v e. c r e a n t i s.
Q u i. p i u s. o m n i. p o t e n s. u i. **G** a. m. d e. d. i. t. a n t e. s a l u b r e m.
Q u a n d o. h o m i n e m. u o l u i t. p a r a d y s u m. l o r t e. t e n e r e.
E t. p o s t. l a p s a. f u g a m. m i s e r a n s. q u o. q u o. l u i t. i p s u m.
F r a u d e. p e r i r e. l u p r. h a. **N** e. m. a. x. i. m. e. c o n d i t o r. a r c e m.
S e d. c r u c i s. a d u i t a m. **O** t. o. d. e. d. i. c. a. u e r a t. o r b i. h u i t.
V i r t u t u. t. n u m e r o. e n e. **R** e. t. a d s c e p t r a. s u p e r n a.
S p e s. a m o r. a t q u e. f i d e s. o m n e s. q u o s. s a n x i t. a b a e n o.
P e r p e t u o. d i g n o s. c h r i s t i. n e n e r a b i l e. u i s u. h i n t.

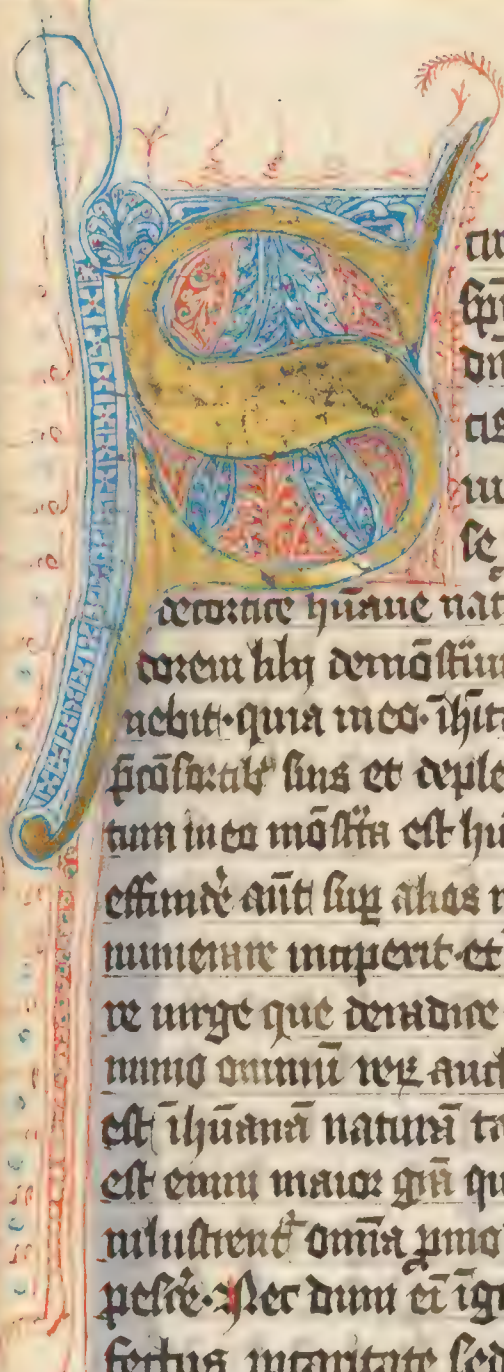
Hanc pagina conuenit mris amoris abexordis mundi usque iammi passionis et rris dñi. scilicet militeris gns que iuuas signum
 disposita sunt qui e quinqz milia et xxxi. scdm fidem comiton eusebii archiepi. Siquide scdm eor exputacione sunt
 anni ab adam usque ad diluuium. q. et. xli. ad diluuium usque ad abraham annu dccc. xli. Ab abraham aut iammi qui
 tunc dñm. Tyberii cesaris quo dñs iordane a iohne baptizatus est et salutare uiam pñs amicitiauit signis
 atqz uirtutibz ueni cõpans esse que diceret. Sunt aut. q. milia. xli. qui simul omis iusti faciunt annos quinqz
 milia. et. xviij. adde. m. annos quo iustitiam dñm. Tyberii cesaris annu ad passionē dñi uenit. et audens crucifixe
 tñ die resurrex sunt omnes anni quinqz milia. et. xxxi. q. si diuidat scdm lñas sup scptas ianice mystium nobis
 uenerandum inuunt. Quatuor igit sunt lñe cruce effigiem conficiunt. **T** uidelicet **T** et **X** sed tres passio
 nes quater sunt poite id est. pñgla cornua semel. **T** quoqz semel in medio cruce est poita. quare si potestas iuis
 consider et eaz huc disposita gre supne nobis dona demõstrat liquide. **T** grecor tuarū numer significat **3** septenariū
T tricenariū et **X** millenariū. Sed quid nobis igamua nisi fides caritatis inuunt. quid pñt. n spes fidelū. et qd pñt
 uirtutis. quid uo pñt. n etia bñtudo significat. Recte ei pñt. n que pñt. n hanc lñam et in medio cruce est poita fides ostē
 ditur quia fidamēti bonor opor et mñu salutis nre fides recta est. impossibile est ei sine fine placē dñi. quia iustus ex fide
 uiuit. **P**ñt. n quoqz bone spes inuunt. qui omis fidelū itenno ad etia requie que pñt. n significat anhelat dñs in pñt. n
 sunt anima mea addm viui quādo uenit et apparebo aū facē dñi. Caritas quoqz rre pñt. n expñt. n que scē cruce tenet pñt. n
 quē. Inuunt em ope magna caritas dñi pñs ostēsa est. qui pñt. n filia sua nō pepit sed pñt. n omibz tradidit illi sicut ipē
 saluator. dese dixit mēuēlio. sic ei dilexit dñs mñdū ut filium suū vngentū daret. ut omis qui credit iēu nō peat sed hēat
 uitam etia. et aplis cōmendat aut inquit dñs suam caritatē inobis qui nō adhuc pñt. n cōm. xpius pñt. n mortuus est.
 multo igit magis nunc iustificati in sanguine xpius salui erimus abm pñt. n. **I**gitur. et. numerū significat quod sunt sex
 ies quinquageni in quibus numeris quid aliud quam pñt. n caritatis inuunt. quinquagenarius em mñs pñt. n pentecosten sps
 scī grām demõstrat. et senarius mñs pñt. n est. Caritas dñi ut ait aplis dñs. e. mñt. n mñs pñt. n scī qui datus ē nobis
Pñt. n lñam que millenariū expñt. n apte bñtudo etia significat. Nam millenariū numerus pñt. n significat pñt. n
 agnis solet poni in scripturis quia numer denarium numerū quadrū solū fuit. Denariū quippe deces ducta centū faciunt
 que uidelicet signa iam quadrū sed adhuc implana est. uer ut in latitudine singat et solida effinat multiplicat. et. pñt. n sunt
 mille quo pñt. n mñs stabilis et in sup abilis et uelut cōquadrā iustor uirtutis uita designat. quia exom pñt. n pñt. n est.
 cum et animar infinita letitia et corporū immortalitate pñt. n quando spēm status sui pñt. n hñt id ē. longitudo car
 itatē in latitudine diuinam cōtemplacionē. **D**eniqz de pñt. n lñam caritatis libet aliquid ad sensū dñe que memora
 tas mñs notant et lñi sua cruce effigiem demõstrant. Siquide **T** que sursum erecta stat et in summo plana ē. bñ
 significat fide que sursum addm etigi debet et statū mentis firmare sed tamē nō magne hūilitatis custodia seruati ne passi
 mñt. n uagando merore cedat. quas utralqz res apls ostendit dñs. fñs stare iñde uirtutē agite et confortamini. nō alibi nō pl
 sapie quam oportet sapere sed sapie ad sobrietatē. unauqz aut sicut diuisit dñs mñs fidei. **S** bñ inuunt spē que
 fines suos ianchore marem aruat ostendens nos debere spe ad celestia inobidit coherere. ne nos sepeestas pñt. n sicut
 tute temptacionū seu illecebra uoluptatū abetne uite desiderio possit euellere. De quo aplis ad hebreos scripsit. for
 tissimum inquit salaciū habeamus qui confugimus ad tenendā pñt. n. spēm quā sicut anchorā aīe hēamus tutam
 ac firmā et incedem usque ad iñora ualeamus ubi pñt. n. pñt. n mñt. n hñs scdm ordinē melchisedech pon
 tifer scīs in etia. **T** q lñam que similitudine cruce hñt et duplia compingit forma bñ duo pñt. n caritatis ubi
 inuunt. ps em ei quedā sursum ascendit quedā pñt. n uadit. scī illa ps que sursum erecta ē. diuinū nobi cōmē
 dat amorem. ut deum et creatorē mñi tota corde tota anima tota mente tota uirtute diligamus. illa uero pñt. n
 que pñt. n dñatur. Ita tamen ut merita pñt. n sursum consistat uñm nobis inuunt. n inuunt amorē qui diuino amore
 debet ordinari ut amicos diligam in deo et minores pñt. n dñi dequare aplis iohes uos instruit in hoc inquit cognouim
 caritatē dñi quā ille pñt. n animā suā posuit et nos debem pñt. n animas ponere. et ut hoc mandatū hēam ad
 ut qui diligit dñm diligat et frēm suū. **A** u que grece chile latine mille significat nō dñt. n lñe sed crū
 ferentibus. scilicet quando mille significat. **Q** quia alium numerū iduat id dñt. n lñe scptas. hanc q pñt. n
 scōz in celis dñt. n significare que arduis lñe scilicet ut ostendat gaudū celestis nullū esse finem ubi scōz
 laus sine fine manebit. de quibus ait pñt. n. bñ qui hñt. n mñt. n tua dñe in scdm scilicet laudabūt quā scdm elane pñt. n
 am habuit scdm scōz coram deo q celi noui et tñ noua. et quā erit mensis eximise et sabbatū octabō. **A** autē
 pñt. n lñam uois xpi est et bñ hoc hñt. n conuenit mñt. n. ipē est gaudū mñm au diuinū cum pñt. n letificabis nos
 in gaudio cum multu tuo. Inque et desiderant angelh prospicere. Igitur pñt. n lñam series. **T** inuunt id ē ame
 dia cruce pñt. n. plagas dñatur hoc numer significat qd pñt. n passionē xpi eius discipuli inuunt. n ab iherlm ce
 perunt em mñt. n toto orbe predicare et diuina carismata amich gentibus distribuē. ut extinguis tñe partibus
 fideles ad pñt. n etia pñt. n et spes et caritatis dona mererē pñt. n. Sunt quoqz duo usus hñt. n cruce mñt. n
 memoratis numeris conspñt. n quor pñt. n in longitudo abante cruce deorsum legendus est ita. **E**n cruce haec
 species iesus lene monstrat honorem. Alter uero pñt. n eius inuunt. n scdm ordinē recitandū ita. **C**omputat
 hñt. n numerū iesus quo est passus maris. Ihesus quoqz quod grām nota mñs media continet utiqz usū
 cōmūis est ut euidēt ostendit.

Mat e. pat r i s. s u m m i. q u i. t e l a. f e r o. r i a. f r a n g i s.
 D a m i h. r i t e. c r u c i s. u i c t r i c i a. c a r m i n a. f a r i.
 N a t a e l e s t a n i m m i s. t o r e i o h a n n i s.
 T r a n s p e n e t r a m u s. p o l l o r u m. h o c.
 E o n s o l e. v e r e. t e. o m n e s. v i u i d a. f a t u.
 G r a t i a. s i c q u a n n i s. t e. o m n e s. v i u i d a. f a t u.
 D o n a t a u t q u a r t. h o m i n i b i s. u m e r e t. a u c t o r.
 S c r i p s e r i t. a t q u e. **IN PRINCIPIO** p i o. d e u s. v n. e t. a l m.
 S e p e r. c u p a t r e. q u i. **PIOERATV** i t a q u e. s a l u s. q u e.
 S i t. n a t u s. f a c t u s. q u e. c a r o. d o m i n a t o r. i n o r b e.
 H u n c. l e o. h u n c. u i t u l u s. r e g e. d a n t. p o u t i f i c e. q u.
 U t. l e o. q u i. f o r t i s. r e t u l i t. c e r t a m i n e. p r a e d a.
 H o s t i a. e t. o b t u l e r a t. s u m u s. s e. r i t e. s a c e r d o s.
 M y s t i c a. d o n a. s u i s. c o n s o r t i b. o p t i m e. d o n a n s.
 M e m p e. d a t o r u m. e r i o. s e p t e m e t. p r e p a n u m.
 D a t u s. q u o q u e. v i u i e c n.
 O t u s. q u i. f i s. e r e. e a g n a d a. t e. q u e.
 M o t u s. q u i. f i s. e r e. e a g n a d a. t e. q u e.
 D a t u s. q u i. f i s. e r e. e a g n a d a. t e. q u e.
 F o r e. q u i. f i s. e r e. e a g n a d a. t e. q u e.
 I u b e t. h l e e. g e n i t m. a t r e. a m i r a b i l i s. i n t a n s.
 I p s e. s a t u s. m a r i a m. h o d o. t i s. s i m a c u r a. h u i c.
 M o b i l i s. a t q u e. p u e r. p e r s o n a. v e t u s t a. d i e r u m.
 C u r. u e n i t. d e e d o m. d e b o s t r a. h i c. v e s t e. c r u e n t a.
 C a l c a t u r u s. e r a t. q u i. s o l u s. t o r t u l a r. a u c t o r.
 I n t r u c e. p e n s a n d. q u i. s u s t i n e t. a s t r a. s u p e r n.
 U t. c r u x. a l m a. f o r e t. d i u i n o. h a e r. m u n e r e. d i u e s.
 M a s c r i b e n s. b e n e m a t. r u s. d e d i t. o r d i n e. p r i m.
 C u r. i n f a c i e. f i r e. q u i. f i s. e r e. e a g n a d a. t e. q u e.
 P r o g e n i t u. e s s e. h o m i n e. m i s e r i c o r d i e. q u i. f i s. e r e. e a g n a d a. t e. q u e.
 E u m. m o n s t r a u. t. i n o. p a d e. s. t. i. e. p i s. f i d. a b r a a.
 Q u o d. g e n. h o c. d e d e r i t. u s. a t i l l o. f r a n d i s. i n i q.
 E x p u l s o. n a m. r i t e. **LIBERGEN** u s. o m n e. r e t. e x t u m.
 C o n t i n e t. h o c. v e r. **ERACIONI** s. c r e d e r e. s i g n u m.
 M e m p e. d e c e t. d u d u m. c r i s t u s. q u i. a n a s c i e r. i l l i.
 P r o m i s s u s. s t i r p e s t. s a l u a t o r. m a x i m u s. o r b i.

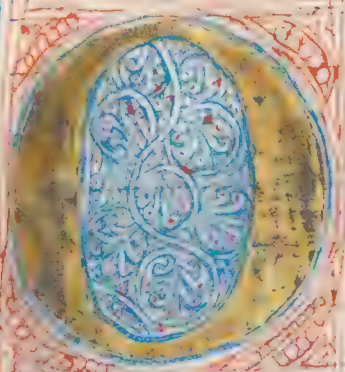
ic quoq; qtuor illa animalia ppheta circa agni stana similitudine tas expmunt q uisio exchiel atq; a
phtaphis iohis comendat q exchiel medio ignis ul' elect' ee scbit. Et iohis imedio sedis i iututu sedis q
exchiel uba dehis pps uideam q it alia scpsit filitudo aut uultus eoz faaes hois z faaes leois adextis ipoz
qtuor faaes aut loms asimlris ipoz quatuor et faaes aqle desup ipoz qtuor et reliq. Iohes u ita scpsit
et imedio sedis z iututu sed qtuor aialia plena odis au et ret' et aial pnu file leoi z scdm aial file uulso
et tui aial faae hns q hois z qm aial file aqle uolantis. et paula pro stitudo alia uisione ita dices
z uidi z eie imedio throni. z. m. aialiu z imedio semoz agni stante tag' oculi hnt cornua septē z odos
m. q sūt septē sps dei mlli i oem tmm. Cu i m. aialib' z i m. faach' eoz ppha z apla concordet hca i alqib' differat q m nō
uacat dcedum pphla. uideat qd ille sit significet. hox. m. aialiu q iohis scpsit i iututu sedis ee et agni q imedio throni
ni stit. nōne ttem dñi qñdo ergo dicit i iututu sedis. m. esse nō aliud reat illu significare uelle qui. i m. partib' id ē au z ret'
dext' et sinist' qñu adposicōm loa ptinet. ceter illoahit aliqd hui' scemodi diffiniri nō pt. He g. m. ptes qd aliud significat qui
m. cornua tas siacēt illa z idem uelut. Agni u q imedio sedis ē. qd aliq qm media ante tenere itelligunt. ipe et i ea
muafrus est. qui abstitit pta mudi. Quatuor quippe hec aialia. m. ewnglistas significat ut ealie tradit auctoritas hoc ē.
Mattheu. Marci. Lucā. Iohem q iure ille quos spe scibit quia passionē dñi z resurrectionē i libris sa ewnglii omis exordit
testant. Mattheu iure i ymo posit' spem hominis tenet quia ipnapio ewnglii sui genealogia saluatoris discidens exireis
parentib' eu carne assūme immanit. Marci uo et lucas q i iam ala' cōstituti regia i eo potestate z sacerdotale dignitate
significat. quoz pōr hoc est marci spem leonis. habet in quo uox leonis iheremia rugientis audit uox clamantis i qd ide
scito patē uiam dñi rectas facite semitas eius. Nam amos dicit dñs deson rugiet z deiechi dabit uocē suam. Leo ē
rex bestiar' unde salomō dicit sicut fientis leonis ita furor regis. et igeneli patriarcha iacob deinde unde reges unde
xps carne assūpit dixit. Catul' leonis uida adpdam fili mi ascendisti re quiescens accubisti ut leo et q leona qz susci
tabit eu. nō auferet sceptrum deinde et dux desonorib' et donec ueniat qui mittet ē. ipe erit expectato genitū. Al
quoq; hoc est lucas uulsi similitudine tenet qui azadaria sacerdote mudi sumēs pmi dñi ecia decognitione sacerdo
tum scdm hoem natū testat tū anglm nariat admaria matē eius dixisse et ecce ely. abeth cognata tua accepit fi
liū mlenerture sua z adauā pnatian genealogia saluatoris duens ipm sacerdotem ee iurauit. Iohes aut spem
aquile mte ostedit q iure iarte mna consistit q adalora uolans seareora. xpi diuinitatis mystia expiorat z q i
pni solem ditatis mentis oculos figes statim ipnapio ewnglii sui. de diuinitate xpi exor' est. Ita ipnapio emt u
humi. z ubi erat apd dñi et dñs erat ubi. Quatuor ergo ewnglia aqñoz ewnglistis scpta quatuor flumina padyli de
vno fonte pcedentia significat. quia sicut ipa exuna matre fontis pcedentia totū tū rigauit. Ita abuno fōte uo
hoc est xpo aquo qui semel bibit nō sinet metui. m. ewnglia emanantia z pditatoz ora diffuena totū mū
dum adututū fructu gminadu rigant. Hec sunt diuini cursus. m. rote q sequebat. m. aialia. m. faaes. z
m. alas hūna. qd aut ppha dicit. qd apparuit rota vna sup tiam iuxta aialia hns. m. faaes et statim sūngit
plumali uo z aspect' rotay et opus eaz q i uisio maris z vna filitudo ipay. m. Et reliq. Potest adintellectu hui'
iūms transferri. Iuxta em una. m. spēs rotay apparuerūt. quia m. ewnglia i uia passionē saluatoris concordant. Tanta ei
similitudo em rotay. m. sequenū aialia. m. ut vna rota uerissime credet. Tantaq; filitudo ē inuicem ewnglistay ut una
spū dñi facillime apparet. et pni. ptes eaz ibat rote et nō reitebant am ambularet quia pni. plagas mudi docendo dis
currunt. ewnglia nec regrediet' abnegare q dicit qā uitas tenore obliat rectitudis nec desleche i obliqua falsitatis. Iūpū
quippe. m. aialib' sūt scpta sibi cōueniēa hoc ē m. et auctoritate eaz significācia quod de dño saluatore p dicit. Nam
iūpū hois deorsū scptus est hic iūsus **Matheus nunc hominē signauit mordine supis** Leo uo hec h't uba **Mar**
cus regem signat. ymago quoq; uulsi hec continet **Dat lucas pontificē.** Al aquila marce anas consistens hunc
sonat uersum. **Altuolans aquila et usum hantit marce iohannis.** Tenet. et. m. caritas hec eadē aialia in quibus
pnapales eoz sententiae denotant. unde. m. ewnglioz pme ptes demonstrat. Agnus quippe qui imedio stat h't iniqui
te et iromibus spū **Septem sps dei.** Quod idem significant septē cornua et septē odi. Inorpe uo reliqua tenet
sententiā baptē iohis de se. **Eae agnus dei eae qui tollit pta mudi.** Iuxta nempē quā gestat in capite ostendit
scptum grecū nomen. **ios.** Quod mptat filius significas qd hec ymago nō agni quemlibet z cōmunē sed ag
num dei filiū demonstrat.

Spi rit us al me ve ni su pe ra di re ct us a ba re e.
Et ti bi de vo ta men te et be ne cre du la co r da.
Tu de di ces va ti s qu re s quo que vi ta e que m.
Ex pa tre pro mi s su m ut i a mi t te re se me t.
Pro mi si t ch ri st us a n te qu um la u de no u um que.
Al ti t he ro u do num ca re et pi a pa c ti o s po u sa e.
In cr u ce qu a spon sa us re ga l r la ngu i nis o s t ro.
Do t au i t de spon sa ui r i o s c am ma te sa ec l r ho r.
Cu r da s er go be ne i n te l l e ct u si n gu la ca r pi t.
My s te ri a i n te r ne do c u l at que o m ni a pe u l a t.
Qual i ter i p sa pa tri s a pi en ci a x p s i n o r be m.
Te pi g nus de de ri t que spon sa e no bi li s ar r a.
Es se su a e u o l u i t du m s p a u c to re s o m ne m ha n c.
Fo r ma s t r e t m o l e t u r e p i r i s i n te r i o r a c t.
No n e ri t vi l a t i b e n i t i o s c o s c r u t a b e r i s i l l a.
Pa m q re a tu r a i n u i s a u c o n s p e r t i b u s a l m i s.
Qu e ri te sa i a s c i o s e p t h i s d r e s u m i s.
Et u s r e l i c t a t i s t u d e r i t e n t i a t e r i m a r.
Et t r e b i s e n i m t e n s u i n d r e s e a t o r i f i t.
Ch ri st us d a n s c l a r u m a n d a t u b i n r e t a m o r i s.
Et de u s e x t o t o c o r d e s p a l l a t u r h o n o r e i p s e.
Al m u s a m e t u r a m o r q s r i a c u r d e t u r o m n i s.
Ex i n u t f r a t r i s c u n c t a m p l e c t e n t u r a m o r e m.
Qu o d c r u x a l m a d e r b e n s t a c t o s c e m a t e s i g n a t.
Pa m p a r s s u r s u m e r e r t a d e r p i e m a n d a t a m o r e m.
Tr a n s u e r s a p a c e m d a t a m a n c u f r a t r e t e n e n d a.
Co n s t i t u i t s a n c t a t r a t i s s u m m u s a m a t o r.
Ch ri st us q u i c r u c e r a t i u f i x u s h o s t i a p a c i s.
P r o p t e r a m i c o r u m p i u a r b i t e r o r b i s a m o r e m.
D i l e c t a p o n e n s a n i m a t q u e x e m p l a r e l i q u i t.
H u n c r u s a n c t i f i c a u s a l l e n d s e m p e r a m o r e.
S p i r i t u s i n d e m i h i t e m p o m n i s n o x i u s a b s i t.
Q u a t e n u s a u c t a c r u c i a d i u i n a e g l o r i a m e t u m.
C a r m i n e p e r m a n e a t t u p l e b i s c a r m i n a m u t u m.
O s e t r i t e f a c i s c a e l e s t e m p s a l l e r e c a n t u m.

Scriptum est melara et egredietur uirga de radice iesse et flos de germine eius ascendet et reforescet se cum
spūs dñi spūs sapiē et itellctūs spūs consiliū et fortitudinis spūs sciē et pietatis et replebit eū spūs timoris
dñi septiformis. Hinc quia spūs scti per prophetam annumeret que sup flore illū iocundissimū regēdē dī q̄ iocundi
as cantores spūs scti dicit. Ego flos campi et lilium conuallium. Ynga quoque et florem de quo propheta narra
uit uidet ipm dñm dñm potentia regnantis et pulchritudine. Nos autē uirgā dñm sctam mariā descepe iel
se pgenitā que nullā habuit sibi fructū coherēte q̄ nullā hūit carnalis copule cōiugē. florē v̄ dñm ihsū qui
de corāne hūane nature splendissim⁹ erupit q̄ sine sordē pccōr exiguū uicē nātū pcessit qui et incarnis sue castitate can
dorem hūi demōstrat et i sanguine passionis rose rubore ostendit. Sup illū ergo regēdē spūs dñi hoc ē etēna habitaculū pma
nebit. quia in eo iherat omīs plenitudo diuinitatis cōpacta. Non em̄ ad mensurā dat ei d̄s spm s̄ p̄nc eū d̄s pat oleo leticie
pccōr s̄c̄s et de plenitudine eius omīs nos accepim⁹. Quā i q̄ d̄pō s̄c̄pū ē quod accepit spm sctū ap̄e et ipm dedit utiqz na
tū in eo mōstrā est hūana scilz et diuina. Accepit ut homo dedit ut d̄s. Nos autē accepe hoc donū quidē possum⁹ pmodula nō
effundē autē sup alias nō utiqz possum⁹ sed ut hoc fiat dñi sup eo quo id efficitur uniuersum. Sed queri potest cur propheta aspū sapiē
numenū inaperit et ipm timoris desinere. Cū psalmista dicat. Imaū sapiē timor dñi qd̄ ira solui potest. propheta ergo cū desce
re uirge que de radice iesse congressura erat prophetauit id est xpo quia ipm iocunditate cōtēnū p̄i itellctū et rois boni et satanis
numo omnū rex auctorē cognouit ut cū tanta plenitudine satanis acerbis ipm ad nos usqz desce dē significaret et imā id
est i hūanā naturā tantā qm̄ diffundē mōstraret ab ipso fastigio spiritualū donor sapiens ad unā usqz progredit. Que
est enim maior qm̄ quā ipm cōpōtēte creatorē aqua et p̄que et in quo sunt omīa et ipam sapiam etēna aqua et p̄qua et iqua
nūstient omīa pmodula mō plene atqz pfecte cōspici. Aut que minor quam ip̄ pena gehenne ap̄tis se hōiem com
pescit. Nec dñm ei i gndus supiores ascendit qui multo penalit affia ē quia timor pena habet. qui autē timet nō ē per
fectus in caritate sed nō nisi p̄stā hūana iheritas ad supiores ualet cōscendere. Itqz ideo dicit psalmista. Imaū sapiē
timor dñi. quia p̄mitus debet homo p̄timorē ap̄tis se coherēre sciens sc̄pū quod d̄s reddit uniuersū scdm̄ opa sua quodqz
im̄p̄ ibunt in sup̄ia etēna uisū aut iherit et sic amore mercedis etēna mercedis gndus ascendit. idē iherit gndū ut
pius sit et iustis fidem habens rectam. et nullū malū p̄malo sed semper qd̄ bonū est reddens. Neqz maledicēti remaledicens
sed etiam benedicens. Imaū quoque ut sciens hābeat mala elige et mala repbare diuiter amalo et facē bonū sequi pacem
et odium spernere. Iniquitū ut foris sit firmo iusticie mercedis gndū et nō p̄māt se uisū corripit prosperis atqz uisū affia ad
ihsū. Iniquitū uō gndū ut oīa uō cōsilio agat et scdm̄ id qd̄ sc̄pū diuina docent obediēs faciat id est ut dimittat debita p̄ris
suis quatenus dimittat sibi d̄s p̄rā sua misereat altius ut sui miseris sic d̄s. faciat amicos demōnū iustitias ut cū desi
nat recipiat illū iherit tabnacle semet terna. ut metat celestia p̄dat mō aiām suā iherit mūdo. ut iherit etēna custodiet eā et his
similia. In sextum ut itelligat dñi idē. tota cordis intēione. illū p̄quirat timet inspicit. et omīs malos cogitatus cordi suo
aduenientes subito euellere festinet. et paruulos suos ad petram allidat xpm. Cum autē iherit aīa ascenderit gradum
id est sapiam iam ipm hōiem exhibebit pfectū et exseruit condicione iherit tūm̄ et nō necesse h̄t ut aliquis doceat illū
sed sicut unctio eius docet eum de omib⁹ et delectatus pfecta dilectione dei reus effectus est cum ap̄lo qd̄ neqz mors neqz
uita neqz angli neqz p̄ncipat⁹. neqz instaurat⁹ neqz futurū neqz fortitudo neqz alacritudo neqz p̄fundū neqz creatura filia
poterit eum separare caritate dei que est in xpo ihsū dño mō. Quod autē his h̄t uniuersū septem dona spūs scti. Duo i
mirum significant p̄cepta caritatis que p̄spū sctū diffundit in cordib⁹ n̄is. siue duo testamēta que p̄uincē spm̄ dicta
ta atqz cōscripta sunt que in una cruce. idē in una passione xpi compacta atqz adunata sunt. In cruce ergo xpi duo
efficiūt unū quia omne diuinitatū et uniuersa m̄p̄a dissoluta sunt p̄nificataqz sunt oīa m̄p̄a que in celo et que t̄ra
sunt. Desceps ergo h̄t ideo flor gemmū cruce quatuor colorib⁹ p̄p̄is id ē iacinctio purpurea. b̄ssino et rosmeo
ut floris illius iocundissimū decorem demōstraret quē propheta locutio narrat descepe regia exortū qui uidetis. Spec
olus forma p̄filius hōm̄ existens iherit decorem in semetipso idē omnes mirabile ostendit. Nec enī ullum sc̄pū fas
est credere ad excellētiā claritatis eius puenire potuisse qd̄ illum solum sine p̄rā manila constat natū esse. et quod cete
ris ex parte conferebat quā illi totam ex integro p̄bebat naturā. In manitha quippe itelligim⁹ celestem eius int̄ hōies
cōm̄sationē. In purpura passionis sanguinē in candore et b̄ssio corpis eius inuolatilissimā castitatē. In rosmo quoque
p̄p̄ia ac pfectā caritatē. His quidē omib⁹ homo xpus ihsus inter hōm̄es natus serenius resplendebat quia to
tus decoris pulchritudine intus forisqz plenus erat. P̄ficebat ihsus puer ihs sapiā et etate et quā apud deum et
hōm̄es et uir factus populi testimo laudatus erat dicentis. Bene omnia fecit et surdos fecit audire et mutos
loqui qui doctura sua mūdū illustrā atqz egrotos eius sanans per mortē destruxit mortē et triumphans resurrex
it gl̄ia. Ascendit in celos sedet ad dexterā dei p̄ris. Inde uenturus est iudicare uiuos et mortuos et sctū pignem.

Sancti beatapotentissimilaudis gloriarichriste
 Crux veneranda deditur pro clauderis
 Dignabona atque pia christe fides qui membra
 Stripite. suscipias a flicto a subcarceris umbram
 Deriperas populos regnum a sublimere postum
 Quis dederas quoniam amplexu acti o longapolorum
 Redditur epiis beatissimis et seminat ei gnos
 Nam bona quaerunt erramus. arbitrer ore. cere no
 Semina discipulis. sacramul triplicavit. amant
 Quaeque sedens montis. oravit. in arcem. magniter
 Discipulis. tribuens. pactum. pia. foederis. iuris
 Incipiebat. enim. al. m. f. i. c. o. t. u. n. c. o. r. d. i. n. e. l. a. u. c. t. i. s.
 Et tunc. his. tit. ul. i. s. a. m. i. u. s. p. i. a. p. a. n. d. e. r. e. d. i. c. t. a.
 Et. b. e. n. e. d. i. c. t. a. p. a. t. r. i. s. p. r. o. l. i. s. h. o. c. d. o. g. m. a. t. e. l. i. g. n. e. t.
 Crux. qui. a. t. o. t. a. h. o. n. a. t. i. t. e. t. o. p. t. i. m. a. p. e. r. f. e.
 Dat. d. o. c. e. t. a. l. m. a. a. d. u. e. t. i. t. a. m. a. n. t. i. b. u. s. a. t. q. u. e. b. e. a. t. a.
 Sic. f. e. l. i. x. d. i. u. i. n. a. m. a. r. d. o. r. e. t. r. e. m. e. n. s. p. r. e. m. e. c. o. r. d. a. m.
 Q. i. c. e. s. f. a. c. e. t. i. u. l. t. i. t. a. m. h. o. s. t. e. p. i. o. a. l. g. i. d. a. f. e. r. u. a.
 f. l. e. n. t. e. s. q. u. i. c. u. p. i. d. a. s. u. a. m. h. i. s. f. u. r. f. u. m. m. e. n. a. d. e. u. m. q.
 Q. u. i. a. c. o. n. f. u. l. a. c. t. e. r. n. a. a. c. f. i. t. m. i. l. e. r. a. c. i. o. c. e. r. n. e. t. i. o.
 D. o. l. a. c. i. o. i. d. q. u. i. r. e. f. l. e. c. t. o. p. a. s. t. i. a. l. a. r. g. a. a. e. t. i. n. a. r. a. e.
 N. a. m. a. l. t. r. a. c. t. i. p. r. o. n. p. e. t. i. t. o. r. e. r. e. p. e. n. s. q. u. i. e. l. u. p. e. r. u.
 O. p. s. e. l. t. u. u. n. c. u. a. l. e. t. h. i. t. a. t. q. u. i. h. o. c. f. a. c. i. s. i. u. t. e. r. a. a. c. u. m.
 L. o. n. g. e. a. b. s. u. n. t. h. u. m. i. l. i. u. e. f. o. l. o. q. u. o. d. p. r. o. n. u. s. a. d. o. r. a. t.
 C. u. m. p. e. r. b. u. m. h. a. u. d. s. o. l. u. m. a. m. i. c. e. s. l. e. d. i. n. o. r. d. i. n. e. m. o. r. e. s.
 O. m. n. i. t. e. n. e. u. s. p. o. s. c. r. i. t. l. e. m. p. e. r. h. o. c. t. e. m. p. o. r. e. q. u. e. o. m. n. i. t.
 E. r. g. o. b. e. a. t. a. r. u. m. e. s. t. h. a. b. i. t. a. r. e. i. n. l. u. c. e. u. o. l. e. n. t. u. m. e. t.
 O. c. t. e. n. o. h. o. c. n. u. m. e. r. o. u. t. s. u. p. e. r. a. r. d. u. a. d. o. n. a. r. e. q. u. i. r. a. n. t.
 H. o. c. q. u. e. r. e. s. u. r. g. e. n. t. e. s. r. e. g. n. u. m. q. u. i. a. f. i. c. c. r. u. c. e. v. a. d. e. n. t.
 C. r. u. x. v. i. a. l. a. r. o. t. a. p. a. t. r. i. a. d. u. r. p. o. r. t. a. t. r. i. u. m. p. h. u. s.
 V. i. t. a. b. e. a. t. a. h. o. m. i. n. u. m. m. e. r. i. t. o. r. u. m. e. t. m. a. x. i. m. a. m. e. r. c. e. s.
 S. i. n. a. q. u. a. t. e. r. p. o. s. i. t. a. e. n. r. e. g. u. i. p. i. a. f. o. r. m. u. l. a. p. a. n. d. i. t.
 S. a. n. c. t. a. b. o. n. o. s. b. e. n. e. d. i. c. t. a. p. o. l. u. n. t. f. a. n. d. e. n. d. o. m. e. r. e. r. i.
 F. u. n. c. t. i. p. o. t. e. n. s. q. u. e. d. e. i. d. o. m. i. n. u. s. h. o. c. o. m. n. i. p. o. t. e. n. t. i. s.
 S. p. i. r. i. t. u. s. i. p. s. e. m. o. d. i. s. v. u. l. t. p. a. c. i. s. f. a. n. d. e. r. e. l. e. d. e. m.
 S. e. p. t. e. n. o. s. q. u. i. g. r. a. d. u. s. f. u. p. e. r. i. s. e. r. e. x. e. r. a. t. a. s. t. r. i. f. q. u. o.
 A. l. t. o. p. o. l. i. h. i. n. c. i. p. i. e. p. o. s. c. e. b. e. n. i. g. n. o. s. p. a. n. d. e. r. e. t. i. r. e.
 Q. u. o. s. c. o. m. i. t. a. t. u. r. a. m. o. r. e. a. t. r. i. o. l. u. x. l. a. u. s. b. o. n. a. u. i. r. t. u. s.
 G. l. o. r. i. a. f. t. e. m. n. a. t. h. r. o. n. u. s. q. u. i. s. a. d. d. i. t. u. r. a. r. c. e. p. o. l. o. r.

ito ergo beatitudinum series hic inspicere licet quas uocat ut amito fidelium populo innotescat ubi salutis sue habuit
 inu. et ubi perfectiois sue inuenitur sit supplemētū quādo ppassione xpi accepit remissionē peccatorum et resurrectionē
 auita et immortalitatem speret eternam quādo beatitudinis quoque celestis amullo requat integritate quā ab illo aqua conse
 cratus est. de inferno redēptionē. **M**erito ergo scē crucis hec amita sacramēta conueniunt quia pillam libentia
 pactū fidei et societate unitatis ipsi inueniunt ibi insinuat amorte redemptionis ibi demonstrat scā morē cōsuetudine ibi inu
 mat omniū uirtutū perfectio ibi promittit aeternā uitā resurrectionis ibi etiam beatitudinis sperat adeptio et etiam felicitatis acq
 sicio. Nam quōpost enumerationē ac tractatū spiritūaliū carnisuati decto beatitudinib⁹ sermo haberi noli placuit uideam⁹ quom
 he due res sibi conueniant et si habitum scē quas hanc conueniētiā in se demonstrare uideat. Sicut em̄ bñs pater agustī⁹ in libro
 quē de finone dñi imōte placuit nominare hui⁹ conueniētiā talē cōmēdationē ita dices. Videtur ergo in eam septiformis opatio
 sps scē de quo elayas loquit⁹ hys gaudibus sententijs congruere sed in est ordinis. Nam ibi enumeratio ab excellētijs
 cepit hic uero ab inferiorib⁹ ibi nā incipit a sapia di. et desinit ad timorē dñi sicut sapie timor dñi ē. Quia pte si gradū tāquā
 ascendentes numerem⁹. Primus ibi est timor dei. Secunda pietas. Tercia ē scā. Quarta fortitudo. Quintū cōsiliū. Sextus itellais
 Septima sapia. Timor dei congruit hūilib⁹ de quib⁹ hic dicit⁹. Bñ paupes quōpior est regnū celoz id est nō inflati n̄ superbi
 de quib⁹ ap̄lus dicit. Noli altū sapere sed time id est noli extolli. Pietas congruit mitibus qui em̄ pie querit honorat scā
 scripturam. et nō reprehendit quod nō diu intelligit. et p̄p̄ta nō resistit qd ē mite esse unde hic dicitur. Bñ mites qui xpi
 hereditate possidebunt tñm. Sapientia congruit lugentibus qui iam cognouit iscripturis quibus malis in uiti teneat⁹
 que tamq̄ bona et utilia ignorantes appetierūt de quib⁹ hic dicit⁹. Bñ qui lugent nunc quōpi consolabūt⁹. Fortitudo con
 gruit esurientib⁹ et sitiētib⁹ laborent em̄ desiderantes gaudium teneris uicinis et amore acrius et corporib⁹ autēre cupie
 tes de quib⁹ hic dicitur. Bñ qui esuriunt et sitiunt iusticiā quō xpi saturabunt⁹. Cōsiliū congruit misericordib⁹ hoc ei reme
 diū est. detantis malis euadendi. ut dimittamus sicut et nobis dimitti uolumus et adiuuemus in quo possim⁹ alios
 sicut et nos in quo non possimus cupimus adiuuari. de quib⁹ hic dicitur. Beati misericordes quō xpi miam consequentur
 Intellais cordis congruit mīdis corde tamquā purgato oculo quo cerui possit quod corporeus oculus nō uidet nec auris
 audiunt nec uisus hominis ascendit. De quibus hic dicit⁹. Bñ mudo corde quōpi deum uidebunt. Sapia congruit pauci
 as in quibus iam ordinata sunt omnia nullusq̄ motus adūsus rebellis est sed amita obtemperant spūi hominis cū pte obtē
 pat dō de quib⁹ hic dicit⁹. Bñ pauci quō sibi di uocabūt⁹ et pauci post libum et ista quidē i hac uita possunt compleri sicut com
 pleta ēe in ap̄lis credim⁹. Nam illa ammodo et i anglicā formā mutata que post hanc uitā promittit nullis uerbis exponi
 potest. Bñ qui p̄fectionē paupū p̄t iusticiā quō p̄ior est regnū celoz. Hec octaua sententia que aduiput redit. p̄fectū
 hominem declarant significat fortasse et cōualationē octa die in et i testamēto et dñi resurrectionē post sabbatum qui est utiq̄
 octauus dies idemq̄ primus. Bene ergo omnis uirtutū series in gradibus distribuit⁹ quia omnis uita fidelium p̄mentia atq̄
 augmenta ad altiora subleuat donec ad summā p̄fectionis id est ad caritatē puenit illam uidelicet que p̄fecta foras mit
 tit iniquem p̄quam meret⁹ iam habitatorem in se habere deū qz dñs caritas est et qui manet in caritate in deo manet et dñs
 in eo. quando iam sedata temptacionū tempestate tota i dei cōtemplatione erit. Dicit hinc psalmista. Ambulabūt
 deuitate in uirtute uidebit⁹ dñs deoz in syon. Et finis est in pace loc⁹ ei⁹ et habitac⁹ ei⁹ in syon et hoc uite p̄spiritualia caris
 mata innotescat qz p̄sp̄t scā grām om̄e danū optimū et om̄e donū p̄fectū nob⁹ cōcedit. Recte qdē qd⁹ ille quas forma dispo
 nitur qz p̄p̄am ad celeste regnū uē cōsecrāt sicut qz due p̄tes scē cr̄is sūt una que erecta stat. altera que tūtilū uadit. Ita quid⁹
 xpi octo beatitudinū angulis nulla disposita sunt ut ab uno usq̄ ad mediu merceda ill⁹ pte ascendat et tunc p̄tūtilū ill⁹ p̄te
 ascensionis ordo ducatur. Deinde rursū ierecta eius pte ita que tūtilū eminet ascēsus ille firmatur qd⁹ aulibet fine patebit. si
 uisus quos ita conperimus uite intellexit. Potest quippe et m̄p̄a diuisione partū conueniēs eaz dispositio cognosci. Nā ierecto
 stypite i ymo paupes spūi collocant⁹ i iūpino qui p̄fectionē paupū p̄t iusticiā quib⁹ utriusq̄ regnū celoz promittit qz pueni
 hūilitatē solum uite adm̄n palmar et ad regnū celeste puenit atq̄ p̄uilitia que xpus ē adūsa amita p̄uilitatē tollent. Inuē
 uisū pte abbas q̄ lugēt uir usq̄ ad bños q̄ mudo corde sunt i uis tendit quoz p̄uilitatē cōsolat⁹ sequat⁹ uisū dñi promittit qd⁹ rectū
 uirū esse itelligit. illi em̄ cōsolat⁹ quia eam regis uisione sine fine p̄sumunt. Sā ergo uiri m̄p̄n uita quantomagis se ex
 terius despiciēdo deierit tāto ampl⁹ iteri⁹ reuelandō cōtemplatōis palat⁹ quos ei exteri⁹ iūletu cōtūz ouallis hūilitatis eos itius
 subleuat ascēsus cōtemplatōis. Igit⁹ octo h̄ octogeni n̄parib⁹ numeris cōpacti octo uisus continēt. xxxv. litterar octo beatitudines cō
 tinētes quoz primus qui i base crucis potius est talem h̄t uersum. **Regna poli dñs uult paupes ēē bñ.** Secundus uero post hūc talē
laq̄ soli mites semp habitare supm. Tercius quoq̄ ordine octogenus est ille qui tūtilū crucis tūmte primus ē hūc tenens
 uisum. **felices flentes quis consolacō iūsto est.** Quartus qui hūc p̄m⁹ ē n̄ hoc uisū. **Nam uisū cupidus actua refectio com
 plet.** Iuxta quem quitus cum isto. **Alente p̄as sursum miseratio largi replet.** Sextus quippe ille ē qui tūtilū tūm
 te claudat. **Corda serena deū cernent et mare superna.** Septim⁹ qui in sup emuente crucis parte inferior sicut hic.
Paucos domus prohis complecti tam ore. Supremus quoq̄ om̄ octogenus hoc consp̄t⁹ est uisū. **Proxio afflic
 tus regnū iam spectat olympi.**

pande salutarem domino. vincens et triumphum
lingua figuram. manus labi. unum. or. si. lab. a. le. u. e.
magna. crucis. domini. que. in. glori. apo. scri. t. v. b. i. q.
sidera. cel. la. super. et. quo. per. t. ing. it. aby. s. s. u. s.
lux. ubi. pura. manet. quo. te. t. r. a. s. i. l. e. d. e. r. a. u. o. c. t. i. s.
per. pe. t. u. a. e. l. a. t. i. t. a. n. t. u. b. i. n. o. r. q. d. i. e. s. q. u. i. c. r. i. s. l. i. m.
succedunt. cedent. q. s. i. b. i. q. u. o. t. e. m. p. o. r. e. c. u. n. c. t. u. s.
labit. u. r. o. r. b. i. s. u. b. i. v. a. r. i. a. b. i. l. i. s. i. n. d. i. t. o. r. d. o. e. s. t.
Quat. tu. o. r. i. s. t. o. v. i. n. c. i. t. e. u. i. x. l. u. s. f. i. c. i. t. a. s. t. h. a. e. c.
pagi. u. a. d. i. g. u. a. c. r. u. c. i. p. r. a. e. c. o. n. i. a. t. r. a. m. i. t. e. d. e. n. a. s.
has. que. qua. dra. g. e. n. a. s. l. a. u. e. c. o. d. e. c. a. l. l. e. m. o. n. a. d. e. s.
Ar. te. l. i. g. a. r. e. s. i. m. u. l. p. l. e. u. a. s. q. u. o. q. u. e. l. u. c. e. s. e. r. e. n. a.
m. i. s. t. i. c. a. q. a. s. u. i. r. t. u. s. a. t. n. a. t. c. o. n. f. e. c. r. a. t. h. o. n. o. r. a. t.
Tempo. r. i. s. i. n. s. t. a. n. t. i. s. n. u. m. e. r. u. s. h. i. c. r. i. t. e. f. i. g. u. r. a.
Gest. a. t. q. u. o. t. o. t. a. c. h. r. i. s. t. o. s. u. b. p. r. i. n. c. i. p. e. s. a. n. c. t. a.
Hec. le. s. i. a. b. i. d. o. p. i. e. f. e. r. t. c. o. n. t. r. a. r. i. a. t. e. l. a. h. i. c.
Ob. p. o. n. e. u. s. h. o. s. t. r. b. e. l. l. a. t. r. i. x. c. o. n. f. e. i. a. p. e. r. s. t. a. n. s.
Virt. u. t. u. m. e. t. p. u. c. u. i. s. v. i. c. i. a. s. i. b. i. l. a. u. s. e. a. c. u. n. c. t. a.
Cum. f. i. d. e. r. s. c. y. t. o. d. o. m. a. t. h. a. e. c. r. i. t. u. h. a. s. t. a. q. u. e. r. b. o.
Lor. t. c. a. l. i. g. a. t. e. t. b. e. n. e. i. u. s. t. i. c. i. a. e. i. n. t. u. i. t. a. l. m. a. m.
At. q. u. e. s. a. l. u. t. a. r. i. s. g. a. l. e. a. m. h. a. n. c. i. u. u. e. t. t. i. c. e. g. e. s. t. a. t.
I. p. l. a. c. r. u. c. i. s. c. l. a. r. a. f. a. c. i. u. n. t. i. n. s. i. g. n. i. a. f. r. o. u. t. e. m.
Fron. t. i. s. e. t. a. d. u. e. r. s. a. e. f. u. n. d. u. n. t. f. o. r. m. o. l. a. d. e. c. o. r. e.
I. u. c. r. u. c. e. s. a. l. u. a. t. o. r. l. a. e. u. u. m. u. a. m. v. i. c. e. r. a. t. h. o. s. t. e. m.
E. i. u. s. e. t. h. a. c. n. u. m. e. r. o. s. u. a. d. e. s. e. r. t. o. a. l. m. a. t. r. a. h. e. b. a. t.
Ex. d. a. p. i. b. u. s. c. u. n. c. t. i. s. i. e. i. u. n. i. a. s. o. b. r. i. a. c. h. r. i. s. t. u. s.
Str. i. u. x. e. r. a. t. e. r. i. p. u. i. t. q. u. e. a. n. t. o. d. e. f. a. u. c. e. s. u. p. e. r. b. i.
R. a. p. t. o. r. i. s. h. o. m. i. n. e. m. q. u. e. m. c. a. s. t. r. i. m. a. r. g. i. a. t. r. a. x. i. t.
I. n. f. a. c. i. u. s. d. i. r. u. m. i. n. i. t. e. m. i. m. u. l. a. t. t. u. l. i. t. i. r. a. m.
H. u. i. c. p. h. i. l. a. r. g. i. r. i. a. l. e. u. i. s. e. t. c. e. n. o. d. o. x. i. a. t. r. u. s. i. t.
Q. u. e. m. a. r. e. g. n. o. d. o. m. i. n. u. s. a. e. t. e. r. n. a. r. e. d. e. m. r. i. o. i. e. s. u. s.
S. e. d. p. r. e. s. i. t. h. o. s. t. e. m. p. r. a. e. d. a. m. s. a. l. u. a. u. i. t. a. b. i. p. l. o.
S. a. p. i. l. i. s. a. t. q. u. e. h. u. m. i. l. i. s. m. i. t. i. s. e. t. s. o. b. r. i. u. s. i. p. l. e.
E. u. i. u. s. p. u. g. n. a. l. a. t. u. s. c. u. i. u. s. v. i. c. t. o. r. i. a. s. a. n. c. t. a. e. s. t.
E. u. i. u. s. i. u. a. r. c. e. t. h. r. o. n. u. s. a. l. p. e. r. t. i. n. i. n. f. i. m. a. c. u. i. u. s.
C. r. u. x. o. u. a. t. o. r. b. i. s. h. o. n. o. r. c. r. u. x. e. s. t. e. r. e. c. c. i. o. m. u. n. d. i.
C. r. u. x. m. i. h. i. c. a. r. m. e. n. e. r. i. t. c. r. i. s. t. i. v. i. c. t. o. r. i. a. c. l. a. r. a.

Quadrigenarius itaque numerus secundum hunc modum spiritum cuius format et multis sacramentis
 congrua dispositione declarat qui in multis summis diuisus denarium per singulas ordine manifeste
 demonstrat. Hoc et admissum patet quia sicut in multis partibus denarii plenitudo inuenitur ita etiam
 in singulis sancti euangelii libris decalogi perfectio omnibus fidelibus insinuat. Que tamen uirte decates una
 spiritum cuius faciunt quia unitatem fidei et dilectionis sonetate decalogus legis et euangelii ma-
 iestas concorditer asserunt. Porro ipse denarius ab uno usque ad unum progrediente numero com-
 summat. Idemque ut in quadrigenarium surgat per unum multiplicat. Hoc numerus significat quod legis consumma-
 tio non sine euangelio fiat nec euangelica doctrina aneestatione legis careat finis enim et perfectio legis christus
 aduersus omni credenti ipse est pax nostra qui fecit utique unum et medium patri et macterie soluens immolationem
 in carne sua legem mandatorum decatis euacuans ut duos condant in semetipsum in unum nouum hominem faciens
 pacem ut reconciliat ambos in uno corpore deo peruenit inefficis immolationis in semetipso. Quia ergo numerus
 iste laboriosi huius temporis sacramentum est qui sub disciplina regis christi aduersus dyabolum dimicant et iam
 illud declarant quot xl. dies ieiunium hoc est humiliationem anime consecravit et lex et prophete per moysen et he-
 lram qui quadragenis diebus ieiunauit et euangelium per ipsos dominum ieiunium quibus quadraginta diebus
 etiam temptabat ad dyabolum quid aliud quam ponne huius seculi tempus temptatione nostram in carne
 sua quam de nostra mortalitate assumere dignatus est prefigeret ab horumque mortis eius usque additionem
 resurrectionis constant hore et si ipsa committeret. Post resurrectionem quoque non amplius quam dies
 xl. cum discipulis in hac terra esse uoluit hinc eorum uite adhuc humana consuetudine commixtus et cum illis
 alimenta mortalium quamuis iam non mortuus accipiens ut per ipso xl. dies significet se occulta perna
 quot promissum impleturum quando ait. Ecce ego uobiscum sum usque ad consummationem seculi. Cur
 autem iste numerus hanc temporalem uitam terrenamque significet illa interini causa deperimus currit
 quamuis sit alia fortasse seculorum quod et tempora annorum quadripartitis uicibus currunt et mundus
 iste quatuor partibus terminatur quas aliquando uentorum nomine scriptura commemorat ab oriente
 et occidente ab aquilone et meridie. Adhuc igitur mundum et ad istam terram mortalem uitam
 hominum ad uos regendos in temptatione laborantes uementem regem christum matheus suscipiens ex-
 orsus est ab abraham et enumerauit xl. homines ab ipso enim gente hebreorum que ceteris gentibus
 ut distingueret deus deum suum et de cognatione sua separauit abraham christus uenit in carne et ab ipso
 cuncto mundo salutem perhibet crucem in hoc annorum tempore ysaac sonata est rebecca et per ipso numerum mys-
 terium christi copulata est ecclesia hoc numero dicitur multi. xii. uiri explorauerunt terram repromissionis
 et eodem annorum numero castigati sunt increduli et detractores sterilitate solitudinis quia sepe
 per penam uite laborem quo peribant etiam cruciant reprobi. Item secundum huius numeri medietatem id est a xx.
 annis eligebant filii israel primitias multitudinem dominum ut pentatheua narrat hystoria ut ostenderet quia
 innox ut omni ceperint suis bella uiciorum non paruis statim adest labor certaminum. qui autem sunt christi aut
 apostoli carnem suam transfixerunt cum uiciis et concupiscentiis mentiturque hic numerus secundum
 dispositionem sancti cuius in templo salomoniarum sancti spiritus id est xx. cubitos in longitudine et xx. cubitos
 in latitudine ut ostendat ipse esse sanctus spiritus qui in uicinis quadridie confixus est stipite ut repropita-
 ret delicta populi et sanctificaret totius orbis gentes habitans inter eos et saluans omnes credentes in
 se meritoque crucis ipsa sancti spiritus diu potest que ab omnibus sanctis in terra uenerat et colitur. Nec non et ab ipso
 spiritibus sanctis angelis qui de redemptione nostra gaudulant omni honore ut credimus digna de-
 putatur qui recordant christum per obedientiam crucis exaltatum et traditum illi nomine quot est super omne no-
 men ut in nomine ihesu omne genu flectat celestium et terrestrium et infernorum. Est autem quadrigenarius
 ipse in quatuor triangulis hic comprehensus secundum geometrice figure potestate continens usum qua-
 draginta litterarum in hunc modum. *Cruce sacra tu aeterni es regis victoria christi.*

Crucem in hunc armenum erit aureus adhibet fidelis.
Lans crucis ore manat de notas ducit mente s.
Hos qui b' est t' r' i' s' t' u' s' q' i' b' e' s' t' s' a' p' i' e' n' t' i' a' c' u' r' a' e' .
In x' a' e' t' e' r' n' a' d' e' r' q' u' i' b' u' s' i' n' c' o' r' r' u' p' t' i' o' a' m' o' r' f' i' t' .
Hic sonat art' i' f' i' c' i' s' u' i' r' t' u' s' o' p' e' r' i' s' q' u' e' b' e' a' t' r' .
Hic de cor' e' x' u' l' t' a' t' h' i' c' g' l' o' r' i' a' f' i' n' g' i' t' u' r' a' r' t' i' s' .
Hic est r' h' o' n' o' r' v' i' u' i' t' **Q** u' i' a' d' i' u' i' d' a' f' u' l' g' e' t' o' r' i' g' o' .
Hic est r' a' m' a' n' e' t' p' a' l' m' a' r' u' m' m' o' r' t' a' l' i' s' i' n' a' e' t' r' a' .
Elar' a' q' u' i' a' e' s' t' u' o' b' i' s' **V** i' c' t' o' r' i' a' c' r' i' s' t' u' s' u' b' i' q' u' e' .
I' p' s' e' s' a' l' u' s' u' e' s' t' r' a' e' t' **I** n' d' i' c' t' a' m' f' e' c' i' t' i' n' a' t' r' o' .
P' r' o' u' o' b' i' s' m' o' r' i' e' n' s' i' s' **A** s' t' e' **Q** u' o' b' p' r' e' s' s' i' t' i' n' i' q' u' i' .
M' o' r' t' e' i' n' t' e' r' f' i' c' i' e' n' s' m' o' r' t' e' m' d' u' t' a' r' t' a' r' a' v' i' c' i' t' .
Huc h' u' c' a' e' g' r' o' t' i' v' o' l' u' c' r' i' c' o' n' c' u' r' r' i' t' e' c' u' r' s' u' e' n' .
Hic est e' r' e' i' t' m' e' d' i' o' q' u' e' m' c' r' u' x' m' e' d' i' c' a' b' i' l' i' s' a' l' t' o' .
S' t' i' p' i' t' e' g' e' s' t' a' u' i' t' e' x' t' e' n' d' i' t' b' r' a' c' h' i' a' c' u' r' a' e' e' t' .
P' o' s' c' i' t' e' c' u' r' a' r' i' e' t' g' e' m' i' n' a' s' e' x' p' a' n' d' i' t' e' p' a' l' m' a' s' .
I' p' s' i' u' s' **E** r' g' o' d' a' l' e' t' **A** c' t' u' o' i' t' o' r' i' u' m' g' r' a' t' i' a' d' e' m' .
R' e' d' d' e' r' e' d' e' o' s' t' r' a' p' i' a' **O** p' i' d' o' h' i' c' **A** l' m' a' g' i' e' t' i' s' .
S' u' m' m' a' c' u' r' a' e' s' t' u' i' r' t' u' s' s' a' p' i' e' n' s' a' d' i' b' e' r' e' s' a' l' u' t' e' .
A' r' s' q' u' i' d' e' s' t' o' e' n' d' i' t' r' e' s' i' p' i' s' c' a' t' f' i' s' i' o' a' u' t' a' r' t' e' .
D' a' m' p' n' a' **S** i' m' o' r' i' s' c' a' n' g' r' e' d' i' u' i' u' a' n' s' i' g' n' a' b' e' a' t' a' .
Q' u' i' n' q' u' a' s' a' l' u' t' a' r' e' m' n' u' m' e' r' u' m' h' i' c' g' i' n' t' a' b' e' a' t' a' e' .
D' a' t' c' r' u' c' i' s' h' a' e' t' s' p' e' c' i' e' s' d' i' u' i' n' o' m' u' n' e' r' e' p' l' e' n' a' .
Q' u' i' s' i' g' n' a' t' u' e' n' i' a' m' q' u' i' s' a' b' b' a' t' a' l' a' e' t' a' q' u' i' e' t' i' s' .
C' u' i' l' e' g' i' s' p' r' i' s' c' a' e' p' o' s' t' a' z' i' m' a' f' e' s' t' a' t' r' i' b' u' t' a' e' .
E' s' t' i' n' d' e' r' e' t' p' o' s' t' s' a' c' r' a' e' s' o' l' l' e' m' p' n' i' a' p' a' s' c' h' a' e' .
I' p' s' e' p' a' r' a' c' l' e' t' i' m' i' s' **S** i' u' n' d' i' q' u' e' n' u' m' i' n' e' p' l' e' n' u' s' .
P' a' c' i' s' a' m' o' r' e' p' r' o' b' u' s' p' a' c' i' s' s' i' g' n' a' c' u' l' a' p' r' o' f' e' r' t' .
P' e' r' f' e' c' t' u' s' d' e' c' o' r' e' s' p' e' c' i' e' p' e' r' f' e' c' t' u' s' h' o' n' o' r' i' s' .
Q' u' i' n' q' u' e' c' r' u' c' e' s' p' r' a' e' b' e' t' **S** a' m' i' s' d' e' n' a' s' q' u' o' n' a' d' e' s' .
X' n' u' m' e' r' a' t' s' e' m' p' e' r' q' u' i' b' u' s' **S** u' c' i' **A** p' t' a' e' t' a' m' i' c' a' f' i' g' u' r' a' .
Q' u' i' n' q' u' e' l' i' b' r' i' l' e' g' i' s' e' x' t' a' n' t' m' a' n' d' a' t' a' q' u' e' d' e' n' a' .
O' m' n' i' a' n' e' m' p' e' c' r' u' c' i' c' o' n' c' o' r' d' a' n' t' t' r' a' n' i' t' e' d' i' c' t' u' .
L' e' x' n' u' m' e' r' u' s' t' e' m' p' u' s' m' y' s' t' e' r' i' a' f' a' c' t' a' c' a' r' a' c' t' e' r' .
O' m' n' e' s' e' r' g' o' c' r' u' c' e' m' p' a' r' i' t' e' r' l' a' u' d' e' m' u' s' o' u' a' n' t' e' s' .
S' o' l' u' a' m' u' s' v' o' t' a' h' i' n' c' c' r' u' c' i' f' i' x' o' e' t' d' e' b' i' t' a' r' e' g' r' .
S' a' n' q' u' i' n' e' q' u' i' p' r' o' p' r' i' o' l' a' x' a' u' i' t' c' r' i' m' i' n' a' m' u' n' d' o' .

et igitur pagina quinquaginta numerus continet inquit .x. litteris expressum que et denarii vocat summam
 et cuius exprimit figuram maius honorem totum opus condit. Hic iubilei tenet observantiam et
 vere remissionis que paucum toto orbi concedit iudex est. hic post typice pasche celebrationem
 et omni agni sollempnia transitibus domum in egypto celebrantem festivitatem legis date imitante sy-
 nai testis est et post verum pascha agnus christi immolatione paradii super apostolos missi demonstra-
 tor est. Hic sabbatum sabbatorum post completorium .vii. ebdomarum novade addita designat et et
 ne requies que vere una est gaudia demonstrat ubi finem corporum nostrorum vere suum celebrant sabbatum quia
 nulla presentis vite dampna sentiet ultra labor sed in laudibus eterne civitatis suum digne exercebit officium quia
 sine incorruptionis gaudebit se nullum habere finem. Quia pro merito querit quomodo quinquagenarius numero
 ex numero quinquagenario surgat. quadragenarius itaque est numerus unus ex his qui vocantur impariter
 pares qui dividitur quidem in equas partes cumque pars in alias equas dividi potest nec non et partes par-
 tum dividuntur si nonnullae adiungantur pergitur equalis illa divisio. Est ergo eius medietas .xx. quarta
 pars .viii. octava pars .v. decima pars .iiii. undecima .iii. quadragesima .i. Unum enim et .ii. et .iii. et .v. et octavum .x.
 et .xx. quinquaginta faciunt sed hoc mementum minoris numeri maiorem quid aliud significat quam perfectum
 nostrum prediximus ergo quod quadragenarius numerus hanc temporalem vitam et presentem designet quinquagenarius
 vero quidem future patrie et eterne gaudia demonstrat et quid aliud vobis per hos duos numeros nisi
 mutatur nisi ut hanc vitam sancta ducentes omnibus et vigiliis atque ieiuniis instantes nunc quoque apostoli et
 elemosinis insudantes plena fide. spe integra. perfecta caritate. ad illam que in celis expectat nos patriam prope-
 remus ubi quies eterna absque ulla labore possidetur ubi verum gaudium sine ulla tristitia continetur. ubi quid
 quid hic ex parte aliqua preceptum totum atque integrum sine fine perficitur. Porro autem denarius numerus crea-
 toris atque creature significat scientiam. Nam finitas creatoris est. Septem autem numerus creaturam indicat prope-
 ritam et corpus. Nam nulla tria sunt unde etiam toto corde tota anima tota mente diligendum est deus. scilicet
 pater autem manifestissima quatuor apparent quibus constant elementa. Bene ergo numerus ista significatio
 inquit exprimit vota quia nulla per mediatorem dei et hominum reconciliato et coadunati sumus creatori
 nostro et in filios adoptionis eterno patri translati. Recte iubilei numerus exprimit mirum figuram quia tota
 ratio illius spiritualis terra aptatur. Nam servitus in debita israeliticarum nullo relaxat et pariter genus huma-
 ni captivitas et servitus qua peccato nequitie atque idolis serviebat destruit et vere libertati qua deo soli ser-
 vit. homo qui ad imaginem dei creatus est reddit. In iubileo quoque ad antiquum possessorem vendita possessio re-
 vertitur. et in passione domini hominum per possessio id est paradysus redditur quam per peccatum uetitum ipse ma-
 le commutaverat etiam accipiens et vitam perdens. Ibi quippe preceptum est filiis israel ut se abstinere arumali-
 operet et hic concessum est scilicet dei ut uacant a terrena cupiditate. Et angelorum humana filii israel in ipso iubileo septimo
 mense decima die mensis purificationis tempore numerum suum sanctificaverunt annum quinquagesimum et novum re-
 missionem civitatis habitatoribus fieri. Insurrexeruntque tuba predicationis apostoli et ceteri predatores evangelii spiritus sancti gratia
 repleti legem spiritualiter interpretantes et docentes ut toto corde penitentiam et remissionem peccatorum accipere promer-
 christi omnes qui credunt in eum. Ostendit quoque ipse salvator hoc vere remissionis tempus quando nazareth ueniens in sy-
 nagoga legebat caput de esaya propheta ad se pertinebat ita dicens spiritus domini super me propter quod unxit me evangelizare
 pauperibus misit me predicare captivis remissionem et ceteris visum dimittere confectos in remissionem predicare annum
 domini acceptum et diem retributionis. Annum autem acceptum et diem retributionis omne predicationis eius quo
 mirum usatus est tempus intellige. quando ceteris lux vera que illuminat omnem hominem uenientem in hunc
 mundum ad cognoscendum ueritatem ubi et miraculis aperuit visum et morte moriens dimisit captivos confectosque
 in remissionem quia destructis vinculis mortis resurgens in gloria ascendens in altum captivum duxit captivitate
 dedit dona hominibus. Quod autem hec testimonia ad ipsum pertineant testatur evangelista lucas cum subiungit salvatorem
 hoc idem auditoribus suis affirmasse ita dicens cepit autem dicere ad illos quia hodie impleta est hec scriptura in
 auribus nostris et omnis testimonium illi dabant et mirabantur. Iubis gratie que procedebat de ore eius. Continet autem
 inquit .x. uocis unus usus quinquaginta litterarum hic. **Quinq; uiuat. apice autem sacra dicere denique et haec
 nam est.** Per singulas uocis decem litteris subnotatis sed hoc inprimis ratione ceterum autem in scripto .viii. gram-
 mata uniusque uocis deputant. Nam media littera singularium notae communis est utrique trami et ei qui dex-
 tero sum et ei qui sinistro sum uadit.

Sanguinis ergo sacras nos. fusi. ol. auit. et. vud. a.
Bordi. bac. uncti. s. de. t. r. s. i. t. et. omni. a. chr. i. s. t. u. s.
Mox. a. u. a. p. a. s. s. u. s. l. a. b. e. r. u. l. i. t. h. i. c. q. u. o. q. u. o. s. t. r. o. s.
De. l. e. n. s. a. r. a. t. u. m. c. o. n. t. r. a. r. b. e. m. t. u. m. c. i. r. o. g. r. a. p. h. u. m.
Lumen. e. u. a. n. g. e. l. i. t. i. m. i. t. a. b. i. l. e. c. o. n. d. i. d. i. t. a. u. c. t. o. r.
Quod. f. a. c. i. t. r. i. p. t. o. n. e. t. a. r. o. m. i. a. p. a. n. a. r. e. c. u. l. a. t.
Quod. v. i. t. a. m. l. i. g. n. a. n. t. u. n. c. t. o. r. e. x. p. e. n. d. i. t. u. r. o. r. b. e.
Lumen. u. i. r. t. u. t. u. m. a. t. c. e. u. s. u. e. t. d. o. m. i. n. a. n. t. i. s. v. b. i. q. e.
I. n. d. i. c. a. t. o. r. a. t. u. m. a. n. d. e. u. s. q. u. o. d. i. s. t. i. c. a. s. c. r. i. p. t. a.
M. o. n. i. t. r. a. n. t. d. o. n. a. d. e. r. q. u. a. n. t. a. o. m. n. i. b. o. p. t. u. l. i. t. o. r. e.
A. l. t. d. e. c. i. e. s. d. u. o. d. e. n. a. t. e. n. e. t. h. i. c. l. a. u. d. a. t. a. r. a. c. t. e. r.
G. r. a. m. m. a. t. a. n. e. c. h. o. c. v. n. a. s. e. m. e. l. s. e. d. h. o. c. q. u. a. t. e. r. v. n. a.
M. a. g. n. a. n. o. t. a. n. s. f. i. d. e. r. m. y. s. t. e. r. i. a. m. a. g. n. a. q. u. e. f. i. d. i. s.
G. a. u. d. i. a. d. e. m. o. n. i. t. r. a. n. s. m. e. d. i. c. i. n. a. e. m. u. n. e. r. a. g. r. a. t. a.
E. t. s. o. c. i. a. l. e. d. e. c. u. s. q. u. o. d. s. p. i. r. i. t. u. s. a. u. c. t. o. r. i. u. o. r. e.
A. r. d. e. n. s. l. i. g. n. a. d. e. d. e. r. a. t. c. o. n. c. o. r. d. i. m. u. n. e. r. e. l. i. n. g. u. a. e.
H. i. n. c. q. u. e. n. l. a. c. e. r. c. o. e. t. u. s. s. a. c. r. a. t. u. m. i. a. c. t. a. t. u. b. i. q.
H. o. c. n. o. m. i. n. e. r. e. e. x. p. a. n. d. e. u. s. q. u. o. d. s. a. g. n. a. m. a. b. y. s. s. o.
M. u. n. d. i. p. l. e. n. a. a. l. t. a. r. e. t. r. a. h. a. t. e. t. f. r. e. n. e. t. u. r. o. m. n. e. s.
H. i. s. f. r. e. n. i. s. c. r. u. e. i. s. u. t. q. u. i. n. l. i. g. n. a. c. r. i. s. t. u. s. u. b. i. q.
D. i. g. n. e. c. o. m. m. e. n. d. a. t. u. r. h. o. m. i. n. i. r. q. u. a. m. a. g. n. a. r. e. s. i. g. n. a. t.
I. n. q. u. i. l. i. s. d. o. n. a. a. d. i. u. g. e. n. s. p. r. o. b. a. p. r. o. e. m. i. a. a. t. t. r.
E. n. o. r. b. i. s. d. o. m. i. n. i. q. u. i. c. o. n. d. i. t. u. r. o. e. m. i. a. i. n. a. u. c. t. e. t.
M. u. l. t. i. p. l. i. c. a. t. d. i. g. n. i. s. i. u. s. t. e. c. u. m. p. a. t. r. e. s. u. p. e. r. u. o.
R. e. g. n. a. t. o. r. r. e. g. n. a. n. s. c. u. n. c. t. a. d. i. c. i. o. n. e. g. u. b. e. r. n. a. n. s.
Q. u. i. p. i. g. n. u. s. d. e. d. e. r. a. t. p. a. r. a. c. l. i. t. u. m. i. u. r. e. s. a. l. u. t. i. s.
M. t. r. e. g. a. t. e. t. s. e. r. u. e. t. p. e. r. d. u. c. a. t. a. d. a. t. r. i. a. v. i. t. a. e. e. t.
P. s. a. l. l. i. t. e. d. e. u. o. t. e. v. i. t. a. m. b. e. n. e. p. s. a. l. l. i. t. e. r. r. i. s. t. o.
G. e. n. t. e. s. a. c. l. i. n. g. u. a. e. v. e. t. u. m. e. t. c. o. g. n. o. s. c. i. t. e. r. e. g. e. m.
V. i. r. t. u. t. e. m. q. u. a. p. a. t. r. i. s. q. u. a. d. e. c. u. m. b. i. t. d. i. r. a. p. o. t. e. n. t. e.
M. o. r. s. q. u. e. s. u. i. s. t. i. m. u. l. i. r. e. c. u. m. s. c. i. t. a. t. e. p. a. r. e. n. t. e. m.
H. a. e. c. l. a. u. s. c. u. l. m. e. n. h. a. b. e. t. e. t. e. r. o. g. e. r. m. i. u. e. p. a. r. t. a.
A. e. t. e. r. n. a. m. r. e. q. i. e. m. i. s. t. e. e. s. t. m. a. t. u. r. a. e. i. u. d. i. c. o. r. d. o.
S. e. r. u. e. t. u. t. i. u. d. i. c. a. n. t. u. m. e. t. s. p. e. r. e. t. d. o. n. a. b. e. a. t. a.
G. l. o. r. i. a. h. a. e. c. v. i. t. e. u. s. e. t. s. u. m. m. a. t. t. c. a. u. s. a. q. i. e. t. i. s.
I. s. t. e. q. u. e. i. u. r. a. h. e. u. e. c. o. n. s. e. r. u. a. t. l. i. b. e. r. a. t. h. i. c. e. s. t.
Q. u. i. b. o. n. a. s. u. m. m. a. t. u. p. i. t. r. i. t. e. e. t. m. e. d. i. o. c. r. i. a. d. u. c. i. t.

emq; sancte crucis formā greca littera lauda ih̄c pagina p̄quatio: loca p̄ōta
 exemplat que et .xxx. nūm̄es apud grecos significat. Hec ergo quia quater h̄c
 ponit. cxx. nūm̄es effiat om̄is san̄ctū magnū est. Nam legunt̄ aū diluuiū
 cxx. adp̄entēā hom̄ib; decti et salomonica templi altitudo. cxx. cubitor̄ erat
 et sup̄. cxx. uiros in die penthecostes sp̄s sc̄s uenit īquatio: et uotis adp̄m
 effluentib; .m̄. euāḡia significat̄ in quib; siḡulis tricenarius nūm̄erus inēit
 quia fides sc̄e trinitatis et p̄fectio mandator̄ in singulis sc̄e euāḡli libris plenī
 sine predicatur. prouide illud quod archa noe cum exdi p̄cepto construebat̄ et ad saluatiōē
 elector̄ ad similitudinē sc̄e crucis imp̄is diluuiū perituris p̄pabat̄. m̄. cxx. annor̄ calculo pe
 nitēcie tempus hom̄ib; ante dectum est quid aliud significat̄ quam quod ita tantū afflicti
 bus huius seculi possum; p̄manē illesū si euāḡlice doctrine in fide sancte trinitatis digne op̄antes de
 uotis mentib; olediem; hoc aut̄ quod om̄is altitudo. cxx. cubitor̄ fuit addidit̄ san̄ctū respicit
 quod et p̄m̄ia in ierosolimis eccl̄ia post passionē resurrectionē et ascensionē dñi in celos in hoc m̄
 mero uiros gr̄m sp̄s sc̄s accepit. Itaq; p̄cedente naturalis numeri progressionē ab uno usq; ad
 xv. et collectis in unū om̄i locor̄ similitudinib; cxx. finit. xv. namq; que ex septē et octo constant
 solent non nunquā ad significationē referri uite future que nunc in sabbatissimo geritur an
 maz fidelium p̄fectur̄ autem in fine seculi resurrectione corpor̄ immortalū. Quia p̄t̄ apte nūm̄e
 ro centenario et uicenario magna elector̄ beatitudo in finem uitae designat̄. Apt̄ in hoc finem do
 mus dñi cenaculū consumatur quia post p̄ntes faculū labores post acceptam in futurū requiem
 animar̄ plena totius eccl̄ie felicitas in resurrectionis gl̄ia complebit̄ ad quod mysticum eque per
 tinet ut dixim; quod resurgens a mortuis atq; ad celos ascendens hunc numero uiros sp̄m
 sc̄m in linguis igneis misit eosq; qui diuinitate linguar̄ adiuuante disc̄p̄auerāt repente om̄i
 co quonone loquellarum communem in laude sua fecit habere sermonem. Nam eccl̄ia suo tē
 pore resurgens a morte atq; ad celos ascendens in carnē incorruptibilī plene ac p̄fecte dono
 sp̄s sc̄s illustrabitur. Quando iuxta p̄missum apli erit deus om̄ia in omnibus. Tunc ple
 na erit adiuuatio linguar̄ in omnib; ad p̄dicanda magnalia dei quia consona mente ac
 uoce om̄is diuine gl̄iam maiestatis quam presentem uident collaudant. Tuncq; uox illa
 psalmi p̄fecte complebitur. quia sp̄s sc̄s per prophetam om̄s gentes ad laudem dñi prouo
 cando exhortat̄ ita dicens. Laudate dñm om̄s gentes et collaudate eum om̄s ppli. Om̄i confir
 mata est sup̄ nos m̄ia eius et uitas dñi manet in finem. Quando quonque de omnib; genti
 bus adiutam p̄destinam sunt eccl̄ia omnibus scandalis de eccl̄ia xpi panglor̄ officina eictis
 vna capiti suo vnā laudi deo omnia membra concorditer et perpetuo cantabunt. No
 tandum quoq; est quod non solum lauda littera hic per .m̄. loca posita. cxx. nūm̄erum
 in suo solo uarietate ostendit. cxx. p̄ singulas sed et iam uisus ip̄i qui nulla conscripta sunt
 uniusquisque. cxx. litteras continet. Est quippe uisus hic in sup̄rema laudacum. *Est oibi*
toto domini. nam passio uita. Iste quoq; in finem. Duo crux una spes libertatis abun.
Hic namq; in deteriore Lux leta lucet diuino munere plena. Atq; hic in sinistiore. Ye
ra uita signat et premia regni.

er quoque uer a de i u r e n d a e s t . f o r t e b e a t a
e c c e c r u c i s c r i s t i q u a s o l u i t u r . o r b i s a b i r a
d u c i t u r . a d u i t a m p o r t u m e a p i t . a t q u e q u i e t i s
a r u i g e n o e p r i m i . l a p s u m p o s t . n a u t r a g u s . i p s e
p a m q u i a p e r u e t i t u m m o r s u i r i t . n o r a l i g n u m
e t g e n u s h u m a n u m . f r a l a t a b s u m p s e r a t . o m n e
f a u c i b u s . a m o r t i s . p e r l i g n u m t o l l e r e t . u t h o c
i u r e c r u c i s p l a c u i t . r e p a r a n t r p o n e r e . p a l u m
d i r e . q u o d q u e a t r o m a b i d a g l u c c i u e r a t . a l u o
e u o m e r e t . f i c c o l u e r e t q u h i n t . d e b i t e . p a e n a s
i u u a s i t r a p u i t . d o m i n a t u m . q u o d m a l e t r u x . f u r
i d u o l u i t . f i g n a r e . m o d i s i n d o g m a t e s c r i p t i s
t e s t a m e n t o r u m . d e u s . a u c t o r . o p u s . c r u c i s . i p s e
p r a e d i x i t . d o c u i t . s e s e e t . c o n p l e s s e f a t e t u r
m a g n i p o t e n s . c r u x h i u t . i e o . s e t o t a c o r u s c a m
e x c i p t r e i n i t e m m o n s t r a t . d a t a l e t i c a t o
s i t e f a r o s . i n s t i t u t e c u n t a p e r a e r a t e s t a n s
e n t e s a c . p o p u l o s . a d c r i s a e t . p r o u o c a t . a s t r a
e x e m p t o s . n o t a t . e t . n o t t i s o r a t u a l a c r e s s i f
c o m p a r u m . f a c e r e . h i n e t . r e g n i . d u c i t . a d a l t e
h o s t e . f i t . e x p u l s i o v i c t r i x . n e c . f a l l i t . i n a t e
s e d . s o l u m e n t r i s . d o m i n a n s . m i r a c u l a i s t i t
o m n i a . r e g n a s i b i p r e p t e s u a d o n a . m i n i s t r a t
d e u o t a e t . p l a c i d a m a n s u e t a . q u i e t a r e d e m p t a
q u o t h a b e t . e n l i n g u a s . o r b i s e t . i u r a . l o q u e l a e
h o c n u m e r o . f i g n a t . a d i u m a e n i e n t i b u s . a t q u e
t r a m i t t i s . h o c p a n d i t . s a l u a t o r . d i s c i p u l o r u m
p a m o c r i e s . u t n o u i e s . p a r i e t o s . d i c i t u r . o r b i s
h i n c . q u e n o u e m p i e t e l i q u i a s . i n l u c e . b e a t u m
s p i r i t u m . d a t u r . o r t a u a u t . s u p p l e r e c r e a t o r
y e l l i t . r i t e d i e . h o c e t . c l a u d e r e . s a e c u l a f i n e
o m n i a . n a m q u o r b i s . s e l e r a c o n s u m p s i t . i n i p s o
f l a m m i u o m o c r u c i s . a r d o r e p a r i e n d o . c r e a t o r
s e d t a m e n e x c a r n i s . p a r t e . a l t . d i u i n a r e l u x i t
n a t u r a i n s t r i p t o . s o b r i m p r o d u x i t . e t . o r t u m
l e g e m . n e m p e s u a m . c r u c i s . o r d i n e f e c i t . a m a t a m
i u r e . l e u e m . s u a u e m e t . c a n d e n d i m u n e r e d i c e m

Nunc igitur figuram plenam esse mystico oportet intelligi in qua per .xiiij. eptago-
nos .lxxij. numerus demonstrat secundum annus plurimam gentium linguas
diversas esse vera opinio est et libros canonicos veteris ac novi testamenti
inter omnes summam comprehensos esse non dubium est designavit autem
et ipse dominus exceptis .xiiij. apostolis alios .lxxij. discipulos et misit illos hinc ad
finem suam omnem locum et civitatem qua erit ipse venturus ut nu-
merus designator discipulorum concordaret multitudinem gentium et diversio-
nem linguarum quatenus omnes gentes fidei lumen perciperent et gratia christi mererent esse prin-
cipes. Sicut ergo .xiiij. hinc totus orbis peragitur atque illustratur ita mysticum illustrandi
orbis per evangelium tantum. In .lxx. duobus discipulis intuitus vides quater enim tunc septua-
ginta disponitur sed hec distributio apte figure sancte crucis mancipat quia per ipsam san-
cimentorum christi dispensatione totus orbis glorificatur. ipsa .m. .xiiij. eptagonus hanc mysticam ra-
tionem vocat quia ipsa .m. .xiiij. sancti evangelii libris divina carismata per .iiii. plagas orbis
dispensat ipsa utroque terminante id est in eo qui suscepit et in eo qui transmissum vadit per
duos eptagonos sexages senarium ostendit quia omne perfectum per se nobis provenire sine
inlongamitate spei sine amplitudine caritatis. imperseverantia bone actionis se in cel-
litudine contemplationis satis nobis annuit utroque othes novenarium in se multiplicatum
continet quia ex omnibus gentibus in octonario numero hoc est corporum resurrectione ad aug-
mentum novem ordinum angelorum electos dei pervenire edocet. Overe bona et vera sancta crux christi
quis tante totam enarrare postest aut quis condigne laudare que celestium archangeli pia
es revelat que mysticorum dei sacre es conservat queque sacramentorum christi idonea es dispensa-
te. Intue angelorum gaudia sua accumulata conspiciunt. Intue homines vera salutis sue cognos-
cant. Intue inferi iustam retributionem fraudis sue percipiunt omnibus es equa omnibus
bona omnibus iusta preterita reuvas presentia illustras. futura premonstras. perita re-
quiris quesita invenis inuenta custodis lapsa restituis restituta quidam munus muni-
ta. Innam panis dirigit tu quidem etiam regis es victoria et celestis militie leticia ter-
rigentiumque potentia. tu peccatorum es remissio pietatis exhibitio et meritorum augmenta-
tio. Inferiorum remedium laborantium auxilium et lassorum refrigerium. sanorum inconvalescentia
quietorum serenitas et fortunatorum felicitas. tu auxilium egrotos medicans. tu gaudium iustos
consolans tu sanitas dolentes letificans. tu status credentium recte tu firmitas operantium bene
tu beatitudo perseverantium rite sancta pia benigna. incommensabilis laudabilis venerabilis ama-
bilis fortis suavis mitis sapientis patiens potens. quicquid ergo corde digne deinde compa-
ne nostra potest cogitari vel quicquid lingua rite loqui omnia ad laudem tuam decemissime
possunt aptari. quia quicquid laudat crucifixo iuste christo regi deputat et quicquid christo
honoris dat ad reverentiam summi patris refert. cum ipse vngentis filius est de quo ipsa veritas in
evangelio testatur quod me recipit qui recipit eum qui me misit. Et iterum qui me spernit eum qui me mi-
sit. et qui non honorificat filium non honorificat et patrem. Omnis quippe qui negat filium. nec patrem
habet. qui autem confitetur patrem et filium patrem habet. quorum simul cum sancto spiritu una est maiestas. una
potestas. honor et claritas in sempiterna secula. Est namque unus versus in recta crucis par-
te id est in duobus eptagonis a summo deorsum descendens et per transversum eptagonorum legen-
dus hic. *In cruce lex domini decoratur luce consilii.* Alter vero in transversa eius parte in duo-
bus eptagonis comprehensus et similiter per transversum eorum legendus iste. *Scientes et
lingue sonantur laude sancta.*

Spernit

Er i s t u s . a m o r . u o t u m . u i . p i a . m u n e r a . d a t . h a e c .
C a r m i n i s . h i c . p r e c i u h . i a . d o r c i o . f i d a . q i e t i s .
Q u i . b o n a . c u n c t a . p r o b a . u s . p e . t a n t a . e t . t a l i a . r i t e .
D o n a . s u i s . f a m u l i s . l a r g i t u r . A d i . f r a q u e . c u n c t o s .
H o r t a t u r . o i s . e r a u s . s p o . e t . p i e . p o n d i t o r . a r c e m .
I a m . p o s s e . i m p e t r a r e . p o l i . s c r e p t . p a l t a g e . r e g n a .
S i . s p e s . f i r m a . f i d e s . s u m . e t . c u p i . t h i . c e l a n c t e .
C a s t u s . a m o r . n e c . a m a t . m e m o r a u s . h a e c . p . t o r l a .
D o n a . g i d e m . h a e c . v e n i e n s . u c . o r b e . m i . c e l o c u n d a .
S p a r s e r a t . i n u n d o . a n t e r i o r e . v a l e n t i a . f r u c t u .
Q u o . d o c u i t . m u n d u m . d e d i . c a u s a . e i n t e r i o r a h i c .
P r a e c e p s m a l l e t . a b i r e . l o c a d a n s . i u r a m a g i s t e r .
N o l c e r e . e u a n g e l i . e t . d i . u m . a n s u e s c e r e m o r e m .
U t . d e u s . a r c e . p o l i . e t . i u s . c u m . a d u e n e r i t . i s t u c .
a u c t o r a b a e t h e r e r i u l t i s . d a r e . p r o e m i a p a t r i s .
D e x t r a t u n c m e r i t i s . c a p i a t . b o n a m u n e r a d i g n i s .
I s t e q u i d e m n u m e r u s . s a n t i s . s i g n a t . v t r u m q u e .
A d u e n t u m d o m i n i . h i n c . e r e b a t . q u a n d o t y r a n n u m .
Q u a n d o . v i c i f a c t u . t a n t a b o n a r e d d i t . o r b e .
P o s t q u e . t u n c t i s . b a p t i s m a p r o b a . t d i d i t . o r e .
H u c . s u m . m o t u . q u a n d o . s a t u a n s . p a t r e . i u t u r u s .
I u d e r e . t h o m o . l a . i u x i . t e m p r e m i a . s a n c t a . h i n c .
F e r t p r i u s . i s . a l t o d a r e e r u s . H i d e r e s u p e r u r .
N e m p e . s a c r a m e n t a . e m q u o s . u e r u s . n u n c i a t . a u c t u s .
E s s e b o n i s . m e r i t i s . p f a l l e n d u m . c a n t i c a p a r t o s .
Q u a e c a n t a r e . s o l e t . s o . l m a n t . s c r i p t a . s e r e u a .
A p o k a l i p s i s . h a b e n t . d i l u c i d a i b r a g m i n a . f e r r e .
G l o r i a . v i r t u s . e s s e c e l s o m n i . s i f a t q e . p e r a e u u m .
A l l e l u i a . s o n a t . q u i s o m n i a . m e n a . l a e r i t h a u d . h a c .
E t . d e u s . e t . d o m i n u s . p l a c a u s a . o s t e r u b i q u e e s t .
Q u o d i u u t i s . n o s . s c r i p t u t . a l m e s t . a r i s . a r c e .
C u . a p p a r e b i t . o u a n s . s c r u o r u m . h i n c e t . p a p i t . a l m i .
T u r b a n t . s i l . p e r d e n s a . t e c a n d a l a i n a . m o u e t i r a .
D e u o t o s . f a m u l o s . f r u m e n t a . u t . m i t t a t . i n h o r r e u m .
F e l i x q u i u a l e t . a t q e . l i t e t . c u r . s c a n d e r e c a e l u m .
E t . l a e t u m d o m i n i . b e n e c i r i s t i n t e n d e r e v u l t u m .
C u i . m a n e t . a l t u s . a m o r . p e f f e c c i o r e d d i t u r . o m n i s .
A n g e l i c i s q u e c h o r i s p e r m i x t u s . g a u d e t . u b i q u e .
L a u d i b u s e t . c e r t a t . c a n t a u d o . p s a l l e r e c h r i s t o .
C a n t i c a r i t e n o u a h o c . e t u d i u m d e p o n e r e u e s c i t .
R e g n a q u i a a e t e r n a . c t u m e t b e n e g a u d i a n o n i t .

Quid itaq; hec figura sit et quid significet ut exponatur necesse est. Una quidem ista est figuræ ne ap-
pellantur uoce sententiarum specialiq; uocabulo hec agens uocatur assumpti exultantate unius cu
usq; adaliquid notandum inuenta sed maiore dignitate nunc adchristianis adexpmendu nomen
xpi assumitur quasi due lettere pme nomis eius uno monogrammate simul comprehense. idest. x.
et. p. tunc aut modo auobis in hoc opus sit assumpta hec ratio est. Notatur eni ipa ille nume-
rus dierum quo predictasse mudo xpus creditur et ille qui ante aduentu eius scdm abanti chris-
ti temporib; usq; infinem mudi futurus scdm daniehs pphetam aborthodoxis et die magistris
expositus est ita ut in. p. littera p. numerus idest mille. cclx. quod sunt tres anni et semis inueniat quo tem-
poris spacio xpus mudo predictasse cognoscatur menses enim trium semis annor idest trines quadrageni et
bini mille. cclx. dies efficiunt sub quo numero ciuitas. sca. calauri agentib; in apocalypsin describitur et mulier
afane draconis fugere in solitudine ubi locum ht pamtum adeo ut ibi paschat eodem numero diez qui in
meris mystice omnia xpianitatis tempora complectit ut patrum firmu ht traditio quia xpus cuius hoc co-
pus est tantum in carne temporis predictauit quo siue subspe etior pegrinatione presentis heremi gaudet
scu psecutionis molestia ab infidelib; ul' a falsis finibus patet. x. Itaq; littera illum numeru continet que
daniehs ppheta dixit. Inanti chrisi tempe futur. idest. m. ccc. xlv. dies. ita eni ibi scriptum est qui expectat
et puenit usq; ad dies mille. ccc. xlv. qd bñs Jeronimus sic exponit. bñs inquit qui interfecto antixpo sup
mille. ccc. dies idest tres semis annos dies. xlv. prestolat quibus est dñs atq; saluator in sua maiestate uen-
turus. quare autem post interfectionem antixpi xlv. diez silentium sic diuine sciencie est. Nisi forte dicam;
dilatio regni scoe probatio est patientie sed quia manifestior est magis supra dicta si ipas litteras que in hac
figura conscripte sunt et positione sua monogramma conficiunt simul cum ear numero scdm ordine cōser-
uamus spaciū calauri ad hoc concedat littere autem. In. p. posite hoc sonant. O C O T H P. I H C Y C. M H
O I A. tria uidelicet nomina xpi que latine interpretantur salutaris. saluator. ueritas sed duo nomina
greca posteriora integra serie litterarū conscripta sunt idest. I H C Y C. et A H. O I A. testum aut idest. C O
T H P. scdm more grece conscriptionis tribus excepto. O. articulo literis notatur. C. saluet. H. et. P. et sunt
omnes littere que in. p. conscripte sunt. numeru. xv. quarum pma est. O. numerus notans lxx. secunda. C. et.
significans taa. H. cum. vii. numeru. quarta. P. centum expmēns quinta. I. x. sexta. H. vii. septima. C. et.
octaua. x. att. noua. C. et. decima. A. i. undecima. A. xxx. duodecima. H. vii. ternadecima. O. vii. quarta
decima. I. x. quinta decima. A. i. demonstrans que copulate omnes faciunt numerum mille cclx. et adhuc
remanent adsupradictam plenitudinē. Numeri. v. que in ipso adhuc canitē. P. inueniri possunt. ita si diu
datur ipm. p. idest. ut suprema pars que in se magnē. D. littere habet quatuor numerum siquet et infima
que. i. latinum format vnu numerum potestate latinorum ostendat et ita nullenarius et ducentenarius et
sexagenarius numerus in. p. inuenitur. x. aut que altera pars est monogrammatice tria nomina simulit con-
tinet domini in octo litteris conscripta idest O E O C. x p n c t y c i n c y c. littere aut he sunt O. vii. exprimens. C.
et. x. de. p. c. C. et. l. x. H. vii. C. et. denotans. qui simul sunt mille ccc. xlv. et adhuc remanent. vii. qui auge-
tur si. H. littera que in medio octo litterarū sita est uicem dam optinens cum numero octouario. de. p. ad-
datur. sunt quoq; tres usus in monogrammate in maiorib; litteris cum minorib; utis conscripti quor primus
ab. O. incipiens p omnes litteras maiores innotatu uadit que deice figuram supra uno. ostendunt et duo noia
greca tenent hoc est. O. sonat iesus iniquem litteris comprehensa. Nam alia deice dunt scripta hinc
quod nomine arsi. Secundus quoq; quoq; in reliqua parte. Ro. idest in linea que recta deorsum uadit
et nomen alchya tenet In. vi. litteris grece scriptum iste. Sancta salutaris laudat hec scripta custum.
Tertius quoq; est qui in di littera. vii. litteris in quibus sunt tria nomina notata hoc est theos. xpus. ihus
continetur. Ita. Custus homo est placidus nempe arbiter hic quoque mundi est.

no b i l i s e r c e m i c a t . **E** l o c **E** g i s . n o m i n e p i r t u s .
A t q u o t i s . s i g n a n t . v i c t o r i s . f a c t a p o t e n t i s .
C o r n u a l a c t a c r u r i s . **F** r i n q . s i r . c o n d i t a v e r s u .
Q u a e n u m e r a n t . l e x i n s i g n i q a t e r . a r t e m o n a d e s .
P e r f e c t u m q u e . d e c u s . o **S** t e n d u n t . r e b u s . i n e l l e .
O m n i b u s . p o t e n s . q u a s . c o n d i d i t . a t q u e d e m i t .
E l a r a d i e s . i l l a e s t . q a **C** o n d i t o r o m n i a . f i n x i t .
N o m i n u s . h a e c . l u c e t . d o c t o r . q a c u n c t a b e a u i t .
T u m b o n a c u n c t a . b o n o c o n p l e u i t . f a c t a c r e a t o r .
N u n t . p i e . c u n c t a p i u s . o p e r a b e n e d i x i t . a m a t o r .
Q u a t r u o r e r g o p l a g a s . **L** a n d a t . s e n a v i u s . o r b i s .
H e r m i c a t . i n n u m e r i s . p e r f e c t . p r i m e t . i p s e e s t .
D i u i d i t . i p s e d i e m t o t u m . c o n s t r i u g i t . e t . i p s e .
A n n u m e n s i c q b i l l e x t i l i s . a t q u e q u a d r a n t i s .
H i c u n m e r a t o r a d e s t a t t o l l e n s . t e m p o r a n u t u .
H a e c u l a f i n e c a p i t . e t . l a u d i t . l i m i t e m u n d u m .
Q u i t a m p e r p e t u a m t u n c r e g n a e t . l u c i d a d u c t o r .
D a t s u p e r . a s t r a p i i s . d i m i t t e n s . d e b i t a v u l t u .
I n d e **E** t c o n f i g u a n t e r **E** u s p r a p p o e m i a l **E** i l t n
E x s m u n u n d o h i s q u o s c a n t a d d o n a t o r u s c a n s .
C o n d u x i t . f i d e r l u x . v i u s . e t . i n d i d i t . h a u s t u s .
H e r u s . a m o r . d e c o r a t . i u s t i . b e a t . a t q u o p u s . a l m u m .
E r g o p l a g i s o r b i s . c o n s i g n a t . a b o m n i b u s . a s t . h i c .
A d p o s i t u s . n u m e r u s . e n d i q e p e r g e r e p l e b e s .
A d c r u c i s . a u x i l i u m p i a n u m i n a p o s t e r e . i e s u s .
P e r f e c t u m q u e d e c u s . p e r f e c t o . d o g m a t e d i s c a n t .
P e r f e c t a e . f i d e r q o d . f a c t a b e n i g n a . s e g a n t u r .
O m n i a n e m p e d e u m p e r u m h a e c . t e s t a n t u r . v b i q e .
P e r f e c t u m p e r f e c t a q u i d e m f o r m o n s a d e c o r u m .
Q u a e u e r t i g o p o l i t o r a t q a e . c o n d i t o l y m p u s .
Q u a e m a r e . q a e t e i l l u s . q a e r a e l v c o n t i n e t . a u l a .
A s t . q u o q u e n o s . h o m i n e s . i n r e b u s . p o r t i o . p a r u a .
S i t e r c r u c e m c a n t u s a l b a n t e m e t . h o r e s o n e m u s .
C u r b e n e n o s f e c i t . q u i q a u x i t . q u i q u e r e d e m i t .
C a r m i n e e t . i n c e l e b r i t e b r o s . c a n t e m a m o r e s .
C o s . s a t i s i p s e . o p e r e . f a c r o e t . t u t a m i n e n o b i s .
I a m i n p e n d i t . s u a s i r i u s . s i t . o s t e n d i t . a m a u i t .

Ecce crucis domini quatuordecim senarius numerus decenter condudit et totam
 perfectionem perpetui operis ostendit quia ipsa rerum conditor consummatio
 nis sue fuit iudicium cum accepto poculo consummatum est dixit. Recte enim ibi co
 summatum esse scriptum est. ubi humanum genus liberatum est quia non solum ho
 minibus passionis christi factum profuit cum ipsi redemptionis gratiam consecuti sit
 sed et iam celestibus angelorum turbis cum in eo numeri sui plenitudinem adep
 ti sunt. quater enim centi. xxi. reddunt quo numero horarum celestis sperae ambitus cir
 cumfertur et naturalis dies cursus iudicio siderum circumuectum deprehendit. quo nu
 mero libri veteris testamenti in canonicam auctoritatem apud hebreos recipiunt. rursus et quodam
 librorum uice communicatis quo numero in sorte leuitica tribus per dauid distributa est et
 cunctos filios aaron per uoces de quibus de artum est et merito ut numerus electorum ponti
 ficum premonstraret etiam christi sacerdotum qui pontifex factus secundum ordinem melchisedech
 in ara crucis immolatum se obtulit hostiam deo. agnoscit uidelicet illum qui abstulit
 peccata mundi cuius sanguinis asperzione sancta et sancta sanctorum mundata sunt et ueni
 expiatione peccatorum omnium sordes ablute sunt. Huius eiusdemque numeri seniores
 maritimi sedis illius potentissime de quo apocalypsis narrat unde procedunt fulgura
 uoces et tonitrua sedisse describuntur. Etiam uidelicet designantes per geminum testa
 mentum de patriarchis et apostolis generatam que obuiuariam eius in christo dignitatem
 mirantia illius sedisse cernitur. de qua dicit saluator regni sui potentiam demonstrans
 Et ego inquit si exaltatus fuero ad omnia traham ad me ipsum. Tunc quippe ad se cuncta
 saluator cum cruce positus omni sibi subiecit potestatem. de qua resurgens tertia die
 discipulis suis locutus est. Data est inquit omnis potestas in celo et in terra. de qua
 et apostolus testatus est. christus inquit factus est pro nobis obediens patri usque ad mortem.
 mortem autem crucis. propter quod et deus exaltauit illum et dedit illi nomen quod est super om
 ne nomen ut in nomine ihesu omne genu flectatur celestium terrestrium et inferna
 rum et omnis lingua confiteatur. quia dominus ihesus christus gloria est dei patris. De his
 uocibus ergo ista procedunt fulgura uoces et tonitrua quia post passionem saluatoris
 resurrectionem et ascensionem ad celos discipuli eius sicut marcus scribit profecti
 predicauit ubique deo compante et sermone confirmante sequentibus signis. quos
 unus congregatis aduersum se mox magna auctoritate respondit. Notum sit in
 quit omnibus uobis et uniuersae plebi israel. quia in nomine ihesu christi nazareni quem uos
 crucifixis quem deus suscitauit a mortuis in hoc iste astat coram uobis sanus hoc
 est lapis qui reprobatus est a uobis edificanti. qui factus est in caput anguli
 et non est in alio aliqua salus. Nec enim nomen aliud est in celo datum hominibus in
 quod oportet nos saluos fieri. Et doctor gentium corinthis ait. michi autem absit gloriari nisi
 cruce domini nostri ihesu christi per quem michi mundus crucifixus est et ego mundo. Sunt
 quoque in. iii. trigonis circa crucem. iii. nomina celestis triumphatoris consecuta
 que sancta. trix in mundum foliorum rependi libi promissa dilatat et amedio saluet sui
 inapiens hoc est ad uos nomina christus ihesus. ita quidem ut iuxta crucis sint et in ima
 gine nomina inae foliorum id est fortis uirtus atque iudex et in sinistra alia duo id est uictor clarus sic
 que duo usus scripti inueniuntur in cruce albus trigonus malum quos iste est textus notum
 dicitur. **Fortis completit tristis sua famula uirtus. Iulianitudine quoque. Victor con
 signans iesus pia premia clarus.**

At uunc uas cantate nouum benedicite cunctis
plenis cantum dilectum deo sancti filii musordo
psallite non alii s. vos met. imitabile carmen
In mortale decus caeleste hoc ante tributum
Antequat er. laenas seniores quat tuor. at que
Diuer. lae. formae ante. aui. mali. iure. super. na.
Primitiae christo. **inmac**ulat. conuini. s. agno.
At. qe. deo. uero. i. u. mac. **ul. a. na** eet. fortis. honores.
est. i. s. uos. emptae. ge. **co. ho. r** tes. sanguinis. ostro.
Ca. el. o. ex. ter. ri. gent. **s. ca. ur** at. i. s. ri. te. tro. pa. e. u. m.
Cit. ha. ri. s. mod. u. la. us. **as. tr. u. u** lt. u. m. la. u. de. se. re. u. at.
Hes. tr. a. ma. nus. lac. ra. v. **oc. ri. b** at. ri. a. re. p. le. t. u. bi. qe.
Ce. u. u. o. ce. s. ton. i. th. ru. f. **usi. s.** cl. a. mo. ri. bus. a. e. t. ra. m.
Ca. m. q. u. a. me. t. mul. to. ru. m. **u. al. l.** es. uo. x. re. p. le. t. a. q. a. ru. m.
In. g. u. a. qe. uel. tra. do. l. **u. i.** g. na. ra. uel. con. u. i. t. i. u. i. qe.
Ante. th. ro. nu. m. do. mi. ni. **sc. i. t.** i. s. se. d. di. ce. re. di. g. ne.
La. u. des. **car. mi. na.** et. ar. ta. ti. s. be. ne. **hi. c. ue** pa. ra. ti.
Per. li. g. **na. q. uae. n.** on. s. p. er. ni. t. u. e. **so. er. g. re** mi. o. re. x.
Pa. h. o. c. u. **ul. l. us. d. i. f. f. u.** di. t. du. **x. ni. s. ol. u. s. et** au. c. to. r.
In. de. ri. **co. f. a. mi. ne. q. u.** ho. c. mo. do. **s. p. le. n. d. i. d.** a. d. o. u. at.
In. u. ne. ra. **ca. u. ta. t.** e. hi. u. c. i. l. l. i. p. ro. b. **u. s. o. r. a. a.** pi. i. que.
Vir. gi. ne. o. i. u. ha. bi. tu. ma. **re. s.** q. a. q. fe. mi. na. l. ac. ta. us.
In. fa. us. at. q. an. us. pa. ri. t. **er. i.** u. uel. ne. s. qe. se. uel. que.
Quo. n. p. ol. l. u. te. s. ti. s. uel. **er. v.** u. m. q. u. a. u. m. u. l. te. ru. m. h. i. c.
Qua. p. ro. p. te. ri. a. mi. t. i. s. **u. i. r.** u. l. t. i. s. p. ro. e. mi. a. d. o. na. t.
Om. ni. p. o. te. u. s. p. e. r. g. i. t. **u. e. l. u. s.** q. u. o. vi. r. gi. ni. s. ag. nus.
In. p. ra. ti. s. de. pa. s. ci. t. **o. u. a. t. q.** ue. m. ri. te. se. q. uen. tes.
Fi. de. ra. cel. sa. su. pe. **o. p. a. s. t.** u. a. pa. s. ci. ti. s. ag. re. et.
Fun. c. i. a. m. uel. tra. ca. p. **i. t. u. i. r.** tu. t. u. m. p. ro. e. mi. a. u. i. ta.
Iu. uel. to. l. a. m. q. a. m. pi. r. **g. i. u. s.** en. re. s. at. tu. l. i. t. y. u. a. m.
Re. m. p. e. al. i. a. m. i. n. fi. ne. **ag. nus.** cu. m. co. r. po. re. re. d. d. et.
Pos. ci. te. pos. co. c. ru. ci. s. uol. met. per. li. g. na. be. at. a.
Op. o. pul. i. tu. r. ma. e. p. le. b. s. ag. mi. na. tu. r. ha. co. ho. r. tes.
Qu. r. su. pe. ra. s. tra. lo. cu. m. se. d. e. s. qe. te. uel. i. s. i. na. r. ce.
Quo. d. no. bi. s. uel. tra. l. a. us. re. x. et. co. n. fe. ra. t. ag. nus.
Pro. e. mi. a. la. et. a. de. us. cu. m. sa. n. c. ti. s. lu. ce. su. pe. r. na.
Au. di. re. ut. li. ce. at. uel. tra. m. p. er. la. e. cu. l. a. ca. u. tu. m.

Omninet ergo hec figura sancte crucis. In .m. pentagonis formata numerum .cxliij. litterarum .m. uer-
 sibus conscriptum secundum cuius pluralitatem millenarius multiplicato mapocalypsi multitudo illa signa-
 torum eorum tribu filiorum israel computatur numerusque ille albarum qui cum agno supra mon-
 tem syon stabant denotatur. prout uidelicet insignatorum milibus innumerabilis significatur to-
 tus ecclesie multitudo que de periculis uel prolapia carnis uel fidei est uirtutis progenita si ex-
 miquit uos christi ergo abraham semen estis. Ad augmentum autem perfectionis pertinet et ipsa .xv. duode-
 cies multiplicari et ad summam millenario perfici qui est denarius numerus quadratus solidus significans sta-
 bilem ecclesie uitam. Ex quo igitur dominus passus est contritum est imperium mundani principatus et ad hoc quod
 cum confectum est imperium ut signo fidei an resisterent facies sanctorum libere denotarentur. signum itaque fidei est
 crux christi ad cuius similitudinem thau littera formata est de qua mezechiel ita scriptum est. Et gloria domini israel as-
 sumpta est de cherubim que erant super eum ad limen domus et uocauit uirum qui indutus erat lineis et atramentum
 rarium scriptoris habebat in humeris suis et dixit ad eum. Transi per mediam ciuitatem in medio iherusalem et signa thau
 super frontes uiuorum gementium et dolentium super cunctis abhominabilibus que sunt in medio eius. et dixit illis audiente
 me. Transite per ciuitatem sequentes eum et parate non parcat oculus uestrum neque miseramini semini. Adolescentulum et
 uirgini puellum et mulieres interficite usque ad uirginem. omne autem super quem uideritis thau uel occidatis et
 reliquum. Recte enim omnis iniquus mutatione infidelitatis interficiatur qui signum fidei bono opere in semetipso ostendere neglex-
 sisse conuenit et merito iustus quisque bonum opus operando prout christi potentiam liberat quia dominum fidem quam
 in baptismo precepit inuolantem usque in finem mandata christi implendo conseruasse cognoscat. Deinde grex ille deal-
 batorum in eisdem numeri quantitate annumeratur et sex uirginitatis in electis copiosa numerositas intinuat. Sed
 finitum tamen numerum promissum hic positum quisque sanus sapiens intelligere debet secreti significatione mys-
 tery uirginali aptum ex animi quod domini extoto corde tota anima tota mente diligens corpus quoque quod ex m. constat
 elementis illi est integritate sanatus. Ter enim terui nouem et quater quaterni decem et sex. sedentes autem nouem .cxliij.
 adimplent ut cum de his qui martiris in te gradu constant merito in honore monte cum agno tam perfecta multitudo
 cernatur de ceteris ecclesie membris non dubitatur et cantabant quasi canticum nouum ante sedem et ante .m. anima-
 lia et seniores et reliqui. Illi quasi cythara sua cantant domini et angelorum privilegio castitatis totos se domino faciunt holo-
 caustum et tollentes crucem suam sequuntur agnum quocumque ierit cantabantque quasi canticum nouum quod ne-
 mo alius poterat canere quod singulariter canticum agno cantare. Et cum eo in perpetuum preuenientibus fidelibus etiam
 de incarnationis incorruptione gaudent quod tam electi ceteri canticum audire possunt licet dicere nequeunt quod per
 caritatem quidem multorum celsitudine latius sunt quamuis adeo prima non assurgant. Uetus quidem erat canticum.
 beatus qui habet semen in syon et domesticos in iherusalem. Et item. Crescite et multiplicamini et replete terram. Nouum enim est le-
 tare sterilis que non parit erumpere et dama que non parit quod plures filii deserte magis quam eius que habet
 uirum. Et item idem propheta dicit et non dicat eum uir. Ecce ego lignum aridum hec dicit dominus cunctis qui iusto
 dixerunt sabbata mea et elegerunt que uolui et tenuerunt fedus meum dabo eis in domo mea et in muris meis
 locum et nomen melius filiis et filiabus sempiternum dabo eis quod non peribit. Et item beate steriles que non genuerunt
 et ubera que lactauerunt et reliqua. Habent quippe nomen eius et nomen patris eius scriptum in frontibus suis quod in co-
 fessione sancte trinitatis dedicata ecclesia fronte sua fidei gestat in signe quod per sanctam crucem in christum in christianorum frontibus per
 gatur et frequenter manus in signatione signatur. Ecce unusquisque .m. pentagonorum .xxxvi. litteras continet. sed non
 ideo quod hic numerus quinquaginta angulorum figuram faciat. Nam .xxxv. pentagonus est sed adiutandum aliquod
 sacramentum ita positus est. quinquarius ergo numerus legem significat et quaternarius euangelium. At .m. pen-
 tagoni autem adherentibus .s. .m. unitatibus .m. cornua crucis complet quod passione et resurrectione completa lex simul et
 euangelium in totam mundi latitudinem predicanda doctoribus commissa sunt unde in exemplum datus utique
 testamenti patres fideles ubique in unumque orbe castitatem seruando unitati satagebant qui agno sacra super mo-
 tem syon quasi canticum nouum in cytharis suis cantabant ergo .m. unitates que pentagonis extensis ad-
 herent. In .m. litteris unum nomen confidentibus id est. crux demonstratur ut et pentagonis suis ad-
 ius complendas cohererent et ad ius summi demonstrandum sibi mutuo uno nomine uiderentur. Et quoque hic
 uisus in eminentiore parte crucis. **Inmaculata cohors cantas tu uocibus illis. Et in una hic. Rex ubi ie-
 sus quat quo pascat uirginis agnus. In dextera uero iste. Carmina que nullus diffusio. fame cantat.**
Et in sinistra iste. Hic uester grex in solus et splendidus ager.

Laus. praeperepua. sanctorum. in luce. superna.
Ad. si. ter. rigens. al. qui. d. quod. d. c. c. d. g. n. e.
Iam. de. te. y. a. l. e. a. n. t. a. u. i. d. a. q. u. e. i. m. p. l. e. r. e. d. i. c. e. n. t. e. r.
O. r. a. b. o. n. i. s. p. o. s. s. i. u. t. m. o. d. o. i. s. e. t. c. a. n. t. i. b. u. s. a. l. m. i. s.
R. e. m. p. e. e. g. o. t. e. c. e. r. n. i. s. t. o. i. n. c. a. r. m. i. u. e. v. i. u. o.
V. e. r. s. i. b. u. s. e. r. o. p. t. a. n. s. c. a. n. t. a. n. d. o. e. t. r. e. d. d. e. r. e. v. o. t. a.
S. e. d. t. u. c. u. n. c. t. a. s. u. p. e. r. e. x. c. e. l. l. e. n. s. m. u. n. e. r. a. n. o. s. t. r. a.
q. u. a. i. e. s. t. a. t. e. p. o. t. e. n. s. v. i. u. c. i. s. t. e. r. r. e. s. t. r. i. a. v. i. u. c. i. s.
S. y. d. e. r. a. c. e. l. l. a. p. o. l. i. n. e. c. l. a. t. u. a. l. e. t. u. l. l. u. s. h. o. n. o. r. i.
N. a. m. q. u. e. t. u. o. f. a. c. e. r. e. c. o. n. d. i. g. n. a. n. e. c. a. d. d. e. r. e. u. e. r. b. a.
T. e. m. p. t. a. u. i. q. u. e. i. d. e. o. h. i. c. e. x. t. a. e. l. i. s. m. y. s. t. i. c. a. v. o. t. o.
D. u. c. e. r. e. u. e. r. b. a. t. i. b. i. c. o. n. t. e. m. p. l. a. n. s. a. p. t. a. f. i. g. u. r. a. e.
D. i. c. p. o. s. u. r. s. i. g. n. i. s. d. i. c. p. e. r. s. e. t. t. r. a. m. i. t. e. c. a. n. t. u. s.
I. n. s. e. r. u. i. a. n. g. e. l. i. c. o. s. i. n. t. e. r. i. e. t. v. e. r. s. i. b. u. s. a. p. t. i. s.
R. e. m. p. e. a. m. e. n. i. n. m. e. d. i. o. u. i. t. a. e. s. i. g. u. a. c. u. l. a. s. p. o. n. d. e. t.
A. l. l. e. l. u. i. a. c. r. u. c. i. s. i. r. c. u. m. d. a. n. s. c. o. r. n. u. a. c. o. m. p. l. e. t.
E. t. l. a. c. r. a. m. e. f. f. i. g. i. e. m. c. a. e. l. e. s. t. i. c. a. r. m. i. n. e. s. i. g. n. a. t.
N. a. m. i. u. s. t. i. h. i. n. c. i. c. e. p. t. a. d. e. u. o. t. e. t. m. u. n. e. r. a. t. o. t. a.
E. x. l. o. p. e. r. a. u. t. o. r. a. n. t. e. s. c. o. n. t. e. m. p. l. a. n. s. a. p. t. a. f. i. g. u. r. a. e.
I. n. m. i. s. s. u. s. b. o. n. a. d. e. t. p. a. l. m. a. c. e. t. m. o. r. s. i. l. l. a. r. e. m. o. t. a.
I. n. f. u. g. i. a. t. p. r. i. m. a. m. n. o. r. u. i. t. q. u. a. e. l. i. u. i. d. a. s. t. i. r. p. e. m.
H. u. m. a. n. g. e. n. e. r. i. s. t. r. u. c. u. l. e. n. t. a. a. b. s. o. r. b. u. i. t. a. t. q. u. e.
P. r. o. g. e. n. i. e. m. t. o. t. a. m. e. t. d. e. t. r. a. x. i. t. i. n. i. m. a. p. r. o. f. u. n. d. i.
A. t. n. o. s. q. u. o. t. q. u. o. t. a. m. o. r. i. c. a. e. l. o. s. e. l. e. u. a. t. i. s. t. i. n. t.
R. i. t. e. s. a. c. r. u. m. d. o. m. i. n. i. p. l. a. c. e. m. u. s. c. a. r. m. i. n. e. u. u. l. t. u. m.
C. a. r. m. i. n. e. n. a. m. q. u. i. l. l. o. q. u. o. d. e. r. i. t. i. n. s. e. d. i. b. u. s. a. l. t. i. s.
Q. u. o. d. c. a. n. t. a. n. t. i. u. s. t. i. c. a. n. t. a. b. u. n. t. p. e. r. p. e. t. e. v. o. t. o. e. t.
H. o. c. t. u. m. r. i. t. e. p. l. a. c. e. t. s. i. m. p. l. e. m. i. u. s. l. a. t. o. n. a. u. t. i. s.
A. g. e. n. t. i. b. u. s. e. t. s. p. e. c. i. e. f. a. c. t. i. s. e. t. f. a. m. i. u. e. l. i. n. g. u. a. e.
N. a. m. t. a. n. t. u. m. s. e. r. m. o. h. a. e. c. i. o. s. t. r. n. o. n. p. r. o. e. m. i. t. a. c. a. r. a.
A. c. c. i. p. i. e. t. s. e. d. u. e. r. a. b. e. n. e. p. e. r. f. a. m. i. u. a. u. i. r. t. u. s. c. u. m.
H. a. e. c. l. a. u. s. n. o. n. b. o. n. a. l. a. u. s. s. e. d. u. e. r. i. f. i. c. r. i. o. f. a. l. f. a.
S. i. t. q. u. a. e. m. a. g. n. a. c. a. n. t. a. l. t. a. u. u. l. t. p. a. r. u. a. m. e. r. e. t. u. r.
E. r. g. o. a. g. e. n. o. s. c. r. i. s. t. u. m. l. a. u. d. a. t. e. f. i. d. e. l. i. t. e. r. o. d. i. s.
C. a. e. l. e. s. t. e. s. p. o. p. u. l. i. u. i. r. t. u. t. e. s. v. o. s. q. u. e. p. o. t. e. n. t. e. s.
I. u. s. t. o. r. u. m. e. t. p. l. e. b. e. s. q. u. i. n. c. a. e. l. i. s. t. i. t. i. s. a. r. c. e.
P. l. a. l. i. t. e. a. m. e. n. a. l. l. e. l. u. i. a. p. e. r. f. a. c. t. u. l. a. c. h. r. i. s. t. o.

Sic ergo laus illa quam scōr uox mēlis creditur pētuo deo cantare sē crūis isēpti mutatur figuram illā
 uidelicet et amen quam iohēs aplūs et ewāgēlīstā iapōkalīptī sūbīt post interfectionē et dīuersionē
 meretricis magnē que seducebat omnes gentes in fornicationē suā et cum qua reges fornicati sūnt se au-
 disse uocem turbarū multarū deuote mēlo cōmisse et sepius iterasse. Ita enim ibi scriptum est. Post hēc au-
 diui uocem quasi uocem magnā turbarū mēlo dicentium. Alleluia. Laus et glā et uirtus deo nostro multa
 est quia ueni et iusta iudicia eius sūnt quia iudicauit demeretricē magna que corrupit finem inprostituta
 ne suā et iudicauit sanguinē seruorū de manibus eius et iter dixerunt alleluia. et fumus eius ascendit
 in secula sēlor et ceciderunt seniores. xxiij. et quatuor animalia et adorauit deum sedentem sup thronū
 dicentes amen. Alleluia et uox de throno exiit dicens. Laudate dīctē deo nrō omnes scī eius et qui timeas
 eum pusilli et magni et audiui quasi uocem tube multe et sicut uocem aquarū multarū et sicut uocem tonan-
 orū magnorū dicentium alleluia quoniam regnauit dominus deus nr̄ omnipotens gaudeam⁹ et exultemus et
 deamus gloriā nomini eius quoniam uenerunt nuptie agni et uxor eius parauit se et datum est illi byssinum ut coopia
 splēdēns candidum byssinum enim iustificaciones sūnt scōr et rel. Hēc enim omnia licet predicta sūnt defuturo post byssini
 resurrectionem tamen ea iam nunc ex parte carnis ecclīa spē iam salua facta. Tunc autē perfecte cum discessio fac-
 ta fuerit et cum aperius uindicta post uniuersale ergo iudiciū dñi separabunt penitus oēs adhedis et ibunt
 in sup̄licium etiam iusti autem uiuant etiam nunc quidem sanctos anime post mortem in paradysum uadunt
 et impiorū impemam dominū manifestate in paupere et diuite sed corpa finem mūdi expectant et dantur nunc
 iustis singule stole albe cum in ammiab⁹ suis requiem perapiunt etiam. Tunc autē dabunt⁹ bñe stole quando
 corpa eorū immortalitate dedita simul cum ammiabus regnū accipient sempiternū. Supra ergo tunc uere
 apperebunt agni cum tota ecclīa domino in iherusalē regni celestis locabitur et tunc pfecte illud sequēta
 buntur canticum quando totius ecclīe gaudium erit pfectum. Hēc ergo duo liba ebraica id est alleluia et amē
 cum interpretari queant. Nam alleluia. Laudate dominū interpretatur. Amen quoq; in fidem sine ueritate
 transfertur propter reuerentiā tamen sanctitatis pma illis lingue seruatur auctoritas atq; alleluia mdo
 minus diebus totaq; quinquagesime tempore propter spem resurrectionis que mdomum est laude futura
 continue canit ecclīa amen uero propter impetrandam eandem ppetuam uitam immo omne bonū quod impre-
 senti sine in futuro ad dominū optat accipere ad sacerdotis deprecationem seu benedictionē rite deuotū respō-
 det fidelium. Apte ergo conuenit sancte mīa harum dictionum dispositio quia ppiam omnium rerum in laudem
 domini adiuuata est confessio angelorum adimpletur numerus celestis angelorū exatus sanctos congregatur
 populus et tunc eis uite conceditur aditus et uetusta dissoluitur maledictio quia noua conditur benedictio
 unde in mēorato libro. xxiij. seniores et mī. animalia. agno recantabant canticum nomē dicentes dignus
 es dñe deus accipere librum et aperire signacula eius quoniam amissus est et redemisti nos deo in sang-
 ue tuo ex omni tribu et lingua et populo et natione et fecisti nos deo nrō regnum et sacerdotes et reg-
 nabunt sup tiam. Et uidi et audiui uocem angelorū multorū martirū throni et ammiabū et senorū et erat
 numerus eorū milia milia dicentium uoce magna. Dignus est agnus qui occisus est accipere uirtutē et di-
 uinitatē et sapiētiā et fortitudinē et honore et gloriā et benedictionem et omne creaturā que in
 celo est et sup tiam et sūm et que sūnt in mari et que in eo omnes audiui dicentes sedenti in throno
 et agno. Cōdūm et honore et glā et potestas in secula seculor et. mī. quatuor animalia dicebant amē.
 Est autē usus hīc in alleluia scriptus et pseriem litterarum eiusdem dictionis ita legendus. Cruce etiam
et es. laus unius marce polorum. Amen quoq; mī. litteris suis quatuor cornua crūis pmiū
 incipit alleluia octo complenda.

Er go. pro phe ta rum be ne te. cer uer. fa me u. ho no rat.
pra e di cat. ex al tat. re s quat. tu a. fac ta. fu tu ra.
In spi rat. a. lac ro tu n. pl ebs. qo d. pro tu li to re.
Spi ri tus. et. sanc tus. i. li s. man da uer at. in tus.
Om ni a. cum. cri stum. re pa ra re. lo quun tur. et. in te.
Con fi xum. do mi num. con ce de re. re gna. be ni qui s.
Dauid. per fo las. i. l. v. hi. c. pal mas. que. pe de c que.
Di xe rat. at ge. ci bo. fel ra dr. et. po cu lo. ac et um.
De que. tu o. li gno. re ge ma s. se ri. t. om ni bus. i. pl um.
Huic. puer o. hu meri s. t. s. f. ci. m. pe ri u. or at. e. l. a. y. a. s.
Cor pus. pe r. cul. lum. ma nu. u. me. et. e. n. su. mo. re. be at o.
Con sp ut a. m. fa ci. m. pe ri. u. en. den. s. fu. nu. se. t. a. l. t. u. m.
At que. le uat a. m. ad. te. di. sc. pe. r. lo. s. cu. re. re. i. l. r. a. he. l.
Hy e. re. m. ya. s. ag. nu. m. de. s. cr. i. bi. t. ce. u. ho. lo. ca. u. l. t. u. m.
Ad tr act u. m. si. ne. uo. ce. p. i. u. m. li. g. na. que. ci. ba. n. du. m.
Hy e. z. e. ch. i. e. l. ce. r. ni. t. u. i. s. u. t. a. u. g. ra. m. ma. te. l. i. g. na. a.
Erue. re. pl. e. be. ma. c. q. s. cr. u. i. s. du. ce. n. t. i. s. ad. i. u. s. ta. r.
Si. c. tu. l. an. c. ta. l. a. l. u. s. u. i. r. t. u. s. e. s. vi. l. a. p. ro. ph. e. t. i. s.
Es. pl. a. ci. ra. su. pe. ri. s. cr. u. x. hu. i. c. e. s. na. u. i. t. a. m. u. n. d. o.
Pa. m. da. ni. e. l. cr. i. s. tu. m. di. x. i. t. hi. c. pl. e. be. a. bi. ni. qu. a.
mul. ta. n. du. m. et. fi. ne. m. de. h. i. n. c. no. x. i. a. to. ta. te. ne. re.
O. f. e. e. l. a. l. u. a. n. du. m. po. pul. u. m. mor. ti. s. qu. o. que. mor. te.
pra e di cat. at ge. i. o. he. l. i. l. a. p. ra e di xe rat. ho. ra.
Et. co. le. m. et. ste. l. las. lu. c. e. m. non. fu. nde. re. te. r. r. i. s.
No. ci. de. m. et. in. fa. u. l. ta. f. e. s. t. a. p. ra e di xe rat. a. mo. s.
A. u. di. a. si. u. l. si. di. a. si. o. na. s. qu. o. que. fu. ne. ra. fi. n. x. i. t.
My. o. ha. de. r. mo. n. te. m. na. u. m. u. n. c. i. a. t. u. l. c. r. i. q. qui. d. s. i. t.
Cor. nu. a. l. an. c. ta. cr. u. ci. s. a. m. ba. cu. m. p. ra e di cat. o. re.
So. fo. ni. a. s. que. di. e. m. du. du. m. do. mi. n. ra. u. di. t. a. ma. ra. m.
Ag. ge. u. s. hi. n. c. ge. po. lo. s. a. i. x. i. t. te. r. ra. m. que. mo. ue. r. t.
A. r. ch. a. ri. a. s. i. e. l. u. m. re. no. t. at. p. e. r. s. o. r. di. da. ue. l. t. i. s.
Pl. a. ga. s. i. n. ma. ni. bus. fi. x. a. s. pl. a. n. g. e. re. que. m. u. l. t. a. s.
Ma. l. a. c. hi. a. s. ce. r. ni. t. lu. m. m. do. mi. na. re. p. e. r. o. r. be. m.
A. r. de. n. ti. que. ro. go. m. u. n. d. u. m. et. lu. da. re. mi. ni. s. t. r. o. s.
Ha. ec. tu. a. fac. ta. p. ro. b. re. n. di. ce. b. an. t. o. re. p. ri. o. re. s.
Crux. a. l. ma. p. a. te. s. ha. e. ce. di. di. ta. u. c. to. r. i. n. h. i. s. que.
Tu. pi. a. co. m. p. le. r. a. s. ha. e. ce. do. m. ni. a. p. a. s. c. i. o. c. h. r. i. s. t. i.

Nunc quippe pagina libuit testamēta quedā rephari dictis congregare que de passione xpi pphata sunt et ad solē annis gliam pingerent
per hanc multa inueniri possunt tam ppter opusculi breuitatē anō oīa denotari nō potuerūt. **S**ed ea tūc inuenerim⁹ que dictam annis in
mētē uenerunt et querēte finibus inueniri poterūt. **D**avid ergo ppha at psalmista multa humiliter hīc testamēta hūc demodo passionis dñi
calat⁹ in psalmis. xxi. de ex persona. **F**oderunt man⁹ meas et pedes meos diuenerunt oīa ossa mea. **I**psi v⁹ cōsiderauit et conspexit me di
uenerunt s̄ uestimēta mea et sup uestem meā miser. **S**orte. **E**t ut in psalmo. lxxv. **E**t detest⁹ inquit testamēta mea fel et ista mea potauerunt
me aceto et quod iliguo passurus esset in psalmo. c. **E**stendit dñs. **C**ōmoueat⁹ a facie ei⁹ uniuersat⁹ dñte in aequilib⁹ dñs regnauit alig
no et reliq. **E**layas quoq. hūc ait. **P**uulus enī natus ē nobis et factus est pnapari sup humeros eius et reliq. **E**t ut idie illa erit. **F**ili⁹ d
radix iesse qui stat insigni pphor ipm gentes deprecabunt⁹ et erit sepulchre eius glisum et paula p. **E**leuabit inquit signū in aequilib⁹ et cō
gregabit pphos isrl et dispersos iuda colliget. a. m. plagis tūc et reliq. **E**t ut dñs posuit in eo iniquitatē omnium mīu oblat⁹ ē q
pē noluit et nō aperuit os suum. **S**icut quis ad oculum ducitur et quasi agnus corā tendente se obmutescit et nō apert os
suum. **E**t item ex persona dñi dicit **C**orpus meū pparentib⁹ et genas meas uellentib⁹. **S**anem meam n̄ aut abirepantib⁹ et cōspuentib⁹
tūc et reliq. et iterū. **E**xponit man⁹ meas tota die ad pplm incredulū q̄ gradit⁹ in uia nō bona p cogitationes suas. **H**ieremias aut
ex persona dñi dicit. **E**go quasi agnus mansuet⁹ qui portatur ad uictimā et nō cognoui quod cogitauerunt s̄ me cōsilia dīctes. **A**ut
tam⁹ lignū ipanē ei⁹ et eradami⁹ eum de terra uiuentiū et nom ei⁹ nō mēaret ampl⁹. **E**t item. **S**pūs inquit oris nrī ē dñs cap⁹ ē ipāis
nrīs. **H**ieremias ḡ signatū tūc isignū. **T**utere expressit dicens. **E**t dixit adiutori qui indutus erat lineis. **T**ūc pmedit⁹ amicitie in medio isrl
et signa thau sup frontes uiuor genitū et dolentū s̄ tūc abhominatib⁹ que sunt in medio eius et reliq. **E**lonū illū pastore expmēs q̄ posuit
animā suā pomb⁹ suis. **A**ut hēc dicit dñs. **E**cce ego ipē requirā oues meas et uisitabo eas sicut uisitabo pastor gregē suū in die quanta fuit in
medio omnium s̄ dissipatas sicut uisitabo oues meas et liberabo eas de manib⁹ longis iniquib⁹. **D**ilexerunt idie mībris et caligis et educa eas pphs et
congregabo eas de tūc et inducam eas in terram suā et pascā eas in montib⁹ isrl et paula post ego inquit pascā oues meas et eis ambare
suā dicit dñs. **Q**uod pperat requirā et qd abiectionem tūc reducā et qd factū erat alligat⁹ et qd isrl erat cōsolat⁹ et qd pūgue s̄ forte custo
diam et pascā illas in iudicio. **D**aniel uero certissim⁹ conuenerunt tūc in iudicio dñi et redēpantē mīu fidelit⁹ inuenerunt anglo. s̄ hoc
reuelante. **E**ptuaginta inquit ebdomade abrenuntate sunt sup pplm tūc et sup vltimū scām tuam ut consumetur preuacitatio et finē
ampliat pām et deleatur iniquitas et ad ducatur in istam sempiterna ut impleat⁹ mīa et ppheres et inuenerunt sancti scām. **S**icut ergo et
animadūte abiectione. **S**ermonis ut iterum reedificet⁹ isrl usq. ad xpm dūc ebdomade vii. et hēc erūt et paula p submūxit ita
et post ebdomada lxx. occidet xpus et nō erit eius et ciuitatē et scāriū dissipabit pplis cum dūc uenturo et ut ostenderet
illam ebdomada amox excellere oris in qua xpus ewāgelin predicauit et miracula fecit in qua et passus est et resurrexit amor
tūc. **S**ecundum locutus aut confirmabit aut pactum multis ebdomada una et in iudicio ebdomada defiet hostia et sacrificiū et in tēplo erit
abhominatio desolatio et usq. ad cōsummatōem et finē pgenerabit desolatio. **O**lee quippe deuotione gentiū et cōdunatione eadē pēpū cōgre
gate manifestasse pūcat et erit inquit illos ubi dñs nō pphs nō uos dicit eis filii dñi uiuentis et cōgregabūt filii iuda et filii isrl ppter et po
nēt sibi met caput vñ et reliq. et de repagone mī abieris mortisq. in inferno pūssione dñi cedent dicens. **D**e manu mortis libe
to eos et de morte redunā eos ero mors tua omnis ero mors tua omnis inferni. **I**ohannē hōi dñe passionis et saluacionē fidelū demonstrat
ita dicens. **S**ol et luna obtenebunt te s̄ et stelle retrahēt lūm suū et dñs desol⁹ erit et dñs dabit uocē suā et inuenerunt cel⁹ et tūc et dñs
spēs populi sui et fortitudo filior isrl et factus quod ego dñs dñs nr habitas in mōte scō meo et erit isrl scā et alieni nō tūcibūt pcam ampl⁹
et rel. **H**ūc et amox ait. **E**t erit in die illa dicit dñs. **Q**uod sal meridie et tenebre s̄ facia tūc idie lūm et ciuitatē festiuitates uias illud et oīa scāci mīa pphat
tūc et rel. et paula post tūc die illa inquit suscitabo tabernaculū dñi qd tēderat reedificabo apturas muror et ea q̄ conuerūt isrl in iudicio et c. **E**bdias aut dolos uide
re cōm dñm expūlit edicens saluacionē omīs inquit uiri federis tūc illuserūt et inuenerunt adūst te uiri pacis tue et qui cōmedēt tēu ponent
insidias sup te et rel. et paula p in mōte inquit hō erit saluatio et erit scā et possidebit dom⁹ iacob eos qui se possiderūt et ut sūmē alenētq. sal
uatores in mōte s̄ pon in iudicio mōte elam et erit dñs regnū. **I**ohē quoq. pphie dñs ipē ostendit dicens. **S**icut sicut ionas inuenit cet fbus dieb⁹
et tūc noctib⁹ ita erit filius hōis in mōte tēre. **A**ndia quoq. cōuentū pplm ad xpm pūcat ipm xpm mōte dñi et dūc ostendit. **I**unonilla inquit dicit
tūc mōs dom⁹ dñi in iudicio mōnū et s̄ lūm sup colles et fluent ad eum ppl et pperabunt gentes multe et dūc. **I**emte ascendam⁹ ad mō
tē dñi et ad domū dei iacob et docebit uos deus suus et abulabim⁹ isrl et rel. **I**te et in bethlehe enūcia pūlus es in iudicio iuda exte
rū egredietur dux q̄ sit dñs isrl egredietur eius ab iudicio ad iudicio et tūc. **A**uū si ultorē dñm predicat in iudicio et bonū pphs et amox.
Ds inquit emulatoz est et ulascens dñs et hōis sūmē ulascens dñs in iudicio sūmē dñs pphs et magn⁹ formidit⁹ et c. **E**t ut pphat
ostendit aut bonus dñs et confortis dñe tūc lūm et scā s̄ pphat in iudicio. **A**uū lūm et scā s̄ pphat in iudicio. **A**uū lūm et scā s̄ pphat in iudicio. **A**uū lūm et scā s̄ pphat in iudicio.
Ite et in bethlehe enūcia pūlus es in iudicio iuda exte
rū egredietur dux q̄ sit dñs isrl egredietur eius ab iudicio ad iudicio et tūc. **A**uū si ultorē dñm predicat in iudicio et bonū pphs et amox.
Ds inquit emulatoz est et ulascens dñs et hōis sūmē ulascens dñs in iudicio sūmē dñs pphs et magn⁹ formidit⁹ et c. **E**t ut pphat
ostendit aut bonus dñs et confortis dñe tūc lūm et scā s̄ pphat in iudicio. **A**uū lūm et scā s̄ pphat in iudicio. **A**uū lūm et scā s̄ pphat in iudicio.
Ite et in bethlehe enūcia pūlus es in iudicio iuda exte
rū egredietur dux q̄ sit dñs isrl egredietur eius ab iudicio ad iudicio et tūc. **A**uū si ultorē dñm predicat in iudicio et bonū pphs et amox.
Ds inquit emulatoz est et ulascens dñs et hōis sūmē ulascens dñs in iudicio sūmē dñs pphs et magn⁹ formidit⁹ et c. **E**t ut pphat
ostendit aut bonus dñs et confortis dñe tūc lūm et scā s̄ pphat in iudicio. **A**uū lūm et scā s̄ pphat in iudicio. **A**uū lūm et scā s̄ pphat in iudicio.
Ite et in bethlehe enūcia pūlus es in iudicio iuda exte
rū egredietur dux q̄ sit dñs isrl egredietur eius ab iudicio ad iudicio et tūc. **A**uū si ultorē dñm predicat in iudicio et bonū pphs et amox.
Ds inquit emulatoz est et ulascens dñs et hōis sūmē ulascens dñs in iudicio sūmē dñs pphs et magn⁹ formidit⁹ et c. **E**t ut pphat
ostendit aut bonus dñs et confortis dñe tūc lūm et scā s̄ pphat in iudicio. **A**uū lūm et scā s̄ pphat in iudicio. **A**uū lūm et scā s̄ pphat in iudicio.
Ite et in bethlehe enūcia pūlus es in iudicio iuda exte
rū egredietur dux q̄ sit dñs isrl egredietur eius ab iudicio ad iudicio et tūc. **A**uū si ultorē dñm predicat in iudicio et bonū pphs et amox.
Ds inquit emulatoz est et ulascens dñs et hōis sūmē ulascens dñs in iudicio sūmē dñs pphs et magn⁹ formidit⁹ et c. **E**t ut pphat
ostendit aut bonus dñs et confortis dñe tūc lūm et scā s̄ pphat in iudicio. **A**uū lūm et scā s̄ pphat in iudicio. **A**uū lūm et scā s̄ pphat in iudicio.
Ite et in bethlehe enūcia pūlus es in iudicio iuda exte
rū egredietur dux q̄ sit dñs isrl egredietur eius ab iudicio ad iudicio et tūc. **A**uū si ultorē dñm predicat in iudicio et bonū pphs et amox.
Ds inquit emulatoz est et ulascens dñs et hōis sūmē ulascens dñs in iudicio sūmē dñs pphs et magn⁹ formidit⁹ et c. **E**t ut pphat
ostendit aut bonus dñs et confortis dñe tūc lūm et scā s̄ pphat in iudicio. **A**uū lūm et scā s̄ pphat in iudicio. **A**uū lūm et sc

Re. mi. u. s. er. go. tu. a. cu. t. o. di. t. i. ur. a. ca. ra. c. te. r.
Bi. te. nu. i. te. s. ta. me. n. t. i. et. pi. a. mu. ne. va. pa. n. di. t.
Qu. a. de. u. s. al. tu. s. ho. mo. d. i. u. r. u. s. de. t. u. l. i. t. or. bi.
Per. te. cr. u. x. fa. c. ra. vo. t. o. ve. ne. ra. nda. fre. q. u. e. n. t. i.
Pro. mi. s. u. m. com. p. len. s. e. t. v. t. ra. x. do. g. ma. ta. va. tu. m.
Se. do. mi. u. m. te. s. ta. n. s. l. e. g. i. s. ve. t. e. ri. s. qu. o. u. a. e. q.
Qui. ge. mi. u. m. mu. n. do. pa. t. e. u. er. b. o. fec. i. t. a. b. y. s. u. m.
No. s. hy. la. ra. ta. c. tu. s. fa. c. i. a. n. s. vo. t. o. an. t. e. ri. o. res.
Qui. s. o. l. a. ba. tu. r. ve. ra. x. b. o. n. u. s. o. m. n. i. b. u. s. a. e. q. u. u. s.
Unde. ge. a. po. s. to. li. c. u. s. i. u. l. te. pe. r. fa. mi. na. b. i. da.
Al. ma. tro. pa. e. a. tu. a. s. er. m. o. cr. u. x. la. u. da. t. v. b. i. que.
Pri. n. ce. ps. or. be. lo. na. t. e. ri. mo. p. e. c. to. re. pe. t. r. u. s.
Tal. i. ter. e. n. la. u. des. fa. t. u. p. i. u. s. op. ti. me. di. c. e. n. s.
Est. fr. a. t. res. ch. ri. s. t. i. p. r. o. u. o. b. i. s. s. t. i. p. i. t. e. p. a. s. c. e.
Exe. m. p. l. u. m. tra. de. n. s. c. l. a. r. u. m. ve. s. t. i. g. i. a. go. d. u. o. s.
Ei. u. s. pe. r. ga. t. i. s. cui. u. s. t. a. c. ra. v. u. l. u. e. ra. s. a. n. a. n. t.
Hi. n. c. t. re. d. o. ac. c. i. p. i. a. t. o. r. a. n. t. i. s. fa. mi. na. i. e. l. u. s.
Si. d. o. n. i. f. u. c. e. i. e. s. t. i. h. o. n. o. r. a. r. e. m. i. b. i. t. e. r. o. d. i. s.
Ip. s. e. qui. a. mi. t. i. s. no. u. s. o. r. d. e. n. t. mu. ne. ra. h. a. e. c. e. r.
Al. t. i. a. co. b. u. s. h. i. n. c. u. o. s. h. o. r. ta. t. u. r. fa. mi. ne. pu. ro.
Exe. m. p. l. u. m. po. n. e. n. s. ch. ri. s. t. u. m. de. f. i. ne. la. bo. ru. m.
Hi. n. c. q. u. o. n. e. t. s. c. ri. b. e. n. s. al. t. e. du. x. o. re. i. o. h. a. n. n. e. s.
Cal. t. u. s. a. mo. r. ma. ne. a. t. e. t. lo. b. ri. a. u. o. t. a. s. e. re. n. e. t.
I. e. l. u. s. u. t. e. s. t. p. a. s. c. u. s. d. u. o. t. e. p. r. o. p. t. e. ra. mo. re. m.
Si. c. u. o. s. me. n. t. e. p. i. a. lo. c. i. o. p. a. t. i. a. mu. r. a. mo. re. h. i. c.
I. e. l. u. m. pe. r. t. y. p. i. cu. m. p. i. e. v. e. ru. m. p. l. a. l. l. i. t. i. e. l. u. m.
I. u. d. a. s. du. c. to. r. e. m. e. t. p. e. s. s. u. m. f. i. d. i. s. e. t. i. n. i. q. u. i. s.
P. a. u. x. i. l. l. u. m. h. a. u. d. p. a. u. l. u. s. o. r. a. u. i. t. t. e. me. t. i. n. o. r. e.
Cr. u. x. fa. c. ra. cu. m. d. i. x. i. t. s. e. i. a. m. ne. s. c. i. re. lo. q. u. i. a. m.
Te. s. ti. f. i. c. a. n. e. c. la. u. de. m. s. c. i. re. d. a. re. fa. u. c. i. b. u. l. l. a. m.
In. t. a. e. l. i. s. t. e. r. r. i. s. ma. g. n. u. m. p. e. r. t. a. r. t. a. ra. n. o. m. e. n.
Te. p. r. o. p. t. e. r. c. ri. s. t. i. s. p. o. n. d. e. t. fa. t. u. r. i. t. e. va. l. e. re.
Si. c. e. t. a. po. s. to. li. c. i. la. u. d. a. t. co. n. c. o. r. d. i. t. e. r. o. r. d. o.
Ha. t. i. b. u. s. an. t. i. q. u. i. s. co. n. i. u. n. g. i. s. c. u. n. c. t. a. ra. p. i. u. a.
P. a. s. c. i. o. s. a. n. c. t. a. p. i. e. i. e. s. n. p. e. r. s. a. e. cu. l. a. c. ri. s. t. i.

Non autem testamenti tam copiosa sunt exempla scriptorū de salutem dñi nři passionē et rīne ut nō facile detanta
multitudine quis testimoniā eundemora excerpere queat q̄ que potissimū eligat nesciat cum tot sint qđ univērsi libelli
congregari nequeant et omnia tante dignitatis ut que manifestiora de his sint et pbatoria nō p̄a digne estima
re p̄sint. Sed sicut de iurē testamento. i. de p̄p̄ia lib̄s aliqua excerpimus que p̄lagio future et nō dñi complete
passionis dñi essent ita et ex nouo ea tñi excerpamus que ad sēc trinis magnificentiā et laudē predicandā con
ueniant et que ad honoratē creatoris et mīam redemptoris nris p̄uā libratione glificandā p̄tineant. Ea em̄ que illi
p̄dixerant futurum isti p̄dicant fā atq̄ completa. Abūq̄ enim testamento sēc auias predicari ouent actus q̄ nūq̄
dispensator et mediator est xp̄us. Ip̄e ergo qui multisibilib̄ p̄m̄p̄natiōe sp̄is sui p̄ph̄as mentes regebat insibile cor
assumens ubi et exemplis ap̄los docebat. qui per patarchas p̄lo suo salutem et uitā p̄misit q̄e homo factus p̄uā
as sue potenciā p̄missionē compleuit. Qui dixit per p̄ph̄am. Confortate manus dissolutas et genua debilia ro
borate. Diate pusillanimis confortamini. nolite timere ecce d̄s nři ulionē adducet retributionis d̄s ip̄e ueniet et
saluabit nos. Tunc ap̄ient oculi eorum et aures surdorum patebunt. Tunc saluet sicut cernis claudus et apta erit lingua
mutorum et rel. Ip̄e p̄p̄m iam factum ostendit cum d̄ apostol̄ petrus. Nos scitis uiri fr̄es qđ fām est p̄m̄p̄sam iudeam
Inapientis enim agalileā p̄ baptismū quod p̄dicauit ioh̄ ihm anazareth qui uixit cum d̄s sp̄u. scō et uitate qui p̄t̄sunt
benefacendo et sanando omnes op̄illos ad galatolā qm̄ d̄s erat cum illo et nos testes sumus om̄i que fecit in regione iude
arum et r̄hu quem occiderunt suspendentes in ligno hunc d̄s suscitauit t̄ia die et dedit eum manifestū fieri nō om̄i po
pulo sed testib̄ p̄ordinatis a deo nobis qui mandauimus et bibim̄ cū illo postquā resurrexit amictus et p̄cepit nobis
predicare et testificari q̄ ip̄e est qui constitutus est a deo iudex uiuorū et mortuorū hunc omnes p̄ph̄e testimoniū p̄hibent re
missionē p̄torū atq̄e p̄uonē em̄s omnes qui credunt in eum. Tale quid et in ep̄stola sua idem petrus ait. xp̄us semel
p̄p̄tis nris mortuus ē multis p̄m̄p̄tis ut nos offerret deo mortificatus quidē carne uiuificatus aut sp̄u. Et itē xp̄us in
q̄t pass̄ est p̄uonobis uobis relinquens exemplū ut sequamini em̄s uestigia et paulo p̄ s̄m̄p̄it. Timebat aut̄ iudicau
tū in iuste quia p̄tā n̄a ip̄e p̄tulit in corp̄e suo sup̄ linguā ut p̄tis mortui iusticie uiuerem̄ carnis luore sanati esis.
Iacobus quoq̄ fr̄ dñi ad idem exemplum nos hortat̄ dicens. Exemplū atq̄e fr̄es laboris et p̄uacientie p̄ph̄e qui locuti
sunt in nomine dñi nři ih̄u xp̄i. Ecce h̄s sumus qui sustinuerūt sufferentia. ioh̄ audistis et finē dñi in distis quom̄p̄tore
dñs et miserator et ioh̄es ap̄lis confidentiā cernia em̄s nobis tribuit dicens. filioi mei hec scribo ū nō petens s̄ et siḡs. uolū
petam̄ aduocatū habem̄ ap̄m̄ p̄m̄ ihm xp̄m̄ iustum et q̄e est p̄uacientia p̄tis nris nō p̄uacientia aut tñi sed eā p̄uac
m̄i. Et itē in hoc cognouim̄ caritatē dei qm̄ ille p̄uaciam suā posuit et nos deb̄ p̄f̄b̄ animas ponē. Iudas
aut̄ ap̄lis et fr̄ iacobi sub exemplo iesu successoris moysi demonstrauit ihm xp̄m̄ eduxisse nos p̄uacē de iudea in egypto
. i. de potestate tenebrarū et in credulos p̄didisse ita dicens. Cōmouere aut̄ nos uola facientes semel om̄ia q̄ iesus p̄p̄m
de iudea egypti saluans. seruans eos qui nō crediderūt p̄didit. Angelos ū q̄ nō seruauerūt suū p̄uaciatū sed dereliquerūt
suum domaliū mundiciū magni diei uniuersis et̄is sub caligine reseruauit. Ap̄lis ū paulus et doctor gentiū qui no
uissim̄ om̄i ap̄lorū ē in uocatione sed p̄l̄ om̄ib̄ laborauit tam multiplex est in locutione sua cōmendans nob̄ et passi
onem et rīnē et redēptionē p̄sanguinē em̄s et d̄uacionē em̄s in celis et in tris ut pene totus in hoc uer̄et̄. s̄ quia ab hac
laude excipi nō oportet q̄ eā om̄ib̄ pl̄um de ea s̄p̄it et tūm itone ē illa ut nō facile in breui cōstrungi possit reus
p̄uacissis ea tñi que de iudea p̄uaciat̄ usurpauit ponamus testimoniā. Dicit ergo ad Cor. non em̄ misit me xp̄us baptizare
sed euāgelizare nō in sapientia ubi ut n̄ euaciet̄ crux ē. Ioh̄. n. tris p̄uacitib̄ quidē saluata est h̄s aut̄ q̄ salui sunt. i. nob̄ uisus dei ē
et rel. Et itē. p̄. a. iudica me alq̄e m̄t uos scire n̄ ē ihm et h̄uc crucifixū. Itē ad galat̄as ait. Ap̄m̄ aut̄ absit gl̄. n̄ m̄. d. n. r. ē. p̄. in
m. n. ē et ego in. Itē ad eph̄esios. ip̄e ē pax n̄a qui fecit utq̄z unū et mediū p̄uacem saluens in ungue in carne sua legē mandatorū
deuacis euacuans ut duos condat in semetip̄m̄ in unū hominē faciens pacē ut rēuaciat amicos in uno corp̄e deo p̄uacē it̄f̄acēs in unū
in semetip̄s et rel. Itē ad philip̄enses. h̄uaciat inq̄t semetip̄m̄ ē f̄us obediēs usq̄ ad mortē. n. a. r. p̄t̄ qđ et d̄s illū ex. et d. illū. n. qđ ē sup̄ om̄e
n. ut in uacē ih̄u. g. f. r. t. et in h̄oc et ois l. uis. q̄ d̄. ih̄s ē. in gl̄ia ē dei p̄tis. Itē ad col̄osenses in aiestatē ē p̄dicans. ait inq̄a con
dita sunt in uisib̄ in celis et in tris in uisib̄ et in uisib̄ sine throni sine d̄uaciones sine p̄uaciatū sine potestates om̄ia p̄p̄m et in
ip̄a d̄m̄ sūt et ip̄e ē aut̄ om̄s et om̄ia ip̄o constant et ip̄e caput corp̄is eccl̄ie q̄ ē p̄uaciatū p̄uacit̄ ex mortuis ut sit ioh̄m̄ q̄ p̄
manū tenēs q̄ ip̄o complacuit om̄e plenitudinē diuinitatis habitare et p̄uacem rēuaciatē q̄a ip̄o p̄uacit̄ p̄sanguenū
auas et̄ siq̄ in tris siq̄ in celis sūt. Et itē dicit in ep̄stola eadē d̄m̄as nobis om̄ia delicta delens qđ adūsum nos erit cyrographū
deuacē qđ erat cōt̄m̄ū nob̄ et ip̄m̄ talit̄ deuacē affigens illud om̄a expoliatus p̄uaciatū et potestates duxit cōf̄it̄ palā
tūm̄p̄ans eos in semetip̄o et in ap̄ocalyp̄si quoq̄ pene laudes omnes et om̄ia tantū que ies̄ s̄ ap̄assionis ē gl̄iam et gr̄am
redēptionis n̄e p̄uacandā cōueniūt cū de agno om̄is qui in medio throni est s̄ep̄ ip̄e liber cōm̄doret. s̄ de his testimoniū h̄ic
aliqua ponē nō necessariū iudicamus q̄ in celis laas h̄m̄ libri n̄ p̄uacē iserum. s̄ ut aut̄ duo uisib̄ h̄ic herem̄ is̄c an
as ymagine eisdem litteris cōs̄p̄i quorū p̄a qui in longitudine auas s̄p̄is ē h̄ic. **Si dote tibi menta s̄ona h̄is te iesus in**
nodis. H̄ic aut̄ si eisdem litteris relegatur idest a fine usq̄ ad m̄iū em̄s facit h̄m̄c uisum qui in uisib̄ auas s̄p̄is ē
tūm̄te. Si uisus ei et si honos artem ibit et odit. Qm̄ p̄ealdem litteris relectus redit in p̄orem eum saluet
qui in longitudine auas est.

Omnipotens virtus. mar est as. alta. lab a ot h
 Excelsus. domi nus. virtutum. summe. crea tor.
 Formator. mundi. homi num. tu. uere. re. demp tor.
 Tu me. al. laus. uir. tu. gl. or. i. ac. un. ct. a. sal. u. que.
 Tu re. x. tu. do. ct. or. tu. es. re. ct. or. ca. re. ma. gi. ster.
 Tu pa. st. or. pa. st. ens. pr. o. te. ct. or. v. tr. us. qui. lis.
 Per. ci. o. tu. ge. me. a. sanc. te. sal. u. a. tor. et. a. uc. tor.
 Dur. vi. al. u. x. vi. ta. me. re. s. ho. na. i. a. u. a. re. gn. es.
 Hor. ce. n. sus. uer. bum. vi. tu. tum. la. et. a. pro. pa. go.
 Ad. te. di. re. x. et. cum. ul. a. ns. nu. nc. di. ri. go. uer. ba.
 Me. ns. me. a. te. lo. qui. tur. m. en. ti. s. in. te. n. ci. o. t. o. t. a.
 Qui. c. qui. d. lin. gua. ma. n. u. s. o. ra. t. et. bu. ca. be. a. te.
 Cor. hu. mil. eet. uir. ta. u. s. t. a. sac. ra. ta. uol. un. tas.
 Om. ni. a. te. la. u. da. ut. et. c. ant. ant. cri. st. e. se. re. ne.
 Nam. q. ego. te. do. mi. nu. m. p. r. o. u. ns. et. la. et. us. a. do. ro.
 Et. q. e. cr. u. ci. de. mi. se. tu. a. e. hi. nc. di. co. sal. u. t. a. ns.
 Spe. m. a. r. o. t. e. r. a. m. u. s. a. e. a. m. a. r. a. l. u. m. a. t. e. o. r. a. hi. nc.
 Hoc. me. us. est. ar. dor. cl. a. rus. hoc. i. g. ni. s. a. mo. ri. s.
 Hoc. me. a. me. ns. po. sci. t. p. ri. mu. m. hoc. t. a. me. n. et. o. ra.
 Hoc. si. ti. s. est. a. ni. mi. m. a. n. d. e. n. d. i. ma. g. na. cu. pi. do.
 Et. me. t. u. p. i. e. s. u. s. ci. pi. a. b. o. ne. cr. i. st. e. pe. ra. ra. m.
 Obl. a. tu. m. fa. mu. lu. m. q. o. d. u. i. c. ti. ma. si. m. tu. a. i. e. s. u. s.
 Hos. ti. a. q. o. d. tu. a. si. m. me. m. et. cr. u. ci. fi. xi. o. t. o. t. u. m.
 I. a. m. tu. a. co. n. su. ma. t. et. p. a. s. si. o. mi. ti. ge. t. a. e. s. tu. m.
 Car. na. le. m. vi. ci. a. co. n. f. u. ri. ng. at. de. p. ri. me. t. i. ra. m.
 Re. fre. ne. t. lin. gua. m. p. i. e. t. a. ti. s. uer. ba. re. po. nat.
 Me. n. te. m. pa. ci. fi. ce. t. vi. e. a. m. de. du. cat. ho. ne. s. ta. m.
 Nam. q. uet. u. s. qu. an. do. t. o. f. ul. ge. s. ce. t. o. l. y. m. po.
 I. g. ne. us. a. d. uen. tu. s. to. r. e. bi. t. et. ar. do. ri. u. i. q. o. s.
 Tem. pe. s. ta. s. t. ri. d. e. t. c. o. r. nu. i. a. m. mu. gi. t. et. o. r. be.
 Ant. e. ap. pa. re. bi. t. qu. an. do. cr. u. ci. s. a. er. e. s. i. g. nu. m.
 Tu. m. ro. go. me. er. i. pi. a. t. fla. mi. s. u. l. t. ri. ri. bi. p. l. a.
 At. q. e. po. e. t. a. ma. g. ni. p. ro. p. ri. u. m. de. fen. dat. a. bi. ra.
 Qui. ca. no. i. ure. ca. na. m. h. u. s. uer. si. bus. o. re.
 Cor. de. ma. nu. se. m. pe. r. do. mo. ra. bi. le. ca. n. tu.
 Quo. d. de. de. ra. t. vi. ta. e. me. m. en. te. e. i. na. ra.
 Quo. d. i. p. l. a. i. e. s. u. s. ci. e. o. a. be. ri. t. i. ma.
 In. fe. ri. re. q. i. e. m. nu. nc. a. r. ce. po. lo. ru. m.
 Da. mi. hi. hoc. po. s. co. s. p. e. r. o. a. o. mu. i. a. re. do.
 Qua. e. p. ro. mi. s. si. t. i. ho. c. te. n. ta. te. fi. de. q. e.
 Quo. d. uer. a. x. fa. ci. s. o. r. di. ne. mu. i. a. uer. o.
 In. un. c. ad. su. pe. ro. si. u. ca. el. i. s. ri. t. et. ri. um. pha. s.
 O. la. u. s. al. ma. cr. u. ci. s. se. m. pe. r. si. ne. fi. ne. ra. l. et. o.

Deus omnipotens pater domini nostri ihesu christi qui vnguentum tuum ex te ante secula natum carnem
 et animam humanam iternumque assumpsit et crucem subire phumani generis salute voluisti te adora tibi
 gratias ago quod michi misero famulo tuo concessisti gratiam tuam quamvis indignus et multorum
 famulorum mole aggruato ut dilecti filii tui passionem laudibus licet non condignis tamen deuotio-
 nis cultu et consuetudine depromerem. Tibi domine ihesu fili dei vngente humiles precor
 offero et vota horis psalms quod mihi precor insequere dignatus es honorem sancte annis tue
 quantulūcūque deuitare et communem omnium nostrum salutem conseruis meis predicare. Hec me ab inceptore
 tardauit propter consilia delictorum sed magis in illud fiduciam tribuit quod hoc incarnate celebrare in quo pater
 regnum delinxiisti et tota munda ueniam omnium delictorum dedisti. Tibi sancte spiritus patris totius precibus meis
 gratias refero quod me tua gratia in ipso opere adiuuare et consolari dignatus es. Te deprecor ut si aliqua
 profingilitate mea inuenietur posui seu rite non intellexi tua visitatione me illustrare digneris ut ea
 decenter corrigam meritis erroris preueniam consequar ut ipse quem ante inceptum opus in auxilium
 aduocavi sine nuntiagio adoptatum litus me pones te etiam et perpetua deus finitas et inseparabilis
 unitas tota corde tota anima tota mente tota uirtute colo adora exopto desidero tu illud mea tu
 salus mea in laus mea in uirtus mea. Creator redemptor repator pater arbiter magister beatitudo fortitudo
 altitudo estus felicitas serenitas. Deus unius omnipotens deus deorum dominus deus rex creator omni deus lux
 et uita fidelium uita uiuens uita uiuente uiuificantium uiuentium amans et amans amorum amant
 finis genitor et gener potentior regenerator diuus et ubi ac procedens abutis diligens et di-
 lectus ambozum dilectio uerum lumen lumen et lumen ueni illudano consiliator consiliu et communio
 aquo pueni et in quo sunt omnia tibi laus et gloria in sempiterna secula. Te pro deum illis peto ut qui
 pmutis me hoc opus consuetudo uoluit perficere quod ad laudem redemptoris et saluatoris mei p-
 tuet redemptionis et saluationis eius gratiam propriam consequi merear quidquid deinceps opus agam
 etiam et peria et in tua gratia ad laudem tuam totum puenire facias meque deinceps timorem apertis et
 in bonis opibus ualidior esse papias et quam dum in hoc corpore uiam aliquam seruam et
 semp exhibeam. Post uero exitum anime mee accipe ueniam propter omnium consequi et in te etiam
 papere propriam michi concedas qui te amant et cum spiritu sancto coequales uiuit et regnat deus pater
 secula seculorum amen. **I**n uoce uero ante cedentis pagine est unus uersus scriptus xxvii. litte-
 ratur. qui eisdem litteris legi et relegi potest in hunc modum. **Oro te uirtus anni ara su-**
mar et oro. Imago uero mea quam subter tunc gemma flectentem et orantem depinxeram
 ascripto a teo metuo conscripta est precem uisum tenens examen heroniam secundum emulatum heron-
 a ita. **Habamū memet clemens rogo christe tuere opie uicinis.** Continet autem totus iste liber
 xxvii. figuris metritas cum sequente sua prosa absque super litterari pagina et prologo qui munera
 metritarum centenarum sine prebibus perfectus est. Ideoque iuxta huius summam opus consummare uolui
 quia illam formam meo cantam que consummatur et perfectio rerum est. **Explet deo uiuante**
opus magnū huiusmodi auri in honorem sancte annis conditum.

*Maguerici Babani auri liber secundus
Incipit in honorem sancte crucis conditoris et
prosa de scriptis.*

Mos apud ueteres
fuit ut gemino sti-
lo propria conde-
rent opera. quod io-
condiora simul et
utiliora sua legen-
tib⁹ forent ingenia.
unde et apud seni-
lares et apud ecclia-
sticos plurimi inueniunt qui metris simul et
prosa unam eandemq^{ue} rem descriptam et ut
reteris tanta quid aliud b^{ea}tis prosper ac ue-
nerandus uir sedulius fecisse cernunt. *Nonne*
ob id gemino stili hanc ueterem duplex opus su-
um edunt. ut uarietas ip^sa et fastidium lege-
tibus auferat. et siquid forte malo minus
quis intelligat malo mox plenius edisser-
tunt agnoscat. Hoc igitur exemplo atq^{ue} hac
de causa ego quidem uilissimus hominum o-
pus quod uilaudem scⁱe crucis metris stilo
condidi inprosa ueterem auam. ut q^{ui} ob dif-
ficultate ordinis figurar^{um} necessitate obscura
loquio minusq^{ue} patens sensus uideatur metris in-
esse. saltem inprosa lucidior fiat. *Non enim* satage-
bam ut eas^{et} uisib^{ile} quib^{us} in metris usus sum
sed eode^m sensu in hoc opere locutus essem. Hoc
idem orator uir acutus et doctus in arte poetica
erudito interprete dicens. *Hec uerbum uisum*
reddere fidus interpret. Interpret enim ego quo-
dammodo in hoc opere sum non alterius ling-
ue sed alterius locutionis ut eiusdem sensus
uitatem explanam. Qua p^{ro}pt^{er} rogo lectore ut n^{on}
fastidiose accipiat meum laborem. Sicutq^{ue} me
non superfluitati studere uelle^{et} utilitati nec uili-
uidere sed magis finitua caritate quicquid gra-
diuina possum ad utilitate^m proximi facien-
do uelle conferre. *Comitas omnipotens di in*
concedat ut quicquid boni mente teneam opere
perficiam et quicquid meum laborem finitue
accipiat deo largiente^m gaudii nobiscum p^{ar}-
iceps existat. *Depima figura iⁿq^{ue} ymago ma-*
nus in modum crucis expandit.

Ecce filius dei et d^{omi}nus do-
mini auctu^m expansis
manibus suis spem
restaurantis honora-
dam hic ostendit. Et
recte hunc unum pasto-
rem grex sacer ecclie
iustum colit. Et in eo
modo quo in cruce sua membra fanguine p^{ro}misit.
rite omnes populi probant redemptore^m quia hunc
totius uisus parente^m esse sana sapientia p^{ro}dicat.
Hoc quoq^{ue} ego indignus agnosceus p^{ro}modulo
meo omni similitudine oculis adoro. d^{omi}ni ihu. et
credo quod ipse est rex regum. *Iudea uero* que
simulante inuidia inuenit^{ur} malor^{um} est inique fu-
rum occidit regem. ipse tamen cum gloria resurgens
arma impior^{um} p^{ro}buit euangelii sui scdm^{um} pro-
missione^m p^{ro}phetar^{um} potenter subitit. *Et nos qui*
in ipso credimus in ipso letem^{ur} dum quicquid
etiam d^{omi}ni illum esse n^{on} confitem^{ur} male
ac perniciosa dubitet quia hic auctor omni-
um rerum in toto orbe terrar^{um} colitur an deest
omnino subitit quia dextera summi p^{at}ris p^{ro}ba
et sancta ablata^m predam de profundo in-
ferni sanguine suo eripuit et talit^{er} in cruce po-
situs celeste regni sui concessit fidelibus.
Hic est deus principum omnium rerum hic no-
biscum deus. hic origo et finis uniuersor^{um}. e
lux uera ymago dei p^{at}ris uniuersibilis. os do-
gloriar^{um} lucis etie qui consubstantialis p^{at}ri
sol iusticie uerbum dei et eternitie lumen est.
Hic coequalis uirtus et manus domini est.
Dux iustorum et p^{ro}pheta uerus quem filiu^m dei
ingenitum et p^{ri}mogenitu^m iuste confitem^{ur}
Hic est lapis angularis credentib^{us} lapisq^{ue}
offensionis et petra scandali infidelibus. id
q^{ui} hostium uite est. En in duntaxat ueste x^pi.
ueritas quid mystice significet exponam. uel
tis quoq^{ue} lex diuina est que uili tegmine
litterar^{um} auctore^m rerum omnia continentem
quodammodo amplectit^{ur} ad quem totus mu-
ndus. celum et terra mare et uniuersitas creat^{ur}
perinet qui pugillo celum metitur et cu^m
palmis concludit. Item n^{ost}ra natura quam
pro nostra redemptione suscepit. q^{ui} uestim^{en}tu^m

diuinitatis eius est. Nam hoc splendorem
diuinitatis eius siue maiestatis ab huma-
nis conspectibus celat et radios claritatis
eius coram oculis impiorum abscondens clau-
dit. Ipse tamen miraculis choruscantibus
ac tonante euangelio deus uerus innotuit.
Iste quoque magni consilii angelus ac su-
ma deuotio dei populo missus est. Docens
uidelicet sapientia et custos pacificus fons
uite eterne banchum domini et panis uiuus
qui de celo descendit. petra utique christus oris
luifer et uerus medicus. clauis dauid ma-
uite et agnus dei qui tollit peccata mundi. Ser-
pens qui exaltatus mortuos uiuificat.
mediator dei et hominum. uernus et homo
captiuam duceus captiuitatem. mons dei a
quila alta petens. aduocatus pro nobis
leo de tribu iuda pastor bonus et hedus
propter nostra portans. fundamentum fidei omnis
innocens. sacerdos secundum ordinem melchisedech
officiarius panis et uini. Utilis namque
et aries pro nobis immolatus est uictima
qui filius est patris idem dampnatus est ad
penam ligni. Hic utique ante luifer et ante
omnem creaturam expressus est utero genitus.
et temporaliter in momento processit ex matris
alio. atque ut saluaret humanum genus ad
crucem uenit eternus conditor christus qui est
super omnia deus benedictus in secula. **De**
secunda figura in qua sancta crux intra tetrago-
nium depicta est.

O sancta crux christi que potestate tibi
collata excellis super omnia. tu
in celorum arcu superna. celorum
potens regis agmina. Quia
cunctis in te regis uirtus et diuinitas tota
te potentem. et tota sanctam fecit. marie cum pas-
sionis eius iudicium in te semper existat. Qua
propter merito te regnam ex christo rege uocamus.
quia regni celestis adiutorem per te primum merui-
mus. dum que humanitatis eius ac diui-
nitatis gratiam ipsum portans promerui-
mus dei omnipotentis laudem. sancta confessio
ne christiolas sonasti. Nam multiplices lau-
des deo in sanctis angelorum centis exatas. et simili

ratione ad glorificandum deum deuotos red-
dis terminis incolas. Te generaliter totius orbis
aer. mare. ignea celorum sidera sanctificant.
ac specialiter unaqueque species creature ex
quatuor mundi partibus magna deuotio-
ne celebrat. hoc quoque omnium adunata con-
fessio proficitur. quod ab eterno lumine illustra-
ta pie querentibus dones. cum utrumque facis nobis celestis re-
dia demones-
tina.
dispensatione diuina ut. et corde credulo.
et uera confessione christum deum confiteantur.
et per hanc fidem ad ipsum peruenire mereantur.
O crux christi que per desiderata eius uictoriam
es benedicta quam clamui et quam magnam
suo amore conditor omni te reddidit. Unifi-
cationis enim munere te ditauit et ad hoc
salubriter erexit. ne antiquis hostis qui
primum hominem parentem nostrum sibi conse-
niente de paradiso eiecit diuinus missionis
elogio progeniem eius meritis dampnatam
fatigaret. **O** bona crux domini quis decan-
tans metro digne resonare ualet et totam
potentiam tuam uerbis enarrare. Pulchra
uites ornati. teges cernentibus gliosa appa-
res. taxus mortifera longe a te fugit. ca-
lamusque aromaticus. et pinus semper uires
honori tuo se subiciunt. Cedrus quoque di-
uturna. et uernibus impiorabilis. quia
guttifera. et melius odoris inanimabilis ad
odorem tuum stupent. **N**ardus spicoma.
et oppressus odoris boni. maxime quoque gut-
ta in die et annuuntium syriacum balsamum
uide. et bidellum phylonis maiestatem tu-
am uerentes super se uotis exaltant. **N**ote
habet sis asperior ipis cum truncati resonant
uitute tamen redemptionis nostre ipis prestat
quod concedis fidelibus ante christi tribunal
honoris fructus percipere. **O** crux sancta que dis-
ruptis claustris inferni plebem sanctorum eripu-
eras. et celo locaueras. **De tunc figure spe-**
in qua. ix. ordines angelorum de septuaginta sunt.

O tu sancta salus et leta passio
christi. salue crux ueneranda dei. que
sapientia. lumen et uita es orbis
tunc. que et uera laus et amica
uirtus. et clara ptya. apud scholas trigemali

gutta lentiss
thus ambica gi

indescendit iuges. etiam apud cunctis ange-
lorum qui in claritate lucis eterne manent. et ap-
homines quibus stilius et pulchra renoua-
tio post diuinam infirmitatem et antiquam
peccatorum uetustatem extitit. Et totus orbis
beatificat te celorum agmina collaudant et
parte in nomine ihu qui cuncta mundi sceptrata
et regum circulat impia omne genu sine uo-
luntate sine uisitatione celestium uidelicet ter-
restrum. et infernorum. Et michael dux. et
princeps plebis dei te confessione memorat
cuncta celorum sidera. et uirtute regem et potesta-
te tegere. eo quod am dei sis in qua imola-
tus est agnus qui abstulit peccata mundi. quo-
dumpeo leniuolentie ipse sedulo exultat qua
confessionis firmitas fidens bellum uirtutis
tam draconem horridum antiquumque serpe-
tem et de hoste triumphans. Quia cum
sanctorum agminum militibus hoc sibi primum
loco petens ut tuam laudem perpetua ante
tribunal decantet dominum. Ignis actus iste for-
mationis. litterarum. et hic modus posi-
tionis. et ordinum. nec non et scis ipsa
qua primum ad laudandum redemptorem
sancti angelorum agmina ordinantur. taliter
suspendam uice statuit hanc crucem animi.
scilicet pontificis et redemptoris nostri. ut ipsa uera
uita in se contestans ostendit. laudantem
uirtutum uenerabilem senatum. sicut decet.
ut in cruce que est uera salus nostra. appareat
bona. et salubria scripta. Ideoque Christus semetipsum
humilians descendit de celorum arcem. ut
ad se solidum fundamentum fidei augmen-
tumque omnium bonorum ualide nos duceret. et do-
cuerit uerbis factisque suis nobis documen-
ta reliquit. et sic demum in sancta cruce nos
redimens. sancta sua consummavit. Hoc tu ga-
briel archangelus altissimum et desponsatorem
celestium nuptiarum. letus clamo famine uir-
gini reuelabas. quando regni christi potentiam
et saluationis eius opus in silentio
sermone promulgaueras. Quid et tu o
raphael mediana dei. nunquid nullo
mystico ope quo thobie oculos aperuisti.
felle orbis lumen. sancte crucis potestatem

significasti. qui per amaritudinem mortis et
peccatorum tenebris remotis. eternam lucem
humano generi reddidit. Credendum ergo
nobis est. quod facta angelorum que uetus
testamentum narrant aduentum et gloriam
significent redemptoris nostri. cum nouum
testamentum statim in primo die ueritatis
eius. gloriam in excessis deo magno tripudio
cecidit. et pacem hominibus adoptasse desin-
bat. Quia propter uos quoque prelati angelorum
cunctis supplices obsecramus. ut dignas
grates saluatori nostro christo incessanter aga-
tis. et sancti nomen eius in seculum benedica-
tis. qui uos per uicem perpetua morte libe-
rauit. et uirum numerum ne diuinitus
propter prelatos angelos angelos rema-
neret. sanctis animabus compleuit in arcem
celesti. *De forma quarti senatus ubi che-
rubim et seraphim sunt iuxta crucem depicti.*

Aduos superne cohortes cheru-
bim et seraphim. iam nunc de-
lo laudate nomen regis uiri ihu
christi. quia ignis amoris. et sapie-
nie ita leniter ardet. si ponitur famine in re-
demptoris laude splendat cum uera et di-
uina est laus illa. qua pascha nostrum id est
passio. et resurrectio redemptoris nostri. ue-
re nostra predicator esse uita. lumen fructus
est christus. quem cum patre et spiritu sancto dominum
deum sabaoth sociali laude celebratis.
qui tunc in hora passionis uixit tristitia
mortis. et nunc regnans ubique exultat
in gaudio resurrectionis. Obsecra seraphim
quis sit uiri amoris ardor. dicite si fiant in
celebratione hac habitans uiri uita celesti
a monstrare. si hac ualida. et multa lau-
de significetis. uictorem supernum pandi-
te. Hinc confidenter ego pronobis nudum
ipsum et meis ita respondeo. nunc nomen est.
quod nobis demonstrant. hoc est quod
malas suas positione affirmant. iam
dudum nobis preiudicatum esse in signi-
ris sancte crucis animi. sanctumque deus
hostie quod in ea imolatum est. Edunt
quoque ipsa uota laudum. que sit uita

redemptionis nre. ac bona pnia que tribu
ere nobis deuenit rex xpus. cum in hac
ara solum suum propositum passus. con
sumpsit flamma passionis sue iniquitates
et pnia scelerum nre. amictusq; aduersarias
potestates. in momento sue mortis superauit.
atq; pncipem huius mundi foras ei
dens. districta eius claustra dirupit. et
uetustate pcor nre deleuit. reddens no
bis benignus dñs et rex uirtutū ipsa reg
na paradysi. in quibus pnis homo condi
tus positusq; fuerat. hoc q; omnium fidelium
ora probant. et uirtutes et miracula que
deus in hoc mudo pscos suos facit testant.
quod deus humano generi in carceres et te
nebras huius mundi. iuste damp
nato auxilia mandatorū dederit. tanta ppe
tue mortis euadendi. Conditor: un
q; et rex nre. qui p nobis in
alta cruce cōfixus est. supite. quā
magis deet thronū imperatorum uocari.
quam seruale tormentū. quia imperator
nr xpus regnum sibi mea. et potestatem
in celo et in terra conquisiuit. hostes supera
uit. et mūdū deo reconciliavit. Hec uexillum
xpianū est ppi. hec funnea qua cum hos
te sortimur telluri. hec in signe uictorie nre.
cum hac hostes nros proterimus. hac ar
ma iniquitatis sanguinū phant ad cora
nam leuamur. et uirtutis premia capimus.
propterea exul semper et alienus ab omni
ignis cupiditatis. scito que tibi interfectio
in morte xpi parata sit. Cherubim ergo
illa. que in tabernaculi templiq; construc
tione iuxta archam. Post altare trinitatis
stabant. hoc uexillum cruce extensione
alarū suarū nec non et tota positione situs
sui. hanc scām animi demonstrabant. que
mystica unctione linita. triumphum xpi
et certaminis eius palmā pfigurabant.
Hec itaq; animalia idest cherubim diste
sis suis alis leta xpi facta adducunt. et
bñ ea esse alia atq; manifestis indi
cis tradunt. Ipsa quoq; semper ad hoc
pandunt os suum. ut cum celos. et flumi

plenos esse glia dei predicent. iam ppe ēē
tempus quo carnalis hinc abeat liberis. et
uina recedant dicant. Deniq; cuncta siml
hec aīa in officio alarū suarū. papue mti
mant saluatoris nri bñdicta inque esse
protensa. in hysq; tūh ac subleuari mun
mā omnes quos ipse postmodū munui
sali iudicio. merita condigna rependens
in sede collocabit beata. tunc palam illos
pdiscessionem probando. quos iam ante
sibi notos. et bonis opibus auctos proba
uit amando. Iustorum ergo uatium pphete
de passione dñi ullomodo non dissencunt.
nec significaciones istorū annuntiarū fal
lunt. *De quante figure forma ubi quatuor
tetragonū circa crucem consistunt.*

In modo cruce scā dei obsecro ut
tua uirtute meum pectus in
firmum bñdicas. ut dignis
laudibus eterni regis uite tri
phemū ualeam deantare. quomodo ce
lestia simul ac terrena uno federe cōiungas
partim confirmes. et mortis uincula
dissoluas. O tu sacer aplos cecus. et mem
oro lamentus. uere nos domus dei posu
istis fundamēta. quos ipsa morte gestat
pulcherrima. Hoc quippe uia et exemplū
deo plebem sacram acquisistis. et sanctā
ac salutarem crucem xpi uere in primis
fundamēte predicationis collocastis. qā
illam in ta crucifixe dñi uirtus ad portan
dum totam domum terre maximam rite
roborauit. Uere quoq; ipa humanū genū
ad uitam deditauit firmāq; erecta est co
limpua desiderans ostendere. qā ppiam
etia domus celesti regno collocanda ex
urgit. aula uidelicet iusti regis sponsiq;
ecclesie. Hanc tu dñe xpe triumphum no
uunt. iure dñarōis. amore redemptionis
qater in mudo crexisti. Quod xpiolum
genus fedus iusticie seruet. spernat
dialolum rite dampnatū. et imitat pic
tate hominem inimicū q; tu illi fauor
landis. et timor conseruationis. uirtusq;
boni operis ac palma uictorie atq; co

bona remunerationis es. **Q**uidita crux
dñi aule xpi prenosum fundamentū. tu
pulchrior es florifera spem omni germinū.
tu excellis. cedris lybani. tu preciosior albo
lapidi pario. que quadritas iungis pe
tris uiuentium lapidum. infirmis fidei
fundamento. **P**atriarcharū quoque cetus et
ritus antiquissimus iure prima fonda
menta iactat minis totius edificationis.
Qui p̄m̄m sano cognate corda deuota
sibi obedientiū ad domū regnanti sup
omnia deo. fide iunxerunt. **P**ostea pphete
iuba p̄dicationis pluerant. ut regi xpo
uiuiam aulam montis p̄ceptisq; suis i
hoc certaminis loco construerent. quia
omnis hec fabrica ecclie per confessionē
nomis ihu xpi ad celeste regnū eleuatur.
eiusq; uoce instructa rite uiget bona uite
instructio. **H**ec enim unctio ad latera scē
trinis quatuor tetragonis hoc signat.
et omne sacra reuelat nobis in tellū
ut sciamus quo nos uia recta. et ductor
optamus uideat ne. hoc est ad possiden dū
regniū petamus. **O**mnes utiq; quos xpi
uisceratio sua mansionē illustrans. templū
deo dicare dignatur. et cum hys sanctis
parietibus in semetipm lapidem angu
larem coadunans ad p̄fectionē celestis
edificij perducet. **De s̄p̄e sexte figure ubi
de quatuor uirtutibus p̄cipuis comemo**
Om̄ps uirtus om̄ptis **in̄a fit.**
p̄is et summa sapientia xpi
fili dei. tu es uerus dominus
qui totum mūdum adornas
decore scē crucis. dispensasq; pie tuis sanc
tis p̄a dona salutis. **N**am quadriga uirtu
tum quatuor cornibus scē trinis decenter
aptata. ostendit sanctam seriem specier.
cep̄a procedentem. in triumpho uictorie
regis xpi consecratam et per eius passio
nem proficiā esse toto orbi. ad impetū
dñi fructum pietatis. et ad p̄fiscendam
etiam beatitudinē. **V**irtus est annui ha
bitus natē deus. uite mag. mox nobili
tas. et lingue moderatio hec quippe amc

ta o scā crux religiosi hominib; iusta laude
probanda tu tradis. amica simul benepla
cita deo depromens. et singula salubria esse
prodens. **T**ua scā prudentia tenerum mūdū
ab initio docuit q̄i permartiriū abel iusti p̄m̄
innocentia ponendam animā demonstrant
Dete iusticia bene zelo fruens. dyaboli p̄m̄
pam spernendam et xpi gr̄e obsequendo
suasit. per castus amor infantis dei erigit
se adlectandum utilia consilia. hec ē doctri
na mandatorū dei. ut fraudem maligni de
penetrabilibus cordis auferat humani. et
fideles dei attendentes ad celestia p̄mia supe
rire carnis concupiscencias doceat. ip̄eq;
amor per uniuersam mūdi latitudinē scōs
pdicatores ducat. arguentes uia
et iustitias comendantes. docentesq; p
euāgelium redē **t**otū gr̄as age
dum. qui scdm̄ ue **t**erminū p̄phe
ciam nouissimis tem **p**oribus itac
natus est. et mandata tradens euāgelica
signis et miraculis uerus deus innotuit.
concedens omnib; fidelibus sibi. ut p̄fidei
plenam et baptismi lucem etnā conqui
rerent. illis q; qui intentis aurib; celestē
doctrinam capiebant. dedit in modū bone fr̄e
ulcerem exhibi semine uirtutū fructus pro
ferre. et si qua incertū nature meis orien
tur. abasa euāglia cultio flamma scī spūs
concremarent. ut sine ullo impedimento
diuini germen et spiritales diuicias
regi xpo exhiberent. **H**os ergo fructus p̄m̄ū
fides et religio xpiana per predatores
plantant. deinde gr̄a uirtutū puras et ab
omni sordē alienos ostendit. dehinc p̄a
sanctorum in tribulationib; probant.
partim quoque et societas uere concordie
coadunatos. et inseparabiles demonstra
do stabiluit ex unguē uirtute constantie
fortiter roborant. et pueram humilitatem
illest custodiunt. ut p̄discretionē in angustie
tū proficere ualeant. et p̄longanimentū
pleneuanciam usq; ad congruam maturitatē
pueriant. **P**ost hec quidem iam ultimū in
dici falx mittenda est ut messis albens.

quam graminum frumenti per aratrum au-
as in finem conditum gliscent. et multiplicata
prodit. apparente ipso iudice uiuorum et mortuorum
per angelorum ministeria colligatur. et per sententiam eiusdem iusti
as. in honore celestia felicitate locatur. *De septime figura
ms plasmate ubi de quatuor
elementis narrat.*

Igitur omnia que in celis et que infra
sunt delumine glie xpi illustrata iam
splendent omnis maiestati subiecta serui-
unt et sacre crucis factum beatificando
concelebrant. ut sic victori superno de-
bita uota psoluant. hoc ueraciter pro-
fiteres omnia regna seruare modum suum
subdimitatis ihu. non solum que morte
inueniuntur. quia etiam omnia que sunt uiuunt
sentiant atque discernunt. et uini seruare no-
runt. sub hoc imperio consistunt abnu-
cia. In quibus quoque ac mundo demitibus. nix priuata
ac glacies. ros et serenitatem simul cum fontibus
et riuis in finem profluentibus creatoris testa-
tes laudant arelon creator. et omnis stella
rima positio simul cum uertigine poli
auctorem predicant suum. nemini displic-
eat quod dico. quia omnitenentis laudes
scilicet. et non irrisorem uel dolorem aliam
ingero. *Indicate omnia opa domini domini. can-
tate et psallite ei. Laudamus dicat iustus.*
quod xpus in cruce exaltatus omnia ad se
ipsum. et electos suos milites inuitat ad co-
ronam. Non enim fas est ut in laudando
creatorem discordet factura eius. sed gau-
dens conannat sibi debitas laudes. uniu-
sa aque natantia. et serpentina firmitas
montes et colles. harena maris. lucia et
omnia ligna siluarum. fere preora. et truces
leshe. uermes puluerem. et minuta uolati-
lia. aues mansuete et lacerrantes ungui-
bus. *O genus xpicolum quod celi et terre de-
corantur. a nobis lumen fidei et uirtus de-
precacionis prodicens. legationem agit
ad gentes. preces excitat. ad baptismum
inuitat.* Sed maxime doctor sermo preda-

ta exhortatione dolunt dyaboli demudat. et
acquisitis per dei gratiam electis exponit uic-
toriam xpi. omnibus fidelibus hoc cotidie
predicatur nec non et paganus et falsis
xpianis et hereticis cum summa modestia
et patientia intimatur. Cui ergo crediderit
aut prius operibus fidem destruxerit me-
tinum contempnabit. Igitur quia xpi gra-
tiam. et uirtus redundat. bene conderet
ut celestia simul. et terrestria ore consono
laudes deo decantent. et quis agant. plus
domini. et oues pascue eius. qui partem in
celis uini cum domino regnas. partem adhuc
peregrinans in finem. una uia uos ad laudan-
dum deum inuitat. quos unum gaudium
in celis expectat. nam quod datum est iam
tenetis. et promissum ueniatem accipietis.
quia qui promissit. sine dubio in uobis pro-
missa sua implebit. Rex utique uester prius
et sacerdos. Creator. et saluator. ihesus xpus
dominus ur. *De octaua specie forma ubi
duodenarii numeri in quatuor expostum e-*

Prius itaque saluator ur xpus rex
mitissimus in celis regnat. con-
silium optimum. uirtus dei pa-
tris summa et benedictio uera.
lumen de lumine. et ex deo genitore diuina
proles genita. *Hinc uidelicet totius uirtus
origo est. adhuc fabricum tota celi et terre
fabrica respicit. Adhuc pertinet omnis uir-
tutum decus. ac uirtus bonitate et ueritate
omne bonum uerumque. ipseque mirabilis
solus mirabilia facit. ac uirtus iusticia ordi-
natur quicquid in celis uel in terris uisite de-
cernitur. probatur. et profertur. Omnisque
honoris habent angeli boni. et quicquid
pene sufferunt angeli mali. nec non et il-
lud quod xpus ydolatriam demundo expul-
sit. et diuinum cultum renouauit. Horum
igitur omnium bonorum auctor. est dominus
xpus qui in uexillo crucis sue honoris
et potestatis proprie indicia demonstrat.
Cuius propter congruit ut uos frigus et pa-
midy exules uotemus hos radios quas
diffundit hec sacre crucis species. per quam*

libra di saluati
no crediderit

xpius nos saluat. et reddit splendorem
 luminis quem prothoplastus petens
 olim iam amiserat. Quotq; ergo apud
 pio hos radios rite agnoscentes uenera-
 bantur. ppetue lucis munere proferuntur.
 crebroq; hoc iubare uibrabant arma pphar
 et fors apostolica predicans hac luce nobiliter
 choruscabat. Hocq; sole fides xpi toto orbe
 terrarum reuocet atq; bona corda hominum
 uotaq; pia scdm patent. uis quoq; diuina
 munere pollescentes. pmythica signa. olim
 iam patribus tradita. bonu et salubrem
 continent radum radum. et proum dei ma-
 dans obedire psuadent pphs. cum xpo asci-
 bunt soli. et profunditate mystior dignus
 reuelare. et dona plenius uite fidelibus
 tradere. xpius ergo rex summus. et celestia
 tribuens. dñs munus diuinus. stans al-
 ta crucis robora. manifeste in notuit hanc
 spem formando. per hanc se pandere celos
 mundo et uult ut sequentes eius uestigia
 uite pphanc repperiam? introitum. Deniq;
 quater ternos uentos aquatuor plagis
 mundi. et ambitu oceanum inhabitu scdm
 os conuictos et coadunatos. saluator
 salubres fecit. Signaq; xpi. anni xpi. men-
 sibus suis ipse dñator sustentans regit. et
 gubernat. ac duodena. spacia horarum
 oriente sole disponit ordinabiliter. trahi et
 pducit ad occasum. Adhuc quoq; uariosa
 demonstranda distributa duodenarium
 meri quadrangulam scdm crucis formam
 complet. Omnia namq; uicula pccatorum
 nostrorum quibus constricti tenebamur.
 crux xpi glia nostra resoluit. itaq; erecta sa-
 crum celi gaudia nunq; sic pponit. et sig-
 nat. laudat. et probat. pphasq; fidelibus
 ueniat conferat. **Denique figura que**
duos anni numerum inuenit spe stinet.

Sol et luna en nunc competentem
 ordine dñm ihm benedicite. qd
 sancta crux est ur honore. stabi-
 lis lux. dispositus ordo. series.
 laus. et probitas. spiritali lumine pan-
 ta tempora uos illustrans. uos quoq;

hoc tunc quem ipa iniquitudo exagonis
 et monade inter eos posito portendit dies
 et noctes. totius anni solaris conuenera-
 tis equatq; adpfectionem eius numeri
 cursu. **urum** **S**redicta ergo figura eius
 hnt **urum** **S**redicta ergo figura eius
 no **S**redicta ergo figura eius
 vni **S**redicta ergo figura eius
 rota **S**redicta ergo figura eius
 uolatur uidere. quatuorq; uassitudines se-
 por hys induunt. quas omnes inquit
 quaginta ebdomadibus et monade unus
 pariter amplectitur annus. ad hanc die
 iam bifrontis reditum tenet omnis hic or-
 do ad hanc transit horarum series. temporum
 uassitudo. annuatis arcibus. et astorum
 cursus. ipem quadrans horarum sup uani-
 us supra minime certum dies quem indit
 positione sex angulorum quatuor exagonor
 scdm crux denotat oster ad illum finem p-
 tingit quod inequitatis rite dimota pote-
 rit. **S**acrum germen quod clara luce fidei
 et sapie corda hominum intenebris infideli-
 tis posita illuinas. tu es uidet crux scdm mi-
 malis coruscans nam et xpius hinc ubiq;
 pphra coram latitudinem sui regni demol-
 ant. tu regis fortissimi sceptrum. et ara di-
 altissimi ordine potenti dilatatis porte.
 descendisti ad inferos. tendis ad celestia.
Hec deus. et honor est totius mundi. Sem-
 quoq; uerus id est nominato nost pccatus
 nomen solus tota saluat creatura. arc-
 sim siderum ad hunc formam tempe-
 rat. ipemq; regnum celi donat. annu uisat
 sede positus claustra celi nobis. **Hec** quip-
 pe humanum laudans cantibus exponit
 eum predicat fideliter quod xpi amaris
 crucis. lumen siderum obscurati sit. Na-
 uider fiendens hinc inuidia eluaret. me-
 liore tamen usu in arlore crucis hunc
 fructum exultat. quod exquatuor plagis
 mundi. et exquadris oceanum limbo gen-
 tes. et pphs undiq; confluentes. spirituales
 delicias appetere. que mscdm cruce demol-
 trantur ut sacris et mysticis epulis re-

73
pleti. p[ro]p[ri]a s[er]uati p[re]s ad cunctis p[re]s
lunorum operum pueniant fructum et in
finitis splendoris nouem ordinibus ange
lorum. in celesti beatitudine ip[s]i p[er]petua clari
tate fulgeant. Quia p[ro]pter moneo ut quicq[ue]
carnalis ul' scribamur in redemptoris lau
dem totum uertamus. quatenus hac una
spe. quam p[er]eunt in eo habemus. excitamur
auidē. et seuentis. perpetueq[ue] dampnationis
suo fidei repellentes possim[us] euadere. et sic
regnum dei. supra luce nitentes. leti uale
amus possidere. auctoremq[ue] n[ost]rū ac redēp
torem d[omi]nū ih[esu]m xp[istu]m. om[n]ip[ot]is p[re]s iudeis
natum. dignis laudibus resonare. uerum
sanctum. atq[ue] deum altissimū. sit quoq[ue] sp[iritus]
h[ab]et m[un]d[us] u[er]o. sempiterna laus et p[er]petuus
ardor amoris. *De uideama figure de uide
ubi septuagenari numeri m[un]do descripta ē.*

Nunc itaq[ue] cōcedet ut pia modu
lacio spe eternor uos letificans
in hoc beato op[er]e exp[er]iat. q[uo]d
nobis etiam uitam conferat
et quid corruptionem auferat quicq[ue] de
lictor ueniam tribuat. et quid p[ec]cator uin
cula disrumpat. hoc est scē crucis p[re]dicet
acta. Mento ergo hoc uox humana fau
oribus resonet. hoc de p[re]mū arte. os p[ro]
loquens. digiti scribentes. plectrum ling
ue. et uota p[er] cordis quod cecidit illello
draco tortuosus. et noxijs. ille qui arte
maligna truculentus in paradysa p[ro]
thoplastum n[ost]rū decepit. cum prius ipe
cadens lucifer de celi arce t[er]ciam partē
astrorum t[er]xit secum. ad inferni sulphu
rea stagna. quia. sup[er]bus. et dolosus tēpta
uit se equipperare altissimo. in gelida a
quilonis parte ponens sibi tribunal. hūc
sahet ferocissimū lupum. agnus mitissi
mus struit uire potenti eripuit p[re]da.
et studia inuicem fregit. et gentes exi
mis et carnalib[us] desiderijs p[er]scam e
uāgeli[um] p[re]dicationē conu[er]tit ad melio
ra. et m[er]endit ad celestia dona. ne ul' in
deorum sup[er]stitione fabulosa. ul' hereticor
p[er]u[er]sa seductio. speciosa uelamine corru

pat. cuncta corda xpianor. qui ueritatē diu
ne legis agnoscunt in uoluntate fidei iam co
sistunt. Et ne aridum fiat os gentiū exi
natum aculei demonum et adoratione
p[er]colorum. fecundat illud in diuina laude
auctor totius boni. et largitor uirtutū
xp[istu]s d[omi]n[us]. Causat enim et dampnat om
nem p[er]fidiam inuicta. potens uirtus scē
crucis. et dimittens mundo debita cunct
tas opes diuitum. p[re]cessit suo munere.
Deniq[ue] quod in septuagenario numero
manifesta redemptio toti mundo fuerit.
daniel p[ro]ph[eta] in lxx. ebdomadib[us] suis que
ad xp[istu]m usq[ue] p[er]tingebant demonstrat.
quando consummetur p[er]u[er]sitas et finē
habeat delictum. et deleatur iniquitas. et
adducatur iusticia sempiterna. Iheremi
as quoq[ue] similiter post lxx. annos reso
lutionem captiuitatis p[re]dicat esse uen
tūm. Ist moyses per lxx. p[re]sbiteros quos
domini mandato p[ro]ph[eta] isrl' p[re]tulit totius
magisterij p[re]fationem et reuelationē my
sterior p[er]u[er]sitas sacramentū nobis fieri sig
nificauit. Oux b[en]dicta dei in hoc quod
septuagenarium numerum in quinq[ue] par
tes diuisum in medio tui simul. p[er] quatu
or cornua tua quaternario et denario
numero amplexeris. significas te totum
mūndum per decalogum legis et per qua
tuor libros euāgeli[um] ad concordiam. et
unitatem fidei reuocare. Neq[ue] enī ip[s]i
quinarium absq[ue] mystica p[er]mittis. sed
uenerabilis inuis humanum genus.
non solum p[er] internum affectum ani
mi. sed etiam p[er] exteriores sensus cor
poris tibi ueracissime esse debitum. :-

*De uideama figura ubi pentateuchus
morsi ordinatus est :-*

In e[st] sancte p[er] inuoca d[omi]nū
celi et t[er]re. ut sis in iustis in hoc
carmine doctor et rector. et in
choato p[er]uis et clemens au
nuas sensum opifici. et ubi sobria tri
buens ut possim fideliter pandere ad
scē crucis etiam et gl[ori]am noui testamē

ti. quid lex prisca futuris significet. mo-
niti ipsi rebus spiritaliter obserua-
dum. Nam cum primum hec maxima
rex maxima abinuisibili et in penetra-
bili profunditate consilij dei uisibilis et
facta est. et paradysus annu germinis suo
floridus et iocundus apparuit. statim i-
lignis uite quod est in paradysi medio. ui-
tale lignum scilicet crucis prefigurabat. quod
in medio gentium positum precedentes
et subsequentes se uiuificat. et sanctifi-
cat generationes beneficio reuerati. qui
boni et sancti uiri. spirituales. et uitales
uirtutum proferunt fructus. Hoc etiam
lignum passionis. christi. prefigurabat
ysaac patriarcha cum patre imponente prae-
putium ligna portabat ad locum ui-
molationis sue. sicut liber genesis testa-
tur. Sic et exodus et ceteri libri legis
edisserunt. quod forti compagine armo-
rum sancti crucis uiri perierunt euerit.
ut doce sanguinis sui sponsus supernus
expleret sibi sponsam ecclesiam non ha-
bentem maculam aut rugam. Hinc ple-
bis israelitarum deo in egypto conuicta
et prius mare translatam. laudes i-
crucis redemptionis sue detantabat. et in
uere trium dierum quadiens. domino mise-
ricorditer eos ducente. puenit ad fon-
tem mara. qui plurimum mysticorum in-
dulcatu est. Igitur pharaon et egypti
persequentes. qui prius populo dei quasi
iam cepto et reducto insultabant. sub
mersi maris fluctibus sera peniten-
tia doluerunt israelitae autem uisus
magnalibus ductu suo triumphan-
ti deo in delictis patrum suorum. cantum
glorie continebant. et mandatorum sui
amore feruentes. laudes triumphales
exsoluebant. Porro mare orientale hoc
testatur. cum orbitas curruum egyp-
ti hactenus in profundo. et in litore
seruat. Denique ueteris legis abyssum
sancti crucis inuisa dulcant. et petram
solidissimam exuens. fontem uiuentis

aque produxit. ad hunc instar moys-
ses manus extendens manalech uic-
toriam cepit. et per eam ueri amalech
memoria deleta est de sub celo. Duo ergo
uiri exploratores terre repromissionis.
qui botrum in uerte portabant. duos
populos significant quia gaudia superna
per passionem christi in cruce completa.
quosque credentes promereri posse pre-
dicant. O crux benedicta dei. quis bene-
mystia tua noscens. tanta dona salutis.
et tam preclara satis enarrare ualet.
cum nulla creatura ad laudes debitas ce-
lebrandas idonea est. Te patris etiam
hostia modicam suauissimum domino obla-
ta. sacrum aram dicauerat. uiuifican-
tem exaltasti serpentem. et uitale sig-
num demonstrasti populo. quo saluari
lesus ab hostibus possit. Et quid ampli-
us de te dicere possumus. nisi hoc quod
omnia bona dederas. et mala omnia au-
ferebas. *De duodecime figure in cruce
ubi nomen prothoplasti situm est.*

Cruce modo dulcissima mem-
oramus fistula. unde salutife-
ram crucis diuice laudem.
suauibus canere uersibus.
opusque mirabile redemptionis nostre
simul et consolatione uite future de-
uotis celebrare laudibus. quia ista
cruce mors uicta est diuissima. et per
eam uite uincula sunt soluta. Lux
uobis per christum redit pristina. et pri-
me peruenientie concessa est uenia.
Nam prius adam decorem immorta-
litatis nobis abstulit. cum pomum
ligni uetiti contra preceptum gusta-
uit. et sedens adam. saluator in delictis
nostri omnem uenustate. et omnem gloriam
atque honorem supernae claritatis. nobis
adiuens secum attulit. Quis ob-
noxiam multa et innumerabilia pe-
ccata sumus mala et temporalis mor-
tis inordinis discrimina. Sic unum
obsequium fidelia saluantur agmina

et luce potantur etia. Denique sicut plig
num priuacionis mors introiit into
tum orbem terrarum. et in infernum omnes des
cenderunt etiam et ipsi electi ita. et pliguit
commune passionis mors captiuata. e.
et multi euaserunt ex ea. etiam pms ob
noxii. Vniuerso saluet orbem xpus paruam
aditum uite aperuit et in ea potentiam
uirtutis demonstrauit. ipamque relictis
ydoorum cultibus honorabilem omnibz
esse uoluit. **P**hanc sui sacramenti nob
nobis patefecit archamini. et ad custodi
endum uis sue uoluntatis nobiscum fir
mauerat pactum. **P**rimus homo de terra
terrenus. terrenam generauit sobolem
cui et inuita hereditauit mortem. **S**cus
quoque de celo celestis. celestem mudo in
tuitu generatione. et etiam suis promisit
bntudinem. **H**ic est dñs uniuersorum et cre
ator omnium rer. **R**egnum solus ampar
et spu sco tenet eternum. et secum reg
nare uult ceteris gloriosos scorum. **I**pe
etiam pñomen adam quo quatuor or
bis plagas presignatas habet potesta
tis sue qua oratur in toto orbe terrarum
nobis dedit iudicium. **N**am anatole.
dixit. arctos. et mesembria. quatuor
mundi partes in capitibus uocabuloz
suarum hoc resonent. unde concedet ut
omnita uiuentia atque subsistenda diu
sinum recognoscant. et laudibus deu
tis concuant quod ihus xpus uerus
est filius dei et omnis. dextera pñs oi
potentis. curado salubris est contac
tusque medicina salutis etne. **D**etertie
**detertie figure maxime. ubi ille dicitur in
meris comprehensus est. quo xpus in
utero uirginis moratus est.**

Arbor odoris suauissimi et ex
pauisione frondum pulchra
rum latissima. ortus delicia
rum incompabilis affluens
ubertate langissima. floribus uirtutum
et folijs uirorum iocundissima. per pñda
tores sui ewangelij fructificans. opes co

dis celestes. exaltata quidem maiestate.
super omnia ligna siluarum. honorabi
lis et decora existis. quia claritas xpi i
te amplexu gloriam et speciosam uenera
bilemque omnibz te exhibuit. **H**oc quisque
infidei firmitate confisit plena deuocio
ne contestatur. hoc demonis uis horri
da. salutem hanc credere atque cognosce
gentibus inuidens hactenus reluctetur.
varias quidem uirtutum spes in situ tuo
demonstras et habundantiam spirita
lum diuinarum te hñe significas. **E**xlag
nime xpi purpureo fulgore uites. et pñpo
ammas nras ponere fortiter suades.
In te ecclesie saluatoris celsitudo consistit.
et unitas fidelium in fide et pace pñtanc
bit. quod etiam erectio tabernaculi. mo
sara seu edificatio templi salomoniam
presfigurabant. hoc et altare holocausti
sue immolationis atque ignis uerus semp
ardens significabant. hoc et candelabrum
cum septem lucernis. et hoc sab
bati dona significabant. **Q**uia in xpo
agnosce dei uidelicet immaculata pñsalute
nra mara crucis immolato. et fidelium
est illuminato. et requies pñtura scorum.
Ipe est adiutor per passionem premium
nre. ipse salus etna. ipse lux uera. ipse ho
mitas pñssima. ipse redemptio nra. ipse
est. et uita sempiterna. ipse est pñceps
tamque filius in domino sua. media inde
liet sancta. ipse est pax nra. qui fecit
utraqz unum. ipse pñcipatum dyaboli de
struxit. et conatus eius uorios retar
dauit. qui pñrigus infidelitatis ferro
rem caritatis exanguere sciet. per ille
cebras uoluptatum. felicitatem ueram
promittens. fallax decipit. et pñ hanc de
mentiam. iam quasi captum inuidens.
manifestis uincis uincit. et ceteris
pñtorum struigit. **O**mnis scilicet arbor spe
ciosa. que omnium cedrorum nemora.
altitudine et pulchritudine in compa
bili superas. **E**n numerum competentem
incomibus tuis radianti. dona seruis

suma et beatissima per aduentum dominum
portendit. Ostendit enim seriem dierum
quibus saluator utero uirginis intra
natus est. et per hanc moram patientie
et humilitatis eius documenta nobis
prebens. et quia cum lenitate. et tranqui-
litate per partum ad nos uenit. man-
suetudinem suam et obedientiam quam
usque ad mortem in te petratam seruabat
designans. Ideo data est ei potestas in
celo et in terra secundum humanitatem. qui
cum patre et spiritu sancto celum et terram et
omnia que in eis sunt creauit secundum suam
diuinitatem. sicut sancti dudum cernunt
per prophetas. et celum et terram factorem parvulus filius
nascitur cuius imperium super hume-
rum eius esset. *De figura quarta de
cruce. in qua numerus annorum ab ex-
ordio mundi usque in annum passionis
christi notatus est.*

Vere dignum opus est ac-
predicari ualde. trophæum
celestis regis dulcisona mo-
dulacione psallere. et trium-
phum dominationis eterne competent
predicare. quo mundum de potestate ty-
ranni eripuit. ipsumque regnum eius destruc-
ta ac reprobata etiam carcere dampna-
uit. In quo etiam celestia et terrestria. atque
maritima regna sibi acquisita. fulcit at-
que sustentat. Nam quando eius exalta-
tio fuerit ab origine nascentis mundi ac-
currens cum ministerio. annorum nume-
rus per notas grecorum insignia ipsius
dispositas exprimit. et ab hoc credenti-
um deuotio augetur. cum perspicat con-
ditorem omnium rerum tam congru-
e. et tam convenienter rebus omnibus
temporum serie coaptare. quod figura
crucis et redemptionis in ea petrata ac sa-
lus per dona uirtutum fidelibus collata.
numero cum sacris mystis pleno. rite
in omnibus concordent. Denique prin-
cipium libri genesis manifestissime co-
probat atque confirmat. quod dominus prisca

secula. et creaturam suam in principio ab
ipso conditam per sanctam crucem iuxta finem
temporum renouauerit. quia dum post
sex dies opera. hominem creatum requi-
esce deus dominus. in sexta etate seculi ac sex-
ta feria dies per crucem hominem repato.
sabbato in sepulchro requiescente saluator
demonstratur. *Quinto ergo numeri dispo-
sitioni est. quod numerus. v. c. xxxi. fige-
re crucis apte conueniret. et per hoc demon-
straret quod passionis christi sacramentum.
omni nequie demonum. a falsitate pri-
uorum hominum resisteret. opprimeretque
potencia. et superaret iusticia omnem
quicunque fraude ac dolo derogaret dispensa-
tionem diuine incarnationis. taceretque pe-
nitens uitate conuicta. omnis philosopho-
rum atque hereticorum uersutia. sed nec ul-
tra fallax iudeorum facies durum ac inimi-
cum affectum. christi opponeret euangelio quia
ipse uirtus dei est in salutem dei est in
salutem omni credenti. et per eum pa-
tescat uoluntatis creatoris et demonst-
ratur sanctam crucem omnia tempora mun-
di in electis dei qui ab initio fuerunt sa-
ficare. et regnum celeste promittere. quod
per redemptorem nostrum cunctis fidelibus
tribuetur. qui uerbo eius obediunt. cor-
de credulo et opere mundo deo placere studu-
erunt. Spes quippe sancte crucis gaudis
consolatio est fidelibus materiam tri-
buit laudis. quia bonitatem nos scire fa-
cit creatoris. Ipse prius hominem in pa-
dyso formauerat rectum. et nunc nolens
eum perire fraude hostis antiqui. pau-
cem illum recuperans reduxit ad para-
dysum. Crux quippe est arx uirtutum.
et remissio peccatorum. Ipsa scilicet de his mis-
eris atque caducis ad celestia et superna
prouehit. omnes quos per fidem et spem
atque caritatem dignos esse eterna uisione
dei christi elemosina comprobauit. *De quinta
denique figura ubi agnus et quatuor
euangeliste depicti sunt.**

75.
Ilius dei patris altissimi qui
dura uerba multa sanguis
nequissimi. da uultu sancte
crucis. **O** uictoriam carum
ne dulcis homo **O** dulci. **S**empe
euangelista iohannes uelut aduolans aquila
in ipsa solei iusticie figens aspectum
mentis. uerbum dei uera reuelatione co
gnouit. et clari sermone predicauit
atque conscripsit. Ita quippe qui diuina per
ceteris euangelistis collata est iohanni.
ut cum illi incarnationis saluatoris et hu
manitatis eius archana maxime conse
lerent. iste diuinitatis eius sacramenta.
profundo sermone reuelaret. quod uideli
factor omnium rerum animam et corpus
in se sumpsisset humanum. et qui ipse
pater deus unus erat cum deo patre in fine
temporum uisibilis appareret in carne.
Hunc figura leonis significat regem. hunc
uultus prefigurat pontificem. quia ip
se ut leo et quasi caudatus leonis certa
mine confligens opulentissimam arripuit
predam. atque idem sacerdos. et hostia
fieri dignatus est et salutem nobis con
cessit etiam suisque participibus dona
largitus est in mensa. Marcus quoque
mysterio septem panum quibus. mi
lita hominum illius sanauit mystice
septem dona spiritus sancti indicat. quibus
euangelisti ipsum saluatore totiusque reficit
Omnis euangelista lucas regem iustissi
mum uictimam salubrem predica. h
fides catholica tenet. et pontifice clarum
scriptis tuis resona qui totius mundi tol
lit peccata. Hic ergo cum esset manus et
na conditoris. et patri eterno consubstan
tialis. ecce in diebus herodis regis e
natus in bethleem ex maria matre. infans
admirabilis ad salutem uidelicet mundi
totius. nobilis ipse puer qui et uetustus
dixit prophetam describitur. qui uenit de e
domi finitibus uestibus de balneo. qui torcu
lar crucis solus calauit. Et licet fu
erit marce **O** suspensus tam

astra sustentauit arbiter supremus. Ecce
cum patens ipse sanctificauit glorifica
uit. et celesti benedictione ditauit. Igitur
matheus qui primus in uidea scripsit e
uangelium. humanum uultum figura de
notans. significauit christum de stirpe da
uid secundum hominem esse natum. demonst
ranteque enim promissionis esse filium cum
abraham in capite generationis posuit
contra duriciam. scilicet et oblatione
cordis in faciem. qui negant christum ad
salutem gentium esse destinatum. **N**am
hoc aduentus saluatoris ueritissimum
est signum. quod per patriarchas et reges
gentis iudee. generationis ordo descen
dens ad ipsum usque peruenit christum. qui est
saluator omnium hominum maxime fidelium.
**De sexdecima forma ubi de vi. donis
spiritus sancti narratur.**

In sancto spiritus paradiis simplex
deprecor ut salubris sup
nos a superno solo des
cendat et tibi cedentes de
uotam mentem uanis. cordaque bene
credula ac fida facias quia tu quoque
spiritus es uite quem se ex parte promissum
christus dei uirtus et dei sapientia discipu
lis mittere proficetur. donum uidelicet illud
quo omnes sanctos suos ante aduentum
atque post aduentum suum admirabi
liter ditauit. **S**uamque sponsam idest
ecclesiam. scilicet in pegnatione ihus mundi
desponsauit. et sanguis sui pretio co
parauit. **C**umque ergo tu das nullam
mysteria diuina per singula testia uti
que testamenti plenius capit. et intime
doctus omnia sagaciter inuestigat. et
uexatiter pensat. qualiter te diuina
sapientia christus mortem miser. suique spon
se arram uel pignus dedit. dum coet
ernus deo patri et filio. et consubstan
tialis simul cum eis omni artifex exis
et omnia penetras nec est ulla creatu
ra inuisibilis in conspectu tuo. **T**e qui
idem es etas prophetia inspiratus diuinitate

in septem species nominū propter diuinitatem
donorum qui vniuersis atque idem es dis-
tribuit. atque spūm sapientie et intellectus. spūm
consilii et fortitudinis. spūm scientie. et pie-
tatis. et spūm timoris domini nūcupant
xpus itaque saluator noster. ac vite eterne
dator frater atque mandans. te apostolis suis
bis dare se ostendit cum vniuersa carita-
tis precepta instituit. ut deum ex toto
corde diligamus. laudemque eius pleno
affectu promoueamus. omnemque scientiam
vniuersam atque intellectum. unitate eius que
deputamus. et proximis nostris tamquam
nosmetipsos amemus. Nam post resur-
rectionem suam discipulos suos sufflans
amque spūm sanctum eos iussit. et iterum in die
pentecostę de celo in linguis igneis appa-
rente. eundem spūm sanctum super eos iussit.
Quod uidelicet sancti aux dei in figura
sua nobis demonstrat. nam erecta eius
pars. diuinū. transmissa quoque sine
muni commendat amorem. cuius amo-
ris integritatem xpus nobis ostendit
ac suo exemplo nos instruit. qui di-
lectam animam suam in cruce moriens
pro amicis suis posuit. nos idem facere
docuit. Hunc amorem semper laudabilis.
et semper laudandus sancte deus spūs. tu
pone in me. et timor uoxius atque affectus
promul recedant. quatenus gloria sancte tunc auc-
ta. et multiplicata. mecum uiuam pro-
fessione et digna laude merito plene-
ret. quia tu es quidem ille qui os im-
plet mutum. et celestem facit rite reso-
nare cantum. *De septime decime fige-
ramque ubi octo beatitudines annuntien-
tur.*

O sancta et beatissima potens et ue-
nerabilis aux christi. laus uite
future. et gloria redemptoris.
tu quidem prospera finitio
es. et uitatis amictus ab omni seculis.
Benigna et honorabilis. quia cum re-
membra uite suspensa passione fan-
gabas. innumeros populos atenebris

peccatorum suorum eripiens et celi regnum
quod per uisgressionem ablatum fuerat
misericorditer per gratiam redabas. quod lu-
mitas conditoris non passa est pi-
re illos. qui spem iam dudum
illam habuerunt. sed pro remuneratione
eorum merita bona. uidelicet eternam tribues
eis coronam. Nam semen euangelice doc-
trine quod in discipulorum corda saluator
seminauit. secundum suum placitum in eorum
opere multiplicauit. cum in monte fidei
doceret eos. et in agnitione ab octo beatitudi-
nibus larga protulit documenta. Mi-
rimum primum figure sancte quidam ap-
pallumini uiuens. quia sancta collatrix
utunum et unitatē perfectio est salutis
nostre. et per ipsam sic saluamur et resur-
rectio nostra. Sic ergo conderet et sic o-
quamusque es et deus totum numero qua-
rum hic sis diuinam laudem cum timore
et amore profer. opera iusticie facias in
unio tuo qui te persequitur indulget. et
pater et refrigerium. Pauperes christi qui
nunc multo seculo presenti lugent. et
esurientes. et sitientes iusticiam. ad uitam
futuram toto desiderio anhelant be-
nignus suscipe. quia ipsi in inspiratione
diuina compungunt. ac sursum habē-
tes cor contemplantur quis consilio eter-
no regat omnia. et quis misericordie
inmensa indulget peccata. Hoc ego miser
latina lingua describo. hocque opto ut ipse
refectio mentis mee sit in presenti. et in-
finitum sacietas eterna. Non enim superbi-
quidquam hunc iustificabit. quod ore et
habitu humilitate ostendit. superuixque
regnatorem solo prosternens adorat. di-
nitia cordis eius superbia sentiant. et
opes habens elemosinas non facit nec
qualitatem suam corporis cum integer
uiribus sit. opera facit iusticie quia cer-
tum et perspicuum est quod omni tenens.
conditor non solum uerba sed et facta lo-
qui et uitam ho- nestam omni tepe-
querat. Igitur qui cumque eternam

lucem uenaciter querit et ad eternam bñ-
tudinem uult puenire uere est ut pocto-
nailos euāgelicos. in quibus spēs uere
bñtitudinis expiunt ad regnum tendat
supiunt. quia in ipso munere resurrecio-
ne gñali ppetrata post partum iudiciū.
scā dei pariter cum xpō regnum mirabūt
etiam. **C**ruce quoq; xpī uia est iustorum
ascensus ad celum rota demissus ad supi-
ora nos trahens. dux et ianua regni
uictoria nra. **P** illam uitam possidebim
ueram et mercedem recipiemus etiam.
que et binario quater posito. octonariū
mise concludens significat quod p duo
precepta caritatis. que nobis sancti q̄-
tuor euāgelioz libri cōmendant. pro-
mereri gaudia possimus sempiterna.
Hos quoq; omnes . . . dei omnipotens spūs.
qui nos per pacem. et caritatē ueram
ad regnum uirtutū futurum. i. septē-
domis grē sue. ascensus in cordibus
nris posuit. ut demonstraret eo mode-
rite posse quosq; celum ascendere fide-
les. si eius grē participes fieri non
neglexerint. et quod eos expectet sursum
glia. et corona sedis lauda uictric sup-
na. quos hic irradiant anni uirtute
caritas uera. **De octauadecima spē ubi**

quadragenarius numerus positus ē.

Expone ergo et laudans edo-
o homo toto affectu anime.
et uniuersis sensibus corpo-
ris triumphū nobilem uic-
toris etiam quem glia diuice crucis ubiq;
expetit. super cella celorum sidera et
subtus abyssi profundissima tartara.
ubi lūis etie pmanet caudor. et ubi
noctis ppetue pōrat horror. necnō et p
cuncta terrarum spacia ubi uox diei
suis inconfusis altuant uicibus quous-
q; mundi adueniat terminus. hoc sensus
animi cogitet. hoc guttur uoce resonet.
hoc lingua in palato conrepet. hoc ma-
nus litteris scribat. hoc labia uerbis ex-
pmanant. hoc figura ipā metrico ope de-

puta notet. que licet difficulter tamen
ordinabit p quadragenariū in quatuor
decadas diuisum et exemplatum cla-
ma scē crucis preconia prouit. **Q**ui nu-
merus plenus mystio uenerabili et sig-
no serenius lumine inter cetera sacra-
menta significatiouis sue presentis spēs
gestat figuram. quo scā ecclia sub xpō
primape contra sp̄ritales nequicias.
et contra mūdū a **C**umatores scuto fidei
et lorica iusticie. galea salutis. et gladi-
o spūs. hoc est uerbo dei fortiter. et insu-
pabiliter preliat. et confidens sui regis
potentia. uirtutisq; eius consilia. omnia
tela hostis antiqui frangit ac proster-
nit ignita. **V**exillum quoq; crucis quā
in fronte signatā ipā uictric gloriose gel-
tat. p̄tis adūse confundit frontē. atq;
seuam inimicorū subito perturbat anem.
Ergo in scā cruce saluator. **O**mnē antiquū
hostem uicerit. et numero eius fige-
rite et apte conuenienti quadragenaria
uictric sacrum ieiuniū in deserto
protendebat. ut imptorem fraudulen-
tissimū prius temptante. per patientiā
et hūilitatē uinceret. ac demum iniqui-
cia sua p̄sistentem ac p̄dumante. ipse
moneus etia morte iuste dampnari.
Sicut enī serpens ille libitici et cal-
hous. hominem p̄uū p̄gulam. aua-
ritiam et uanam glia. ad fatum
illexit. et ita eum morti obnoxium
reddidit. sic et e contrario competenti-
bus medicamentis saluator. nō p̄ ab-
stinenciā benignitatem. atq; hūilita-
tem. humani genus adiutam erex.
ipm̄q; auctore mortis etis crucis
remit. uictor tartaro subiecit. xpī ergo
pugna nra uictoria est. cuiusq; triūphi
hūa salus est. **Q**ui sedet in celis arte et
prospicit ī inferiora tē. **C**ruceq; eius
ipā est totius orbis hono. ipā totum
sustentat mūdum. ipaq; mūdū carni-
ne semper et amore uenerabilis per-
maneat semp more meo laus et exil

tano morde ppetua **De forma uonidei**
ma ubi quinquagenari numeri inae-

Atendite oculis et uidete mente
audite auribus et papite cor
de. Omnes fideles in quibus
amor xpi et caritas sapien
tie feruet. quibus anima est ad lucem eternam
peruenire. et incorruptionem atque immortalita
tatem sine fine pape. laudem crucis xpi
carumne deprimere. **Hic summi uirtus**
ostendi. et bene opis deus exprimitur.
artusque illius nobilitas declamatur. **Uel**
ter honor est non caducus. sed secundum re
temporis ordinem manet perpetuus
Immortalis est uita melius palma. quia
xpus ipse uobis est uictoria. Qui salus
nostra uenerat existens. uindictam hosti
detor. sit antiquum. et in cruce degustas
mortem. ipse mortis deuocat auctorem.
Huc os **O** conuenite egroti. et egri
tudinis uestrae ne uos pudeat. illi moles
tias conqueri. uerus uestris medicus est
iste quem sancta crux in pambuli gesta
uit stupite. Ipseque manibus suis expansis
ad medellam uos uiuat. qui nobis
sanitatem integram cunctis prestat pan
dite illi uulnus mentis. et in ulcere
corpis uirus latens nolite abscondere.
Poscite medellam cordis deuotione et
pullate medicum uobis operum
strenuitate. Spiritus ergo manus saluti
fera. non in dilacione temporis nouit
tardare. sed in uelocitate momenti ydo
nea est sanitatem prestare. omnibus qui
salubriter compuncti cum metu et reue
rentiam. ab ipso medico curari appe
tunt. an summa est uirtus admiratio
nem perficiendam. et sapiens consilium ad
salutem prestandam. qui desuperis et
perpetuus ad infima et temporalia descen
dit. ut rerum naturam que corrupta est.
diuina dispensatione redintegraret. me
tusque mortis abiret. et signa beatitudinis
praefigurata diuina rursum in hoste demons
traret. **Summe ergo quinquagenari**

um salutarem nobis esse. sancte crucis
species uideri. suis descriptum ueneren
biliter notat et sacramentis celestibus
plenum esse rite designat. In illo enim
ueri iubilati. id est plene remissionis no
ticia datur. in illo sabbati requies rite ce
lebratur. ille legis ueteris dauidone in
signis est. et in aduentu spiritus pacis
super apostolos insignior. ille pacis auctore
uenerit prodit. et pacis signum in
ipsa reconciliatione inter deum et homines.
per spiritum sanctum ostendit. Ipse uenerabi
lis in ipse salubris in figura. et perfectus
est in sacramentorum deore uam. **x. littera**
fige fige sanctae crucis aptissima et denarium
nummorum designans. **p. v. loca posita ad**
exemplar sanctae crucis. quinquaginta libris legis
cum decem preceptis significant. quia qui
dem lex uetus per figuram et umbram quo
dammodo depinxit. hoc totum christus paruam
in nouo testamento secundum ueritatem im
pleuit. Omnia quippe sanctae crucis de rebus
conueniunt. et caractere littere et numeri
mea denotatus. legis mysticum et tempus
sacramentum. factumque in hoc laudabile
perpetuum. ideoque optet ut omnes sanctam
crucem laudemus propter quantas. cunctas
figuras regi inestabiles gratias agamus.
qui sanguine proprio uniuersa laxauit de
bita mundi. **De uelocitate forma ubi cen**
tenari et uenerari uis in dicitur est.

Et ecce sanguis christi pia effusio
et uide. illa que ipso dormie
te in cruce delate eius emana
uit. inundat nos asordibus
cunctis quia ipse redemptor uestrae morte
sua. noxia cuncta angelis tulit. am
altes peccatorum nostrorum dempsit. et cyrographum
quod erat uobis contrarium. per
passionem suam deleuit. laudabile quippe
digna euangelii condidit. quod peccato
rum tenebris fugans omne facinus
uocat. per dolorumque cultum penitus ab
negat quod uitam docens honestam
pauitatem et potentiam in predicatione

77.
ribus suis commendat. uniuersis sub celo
nationibus. post ascensionem quoque salua
toris apostoli ab ipsa ueritate instructi predi
cantes euangelium. mysteria ueteris testa
menti per ipsum impleta. et declarata esse
testata sunt. et ipsum finem esse legis et pro
phetarum. ueris assertionibus affirmant
eunt. Denique. c. xx. in estate legis lato
ris et in aduentu spiritus sancti super apostolos
insignem laudem littera secundum significatio
nem suam quater posita idest in uicis
modum nobiliter complet pandens fidei
sacramenta. et uere beatitudinis demonst
rans gaudia. quia sicut per quatuor karac
teres laudem sanctae crucis in unum colligit. c. xx.
unitates. ita spiritus sanctus adueniens in o
mnia omnium linguarum coadiuuauit.
c. xx. credentes. unde apte ac manifeste
datur intelligi. sanctam crucem ueram
esse nostram redemptionem. et in ipsa uera
riter nostram consistere unitatem. Per septem
itaque dono in loquela omnium linguarum
alacer ceteris credentium lumen spiritus
ubique diuinorum testimoniorum. consue
simul frequentia miraculorum et uite ewan
gelii nunc in pelagus huius mundi.
ut sagena domini retineret homines de
profunditate abyssi et conglutinet
ad soliditatem domini uexilli atque insignia
crucis omnibus pateant. quomodo dona spi
ritalia quibusque consignet fidelibus. et
premia que in carnatus saluator illis
promisit. ipsa fideliter eos pape intellis
sant. que uidelicet prima in actu secundum
meritorum qualitatem sunt posita. et spi
ritus uerus christus. filius utique dei simul
cum patre deo. et spiritu sancto quibusque dig
nis multiplicata in supernis seruat et ue
lenter donat. Rex regum in eternum reg
nans. et omnia regna diuine ipsa gubernans
qui dederat nobis spiritum patrum
pignus et hereditatis nostre ut nos secundum
uoluntatem suam seruet. quoad usque o
nantes gaudia uite faciat intrare. per
salute uitam deuote. bene persalite do

mino christo. gentes omnes tribus et lig
ne uniuerse. et cognoscite uerum regem
uerum regem nostrum. sapientiam et uitam
dei patris. cuius potentia mors. et uita
succumbit. et memoria mortis deleta
est. omni re parentem ipsum cognoscite
Hec laus quia ex uero et probato prola
ta est germinis finem et perfectionem habet e
ternam requiem. Iste enim nature
in mundi huius est ordo ut in dicta cum reue
renza et deuotione seruet. et in futurum per
petuam remunerationem expectet. Hec
quoque est gloria nostra. Hec et uirtus. Hec ut
in stabilitas quietis summe. istaque in
in religionis leue seruat et rite arbitrio
suo utitur qui bona summa per omnibus
apparet. et media rationabiliter regit.

*De uero figura in qua septuagenarius
et binarius numerus est comprehensus.*

Ergo lex domini uera irreprehensi
bilis duorum testamentorum libris
conscripta. in figuram sanctae crucis
ponenda est. per quam et orbis
finem ab omni debita solutus est et uitam
perpetuam portumque salutis. et quietis et
ue inuenit post naufragium uidelicet illud
quod primus parens noster per preuaricati
onem diuini precepti super nos indicxit.
Nam quod pligium ue titium mors seua totum
genus humanum absorbit. ac suo uice
captiuauit ut hoc apoteostate eiusdem
mors eripet redemptori in domino placuit huius
numi sanctae crucis nostrum erigere quod hoc quod
per uile noxam hostis ille deglutierat.
auspicium huius uitalis per fossus per continen
tiam quam euomeret. meritaque penas
inde lueret quod contra omne uis. et
omne fas seruus nequissimus. et fur
dosissimus. sibi donatum in alieno ope
usurpauerat. hoc etiam auctor totius
creature et largitor duorum testamentorum
deus intinere uolens. opus salubri
num sanctae crucis. et legem predicare. et per prophetas
promisit. et per euangelium suum se complet
se fatetur. ut homines creatorem suum re

cognoscerent. redemptorisque sui gratias age-
rent. Denique sancta atque magnifica crux
hinc totam serenam lucem coruscantem ostendit
sequi vitam atque pacem ad perpetuam uitam
esse demonstrat. ideoque radius huius uitae
lampas huius eterne. omnes gentes ac a-
pulos ad celestia regna prouocat. ab hos-
teque misericordie erutos promittit. si-
cut in nocte istius mundi positos. sua
illuminacione lenificat. atque hinc ad alta ce-
lorum bene meritos postmodum eleuat.
Nec ergo uerendum est quod ulla fal-
lacia aliquem decipiat sed princeps huius
mundi foras eiecit. uenit uera uir-
trix regnat. hinc quoque est. quod im-
pudencie puer et diuacionis eius sancti pre-
dicatores mundis coruscant. totumque
orbem sibi subiciant. redemptosque per
gratiam deuotos corde. placidos moribus.
mansuetos patientia tranquillosque con-
uersione perficiant. Ecce quod lingue sunt
nadauim in septuagenario. et unario
numero crux sancta exemplata demonstrat
omnibusque gentibus per hoc lucis portam
patentem significat. Hoc quoque per sex. et
duos saluator ipse predicare iusserat san-
ctumque archangelorum consortia. post ge-
neralem resurrectionem in celis prouide-
rat quod etiam ipse numerus designat
Octonarius namque numerus et noue-
narius in se multiplicati septuage-
narium et unarium creant. Quorum
octonarius ad resurrectionis tempus
nouenarius uero ad sex. ordines ange-
lorum respectat. Hinc catholica fides te-
net quod in fine mundi hoc est octa-
ua etate seculi sancti resurgentes in
societate transeant angelorum. Omnia
namque peccata mundi christus impassionis
sue ardore consumpsit. qui ex parte car-
nis in ipsa morte gustauit ac per poten-
tiam diuinitatis sue electos suos ab
inferni carcere liberauit. et sobrieta-
tis ac fidei lumen per apostolos suos genti
humano predicari iussit legem iudicis

sui. ueterem et nouam quam in hoc
quod figure sancte cruce congruit. lenie quae
atque uiginti suauiter esse. et ad celos ducendi
perducimus omnibus credentibus sibi demon-
strauit. *Denique secunda figura in
qua monogramma depictum est.*

Xpius qui est uerus redemptor
noster in quo est omne desiderium
noster qui per gratiam suam hoc
opus me facere uoluit. o u-
nam ipse laboris finis. ipseque mundi pa-
cificus sit. an omnia bona placent.
quia ipse largitor omnium bonorum. Hic ergo
hortatur invitans omnes ad dona celestia
spem detque hoc facile impetrare posse.
si spiritus sanctus cupiditatibus istius
mundi perfidem et spem et karitatem
quis ea digne quesierit. Hec quidem
dona ipse ihesus mundum ueniens. et car-
nalem amorem gladio pie sepius
inficiens. per euangelium sui predicatorum
seminauit et fructum pacatissimum
magno suo conquisierit. hoc quidem
semper optimus magister docuit. uetans
ne ad yma et prochyra se uerterent
sed magis ad ardua se uerterent eri-
gerent. atque intellectu euangelio suo mo-
litam semetipsum morum deponerent et
mites ac mansueti esse discerent. quate-
nus in seculo suo aduentu cum aduenit
in gloria patris sui cum angelis suis. reddere
unumque secundum opera sua. tales inueniat
quibus propter bona merita eterna reddat
et premia. Iste quidem numerus quem
in scriptis grecis hoc monogramma figurat.
domini saluatoris utrumque significat ad-
uentum. hoc est illum quando in huma-
natum principem huius mundi foras eiecit.
post baptismum subactum suum predicans
euangelium regni et sanans omnem lang-
uorem. et omnem infirmitatem impleo.
et illum qui idem iustus iudex homo
christus ihesus desolatio dei patris. in uultu. et in
uoce archangelorum. et in tuba dei descendet.
et mortui qui in christo sunt resurgent ad

gloriam secundum precorunt sancti evangelii
et voces prophetarum. que testantur sanctos dei in
saecula saeculorum domini nostra universum. qui veni-
ent. et appebunt ante faciem dei. Qui
ergo bene meriti sunt accepta talenta
cum lucis reportant ad dominum. et ab omni
labe peccatorum mundati lauerunt enim sto-
las suas. et candidas eas fecerunt in
sangue agni. illum sequi promeruerunt.
cantabunt deo tantum novum alleluia
modis angelorum carmen die noctisque in
loco sancto eius nec erit ibi luctus neque ullus
color. que prima abierunt. omniaque facta
erunt nova. Igitur necesse est. ut deum et dominum
nostra fide plena que utique per dilectionem
operatur. studeamus quatenus ipse tunc
adutor noster. et salvator fieri dignetur quoniam
secundum scripturas adiudicium venerit. ignis
que ante eum prebit. et inflammabit in-
directum mundos eius. et venient milites
eius et colligent de regno eius omnia
scandala. et alligabunt in anna fascicu-
los ad comburendum. tunc autem congrega-
bunt in horreum domini sui. Omnia felix
anima cui cum licet cum corpore incorrup-
tibili intrare ianuas celi. et mundis oculis
cordis auctorem conspiceret lucis. cuius
desiderium vite tunc implebitur. quando ex-
cunctis parte perfectam manet. et eternum gaudium
cum sanctis spiritibus angelis illuc
perhenni profuerit. laudes psallendo christo
cantando utique novum domino cantando in
ecclesia sanctorum. in quo studio postea uni-
quam lassescere nesciat quia sic regna
celi habere perpetuo appetit. **De xxiii. li-
gura in qua invenitur numerus an-
notatus est.**

In nobilis hic mutat flos et ve-
ri regis hoc est ihesu christi nomine
pictus. quem figura sancte annas
cornibus suis exemplat leta
facta christi demonstrando. Senarius er-
go numerus quem per singula cornua
terno usu dispositum sancta quae notat.
personae passionis christi neque redemptio

nis designat quia sicut in senario nume-
ro mundi creatura perfecta designatur. ita et
senario numero prophetam qui in sexta feria
crucifixus est. mundi reparatio perfecta insinua-
tur. Clara nempe dies illa fuit qua con-
ditor opus suum profert. nec minus ista
claret qui redemptor opus suum profert.
restaurando sanctificavit. Tunc ergo cre-
ator creaturam suam operando complevit
et nunc etiam ipsam reparando bene dictio-
ne celesti replevit. Denique ad insinuandum
quod insinuum factum est. quod senarius in
quatuor cornibus crucis positus per quatuor
plagas mundi tendit. rerum perfectionem
demonstrat. quia ipse numerus primus
perfectus est. ipseque diem artificalem dimi-
diat. et his positus complet. Ipse unus
mensis est per sexta. et totius. **lxiii.** Ipse
quadrante bissextilem numerat. et cum
quinq; diebus superfluum coadunat. Or-
dinat etates mundi. et temporum cursum
finiet. quando rex regum veniet sanctis-
simus plantando vultu patris dimittit et regna
celestia tradere. Ergo bone rex christe. ihesu tu-
bi sis famulis tuis certa premia dare
quos ex omni mundo vera fidei lux illu-
minans et unius sapientie hauritus irrigas
decor caritatis et iustitiae opera vite or-
nantes ad te perducas. Denique per dies
numerus circa crucem positus indicat
concursum plebium aquatuor plagis
mundi ac redemptorem suum. eius divi-
nitatem pro eterna salute deprecantium. ut
ipsius magnitudinem ex perfectione evangelii
dogmate aude discant. et perfectam fidem
perfectis operibus probent. omnia quidem
opera dei perfecta. perfectum insinuant creatorem
perque decor. eius decorum inestimabile tes-
tatur. universa que in celis sunt. et que in
terra et que in mari. optimi laudet artifi-
cem. At nos homines qualiquantulum
per creatorem eius sumus. licet non condig-
na tamen devota cantem gloriam nomi-
nis eius. et gratias ei agamus pro redemptione
nostra. quia ille qui nos fecit et multipli-

anni

cauit. ipse uos proprio sanguine communia po-
testate liberauit. Sic quoque uobis celebri
carumque eius amorem quem uobis ipse
ostendit predicemus. quia hunc testi-
bili pietate operando demonstrauit. defen-
sanda uisumuit. suadendo quoque et sibi
placitum esse ostendendo uos hunc precepit.

*Deuocissima quarta spe ubi centenarij
quadringenarius et quatuordecim nris e.*

O plebs dilecta deo sanctissimus ordo
uirginum. benedicite deo christo
cantantes ei caritatem nouam
quod ceteris omnibus est imitabi-
le. psallite deus glorie immortalis. ante se-
dem altissimi. et ante nostrum animalia
que diuisis multis formata sunt et an-
geli semper sedentes iuxta sedes. seden-
tes. uos sumpti estis ab hominibus. pueri de-
i et agni pulcherrimae cohortes sanguinis
illius preceps compage. mentis castis con-
sistitis ac dignissimas laudes triumphi
nobilissimi cantatis. uera manus cytha-
ris modulans multum dei serenum ac
placabilem frigus reddet. cum clamo-
re ualido atria domus domini replens tan-
quam uox tonitruum magni tonat methe. et
sicut uox concipiat aquarum multarum ual-
libus. In ore quoque uro non est menda-
cium inuentum. neque in corde dolus. sed pi-
a carmina aptantes dignas laudes an-
tionum dei die nocturne continuas pindi-
cia uirginitatis et castitatis corporis am-
anime que uobis rex uester super omnia
diligat. Nam hanc gratiam nullus alius
uobis dedit quam ductor et conditor
uester. ut sine ulla reprehensione iuue-
tes uiris. etiam inde remuneratione
postmodum accipietis in celis. Quia pro-
pter probatissimum et perfectissimum ordo uir-
ginum qui in diuiso sexu et in diuisa etate
te immenso celeste consilium agebas
ab omni fornicationis inquinamento alienus
et ab omni spurcia immundis possidui-
dis ac deuotione cordis gestumque cor-
pis placidas laudes deo decanta. Ecce

transitus uir ad celum directus est. ubi
merces etiam uobis parata est. ubi immacu-
latus uirginis agnus pascua depascit
florida. quem et uos sequentes quocumque
ierit. amena carpitis pascua. Singu-
las stolas cum laude castitatis inuamibus
iam tenens alias iuxta finem mundi in-
pib; immortalibus accepturi duplici
honore gaudebitis. Quia propter rogauimus
et obsecrauimus uos omnes. et agmina
celestis milicie. primum nobilissimum
et insignem famulissimum decoris uiri. ut u-
bi uos iam leti cum rege uro regnatis
ibi uobis etiam gaudia promereri cure-
tis. quatenus agnus ille dux et gloria uira.
qui celi dominatur marce. concedat uobis
locum ibi gloriosum et desiderabilem
ut uiri tantum et si non cantare pos-
simus. saltem cum iocunditate psallamus.
*Deuocissima quinta figura
ubi alleluia et amen posita sunt.*

O laus pia et perpetua sancte auas
quam sanctus ceteris in celis fre-
quentat assis frugibus ut ali-
quit decet et digne de te pro-
ferre ualeant. et pleno ore gloriam tuam
predicare. Ego namque prout potui
te sancta crux metrico ritu ceterum multum
desiderans in hoc satisfacere sed tu exce-
dens dignitate quantitate uirum magis
largitum quoque numerum me superasti.
Nec mirum cum etiam celestia simul et
terrena cuncta superas nec satis ualet
aliquis maiestati tue facere aut uerba co-
digna honori tuo aptare. Quia propter
temptavi excelsis adis quedam
uerba ad laudandum te sumere que etiam
spiritui tue. figureque conueniret. disposui
ea te uerba in pagina uiri sui non continui
acum. sed disperse. et inserui angelicos ca-
tus. amen uidelicet in medio ceteris collo-
cans. et in alleluia ceterum eius comple-
ut sic quoque hanc sanctam effigiem celesti
carum signare. et mysticum ei per hoc
inimare. Nam fideles quoque et uisum fa-

muli dei mundi ceptis hunc triumphat
et murex illius deorem spmuit hoc pa
lani prediuites quod spe etior ardor
fieri pos elorum resonans. premia ce
lestia suis consortibus paret. et antiqui
hostem aufugiet. qui pmi humano qui
sensuina intulit mortem et apthoplas
tis parentibus nris totam progeniem
usq; in aduentu xpi usq; ad inferni loca
deturcat. **Al**t nos quos desideru etnoru
ad celos animo eleuat pccupentus fac
em dñi in confessione et implalms rite
nubilantes grām in conspu eius inuere
studeamus. taliter in laudib; pñis exul
tantes qualiter iustiae exposat odo. et so
rum agmina in celis ppetuo concelebrat.
hoc tunc rite fiet si nuplex contendunt
precepta tonantis. et no solum lingua
sed etia cogitatu atq; ope laudes ei gra
tissimas dicere decertauimus. Nam ser
mo dei tantum ore polatus sine concordia
mentis et operis non sufficit ad salutē.
quia talis laudatio non est deo placata
que licet sibi grandia promittat parua
tamen meretur. quia scriptum ē. no est
pulchra laudatio more peccatoris. **E**os
igitur prece celestes angelor pletes
ac spūs animalq; iustor. qui in cōspu
glie maiestatis diuine ueraciter exul
tatis. ut sicut sine cessatione alla et amē
ppetuū dño xpo metuiū cantatis. ita
mūm; sortem precibus adiuuare
studeatis. quaten⁹ beatitudinē uerā
quam uos iam pfecte tenetis. tandē
aliquando p xpi grām nos pape mere
amur.

**De uicesima et sexta figura in
qua pphetę sententię denotantur.**

Ite igitur ostra crux xpi omnia
pphetar bene horraut.
facta predicant uirtutes ex
altant. quia quicq; plebs illa
sacratissima et diuino spū inspirata.
uaticinando de xpi aduentu protulit.
tue potencie gliam in ea reuelauit. ai
non ob aliud ipe saluator mūdo ap

paruit nisi ut pte saluaret genus hu
manum. **I**udeamus ergo quid ppheta et
psalmista dauid duxerit. si forte signifi
ter aliquid de te locutus sit. ait enim fo
derunt manus meas dumerauerunt **et pedes meos**
omnia ossa mea. Quid est ergo manus
et pedes confodere ossaq; omnia dumi
memre nisi xpi membra uite dissensa
claus configere. **I**tem dauid dicit. de
derunt mestam meā fel et msti mea
potauerunt me aceto. hoc utiq; signi
ficans quod euāgelista de xpo expo
sunt dicens. **P**ostea inquit sciens ihs
quia omnia consummata sunt. ut cō
summaretur scriptura dicit. **S**ic uas
ergo positum erat aceto plenu. illi at
spongiam plenam aceto ysaia omi
pientes obtulerunt ori eius. et alibi
scriptum est. **D**ederunt ei uinū bibe
cum felle mixtum. huc quoq; ysaia
ppha uaticinans ait. **P**uulus natus
est nobis. et filius datus est nobis. et
factus pncipatus eius sup humerum
eius. et reliqua. et item ex persona xpi di
at. corpus meum dedi perniciētib; et
genas meas uellentibus. et item facie
meam non auerti ab increpantib; et con
spuentib; i me. **E**t leuabit dñs signum
in nationib; et congruabit profugos isrl
et reliqua. **I**ulius ergo omib; sententijs
et tui exortationem et passionis xpi ui
tatem iudeorq; expressit seruiciam. **S**er
uias uero describit xpm qñ a zūm
mansuetum ductum sine uoce ad iūo
landum. huiusmodi in pntem eius mis
suros incredulos. quod significat pa
nem uite uite eleuandum in artem
carne gustaturum. **E**zechiel quoq; th
au hūm tuam effigiem simlante. sup
figentes uiror gementium et dolentium
esse posita asseuerat. oblitterationē cla
dis uastatoris. **S**ic tu quoniam scā cruce
non infirmitas ul ignobilitas esse
sanctis pphetis ostensa ē sed uirto
firma laus pncipua et nams seu pnc

tus fidelissimus. insublevando totius or-
bis nuntiandum. Nam daniel predixit
xpm dnm a perfidis occidendum. et sic
pm noxam timendam. Osee interfetio-
nem mortis saluationeq; describit. Ili-
et iohel obscuritatem syderum morte
xpi prenuiciant futurum. amos festi-
uitates unguor uiluctum conuitedas
et omnia cantica eoz implacum. Ab-
dias dolos uideor contra dnm et eccle
saluatione expressit. Jonas quoq; suo
exemplo triduanam domini sepulturam
prefigurauit. Michi xpm monte appel-
lans domini. conuentum plos ad xpm
predixit. Nam ultorem esse uenturum
mupis. et consolatore pns dnm pro-
milit. Abacuc quoq; plano sermone
cornua tua osca crux inuauib; xpi
splendescere testatur. et sophonias ad-
uentum dmi prenuiciat futurum. et di-
em resurrectionis eius describit. Ag-
geus quippe in comocione celi et tre-
desideratum omnium gentium aduentum
se testatur. Zacharias uidelicet illum
inuestibus sordidis mortalitatis nre
et plagas inuauibus eius fixas. mul-
torq; planchum sup eo quasi sup uni-
genito. Malachias quoq; licet nouissi-
mus mo: dunt. xii. pphaz ponatur luan-
lenter tamen ut referi dominatore tre
adtemplum suum uenire describit. et
purgare munistros suos examinaade
ualida. quod possint ipi sacrificia off-
re iusticie. hec cuncta salutis dona. et
ualida iudicia uite perpetrata. osca
crux xpi. sancti con corditer preanue-
re pphie. et ad hoc te auctor omnium desti-
nauit. et omnia uite sine ulla dubitac-
one que de eo promissa sunt ipe pferat.

*De uicesima septima forma in qua a
postor sententie collocant.*

Non minus tua uia osca crux
testatur littera noui testam-
ti quam scriptura legis uete-
ris. quia dona grē diuine q

illa spondebat futura hec pernicaria
nomen saluatoris docet esse completa.
indeq; maxime claret quod xpus ihus
dñs est legis utriusq; quia ppa ore ge-
minum mundo patefecerat abyssum. le-
gem uidelicet exponens et euangelium
condens sanctorumq; desideriorum uoto re-
suebat antiquos. et ostensione carum
sacabat posteros. Bonus uerax omib;
equus. unde fit quod aplicis ceteris de
tua scissima constructione sermonē pro-
tulit iocundissimū factaq; tua magni-
fica saluberrima ostendit relatu. Nam pe-
trus qui in aplor ordine primus ē for-
ter de te persuasionis sumplit exemplū
ita dicens. xpus pro nobis passus ē
finites uobis relinquens exemplū
ut sequi. uest. et. et item. Pcca inquit unū
ipe pertulit in corpe suo sup lignum.
ut pccis mortui iusticie uiuamus. an?
luore sanati estis. hinc quoque credo
qd' ipe qui pro impiis et ingratis ani-
ma sua posuit ad deuotior am; fidelū
sibi preces ames sue pietatis inclinet
proinde ego miser si honorificencia ei'
aliquid munusculū dignab; artis hu-
mane accipere. hoc carmen summo
usu et opto offerre quia meus boni-
tate confido. quod pie deuotionis mu-
nera ipi non displiceant si p se uera
uerimus inuera confessione nominis
eius. Est nos bñs iacobus aplis hic
exhortatur exemplum panis xpi nob;
ostendens exemplum inquit accipite
frēs laboris et panis prophias. qui lo-
cū sunt inuocant dñi nri ihu xpi.
Ecce bñficamus eos qui sustinuerūt
pactam iob audistis. et finē dñi
indistis. hinc et dilōis dñi iohānes
ad mutuam dilectionem nos prouocat
xpm in eodū proferens. ut sicut ipe
pro nobis animā suam posuit. ita et
nos pro frīb; animas ponam. Judas
quoq; seruis xpi finet aut iacobi.
sub exemplo ihu successoris moysi.

demonstravit ihu xpm eduxisti nos
per crucem despiritali egypto. id est dyo
teshite tenebris. et mardulos poidide
Paulus ergo non paululu sed magni
fice de te locutus est qui auditoribz suis
ait. Non enim iudico me inter uos aliqd
scire nisi xpm ihu et hunc crucifixu. et co
tradixit sibi glia nisi uoce dñi nri
ihu xpi p quem illi mundus crucifixus
est et ipe mudo. xpmqz affirmat propt
mortem crucis accepisse potestate mor
la et mtra et subitis tñm ita innoie
ihu omne genu flectatur celestiu tñl
tñm et infernoz et omnis lingua co
fiteatur quia dñs ihus xpus xpus in
glia est dei pris. **Eae sancta crux xpi.**
apostolicus ordo quam conamine antiqz
prophetis tuas laudes profert. ita ut ni
nullo dissencat quod ea que xpi preme
bant futura. isti uite completa confirmet
quia tu uere conu. die signum. celestia
simul et tñstria uetera et noua omnia
pacificas.

**Defugura uicesima octaua
ubi opifex ipe sanctam crucem adorat**

Omnipotens maiestas uirtus
excellsa creator celestium et for
mator tñstium dñs dñs saba
oth. qui uerus conditor et re
demptor es hominu. tu laus es nra.
tu uirtus et glia. cum salute uera. tu es
rex regum tu doctor ignorantiu. rector
fidelium et magist credentiu. tu sumus
et princeps es pastor tu pius pector tu
arum omnium. tu sancte saluator es to
tus boni. dux bonus. uia recta. lux ua
et uita ppetua. merces clari et hostium
salutis etne. exte omis sensus. uox.
ubium et ututum omnium fructus p
cedit. ad te ergo direxi sermonu imprimor
dio huius operis. et quecumqz insequē
tibus addidi addidam laudem puenire op
taui. cor meum ad te se eleuat. mentis me
e tota intencio ad te clamat. quicquid ul
quam lingua recte confessionis seu manu
tione operationis cum deuotione pie me

tis profert. totum ad laudem tuam pti
net. Omnia namqz te glificant et bene
dicunt que iuris et que insupis sunt.
nec no et ego ps minima tue creature.
te dñm ueru simplex et letus adoro. atz
cruci tue submisce et humilit supplicis
dico.:

Oliquu uitale et ara salutife
ra te adoro spem uite etne. de
precans ut pte structuram
tñssima hostia grata deo ob
latus existam. hoc meū est desideriu hoc
uolens amoris feruor. hoc tota men
tis intencio et flamma lingue exorat.
hoc esuries cordis. et finis est anime
ut per passionis tue gram me tibi ob
latum famulum suscipias tuqz cruci
fixo totum quod ime tibi contrarium
est consumat. et carnalem estum tem
peret. nam exstinguat. linguam apuo
et uaniloquio compescat. et pietatis
uba mos meum reponat. omne pñur
bationem mentis pacifcet. et pñita
honestā deducat. Ergo quando adue
neris domine ihu xpe iudicare uiuos
et mortuos. ac senilium pigne et consp
serit flamma adulteros tuos. omisqz
qui oderunt nomen tuu inouissima
tuba et tempestate ualida. quando se
cūdu euāglin tuum appebit signum
fily homis in celo. et plangent sup se
omnes tribus tñe uidentes meū i que
pupuerunt. Obsecro ut tunc aflam
mis uiricibz scā crux me eripiat atqz
ab ira agni pñium portam defendat.
cu tunc carmen presens. et utinam
usqz in fine uite mee. placita illi et ho
norifica semp detantem. minimus om
nium seruo tuoz et peccator. **Lira**
banus ymnis et laudibus corde. ore.
manu. et totius corpis gestu. hoc sep
memorans quanta bonitate nos tu
conditor nost creasti. et quanta pieta
te redemisti cum ab inferni carcere et ge
henne flamma nos liberasti. **Et nunc**

saluator deprecor ut des michi requiem
illam quam fidelibus tuis promiseras
te daturum in arcem polior ubi uere po-
pulus tuus sabbatizat sabbato pleni-
ni fruens. Interim quoque quam diu sim
in hoc corpusculo dirige me in semita
recta fidei catholice. sustenta firma spe-
refuge tua dilectione ut ipse michi sis re-
frigerium in uia. quem requiem habere
desidero impetra. Sine ulla enim diffide-
ntia omnia promissa tua credo esse ueris-
sima iudicia tua. promerito rectissima. do-
na tua expecto dulcissima. Presta ut ite-
ratus permaneam tecum in eterna leti-
tia. Orix alma dei usque huc quantum
laudem tuam acant. sed quia triumphum
perpetuum expectes quem iniquita-
tibus pleniter et perfecte non inuenis.
confer te ad celestia angelorum agmina
ibique laus perpetua panna resonabit
Dei la. a m e

*Habemus hic sunt qui corda pauentia
hinc. Sanguis antidoto christi deorpe
toto. Iuauice qui fluxit. felix qui uul-
nem sicut. In quibus est uita. rogo ut
homo cuncta uita. Et tua sit uita.
uirtutum flore polita.*

Mille quadringentos post deca qua-
torque annos.

Libri huius opus in metere abbas frater
petrus.

scribere hic fecit anime sue quod re-
medium sit.

Spem mercedis obaugumentum
pictumque decorauit.

Victoriosae crucis in laudem christi nostri
redemptoris.

Virginis eximie simul michaelis
archangelique.

fratres benedicti patris qui nos inferni
distraxat artibus.

Co. dicis ablato loco hoc iudicium
nouit se.

Seruitate pressuram quam fugiat pro-
bus ipse.

Legitur in Gen. 3. q. d. dñs dixit serpenti sup pectus tuu gaudieris. Et postea ibide ipa conteret caput tuu. Et insidiaberis calcaneo eius. Quod impletum est in uirginitate hie uirginis que contriuit caput serpentis. **in x.** Virgo uin pect su in piente puella.

Legitur exodi. 3. q. d. moyses uidit rubu ardentem et non comburebat. Et dñm audiuit de ruba sibi loquentē et dicens. Disce te. tu iniqua stas scia. Rubus ardens qui non comburebat sicut uirginem mentem sine corruptione uirginitatis. Quia uirgo peperit et in corrupta permansit.

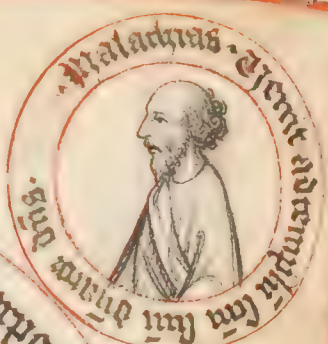

Legitur mltis modis. vi. q. d. gideon petiuit signu uictorie inuellere populum irrigando. Quod figuratur uirgine gloriose sibi corrupcione impregnandam ex spūs sancti infusione. **inde x.** Hec mater uellus remanet tū arida tellus.

Legitur mltis modis. xvi. q. d. uirgo aaron una nocte floruit que fuit arda. Quod figuratur uirginem ardentem omni uirtute conceptione pariter filium dei scilicet ihu xpū.

Legitur in lib. Regum. q. quod abierit princeps milicie saulus uenit adda
ind ut ad eum reduceret populum isrl qui adhuc sequebatur domum saulis &
bene presignabat aduentum magor ad quem qui cum multis muni-
eribus eum adorabant **unde x.** Elebs notat hic gentes xpi
uini cupientes.

Legitur in s. lib. Regum. s. Quod cum auna mat. samuelis um
samuelis ablactant tunc obgult eum hely sacerdoti mtepla
mfo ubi fuerit tabernaculu dñi. Quod presignabat oblaqueni
dñi mtepla scdm fructum seu. **unde x.**
Templa te xpe notat oblatum puer iste.

Legitur in n. lib. Regum. x. quod regina sabba audita fama saloma
ma uenit in iherusalem cum magno munere eum adorando. que qui
dem regina gentilis erat. Et figurabat gentes que dñm cum mu-
neribus delonginquo ueniebant adorare. **unde x.**
Hoc typice gentes notat ad xpm uenientes.

Legitur leuit. xij. quod mulier piens pium primogenitum xpm redime
debat oue paupes aut qui oues hie no portant duos turtures
aut duos pullos columbarum pro offerre debebant & hoc pro
sua purificatione. Quod uirgo glosa adimpleuit que in
purificari non indiget

Legitur **Ex. xxvii.** quod cum rebecca mater esau iacob audisset quod esau duxisset. q. aliqu tempus ueniret ut iacob interfuisset. tñ filij sui iacob deterrui sua misit in manu alienam ut nere subterfugerent. Quod bene prefigurabat fugam x. megyptum qñ cum herodes quesitum adpendum. Inde angelus dicit. Tolle puum. **vide x.** Inq. terra pñs iacob foruidie matris.

Legitur in **1. libro. Regū. xxi.** quod cū saul misisset inuidias ut querebatur dauid anichol submisit eum punam fenestram in fine et sic euasit. Rex saul fign herodem. Dauid aut xpm quem herodes quesitum adpendum. Joseph us xpm cum maria megyptum duxit **vide versis.** Michol dauid saul inuidia filij suauit.

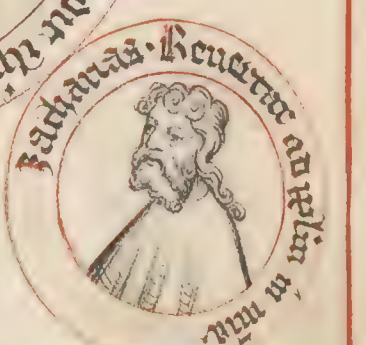

Legitur **exod. xxxi.** quod moyses cum uenisset aduadigem demante descendens uidit uitali queni aaron fecerat deauru. qñ moyses talibus confectis uitali destruxit et confregit. Quod bene prefiguratu est ut dñs qñ xpus timu egypti in uinit ydola arceue ruit **vide x.** Moysen saui tenore uitali simulachrum.

Legitur in **1. lib. Regū. x.** quod philister acham dñi quā repau in bello posuerit uera dagon deum suum. demane inuantes templu inuenerūt dagon uarentem uerum hactenq apuit fructu et manas prealas. Quod completu est qñ xpus uenit megyptu huius leni tunc ydola et errores in felicitas arceuerunt. Adm alium intellā xpo ueniente egyptum omni ydola corruerūt. **vn x.** Achā repenane fit dagon caula ruine.

Legitur in lib. 1. Regum. quod Saul rex fecit occidi omnes sacerdotes. quia dauid fugientem receperunt et ei panem suum obulerunt ad comedendum. Saul herodem dauid regem sicut sacerdotes pueri quos herodes propter christum fecit occidi. **Unde R.** Saul propter dauid ipse omnis nescit scire.

Legitur in 1. lib. Regum. quod moriens Saul dauid consoluitur dnm qui rudit sibi ut reuerteret ad terram isrl. Dauid sicut x. qui post mortem herodis redit iherosolyma sicut testatur eu. dicens. Angelus dñi ap. mscopus. 10. s. di. Ampe pueri et mitem ems. **Unde R.** Ad pacem dauid defuncto Saul reuertit.

Legitur in 1. lib. Regum. quod achazia regina iudeus morianu filiu suu fecit occidi et omnes filios regis ne regnarent propter suu. hoc factu est regnauit profilio huius autem nre soror regis sub quatuor filii eius unumquemque qui postea regnauit. Regina crudelis herodis et qui propter christum fecit occidi pueros. puer autem subandus mortem christum sicut. **Unde R.** Puero sublatu stupor est data regia furo.

Legitur in 1. lib. Regum. quod iacob reuertens in terram suam quia fugat a facie fratris sui. Et cum pueris oues et boues camelos et aliosque et pecora. sequebatur cum vrbibus et pueris iacob q. fratri suo fugat sicut christum qui herodem regem quem pascu sicut fugit quod morianu regis in terram iuda redit. **Unde R.** Formidans fratri iacob ardet uisere prem.

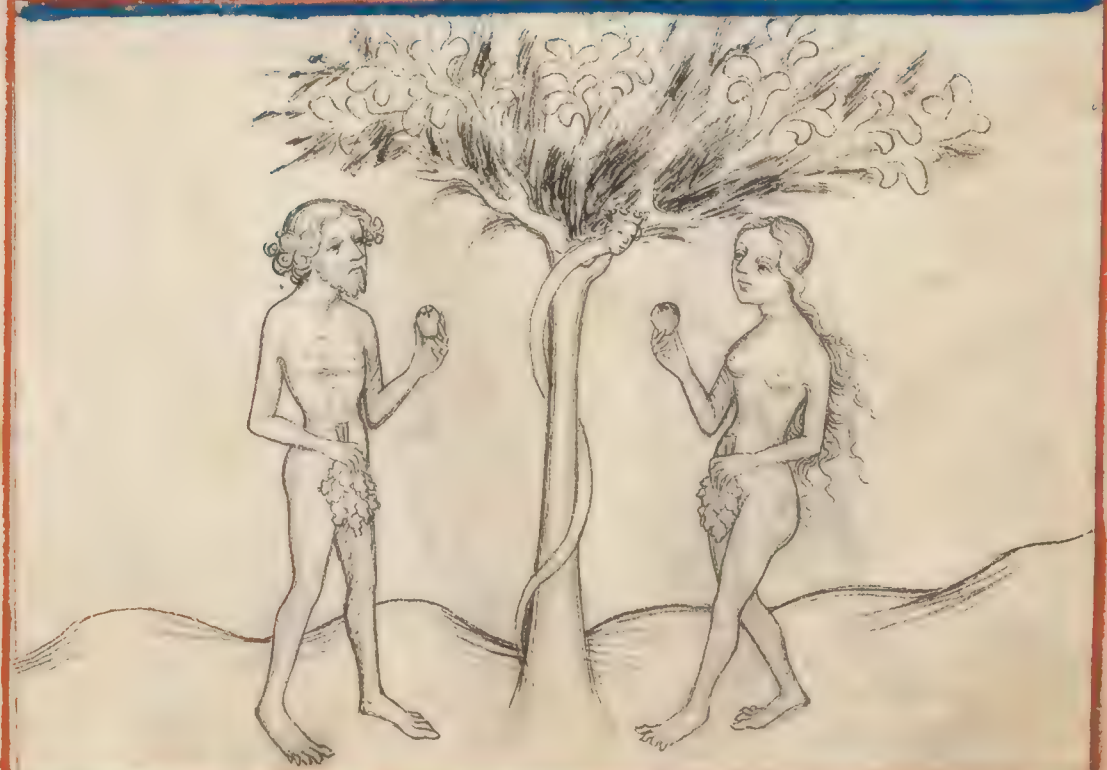
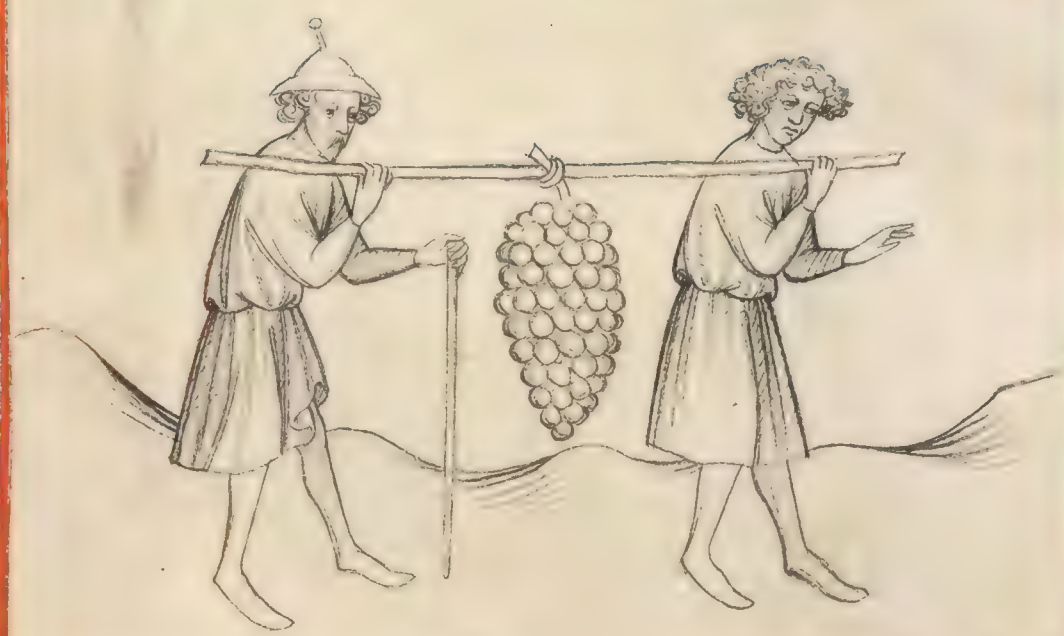
Legit merod' xxiij. quod phara' dnm psequeret' filios isrl.
cum auribus et equitib⁹ intinuit mare et dñs reduxit aq's
maris sup' eos ita liberavit p'm s'm. Ita p'mile. i. paq's
baptismales. ex' consecratis p'm x'mm ip'e xp'us animas
originalis p'm liberat unde **B** Hostes merguntur p'terq'
maris gaudiunt

capitulum .xxx. q. esau paterogone q. fecit iacob fr. suus vendit
ibi primogenitum et honorem q. debetur primogeniti. Esau p. gula
honore suu vendidit et benedictione p.ua amittit. Sic dyabolus
inditione se pualit ppter suam superbiam p.ri suu. r. den tempore
do ducas. Sic ut lapides isti panes fiant *unde b.*
Veniens ad ardorem p.rii male vendit honore.

Legit illib' mui. xij q' m'it' q' m'it' fuer'it ad explorandā tuam
p'missionis ai' rediret p'derūt bonū et p'ant' inverte et transi
p' iordāno ad duxer'it testamōis l'guitatis terre illi. **Q' bene**
p'figat i' uidet. **I**n nos aditernā p'missionis regni celest'
intare uolūm' h'ic optet nos p'f're p'agnas baptismales
ex p'o conferant' **unite x** flumen transit' et p'ia mellis
adūm.

Legit in Gen. m. q. adam et eua recepti fuerunt pserpente
qui eos decepta temptavit dicens. Eritis sic di. **Ex** bene fi
similabatur similitudine quam dyaboli xpo exhibuit omni tep
fuit dicens. Dic ut lapides isti panes fiant. **unde** **h**
Serpens ulcit adam retitum diuin suggat escam.

*David. Qui cōtra et hūmili
superbie in sup*

Hic episcopus absoluit fons pietatis.

*David. Qui cōtra et hūmili
superbie in sup*

*David. Qui cōtra et hūmili
superbie in sup*

*David. Qui cōtra et hūmili
superbie in sup*

*David. Qui cōtra et hūmili
superbie in sup*

*David. Qui cōtra et hūmili
superbie in sup*

Legit in lib. xii. q. u. nathan pphā missus fuerat ad dauid ut eū
corripet propter suo ipe penitentia ductus niam aduā impetravit.
Dauid em penitens nariam penitentia designat. q. niam oim pe
ccatorū suoz meruit amperere. *unde x.* Et nathan tatus rex pū
nos corrigit actus

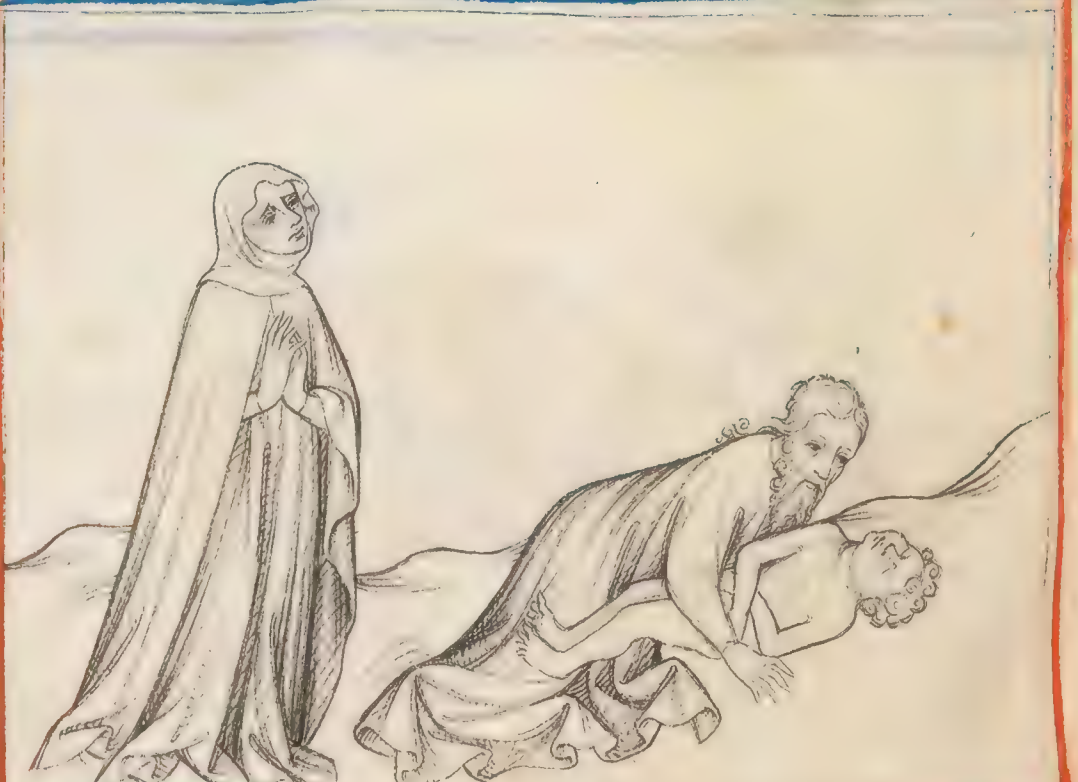
Legit in lib. xii. q. u. nathan pphā missus fuerat ad dauid ut eū
corripet propter suo ipe penitentia ductus niam aduā impetravit.
Dauid em penitens nariam penitentia designat. q. niam oim pe
ccatorū suoz meruit amperere. *unde x.* Et nathan tatus rex pū
nos corrigit actus

Legit in lib. xii. q. u. nathan pphā missus fuerat ad dauid ut eū
corripet propter suo ipe penitentia ductus niam aduā impetravit.
Dauid em penitens nariam penitentia designat. q. niam oim pe
ccatorū suoz meruit amperere. *unde x.* Et nathan tatus rex pū
nos corrigit actus

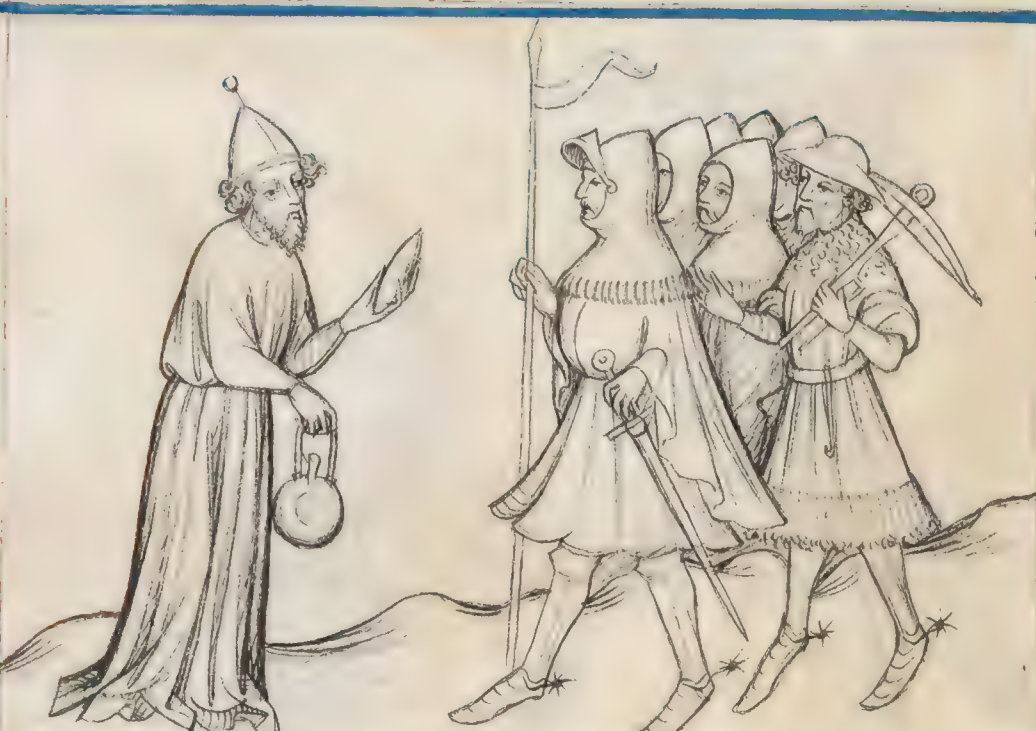
Legit in lib. xii. q. u. nathan pphā missus fuerat ad dauid ut eū
corripet propter suo ipe penitentia ductus niam aduā impetravit.
Dauid em penitens nariam penitentia designat. q. niam oim pe
ccatorū suoz meruit amperere. *unde x.* Et nathan tatus rex pū
nos corrigit actus

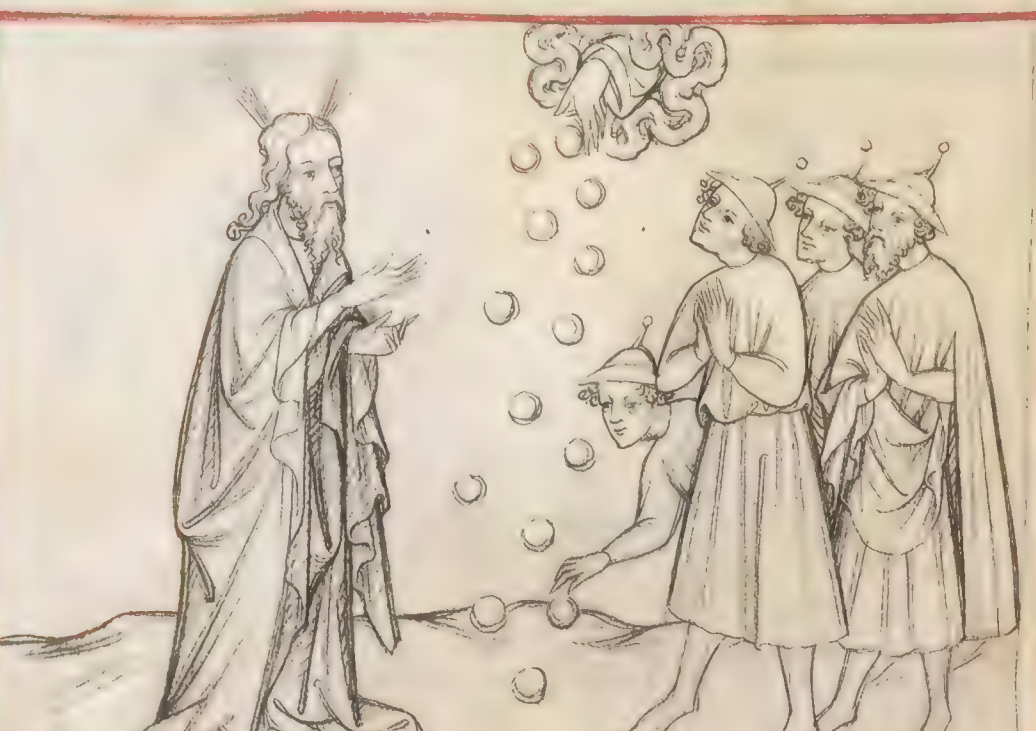
Legitur in 1° lib^o 2° c^o 27° q^{uod} cum dauid paucis g^{er}ib^{us} p^{re}cedit caput eius et tulit illud in manu sua et uenienti de templo depl^ois occurrer^{unt} mulie res cum d^{omi}nis ip^sum suscipientes gaudiose inlin duxerunt. Dauid si g^{er} ip^sum quem p^{ri}u^m hebreor^{um} recipientes inlin clamabant dicens. Benedic^{ti} q^{ui} uenit in ore d^{omi}ni o^{mn}ia in excelsis. **Unde R.** Hostem qui amittit laudatur nomine dauid.

Legitur in 1° lib^o 2° c^o 27° q^{uod} cum abraham de re de inimicis uenisset et ferret secum magnam predam quam exussit de inimicis suis tunc melchisedech sacerdos dei obtulit ei panem et uinum. **Unde R.** Deum notant c^{ir}c^um que melchise dech dedit isti.

Legitur in 1° lib^o 2° c^o 27° q^{uod} cum helysus reuerteret^{ur} ad ciuitate^m occurrerunt ei p^{ri}u^m ip^sum cum gl^{ori}a et honore recipientes et laudantes. Helysus ip^sum sigⁿat quem ueniente^m in lin in die pal mar^{um} p^{ri}u^m hebreor^{um} cum magna gl^{ori}a et honore receperunt **Unde R.** Gloria nate dei tibi conuenit hoc helysus.

Legitur in exod^o 16° c^o 27° q^{uod} d^{omi}ni p^{re}cepit. Moysi ut diceret p^{ro}p^{ri}o ut gl^{ori}as colligeret de manna celesti quantu^m sufficeret die illa. Manna celestis sigⁿat panem x^pi uidel^{icet} sui scilicet corpus quod ip^se in cena dedit discipulis suis dicens. Accipite et manducate. **Unde R.** Plebs hic mirat^{ur} quoniam pane^m celi abatur.

Perperam dixisti te tradidisti tui ista.

Et facta plebs causa dampnare ihu sine causa.

Legitur in lib. Reg. m. q. Joab princeps milicie uenit ad abner, ut loqueretur sibi in dolo quem am dolo et blande alloqueretur transiit enim gladio. Joab sicut iudam, qui xpm dolo posuit tradidit impijs iudeis ad interficiendum. **Unde R.** Alloquio blando Joab hunc punitur nephandu.

Legitur in lib. regu. quod resabel impia regina cum audisset pias dñi hebram piam interficere desiderabat. Hec impia fecit impios iudeos sicut qui uerum hebram. i. xpm audet et in uidiote audere intendebant eo q. eis eor malicia predicatora manifestabat **Unde R.** femina aux istu dampna plebs ipia xpm.

Legit in lib. machabez. m. q. triphon uenit ad iuda machabeum ut loqueretur sibi in dolo et sic eum capet. Triphon iuda sicut qui dolo ad xpm ueniens posuit eum tradidit impijs iudeis **Unde R.** Verba gerens blanda triphon parat eterna nefanda.

Legit in dan. xxi. q. pilatus iniquus uenit ad regem et dixit tunc nobis danieli. Cui devotus timore tradidit eis danieli innocentem. pilatus iste iudeos sicut qui ad pylatum dicebant. Crucifige crucifige eum. Et in. Si hunc dimittis Rex aut iste pylatum sicut qui iudeos timuit et eis ihu tradidit **Unde R.** Sens huius crudelis sicut interitum danielis.

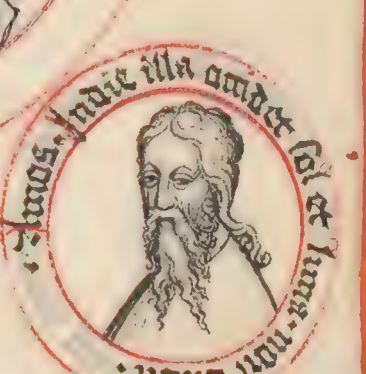
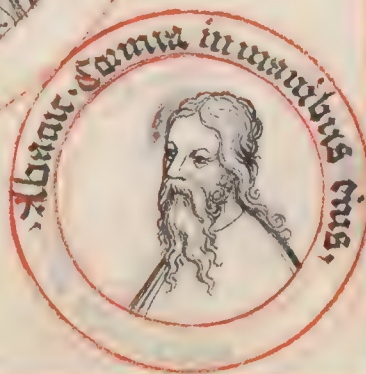

Erut etiam hunc vos pascia xpi.

De cruce munda cum sanguine proficit vnde.

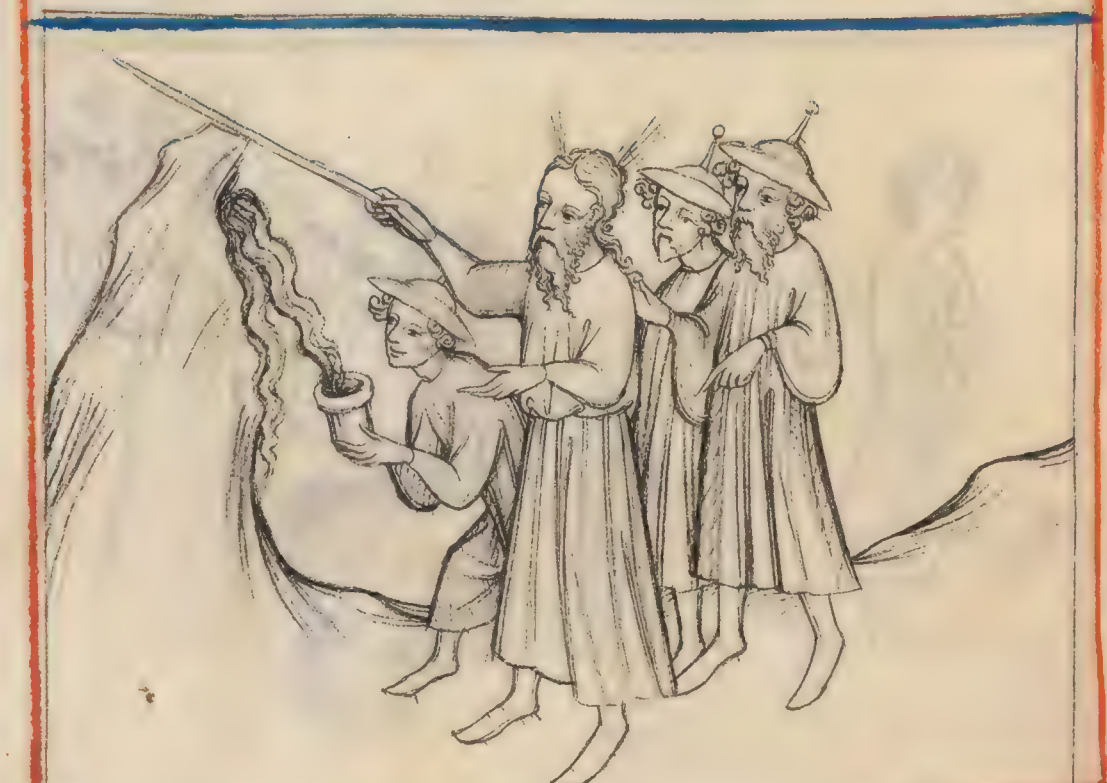
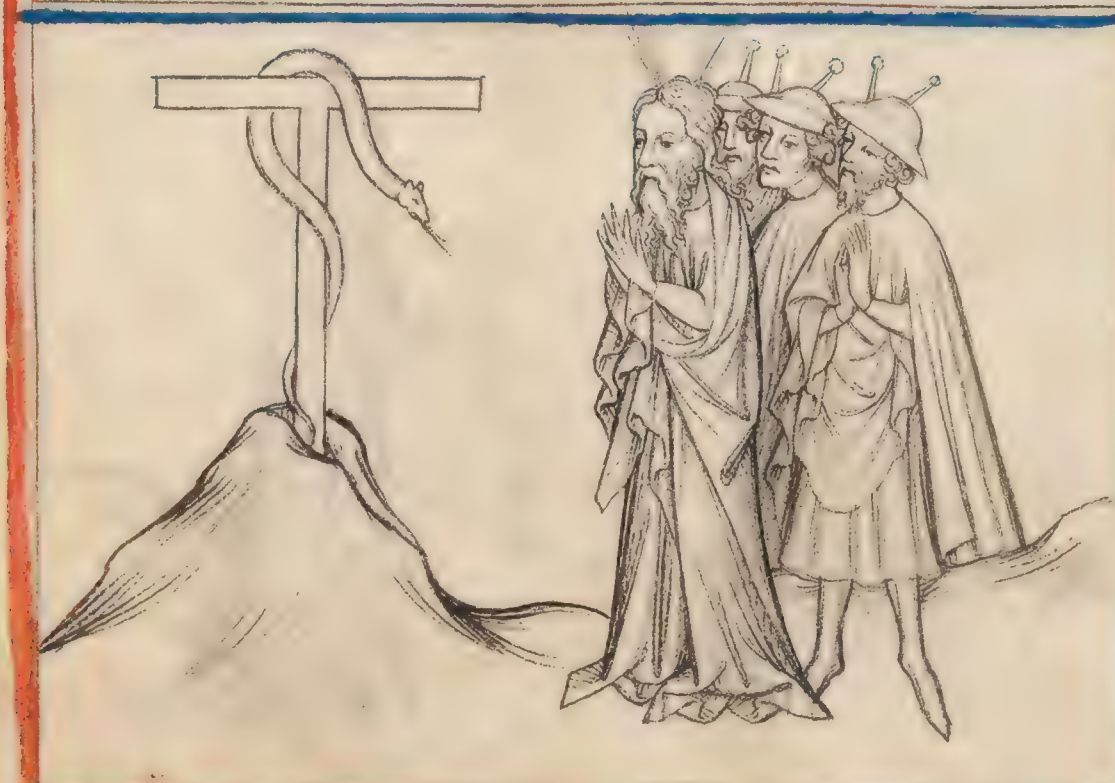
Legit in Gen. xxi. quod abraham dum extendisset gladium ut si filium immolaret angelus dñi de celo ipso prohibuit dicens. Ne extendas manum tuam super puerum puerum abraham puerum celestem sicut qui filium suum h. xpm p nobis omib. mactare immolauit. **vi. r.** Signante xpm puerum pat immolat istum.

Legitur in Gen. ii. quod cum adam obdormisset tulit dñs costam de latere eius et formauit eam mulierem. Adam dormiens xpm sicut deum latere fluxit sanguis et aqua insigni illius ut intelligamur omnia sacramenta de latere xpi effluxisse ad milia lancea latus ei apertum. **vi. r.** Fera pueri vici de costis cepit vi.

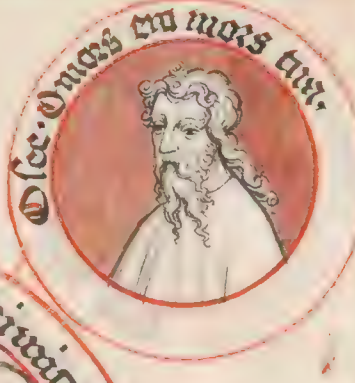
Legitur in Gen. xxi. quod cum dñs vellent puerum de moribus serpentem autem literarum precepit moysi ut faceret serpentem eneu et eum i ligno suspenderent et quicquid illum inspiceret deserpentibus liberaret. Serpens suspensus xpm iussu sicut quem intueri debet quis serpente. i. dyabolo vult liberari. **vnde. r.** Ipsi amant serpentem dum spectantur.

Legit in exod. xxi. q. cum moyses populum desertum duxisset deficient illis praeque penuria. moyses cum igne q. manna tenebat filitem pangebatur et exierunt aquae lapidum. **vnde. r.** Ipsi sicut qui nobis salutaria sacramenta s. de latere suo effudit cum illud lancea militis iussu apertum pmissit. **vnde. r.** Est sacramentum xpi dñs petra fuentis.

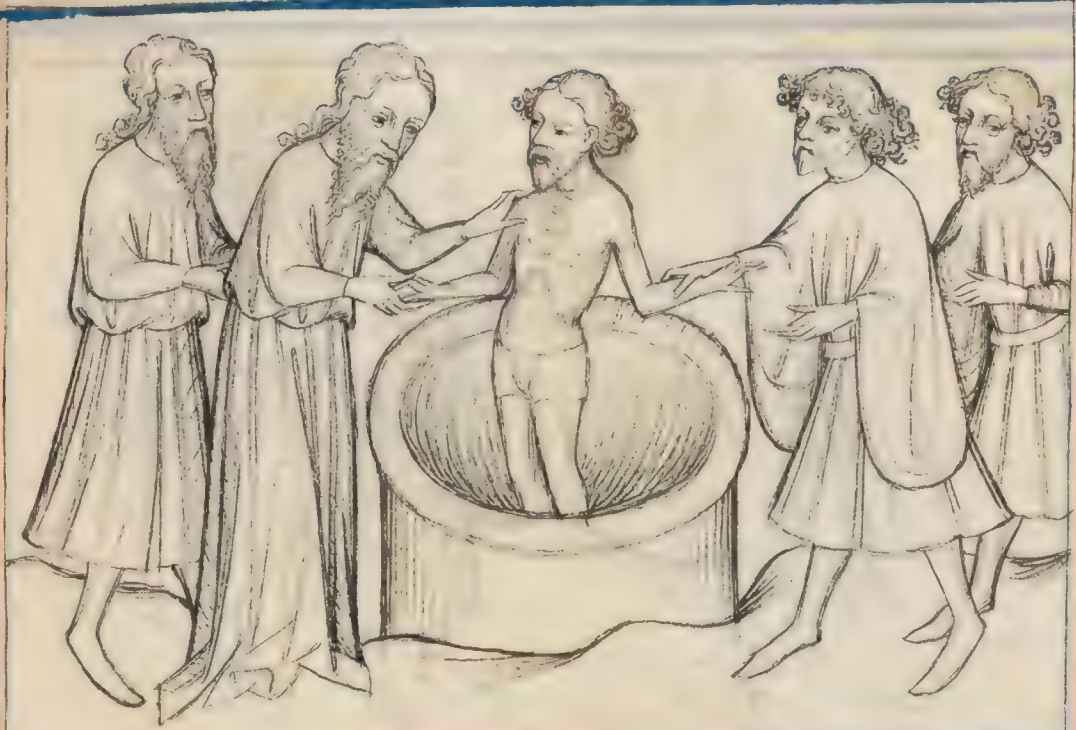

Anna condit et ab his milis sepelitur.

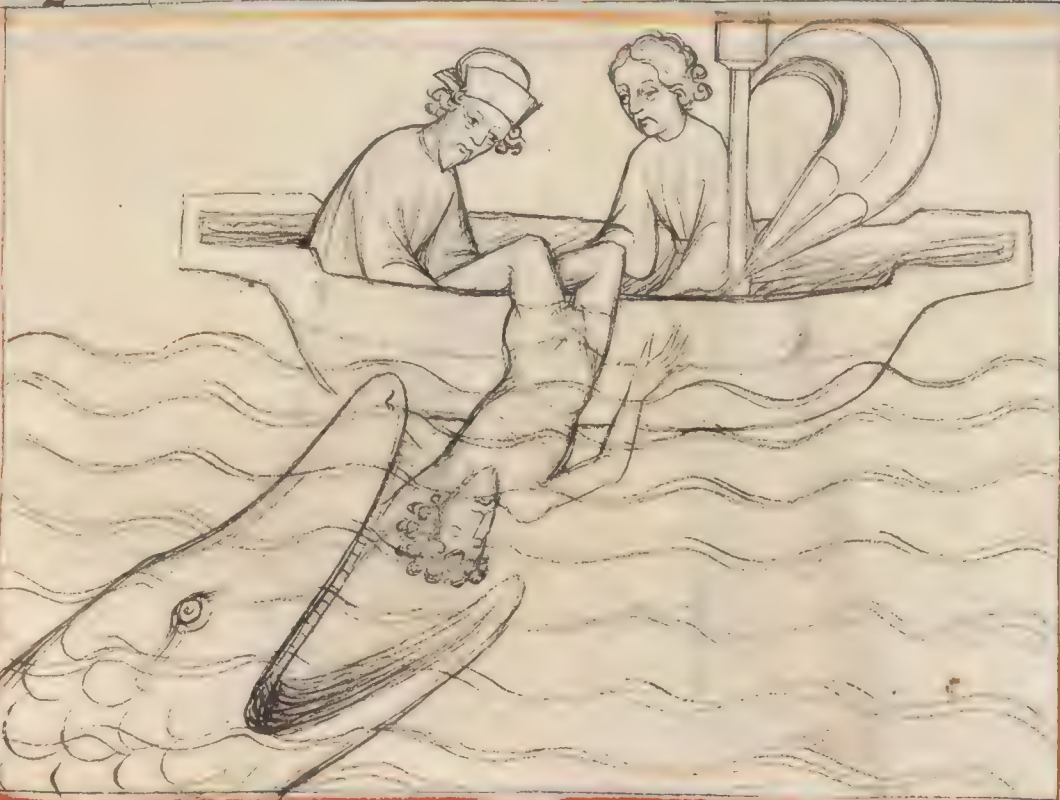
Legitur in 1. lib. Regum. quod cum adam obediasset tunc dicitur. quod cum fides ioseph vellent eum ymaginatus vendere ex uerunt eum tunc sua. et miserunt eum in assuam veterem ioseph xpm fuit qui missus fuit in assuam. et in tunc amicum annu fuit deinde deposuerunt. unde. Hanc in assuam dicit iste verum.

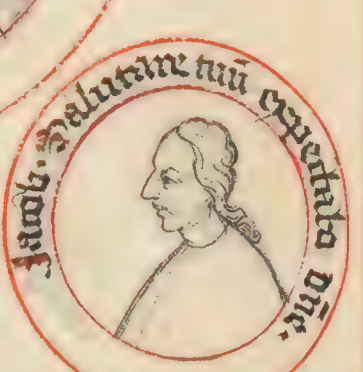
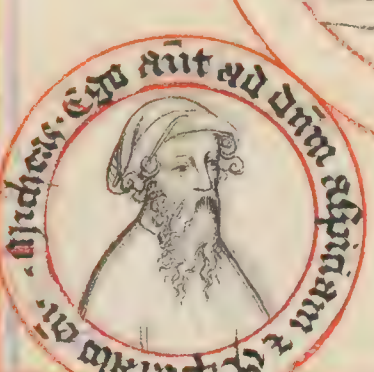
Legitur in 1. lib. Regum. quod cum david. Goliath gigante venisset ipm cum suo pro gladio interfecit et caput amputavit. David xpm fuit qui goliath. i. dyabolum interfecit et caput eius amputavit quia amicus refecerit hominem de inferno liberavit Et de dyaboli potestate exivit. et ipm in sua potestate debilitavit. unde. Signatus te xpe goliath contexit iste.

Legitur in 1. lib. Regum. quod iohannes cum ascenderet nauem ut iret iherusalem fuit est tempestas magna in mari. uenit uo mittens sortem et cecidit sortis super iohannem. Tunc illi apprehenderunt miserunt iohannem et statim piscis magnus deglutivit eum et inuenit eum fuit milibus diebus et milibus noctibus. Hoc fuit quod xpus fuit in ventre uelut aditum diem. unde. Iohannes gloriatur cum ille fuit repitit.

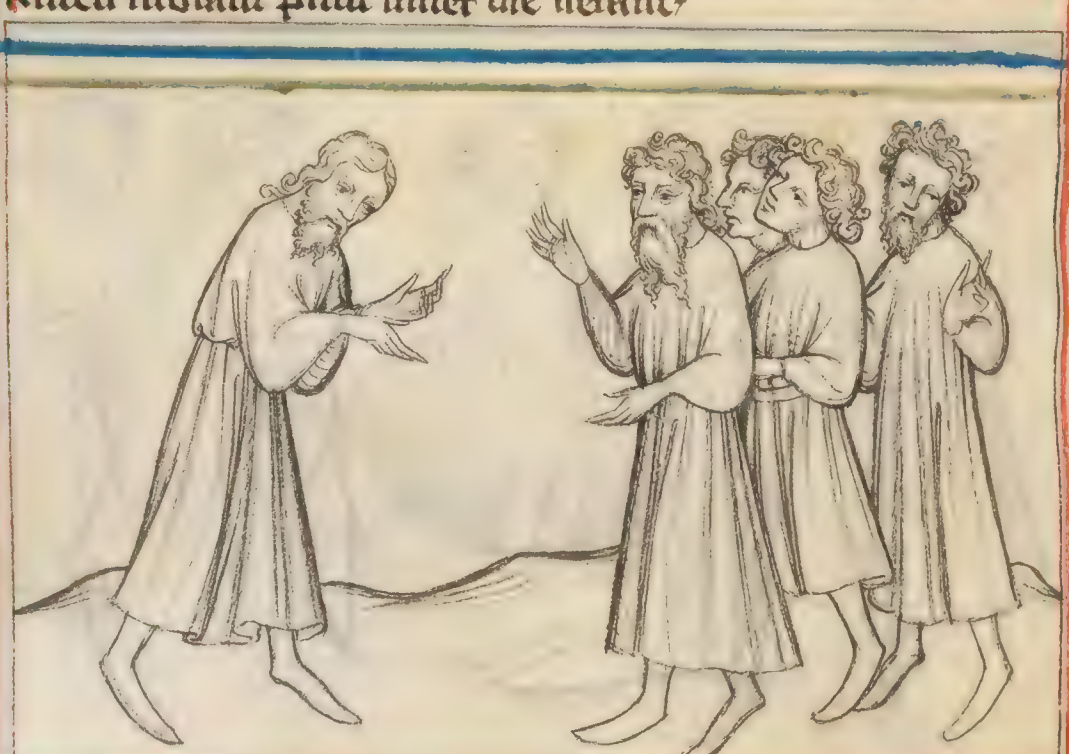
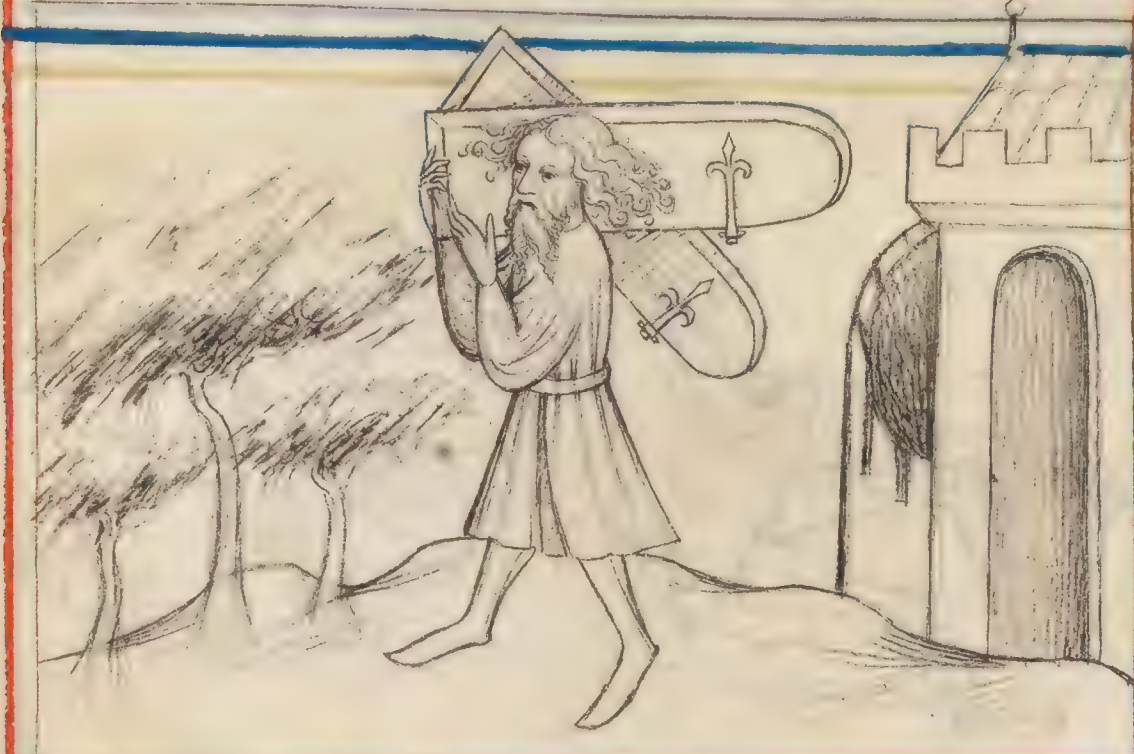
Legitur in 1. lib. Regum. de sampson quod cum leo ierem inueneret leonem ipse apprehendit et interfecit. Sampson xpm fuit qui leonem. i. dyabolum occidit quia deus potestate hominem liberavit. unde. Sampson te xpe sathana leo denotat iste.

Legitur in lib. iudicum xvi. quod sampson media nocte surgens
positas civitatis egressus ambas suas fortitudines deiecit et extra ci-
vitatem secum detulit. Sampson xpm figit, qui media nocte de
sepulchro resurgens pias egressus sepulchri. r. lapidem deiecit
et liber inde exiit. unde v. Oblectus turbis sampson valuas
tulit rebus.

Legitur in lib. iudicum xvi. quod sampson media nocte surgens
positas civitatis egressus ambas suas fortitudines deiecit et extra ci-
vitatem secum detulit. Sampson xpm figit, qui media nocte de
sepulchro resurgens pias egressus sepulchri. r. lapidem deiecit
et liber inde exiit. unde v. Oblectus turbis sampson valuas
tulit rebus.

Legitur in ieremia xvi. quod cum fuisset in pascuis diebus et
nihilis natiuitas pascuis eum exspuit super acidam thum. jonas
xpm figit qui tertia die de sepulchro surrexit. unde v.
Detrimula xpi surgentem te notat iste.

Legitur in ieremia xvi. quod cum fuisset in pascuis diebus et
nihilis natiuitas pascuis eum exspuit super acidam thum. jonas
xpm figit qui tertia die de sepulchro surrexit. unde v.
Detrimula xpi surgentem te notat iste.

Legitur in daniel. xmi. qd am missus fuisset in laqueum leonum
uer eum leones omiderunt mane fco rex uenit ad laqueum ut uideret daniel
lem si adhuc uiuere quem am uidit gaudis est. Rex iste maritum
magdalenam demonstrat que mane ueniens ad monumetu et
postea dñm suu uidens amonitus resurrexisset gaudis est in dñs.
Rex iocundatur hunc ut uinu speculatur

Legit in sñ. xvi. quod cum ioseph uidisset frs suos terrore
concussos dixit eis. Ego sum ioseph fr vñ nolite timere. Et sic
consolatus est eos. Ioseph xpm figt qui post resurrectione sua
discipulis suis apparuit et eos alloquendo consolatus est dicens.
pax nobis. vñ. Quos querit quidem blandit filis idem

Legit in mat. iij. quod sponsa postq suum dilectum inuenisset dixit
mulieri quem diligit anima mea. Et iter. Tenui eum nec di
mittam. Sponsa hec mariam magdalenam figt que suum
sponsum. i. xpm uidens tenere uoluit. Cui sibi talit respon
dit. Noli me tangere vñ. Sponsa quesito fructu
iuit sponsa aquito.

Legit in gen. qd fili dñi dñi aprem suu dixit ut sibi pñm her
ditatis luxiole conspexit post her ad pñm reuñs. pñ cum benigne rece
pit et consolabatur. De ille figt pñm celestem sc xpm qui adhuc
filios sñ. aplos ueniens eos de sua morte consolatus e dicens. pax
nobis. vñ. fñs amplexat nati pñ et reuñt.

and q ab
pñe sue h

Te pater ppe palpari credit ut iste

Legitur in lib. iudici. vi. quod cum angelus dñi uenisset ad gedonem dixit ad eum. Dñs tecum pinoz forasit. Quia ipse pñm isrl liberare debebat sicut et fecit. Edeon thoma figt adque venit angelus magni consilij. sc. xpus z eum confortans infide ait. A pte m m tuu t. **in d.** Angelus hortat gedon ne quid vereat.

Leg. **sony** **sony** in Gn. v. quod enoch deo placuit et tñstans e impa dñm. Enoch em xpm figt. qui deo pñ placuit iō impadñm celestem transire meruit cum enim in die ascensionis supra choros angeloz exaltavit **vnde d.** Enoch tñstans celestibus est sonatus.

Legit in Gn. xxxii. q. cū angls dñi uenisset ad iacob. ipse angela apprehēdens cum eo luctabatur. nec enim dñalst n cū ipm bñdix Jacob iste thoma figt qz anglm. i. xpm tangens certificatione resua resurrectione meruit. **vnde d.** Isrl est dñus luctas iacob bñdictus

In m. lib. **R.** legit. q. quod cum hehas pñia in lacu igneo tollere ire in celū helyseus clamabat dicens. De mi. pñ m. aureus isrl et auxiga eius. Hehas xpm figt quem uidentes apli in celū ascendentem ammitti sunt. cum xpus eis dixit. Ascende ad ptem meā. **vnde d.** Celitus effectus hehas sic quonq. factus.

...et in die et
...et in die et
...et in die et

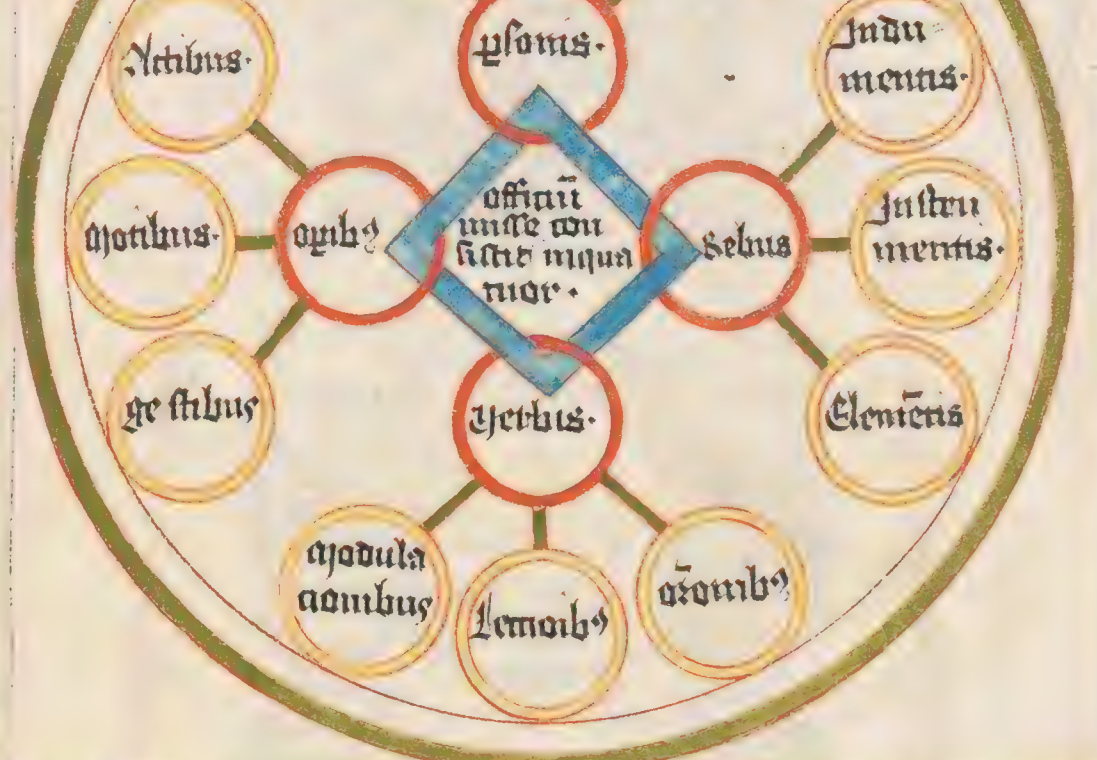

...et in die et
...et in die et
...et in die et

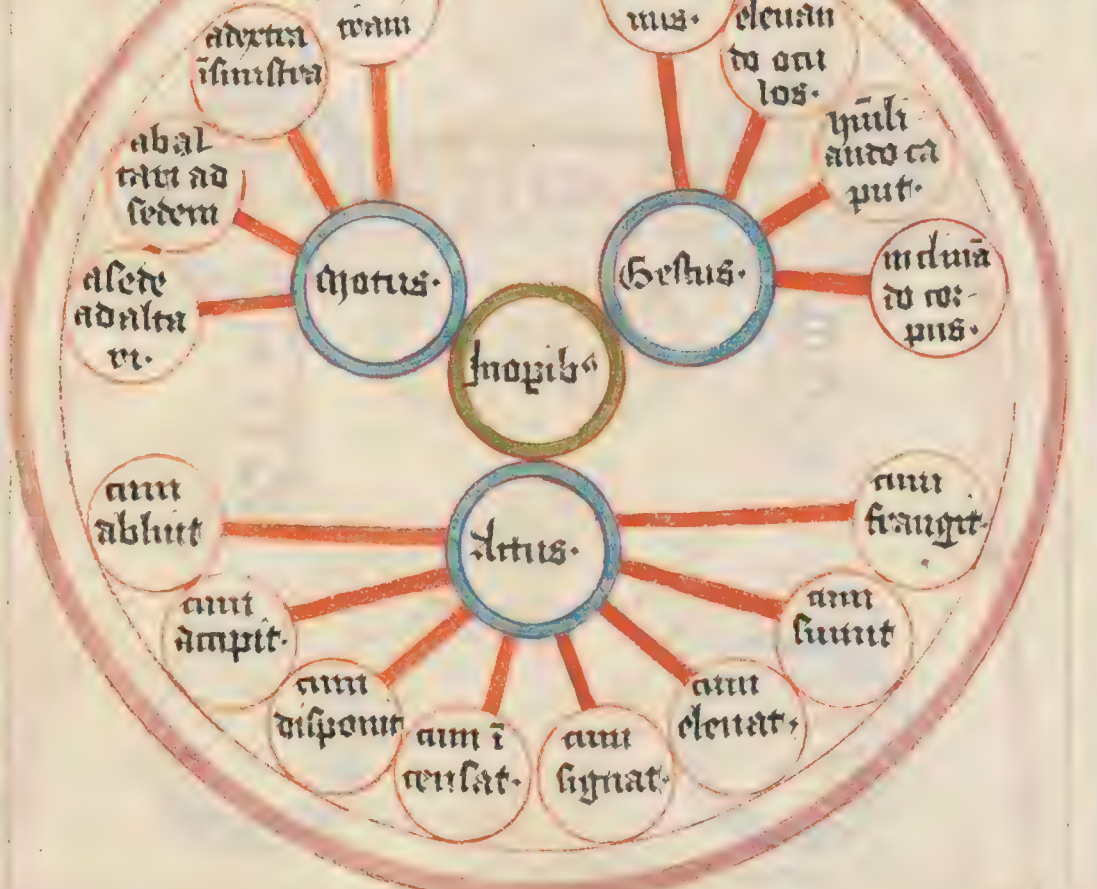
Hec figura demonst
rante consil
v. saluar
rebus
et o

trat quod officium
tit in quatu
personis
verbis
pib

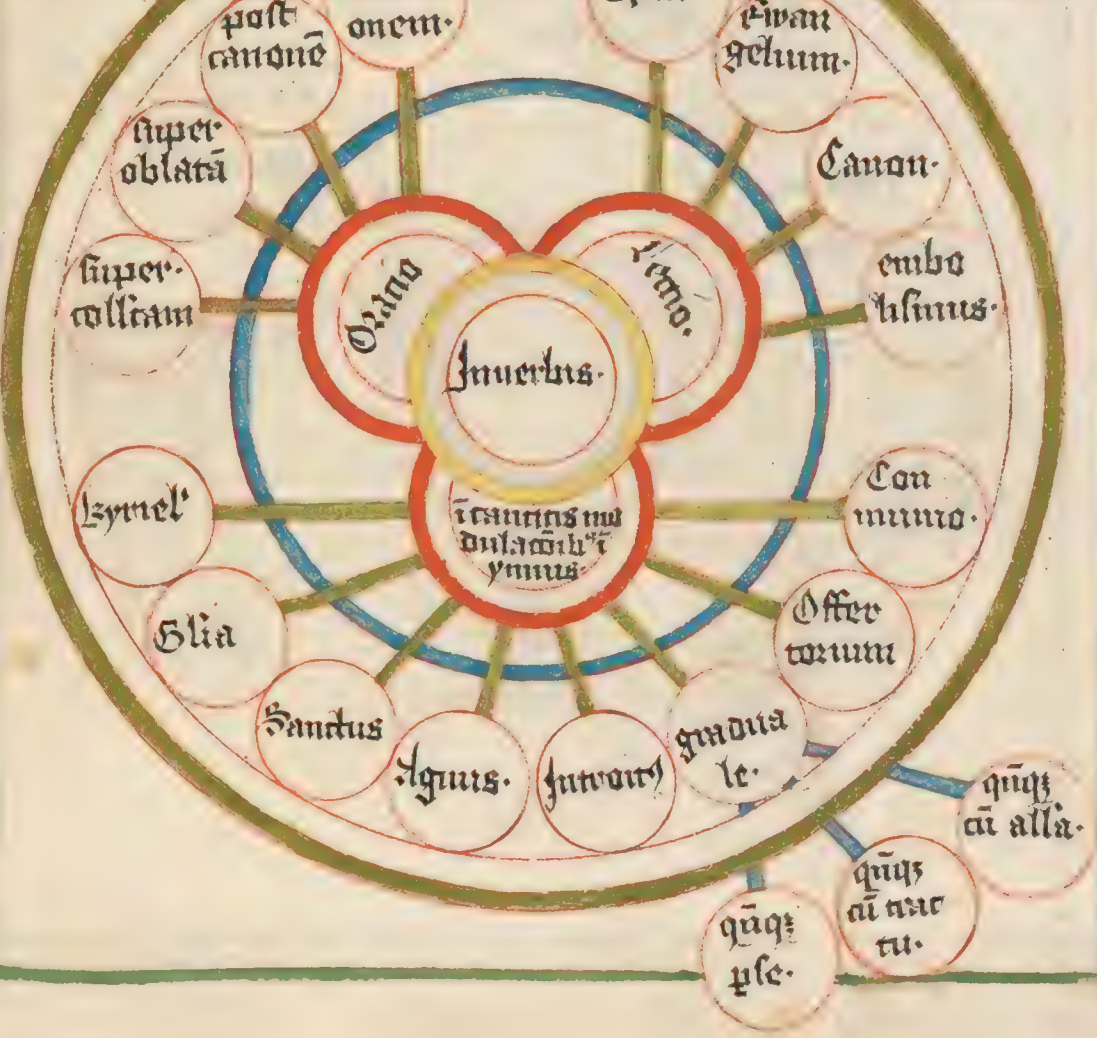
Hec figura demonst
rante quae
et in alta

trat tres opum
sacerdos exer
cis officio

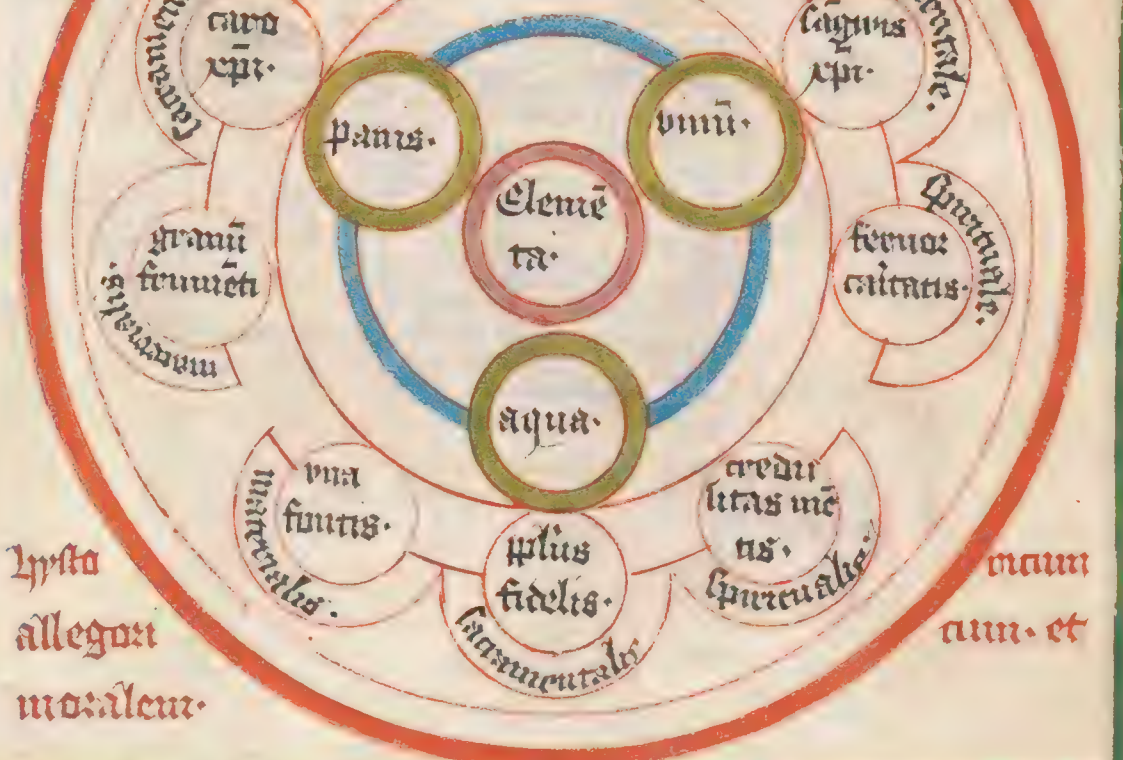
Hec figura demonst
rante uerborum
nuntius

trat diuersitates
que profe
i missa

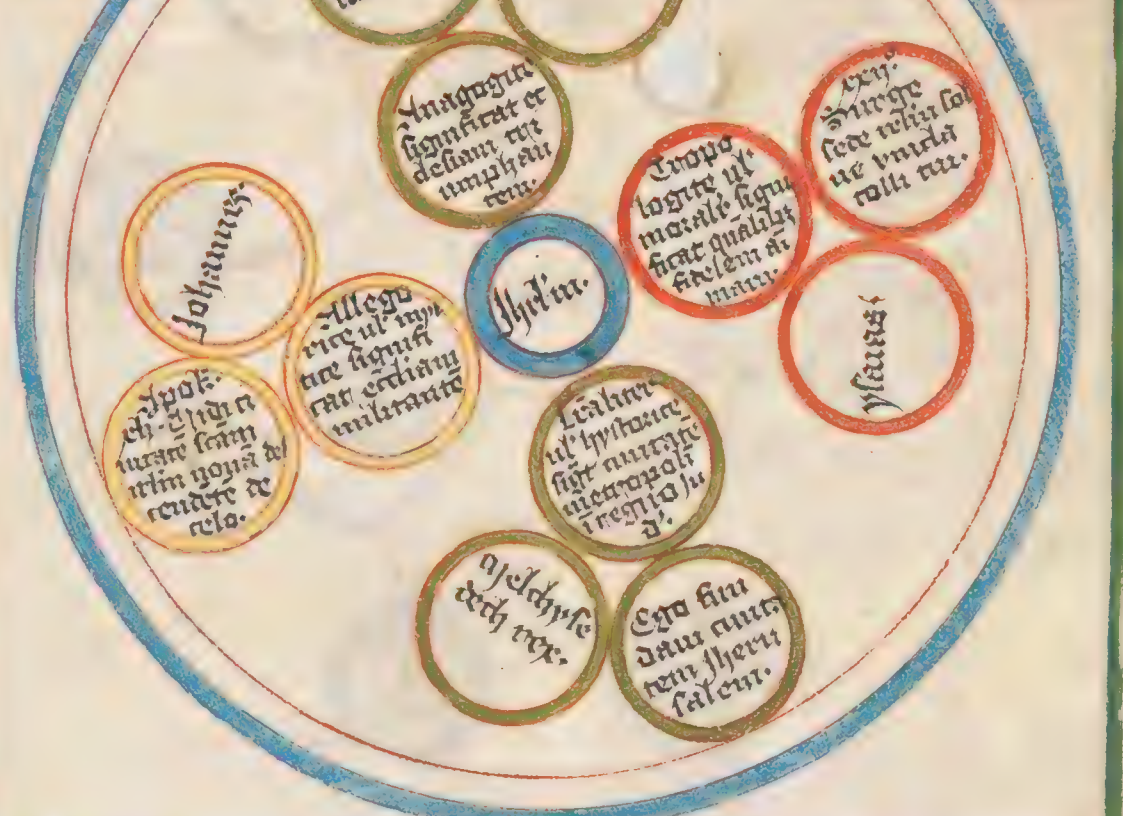
Hec figura demonst
rante quae
ad neces
tripli
telles

trat tres rerum ma
sunt in sacra
sarie scdm
tem in
tum.

Hec figura demonst
rante quae
sacra scriptura
sicut patet
none

quod quatuor modis
intelligitur
in hac dic
tione

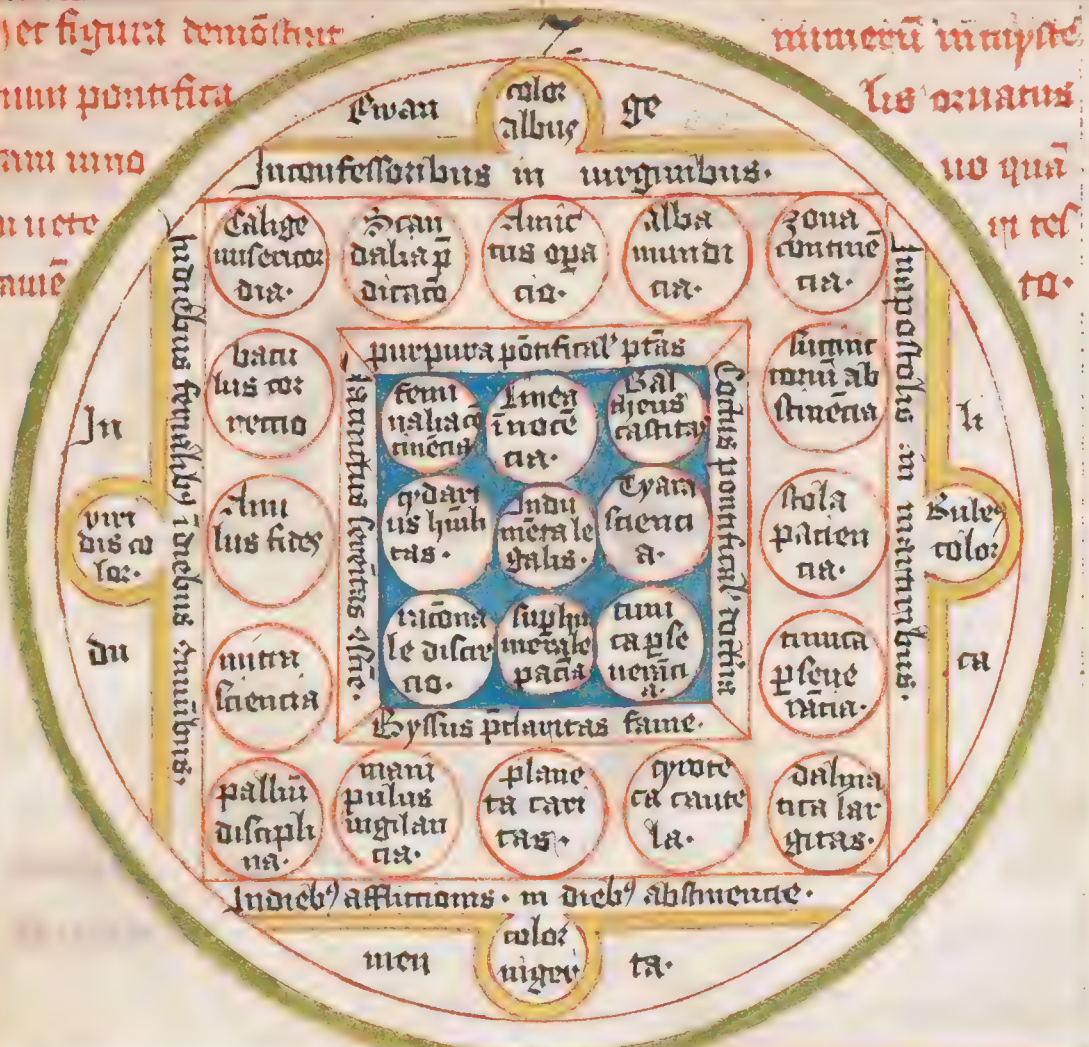
Hec figura demonst
rante quae
duos ministros
testamento
pontifex
cele

quod sicut erant sex or
dines in ueteri
ita nuntius
solēpnt
brave

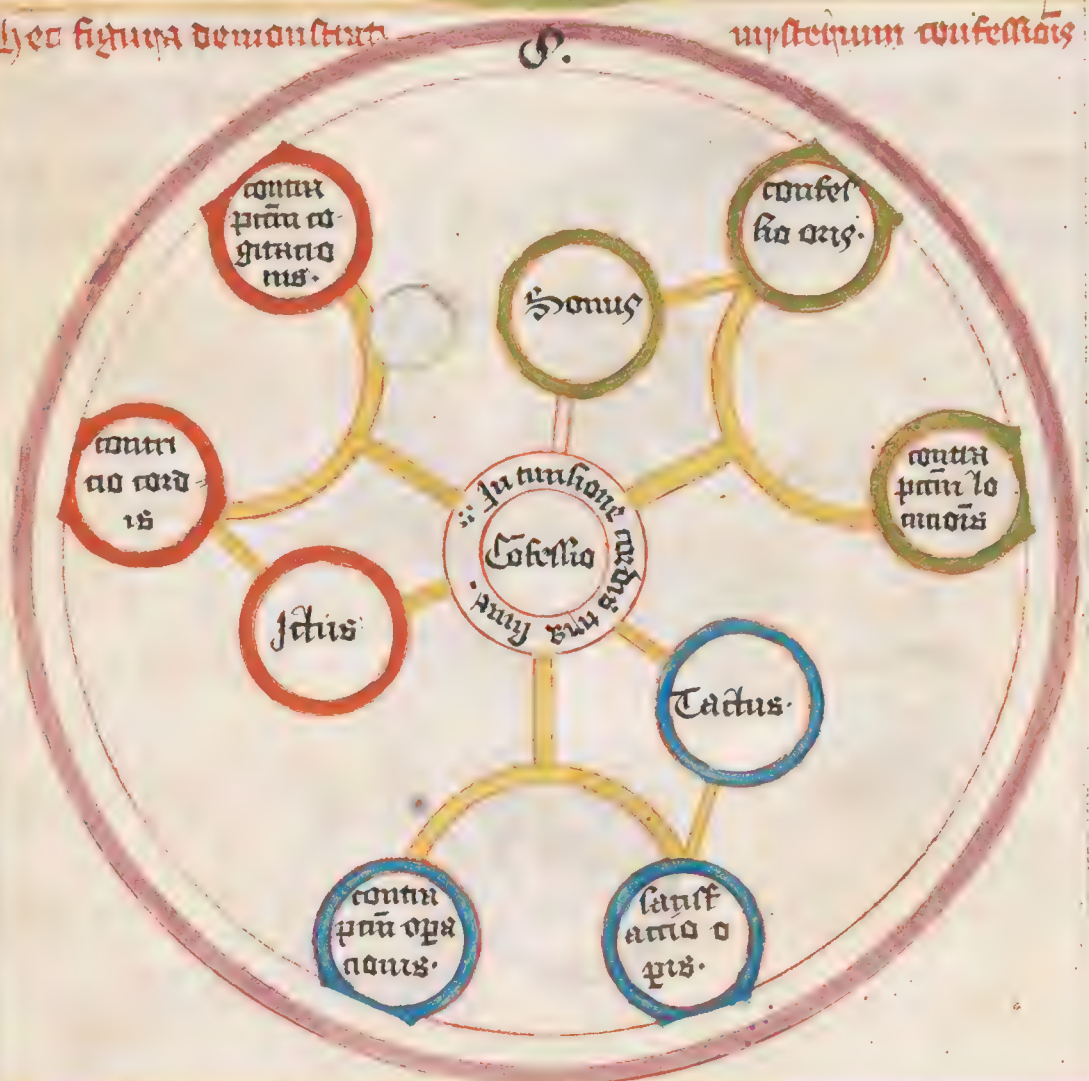
Hec figura demonstrat
 unum pontificem
 tam inno
 centem
 in uete
 ramentis
 Incon
 Calige
 misericor
 dia.

mimeru in ipse
 lis ornatis
 no qua
 in res
 to.

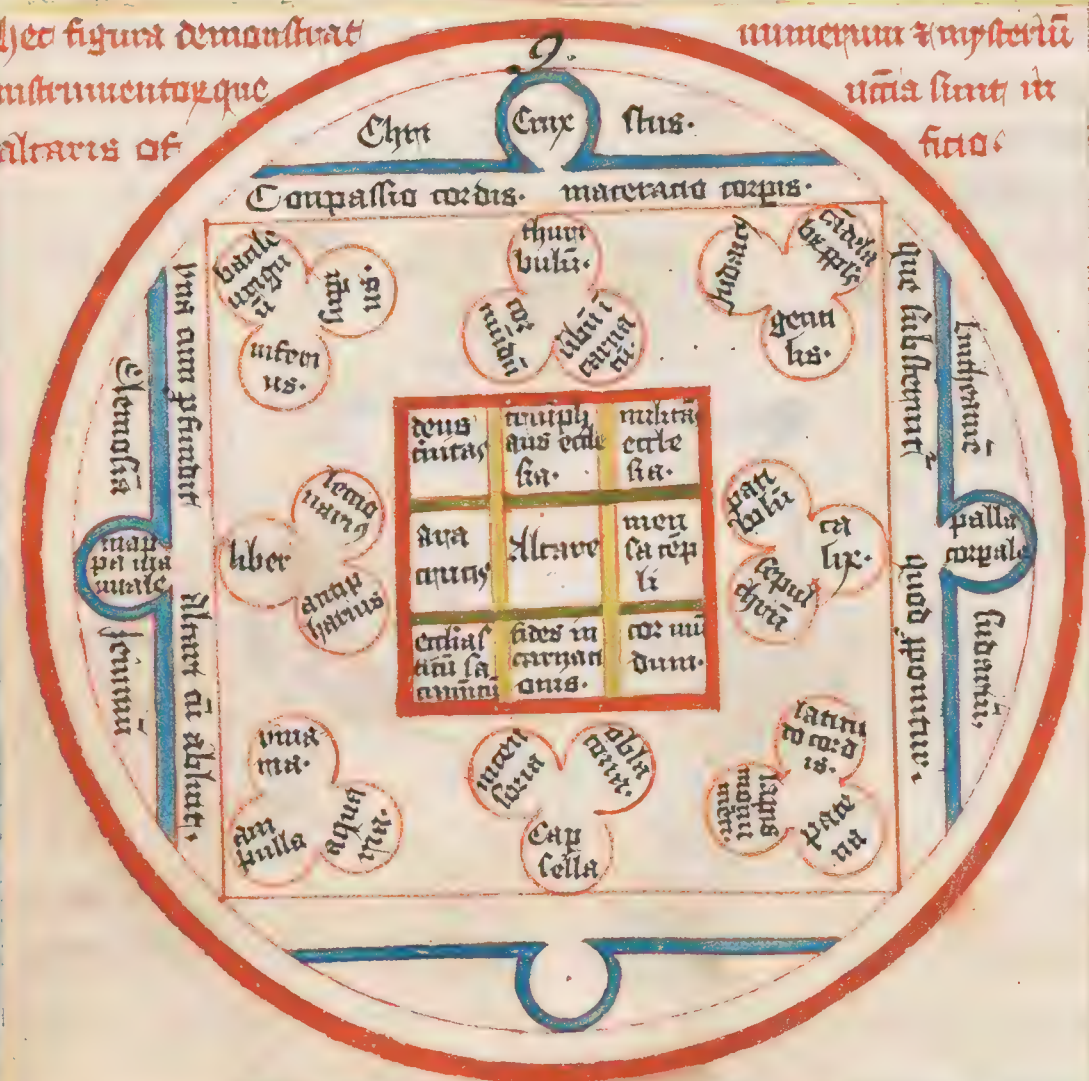
Hec figura demonstrat

myſterium confeſſionis

Heo figura demonstrat
instrumentor que
altaris of

nummerum et mysterium
omnia sunt in
ficio.

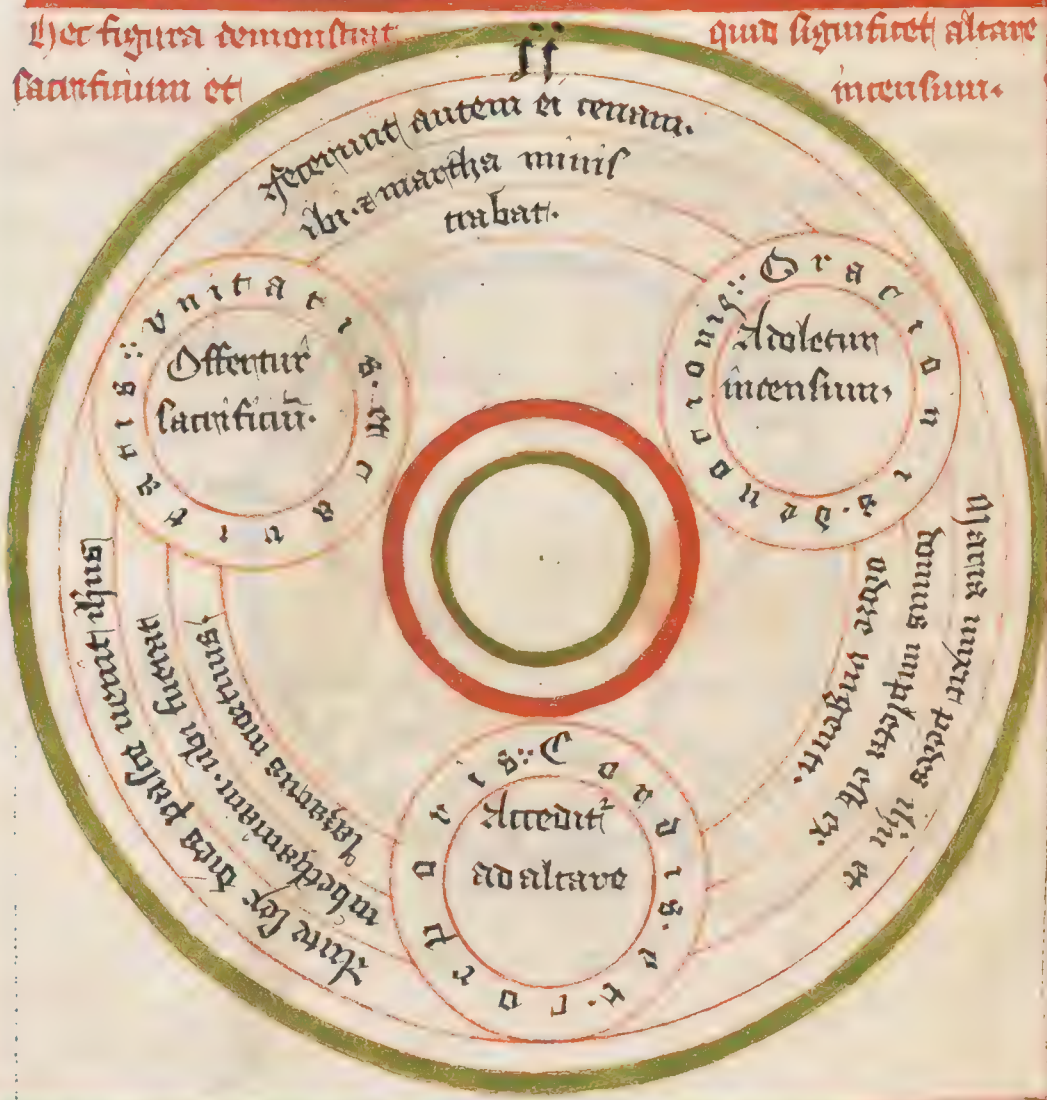
Hec figura demonstrat pri
aservetans ad altare

testimonem. Humani pontifias.

¶ Et figura demonstrat
sacrificium et

quid significet altare
incensum.

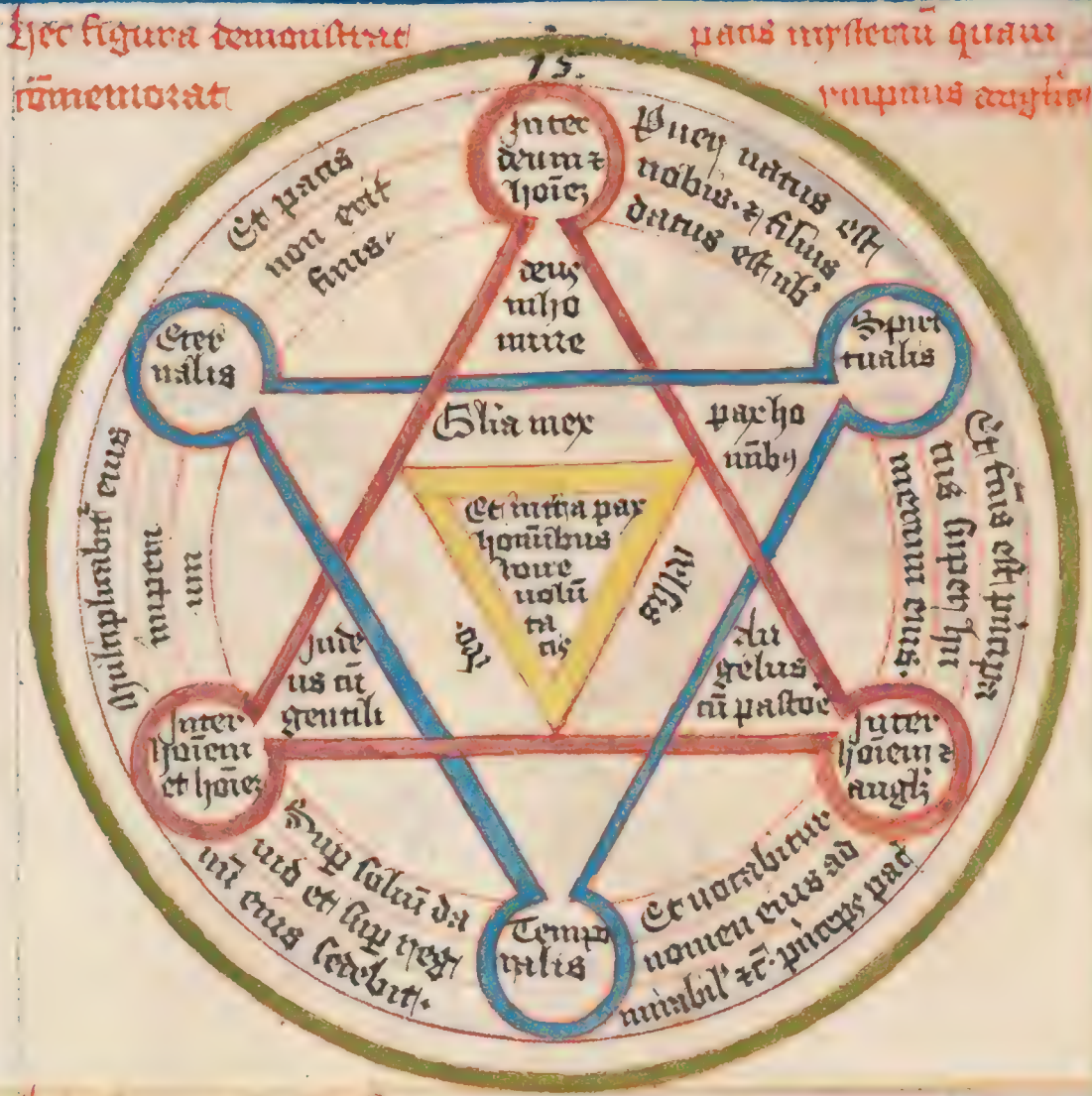
Hec figura demonstrat
lumi panis.

quod significet aliu

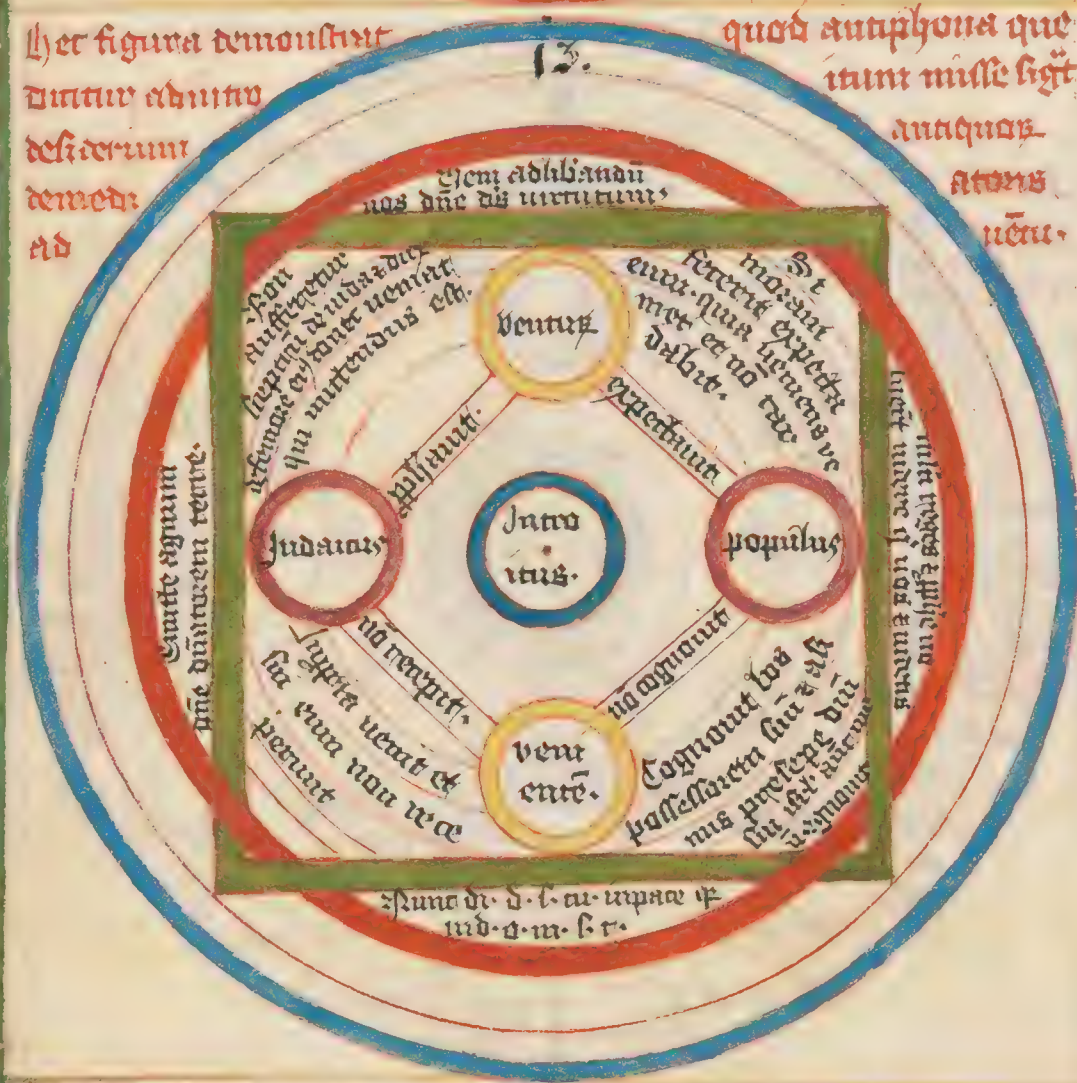
Hec figura demonstrat
memorat

panis mysterium quatu
rumpus augm

Hec figura demonstrat
dicitur adiut
desiderium
demedi
ad

quod antiphona que
iunt misse sigt
antiquas
atons
ueni.

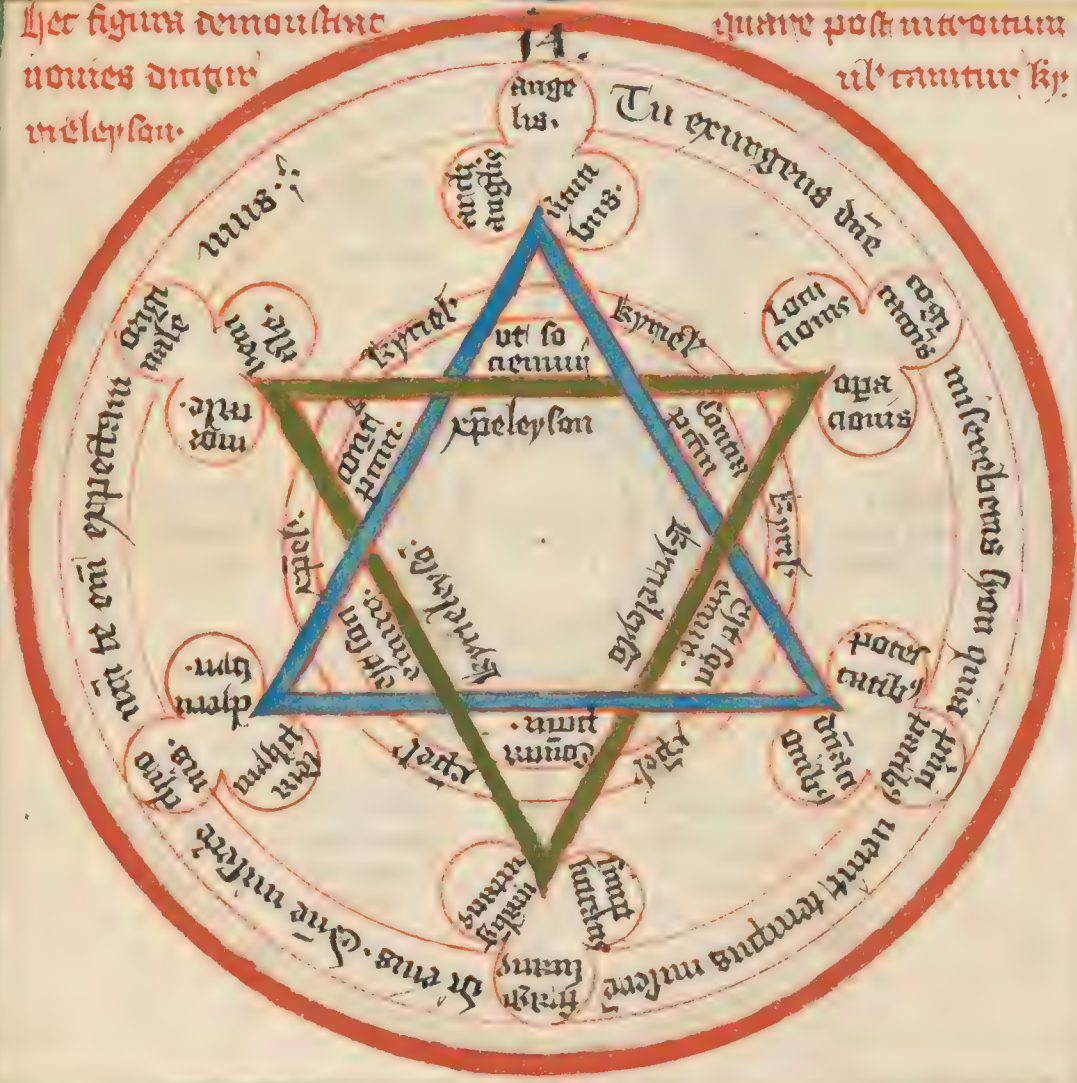
Hec figura demonstrat
nummerunt ois
in missa.

formam causam et
num q dicitur

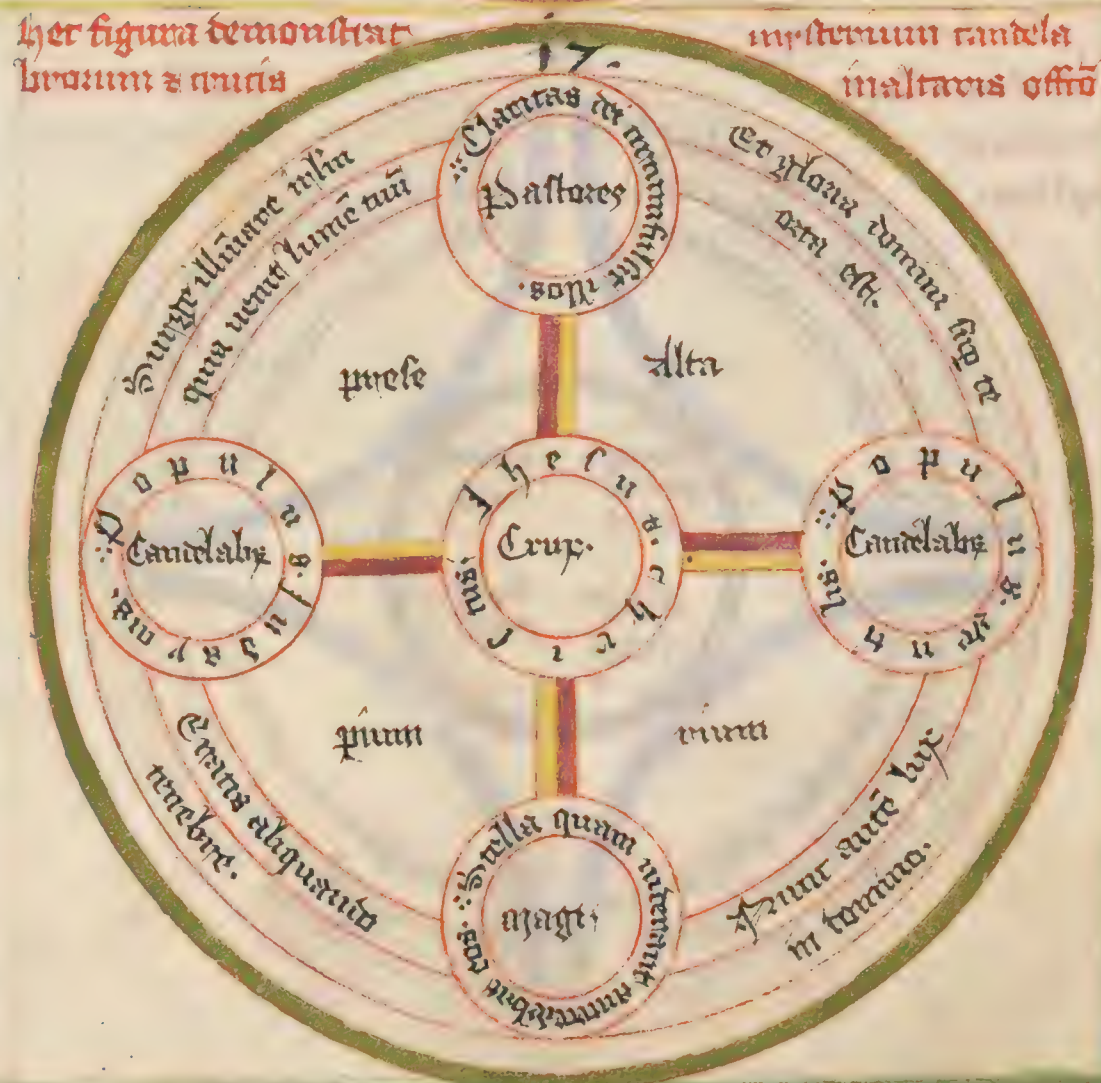
Hec figura demonstrat
nouies dicitur
molepion.

quare post introitum
ut canitur ky

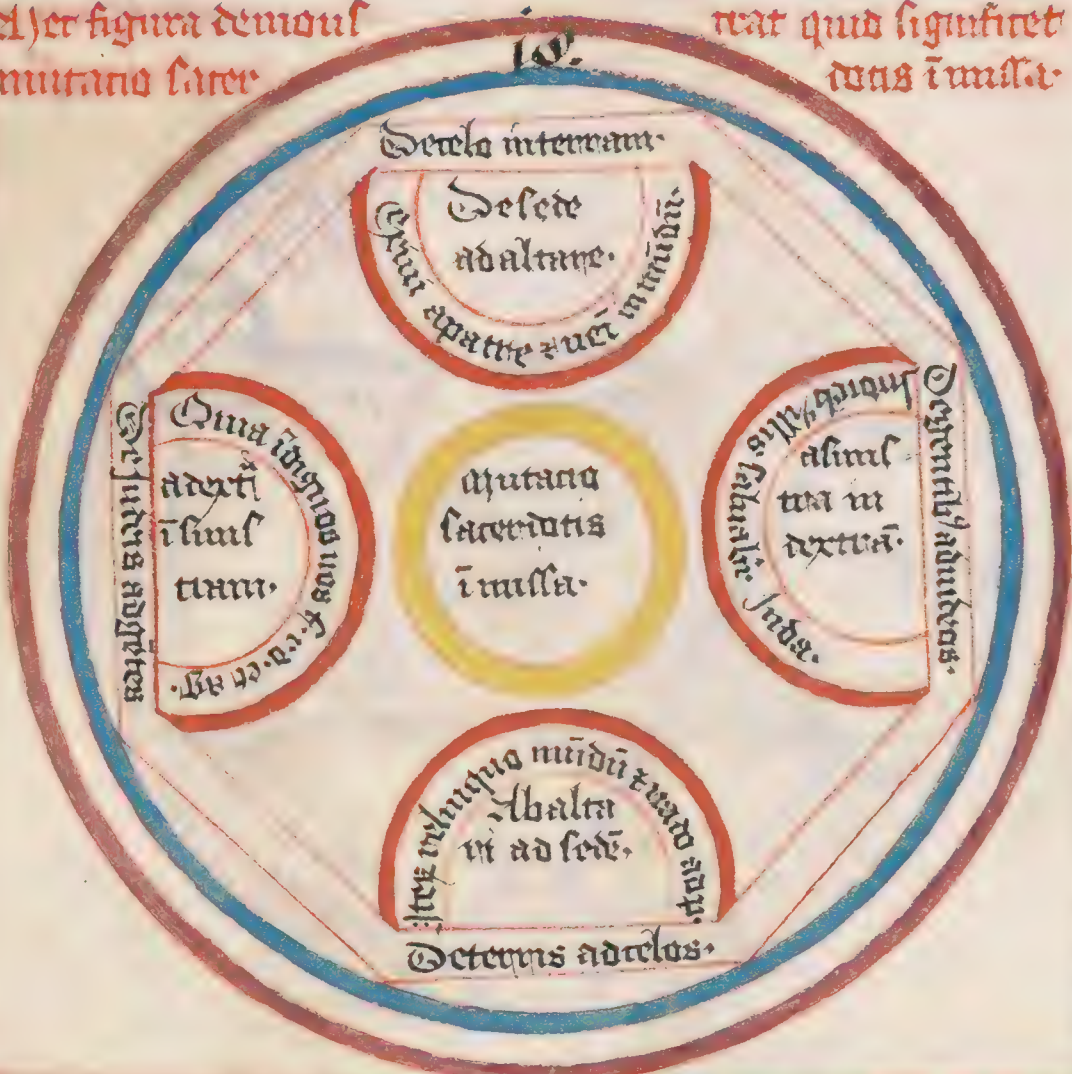
Hec figura demonstrat
brorum et auris

mysterium candela
maltaris offro

Hec figura demonst
mutatio sacer

rat quid significet
dona i missa.

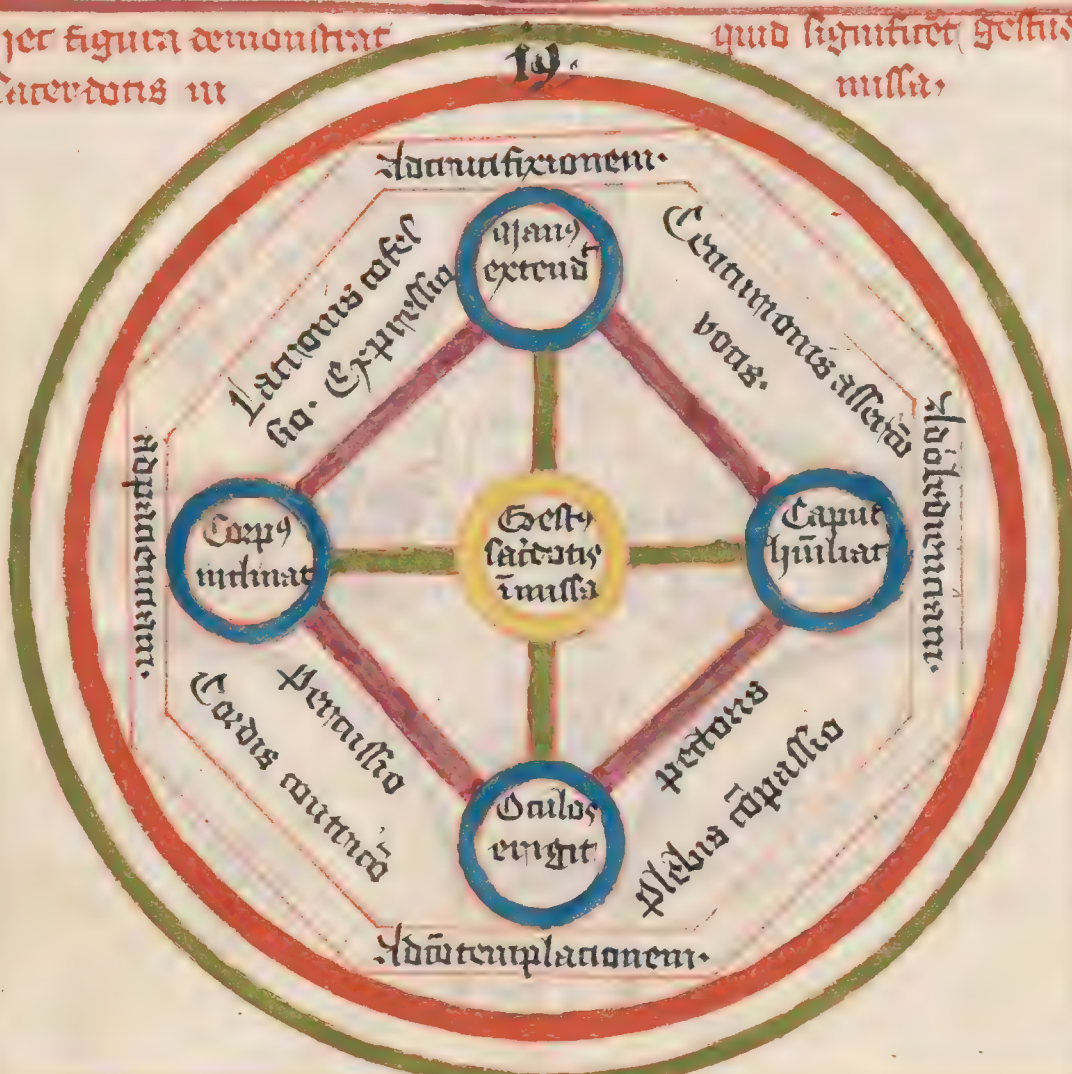
Hec figura de
nem aplos
fiat Sin

monstrat uocatio
quam signi
ficale.

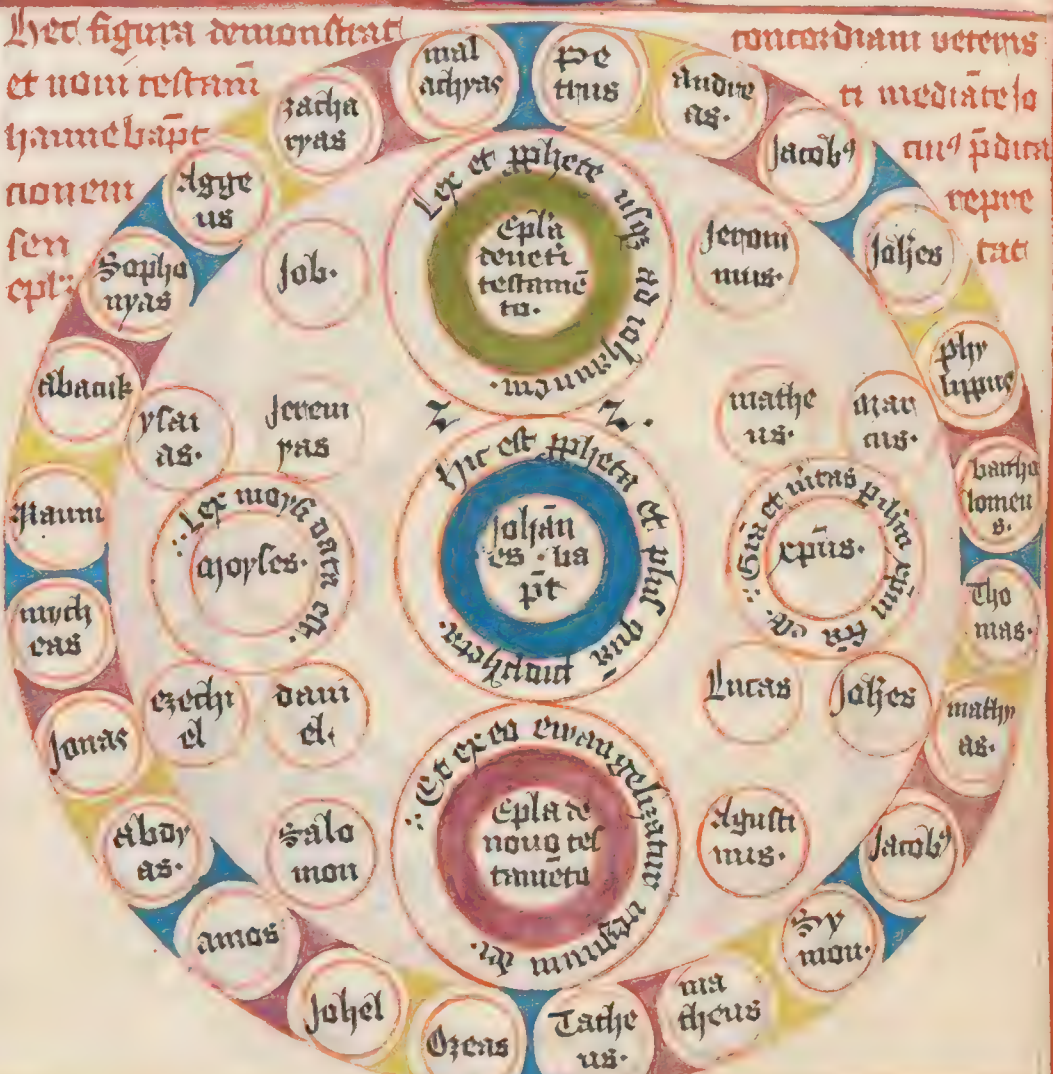
Hec figura demonstrat
sacerdotis in

quid significet
missa.

Hec figura demonstrat
et noni testam
hanc bapti
nonem
sen
epl

monstrat uocatio
quam signi
ficale.

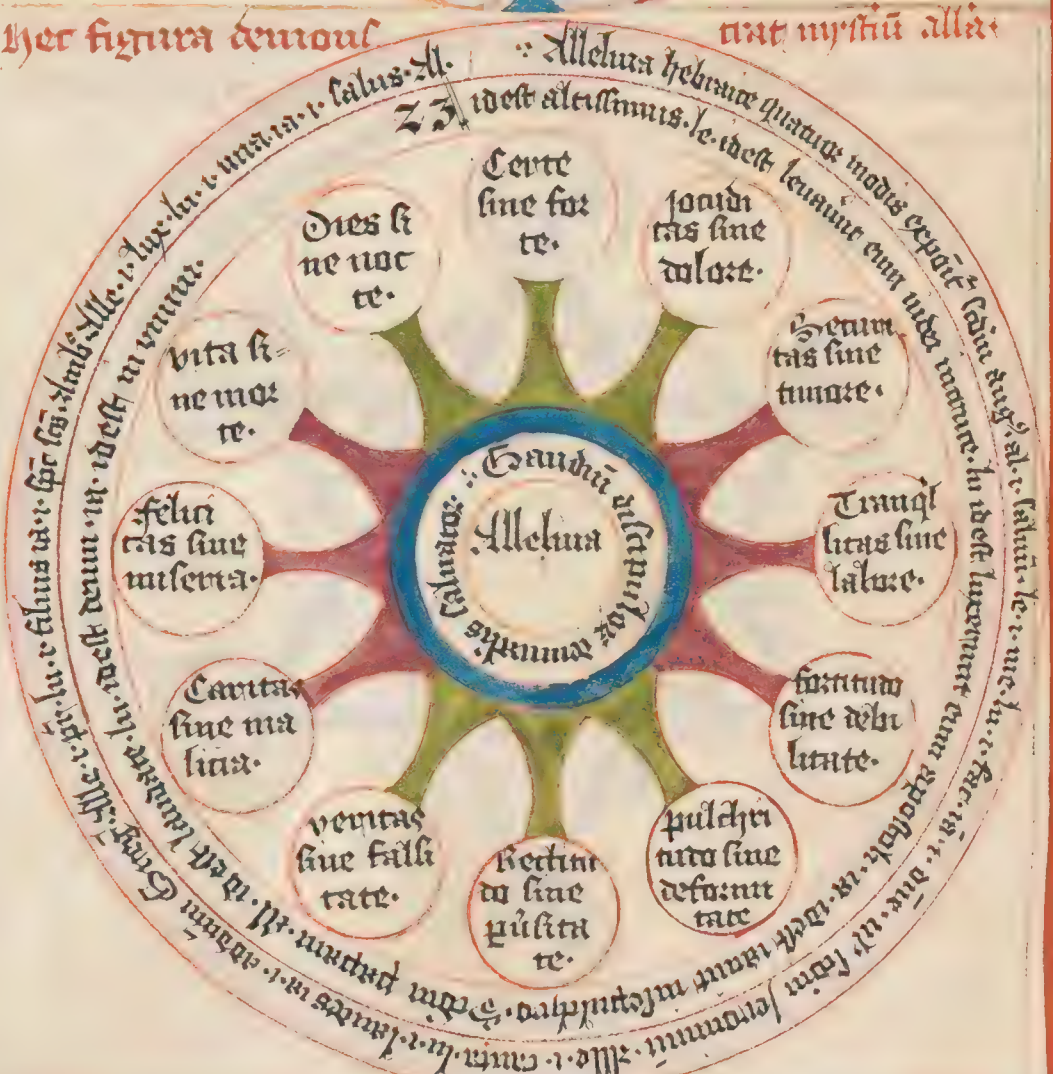
Hec figura demonst
aconu et subdy
gendum
eplam.

rat diffinm uocu dy
aconu aucta le
euuigluu

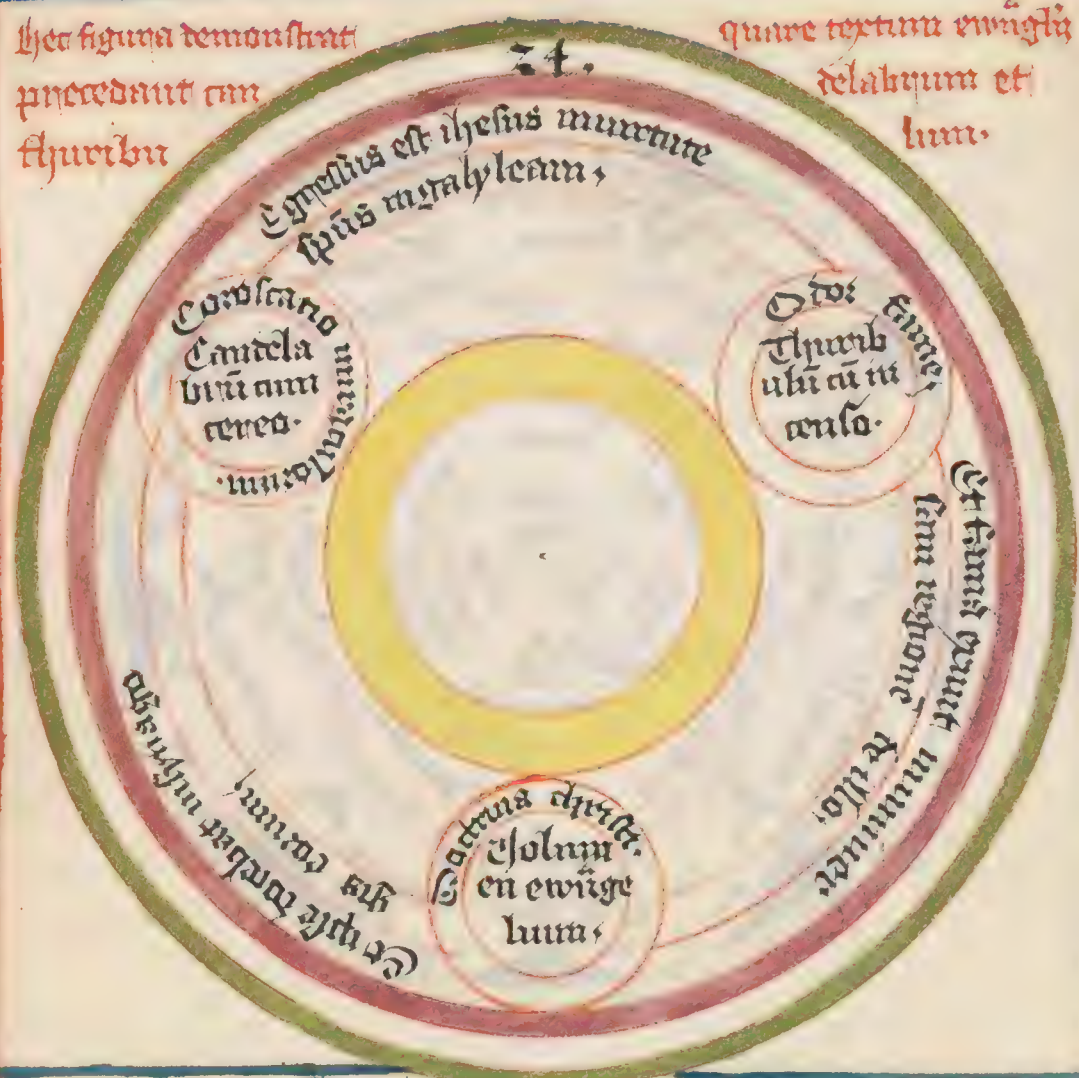
Hec figura demonst

rat mysticu alla

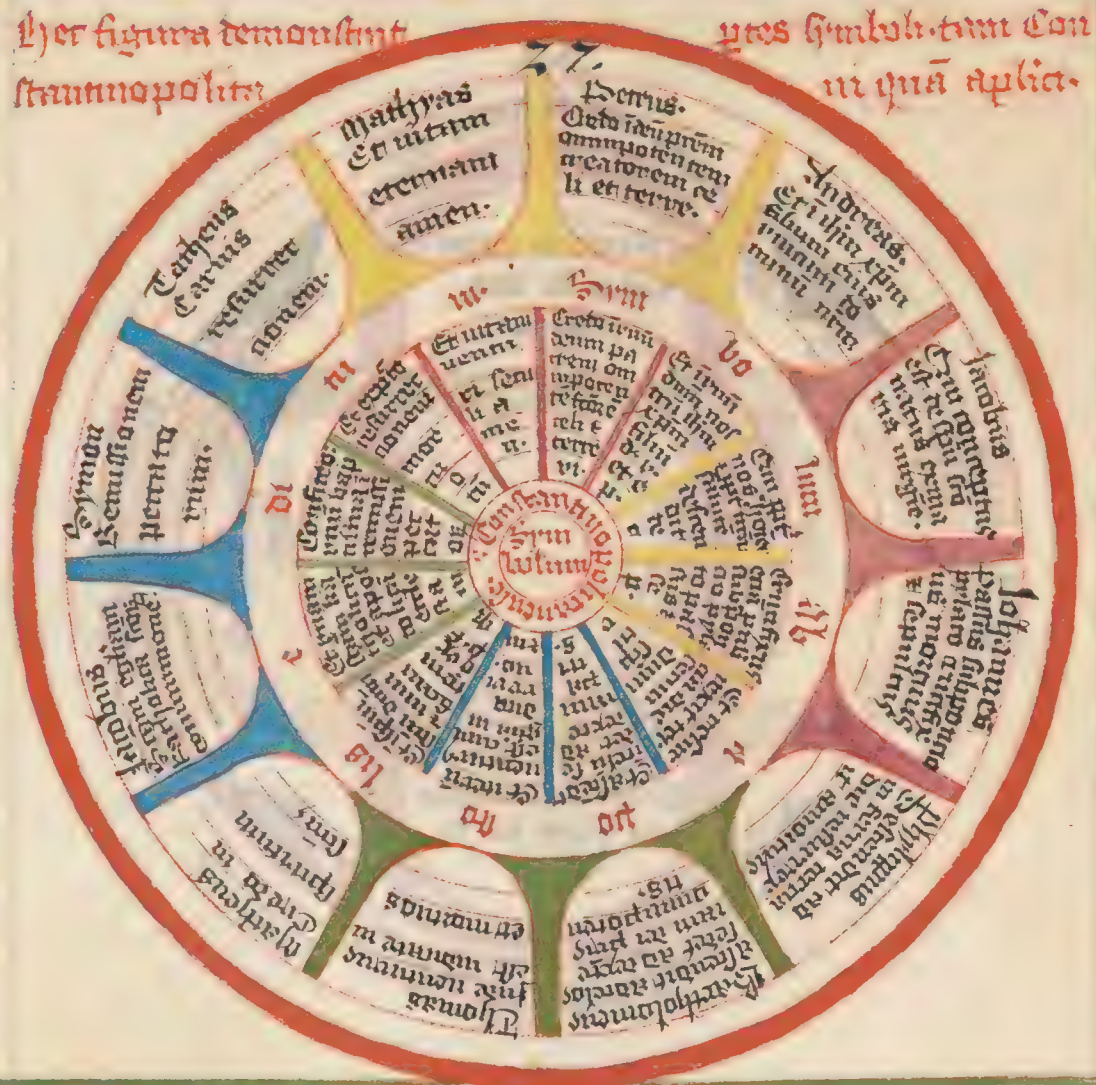
Hec figura demonstrat
precedunt cum
figuris

quare textum ewangly
delatum et
lum.

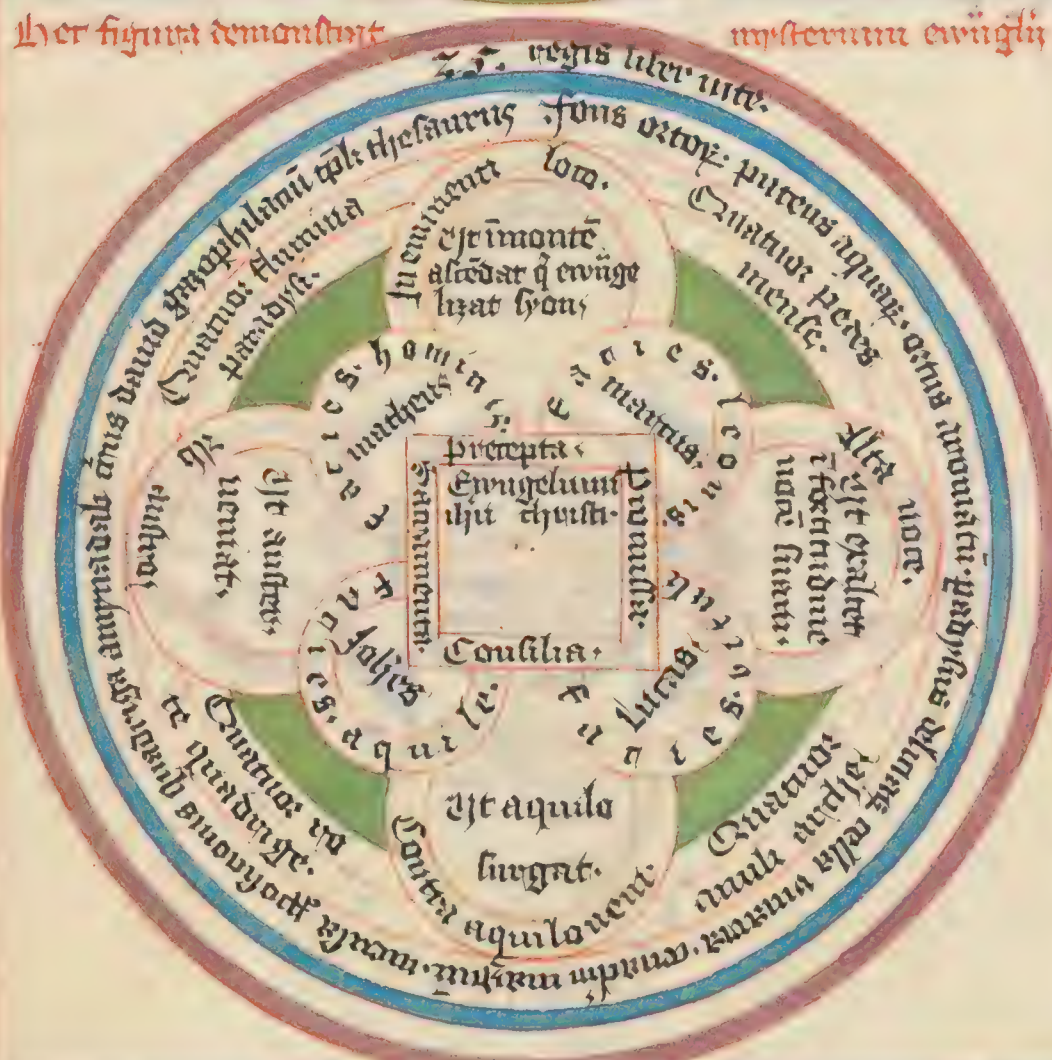
Her figura demonstrat
staunopolita

pres Symbol. tam Con
ni quā aplica.

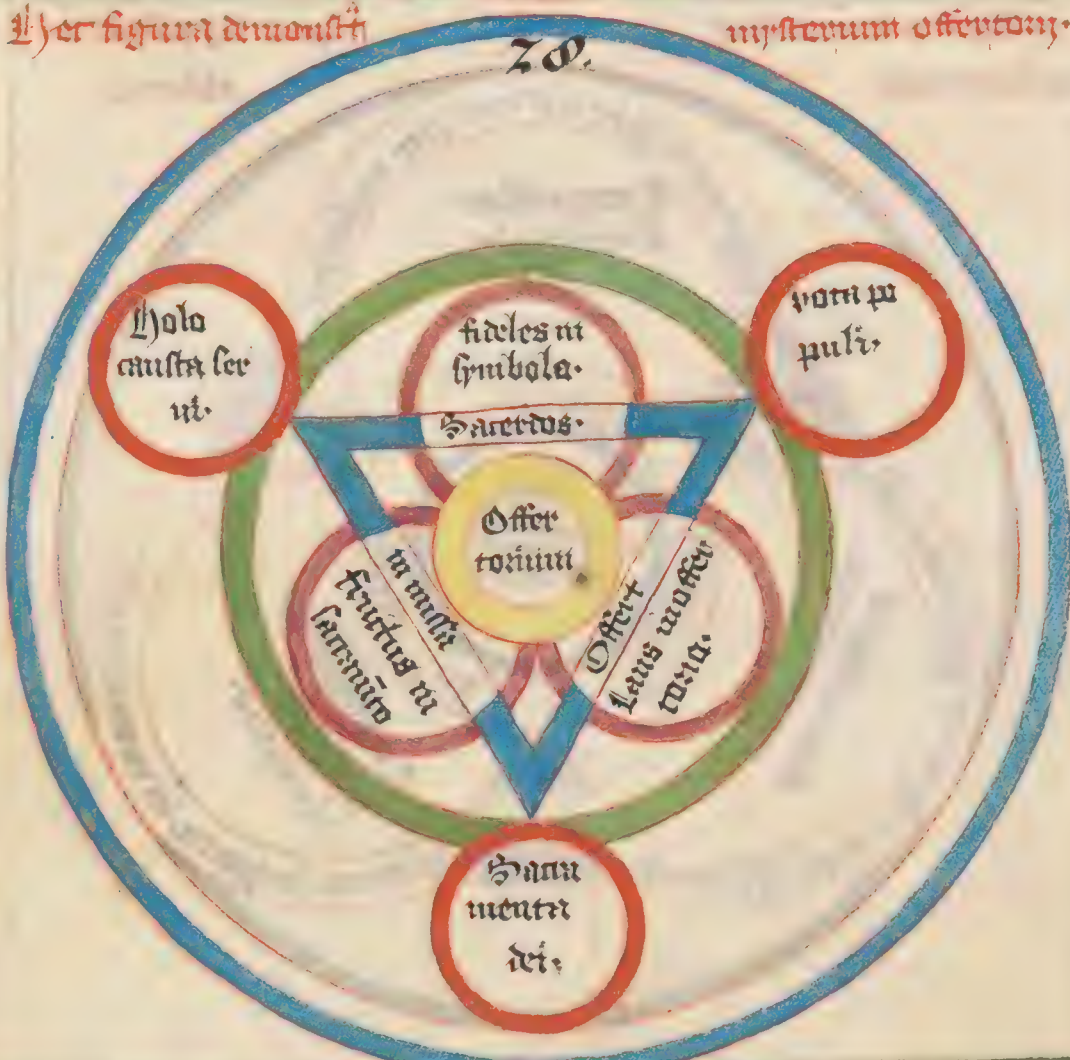
Her figura demonstret

mysterium ewiglij

Her figura demonstret

mysterium offertory.

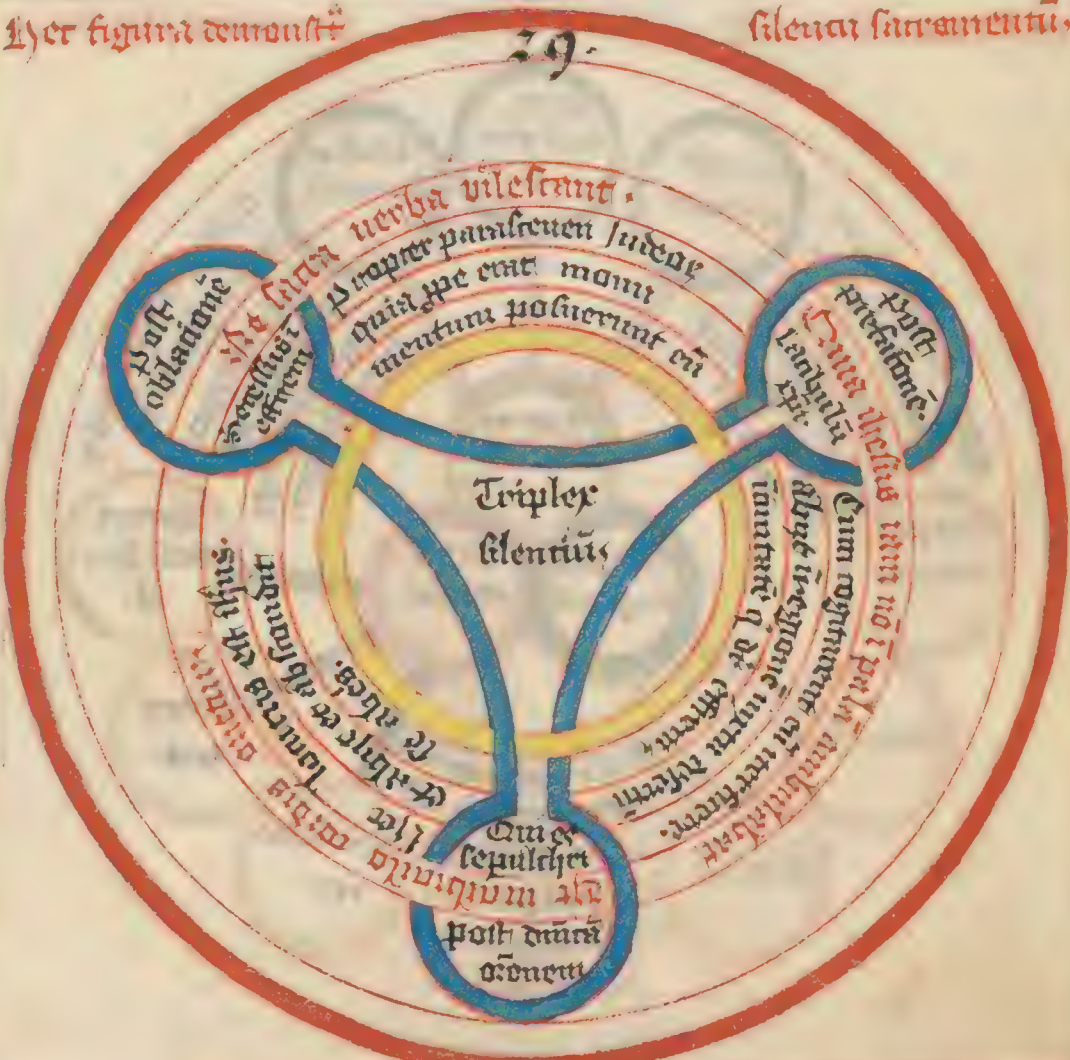
Et figura demonis

that omnis mysticus

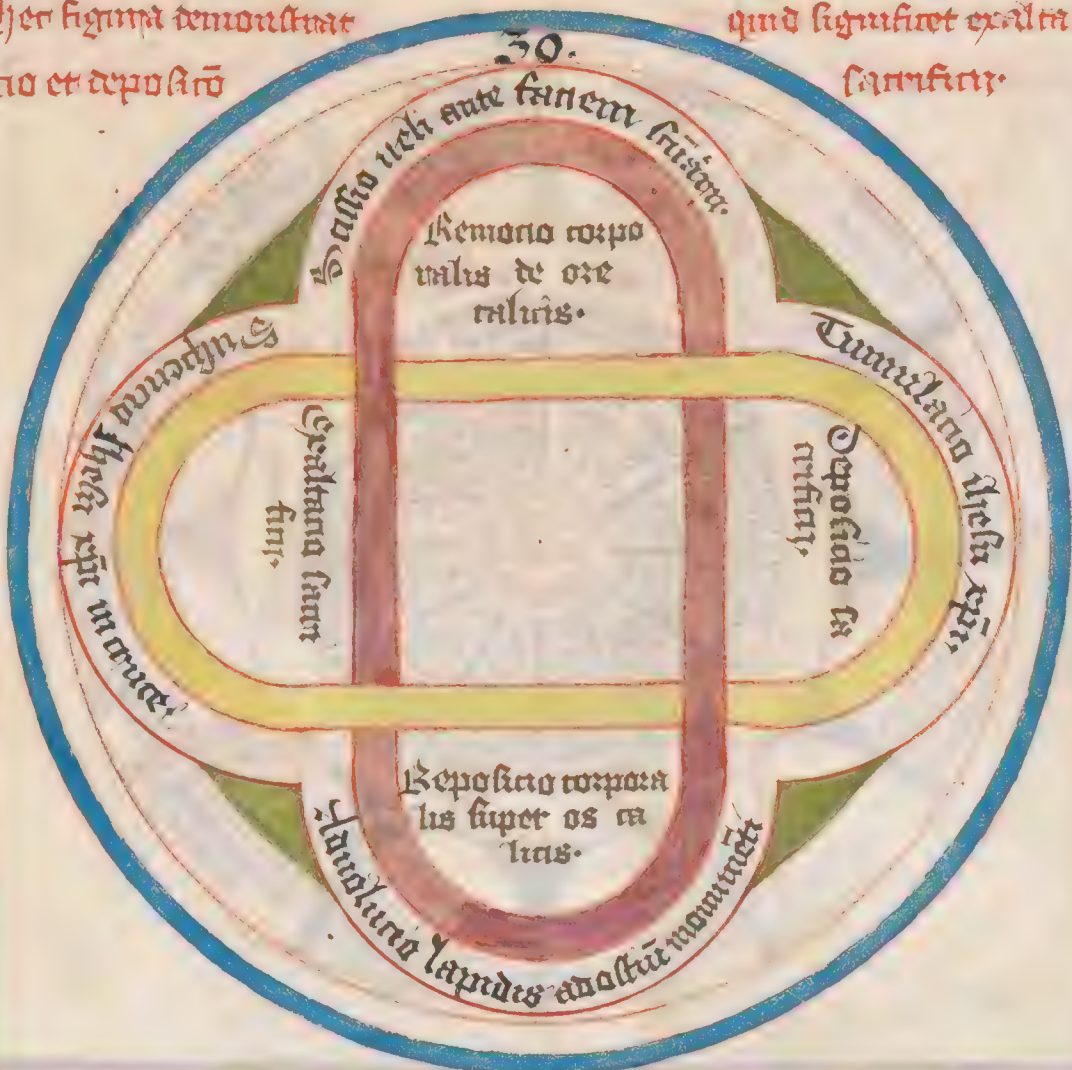
Her figura demonstret

Silenci sacramenti,

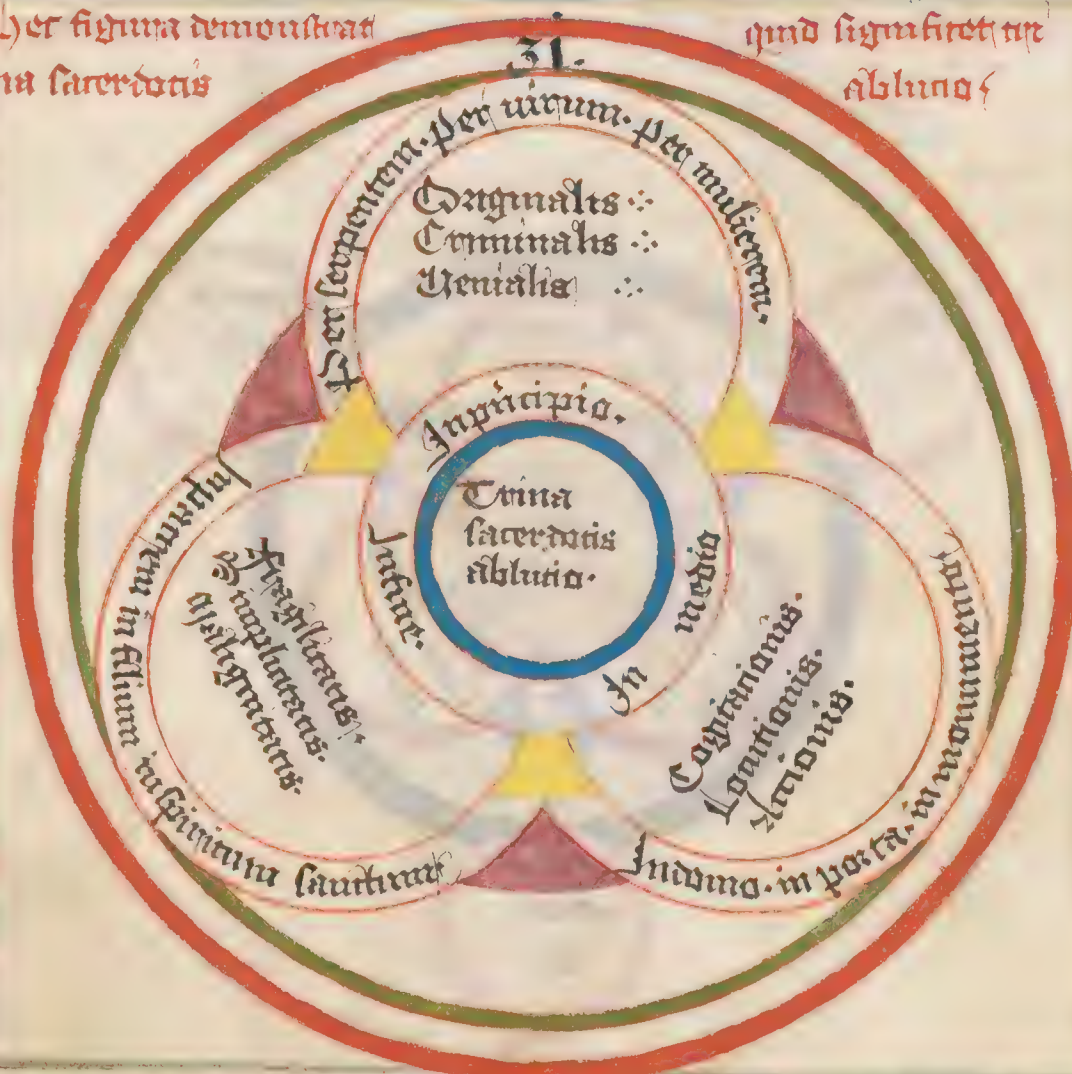
Iher figura demonstrat
no et depositio

quid significet exalta
sacrificij.

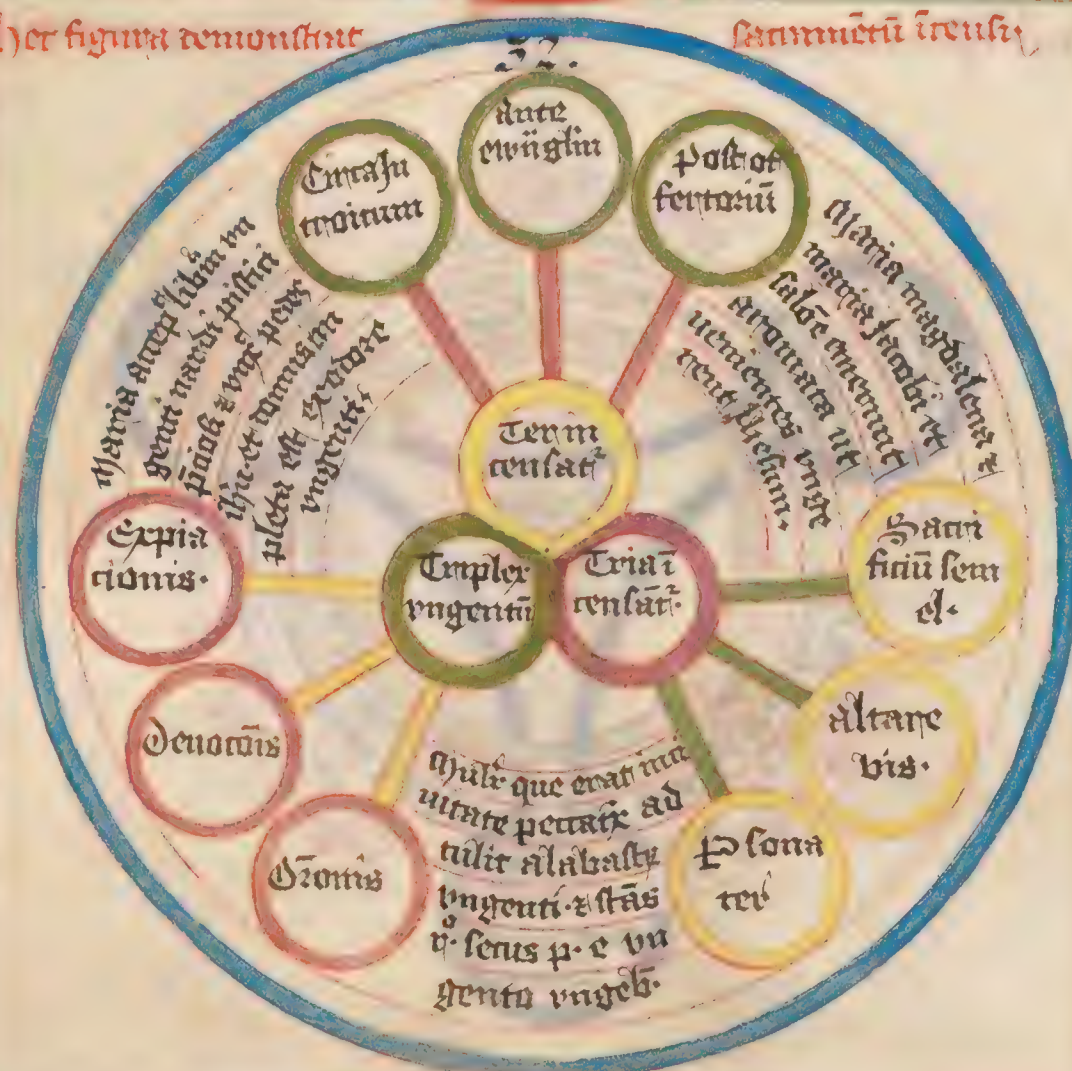
Uter figura demonstrat
na sacerdotis

quid significet ut
abluos

¶ Et figura demonstrat

Communetur treusq;

Uter figura demonstrat

myſtiū p̄ſanans.

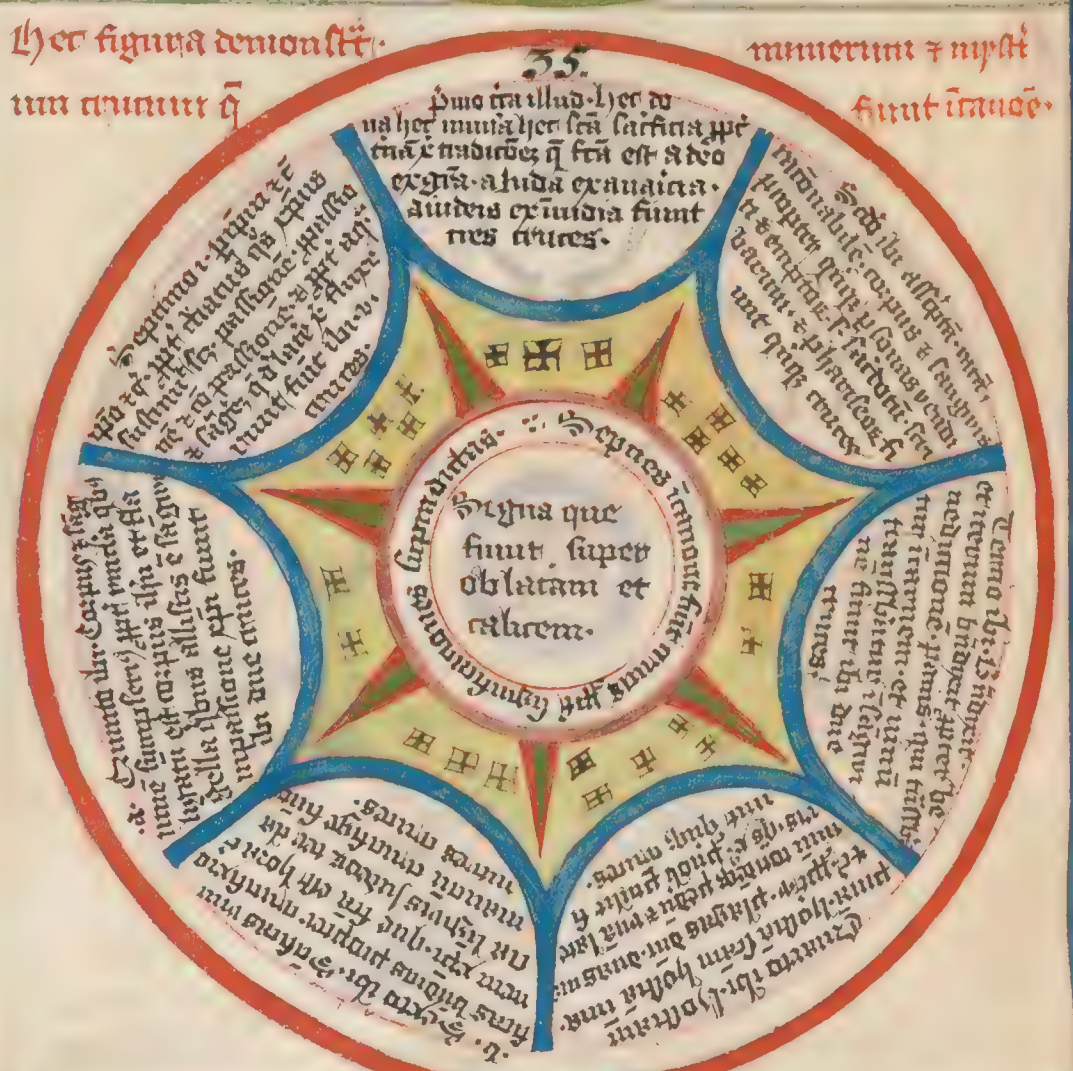
Uec figura demoni.

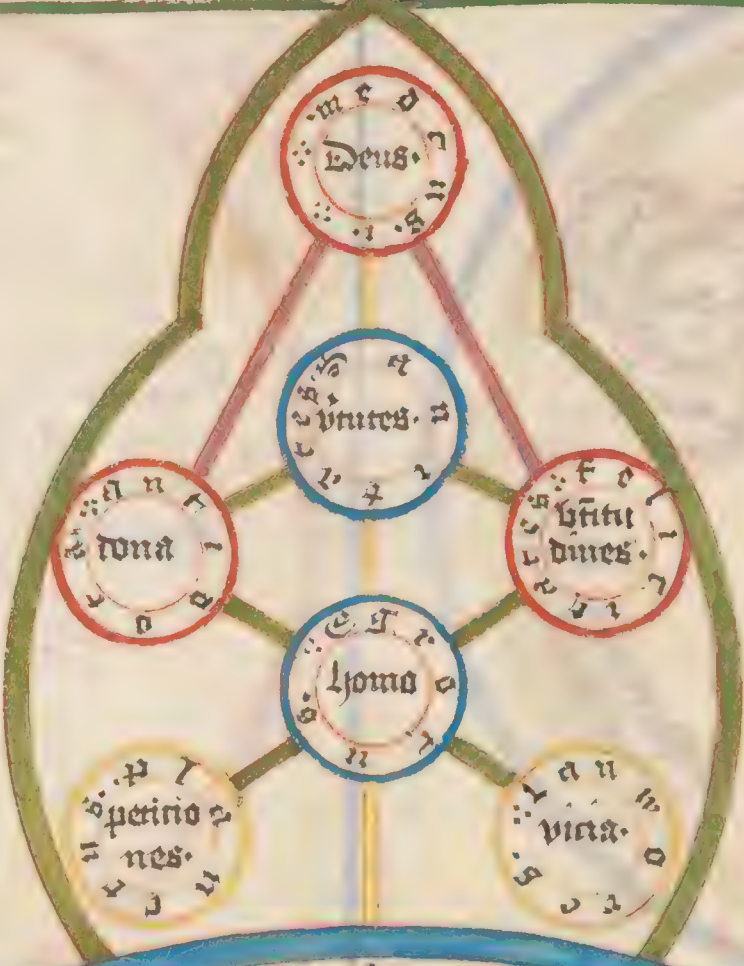
tiat ymptu in phtu.

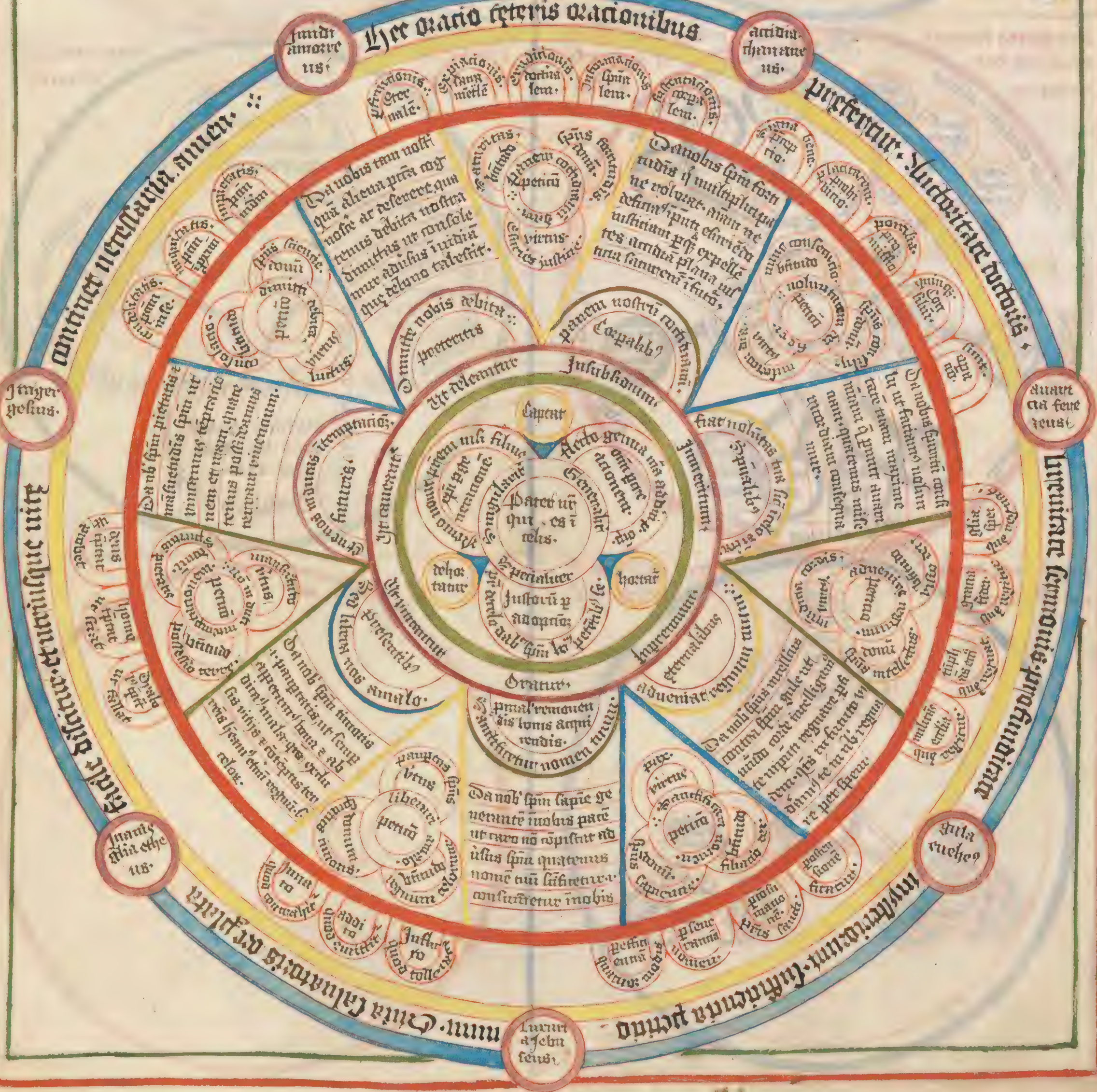
Et figura demonstretur
um amantur q

numerum 7 nupti
sunt iacob.

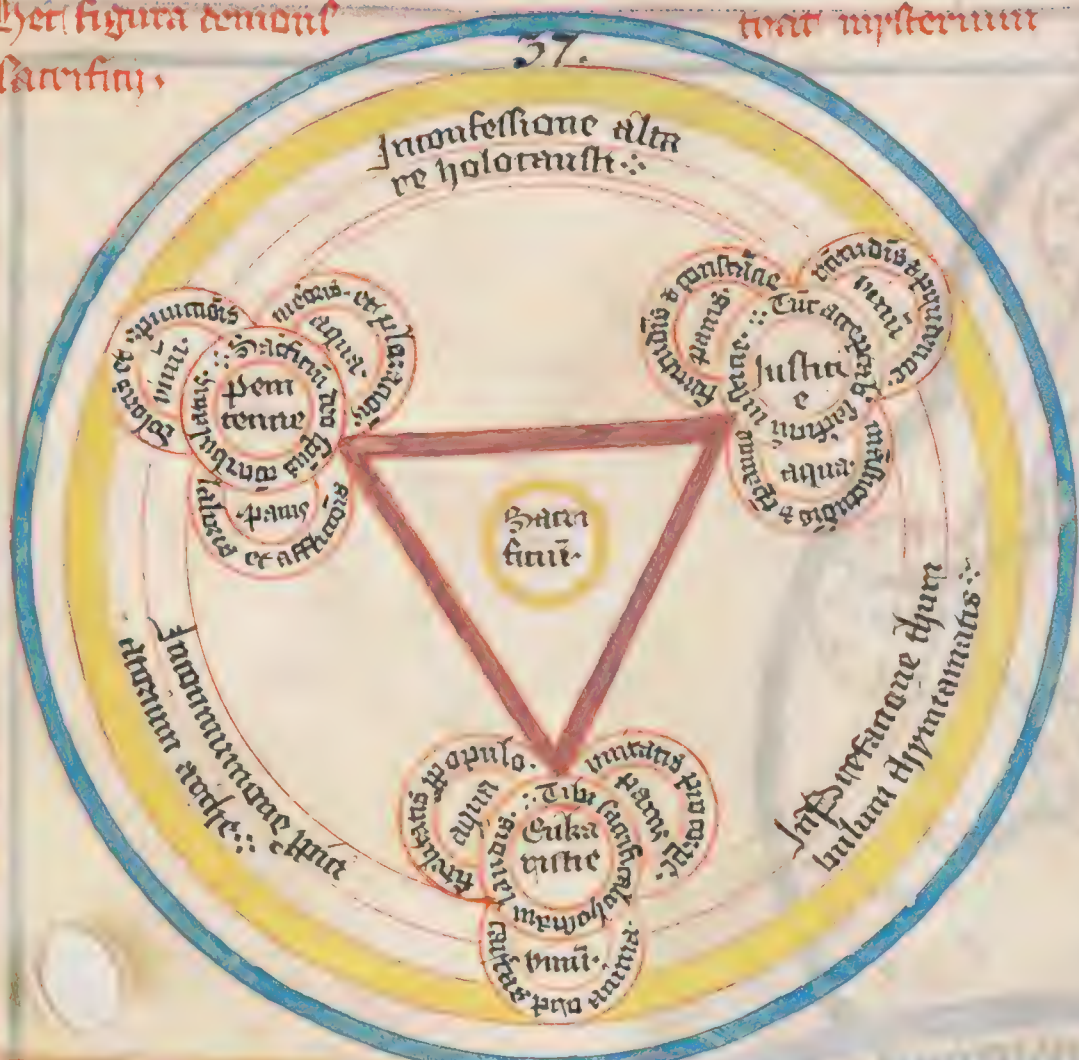
Hec oratio ceteris orationibus

Hec figura demonst
ratur.

trahit mysterium

37.

Hec figura de
significet
post hunc
hunc

monstrat quid
amino
tione
mysterium

Hec figura demonst
ratur que dar
tendos in

trahit mysterium ostendit
ut accipit sa
crificium

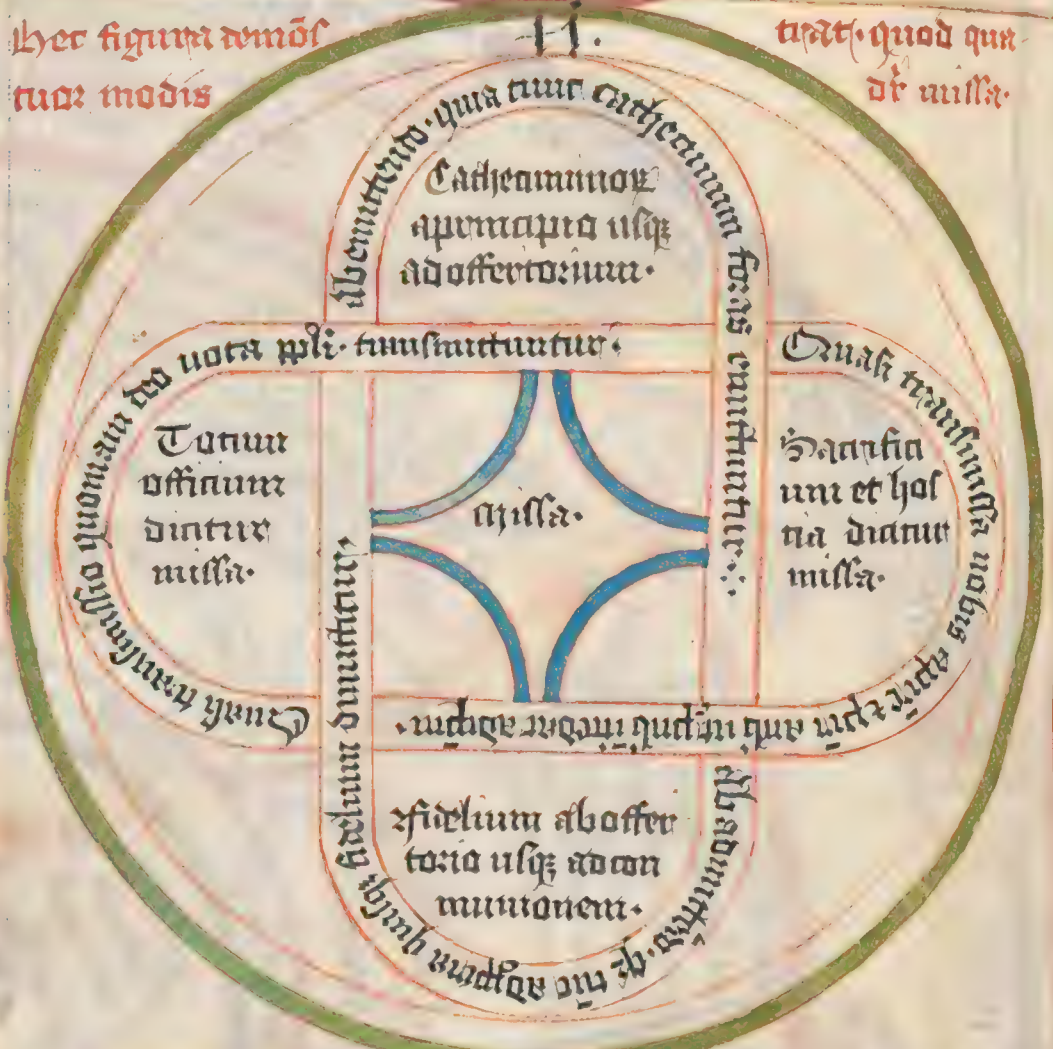
38.

Hec figura demonst
ratur modis

trahit quod quid
de mysterium

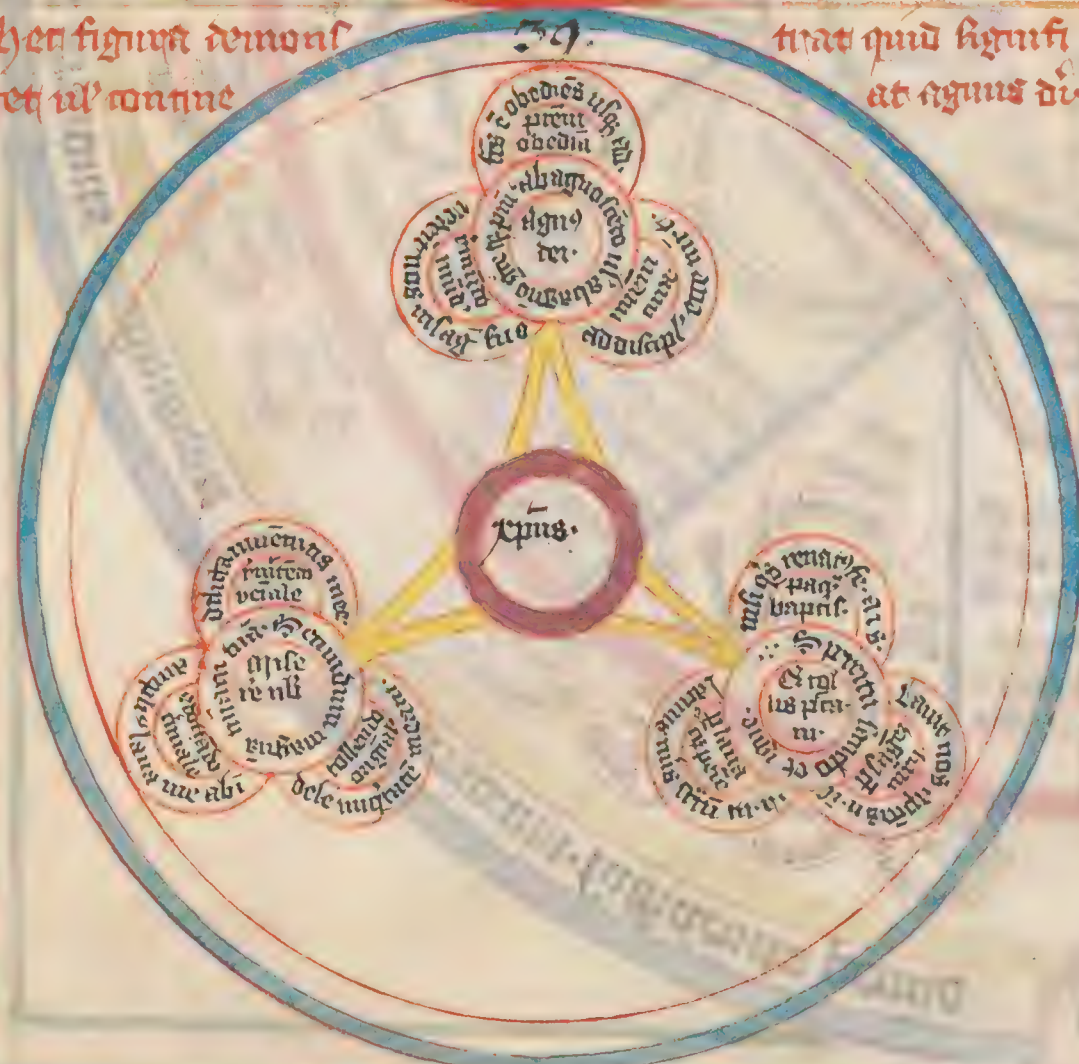
39.

Hec figura demonst
ratur ut conne

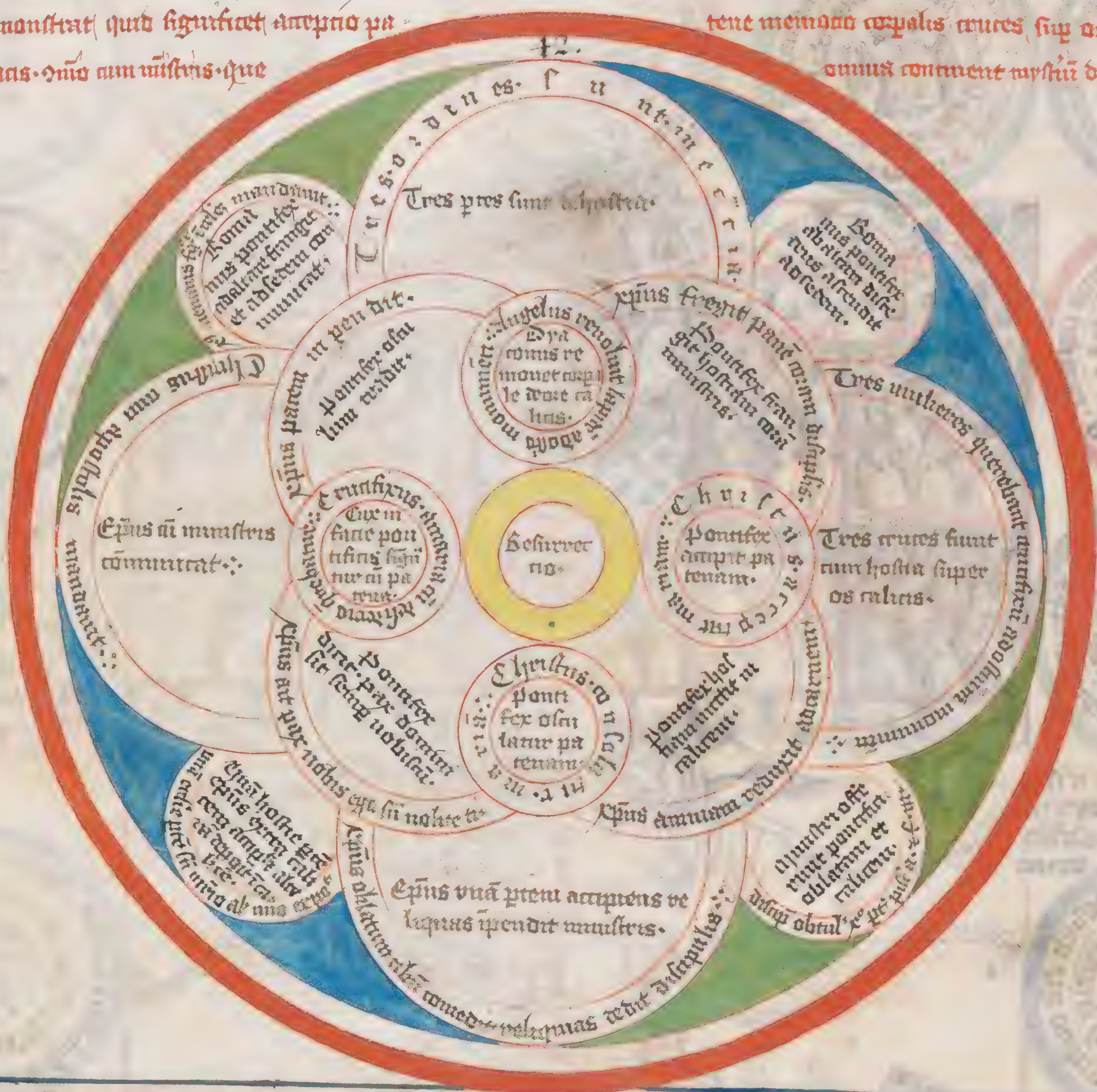
trahit quid signifi
cat agnus dei

39.

Hec figura demonstrat quid significet accipio panem
hostie. ostendit panem. dñm cum ministris. que

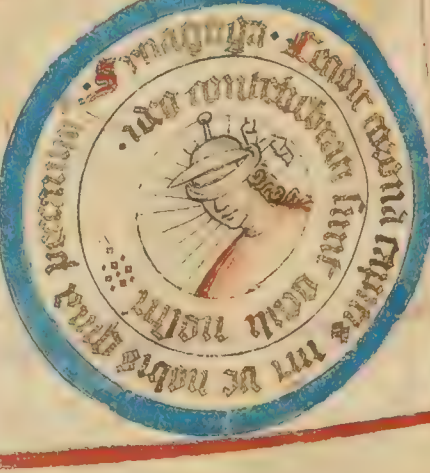
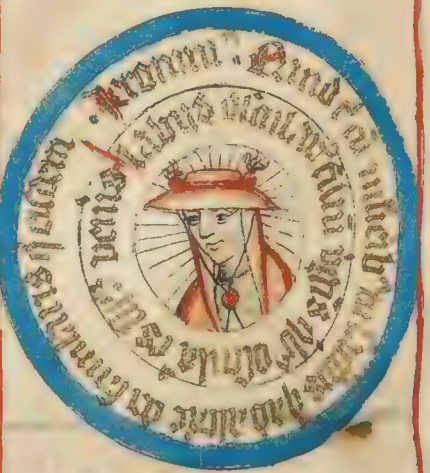
tene memoria corporalis cruce sup os calvus finit
omnis continent mystic dñre vñm

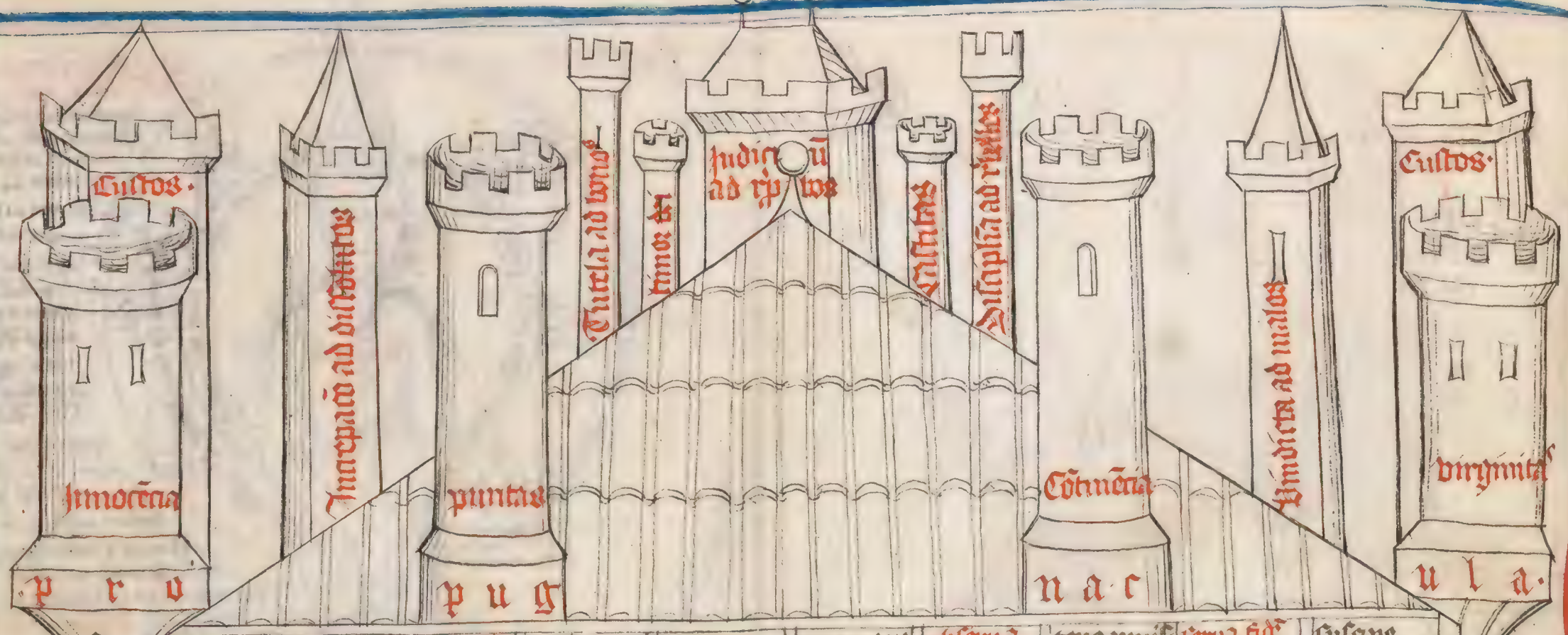

Fons est bñ virgo sine deoris putens vero pñs

pñsibus qui non hñt in quo hauriant

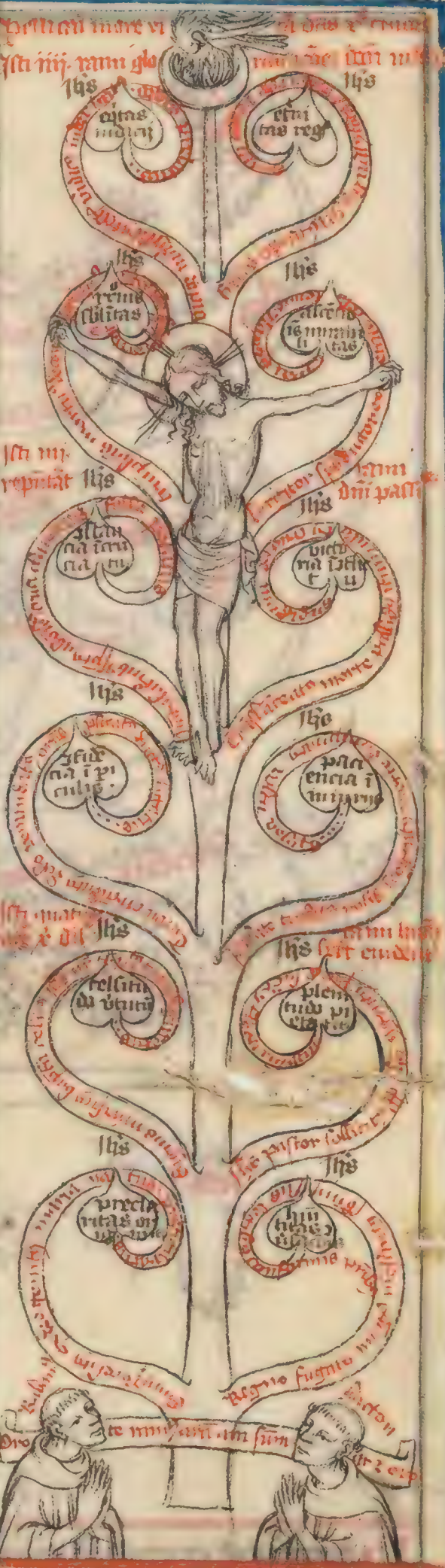
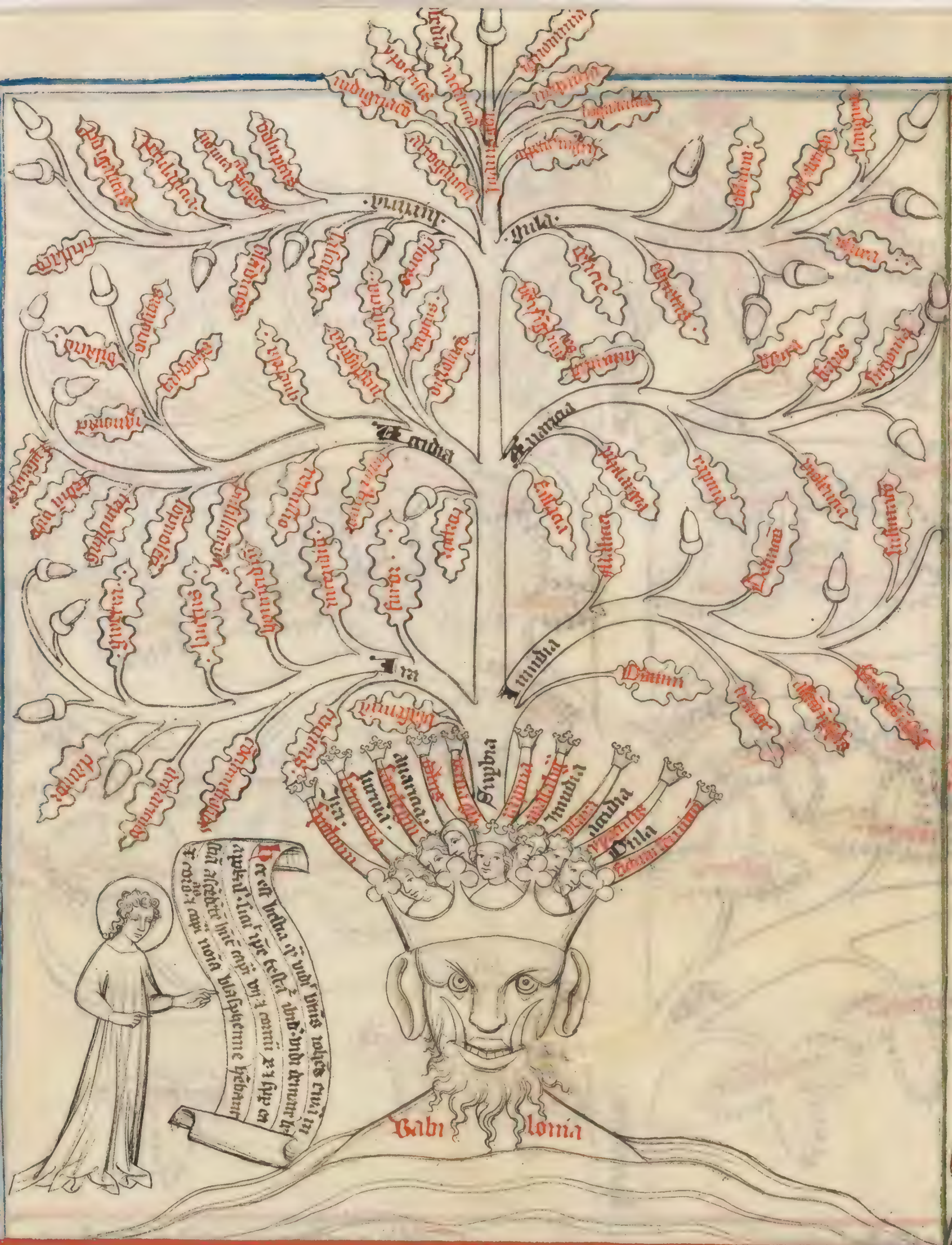

Fides	crede in deum.	ama totum ecclesiam	crede cum caritate.	honora euangelium	venerare sacramenta	observa mandata	tene promissa	serua fidei coniugium	custodie inuentionem
Spes	esto longa in me.	conspice vicia.	euita superbia.	relinque auaricia.	fuge in mundicia.	fuge iram	sperne acedia	vitupere gulam	abnega luxuriam
Caritas	esto rectus	non sis falsus	pax tua	cum tibi apud.	iudici iure.	non cupis in me.	no rapi as aliena	no fureris in me.	restituere ablata.
Abundicia	esto sobrius	non sis hystris	non sis edax.	non sis ebriolus	coherre auditu	moderate visum.	retine odoratu	tempera gustum.	refra tuu.
Infirmitas	esto pius	ama tuum proximum	tene aie mundicia	inquire pacem.	no facias discordia	pacifica discordate	non sis proditor	non sis detractor	non sis permissor
Sanctitas	esto alius in die	afferta paupers.	tene in diuini	cogita de obitu.	recede boni p malo	falsu no testaris	non occides quempiam	no occides	dilige inimicos
Misericordia	consolare desolatos	renoua errantes	vesti mudo.	ciba fame hinc.	pota siti bundos.	visita e grotos	consolare captiuos.	custodie peregrinos	sepeli defunctos
Compassio	condole egenis.	corripe dissolutos	corride in debiles	luge con huiusmodi	nemine irascaris	nulli in iurias	nullum accusas.	nullum iudicas.	nulli preponis
Reuerentia	defer maiori.	honora senes	instrue iuuenes	ama tibi pares.	no spernas inferiores	honora patrem	dilige matrem	esto vere cunctus.	no sis adulator
Humilitas	mutare lunos.	euita malos	fuge magnam gloriam	desere iactantiam.	non sis cupidus	esto largus	non sis prodigus.	non sis usurarius	non agas simoniam
Gratia	esto benivolus	non sis indignus	no sis presumptuosus	non sis violentus	non sis litigiosus	non sis mendax	ama silentium.	loquere de bonis.	tace ab illis
Minor	esto simplex.	dilige deum.	tine deum.	adorra deum.	da gratias deo.	sperne mundum.	honora fratres.	celebra festa.	inuida se magis quam seipsum

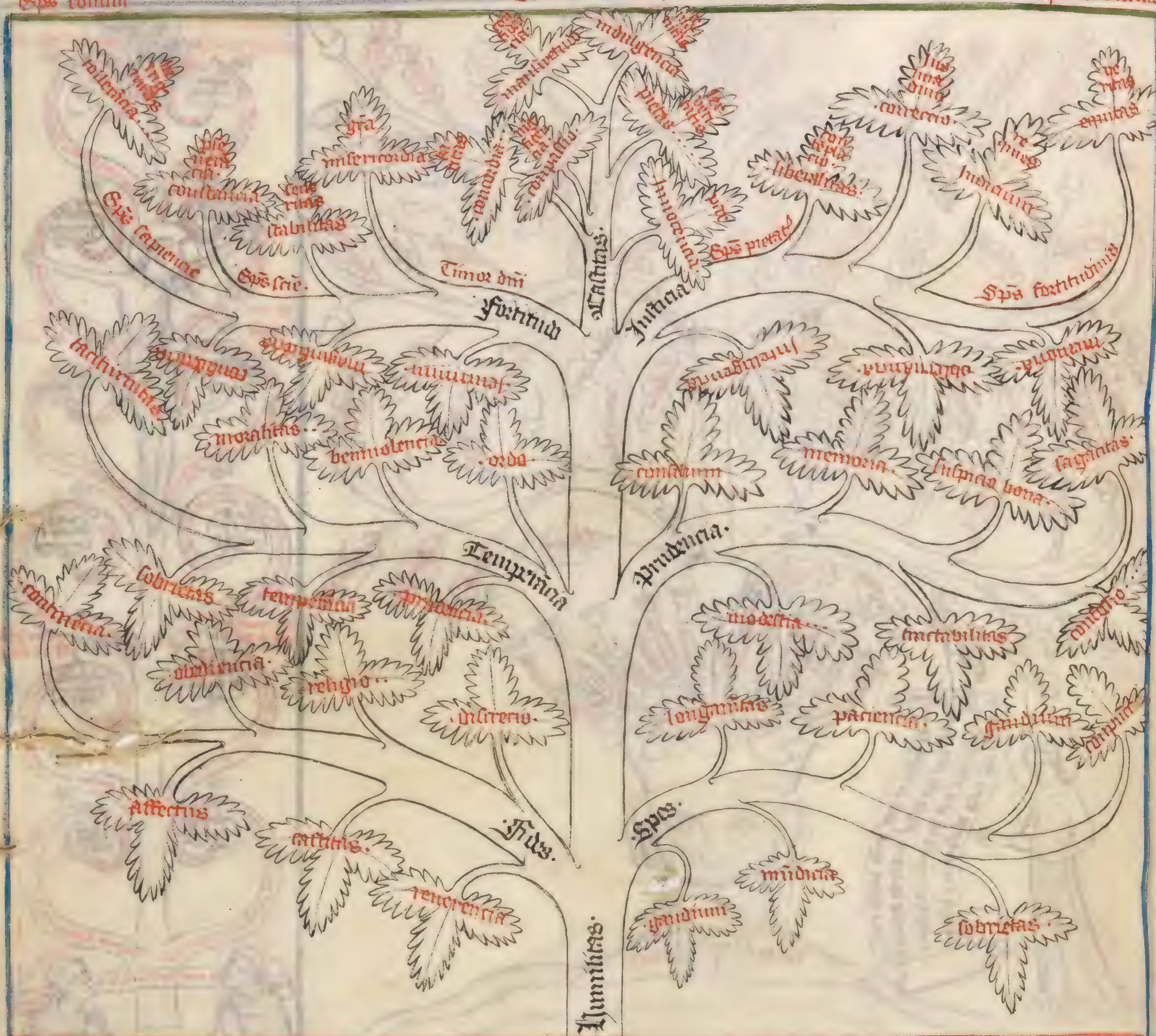

Latitudo turris sapientie est caritas que
Consilium stabilitas. Omnis. Communis est omnibus ordinata.
compunctio. rectitudo moralitas.
confessio. penitentia. satisfactio. elemosina. ieiunium. a. iustitia. veritas. modus.
Diligentia requies.

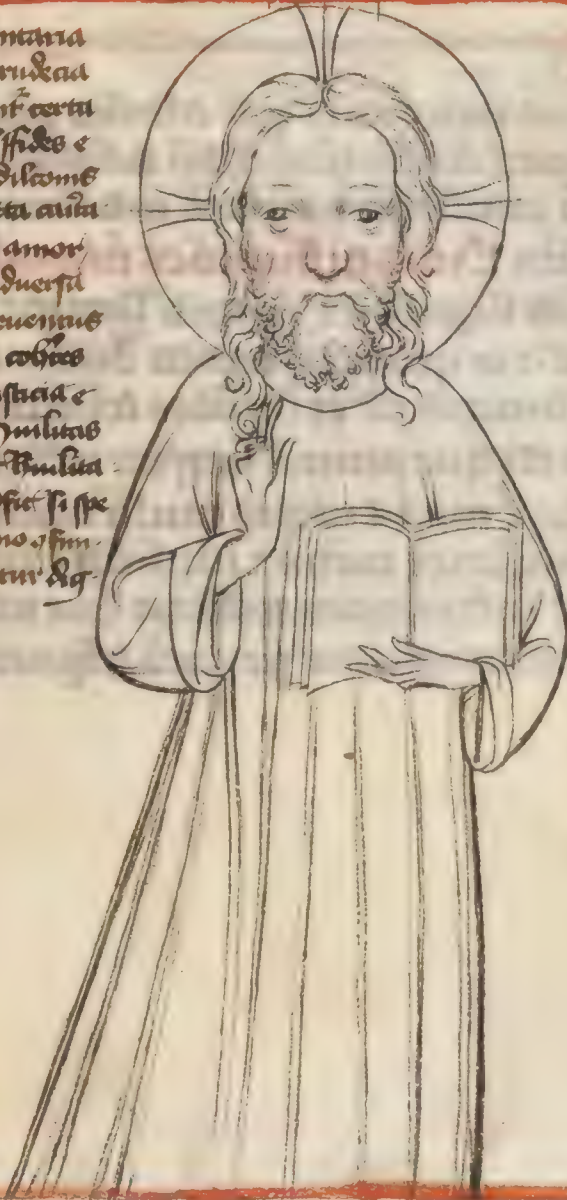
Altitudo turris sapientie est perfectio in bono...

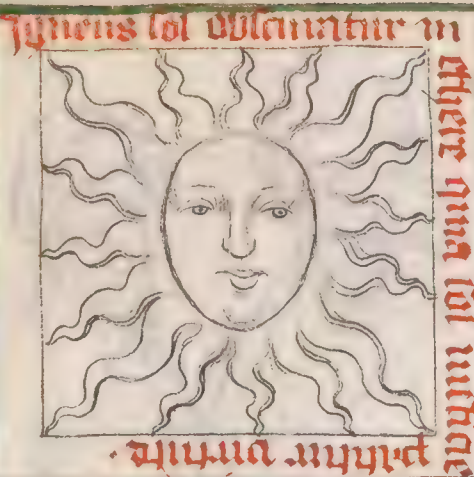
I mala ligna sunt cum pan. scz blasphemia marmurii pan. defensio piumi mediu.
denatio, adulatio, maledictio, diuini otio, bonoz derisio piumi obliu. discordie seminatio.
Pan. biligwe nimio: inania sceti reuelatio indiscretio, iniquatio, indiscreta pmissio.
ocialum ubi multiloqui, ac incertitas indiscreta. **Nota diffinitiones criminali peccatis**
Supbia e claco uicosa que isenore despuas supiobus 7 parib. satagit dnan. **A**ua
naa est gle sue ul quorilibz reru insatiabil. 7 in honesta cupido. **L**uxuria e sins eta
delatio momemuea amaritudo etna. **M**el luxuria est erimudis descendens desiderys
lubrica metis 7 effrenata pstitudo. **I**nuidia est que animu frepter reddit in dolores
exindiguo honore que tu appetebas. **G**ula e totius corpis mola illecebrosa 7 am
bus aboz appetitus. **I**m est urdualibz pturbato metis 7 ulascedi libido eruter
in dolous impacia. **A**cidia est excofusione metis nata tristitia siue tedui ul ama
ritudo imoderata qua spiritualis iocunditas extinguitur papico despatoms mens
in seipo subnectitur.

Humilitas est ex intuitu ppe condon. et ul conditor voluntaria
met. in malis. Insuper se committit fides spes et caritas prudencia
fortitudo pancia iusticia est aut spes ut in malis finit. diffinit certum
exspectatio fute beatitudinis veniens ex dei gratia et expectabil. mit. fides e
sibi vero spontanea angustia no du appetitu. Caritas est vinctu dilectio
quo solo vinctu ligari pr. deus cui tanta est dilectio q. si una gutta carita
tis deflueret in infernum tota infini dilaceret amittendo. Fortitudo e amor
omni finale tolerans ppr. id qd amatur ml tempus metues aspa. et aduersu
fortit. sustines. Prudencia est pancia subtili pguitate futuro euentus
colligit. Spantia est amor in se integro incorruptus q. suus cohes
appetitu in his rebus que contra rationem turpit. appetunt. Iusticia e
hanc animi utilitate finit. auq. tribues suum dignitatem. Humilitas
no omi virtutu pncipiu est q. omni qui se exultat humiliabitur. Humilia
ti fides succedit q. sine fide impossibile est placere deo. Et q. fide ppe si spe
no quer. fide no completa qd no du videmus pimus q. spes no. q. fin.
de. Spes at caritas succedit et sic fide que nisi p dilectionem operatur. di
ne pcedit.

Talis est virtutes distinguende si prudentia docet et format.
Insuper oritur et asinus fortitudinis tenet et roborat et ne
erret inhibet si ne opeter me suos timores cohercet. Ipnina
modatur et aspernit. Sic ergo his quatuor virtutes addio pie
dembo trime et fiet mis septeme. Septenarius iste mis plem
tudine septasimus gre suis excoctio adduat p pua viar
ppago dissoluit et corp. haboli fipar p pemia iustiae quadi
et virtuti omni addit origo felix q humilitas hanc virtuti pna pu
ppr qua plem ut testat quopri edenda se qui shace est
magnus fito est usq adpassione pms. Recumbat nos dice
transit ad me omis qui cupisat me ut. Ea qui me venit
inducet vitam et hancet salutem a dno. Depressi pna fac
di est qd pnam msi iacat in cogitatione pna et astat m dila
coe pnam in ofensi. Omia pna pna pna qd anedi
pnam quod scunt. Antedecia si atepius obmissio mstitudo
mobelectia pna pna. Ont et alia antedecia pnam pna
co libid cupia dleatno pna pna mmo et ofensi. Ont et alia
que scunt pnam pna et maula idest deformitas magis
dei et natus idest obligatio ad pna etia. Et et alia q pnam
comitatur ut pnao cinstane et pnam agguat ut dimmunt
que noiant mhor usu. De q ubi p quos que car qui
quid sit acto d pna et illa que est digne bono pna
in pnao pna in medio pna in fine et hoc p multa inten
com ut negligetiam ut vanam glam.

Sblm
Spes
remu
neraco
bonoru
operu

lur operum

latum tenet.

et primario longum

Latitudo sancte crucis bona

opa caritas latitudo mandati sui muni

Scema crucis typicum meditat' vita bonorum

Spes fide solidans vin
festa triumphoru dat
Drapente dya
M S
O S
R
III
VI
prim' perfectus
dya
Drapalon simplat
factum dya
factum dya
factum dya

reus huius tetragonis
reus inbula rerum
tesserom dya
INC
PVS
VIII
XII
prim' dya
phonia
Drapalon dya
factum dya
factum dya
factum dya

patet sapientia dya

lge tenet oculum

Synagoga

pia gratia ligit i actum

scorum vita per enim.

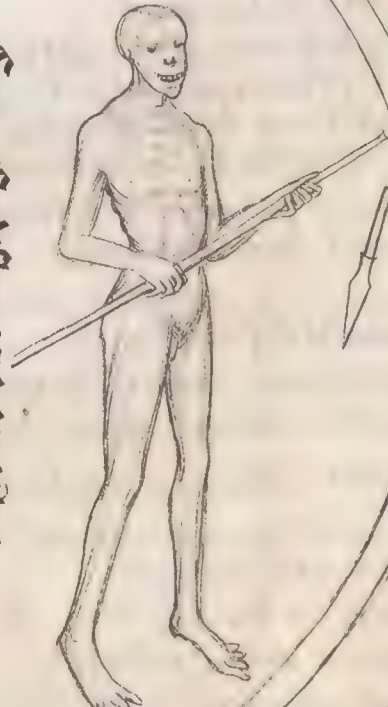
SH

longitudo lre crucis pfectura bonorum
operu qui perferunt in finem...

SH

Erre et destructio mortis.

Erre et reparatio vite.

reus dya peris quia xpi unice gestis.

Quia i comprehensibilia se iudicia ei.

profundum
secreta dei q profundum

Velum templi scilicet

et quia oblatatur
lge vhsua

Didit mortuos quia
gentilitas comerta
...: vhsua

Sequitur sensibus hominis
Gustus et olfactus auditus visio tactus
Quilibet horum actus habet quatuor suos
regat actus
Gustus gustus est omni pte venustus
Absit ablatio ne foveas oneratus
Gustus auditus honesta voce potius
Ut denu rifu causas quiteris visum
Peruersos actus non pmanu cape tacto

Qualiter regantur quinque sensus hominis
Et deperit oculus in corde regatur
Claude malis auribus virtutibus ut
cor maneat. Reddit obvia
tum coacta modesta gratia
Virtutis feno comedebat
ora a refreno Sanctifico tactum
res tacta nec inqnat actum

Si f
lutus cum
soluta. Si coiu
gatus cu conjugata
Si ptem abhominabile se
Sonorabile. Si pde mitalis qu
amqz mod a ppaqz p pna cogita
coe ope verbis. Si ammas cum
ammi
Aulterium. Incehus. peratam
abhominabile.

Si aliqz illate actum
are panarica decima
nura parochialia Si per
Salatex morenans Si par
pibus aliqz illate tenu
ait. Si sua largito no
fient Si prapma
i manu forti pub
lice a farte
tenuerit

Si abspz salate pae
plemte fient. Si rennu
violauerit Si se repleuit ut
fauoz sit ad peganum
Si ebrietate muerit.
Si vomitu ferent per
gulam.

Si in malediat incunat
sibi. Si in dno exfortu
mo malediat. Si in opa d
auus et similia vitupabit
Si in sibi ipi malediat mo
talit vbo a fto ulio al
sibi.

Si in malediat incunat
sibi. Si in dno exfortu
mo malediat. Si in opa d
auus et similia vitupabit
Si in sibi ipi malediat mo
talit vbo a fto ulio al
sibi.

Si in malediat incunat
sibi. Si in dno exfortu
mo malediat. Si in opa d
auus et similia vitupabit
Si in sibi ipi malediat mo
talit vbo a fto ulio al
sibi.

Si in malediat incunat
sibi. Si in dno exfortu
mo malediat. Si in opa d
auus et similia vitupabit
Si in sibi ipi malediat mo
talit vbo a fto ulio al
sibi.

Depe sit q dlet pta mortalia
hee pte cause tme dlet capitale
foz a martiu dnu oisio franti
fui ptem dimitte flere creatum
Corpis a xpi suscipio petae isti

Deo sunt que dlet pta venalia
Esitox timo respergo oteroy oro
Signor. d. dno. sit q venalia pono

Superbia. Inanicia. Gula. Invidia. Ira. Luxuria. Auidia.

Angelus
cu armis
et tuba.

Angelus
cu armis

Angelus
cu armis

Angelus
cu armis
et tuba.

S. Gregorius
ante papam scripsit
xxxv libros moralium super Job.
In papatu libro pastoralis. super evan-
gelia xl omelias in duobus volu-
minibus. quatuor libros dialogorum.
Super prima et ultima pres. Ezechielis
omelias xxi. Comentariorum super
cantica canticorum. Libri de co-
stitutiis et officiis. Item li-
bros tractatus de re-
epulas.

S. Augustinus
scripsit libros.
et epulas. plurimas.
Scripsit enim solilo-
quia. de civitate dei.
de trinitate. de
morte. de vita christi.
psalterium. iohannem
et xxi. tractatus
et xxv. Sermo-
nes in. Epi-
stolas. c.

Actus
apostolorum hunc
xxvii capit. p-
ma qdem
sermo

Canon
ca. iacob hunc
v capit. iacob
dei et domini
ihesu christi

Iohannes i.
hunc v capit
Quod fuit ab
initio quod
audui

ad phil.
hunc v capit
paulus et
mothe

ad gala.
thas hunc v ca-
pit. paulus
apostolus non ab
hominibus

ad he.
brios hunc
v capit. paulus
multum

Apolo.
hunc hunc
xxii capit. Apol-
lo hunc christi qua-
dratus

Iohannes ii.
hunc viii capit.
Senior elc
dne et cog-
natus

ad ephe.
thas hunc v capit
paulus apostolus
christi ihesu p-
latus d

ad co.
loteus hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad co.
loteus hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad the.
salomones
hunc hunc v capit
paulus et sil-
vanus

Canon
iude hunc ca-
pit. iudas ihesu
christi

Petrus i.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Petrus ii.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Evang.
mathei hunc
xxvii capit.
Liber gene-
ratoms

Evang.
iohannis hunc
v capit. iohannis
apostolus et
ihesu p-

Epistola
ad romanos hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad phil.
lemus hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad the.
salomones
hunc hunc v capit
paulus et sil-
vanus

Canon
iude hunc ca-
pit. iudas ihesu
christi

Petrus i.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Petrus ii.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Evang.
mathei hunc
xxvii capit.
Liber gene-
ratoms

Evang.
iohannis hunc
v capit. iohannis
apostolus et
ihesu p-

Epistola
ad romanos hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad phil.
lemus hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad the.
salomones
hunc hunc v capit
paulus et sil-
vanus

Canon
iude hunc ca-
pit. iudas ihesu
christi

Petrus i.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Petrus ii.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Evang.
mathei hunc
xxvii capit.
Liber gene-
ratoms

Evang.
iohannis hunc
v capit. iohannis
apostolus et
ihesu p-

Epistola
ad romanos hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad phil.
lemus hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad the.
salomones
hunc hunc v capit
paulus et sil-
vanus

Canon
iude hunc ca-
pit. iudas ihesu
christi

Petrus i.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Petrus ii.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Evang.
mathei hunc
xxvii capit.
Liber gene-
ratoms

Evang.
iohannis hunc
v capit. iohannis
apostolus et
ihesu p-

Epistola
ad romanos hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad phil.
lemus hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad the.
salomones
hunc hunc v capit
paulus et sil-
vanus

Canon
iude hunc ca-
pit. iudas ihesu
christi

Petrus i.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Petrus ii.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Evang.
mathei hunc
xxvii capit.
Liber gene-
ratoms

Evang.
iohannis hunc
v capit. iohannis
apostolus et
ihesu p-

Epistola
ad romanos hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad phil.
lemus hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad the.
salomones
hunc hunc v capit
paulus et sil-
vanus

Canon
iude hunc ca-
pit. iudas ihesu
christi

Petrus i.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Petrus ii.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Evang.
mathei hunc
xxvii capit.
Liber gene-
ratoms

Evang.
iohannis hunc
v capit. iohannis
apostolus et
ihesu p-

Epistola
ad romanos hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad phil.
lemus hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad the.
salomones
hunc hunc v capit
paulus et sil-
vanus

Canon
iude hunc ca-
pit. iudas ihesu
christi

Petrus i.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Petrus ii.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Evang.
mathei hunc
xxvii capit.
Liber gene-
ratoms

Evang.
iohannis hunc
v capit. iohannis
apostolus et
ihesu p-

Epistola
ad romanos hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad phil.
lemus hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad the.
salomones
hunc hunc v capit
paulus et sil-
vanus

Canon
iude hunc ca-
pit. iudas ihesu
christi

Petrus i.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Petrus ii.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Evang.
mathei hunc
xxvii capit.
Liber gene-
ratoms

Evang.
iohannis hunc
v capit. iohannis
apostolus et
ihesu p-

Epistola
ad romanos hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad phil.
lemus hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad the.
salomones
hunc hunc v capit
paulus et sil-
vanus

Canon
iude hunc ca-
pit. iudas ihesu
christi

Petrus i.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Petrus ii.
hunc v capit.
Petrus apo-
stolus ihesu
christi

Evang.
mathei hunc
xxvii capit.
Liber gene-
ratoms

Evang.
iohannis hunc
v capit. iohannis
apostolus et
ihesu p-

Epistola
ad romanos hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad phil.
lemus hunc
v capit. paulus
apostolus et
ihesu p-

ad the.
salomones
hunc hunc v capit
paulus et sil-
vanus

Santa theologia.

gloriosa imperatrix.

Dominus creavit
Deus celū et terrā. Terrā autē
erat inanis et vana et tenebre
erant super faciem abyssi et spūs dñi
ferebat super aquas. **I**nitq; deus fiat
lux et facta est lux. Et vidit deus lucē qd
ēet bona et diuisit lucē ac tenebras. **A**ppella-
uitq; lucē diē ac tenebras noctem. **F**actiq;
ē vesper et mane dies unus.

Ist quoque deus.
Fuit firmamentū in medio aque
et diuidit aqua ab aquis Et fecit deus
firmamentū celū diuisitque aquas q̄ erāt
sub firmamento ab his q̄ erāt super firma
mentū Et factū ē ita. Vocauitq̄ deus firma
mentū celū Et factū ē vesper et mane dies
secundus :

Ort vō deus Engre
tur aque q̄ sub celo sunt in lo
cum vnu Et appareat arida q̄ntu
q̄ ē ita Et vocant deus aridū suū con
gregaciones vō aquarū appellant maria
vidit deus quod esset bonū et ait. Semina
in herbarū vmetam et faciente semen lignū
pompaeū facies fructū vteri genū suū
est semē q̄ semetipso sit sup̄ trā Et factū
est ita Et producit tū herba vmetē et afferre
semē vteri genū suū lignū q̄ facies fru
tū et habens vniūq̄q̄ semētē sem
spēm suam Et vidit deus q̄ esset bo
nū et factū ē vesp̄e et mane
dies tūus

Begit ac deus huius
 luminaria i firmamento celi
 et diuisit die ac nocte et sunt i
 signa et tempora et dies et annos et luceat
 in firmamento celi et illuminet terram et
 factu e ita fecit qd deus duo magna lu
 minaria luminaria maior ut pesseret diei et lu
 minaria minor ut pesseret nocti et stellas et posu
 it eas deus i firmamento celi ut lucerent super
 terram et pesseret diei ac nocti et pateret luce
 ac tenebras Et misit deus qd eet bonu
 et factu e. vesper et mane dies quarto

Quoniam etiam deus procedunt
 aqua repente aie muctis et vola
 tile sup tra subfirmamento celi crea
 uitq deus cete grandia et omnem avis
 mucte atq motabile q plurerat aq in spes
 suas et omie volatile scdm gen suu Et vi
 dit deus q ess bonu benedixitq eis dicens
 Crescite et multiplicamini et replete aq ma
 ris. auerq multiplicet sup tra Et factu e
 vespe et mane dieb quintus :

Spiritus q̄ datus p̄rodu-
 cit fra immā auctē ignē
 suo nūmēta & rep̄talia et bestias tūc
 scdm̄ spēs suas. Et om̄q; ē ita q̄ fecit d̄s
 bestias tūc nūc spēs suas nūmēta & rep̄talia
 tūc ignē suo et vult d̄s q̄ sit hūmānū
 iacans hōies ad p̄magiez & s̄ltitū d̄ez nūc
 sit p̄falsū mar & volatū celi & bestias vniū
 & om̄q; rep̄tali q̄ mouet sup̄ tūc et auit
 d̄s hōies ad p̄magiez & s̄ltū suū ad p̄magiez
 tūc illū maffmā f. Et v̄s v̄dū q̄ ill
 d̄s & ait d̄s fāt & m̄p̄ficamū.
 & replete frā tūc Et factum
 ē v̄espere & m̄ne d̄ies
 Sextus.

Prima etas fuit ab adam usque ad noe. **S**ecunda a noe usque ad abraham. **T**ercia ab abraham usque ad dauid. **Q**uarta a dauid usque ad transmigrationem babilonis. **Q**uinta a transmigratione babilonis usque ad christum. **S**exta a christo usque ad finem seculi. hec sex sunt

Japhet.

Sem.

Cham.

Chus.

Jemroth.

Arphaxat.

Sale ul' caynan.

heber.

phalech.

Rew ul' raqan.

Saruch.

Isachor.

viventium. **S**eptima est que scitur que incipit a passioe domini. **O**ctava erit resurgenti que incipiet a die iudicii et durabit usque in sempiternum. **N**ota quod non dicuntur etates propter numerum annorum ut quidam volunt. sed propter quedam mirabilia que facta sunt iniquitatibus unius. etiam in principio prime facta est mundi constitutio. in principio secunde mundi per diluvium purgatio. in principio tercie instituta est contra originale peccatum circumcisio. in principio quarte dei in babilone transmigrationis. in principio secunde filii dei incarnati. in principio septime ianue celestis aperta. in principio octave erit corporis resurrectio. et bonorum atque malorum plena remuneratio.

Ab his tribus filiis noe reperiuntur generationes lxxij. de Japhet xx. de Cham xxx. de Sem xxvj. qui dicitur seminati sunt populi. Sem obtinuit Abram. Cham Ascham. Japhet Europan. Generationem Sem tantum hic in listam. nam de alijs duobus fuerunt gentiles.

Sex centesimo anno vite sue inundante diluvio Noe archam cum vij. filiis ingressus. quia spacio centum annorum loquente sibi domino. viginti annis prius fecerat. Et exarscentibus aquis super terram octidiebus domino pluvie et noctibus. xxvij die septimum mensis cum stetit archa super montes Armenie. et cum post xl dies totum emisisset iter reversus est. et postea colubam ferentem ramum olive xxvij die secundi mensis egressus est de archa. eadem scilicet die qua intraverat revolutus anno. Quia quotta est luna hodie. si xj addas tota erit eodem die revolutus anno. Si enim hodie prima est. eodem die revolutus anno erit xij. Cum xxvij luna intrasset et accepto sacrificio. cum confessionem carnis comederet de sine sagvine suscepisset. et insigni diluvii perenni non futurum. intenditque fuisse prius posita fuisse. vno quod prius exolverat prius

Hic terminatur prima etas huius annos i de lxx. scilicet in hebreos. et scilicet lxxij interpretis quod est xliij.

Hec est dispositio archae secundum Moysen.

inebriatus. et a cham missus. hunc maledicens et reliquis filiis benedicens obiit.

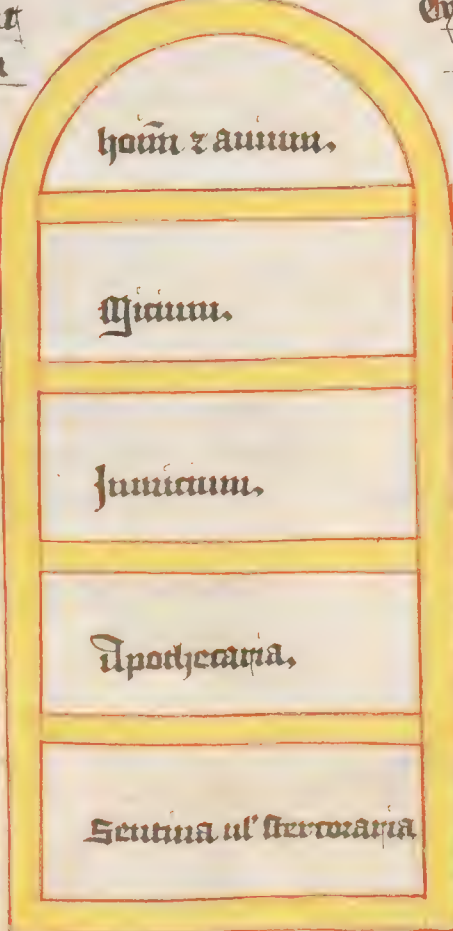
Post diluvium exorta sunt in principalia regna. Ab oriente ubi prius regnavit belus. Sidhomo ubi ab occidente ubi Egealus. Chanaan ab aquilone ubi unius. Egyptus a meridie. ubi unius. Belo successit uxor sua Semmanus qui babiloniam caput regni constituit. Cumque inuictor ydolorum fuit facies ymaginem pri. tandem Sardanapalus aqua arbates regni adincedos et plas instituit. Super quo tandem Asthages regnans data filia sua principi plas de qua

Cyrus ortus ab eo est superatus. et mortuo regno ad plas translatum datus filius Asthages cum eodem Cyro regnavit.

Iste Sale condidit Salem qui in luna vocat Caynan.

Ab isto hebrei diti sunt hebrei. vel ab abraham quasi Abrahæi.

Tempe huius phalech facta est ligurae divisio in edificatione turris babilonis in agro Semnaar. in cuius familia quia remansit hebrei lingua omni antiquissima dicitur est ipse phalech. id est ab alijs divisus.

Hec est dispositio archae secundum Josephum.

Damus construxerant liberans dimisit. sedus Apollo decolendo vno deo per aque effusione in hoc volumine scripsit.

Ogula aurea et damidem totam am tulerat. propter quod dicitur matus in hay xxxvij muros occiderat lapidavit. civitatem hay per insidias intendit. Gabaon viros in servos ligarios et aquarios recepit. quique reges qui obsederant gabaon perducto spacio diei sole et luna stantibus permixti. xxvij reges qui erant cum fabry interfecit. altam constructo iebal hndones et maledones archam fecit. terram alijs secundum traditionem alijs secundum traditionem distribuit. duas tribus et dicitur diam qui in creditu suo post xij annos altam re iuxta tumulos per

Filij thare fratres abrahe,

iste nachor fili thare cu erit

calda ducta
in uxorē mol
cha filia
fais sin a
m. erit
morat cha
ra mesopotamie
uortua i frē
suo. r abhā
uerracha
uāā pegnā
te hos rē
frēs sē

hus. Bus. batuel. melcha. Loth.
hus. r bus et
batuel ai ali
ys qm q genui
d qz vno. l bus
de fē dū balas
q fū hebreos
or i job elud
buzi tes.

Iste job ut tradit quida sunt
res bale i edom q r igenes de
ielon puepos esau. hebrei
dicunt en descendisse d hus
pino

Iste balaā q i job dē elud
descendit de bus. q balaach
adnotus ut maledictus
isrl. ei bndixit loque
sibi pus alia et
de oem stelle et
saluatoris p
phetant.

Iste duo dathan et abyseon.
con paucis mediab de ruben descen
tes rone pmogetur p moyle dūa
tū pū uolentes pē sedone qua
mouerit
re um
ab seop
n sunt

Iste josue
fuerit m
loquere s a
mills i pe
dres yorda
palo trāsu.
i lūm tūlū
reporans
tūa lūe m
mcho vi die
būmūis i
uxit achar

Iste josue
fuerit m
loquere s a
mills i pe
dres yorda
palo trāsu.
i lūm tūlū
reporans
tūa lūe m
mcho vi die
būmūis i
uxit achar

Thare nō ualens
frē iunias sibi illa
tas de igne adducendo
ubi r filiū suū pinogem
tū aram eximierit. pegna
tē nō abrahā et
nachor et

familia aram in charam mesopotamie. ubi cōplens dūcens quē
annus mortuus ē.

Iacob subplantato frē suo tū i pmogetura. tū m
būdōne. i mesopotamā p hīscēs. tū pūuione iuxta
lūerā tytulū erit. r prachel r lya seruiciū xuy ano
tū laban cōpleter. pacto d' alys vj annis mutacōne u
gazz uix cōpleto. tū uxorib' r filys xj. a laban fūto sub
latis ydolīs a rachel rēdēns. m galaad ē cōphensūs.
Iude tū Laban fēde mto i lapidibus ad manaym ubi
castia angeloz iudic p hīscēs. ordinauqz turmīs

.Concubina. .uxor.

Iste terminat secūda
etas hīs annos secūdū
hebreos i m xxi. scdm
lxx interpretes q lxxj.

Anno abrahe
lxxxvij natus ē
ei ysinahel. Ano
ei cōtelimo nat
ē ei ylaac. Anno
ei c xxxvij. mor
tua est Sara.

hos duos tū alys x. genuit
ysinahel de uxorē egypciaca,

Iste ylaac tū laborate i pū de
bena r oradū d' esau fūtuū
fāob audire apur abynelech
ingerans. tū uxorē dixit. lozorem
de seie cōtuplū colligēs. rbus put
is erubatis r qm fūo iherlabee.
ibid fēde mto
tū abynelech
r phyal. esau
r phato. fa
rob igna
r bndixit

Iste ylaac tū laborate i pū de
bena r oradū d' esau fūtuū
fāob audire apur abynelech
ingerans. tū uxorē dixit. lozorem
de seie cōtuplū colligēs. rbus put
is erubatis r qm fūo iherlabee.
ibid fēde mto
tū abynelech
r phyal. esau
r phato. fa
rob igna
r bndixit

Iste ylaac tū laborate i pū de
bena r oradū d' esau fūtuū
fāob audire apur abynelech
ingerans. tū uxorē dixit. lozorem
de seie cōtuplū colligēs. rbus put
is erubatis r qm fūo iherlabee.
ibid fēde mto
tū abynelech
r phyal. esau
r phato. fa
rob igna
r bndixit

Iste ylaac tū laborate i pū de
bena r oradū d' esau fūtuū
fāob audire apur abynelech
ingerans. tū uxorē dixit. lozorem
de seie cōtuplū colligēs. rbus put
is erubatis r qm fūo iherlabee.
ibid fēde mto
tū abynelech
r phyal. esau
r phato. fa
rob igna
r bndixit

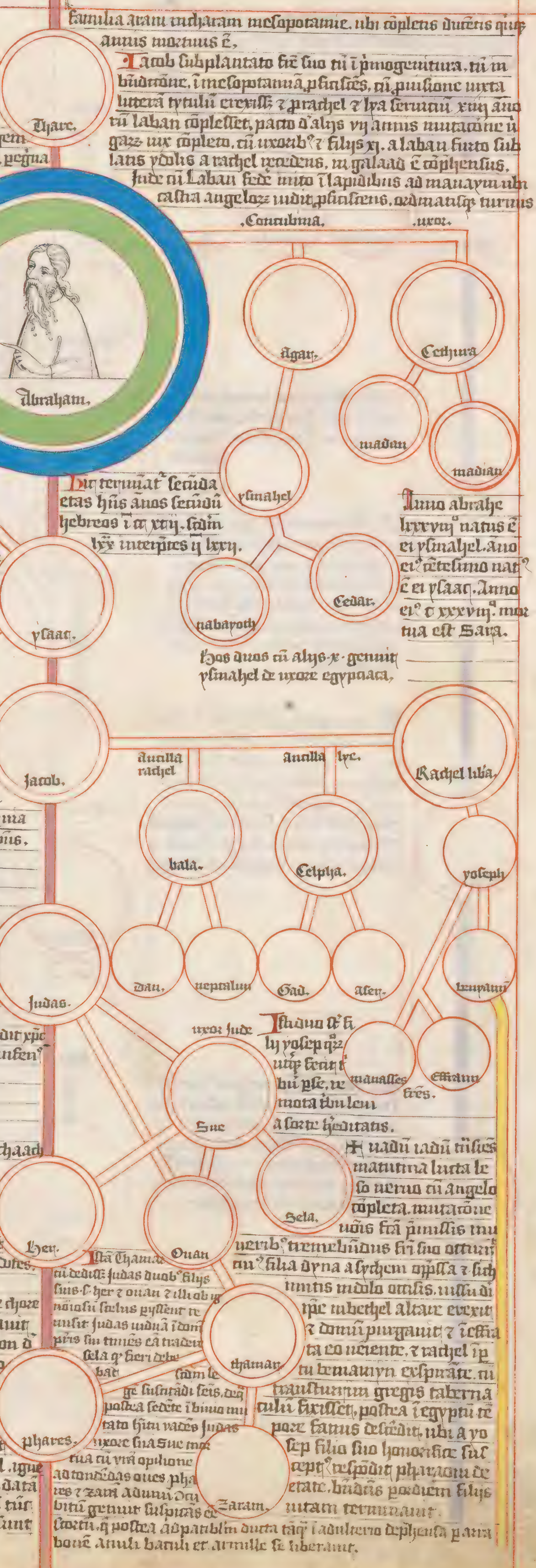
Iste ylaac tū laborate i pū de
bena r oradū d' esau fūtuū
fāob audire apur abynelech
ingerans. tū uxorē dixit. lozorem
de seie cōtuplū colligēs. rbus put
is erubatis r qm fūo iherlabee.
ibid fēde mto
tū abynelech
r phyal. esau
r phato. fa
rob igna
r bndixit

Iste ylaac tū laborate i pū de
bena r oradū d' esau fūtuū
fāob audire apur abynelech
ingerans. tū uxorē dixit. lozorem
de seie cōtuplū colligēs. rbus put
is erubatis r qm fūo iherlabee.
ibid fēde mto
tū abynelech
r phyal. esau
r phato. fa
rob igna
r bndixit

Iste ylaac tū laborate i pū de
bena r oradū d' esau fūtuū
fāob audire apur abynelech
ingerans. tū uxorē dixit. lozorem
de seie cōtuplū colligēs. rbus put
is erubatis r qm fūo iherlabee.
ibid fēde mto
tū abynelech
r phyal. esau
r phato. fa
rob igna
r bndixit

Iste ylaac tū laborate i pū de
bena r oradū d' esau fūtuū
fāob audire apur abynelech
ingerans. tū uxorē dixit. lozorem
de seie cōtuplū colligēs. rbus put
is erubatis r qm fūo iherlabee.
ibid fēde mto
tū abynelech
r phyal. esau
r phato. fa
rob igna
r bndixit

Iste ylaac tū laborate i pū de
bena r oradū d' esau fūtuū
fāob audire apur abynelech
ingerans. tū uxorē dixit. lozorem
de seie cōtuplū colligēs. rbus put
is erubatis r qm fūo iherlabee.
ibid fēde mto
tū abynelech
r phyal. esau
r phato. fa
rob igna
r bndixit

Iste duo filij chaach
sunt. de
altero tū
mōre
suffinat
q deo fuerit

Iste duo filij chaach
sunt. de
altero tū
mōre
suffinat
q deo fuerit

Iste duo filij chaach
sunt. de
altero tū
mōre
suffinat
q deo fuerit

Iste duo filij chaach
sunt. de
altero tū
mōre
suffinat
q deo fuerit

Iste duo filij chaach
sunt. de
altero tū
mōre
suffinat
q deo fuerit

Iste duo filij chaach
sunt. de
altero tū
mōre
suffinat
q deo fuerit

Iste duo filij chaach
sunt. de
altero tū
mōre
suffinat
q deo fuerit

Iste duo filij chaach
sunt. de
altero tū
mōre
suffinat
q deo fuerit

Iste duo filij chaach
sunt. de
altero tū
mōre
suffinat
q deo fuerit

Iste duo filij chaach
sunt. de
altero tū
mōre
suffinat
q deo fuerit

Iste duo filij chaach
sunt. de
altero tū
mōre
suffinat
q deo fuerit

Iste duo filij chaach
sunt. de
altero tū
mōre
suffinat
q deo fuerit

O e Eleazar fuerunt sacerdotes qui ponunt
in hac linea descendentes usque ad tempora christi
secundum ordinem iudicium regum et prophetarum.

Pontifex

et

et

eleazar.

ythamar.

nadab.

abyu.

Ista delboza uxor barach uel lapi
doli oculo syra piabel interfecit
cum princeps fuit sylara et cantini
tenit.

Iste Gedeon saluatus ab angelo
cum super petram carnes obtulit ab
arabaal destructa domus ierolual su
scripto signo inuelleri cum cum uinis
more canu lambentibus laetibus
fractis et tubis clangentibus quatuor
reges scilicet oreb et zeb et zebre et salma
na interfecit.

Iste abymelech filius yerolual d. con
bina. in sythen fuit rex super sythmu
tas huius fuit quod interfecit superstue in
nathan. q. pabulam de olyua et fici et
uice et triumpho sythmuntis posuit.
eandem etiam sythen cum pnapre suo gaal
destruxit per zebul et fragmne mole per
manu milienis in oppido theste perit.

Iste septe afilys ut spum erectus
in regione tobi amans postea super
eos princeps fuit superis amonitis
voto alligatus filiam post planctu
ugmentis xl diem ymolauit. et
de effraym per sech boledu diuidens
aduada yordanis trucidauit.

Ayoth

Saugar

Delboza

Gedeon.

abymelech

thola.

layu.

septe

esebon.

Aylon

Iste Saugar
occidit de in
ros uno va
mere.

Iste Salmon
duxit uxore
raab merime
q. recepit expla
ratores i yemcho
et abscondit
i stipula lmi
super muzz et li
berauit domum
sua p. fili coti
neii positi in
fenestra cum de
strueret yeri
cho.

elrom.

Aram

Aminadab

zaalon.

Salmon

hoos.

Iste zaalon egressus de egypto
princeps fuit iudibus iuda et ita ne
m est quod dixit dñs ad abrahā i ge
nesi. q. quia quāto exierit filij
isrl de egypto frā computare scdm
tribū regiam. ut generationes no
cem. nō psonas s. successiones. qd
potes uidere oputando a iuda ad
naalon si nō mliā illa cōtineatur.
q. quia quāto mliā sacrali si
mend. e. o. d. cōputōnis. cōputati
bus a leui ad eleazar.

Iste helmelech cum uxore sua noemi
p. famus de bellecem p. gnat in
moali ubi acceptis uxoris filijs
fuit et rudy et oephā et morius filijs
cū p. redyge noemi cū rudy moali
nde de qua boaz gen. o. b. e. th. suscitauit
semen p. p. quo defuncto.

noemi.

helmelech

gaalon.

cheylon

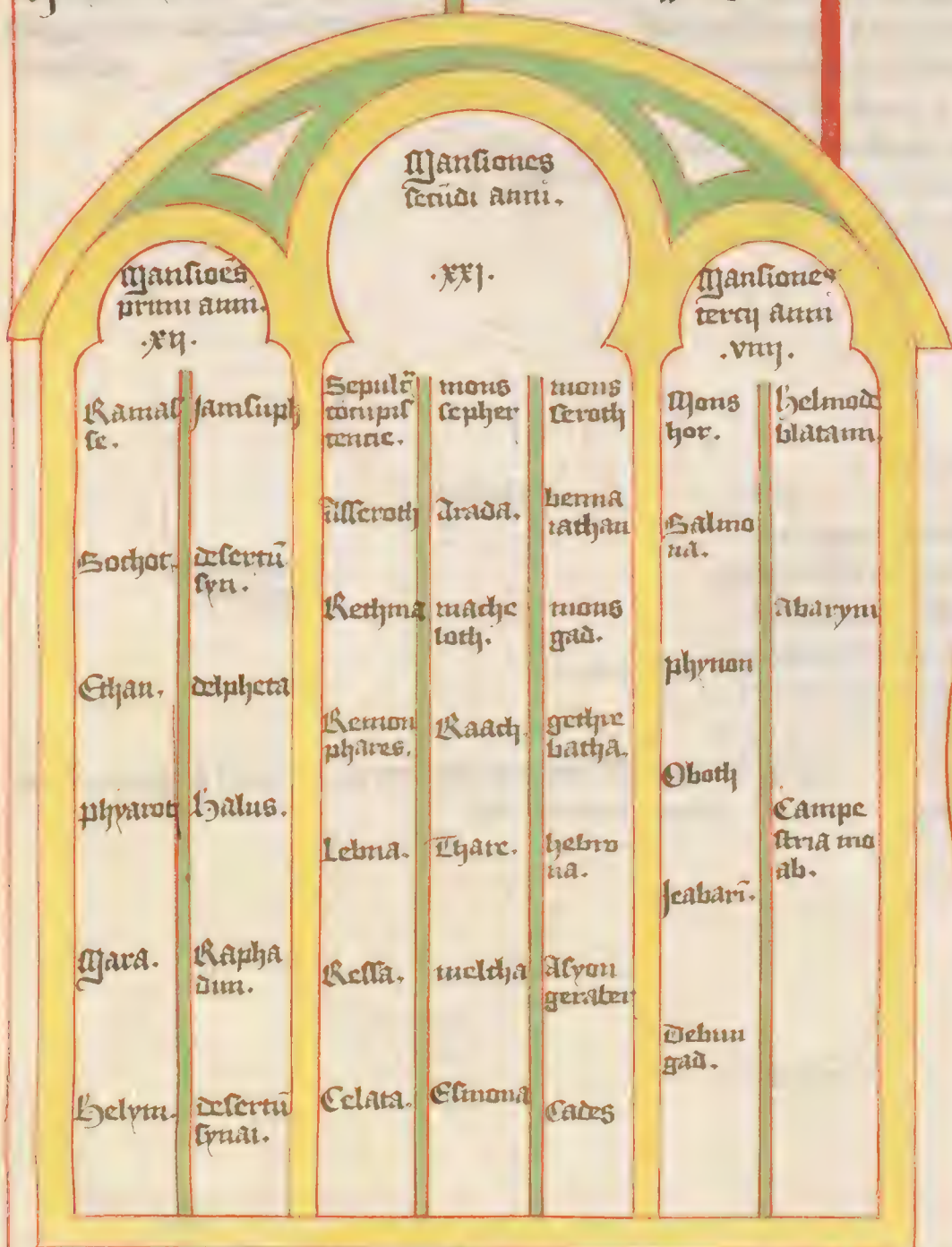
Rudy

repha

hoor.

Hec sunt nomina xlii mansi omni israhel ppi ptes annos.

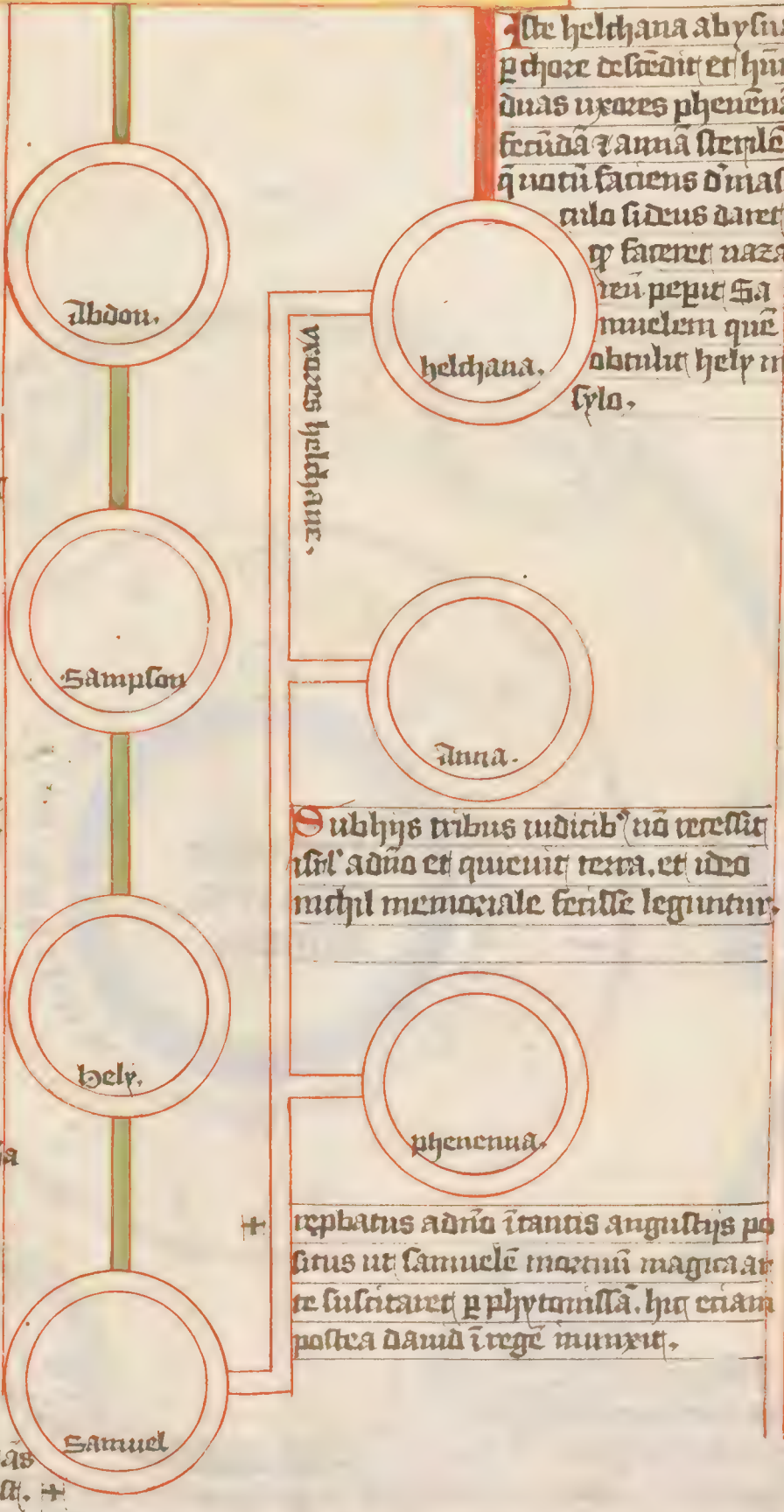
Hec figura ualet ad intelligendū qd dicitur i leuitico 24. qd dicitur i leuitico 24. qd dicitur i leuitico 24. qd dicitur i leuitico 24.

Iste Sampson natus in manu cu natus eius p anglin pota. uazare uxore ducta i thannata parabola de legione con uinus pposita. cu segetes hostiu ligatis wlpib' m tendisset. i mille uiros mandibla asini aqm da te i ramoth lechi trucidat ser et portas gaze i monte tulisset. tande dolo dabit ralis omnibus apylister exccatus mole deputat i templo dagon capillis renascentib' ples strauit mortuus qua uiuus.

Iste hely sacerdos i iudex marguendis filijs tepid et ideo adno reprobatus cu samuele s oblatu ma trauisset. audita strage filioz et artha diti apylisteris capta de sella ca dens fractis cernitibus expirauit.

Iste Samuel iudex i ppha cu liberasset filios isrl a pphylisteris p agnu ymola tu i lapide adiutorij i ter minis pinto apylisteris ad petione isrl. Saul e adno missu i regem m unxit tbus signis cofir mas unades. pcepticidas qd postea transgressus est.

Iste helyana abyfuar p chore de sedore et hup duas uxores phenenua fecit ad a anna sterile. q uoti faciens dimal cu lo fidens daret q faceret uaza ren pepit Sa muclern que obtulit hely m sylo.

Iste abyel p multas successiones quas supflui foret hic apponere de sedore de beniamyn. de cu filio cis natus e saul rex. cu cis frater fuit ner. i para hypomema tamen legitur q fient eius pater.

Obeth.

ysay ul yelle.

Eis.

Ozi.

Qz.

ele sacri
ficias
7 ido
abes
e re
digni
tus. sine

Jonathas

Jesus.

Isaiah

Merob.

Mytol på vy
or dāund.

meldhusa.

ylay ul' yeste.

Scores David.

Agag animalibus pepererat licet ei Samuel lugeret electo
dauid reprobauit.

Garnu.

Abygau.

Joab.

Amali.

Israel

Aby Cay.

Zarya.

hely.

Merayoth.

Offny & phy
nees.

Amamas

Archib.

Abymelech

Ichytob

~~Abyathap.~~

Euab.

Amundab.

~~Sainmaa.~~

Savory.

Tria templa legi⁹ fca fuisse i sacra scriptura. p^{ma}
tēpli dñi fctū a Salac. Scñdū i mōte gam xym fctū
a manasse fctē fady fctū pōñ fctis tpc dany. Tercū
i iuitate elypoleos fctū ab onya pte symōis tpc
Andhyodji magin. fctē tēpli dñi tres dedicatorēs
legi⁹ p^{ma} a Salac fctā i autipno x die dec
bris. Scñdā i mēte xij die. xij mēsis casset
i decēbris a fudā machabeo fctā i hyeme.
Vñ fca fctē encema i iherulmus 7 ipeups eat
et h⁹ fctū ē tpc Andhyodji epyphanes.

Dixit redit sacerdotum ad eleazar tpe Salois. qui
abiecit abiyathan q̄ fuit & ythamar restituit
Sadoch q̄ fuit de eleazar.

Inthaxensis

ipe uecunas antep

la epia de legatoc i ihrlm
munes cu in uocis huc an

descriptis ab hostis aperientis suscep. legere eorum i senopheya icinnia xxiii die stanis
pplm ad audiedā lege quat idie i q̄ten i nocte i nocte duenne sent. decimo rapire in
ihrim retento ad celebratiōem sabbī pplm induxit.

Joyada ut ba
tadpas

Azarias

Amarias

Iditob

Sadoch

Sellu

Heldpas

Manas

Saray

Iste Josaphat invenit uera
iuda hostib' cōsolamem acci
pit in templo Abasale dicens
te sibi Ouida et ihrlm nolite
time qd et locū dīcōis isrl
nōcānt cōuallē bñdīcōis an
clāsses pūdicē
sibi elyzer pphā. Elyzer
in syon gal' sūt
confracte. Oziel.

Iste Joam duxit uxore filiā
adhab regis isrl' subq' desinit e
dom esse tributari iuda. Abūlo
Joam ptermitit. Mahe' nara
cōem suā usq' ad ozyam.

Iste ozyas in obliuione m
moth galaad interfīs sūt cū
Joam genere suo cū ptebat au
xilū a iehu rege iuncto pphā
in regem m isrl'.

Iste achalia cū semie regis m
fīo pter yos pūlū quē iocabech
uxor yoiade sūm pōnsis filiā
Joam in pāstophoris vj annis

Abstōsum nūciū. post vj ānos
a yoiada ignominiosē ē interfīs.

Iste Joas statuit gazophylacys
ad repanda sarmēta templi
ocaso azaria filio yoiade. q' cum
dūmos honores sibi sustinuit
impendi a seruis interfīs oc
cubuit.

Iste amaryas pparabolā de car
dno a Joas rege isrl' nō correctus
iustus ab eo ihrlm ei dūmpēdā
et nala dom' dīni asportanda et
tūmū intermpendū tradidit.

Iste xij annis fuit regnū
iuda sine rege qd pbatū p l'at
libm regū et collāges annoz
regū iuda i regū isrl'.

Iste ozyas amator
agricultūre cum
ciendociū sub
azama ulimpāst
pūllus ē lepra.
et media ps mōtis sūllā ortos
regales opprellit. subeo pphare
cepit ylayas et osee et yohel et
abdyas cōm quōdā.

Sophonias

Jeremias

Olāa.

Josaphat

Joam

Ozyas

Achalia

Joas

Amarias

Sine rege

Ozyas

Adhab fil'
xxy l'yn.

helyas

Mycheas

Abdyas

Benedab

Ozyas fi
l' y.

Joam fia
xy.

Jehu nō fili'
xviii.

Joachaz fili'
xvii.

Joas fili'
xvi.

Seroban fili'
li' xli.

Sine rege
xxii.

Zacharias
n fili' y. mēse

Sellu n fili'
i mēse

Manas fi
li' x.

Esaya nō fi
li' y.

Iste Ozyas q' de lapsu suo cōsulebat deū
accaron adultis duobus quinquagenarijs et
tempo illo relicto abelya obijt.

Iste Joam michea papiū aquā in deserto
dante elyseo eū uiuante yosaphat et rege e
dom rege moabitaz ad occisiōe filioz cōpu
lisset. famemq' samarie cū gladio syroz nū
ciantib' leprosis enaasset in obliuione ramoth
wlnetratus. postea a yehu sagittatus obijt.

Iste yehu a puero helysei in regem iunctus
cū Joam et aazyam occidisset. yezabel pūpūat
et lxx filios achab caputib' truncasset. et xly fies
aazyae permittē bñdīcentē sibi yonadab. pphas
et sacerdotes baal i samaria dolo interfecit. et
templo eius dēstrūto
pro eo lacrimas fecit.

Iste pinus jethouras vna ocaso. jeremya idu
so. libro pphie baruch cōllo cū nec exemplo rera
bitari fuit. cōmōitus. soluto tūus ānis nabuch
dūto abeode mētū ē et extra muros pūctus

Iste jethouras secūd' cōsilio semie tradidit se
i man' nabuch redeuntis cū quo cūriter x milia
transmigraverūt inqz nūmō fuit ezechiel
cū dāuele et trib' pueris.

Iste Joas cū iunct' helysei ad ei' pūpū
iacta sagitta et
ter pūlla tra.
Amazya iuncto
ihrlm sibi tra
dite thesauru
tulit.

Iste seroban terminos isrl' cōstruit.

Post Sandanapulū regē assyrioz. ulmū
monarchū regnauerūt in assyria phil et
aly sequētes pōrdiēm q' repandē dignitatis
causa bella inferētes x trib' captiuitates usq' ad
Ezechyam regnauerūt qū semacherib a iuda i assyria
exeritu pūg' assylys i templo ē interfertus.

Iste manas mille talentis argenti datis phil ut ab eo
receder. dono falloz uindoz nā ei' mēse puorant.

Iste ieremias sedechya tūmāti ē regnū iudeoz inq' cōm
josephū regnati ānis d' et xiiij. et mēlibus vi. dieb' x. Se
cūdū nō libm regū nō plene. d. Ab edificatōe templi flux
erūt ām mē lxxx. et vi mēses dies x. Ab egressu ppli de egypto
annū i lxx. mēses vi dies x. dēinceps fuit cura rex ge
rendaz sacerdotib' mredim acapūitate. nisi q' cura
tūa paua fuerūt reges q' mfer' iust' sacerdotes sūt a notati.
f. et alexandro cū suis succēssib' inq' maxie regū egypti
Grie et semina anthyodri epyphanes et antix pūpā i temp
et dimidiū tēpīs regnatura eū cōnificauit.

Azahel

Rasim fili'
romolue

Yehu.

Elyachim l' Joachin

Elyzaphae

Judas.

Salathiel

Zorobabel

Abiud.

Elyachim

Itu Salathiel non genuit Sedechyas s; Jechonias mior post transmigratione babilonis

Itu Cyrus occisa balthasar regno babilonie ad p[er]sas translato p[ri]mo anno exortans scriptura ysaie. licentiam dedit iudeis redire undi. q[ui] anno egressi sunt l[ib]erati hortante aggeo et zacharia sub iehu et zorobabel. qui xxx annis impediunt b[ab]ilonicis iuxta usq[ue] ad oppidatione muros templi edificauerunt.

Cambyses q[ui] et nabuchodonosor vii annis q[ui]bus monarchia orientis obtinuit. sub patre eius iuvene xq[ue] annis p[er] regnaverat. templu[m] p[er]hibuit edificari. h[ic] autem voluit se misrahel sicut ubiq[ue] p[er] deo adorari. iudith cu[m] abia holoseme et p[ri]ncipe i obsidione babilonie capite truncato. achior pro seluo suo israhel liberauit. canticiu[m] recinit.

Darius filius ydaspis zorobabel solvendi p[er]abolam de vino et muliere et rege p[er]venit tunc munerib[us] datus secundo anno regni co[n]cessit templu[m] co[n]struere quod vii[ci]mo anno eius est co[n]summatu[m]. xxvij die. xij mensis e[st] deditu[m].

Regulan.

Labofardath.

Balthasar

Reges persaz

Darius

Cyrus

Cambyses l' nabuchad.

Hmeyes magus.

Darius filius ydaspis

Arthaxerles.

Abanik

Sub illo balthasar liberata e[st] susana a calumpnia sacerdotu[m] p[er] damiele et illi lapidati. sub eod[em] damiel lxx sacerdotes furti oblatos belis comedentes occidit. bel et templu[m] ei[us] subvertit. draconem massa picea ex adipe et pilis tota suffocavit. p[ro]pter que[m] illic missus. ab abanik o[mn]i iudea in babilonie translato misit. et libatus e[st].

Aggeus.

Zacharias

Judith.

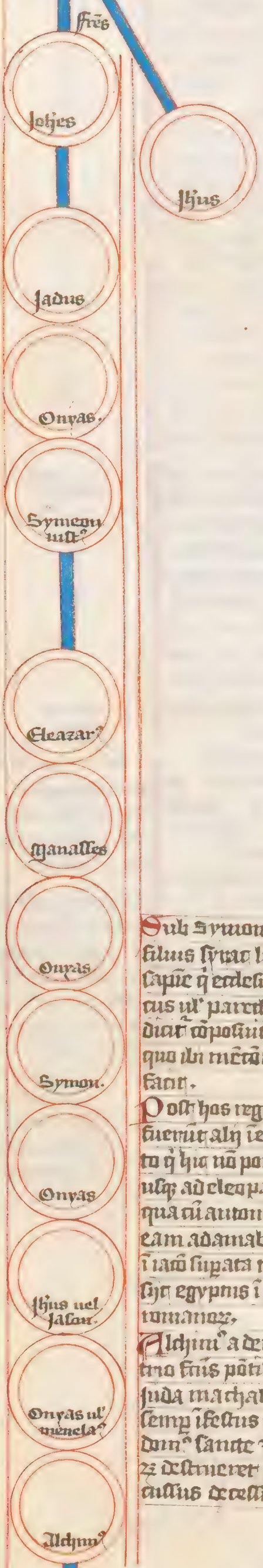
Arthaxerles.

Tempe arthaxerles e[st] datus bibliotheca repata rediens i iherosolimam cu[m] q[ui]da[m] absoluco leuitas attribuo scriptis ap[er]tissim[us] accipiendi. potestate quoq[ue] p[ri]ncipis amovendi et substituendi a rege accepti s[un]t alienigenas mulieres acon foras iudeos erant.

Eldas

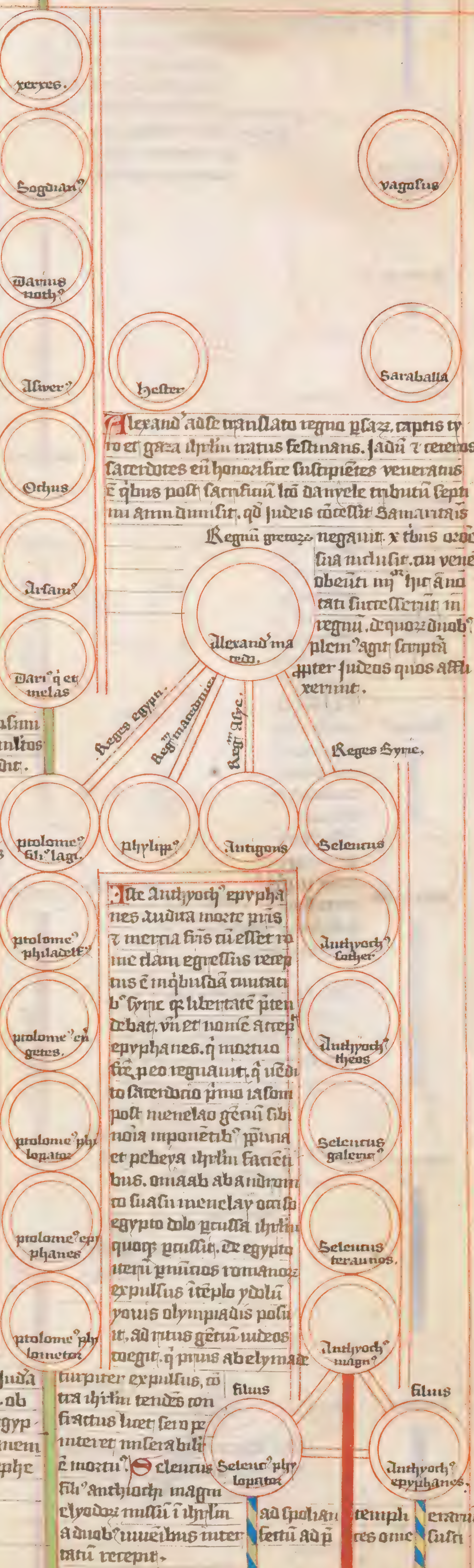
malachyas

Jeremias.

Alexand' post communem delicta
valde expulsa, hester mēdū
ta mardocheo honorato. Aman
suspecta. de cetero de cetero iudeorum
dolose datū nouis litteris in
capita hostium conuertit. ppter quod
adhuc purpurā celebrant i meo
ria cedis xij die xy mēsis r mō
uini celebrati xij ul' xv die i
sua ubi duob' dieb' uacauerunt
ocasionem. Eo tempe amicitiales
audunt platonem.
Ochus suggestione uago p
ferti an' familiarē ihus iohes
interfecerat. tributa pēloram
dimissa reperit.
Oano ab alexandro deuicto
saraballa pfectus dany ipies
alexandri transiens. templū i
mōte ganzym manasse fili iadi
sumi pontificis quis filiā duxit
iat impetravit.
Aste ptolome' p m' fili' lagi sublimi
latoe sacrificadi manans iherlm mltos
d' iuda r ganzym captiuos uēdidit.
Aste ptolome' phyladelphus
cupidus libror. cōsilio demetri
r anstet. solus cxx uideorū sin
gulis p cxx dragmis argēti nullis
i munerib' ad obla
tiones itenpli.
lxx interpretes ab
eleazaro missos i
alexandriā suscepit
honorificē. r interpretatōne lxx
diebus frām munerib' honora
tos remisit.

Aste Anthyoch' magn' tributa
vy āni mltiorū templi a phyla
delpho relaxata subiugata sibi iuda
phylapatore deuicto reuocauit. ob
tū' semina onyas p' symois i egyp
ti fugiens ad ptolomeū epyphanem
templū i regione elyopoleas yfaye pphē
nam cōplens cōstruxit.

Alexand' ad se mandato regno p'fraz. captis ty
ro et gaza iherlm natus festinans. iadu r ceteros
sacerdotes en honorifice suscipietes veneratus
ē qbus post sacrificiū lō danyele tributū septi
mi annū dimisit. qd iudeis cōcessit samantais
Regnū gretorū negauit. x tūis orde
sua inclufit. an uenēd
obenti nū' hūc āno
ceti succēdit in
regnū. de quorū duob'
plem' agit scriptū
ppter iudeos quos affli
xerunt.

Aste Anthyoch' epypha
nes iudua morte p'ris
r merita s'is tū esset ro
me clam egressus recep
tus ē in qbusdā ciuitati
b' syrie q' libertatē pten
debat. vñ et nomē antep
epypphanes. q' mortuo
f'z p eo regnauit. q' uēdi
to sacerdotio p'mo iasom
post nuenelao genū sibi
noia imponētib' p'ma
et pebeys iherlm facien
bus. omia ab ab androm
to suasi nuenelao oati
egypto dolo p'culsa iherlm
quaq' p'culsa. de egypto
itē p'minos romānos
expulsi itē plo ydolu
rous olympiadis posu
it. ad m'us gētū iudeos
coegit. q' p'mus ab elyma
turpiter expulsi. co
tra iherlm tendēs con
fractus licet sero p
interet m'era bili
ē mortu'. **S**eleucus
fil' anthyoch' magni
elyodorū nullū i iherlm
a duob' m'ueibus inter
tatu recepit.

Seleucus
ad spoliā
festū ad p
templi
res omē
erantū
cūcti

Metten

107 Bl.

Opuntia f. 1. 12. 38. 41. 44. 55
Fingerringe f. 37. 81-107
28 56 sk

J. G. G. G. G. G.

Nr. 1995 Ausgang: 18. 8. 1958
I. Schäden:
II. Behandlung: Schliesse löten
III. Besonderheiten:

Nr. 2373 Ausgang: Sept. 1961
I. Schäden:
II. Behandlung: Reinigen der Deckel
III. Besonderheiten: ergänzen der
Silbernägel